ORATORES ATTICI

EX RECENSIONE

IMMANUELIS BEKKERI.

TOMUS PRIMUS.

ANTIPHON, ANDOCIDES, LYSIAS.

BEROLINI
TYPIS ET IMPENSIS
G. REIMERI
1823.

ΑΝΤΙΦΩΝ.

ΓΕΝΟΣ ΑΝΤΙΦΩΝΤΟΣ. *)

ΑΝΤΙΦΩΝ υἱὸς μὲν ἦν Σοφίλου, φυλῆς δ' Αἰαντίδος, Ῥαμνούσιος τὸν δῆμον· κατὰ δὲ τὰ Περσικὰ γενόμενος συνήκμασε Γοργίᾳ τῷ σοφιστῇ. καὶ διδασκάλῳ τὰ πρῶτα χρησάμενος τῷ πατρὶ διδάσκοντι γράμματα, τῆς ἡλικίας προβαινούσης τὰ περὶ τοὺς λόγους ἐξεπόνησε, φυσικῇ δεινότητι τὴν ἐκ τῆς ἀσκήσεως μελέτην προσλαβών, μηδενὸς μὲν ἀκροασάμενος ὅτι μηδὲ ἦν πώ τις μήτε λόγων μήτε τεχνῶν ῥητορικῶν συγγραφεὺς μήτε σοφιστὴς προεστηκὼς διατριβῆς, τοῖς πρὸ αὐτοῦ δὲ ἐντυχὼν βιβλίοις, καὶ τοῖς τῶν ποιητῶν μάλιστα, εἰς τοσοῦτον προῆλθε δεινότητος ὥστε Νέστωρ ἐκαλεῖτο διὰ τὴν ἐν τῷ λέγειν ἡδονήν. τοῦ πολιτεύεσθαι δὲ ἀποστὰς νέος ὢν ἐν Κορίνθῳ παρὰ τὴν ἀγορὰν οἴκημα εἰς ὑποδοχὴν ἀκροατῶν ποιήσας, καὶ ἔξωθεν ἐπιγράψας

*) Antiphontis qui fertur orationum an declamationum codices antiqui vereor ut supersint: recentibus usus sum quattuor, A. Crippsiano, B. Laurentiano, L. Marciano, Z. Vratislaviensi.

Inter hos qui et bonitate et integritate praestat, Crippsianus membranaceus est, forma maxima, foliis 170. habet, sicut ceteri, cum Antiphonte Andocidem, Isaeum, Dinarchum, Lycurgum, Gorgiam, Alcidamantis Ulixem, Lesbonactem, Herodem. fuit Batopedii, est musei Britannici (Burnei. 95. B. f.), delatus in Angliam Burneioque venditus ab eo, cuius nomen gerit, itineris Clarkiani socio.

Ad Crippsiani laudem ut proxime accedit Laurentianus (Plut. 4. cod. 11.) ita inter Marcianum (Append. class. 8. cod. 6.) et Vratislaviensem (Gymnasii Magdalen.) incredibilis est mendarum maxime et lacunarum communio: qua cognita post tetralogiam secundam alterius mentionem omisi. Est autem Marcianus membranaceus, foliis 140, quorum primo haec scripta sunt a manu recentiore: τοῖν καὶ παλαιᾷ γένους εὐδοξίᾳ καὶ περὶ ἄμφω τὼ λόγω προκοπῇ διαφερόντοιν ἐφήβοιν παύλῳ καὶ λαδισλέῳ πουρλιλιῶν κομήτοιν. Vratislaviensis chartaceus est et post oratores Harpocrationem habet.

Vers. 2. συνήκμασε ABLZ: συνήκμαζε ς. 4. ἡλικίας ABLZ: ἡλικίας δὲ ς. 5. προλαβὼν BLZ. 8. τοσοῦτο LZ. 11. εἰς ὑποδοχὴν LZ, εἰς ἀποδοχὴν AB: ς om praepositionem. ἀκροατῶν AB, παρὰ τῶν ἀκροατῶν LZς.

ὅτι τοὺς λυπουμένους παραμυθεῖται, εἶτα φιλοχρήματος ὢν καὶ οὐ πολλὰ ἐκ τούτου κερδαίνων τραγῳδίας ἐποίει. ἀποστὰς δὲ καὶ τούτων ἐπὶ ῥητορικὴν ἐτράπετο, καὶ συστησάμενος ἐν Ἀθήναις διατριβὴν Σωκράτει περὶ τῶν ἐλεγκτικῶν διεφέρετο. πολλοὺς δὲ παιδεύσας ἐπαίδευσε καὶ Θουκυδίδην. ἐν δὲ τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ πολλὰ δυνηθεὶς μετέβαλε τὴν δημοκρατίαν καὶ ἐποίησε τοὺς τετρακοσίους μετὰ τῶν περὶ Ἀρχεπτόλεμον. εἰσαγγελθεὶς δὲ ἑάλω, καὶ τοῖς τῶν προδοτῶν ὑπαχθεὶς ἐπιτιμίοις ἄταφος ἐῤῥίφη. φασὶ δέ τινες ἐν Σικελίᾳ αὐτὸν τελευτῆσαι παρὰ Διονυσίου· ἤδη γὰρ πρεσβύτης ὢν καὶ πρὸς αὐτὸν ἀφικόμενος ἔσκωπτεν αὐτοῦ, τοῦ Διονυσίου, τὰς τραγῳδίας, καὶ διὰ τοῦτο, φασίν, ἀχθεσθεὶς ἀπέκτεινεν αὐτόν. ἄλλοι δὲ λέγουσιν ὅτι οὐ διὰ τοῦτο, ἀλλ' ὑπωπτεύθη, φασί, καταλῦσαι θέλων τὴν τυραννίδα· ἐρωτηθέντα γάρ φασιν αὐτὸν παρὰ τοῦ Διονυσίου, ποῖος αὐτῷ χαλκὸς ἀρέσκει, εἰπεῖν „ὅθεν ἐγένοντο Ἁρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων.“

4. ἐλεκτικῶν BL. 7. προδοτῶν] προγόνων Z. 8. φασὶ δὲ ἐν ABLZ: φασὶ δέ τινες ὅτι ἐν ς. αὐτὸν τελευτῆσαι om BLZς. item quae infertur γάρ. 9. καὶ πρὸς ABLZ: ὅτε πρὸς ς. 11. τοῦτο φασίν ABLZ: ς om verbum. 13. φασιν] φησιν B. 14. ἀρέσκει ABLZ: optative ς. ἐγένοντο AB: ἐγένετο ς.

1.

pag. Steph. 111.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΦΑΡΜΑΚΕΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΜΗΤΡΥΙΑΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Φιλόνεώς τις, ἔχων παλλακήν τινα, φίλος ἦν τοῦ πατρὸς τοῦ λέγοντος τὸν λόγον. οὗτος καταγνοὺς τῆς παλλακῆς εἰς πορνεῖον στήσειν ἠπείλησεν. ὁ δὲ πατὴρ τοῦ λέγοντος τὸν λόγον τελευτησάσης αὐτῷ τῆς γυναικὸς μητρυιὰν τῷ παιδὶ ἐπεισήγαγε. κοινολογησαμένης δὲ ταύτης τῇ παλλακῇ διὰ τὸ γείτονας εἶναι καὶ διὰ τὸ μηδὲ αὐτὴν πάνυ ἀγαπᾶσθαι ὑπὸ τοῦ ἀνδρός, ἔδοξεν ἀμφοτέραις φαρμάκῳ ἀνελεῖν τοὺς ἄνδρας. κατασκευασάμεναι δὲ ἑορτῆς οὔσης καὶ κοινῇ τῶν ἀνδρῶν σπενδομένων (φίλοι γὰρ ἦσαν) δεδώκασιν ἀμφοτέροις τὸ φάρμακον ἐν ἐκπώματι. καὶ ὁ μὲν Φιλόνεως πλέον λαβὼν παραχρῆμα ἀνῃρέθη, ὁ δὲ τοῦ λέγοντος τὸν λόγον πατὴρ ἔλαττον λαβὼν εἰς νόσον κατέπεσε, καὶ οὕτω τέθνηκεν ἐξ αὐτῆς. ὁ δὲ παῖς γράφεται τὴν μητρυιὰν φαρμακείας. καὶ ἡ μὲν ὑπόθεσις αὕτη, ἡ στάσις δὲ στοχασμός· σημεῖον δὲ τὸ μὴ θέλειν δοῦναι τοὺς οἰκέτας εἰς βάσανον.

Νέος μὲν καὶ ἄπειρος δικῶν ἔγωγε ἔτι, δεινῶς δὲ καὶ ἀπόρως ἔχει μοι περὶ τοῦ πράγματος, ὦ ἄνδρες, τοῦτο μὲν εἰ ἐπισκήψαντος τοῦ πατρὸς ἐπεξελθεῖν τοῖς αὐτοῦ φονεῦσι μὴ ἐπέξειμι, τοῦτο δὲ εἰ ἐπεξιόντι ἀναγκαίως ἔχει οἷς ἥκιστα ἐχρῆν ἐν διαφορᾷ καταστῆναι, ἀδελφοῖς
2 ὁμοπατρίοις καὶ μητρὶ ἀδελφῶν. ἡ γὰρ τύχη καὶ αὐτοὶ οὗτοι ἠνάγκασαν ἐμοὶ πρὸς τούτους αὐτοὺς τὸν ἀγῶνα καταστῆναι, οὓς εἰκὸς ἦν τῷ μὲν τεθνεῶτι τιμωροὺς

1. παλακὴν L. idem mox παλακῆς. 7. σπευδομένων Z. 8. ἐκπόματι L, πώματι pr A. § 1, 1. δικῶν] libri omnes δοκῶν: correxit Reiskius. 2. ἔχει μοι Gesnerus: ς ἔχοιμι; sed pronomen est et in pr A. 5. ἔχοι Z. 2, 2. καταστῆσαι L, καταστῆσαι Z. εἰκὸς] εἰ καὶ Z.

γενέσθαι, τῷ δ' ἐπεξιόντι βοηθούς. νῦν δὲ τούτων τἀ-
ναντία γεγένηται· αὐτοὶ γὰρ οὗτοι καθεστᾶσιν ἀντίδικοι
3 καὶ φονεῖς, ὡς καὶ ἐγὼ καὶ ἡ γραφὴ λέγει. Δέομαι δ'
ὑμῶν, ὦ ἄνδρες, ἐὰν ἐπιδείξω ἐξ ἐπιβουλῆς καὶ προβου-
λῆς τὴν τούτων μητέρα φονέα οὖσαν τοῦ ἡμετέρου πα-
τρός, καὶ μὴ ἅπαξ ἀλλὰ καὶ πολλάκις ἤδη ληφθεῖσαν
τὸν θάνατον τὸν ἐκείνου ἐπ' αὐτοφώρῳ μηχανωμένην,
112 τιμωρῆσαι πρῶτον μὲν τοῖς νόμοις τοῖς ὑμετέροις, οὓς
παρὰ τῶν θεῶν καὶ τῶν προγόνων διαδεξάμενοι κατὰ
τὸ αὐτὸ ἐκείνοις περὶ τῆς καταψηφίσεως δικάζετε, δεύ-
τερον δ' ἐκείνῳ τῷ τεθνηκότι, καὶ ἅμα ἐμοὶ μόνῳ ἀπο-
4 λελειμμένῳ βοηθῆσαι. ὑμεῖς γάρ μοι ἀναγκαῖοι. οὓς
γὰρ ἐχρῆν τῷ μὲν τεθνεῶτι τιμωροὺς γενέσθαι, ἐμοὶ
δὲ βοηθούς, οὗτοι τοῦ μὲν τεθνεῶτος φονεῖς γεγένην-
ται, ἐμοὶ δ' ἀντίδικοι καθεστᾶσι. πρὸς τίνας οὖν ἔλθοι
τις βοηθούς, ἢ ποῖ τὴν καταφυγὴν ποιήσεται ἄλλοθι ἢ
πρὸς ὑμᾶς καὶ τὸ δίκαιον;
5 Θαυμάζω δ' ἔγωγε καὶ τοῦ ἀδελφοῦ, ἥντινά ποτε
γνώμην ἔχων ἀντίδικος καθέστηκε πρὸς ἐμέ, καὶ εἰ νο-
μίζει τοῦτο εὐσέβειαν εἶναι, τὸ τὴν μητέρα μὴ προδοῦ-
ναι. ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι πολὺ ἀνοσιώτερον εἶναι ἀφεῖναι
τοῦ τεθνεῶτος τὴν τιμωρίαν, ἄλλως τε καὶ τοῦ μὲν ἐκ
προβουλῆς ἀκουσίως ἀποθανόντος, τῆς δ' ἑκουσίως ἐκ
6 προνοίας ἀποκτεινάσης. Καὶ οὐ τοῦτό γ' ἐρεῖ ὡς εὖ οἶδεν
ὅτι οὐκ ἀπέκτεινεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ τὸν πατέρα τὸν ἡμέ-
τερον. ἐν οἷς μὲν γὰρ αὐτῷ ἐξουσία ἦν σαφῶς εἰδέναι
παρὰ τῆς βασάνου, οὐκ ἠθέλησεν· ἐν οἷς δ' οὐκ ἦν
πυθέσθαι, τοῦτ' αὐτὸ προὐθυμήθη. καίτοι αὐτὸ τοῦτο
ἐχρῆν ὃ καὶ ἐγὼ προὐκαλούμην, προθυμηθῆναι, ὅπως

3, 2. καὶ προβουλῆς add AB. 5. οὖσαν ABZ, γενομένην L: γενομένην ς. 4, 4. καθιστᾶσι Z. ἔλθοι libri omnes. 5, 1. ἔγωγε om Z. 6. προβολῆς Z et pr A. ἀκουσίως A: ἀκουσίας ς. ἑκουσίως ἐκ προνοίας] ἐκ προνοίας ἑκουσίας Z. 6, 1. εὖ ABLZ. ante Reiskium legebatur ἐν. 2. ὅτι] ὅτι γ' A. 3. παρὰ] vid. Valckenar. ad Herodot. 7, 182. 5. προὐθυμήθη ABLZ: προεθυμήθη ς.

7 τὸ πραχθὲν ᾗ ἀληθές, ἐπεξελθεῖν. μὴ γὰρ ὁμολογούντων τῶν ἀνδραπόδων οὗτός τ' εὖ εἰδὼς ἂν ἀπελογεῖτο καὶ ἀντέσπευδε πρὸς ἐμέ, καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἀπήλλακτο ἂν ταύτης τῆς αἰτίας. ὅπου δὲ μὴ ἠθέλησεν ἔλεγχον ποιήσασθαι τῶν πεπραγμένων, πῶς περί γ' ὧν οὐκ ἠθέλησε πυθέσθαι, ἐγχωρεῖ αὐτῷ περὶ τούτων εἰδέναι; πῶς οὖν περὶ τούτων, ὦ δικάζοντες, αὐτὸν εἰκὸς εἰδέ-
8 ναι, ὧν γε τὴν ἀλήθειαν οὐκ εἴληφε; τί ποτε ἀπολογήσεσθαι μέλλει μοι; ἐκ μὲν γὰρ τῆς τῶν ἀνδραπόδων βασάνου εὖ ᾔδει ὅτι οὐχ οἷόν τ' ἦν αὐτῇ σωθῆναι, ἐν δὲ τῷ μὴ βασανισθῆναι ἡγεῖτο τὴν σωτηρίαν εἶναι· τὰ γὰρ γενόμενα ἐν τούτῳ ἀφανισθῆναι ᾠήθησαν. πῶς οὖν εὔορκα ἀντομωμοκὼς ἔσται φάσκων εὖ εἰδέναι, ὃς οὐκ ἠθέλησε σαφῶς πυθέσθαι ἐμοῦ ἐθέλοντος τῇ δικαιοτάτῃ
9 βασάνῳ χρήσασθαι περὶ τούτου τοῦ πράγματος; τοῦτο μὲν γὰρ ἠθελήσαμεν τὰ τούτων ἀνδράποδα βασανίσαι, ἃ συνῄδει καὶ πρότερον τὴν γυναῖκα ταύτην, μητέρα δὲ τούτων, τῷ πατρὶ τῷ ἡμετέρῳ θάνατον μηχανωμένην φαρμάκοις, καὶ τὸν πατέρα εἰληφότα ἐπ' αὐτοφώρῳ ταύτην οὐκ οὖσαν ἄπαρνον, πλὴν οὐκ ἐπὶ θανάτῳ φά-
10 σκουσαν διδόναι ἀλλ' ἐπὶ φίλτροις. διὰ οὖν ταῦτα ἐγὼ βάσανον ἠθέλησα ποιήσασθαι περὶ αὐτῶν, γράψας ἐν γραμματείῳ ἃ ἐπαιτιῶμαι τὴν γυναῖκα ταύτην. βασανιστὰς δὲ αὐτοὺς τούτους ἐκέλευον γίνεσθαι ἐμοῦ παρόντος, ἵνα μὴ ἀναγκαζόμενοι ἃ ἐγὼ ἐπερωτῷμι λέγοιεν, ἀλλ' ἐξήρκει μοι τοῖς ἐν τῷ γραμματείῳ χρῆσθαι· καὶ αὐτό μοι τοῦτο τεκμήριον δίκαιον ἔσται, ὅτι ὀρθῶς καὶ δικαίως μετέρχομαι τὸν φονέα τοῦ πατρός· εἰ δὲ ἄπαρνοι

7, 1. μὲν γὰρ ὁμολογούντων ABLZ (cf. ad 2. γ. §. 7.): μὴ ὁμολογούντων γὰρ ς. 4. αἰτίας] αἰτίας τῶν πεπραγμένων Z. 8, 3. ἐν δὲ] οὐδὲ LZ. 4. ἡγεῖτο — ἀφανισθῆναι om Z. 5. γὰρ AB: δέ ς. 9, 2. μὲν γὰρ ἠθελήσαμεν τὰ ABLZ: μὲν ἠθέλησα μετὰ ς. 4. μηχανωμένη L. 6. ταύτην ABLZ: καὶ ταύτην ς. in A post ταύτην erasae sunt litterae tres. 10, 1. ἐγὼ om Z. 3. ἃ ἐπαιτιῶμαι τὴν γυναῖκα] vid. Valcken. ad E. Phoen. 632. 5. ἀναγκαζόμεναι Z. ἐπερωτῷμι Reiskius de suo; libri ἐπερωτῶ μή. 7. τοῦτο Reiskius; libri τούτου.

γίνοιντο ἢ λέγοιεν μὴ ὁμολογούμενα, [ἡ δίκη] ἀναγκάζοι τὰ γεγονότα κατηγορεῖν· αὕτη γὰρ καὶ τοὺς τὰ ψευδῆ παρεσκευασμένους λέγειν τἀληθῆ κατηγορεῖν ποιήσει.
11 καίτοι εὖ οἶδά γ', εἰ οὗτοι πρὸς ἐμὲ ἐλθόντες, ἐπειδὴ τάχιστα αὐτοῖς ἀπηγγέλθη ὅτι ἐπεξίοιμι τοῦ πατρὸς τὸν φονέα, ἠθέλησαν τὰ ἀνδράποδα ἃ ἦν αὐτοῖς παραδοῦναι, ἐγὼ δὲ μὴ ἠθέλησα παραλαβεῖν, αὐτὰ ἂν ταῦτα μέγιστα τεκμήρια παρείχοντο ὡς οὐκ ἔνοχοί εἰσι τῷ φόνῳ. νῦν δ' ἐγὼ γάρ εἰμι τοῦτο μὲν ὁ θέλων αὐτὸς βασανιστὴς γενέσθαι, τοῦτο δὲ τούτους αὐτοὺς κελεύων ἀντ' ἐμοῦ βασανίσαι· ἐμοὶ δή που εἰκὸς ταῦτα αὐτὰ τεκμήρια εἶναι
12 ὡς εἰσὶν ἔνοχοι τῷ φόνῳ. εἰ γὰρ τούτων ἐθελόντων διδόναι εἰς βάσανον ἐγὼ μὴ ἐδεξάμην, τούτοις ἂν ἦν ταῦτα τεκμήρια. τὸ αὐτὸ οὖν τοῦτο καὶ ἐμοὶ γενέσθω, εἴπερ ἐμοῦ θέλοντος ἔλεγχον λαβεῖν τοῦ πράγματος αὐτοὶ μὴ ἠθέλησαν δοῦναι. δεινὸν δ' ἔμοιγε δοκεῖ εἶναι, εἰ ὑμᾶς μὲν ζητοῦσιν αἰτεῖσθαι ὅπως αὐτῶν μὴ καταψηφίσησθε, αὐτοὶ δὲ σφίσιν αὐτοῖς οὐκ ἠξίωσαν δικασταὶ
13 γενέσθαι δόντες βασανίσαι τὰ αὑτῶν ἀνδράποδα. Περὶ μὲν οὖν τούτων οὐκ ἄδηλον ὅτι αὐτοὶ ἔφευγον τῶν πραχθέντων τὴν σαφήνειαν πυθέσθαι· ᾔδεσαν γὰρ οἰκεῖον σφίσι τὸ κακὸν ἀναφανησόμενον, ὥστε σιωπώμενον καὶ ἀβασάνιστον αὐτὸ ἐᾶσαι ἐβουλήθησαν. ἀλλ' οὐχ
ὑμεῖς γε, ὦ ἄνδρες, ἔγωγ' εὖ οἶδα, ἀλλὰ σαφὲς ποιήσετε.

Ταῦτα μὲν οὖν μέχρι τούτου· περὶ δὲ τῶν γενομένων πειράσομαι ὑμῖν διηγήσασθαι τὴν ἀλήθειαν· δίκη δὲ κυβερνήσειεν.

14 Ὑπερῷόν τι ἦν τῆς ἡμετέρας οἰκίας, ὃ εἶχε Φιλόνεως ὁπότ' ἐν ἄστει διατρίβοι, ἀνὴρ καλός τε κἀγαθὸς

§ 10, 1. γένοιντο Z. libri omnes ἀναγκάζει indicative, omissis illis ἡ δίκη. 3. παρασκευασμένους BLZ. τἀληθῆ] τὰ ψευδῆ τἀληθῆ Z. § 11, 2. ἀπηγγέλθη Reiskius, ἐπηγγέλθη ABLς, ὑπ' ἠγγέλθη Z. 4. δὲ] δ' εἰ Z. αὐτὰ ἂν ταῦτα] libri αὐτὰ, ἐνταῦθ' ἄν. quae correxi coll. or. 6, 25. 5. νῦν δ' ἐγὼ γὰρ — ἔνοχοι τῷ φόνῳ] haec solus habet A. 12, 2. μὴ] δὲ Z, δὲ μὴ ABL. 13, 6. ἀλλ' ἀσαφὲς Z. γινομένων Z.

καὶ φίλος τῷ ἡμετέρῳ πατρί· καὶ ἦν αὐτῷ παλλακή, ἣν
ὁ Φιλόνεως ἐπὶ πορνεῖον ἔμελλε καταστῆσαι. ταύτην
οὖν πυθομένη ἡ μήτηρ τοῦ ἀδελφοῦ ἐποιήσατο φίλην.
15 αἰσθομένη δ' ὅτι ἀδικεῖσθαι ἔμελλεν ὑπὸ τοῦ Φιλόνεω,
μεταπέμπεται, καὶ ἐπειδὴ ἦλθεν, ἔλεξεν αὐτῇ ὅτι καὶ
αὐτὴ ἀδικοῖτο ὑπὸ τοῦ πατρὸς τοῦ ἡμετέρου· εἰ οὖν
ἐθέλοι πείθεσθαι, ἔφη ἱκανὴ εἶναι ἐκείνῃ τε τὸν Φιλό-
νεων φίλον ποιῆσαι καὶ αὑτῇ τὸν ἐμὸν πατέρα, εἶναι
φάσκουσα αὑτῆς μὲν τοῦτο εὕρημα, ἐκείνης δ' ὑπηρέ-
16 τημα. ἠρώτα οὖν αὐτὴν εἰ ἐθελήσει διακονῆσαί οἱ, καὶ
ἣ ὑπέσχετο τάχιστα, ὡς οἶμαι. μετὰ ταῦτα ἔτυχε τῷ
Φιλόνεῳ ἐν Πειραιεῖ ὄντα ἱερὰ Διὶ κτησίῳ, ὁ δὲ πατὴρ
ὁ ἐμὸς εἰς Νάξον πλεῖν ἔμελλε. κάλλιστον οὖν εἶναι
ἐδόκει τῷ Φιλόνεῳ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ ἅμα μὲν προπέμψαι
εἰς τὸν Πειραιᾶ τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν φίλον ὄντα ἑαυ-
17 τῷ, ἅμα δὲ θύσαντα τὰ ἱερὰ ἑστιᾶσαι ἐκεῖνον. ἡ οὖν
παλλακὴ τοῦ Φιλόνεω ἠκολούθει τῆς θυσίας ἕνεκεν.
καὶ ἐπειδὴ ἦσαν ἐν τῷ Πειραιεῖ, οἷον εἰκός, ἔθυον. καὶ
ἐπειδὴ αὐτῷ ἐτέθυτο τὰ ἱερά, ἐντεῦθεν ἐβουλεύετο ἡ
ἄνθρωπος ὅπως ἂν αὐτοῖς τὸ φάρμακον δοίη, πότερα
πρὸ δείπνου ἢ ἀπὸ δείπνου. ἔδοξεν οὖν αὐτῇ βουλευο-
μένῃ βέλτιον εἶναι μετὰ δεῖπνον δοῦναι, ταῖς Κλυται-
μνήστρας τῆς τούτου μητρὸς ὑποθήκαις ἅμα διακο-
18 νοῦσα. καὶ τὰ μὲν ἄλλα μακρότερος ἂν εἴη λόγος περὶ
τοῦ δείπνου ἐμοί τε διηγήσασθαι ὑμῖν τ' ἀκοῦσαι· ἀλλὰ
πειράσομαι τὰ λοιπὰ ὡς ἐν βραχυτάτοις ὑμῖν διηγή-
σασθαι, ὡς γεγένηται ἡ δόσις τοῦ φαρμάκου. ἐπειδὴ
γὰρ ἐδεδειπνήκεισαν, οἷον εἰκός, ὁ μὲν θύων Διὶ κτησίῳ
κἀκεῖνον ὑποδεχόμενος, ὁ δ' ἐκπλεῖν τε μέλλων καὶ παρ'

15, 2. μεταπέμπεται αὐτὴν καὶ Z. αὐτῇ ὅτι καὶ αὐτὴ AB, ὡς αὐτὴ Z, αὐτῇ L: αὐτῇ ὡς ς. 4. ἐθέλει ABLZ. 5. αὐτὴ L, αὐτοὶ Z. 16, 1. ἐθελήσει AB: ἐθέλοι ς. 2. τῷ Φιλόνεῳ — ἱερὰ ABLZ: τὸν Φιλόνεων — ἱερὰ θύειν ς. 4. εἶναι add AB. 17, 1. ἐκεῖνα Z. 3. καὶ ἐπειδὴ ABLZ: καὶ ἐπειδὴ δὲ ς. 5. ἂν om Z. 7. εἶναι om Z. 18, 4. ἐγένετο Z. 5. ἐδεδειπνήκεσαν Z. 6. παρ' A: παρὰ ς.

ἀνδρὶ ἑταίρῳ δειπνῶν, σπονδάς τ' ἐποιοῦντο καὶ λιβα-
19 νωτὸν ὑπὲρ αὐτῶν ἐπετίθεσαν· ἡ δὲ παλλακὴ τοῦ Φιλόνεω τὴν σπονδὴν ἅμα ἐγχέουσα ἐκείνοις εὐχομένοις ἃ οὐκ ἔμελλε τελεῖσθαι, ὦ ἄνδρες, ἐνέχει τὸ φάρμακον. καὶ ἅμα οἰομένη δεξιὸν ποιεῖν πλέον δίδωσι τῷ Φιλόνεῳ, ἴσως, εἰ δοίη πλέον, μᾶλλον φιλησομένη ὑπὸ τοῦ Φιλόνεω· οὔπω γὰρ ᾔδει ὑπὸ τῆς μητρυιᾶς τῆς ἐμῆς ἐξαπατωμένη, πρὶν ἐν τῷ κακῷ ἤδη ἦν· τῷ δὲ πατρὶ
20 τῷ ἡμετέρῳ ἔλασσον ἐνέχει. καὶ ἐκεῖνοι ἐπειδὴ ἀπέσπεισαν, τὸν ἑαυτῶν φονέα μεταχειριζόμενοι ἐκπίνουσιν ὑστάτην πόσιν. ὁ μὲν οὖν Φιλόνεως εὐθέως παραχρῆμα ἀποθνήσκει, ὁ δὲ πατὴρ ὁ ἡμέτερος εἰς νόσον ἐμπίπτει, ἐξ ἧς καὶ ἀπώλετο εἰκοσταῖος. ἀνθ' ὧν ἡ μὲν διακονήσασα ἔχει τὰ ἐπίχειρα ὧν ἀξία ἦν, οὐδὲν αἰτία οὖσα (τῷ γὰρ δημοκοίνῳ τροχισθεῖσα παρεδόθη), ἡ δ' αἰτία τε ἤδη καὶ ἐνθυμηθεῖσα καὶ χειρουργήσασα ἕξει, ἐὰν ὑμεῖς τε καὶ οἱ θεοὶ θέλωσιν.

21 Σκέψασθε οὖν ὅσῳ δικαιότερα δεήσομαι ὑμῶν ἐγὼ ἢ ὁ ἀδελφός. ἐγὼ μὲν τῷ τεθνεῶτι ὑμᾶς κελεύω καὶ τῷ ἠδικημένῳ τὸν ἀΐδιον χρόνον τιμωροὺς γενέσθαι· οὗτος δὲ τοῦ μὲν τεθνεῶτος πέρι οὐδὲν ὑμᾶς αἰτήσεται, ὃς ἄξιος καὶ ἐλέου καὶ βοηθείας καὶ τιμωρίας παρ' ὑμῶν τυχεῖν, ἀθέως καὶ ἀκλεῶς πρὸ τῆς εἱμαρμένης ὑφ' ὧν
22 ἥκιστ' ἐχρῆν τὸν βίον ἐκλιπών, ὑπὲρ δὲ τῆς ἀποκτεινάσης δεήσεται ἀθέμιτα καὶ ἀτέλεστα καὶ ἀνήκουστα καὶ θεοῖς καὶ ὑμῖν, δεόμενος ὑμῶν ἃ αὐτὴ ἑαυτὴν οὐκ ἔπεισε μὴ κακοτεχνῆσαι. ὑμεῖς δ' οὐ τῶν ἀποκτεινάντων ἐστὲ βοηθοί, ἀλλὰ τῶν ἐκ προνοίας ἀποθνησκόντων, καὶ ταῦτα ὑφ' ὧν ἥκιστα ἐχρῆν αὐτοὺς ἀποθνήσκειν. ἤδη οὖν ἐν ὑμῖν τοῦτό ἐστιν ὀρθῶς διαγνῶναι, ὃ καὶ

19, 2. ἐγχέουσα Reiskius; libri ἐκχέουσα. 5. ἴσως] malim ὡς. τοῦ om Z. 20, 1. ἔλαττον Z. 5. ἡ μὲν AZ, ἡμῖν BL: ἢ ς. 6. οὐδ' ἐναντία BLZ. 7. τροχισθεῖσα] vid. Toup. ad Suid. 3. p. 180. 8. τε ἤδη] Reiskius γ', ἡ δή. 21, 2. μὲν] μέντοι ABLZ. 6. πρὸ ABLZ. ante Reiskium obtinebat περί. 22, 1. ἥκιστ' Z. 2. ἀθέμιτα ABLZ: ἀθέμιστα ς.

23 ἐποιήσατε. δεήσεται δ' ὑμῶν οὗτος μὲν ὑπὲρ τῆς μη-
τρὸς τῆς αὑτοῦ ζώσης, τῆς ἐκεῖνον διαχρησαμένης ἀβού-
114 λως τε καὶ ἀθέως, ὅπως δίκην μὴ δῷ, ἂν ὑμᾶς πείθῃ,
ὧν ἠδίκηκεν· ἐγὼ δ' ὑμᾶς ὑπὲρ τοῦ πατρός μου τε-
θνεῶτος αἰτοῦμαι, ὅπως παντὶ τρόπῳ δῷ· ὑμεῖς δέ,
ὅπως διδῶσι δίκην οἱ ἀδικοῦντες, τούτου γε ἕνεκα καὶ
24 δικασταὶ ἐγένεσθε καὶ ἐκλήθητε. καὶ ἐγὼ μὲν ἐπεξέρχο-
μαι λέγων, ἵνα δῷ δίκην ὧν ἠδίκηκε καὶ τιμωρήσω τῷ
τε πατρὶ τῷ ἡμετέρῳ καὶ τοῖς νόμοις τοῖς ὑμετέροις·
ταύτῃ καὶ ἄξιόν μοι βοηθῆσαι ὑμᾶς ἅπαντας, εἰ ἀληθῆ
λέγω· οὗτος δὲ τἀναντία, ὅπως ἡ τοὺς νόμους παρι-
δοῦσα μὴ δῷ δίκην ὧν ἠδίκηκε, ταύτῃ βοηθὸς καθέ-
25 στηκε. καίτοι πότερον δικαιότερον τὸν ἐκ προνοίας ἀ-
ποκτείναντα δοῦναι δίκην ἢ μή; καὶ πότερον δικαιότε-
ρον οἰκτεῖραι μᾶλλον τὸν τεθνεῶτα ἢ τὴν ἀποκτείνα-
σαν; ἐγὼ μὲν οἶμαι τὸν τεθνεῶτα· καὶ γὰρ δικαιότερον καὶ
ὁσιώτερον καὶ πρὸς θεῶν καὶ πρὸς ἀνθρώπων γίνοιτο ὑμῖν.
ἤδη οὖν ἐγὼ ἀξιῶ, ὥσπερ κἀκεῖνον ἀνελεημόνως καὶ ἀνοι-
κτίστως αὕτη ἀπώλεσεν, οὕτω καὶ αὐτὴν ταύτην ἀπο-
26 λέσθαι ὑπό τε ὑμῶν καὶ τοῦ δικαίου. ἡ μὲν γὰρ ἑκου-
σίως καὶ βουλεύσασα τὸν θάνατον, ὁ δ' ἀκουσίως καὶ βιαίως
ἀπέθανε. πῶς γὰρ οὐ βιαίως ἀπέθανεν, ὦ ἄνδρες, ὅς γ' ἐκ-
πλεῖν ἔμελλεν ἐκ τῆς γῆς τῆσδε, παρά τε ἀνδρὶ αὑτοῦ φίλῳ
εἱστιᾶτο; ἡ δὲ πέμψασα τὸ φάρμακον καὶ κελεύσασα ἐκείνῳ
δοῦναι πιεῖν ἀπέκτεινεν ἡμῶν τὸν πατέρα. πῶς οὖν ταύ-
την ἐλεεῖν ἄξιόν ἐστιν ἢ αἰδοῦς τυγχάνειν παρ' ὑμῶν ἢ ἄλ-
λου του; ἥτις αὐτὴ οὐκ ἠξίωσεν ἐλεῆσαι τὸν αὑτῆς ἄν-
27 δρα, ἀλλ' ἀνοσίως καὶ αἰσχρῶς ἀπώλεσεν. οὕτω δέ τοι
καὶ ἐλεεῖν ἐπὶ τοῖς ἀκουσίοις παθήμασι μᾶλλον προσή-
κει ἢ τοῖς ἑκουσίοις καὶ ἐκ προνοίας ἀδικήμασι καὶ ἁ-

23, 1. ἐποιήσατε] ποιήσετε malebant Gesnerus et Reiskius, ille etiam καὶ mutata in τε. possis et ποιήσατε. 2. alterum τῆς A add. 3. εἰν Z. 4. μου] τοῦ Z. 6. ὅπως γε δῶσιν οἱ ἀδικοῦντες δίκην Z. 24, 5. δὲ ABLZ. 25, 5. γένοιτο ABLZ: γένοιτο ς. 26, 3. γ' ἐκπλεῖν A: γε πλεῖν ς. 4. τῆς om Z. εἱστιᾶτο A: ἑστιᾶτο ς. 27, 3. ἑκουσίοις] ἑκουσίως ALZ.

μαρτήμασι. καὶ ὥσπερ ἐκεῖνον αὐτὴ οὔτε θεοὺς οὔθ'
ἥρωας οὔτ' ἀνθρώπους δείσασα ἀπώλεσεν, οὕτω καὶ αὐ-
τὴ ὑφ' ὑμῶν καὶ τοῦ δικαίου ἀπολομένη, καὶ μὴ τυχοῦ-
σα μήτ' αἰδοῦς μήτ' ἐλέου μήτ' αἰσχύνης μηδεμιᾶς παρ'
ὑμῶν, τῆς δικαιοτάτης ἂν τύχοι τιμωρίας.

28 Θαυμάζω δὲ ἔγωγε τῆς τόλμης τοῦ ἀδελφοῦ καὶ τῆς
διανοίας τὸ διομόσασθαι ὑπὲρ τῆς μητρὸς εὖ εἰδέναι
μὴ πεποιηκέναι ταῦτα. πῶς γὰρ ἄν τις εὖ εἰδείη οἷς μὴ
παρεγένετο αὐτός; οὐ γὰρ δήπου μαρτύρων γ' ἐναντίον
οἱ ἐπιβουλεύοντες τοὺς θανάτους τοῖς πέλας μηχανῶν-
ταί τε καὶ παρασκευάζουσιν, ἀλλ' ὡς μάλιστα δύνανται
29 λαθραιότατα καὶ ὡς ἀνθρώπων μηδένα εἰδέναι· οἱ δ'
ἐπιβουλευόμενοι οὐδὲν ἴσασι πρὶν ἐν αὐτῷ ὦσι τῷ κα-
κῷ γ' ἤδη καὶ γινώσκωσι τὸν ὄλεθρον ἐν ᾧ εἰσί. τότε
δέ, ἐὰν μὲν δύνωνται καὶ φθάνωσι πρὶν ἀποθανεῖν,
καὶ φίλους καὶ ἀναγκαίους τοὺς σφετέρους καλοῦσι καὶ
μαρτύρονται, καὶ λέγουσιν αὐτοῖς ὑφ' ὧν ἀπόλλυνται,
καὶ ἐπισκήπτουσι τιμωρῆσαι σφίσιν [αὐτοῖς] ἠδικημέναις·
30 ἃ κἀμοὶ παιδὶ ὄντι ὁ πατήρ, τὴν ἀθλίαν καὶ τελευταίαν
νόσον νοσῶν, ἐπέσκηπτεν· ἐὰν δὲ τούτων ἁμαρτάνωσι,
γράμματα γράφουσι, καὶ οἰκέτας τοὺς σφετέρους αὐτῶν
ἐπικαλοῦνται μάρτυρας, καὶ δηλοῦσιν ὑφ' ὧν ἀπόλλυν-
ται. κἀκεῖνος ἐμοὶ νέῳ ἔτι ὄντι ταῦτα ἐδήλωσε καὶ
ἐπέστειλεν, ὦ ἄνδρες, οὐ τοῖς ἑαυτοῦ δούλοις.

31 Ἐμοὶ μὲν οὖν διήγηται καὶ βεβοήθηται τῷ τεθνεῶ-
τι καὶ τῷ νόμῳ· ἐν ὑμῖν δ' ἔστι σκοπεῖν τὰ λοιπὰ πρὸς
ὑμᾶς αὐτοὺς καὶ δικάζειν τὰ δίκαια. οἶμαι δὲ καὶ τοῖς
θεοῖς τοῖς κάτω μέλειν οἳ ἠδίκηνται.

v. 1. αὐτὴ ABZ, αὐτῇ L. 2. καὶ αὐτὴ A, καὶ τῇ BLZ: καὐτὴ ς. 4. ἐλέους Z. 5. τύχῃ AL. 28, 3. μὴ πεπ.] μήτε πεπ. Z. 29, 2. πρὶν] γε πρὶν Z. ὦσι] ἤδη Z. 4. φθάνωσι AB: μὴ φθάνωσι ς. 30, 2. γράφωσι Z. 3. οἰκέτας] πάντας Z. 4. ἀπόλλυνται Z: ἀπόλωνται ς. 5. ἔτι ὄντι] ὄντι ἔτι Z. 6. ἀπέστειλεν Z. 31, 4. μέλλειν L.

2.

ΤΕΤΡΑΛΟΓΙΑ Α.

α.

115 ## ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΦΟΝΟΥ ΑΠΑΡΑΣΗΜΟΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Πανταχοῦ μὲν τὴν οἰκείαν Ἀντιφῶν ἐνδείκνυται δύναμιν, μάλιστα δ' ἐν ταύταις ταῖς τετραλογίαις ἐν αἷς αὐτὸς πρὸς αὐτὸν ἀγωνίζεται· δύο γὰρ ὑπὲρ τοῦ κατηγόρου λόγους εἰπὼν δύο καὶ ὑπὲρ τοῦ φεύγοντος ἐμελέτησεν, ὁμοίως ἐν ἀμφοτέροις εὐδοκιμῶν. ἔοικε μὲν οὖν οὗτος ὁ λόγος τῷ Λυσίου λόγῳ τῷ πρὸς Μικίνην γεγραμμένῳ, ἔχει δ' αὐτῷ τὰ τῆς ὑποθέσεως ὧδε. ἀναχωρῶν τις ἀπὸ δείπνου εὑρέθη σὺν τῷ ἀκολούθῳ συγκεκομμένος. μετὰ τὴν αὐτοῦ τελευτὴν συγγενής τις αὐτοῦ κατηγορεῖ ἐχθροῦ αὐτοῦ ὡς πεποιηκότος τὸν φόνον· ὁ δ' ἀρνεῖται. ὅθεν στοχασμὸς ἡ στάσις ἀτελής, ἐκ μόνου τοῦ προσώπου συνιστάμενος. Ἡ δὲ τοῦ λόγου διαίρεσις αὕτη. ἐν μὲν τοῖς προοιμίοις κατάστασιν ὁ λόγος οὐκ ἔχει, διὰ τὸ μήπω τὴν ὅλην ἠκριβῶσθαι τέχνην· ἀρχόμενος δὲ τῶν ἀγώνων πρώτῃ ἐχρήσατο ἀναιρέσει αἰτιῶν, δἰ ὧν ἀπέδειξεν ὅτι οὐδεὶς αὐτὸν τῶν ὀφειλόντων ὑπονοηθῆναι διέφθειρεν. εἶτα περιίστησι τὸ πρᾶγμα εἰς τὸ δεῖξαι ὅτι ἐξ ἐπιβουλῆς ἀπέθανε, καὶ λοιπὸν ἐμβάλλει εἰς τὴν βούλησιν· τὴν δὲ τῶν ἐλέγχων ἀπαίτησιν λύει τῇ μαρτυρίᾳ τοῦ δούλου. εἶτα παρέκβασις καὶ ἐπίλογος.

Ὁπόσα μὲν τῶν πραγμάτων ὑπὸ τῶν ἐπιτυχόντων ἐπιβουλεύεται, οὐ χαλεπὰ ἐλέγχεσθαί ἐστιν· ἂν δ' οἱ ἱκανῶς μὲν πεφυκότες, ἔμπειροι δὲ τῶν πραγμάτων ὄντες, ἐν δὲ τούτῳ τῆς ἡλικίας καθεστῶτες ἐν ᾧ κράτιστοι φρονεῖν αὑτῶν εἰσί, πράττωσι, χαλεποὶ καὶ διαγνωσθῆναι καὶ
2 δειχθῆναι εἰσί· διὰ γὰρ τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου ἐκ πολλοῦ τὴν ἀσφάλειαν ὧν ἐπιβουλεύουσι σκοποῦντες, οὐ πρότερον ἐπιχειροῦσιν ἢ πάσης ὑποψίας φυλακὴν ποιή-

v. 2. αὐτος] αὑτὸν L, omissis quae inferuntur πρὸς αὑτόν. ea omittit etiam Z. 3. φεύγοντος A: λέγοντος ς. 10. αὕτη om Z. κατάστασιν ABLZ: τὴν κατάστασιν ς. 11. οὐκ add AB. διὰ τὸ] διὸ Z. τέχνην] δύναμιν L et mg Z, δύναμιν τέχνην B, διάνοιαν Z. 12. δἰ ὧν] διὸ Z. 13. αὐτὸν AB: αὐτῶν ς. 15. ἐσβάλλει Z. βούλησιν AB: ποίησιν ς. § 1, 2. δ' οἱ add AB. 5. εἰσὶ πράττωσι AB, εἰσπράττωσι LZ: εἰς τὰ πράγματ' ὦσι ς.

σωνται. γινώσκοντας οὖν ὑμᾶς χρὴ ταῦτα, κἂν ὁτιοῦν
εἰκὸς παραλάβητε, σφόδρα πιστεύειν αὐτῷ. ἡμεῖς δ' οἱ
ἐπεξερχόμενοι τὸν φόνον οὐ τὸν αἴτιον ἀφέντες τὸν
3 ἀναίτιον διώκομεν· σαφῶς γὰρ οἴδαμεν ὅτι πάσης τῆς
πόλεως μιαινομένης ὑπ' αὐτοῦ, ἕως ἂν διωχθῇ, τό τ'
ἀσέβημα ἡμέτερον γίνεται, τῆς θ' ὑμετέρας ἁμαρτίας ἡ
ποινὴ εἰς ἡμᾶς τοὺς μὴ δικαίως διώκοντας ἀναχωρεῖ.
ἅπαντος δὲ τοῦ μιάσματος ἀναχωροῦντος εἰς ἡμᾶς, ὡς
ἂν δυνώμεθα σαφέστατα, ἐξ ὧν γινώσκομεν πειρασό-
μεθα ὑμῖν δηλοῦν ὡς ἀπέκτεινε τὸν ἄνδρα.
4 Οὔτε γὰρ κακούργους εἰκὸς ἀποκτεῖναι τὸν ἄνθρω-
πον· ἔχοντες γὰρ ἂν τὰ ἱμάτια εὑρέθησαν· οὐδεὶς γὰρ
ἂν τὸν ἔσχατον κίνδυνον περὶ τῆς ψυχῆς κινδυνεύων
ἑτοίμην καὶ κατειργασμένην τὴν ὠφέλειαν ἀφῆκεν. οὐ
μὴν οὐδὲ παροινήσας οὐδεὶς διέφθειρεν αὐτόν· ἐγινώ-
σκετο γὰρ ἂν ὑπὸ τῶν συμποτῶν. οὐδὲ μὴν οὐδ' ἐκ
λοιδορίας· οὐ γὰρ ἀωρὶ τῶν νυκτῶν οὐδ' ἐν ἐρημίᾳ
ἐλοιδοροῦντο. οὐδὲ μὴν ἄλλου στοχαζόμενος ἔτυχε τού-
του· οὐ γὰρ ἂν σὺν τῷ ἀκολούθῳ διέφθειρεν αὐτόν.
5 ἀπολυομένης δὲ τῆς ὑποψίας ἁπάσης αὐτὸς ὁ θάνατος
ἐξ ἐπιβουλῆς ἀποθανόντα μηνύει αὐτόν. Ἐπιθέσθαι
δὲ τίνα μᾶλλον εἰκός ἐστιν ἢ τὸν μεγάλα μὲν κακὰ
προπεπονθότα, ἔτι δὲ μείζονα ἐπίδοξον ὄντα πάσχειν;
ἔστι δ' ὁ διωκόμενος οὗτος· ἐκ παλαιοῦ γὰρ ἐχθρὸς ὢν
αὐτοῦ πολλὰς μὲν καὶ μεγάλας γραφὰς διώξας οὐδε-
6 μίαν εἷλεν, ἔτι δὲ μείζους καὶ πλείους διωχθεὶς οὐδε-
πώποτ' ἀποφυγὼν ἱκανὸν μέρος τῶν ὄντων ἀποβέβληκε,
τὰ δ' ἄγχιστα ἱερῶν κλοπῆς δυοῖν ταλάντοιν γεγραμμέ-

v. 2. παραλάβοιτε ABLZ. 3, 1. ἀναίτιον] αἴτιον L. οἴδαμεν] ἴσμεν Z. 2. ὑπὸ τούτου ἕς Z. 5. δὲ add ABLZ: Reiskius οὖν. ὡς legendum coniecit Stephanus; libri enim ἕως. 4, 1. Οὔτε γὰρ κακούργους — τὰ ἱμάτια εὑρέθησαν] haec a codicibus absunt, vulgo post illa οὐδεὶς γὰρ ἂν — ἀφῆκεν leguntur. 3. τῆς om Z.
5, 4. ἐπίδοξον] vid. Wesseling. et Valcken. ad Herodot. 4, 11.
6, 1. εἷλεν libri omnes, pro vulgato εἶχεν, quod correxerunt Taylorus, Reiskius, Valckenarius (Adon. p. 290, B.).

νος ὑπ' αὐτοῦ, συνειδὼς μὲν αὑτῷ τὸ ἀδίκημα, ἔμπει-
ρος δ' ὢν τῆς τούτου δυνάμεως, μνησικακῶν δὲ τῶν
ἔμπροσθεν, εἰκότως μὲν ἐπεβούλευσεν, εἰκότως δ' ἀμυ-
7 νόμενος τὴν ἔχθραν ἀπέκτεινε τὸν ἄνδρα. ἥ τε γὰρ
ἐπιθυμία τῆς τιμωρίας ἀμνήμονα τῶν κινδύνων κα-
θίστη αὐτόν, ὅ τε φόβος τῶν ἐπιφερομένων κακῶν ἐκ-
πλήσσων θερμότερον ἐπιχειρεῖν ἐπῆρεν. ἤλπιζέ τε τάδε
μὲν δράσας καὶ λήσειν ἀποκτείνας αὐτὸν καὶ ἀποφεύξε-
116 σθαι τὴν γραφήν· οὔτε γὰρ ἐπεξιέναι οὐδένα, ἀλλ' ἐρή-
8 μην αὐτὴν ἔσεσθαι· εἴτε καὶ ἁλοίη, τιμωρησαμένῳ κάλ-
λιον ἔδοξεν αὐτῷ ταῦτα πάσχειν, ἢ ἀνάνδρως μηδὲν ἀν-
τιδράσαντα ὑπὸ τῆς γραφῆς διαφθαρῆναι. σαφῶς δ'
ᾔδει ἁλωσόμενος αὐτήν· οὐ γὰρ ἂν τόνδε τὸν ἀγῶνα
ἐνόμισεν ἀσφαλέστερον εἶναι.

9 Τὰ μὲν βιασάμενα ταῦτά ἐστιν ἀσεβῆσαι αὐτόν.
μάρτυρες δ' εἰ μὲν πολλοὶ παρεγένοντο, πολλοὺς ἂν
παρεσχόμεθα· ἑνὸς δὲ τοῦ ἀκολούθου παραγενομένου,
οἳ τούτου ἤκουον μαρτυρήσουσιν. ἔμπνους γὰρ ἔτι
ἀρθείς, ἀνακρινόμενος ὑφ' ἡμῶν, τοῦτον μόνον ἔφη
τῶν παρόντων γνῶναι αὐτούς. ἐξελεγχόμενος δ' ὑπό τε
τῶν εἰκότων ὑπό τε τῶν παραγενομένων, οὐδενὶ τρόπῳ
οὔτε δικαίως οὔτε συμφερόντως ἀπολύοιτ' ἂν ὑφ' ὑμῶν.
10 οἵ τε γὰρ ἐπιβουλεύοντες ἀνεξέλεγκτοι ἂν εἴησαν, εἰ
μήθ' ὑπὸ τῶν παραγενομένων μήθ' ὑπὸ τῶν εἰκότων
ἐξελέγχονται· ἀσύμφορόν θ' ὑμῖν ἐστὶ τόνδε μιαρὸν καὶ
ἄναγνον ὄντα εἰς τὰ τεμένη τῶν θεῶν εἰσιόντα μιαί-
νειν τὴν ἁγνείαν αὐτῶν, ἐπί τε τὰς αὐτὰς τραπέζας
ἰόντα συγκαταπιμπλάναι τοὺς ἀναιτίους· ἐκ γὰρ τού-

7, 2. καθίστη Reiskius: libri καθίστησιν 6. ἐρήμην AB: ἔρημον ς. 8, 1. ἔσεσθαι] οἴεσθαι LZ. 4. ᾔδει] ἤδη Z. 9, 2. μάρτυρες] Scaliger μάρτυρας. δ' εἰ] δὲ οἱ Z. 3. παρειχόμεθα Z, παρευχόμεθα BL. τοῦ] τούτου τοῦ A. 5. τοῦτον μόνον AB: ceteri τοῦτο μόνον. 6. παρόντων] fuit cum παιόντων mallem coll. 2, 2, 4. 7. εἰκότων AB cum Reiskio, οἰκότων L, οἰκετῶν Z ς. 8. ἡμῶν Z. 10, 3. ἐξελέγχωνται AB. 4. ἐπί τε τὰς αὐτὰς AB, ἐπί γε πρὸς αὐτὰς L, ἐπεί γε αὐτὰς Z: ἐπί τε τάς ς.

των αἵ τε ἀφορίαι γίνονται δυστυχεῖς θ' αἱ πράξεις κα-
11 θίστανται. οἰκείαν οὖν χρὴ τὴν τιμωρίαν ἡγησαμένους, αὐτῷ τούτῳ τὰ τούτου ἀσεβήματα ἀναθέντας, ἰδίαν μὲν τὴν συμφοράν, καθαρὰν δὲ τὴν πόλιν καταστῆσαι.

β.

ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣ ΤΟ ΑΥΤΟ ΠΡΑΓΜΑ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ὁμολογεῖ μὲν τὴν πρώτην ἔχθραν τὴν πρὸς τὸν τεθνηκότα ὁ ἀπολογούμενος, ἀρνεῖται δὲ τὸν φόνον, καὶ τεκμήριον τοῦ μὴ πεφονευκέναι ποιεῖται τὴν ἔχθραν. λέγει γὰρ ὅτι ἐχθρὸς ὢν ᾔδειν πάντως τὴν αἰτίαν κατ' ἐμαυτοῦ ἥξουσαν· διὰ τοῦτο οὐκ ἂν ἐφόνευον. διαβάλλει δὲ καὶ τὴν μαρτυρίαν τοῦ οἰκέτου, ὡς ἐκ παρασκευῆς γεγονυῖαν τῶν δεσποτῶν. οὐκ ἀπίθανον δέ φησι κακούργους ἀνελόντας αὐτὸν ἀποδῦσαι τὰ ἱμάτια μὴ φθάσαι.

Οὔ μοι δοκῶ ἁμαρτάνειν ἀτυχέστατον ἐμαυτὸν ἡγούμενος εἶναι τῶν πάντων ἀνθρώπων. τῶν μὲν γὰρ ἄλλων οἱ δυστυχοῦντες, ὁπόταν μὲν ὑπὸ χειμῶνος πονῶσιν, εὐδίας γενομένης παύονται· ὅταν δὲ νοσήσωσιν, ὑγιεῖς γενόμενοι σώζονται· ἐὰν δέ τις ἄλλη συμφορὰ καταλαμβάνῃ αὐτούς, τὰ ἐναντία ἐπιγινόμενα ὀνίνησιν.
2 ἐμοὶ δὲ ζῶν τε ἄνθρωπος ἀνατροπεὺς τοῦ οἴκου ἐγένετο, ἀποθανών τε, κἂν ἀποφύγω, ἱκανὰς λύπας καὶ φροντίδας ἐμβέβληκεν. εἰς τοῦτο γὰρ βαρυδαιμονίας ἥκω, ὥστε οὐκ ἀρκοῦν μοί ἐστιν ἐμαυτὸν ὅσιον καὶ δίκαιον παρέχοντα μὴ διαφθαρῆναι, ἀλλὰ κἂν μὴ τὸν ἀποκτείναντα εὑρὼν ἐξελέγξω, ὃν οἱ τιμωροῦντες αὐτῷ ἀδύνατοι εὑρεῖν εἰσίν, αὐτὸς καταδοχθεὶς φονεὺς εἶναι ἀνο-
3 σίως ἁλώσομαι. καὶ ἐμὲ ὡς δεινὸν μὲν παγχάλεπόν φασιν ἐλέγχεσθαι εἶναι, ὡς δ' ἠλίθιον ἐξ αὐτῶν ὧν ἔπραξα

v. 1. δυστυχεῖς θ' ABL: καὶ δυστυχεῖς ς. ΥΠΟΘ. v. 3. τὴν ἔχθραν add AB. τὴν αἰτίαν κατ' ἐμαυτοῦ AB, τὴν αἰτίαν κατ' ἐμοῦ LZ: κατ' ἐμοῦ τὴν αἰτίαν ς. 5. καὶ om Z. 6. φασι LZ. § 1, 2. εἶναι om Z. τῶν ante πάντων add AB. ἄλλων οἱ] ἄλλοι Z. 6. ἐπιγινόμενα AB: ἐπιγενόμενα ς. 2, 7. καταδοχθεὶς AB: καταδοκηθεὶς ς.

φανερὸν εἶναι ἐργασάμενον τὸ ἔργον. εἰ γὰρ νῦν διὰ
τῆς ἔχθρας τὸ μέγεθος εἰκότως ὑφ' ὑμῶν καταδοκοῦ-
μαι, πρὶν ἐργάσασθαι εἰκότερον ἦν τὸν εἰδότα τὴν ὑπο-
ψίαν τὴν νῦν εἰς ἐμὲ οὖσαν, καὶ τῶν ἄλλων εἴ τινα
ἔγνων ἐπιβουλεύοντα αὐτῷ, διακωλύειν μᾶλλον ἢ αὐτὸν
ἐργασάμενον εἰς ἑκουσίους καὶ προδήλους ὑποψίας ἐμ-
πεσεῖν· ἔκ τε γὰρ αὐτοῦ τοῦ ἔργου φανερὸς γενόμενος
ἀπωλλύμην, λαθών τε σαφῶς ᾔδειν τήνδε τὴν ὑποψίαν
4 εἰς ἐμὲ οὖσαν. ἄθλια μὲν οὖν πάσχω μὴ ἀπολογεῖσθαι
μόνον βιαζόμενος, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀποκτείναντας φανε-
ροὺς καταστῆσαι· ὅμως δὲ καὶ τοῦτο ἐπιχειρητέον· οὐ-
δὲν γὰρ πικρότερον τῆς ἀνάγκης ἔοικεν εἶναι. ἔχω δὲ
οὐδαμῶς ἄλλως ἐλέγχειν ἢ ἐξ ὧν τοὺς ἄλλους ὁ κατή-
γορος ἀπολύων αὐτὸν τὸν θάνατόν φησι μηνύειν ἐμὲ
τὸν φονέα ὄντα. εἰ γὰρ τούτων ἀναιτίων δοκούντων
εἶναι ἐν ἐμοὶ τἀδίκημα φανεῖται, τούτων ὑπόπτων ὄν-
των ἐγὼ ἂν εἰκότως καθαρὸς δοκοίην εἶναι.
5 "Εστι "δὲ οὐκ ἀπεικός, ὡς οὗτοι φασίν, ἀλλὰ εἰκὸς
17 ἀωρὶ τῶν νυκτῶν πλανώμενον ἐπὶ τοῖς ἱματίοις διαφθα-
ρῆναι. τὸ μὲν γὰρ μὴ ἐκδυθῆναι οὐδὲν σημεῖόν ἐστιν· εἰ
γὰρ μὴ ἔφθησαν περιδύσαντες αὐτόν, ἀλλά τινας προσ-
ιόντας φοβηθέντες ἀπέλιπον, ἐσωφρόνουν καὶ οὐκ ἐμαί-
6 νοντο τὴν σωτηρίαν τοῦ κέρδους προτιμῶντες. Εἰ δὲ μὴ
καὶ ἐπὶ τοῖς ἱματίοις διεφθάρη, ἀλλ' ἑτέρους ἰδὼν ἄλλο τι
κακὸν ποιοῦντας, ἵνα μὴ μηνυτὴς τοῦ ἀδικήματος γένη-
ται, ἀπέθανεν ὑπ' αὐτῶν, τίς οἶδε; Τοὺς δὲ μὴ πολὺ
ἧσσον ἐμοῦ μισοῦντας αὐτόν (ἦσαν δὲ πολλοί) πῶς οὐκ
εἰκὸς ἦν ἐμοῦ μᾶλλον διαφθεῖραι αὐτόν; ἐκείνοις μὲν
γὰρ φανερὰ ἦν ἡ ὑποψία εἰς ἐμὲ οὖσα, ἐγὼ δὲ ὑπὲρ
ἐκείνων ὑπαίτιος ἐσόμενος σαφῶς ᾔδειν. Τοῦ δὲ ἀκολού-

v. 4. οὖσαν] ἰοῦσαν malebat Reiskius, neque id temere. τῶν] τὸν BZ. ἄλλον Z. 5. ἔγνω LZ. 4, 4. ἔοικεν AB: ς ἔδοξεν. 6. ἀπολλύων Z. 9. ἐγὼδ' B, ἐγὼ δ' AL. 5, 4. περιδήσαντες Z. 5. ἐσωφρόνουν καὶ οὐκ ἐμαίνοντο] vid. Valcken. ad Herodot. 3, 25. 6, 5. ἦσαν δὲ πολλοὶ — 6. αὐτόν om LZ ς. εἰκὸς ἂν ἦν B.

θου ἡ μαρτυρία πῶς ἀξία πιστεύεσθαι ἐστίν; ὑπό τε
γὰρ τοῦ κινδύνου ἐκπεπληγμένον αὐτὸν οὐκ εἰκὸς ἦν τοὺς
ἀποκτείναντας γνῶναι, ὑπό τε τῶν κυρίων ἀναγινωσκό-
μενον ἐπινεῦσαι ἦν εἰκός. ἀπιστουμένων δὲ καὶ τῶν ἄλ-
λων δούλων ἐν ταῖς μαρτυρίαις (οὐ γὰρ ἂν ἐβασανίζο-
μεν αὐτούς) πῶς δίκαιον τούτῳ μαρτυροῦντι πιστεύσαντας
8 διαφθεῖραί με; Εἰ δέ τις τὰ εἰκότα ἀληθέσιν ἴσα ἡγεῖ-
ται καταμαρτυρῆσαί μου, ταὐτὸν ἀντιλογισάσθω, ὅτι
με εἰκότερον ἦν τὴν ἀσφάλειαν τῆς ἐπιβουλῆς τηροῦντα
φυλάξασθαι καὶ μὴ παραγενέσθαι τῷ ἔργῳ μᾶλλον ἢ
9 τοῦτον σφαττόμενον ὀρθῶς γνῶναι. Ὡς δὲ οὐδὲ τὸν κίν-
δυνον οὐκ ἀσφαλέστερον τοῦ ἀπὸ τῆς γραφῆς ἡγούμην εἶ-
ναι, ἀλλὰ πολλαπλάσιον, εἰ μὴ παρεφρόνουν, διδάξω.
ἁλοὺς μὲν γὰρ τὴν γραφὴν τῆς μὲν οὐσίας ᾔδειν ἐκστη-
σόμενος, τῆς δὲ πόλεως καὶ τοῦ σώματος οὐκ ἐστερού-
μην, περιγενόμενος δὲ καὶ ληφθείς, κἂν ἔρανον παρὰ
τῶν φίλων συλλέξας, οὐκ ἂν εἰς τὰ ἔσχατα κακὰ ἦλθον·
ἐὰν δὲ νῦν καταληφθεὶς ἀποθάνω, ἀνόσια ὀνείδη τοῖς
παισὶν ὑπολείψω, ἢ φυγὼν γέρων καὶ ἄπολις ὢν ἐπὶ
ξενίας πτωχεύσω.

10 Οὕτω μὲν ἃ κατηγόρηταί μου, πάντα ἄπιστά ἐστιν·
ἀπολύεσθαι δὲ ὑφ' ὑμῶν, εἰ καὶ εἰκότως μὲν ὄντως δὲ μὴ
ἀπέκτεινα τὸν ἄνδρα, πολὺ μᾶλλον δίκαιός εἰμι. ἐγώ τε
γὰρ φανερὸν ὅτι μεγάλα ἀδικούμενος ἠμυνάμην· οὐ γὰρ
ἂν ἐδόκουν εἰκότως ἀποκτεῖναι αὐτόν· τούς τε ἀποκτεί-
ναντας καὶ οὐ τοὺς αἰτίαν ἔχοντας ἀποκτεῖναι ὀρθῶς ἂν
11 καταλαμβάνοιτε. ἐκ δὲ παντὸς τρόπου ἀπολυόμενος
τῆς αἰτίας ἔγωγε οὔτε εἰς τὰ τεμένη εἰσιὼν τὴν ἁγνείαν

v. 2. γὰρ om LZς. 3. ἀποκλίναντας Z. 5. ἂν add A.
8, 2. ταὐτὸν] ταυτὸν αὐτὸν Z. 9, 3. εἰ μὴ] εἰ μὲν BLZ. A ut ς, sed correctus. 5. τοῦ σώματος] τῆς τοῦ σώματος οὐσίας Z. 6. λειφθεὶς Taylorus et Gesnerus, οὐ λειφθεὶς Reiskius. 9. παισὶν] πᾶσιν Z. ὑπολείψω ABL, ὑποδείξω Z, καταλείψω ς. 10, 5. αὐτόν· τούς τε — 6. ὀρθῶς] haec add A: quorum loco B solum habet ὀρθῶς, L lacunam. 11, 1. καταλαμβάνητε AB, καταλαμβάνηται ceteri.

τῶν θεῶν μιανῶ, οὔτε ὑμᾶς πείθων ἀπολῦσαί με ἀνόσια πράττω. οἱ δὲ διώκοντες μὲν ἐμὲ τὸν ἀναίτιον τὸν δ' αἴτιον ἀφιέντες τῆς τε ἀφορίας αἴτιοι γίνονται, ὑμᾶς τε ἀσεβεῖς εἰς τοὺς θεοὺς πείθοντες καταστῆναι πάντων ὧν ἐμὲ ἄξιόν φασι παθεῖν εἶναι δίκαιοί εἰσι τυγχάνειν.
12 τούτους μὲν οὖν τούτων ἀξίους ὄντας ἀπίστους ἡγεῖσθε· ἐμὲ δὲ ἐκ τῶν προειργασμένων γνώσεσθε οὔτε ἐπιβουλεύοντα οὔτε τῶν οὐ προσηκόντων ὀρεγόμενον, ἀλλὰ τἀναντία τούτων πολλὰς μὲν καὶ μεγάλας εἰσφορὰς εἰσφέροντα, πολλὰ δὲ τριηραρχοῦντα, λαμπρῶς δὲ χορηγοῦντα, πολλοὺς δὲ ἐρανίζοντα, μεγάλας δὲ ὑπὲρ πολλῶν ἐγγύας ἀποτίνοντα, τήν τε οὐσίαν οὐ δικαζόμενον ἀλλ' ἐργαζόμενον κεκτημένον, φιλοθύτην δὲ καὶ νόμιμον ὄντα. τοιούτου δὲ ὄντος μου μηδὲν ἀνόσιον μηδὲ αἰσχρὸν κατα-
13 γνῶτε. εἰ δὲ ὑπὸ ζῶντος ἐδιωκόμην, οὐκ ἂν μόνον ὑπὲρ ἐμαυτοῦ ἀπελογούμην, ἀλλ' αὐτόν τε τοῦτον καὶ τοὺς τούτῳ μὲν βοηθοῦντας, παρ' ἐμοῦ δὲ ὠφελεῖσθαι ζητοῦντας ἐφ' οἷς κατηγορεῖταί μου, ἀπέδειξα ἂν ἀδικοῦντας. ταῦτα μὲν οὖν ἐπιεικέστερον ἢ δικαιότερον παρήσω· δέομαι δ' ὑμῶν, ὦ ἄνδρες τῶν μεγίστων κριταὶ καὶ κύριοι, ἐλεήσαντας τὴν ἀτυχίαν μου ἰατροὺς γενέσθαι αὐτῆς, καὶ μὴ συνεπιβάντας τῇ τούτων ἐπιθέσει περιιδεῖν ἀδίκως καὶ ἀθέως διαφθαρέντα με ὑπ' αὐτῶν.

γ.

118 ## ΕΚ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Ο ΥΣΤΕΡΟΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Τὰ εἰρημένα ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου λύει ἐνταῦθα, ὡς οὔτε ἄπιστος ἡ μαρτυρία τοῦ οἰκέτου, οὔτε ἀπίθανον πλούσιον ὄντα καὶ ἔνδοξον ποιῆσαι τὸν φόνον, διακινδυνεύειν μέλλοντα ὑπ' αὐτοῦ τὴν οὐσίαν ἀπολέσαι. τὰς

12, 2. ἔκ τε τῶν AB. 6. πολλοὺς] πολλοῖς Salmasius et Reiskius. 8. κεκτημένον] καὶ κεκτημένον A. 9. τοιούτου ABLZ: τούτου ς. 13, 2. ἐπελογούμην Z. 4. κατηγορεῖτέ ABL. 6. ἢ δικαιότερον om ς. ΕΚ ΚΑΤ. v. 1. κατηγορία ὕστερος ABLZ, sed A fortasse κατηγορίας. 3. κατηγόρου Z. 4. πλούσιον ὄντα AB, ὄντα LZ: ὂν ἀλλὰ ς.

προτάσεις δὲ λύει κατὰ περιτροπήν· ἐκείνου γὰρ εἰπόντος ὅτι ἀτυχής εἰμι, περιτρέπει λέγων ὅτι ἡ ἀτυχία παρ' αὐτοῦ ἀδικεῖται.

Ἥ τε ἀτυχία ἀδικεῖται ὑπ' αὐτοῦ, ἣν προϊστάμενος τῆς κακουργίας ἀφανίσαι τὴν αὑτοῦ μιαρίαν ζητεῖ· ὑπό τε ὑμῶν οὐκ ἄξιος ἐλεεῖσθαί ἐστιν, ἀκούσιον μὲν τῷ παθόντι περιθεὶς τὴν συμφοράν, ἑκουσίως δὲ αὐτὸς εἰς τοὺς κινδύνους καταστάς. — ὡς μὲν οὖν ἀπέκτεινε τὸν ἄνδρα, ἐν τῷ προτέρῳ λόγῳ ἀπεδείξαμεν· ὡς δὲ οὐκ ὀρθῶς ἀπελογήθη, νῦν πειρασόμεθα ἐλέγχοντες.

2 Εἴτε γὰρ προσιόντας τινὰς ἰδόντες οἱ ἀποκτείναντες αὐτοὺς ἀπολιπόντες ᾤχοντο φεύγοντες πρότερον ἢ ἀπέδυσαν, οἱ ἐντυχόντες ἂν αὐτῷ, εἰ καὶ τὸν δεσπότην τεθνεῶτα εὗρον, τόν γε θεράποντα, ὃς ἔμπνους ἀρθεὶς ἐμαρτύρει, ἔτι ἔμφρονα εὑρόντες, σαφῶς ἀνακρίναντες τοὺς ἐργασαμένους ἤγγειλαν ἂν ἡμῖν, καὶ οὐχ οὗτος τὴν αἰτίαν εἶχεν· εἴτε ἄλλοι τινὲς ἕτερόν τι τοιοῦτον κακουργοῦντες ὀφθέντες ὑπ' αὐτῶν, ἵνα μὴ γνωσθῶσι διέφθειραν αὐτούς, ἅμα τῷ τούτων φόνῳ τὸ κακούργημα ἂν ἐκηρύσσετο καὶ
3 εἰς τούτους ἂν ἡ ὑποψία ἧκεν. οἵ τε ἧσσον κινδυνεύοντες τῶν μᾶλλον ἐν φόβῳ ὄντων οὐκ οἶδ' ὅπως ἂν μᾶλλον ἐπεβούλευσαν αὐτῷ· τοὺς μὲν γὰρ ὅ τε φόβος ἥ τε ἀδικία ἱκανὴ ἦν παῦσαι τῆς προμηθίας, τοῖς δὲ ὅ τε κίνδυνος ἥ τε αἰσχύνη μείζων οὖσα τῆς διαφορᾶς, εἰ καὶ διενοήθησαν ταῦτα πρᾶξαι, ἀρκοῦσα ἦν σωφρονίσαι τὸ θυμούμενον τῆς
4 γνώμης. Οὐκ ὀρθῶς δὲ τὴν τοῦ ἀκολούθου μαρτυρίαν ἄπιστον λέγουσιν εἶναι. οὐ γὰρ ἐπὶ ταῖς τοιαύταις μαρτυρίαις βασανίζονται, ἀλλ' ἐλεύθεροι ἀφίενται· ὁπόταν δὲ ἢ κλέψαντες ἀπαρνῶνται ἢ συγκρύπτωσι τοῖς δεσπόταις, τότε βασανίζοντες ἀξιοῦμεν ἀληθῆ λέγειν αὐ-

§ 1, 4. αὐτὸς εἰς] εἰς αὐτοὺς Z, αὐτοὺς L. 5. τοὺς add. AB. 2, 1. οἱ om Z. 2. αὐτοὺς] αὐτὸν Taylorus. 3. αὐτῷ] Reiskius αὐτῶν. 7. τοιοῦτον add AB. 8. αὐτῶν A: αὐτοῦ ς. 9. ἐκηρύττετο Z. 3, 3. ἀδικία] ἄδεια Z. 4. προμηθίας] libri προθυμίας. reposui quod sententia flagitare videbatur. cf. Valcken. ad E. Phoen. 1475. Heindorf. ad Plat. Lys. 11. 4, 4. ἢ κλέψαντες] οἱ κλέψαντες L, οἱ κλέπτοντες Z.

5 τούς. Οὐδὲ μὴν ἀπογενέσθαι ἢ παραγενέσθαι εἰκότερον αὐτόν ἐστιν. εἰ γὰρ ἀπεγένετο, τὸν μὲν κίνδυνον τὸν αὐτὸν ἔμελλε καὶ παρὼν κινδυνεύειν (πᾶς γὰρ αὐτῶν ληφθεὶς τοῦτον ἂν τὸν ἐπιβουλεύσαντα ἤλεγχεν ὄντα), τὸ δ' ἔργον ἧσσον πράσσειν· οὐδεὶς γὰρ ὅστις τῶν παρόντων οὐκ ἂν ὀκνηρότερος εἰς τὴν πρᾶξιν ἦν.

6 Ὡς δ' οὐκ ἐλάσσω ἀλλὰ πολὺ μείζω τὸν ἀπὸ τῆς γραφῆς κίνδυνον ἢ τόνδε ἡγεῖτο εἶναι, διδάξω. τὸ μὲν ἁλῶναι καὶ ἀποφυγεῖν ἀμφοτέρας τὰς διώξεις ἐν ἴσαις ἐλπίσι θῶμεν αὐτῷ εἶναι. μὴ παραχθῆναι δὲ τὴν γραφὴν οὐδεμίαν ἐλπίδα γ' εἶχε τούτου ζῶντος· οὐ γὰρ ἂν ἐπείθετο αὐτῷ· εἰς δὲ τόνδε τὸν κίνδυνον ἥξειν οὐκ ἤλπισε· λήσειν γὰρ ἐδόκει ἀποκτείνας αὐτόν. Ἀξιῶν δὲ διὰ τὸ φανερὰν εἶναι τὴν ὑποψίαν αὐτῷ μὴ καταδοκεῖσθαι ὑφ' ὑμῶν, οὐκ ὀρθῶς ἀξιοῖ. οὐ γὰρ τοῦτον ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις ὄντα ἱκανὴ ἦν ἡ ὑποψία ἀποστρέψαι τῆς ἐπιθέσεως. οὐδεὶς γὰρ ἐπεβούλευσεν αὐτῷ· πᾶς γὰρ ἄν τις τῶν ἧσσον κινδυνευόντων, τὴν ὑποψίαν μᾶλλον τοῦ κινδύνου φοβούμενος, ἧσσον ἢ οὗτος ἡγεῖτο αὐτῷ. Αἱ δ' εἰσφοραὶ καὶ χορηγίαι ἱκανὸν μὲν εὐδαιμονίας σημεῖόν ἐστι, τοῦ δὲ μὴ ἀποκτεῖναι τἀναντία· περὶ γὰρ αὐτῆς τῆς εὐδαιμονίας τρέμων μὴ ἀποστερηθῇ, εἰκότως μὲν ἀνοσίως δὲ ἀπέκτεινε τὸν ἄνδρα. Φάσκων δὲ οὐ τοὺς εἰκότως ἀλλὰ τοὺς ἀποκτείναντας φονέας εἶναι, περὶ μὲν τῶν ἀποκτεινάντων ὀρθῶς λέγει, εἴπερ ἐγένετο φανερὸν ἡμῖν τίνες ἦσαν οἱ ἀποκτείναντες αὐτόν· μὴ δεδηλωμένων δὲ τῶν ἀποκτει-

5, 2. τὸν κίνδυνον τὸν αὐτὸν A: τὸν μὲν κίνδυνον οὐ τὸν αὐτόν ς. 3. πᾶς] ita ego corrigendum duxi librorum omnium πῶς. cf. ad § 7. γὰρ αὐτῶν ληφθεὶς A: ς γὰρ ἂν αὐτῶν ὁ ληφθεὶς (λειφθεὶς εἰς BL, et corr A). 5. γὰρ om ς. 6, 1. εἰς] πρὸς L, πρὸς Z. οὐκ ἐλάσσω ἀλλὰ πολὺ μείζω] vid. Valcken. ad Herodot. 3, 69. 3. τόνδε] τόδε pr A. 5. παραχθῆναι A: ceteri παραχρῆναι. cf. quod infra legitur (4 α § 5.) εἰς ὑμᾶς παράγων τὸν ἀσεβήσαντα. 7, 2. μὲν] μὲν BLZ: om pr A. 3. οὐ γὰρ — 4. τῆς ἐπιθέσεως. οὐδεὶς γὰρ] Reiskius εἰ γὰρ — τῆς ἐπιθέσεως, οὐδείς γ' ἄν. 5. ἐπεβούλευεν pr A. πᾶς A, πιῶς L: πῶς ς. 8, 5. ἀποκτείναντας] Reiskius ὄντως ἀποκτείναντας.

νάντων, ὑπὸ τῶν εἰκότων ἐλεγχόμενος οὗτος ἂν καὶ οὐ-
11 δεὶς ἕτερος ἀποκτείνας ″αὐτὸν εἴη. οὐ γὰρ ἐπὶ μαρτύρων ἀλλὰ κρυπτόμενα πράσσεται ταῦτα.

9 Οὕτω δὲ φανερῶς ἐκ τῆς αὐτοῦ ἀπολογίας ἐλεγχθεὶς διαφθείρας αὐτόν, οὐδὲν ἕτερον ὑμῶν δεῖται ἢ τὴν αὑτοῦ μιαρίαν εἰς ὑμᾶς αὐτοὺς ἐκτρέψαι. ἡμεῖς δὲ ὑμῶν δεόμεθα μὲν οὐδέν, λέγομεν δ᾽ ὑμῖν, εἰ μήτε ἐκ τῶν εἰκότων μήτε ἐκ τῶν μαρτυρουμένων οὗτος νῦν ἐλέγχεται, οὐκ
10 ἔστιν ἔτι τῶν διωκομένων ἔλεγχος οὐδείς. ἀδίκως δ᾽ ἀπολυομένου τούτου ὑφ᾽ ὑμῶν ἡμῖν μὲν προστρόπαιος ὁ ἀποθανὼν οὐκ ἔσται, ὑμῖν δὲ ἐνθύμιος γενήσεται· σαφῆ μὲν γὰρ τὸν θάνατον γινώσκοντες, φανερῶς δὲ τὰ ἴχνη τῆς ὑποψίας εἰς τοῦτον φέροντα, πιστῶς δὲ τοῦ ἀκολούθου μαρτυροῦντος, πῶς ἂν δικαίως ἀπολύοιτε αὐτόν;
11 ταῦτα οὖν εἰδότες βοηθεῖτε μὲν τῷ ἀποθανόντι, τιμωρεῖσθε δὲ τὸν ἀποκτείναντα, ἁγνεύετε δὲ τὴν πόλιν. τρία γὰρ ἀγαθὰ πράξετε· ἐλάσσους μὲν τοὺς ἐπιβουλεύοντας καταστήσετε, πλείους δὲ τοὺς τὴν εὐσέβειαν ἐπιτηδεύοντας, ἀπολύεσθε δ᾽ αὐτοὶ τῆς ὑπὲρ τούτου μιαρίας.

δ.

ΕΞ ΑΠΟΛΟΓΙΑΣ Ο ΥΣΤΕΡΟΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἰδού, φησίν, ἐγὼ καὶ ἡ ἀτυχία μου. δεικτικῶς δὲ λέγει, ἑαυτὸν αἰνιττόμενος. οὕτως, φησίν, ἐγὼ παραδίδωμι ἐμαυτὸν καὶ τῇ ἀτυχίᾳ μου καὶ τῇ τούτων κακουργίᾳ. τεκμήριον δὲ τοῦ μὴ πεποιηκέναι τίθησιν ὁ ἀπολογούμενος τὸ μηδαμοῦ προελθεῖν ἐκείνης τῆς νυκτός, καὶ περὶ τούτου πάντας τοὺς παῖδας εἰς βάσανον παραδίδωσιν.

Ἰδοὺ ἐγὼ τῇ τε ἀτυχίᾳ, ἣν οὐ δικαίως αἰτιῶμαι, ὡς οὗτοί φασιν, ἑκὼν ἐμαυτὸν ἐγχειρίζω, τῇ τε τούτων ἔχθρᾳ, δεδιὼς μὲν τὸ μέγεθος τῆς διαβολῆς αὐτῶν, πιστεύων δὲ

v. 2. ἐπὶ] ὑπὸ ABLZ. cf. Wesseling. ad Diodor. 16, 93. 3. πράσσετι A. 9, 4. λέγωμεν Z. 10, 1. διωκομένων ABLZ: δοκουμένων ς. 2. μὲν add A. 4. γὰρ ABLZ: οὖν ς. 5. εἰς τοῦτον φέροντα] vid. Valcken. ad Herodot. 3, 133. 11, 3. μὲν] δὲ Z.
ΥΠΟΘ. v. 2. ἑαυτὸν BL. 3. δὲ om A.

τῇ ὑμετέρᾳ γνώμῃ τῇ τε ἀληθείᾳ τῶν ἐξ ἐμοῦ πραχθέν-
των. ἀποστερούμενος δὲ ὑπ' αὐτῶν μηδὲ τὰς παρούσας
ἀτυχίας ἀνακλαύσασθαι πρὸς ὑμᾶς, ἀπορῶ εἰς ἥντινα
2 ἄλλην σωτηρίαν χρή με καταφυγεῖν. καινότατα γὰρ
δή, εἰ χρὴ καινότατα μᾶλλον ἢ κακουργότατα εἰπεῖν,
διαβάλλουσί με. κατήγοροι γὰρ καὶ τιμωροὶ φόνου
προσποιούμενοι εἶναι, ὑπεραπολογούμενοι τῆς ὑποψίας
πάσης τῆς ἀληθοῦς, διὰ τὴν ἀπορίαν τοῦ ἀποκτείναντος
αὐτὸν ἐμὲ φονέα φασὶν εἶναι, δρῶντες δὲ τἀναντία ὧν
προστέτακται αὐτοῖς, φανερὸν ὅτι ἀδίκως ἐμὲ μᾶλλον
3 ἀποκτεῖναι ζητοῦσιν ἢ τὸν φονέα τιμωρεῖσθαι. ἐμὲ δὲ προσ-
ῆκεν οὐδὲν ἄλλο ἢ πρὸς τὴν μαρτυρίαν τοῦ ἀκολούθου
ἀπολογηθῆναι· οὐ γὰρ μηνυτὴς οὐδ' ἐλεγκτὴρ τῶν ἀπο-
κτεινάντων εἰμί, ἀλλὰ διωκόμενος ἀποκρίνομαι. ὅμως
δὲ περιεργαστέον, ἵνα ἐκ παντὸς τρόπου τούτους τε ἐπι-
βουλεύοντάς μοι ἐμαυτόν τε ἀπολυόμενον ἐπιδείξω τῆς
ὑποψίας.
4 Τὴν μὲν οὖν ἀτυχίαν ᾗ με διαβάλλουσιν, εἰς εὐτυ-
χίαν αἰτοῦμαι μεταστῆναι· ἀξιῶ δ' ὑμᾶς ἀπολύσαν-
τάς με μακαρίσαι μᾶλλον ἢ καταλαβόντας ἐλεῆσαι.
Φασὶ δὲ τῶν μὲν ἐντυχόντων παιομένοις αὐτοῖς οὐδένα ὅν
τινα οὐκ εἰκότερον εἶναι σαφῶς πυθόμενον τοὺς διαφθεί-
ραντας αὐτοὺς εἰς οἶκον ἀγγεῖλαι, ἢ ἀπολιπόντα οἴχε-
5 σθαι. ἐγὼ δὲ οὐδένα οὕτω θερμὸν καὶ ἀνδρεῖον ἄνθρωπον
εἶναι δοκῶ, ὅντινα οὐκ ἂν ἀωρὶ τῆς νυκτὸς νεκροῖς ἀσπαί-
ρουσι συντυχόντα πάλιν ὑποστρέψαντα φεύγειν μᾶλλον
ἢ πυνθανόμενον τοὺς κακούργους περὶ τῆς ψυχῆς κιν-
δυνεῦσαι. τούτων δὲ μᾶλλον ἃ εἰκὸς ἦν δρασάντων, οἱ
μὲν ἐπὶ τοῖς ἱματίοις διαφθείραντες αὐτοὺς οὐκ ἂν ἔτι εἰ-
6 κότως ἀφίοιντο, ἐγὼ δὲ ἀπήλλαγμαι τῆς ὑποψίας. Εἰ

§ 2, 2. δὴ om ς. 3, 3. οὐδ' ἐλεγκτὴρ ABL: οὐδὲ ἐλεγκτὴς ς. 4, 1. ᾗ με διαβ. εἰς εὐτ. om Z. 2. ἀπολύσαντας — 3. καταλαβόντας] vid. Valcken. ad Herodot. 4, 68. 5. πυθόμενον AB: ceteri πειθόμενον. 6. ἀπολιπόντα Gesnerus et Reiskius; libri ἀπολιπόντας. 5, 4. περὶ om ς.

δὲ ἐκηρύσσοντο ἢ μὴ ἄλλοι τινὲς κακοῦργοι ἅμα τῷ τού-
των φόνῳ, τίς οἶδεν; οὐδενὶ γὰρ ἐπιμελὲς ἦν σκοπεῖν
ταῦτα. ἀφανοῦς δὲ ὄντος τοῦ κηρύγματος, οὐδὲ ὑπὸ τού-
7 των τῶν κακούργων ἄπιστον διαφθαρῆναι αὐτόν. Τοῦ
120' δὲ θεράποντος πῶς χρὴ πιστότερον τὴν μαρτυρίαν ἢ τῶν
ἐλευθέρων ἡγεῖσθαι; οἱ μὲν γὰρ ἀτιμοῦνταί τε καὶ χρή-
μασι ζημιοῦνται, ἐὰν μὴ τἀληθῆ δοκῶσι μαρτυρῆσαι· ὁ
δὲ οὐκ ἔλεγχον παρασχὼν οὐδὲ βάσανον οὐ δίκην δώσει,
εἴ τις ἔλεγχος ἔσται. ἀκινδύνως τε οὗτός γε μέλλων μαρ-
τυρεῖν, οὐδὲν θαυμαστὸν ἔπαθεν ὑπὸ τῶν κυρίων ἐχθρῶν
μοι ὄντων πεισθεὶς καταψεύδεσθαί μου· ἐγώ τε ἀνόσι'
ἂν πάσχοιμι, εἰ μὴ πιστῶς καταμαρτυρηθεὶς διαφθα-
8 ρείην ὑφ' ὑμῶν. Μὴ παραγενέσθαι δέ με τῷ φόνῳ ἀπι-
στότερον ἢ παραγενέσθαι φασὶν εἶναι· ἐγὼ δ' οὐκ ἐκ τῶν
εἰκότων ἀλλ' ἔργῳ δηλώσω οὐ παραγενόμενος. ὁπόσοι
γὰρ δοῦλοι ἢ δοῦλαί μοι εἰσί, πάντας παραδίδωμι βα-
σανίσαι· καὶ ἐὰν μὴ φανῶ ταύτῃ τῇ νυκτὶ ἐν οἴκῳ καθ-
εύδων ἢ ἐξελθών ποι, ὁμολογῶ φονεὺς εἶναι. ἡ δὲ νὺξ
9 οὐκ ἄσημος· τοῖς γὰρ Διιπολίοις ὁ ἀνὴρ ἀπέθανε. Περὶ
δὲ τῆς εὐδαιμονίας, ἧς ἕνεκα τρέμοντά μέ φασιν εἰκότως
ἀποκτεῖναι αὐτόν, πολὺ τἀναντία ἐστί. τοῖς γὰρ ἀτυ-
χοῦσι νεωτερίζειν συμφέρει· ἐκ γὰρ τῶν μεταβολῶν ἐπί-
δοξος ἡ δυσπραγία μεταβάλλειν αὐτῶν ἐστί· τοῖς δὲ εὐ-
τυχοῦσιν ἀτρεμίζειν καὶ φυλάσσειν τὴν παροῦσαν εὐ-
πραγίαν. μεθισταμένων δὲ τῶν πραγματειῶν δυστυ-
10 χεῖς ἐξ εὐτυχούντων καθίστανται. Ἐκ δὲ τῶν εἰκότων
προσποιούμενοί με ἐλέγχειν, οὐκ εἰκότως ἀλλ' ὄντως
φονέα μέ φασι τοῦ ἀνδρὸς εἶναι. τὰ δὲ εἰκότα ἄλλα

v. 2. τίς] τί L. 7, 2. Reiskius πιστοτέραν. 5. οὐ — εἴ τις] idem ποῦ — ἤ τις. 7. ἔπαθεν ὑπὸ — καταψεύδεσθαι ABLZ: ἔπαθεν εἰ ὑπὸ — καταψεύδεται ς, coniunctione Stephano auctore interposita. 8. ἀνόσι' ἂν πάσχοιμι] ἂν ὅσ' ἂν πάθοιμι Z. 8, 6. ποι Reiskius, που libri. 9, 1. διιπολείοις pr A. 4. νεωτερίζειν] ἑταιρίζειν ABLZ. 6. φυλάσσειν AB: ceteri φυλάττειν. 7. δὲ] Reiskius γὰρ, et mox cum Stephano πραγμάτων. 10, 2. ὄντως] οὕτως Z.

πρὸς ἐμοῦ μᾶλλον ἀποδέδεικται ὄντα. ὅ τε γὰρ καταμαρτυρῶν μου ἄπιστος ἐλήλεγκται ὤν, ὅ τε ἔλεγχος οὐκ ἔστι· τά τε τεκμήρια ἐμά, οὐ τούτου ὄντα ἐδήλωσα· τά τε ἴχνη τοῦ φόνου οὐκ εἰς ἐμὲ φέροντα ἀλλ' εἰς τοὺς ἀπολυομένους ἀποδέδεικται ὑπ' αὐτῶν. Πάντων δὲ τῶν κατηγορηθέντων ἀπίστων ἐλεγχθέντων, οὐκ ἐὰν ἀποφύγω οὐκ ἔστιν ἐξ ὧν ἐλεγχθήσονται οἱ κακουργοῦντες, ἀλλ' ἐὰν ἐλεγχθῶ, οὐδεμία ἀπολογία τοῖς διωκομένοις ἀρκοῦσά ἐστιν.

11 Οὕτω δὲ ἀδίκως διώκοντές με αὐτοὶ μὲν ἀνοσίως ἀποκτεῖναι ζητοῦντες καθαροί φασιν εἶναι, ἐμὲ δέ, ὃς εὐσεβεῖν ὑμᾶς πείθω, ἀνόσια δρᾶν λέγουσιν. ἐγὼ δὲ καθαρὸς ὢν πάντων τῶν ἐγκλημάτων ὑπὲρ ἐμαυτοῦ ἐπισκήπτω αἰδεῖσθαι τὴν τῶν μηδὲν ἀδικούντων εὐσέβειαν, ὑπὲρ δὲ τοῦ ἀποθανόντος ἀναμιμνήσκων τὴν ποινὴν παραινῶ ὑμῖν μὴ τὸν ἀναίτιον καταλαβόντας τὸν αἴτιον ἀφεῖναι· ἀποθανόντος γὰρ ἐμοῦ οὐδεὶς ἔτι τὸν αἴτιον
12 ζητήσει. ταῦτα οὖν σεβόμενοι ὁσίως καὶ δικαίως ἀπολύετέ με, καὶ μὴ μετανοήσαντες τὴν ἁμαρτίαν γνῶτε· ἀνίατος γὰρ ἡ μετάνοια τῶν τοιούτων ἐστίν.

3.

ΤΕΤΡΑΛΟΓΙΑ Β.

α.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΦΟΝΟΥ ΑΚΟΥΣΙΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Δύο παῖδες ἐν γυμνασίοις ἠκόντιζον, συνέβη δὲ τὸν μὲν ἐντέχνως ἀφεῖναι τὸ βέλος, τὸν δ' ἕτερον ὑπὸ τὴν φορὰν τοῦ ἀκοντίου δραμόντα πληγῆναι. τελευτήσαντος δὲ τοῦ παιδὸς ὁ τούτου πατὴρ κατηγορεῖ τοῦ βαλόντος ὡς ἀνδροφόνου· ὁ δὲ μετατίθησι τὴν αἰτίαν τῆς πληγῆς ἐπὶ τὸν δραμόντα. ὅθεν οἱ μὲν ἀντέγκλημα τὴν στάσιν, οἱ δὲ μετάστασιν λέγουσιν.

Τὰ μὲν ὁμολογούμενα τῶν πραγμάτων ὑπό τε τοῦ νόμου κατακέκριται ὑπό τε τῶν ψηφισαμένων, οἳ κύριοι

v. 1. ὄντα add ABLZ. 3. τά τε] τὰ Z. 8. ἐλεγχῶ A. 11, 2. ζητοῦντες om Z. ΥΠΟΘ. v. 3. δὲ om ς.

πάσης τῆς πολιτείας εἰσίν· ἐὰν δέ τι ἀμφισβητήσιμον ᾖ,
τοῦτο ὑμῖν ὦ ἄνδρες πολῖται προστέτακται διαγνῶναι.
οἶμαι μὲν οὖν οὐδὲ ἀμφισβητήσειν πρὸς ἐμὲ τὸν διωκό-
μενον· ὁ γὰρ παῖς μου ἐν γυμνασίῳ ἀκοντισθεὶς διὰ τῶν
121 πλευρῶν ὑπὸ τούτου τοῦ μειρακίου παραχρῆμα ἀπέθανεν.
2 ἑκόντα μὲν οὖν οὐκ ἐπικαλῶ ἀποκτεῖναι, ἄκοντα δέ.
ἐμοὶ δὲ οὐκ ἐλάσσω τοῦ ἑκόντος ἄκων τὴν συμφορὰν κα-
τέστησε. τῷ δὲ ἀποθανόντι αὐτῷ μὲν οὐδὲν ἐνθύμιον,
τοῖς δὲ ζῶσι προυέθηκεν. ὑμᾶς δὲ ἀξιῶ ἐλεοῦντας μὲν τὴν
ἀπαιδίαν τῶν γονέων, οἰκτείροντας δὲ τὴν ἄωρον τοῦ ἀπο-
θανόντος τελευτήν, εἴργοντας ὧν ὁ νόμος εἴργει τὸν ἀπο-
κτείναντα μὴ περιορᾶν ἅπασαν τὴν πόλιν ὑπὸ τούτου μι-
αινομένην.

β.

ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΦΟΝΟΥ ΑΚΟΥΣΙΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ὁ τοῦ ἀκοντίσαντος πατὴρ ἑαυτῷ φησὶν αἴτιον γενέσθαι τὸν ἀποθανόντα τοῦ φόνου· φερομένου γὰρ τοῦ ἀκοντίου ὑπέδραμεν ὑπὸ τὸν σκοπόν, ὅθεν ἂν αὐτὸν ἑαυτοῦ φονέα νομίζεσθαι. ἔστι δ' ἡ στάσις μετάστασις, οὐ συγγνώμη ὥς τινες ἐνόμιζον.

Νῦν δὴ φανερόν μοι ὅτι αὗται αἱ συμφοραὶ καὶ
χρεῖαι τούς τε ἀπράγμονας εἰς ἀγῶνας . . . τούς τε
ἡσυχίους τολμᾶν τά τε ἄλλα παρὰ φύσιν λέγειν καὶ
δρᾶν βιάζονται. ἐγὼ γὰρ ἥκιστα τοιοῦτος ὢν καὶ βουλό-
μενος εἶναι, εἰ μὴ πολύ γε ἔψευσμαι, ὑπ' αὐτῆς τῆς
συμφορᾶς ἠναγκάσθην παρὰ τὸν ἄλλον τρόπον ὑπὲρ πρα-
γμάτων ἀπολογεῖσθαι, ὧν ἐγὼ χαλεπῶς μὲν τὴν ἀκρί-
βειαν ἔγνων, ἔτι δὲ ἀπορωτέρως διάκειμαι ὡς χρὴ ὑμῖν
2 ἑρμηνεῦσαι ταῦτα. ὑπὸ δὲ σκληρᾶς ἀνάγκης βιαζόμενος,
καὶ αὐτὸς εἰς τὸν ὑμέτερον ἔλεον, ὦ ἄνδρες δικασταί,

v. 3. οὐδὲ] μὴ δὲ Z. 2, 3. οὐδὲν ἐνθύμιον AB. similiter Hemsterhus. (Misc. Obs. 5. tom. 3. p. 59.) et Valcken. ad Herodot. 2, 175: ς ἐνθύμιον. ΥΠΟΘ. v. 3. δ' om ABL. συγγνώμη ABLZ: συγγνώμης ς. § 1. 1. καὶ αἱ χρεῖαι Z. 2. εἰς ἀγῶνας] adde καθιστῆναι Reiskius. qui mox οὐχ ἥκιστα. 2, 2. δικασταὶ om Z.

καταπεφευγὼς δέομαι ὑμῶν, ἐὰν ἀκριβέστερον ἢ ὡς σύν-
ηθες ὑμῖν δόξω εἰπεῖν, μὴ διὰ τὰς προειρημένας τύχας
ἀποδεξαμένους μου τὴν ἀπολογίαν, δόξῃ καὶ μὴ ἀληθείᾳ
τὴν κρίσιν ποιήσασθαι· ἡ μὲν γὰρ δόξα τῶν πραχθέντων
πρὸς τῶν λέγειν δυναμένων ἐστίν, ἡ δὲ ἀλήθεια πρὸς
τῶν δίκαια καὶ ὅσια πρασσόντων.
3 Ἐδόκουν μὲν οὖν ἔγωγε ταῦτα παιδεύων τὸν υἱὸν ἐξ ὧν
μάλιστα τὸ κοινὸν ὠφελεῖται, ἀμφοῖν τι ἡμῖν ἀγαθὸν
ἀποβήσεσθαι· συμβέβηκε δέ μοι πολὺ παρὰ γνώμην
τούτων. τὸ γὰρ μειράκιον οὐχ ὕβρει οὐδὲ ἀκολασίᾳ, ἀλλὰ
μελετῶν μετὰ τῶν ἡλίκων ἀκοντίζειν ἐπὶ τῷ γυμνασίῳ
ἔβαλε μέν, οὐκ ἀπέκτεινε δὲ οὐδένα κατά γε τὴν ἀλή-
θειαν ὧν ἔπραξεν, ἄλλου δ' εἰς αὑτὸν ἁμαρτόντος εἰς
4 ἀκουσίους αἰτίας ἦλθεν. εἰ μὲν γὰρ τὸ ἀκόντιον ἔξω τῶν
ὅρων τῆς αὑτοῦ πορείας ἐπὶ τὸν παῖδα ἐξενεχθὲν ἔτρωσεν
αὐτόν, οὐδεὶς ἡμῖν λόγος ὑπελείπετο μὴ φονεὺς εἶναι·
τοῦ δὲ παιδὸς ὑπὸ τὴν τοῦ ἀκοντίου φορὰν ὑποδραμόντος
καὶ τὸ σῶμα προστήσαντος τοῦ σκοποῦ τυχεῖν, ὁ δὲ
ὑπὸ τὸ ἀκόντιον ὑπελθὼν ἐβλήθη, καὶ τὴν αἰτίαν οὐχ
5 ἡμετέραν οὖσαν προσέβαλεν ἡμῖν· διὰ δὲ τὴν ὑποδρομὴν
βληθέντος τοῦ παιδὸς τὸ μὲν μειράκιον οὐ δικαίως ἐπικα-
λεῖται (οὐδένα γὰρ ἔβαλε τῶν ἀπὸ τοῦ σκοποῦ ἀφεστώ-
των), ὁ δὲ παῖς εἴπερ ἑστὼς φανερὸς ὑμῖν ἐστι μὴ βλη-
θείς, ἑκουσίως ὑπὸ τὴν φορὰν τοῦ ἀκοντίου ὑπελθὼν ἔτι
σαφεστέρως δηλοῦται διὰ τὴν αὑτοῦ ἁμαρτίαν ἀποθανών·
6 οὐ γὰρ ἂν ἐβλήθη ἀτρεμίζων καὶ μὴ διατρέχων. Ἀκου-
σίου δὲ τοῦ φόνου ἐξ ἀμφοῖν ὑμῖν ὁμολογουμένου γενέ-
σθαι, ἐκ τῆς ἁμαρτίας ὁποτέρου αὐτῶν ἐστίν, ἔτι δὲ σα-
φέστερον ὁ φονεὺς ἐλεγχθείη. οἵ τε γὰρ ἁμαρτάνοντες

v. 2. ὑμῖν] ὑμῶν BLZ. om pr A. 6. πρασσόντων ἐστίν. ἐδό-
κουν Z. 3, 2. ἀμφοῖν τι ἡμῖν ἀγαθὸν ἀπαβήσεσθαι ABLZ: ἀμφοῖν
τε ἡμῖν ἀγαθὸν ἔμελλεν ἀποβήσεσθαι ς. 3. μοι add AB. 4, 3. φο-
νεὺς libri omnes: Reiskius φονέας. praestiterit φονεῦσιν. cf. § 9.
4. ὑπὸ] πρὸς Z. 5. δὲ] quidni μὲν? 6. ὑπελθὼν A: ceteri
ἐλθών. cf. δ § 4 et 5 et 6 et 10. 5, 1. προσέβαλλεν Z, et mox
ἔβαλλε. 3. τοῦ add A. 6, 2. ἡμῖν ς. 4. ἁμαρτάνοντες ABZ,
ἀμφαμαρτάνοντες L: ἀφαμαρτάνοντες ς.

ὧν ἂν ἐπινοήσωσί τι δρᾶσαι, οὗτοι πράκτορες τῶν ἀκου-
σίων εἰσίν· οἱ δὲ ἑκούσιόν τι δρῶντες ἢ πάσχοντες, οὗτοι
7 τῶν παθημάτων αἴτιοι γίγνονται. τὸ μὲν τοίνυν μειράκιον
περὶ οὐδένα ἥμαρτεν οὐδέν. οὔτε γὰρ ἀπειρημένον ἀλλὰ
προστεταγμένον ἐξεμελέτα, οὔτε ἐν γυμναζομένοις ἀλλ'
ἐν τῇ τῶν ἀκοντιζόντων τάξει ἠκόντιζεν, οὔτε τοῦ σκοποῦ
ἁμαρτών, εἰς τοὺς ἀφεστῶτας ἀκοντίσας, τοῦ παιδὸς
ἔτυχεν, ἀλλὰ πάντα ὀρθῶς ὡς ἐπενόει δρῶν ἔδρασε μὲν
122 οὐδὲν ἀκούσιον, ἔπαθε δὲ διακωλυθεὶς τοῦ σκοποῦ τυχεῖν.
8 ὁ δὲ παῖς βουλόμενος προδραμεῖν, τοῦ χώρου διαμαρ-
τὼν ἐν ᾧ διατρέχων οὐκ ἂν ἐπλήγη, περιέπεσεν οἷς οὐκ
ἤθελεν, ἀκουσίως δὲ ἁμαρτὼν εἰς ἑαυτὸν οἰκείαις συμ-
φοραῖς κέχρηται, τῆς δ' ἁμαρτίας τετιμωρημένος ἑαυτὸν
ἔχει τὴν δίκην, οὐ συνηδομένων μὲν οὐδὲ συνεθελόντων
ἡμῶν, συναλγούντων δὲ καὶ συλλυπουμένων. τῆς δὲ ἁ-
μαρτίας εἰς τοῦτο ἡκούσης τὸ ἔργον οὐχ ἡμέτερον ἀλλὰ
τοῦ ἐξαμαρτόντος ἐστί, τό τε πάθος εἰς τὸν δράσαντα
ἐλθὸν ἡμᾶς μὲν ἀπολύει τῆς αἰτίας, τὸν δὲ δράσαντα δι-
9 καίως ἅμα τῇ ἁμαρτίᾳ τετιμώρηται. ἀπολύει δὲ καὶ ὁ
νόμος ἡμᾶς, ᾧ πιστεύων, εἴργοντι μήτε ἀδίκως μήτε δι-
καίως ἀποκτείνειν, ὡς φονέα με διώκει. ὑπὸ μὲν γὰρ
τῆς αὐτοῦ τοῦ τεθνεῶτος ἁμαρτίας ὅδε ἀπολύεται μηδὲ
ἀκουσίως ἀποκτεῖναι αὐτόν· ὑπὸ δὲ τοῦ διώκοντος οὐδ'
ἐπικαλούμενος ὡς ἑκὼν ἀπέκτεινεν, ἀμφοῖν ἀπολύεται
τοῖν ἐγκλημάτοιν, μήτ' ἄκων μήθ' ἑκὼν ἀποκτεῖναι.
10 ἀπολυόμενος δὲ ὑπό τε τῆς ἀληθείας τῶν πραχθέντων
ὑπό τε τοῦ νόμου καθ' ὃν διώκεται, οὐδὲ τῶν ἐπιτηδευ-
μάτων εἵνεκα δίκαιοι τοιούτων κακῶν ἀξιοῦσθαι ἐσμέν.
οὗτός τε γὰρ ἀνόσια πείσεται τὰς οὐ προσηκούσας φέρων

7, 2. οὐδὲ γὰρ Z. 5. ἁμαρτὸν L. 8, 1. προσδραμεῖν BLZ. 3. ἐμαυτὸν Z. 6. τοῦτο] Reiskius τοῦτον. 9, 4. τῆς add AB. 4. μηδὲ] μήτε Z. 7. μήτ' ἄκων om ABLZ. 10, 1. ὑπό
α δ γ β
τε τῆς ἀληθείας τοῦ νόμου ὑπό τε τῶν πραχθέντων A. cuius ego indicium secutus restitui ordinem a Reiskio quoque desideratum.
3. εἵνεκα ABL: ἕνεκα ς. δίκαιοι] δικάζει Z.

ἁμαρτίας, ἐγώ τε μᾶλλον μὲν οὐδέν, ὁμοίως δὲ τούτῳ ἀναμάρτητος ὤν, εἰς πολλαπλασίους τούτου συμφορὰς ἥξω· ἐπί τε γὰρ τῇ τούτου διαφθορᾷ ἀβίωτον τὸ λειπόμενον τοῦ βίου διάξω, ἐπί τε τῇ ἐμαυτοῦ ἀπαιδίᾳ ζῶν ἔτι κατορυχθήσομαι.

11 Ἐλεοῦντες οὖν τοῦδε μὲν τοῦ νηπίου τὴν ἀναμάρτητον συμφοράν, ἐμοῦ δὲ τοῦ γηραιοῦ καὶ ἀθλίου τὴν ἀπροσδόκητον κακοπάθειαν, μὴ καταψηφισάμενοι δυσμόρους ἡμᾶς καταστήσητε, ἀλλ' ἀπολύοντες εὐσεβεῖτε. ὅ τε γὰρ ἀποθανὼν συμφοραῖς περιπεσὼν οὐκ ἀτιμώρητός ἐστιν, ἡμεῖς τε οὐ δίκαιοι τὰς τούτων ἁμαρτίας συμφέ-
12 ρειν ἐσμέν. τήν τε οὖν εὐσέβειαν τούτων τῶν πραχθέντων καὶ τὸ δίκαιον αἰδούμενοι ὁσίως καὶ δικαίως ἀπολύετε ἡμᾶς, καὶ μὴ ἀθλιωτάτω δύο πατέρα καὶ παῖδα ἀώροις συμφοραῖς περιβάλητε.

γ.

ΕΚ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Ο ΥΣΤΕΡΟΣ.

Ὅτι μὲν αὐτὴ ἡ χρεία παρὰ φύσιν καὶ λέγειν καὶ δρᾶν ἅπαντας ἀναγκάζει, ἔργῳ καὶ οὐ λόγῳ δοκεῖ μοι σημαίνειν οὗτος· ἥκιστα γὰρ ἔν γε τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ ἀναιδὴς καὶ τολμηρὸς ὢν νῦν ὑπ' αὐτῆς τῆς συμφορᾶς ἠνάγκασται λέγειν οἷα οὐκ ἄν ποτε ᾤμην ἐγὼ τοῦτον εἰπεῖν. ἐγώ τε γὰρ πολλῇ ἀνοίᾳ χρώμενος οὐκ ἂν ὑπέλαβον τοῦτον ἀντειπεῖν· οὐδὲ γὰρ ἂν ἕνα λόγον ἀντὶ δυοῖν λέξας τὸ ἥμισυ τῆς κατηγορίας ἐμαυτὸν ἂν ἀπεστέρησα· οὗτός τε μὴ τολμῶν οὐκ ἂν προεῖχε τῷ διπλασίῳ μου, ἕνα μὲν πρὸς ἕνα λόγον ἀπολογηθείς, ἃ δὲ κατηγόρησεν, ἀναπο-

v. 2. πολλαπλασίους ABL: πολλαπλασίας ς. τούτου] τούτους B. 3. τῇ τούτου] τοῦ βίου Z. 4. διδάξω Z et pr A. 5. ἔτι κατορυχθήσομαι Reiskius: libri ἐπικατορυχθήσομαι. 11, 3. καταψηφισάμενοι AB: καταφεισάμενοι ς. 4. καταστήσητε A, καταστήσετε BLZ: καταστήσατε ς. 12, 2. ὁσίως AB: ὁμοίως ς. 3. μὴ om Z. δύω BLZ. 4. περιβάλοιτε ABLZ. ΕΚ ΚΑΤ. Ο ΥΣΤ.] ὁ ὕστερος ἐκκατηγορίας ABL. § 1, 4. νῦν] ὑμῖν Z. 2, 1. χρώμενον Z. 2. οὐδένα γὰρ ἕνα Z. ἀντιδοὺς ἢ λέξας A, ἀντιδοὺς ἤλεγξας ς. correxit Reiskius. 3. ἐμαυτὸν ἐπεστέρησα Z.

3 κρίτως εἰπών. τοσοῦτον δὲ προέχων ἐν τοῖς λόγοις ἡμῶν,
ἔτι δὲ ἐν οἷς ἔπρασσε πολλαπλάσια τούτων, οὗτος μὲν
οὐχ ὁσίως δεῖται ὑμῶν συχνῶς τὴν ἀπολογίαν ἀποδέχε-
σθαι αὐτοῦ· ἐγὼ δ' ἔδρασα μὲν οὐδὲν κακόν, παθὼν δὲ
ἄθλια καὶ δεινά, καὶ νῦν ἔτι δεινότερα τούτων ἔργῳ καὶ
οὐ λόγῳ, εἰς τὸν ὑμέτερον ἔλεον καταπεφευγὼς δέομαι
ὑμῶν, ὦ ἄνδρες ἀνοσίων ἔργων τιμωροί, ὁσίων δὲ διαγνώ-
μονες, μὴ ἔργα φανερὰ ὑπὸ πονηρᾶς λόγων ἀκριβείας
πεισθέντες, ψευδῆ τὴν ἀλήθειαν τῶν πραχθέντων ἡγήση-
4 σθε· ἡ μὲν γὰρ πιστότερον ἢ ἀληθέστερον σύγκειται, ἡ δ'
ἀδολώτερον καὶ ἀδυνατώτερον λεχθήσεται. τῷ μὲν οὖν δι-
καίῳ πιστεύων ὑπερορῶ τῆς ἀπολογίας· τῇ δὲ σκληρότη-
τι τοῦ δαίμονος ἀπιστῶν ὀῤῥωδῶ μὴ οὐ μόνον τῆς χρείας
τοῦ παιδὸς ἀποστερηθῶ, ἀλλὰ καὶ αὐθέντην προσκατα-
123 γνωσθέντα ὑφ' ὑμῶν "ἐπίδω αὐτόν. εἰς τοῦτο γὰρ τόλμης
5 καὶ ἀναιδείας ἥκει, ὥστε τὸν μὲν βαλόντα καὶ ἀποκτείναντα
οὔτε τρῶσαι οὔτε ἀποκτεῖναι φησί, τὸν δὲ οὔτε ψαύσαντα
τοῦ ἀκοντίου οὔτε ἐπινοήσαντα ἀκοντίσαι, ἁπάσης μὲν γῆς
ἁμαρτόντα, πάντων δὲ σωμάτων, διὰ τῶν ἑαυτοῦ πλευρῶν
διαπῆξαι λέγει τὸ ἀκόντιον. ἐγὼ δὲ ἑκουσίως κατηγορῶν
ἀποκτεῖναι αὐτὸν πιστότερος ἂν μοι δοκῶ εἶναι ἢ οὗτος,
ὃς μήτε βαλεῖν μήτε ἀποκτεῖναί φησι τὸ μειράκιον.
6 ὁ μὲν γὰρ ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ καλούμενος ὑπὸ τοῦ παιδο-
τρίβου, ὃς ὑπεδέχετο τοῖς ἀκοντίζουσι τὰ ἀκόντια ἀναι-
ρεῖσθαι, διὰ τὴν τοῦ βαλόντος ἀκολασίαν πολεμίῳ τῷ
τούτου βέλει περιπεσών, οὐδὲν εἰς οὐδὲν ἁμαρτών,
ἀθλίως ἀπέθανεν· ὁ δὲ περὶ τὸν τῆς ἀναιρέσεως και-
ρὸν πλημμελήσας οὐ τοῦ σκοποῦ τυχεῖν ἐκωλύθη, ἀλλ'
ἄθλιόν καὶ πικρὸν σκοπὸν ἐμοὶ ἀκοντίσας ἑκὼν μὲν οὐκ
ἀπέκτεινεν, μᾶλλον δὲ ἑκὼν οὔτ' ἔβαλεν οὔτ' ἀπέκτεινεν,

5, 6. οὐ add AB. 4, 5. *αὐθέντην* ABLZ, ut correxerunt Reiskius et Valckenarius (Diatr. Eurip. p. 189.): olim enim *αὐτὴν τήν*. *προκαταγνωσθέντα* ς. 8. *ὃς* om AB. 6, 2. *τὰ ἀκόντια τοῖς ἀκοντίζουσιν* Z. *ἀναιρεῖσθαι* BLZ: *ἀναιρεῖται* ς. 4. *οὐδ' εἰς ἓν* ABLZ: *εἰς οὐδέν* ς. 7. *σκοπὸν* om Z. 8. *μᾶλλον δὲ — οὔτε ἀπέκτεινεν*] haec solus habet A.

ἀκουσίως δὲ οὐχ ἧσσον ἢ ἑκουσίως ἀπέκτεινέ μου τὸν
7 παῖδα. Τὸ παράπαν δ' ἀρνούμενος μὴ ἀποκτεῖναι αὐ-
τὸν οὐδ' ὑπὸ τοῦ νόμου καταλαμβάνεσθαί φησιν, ὃς ἀπα-
γορεύει μήτε δικαίως μήτε ἀδίκως ἀποκτείνειν. ἀλλὰ τίς
ὁ βαλών ἐστιν; ὁ φόνος οὖν ἀνήκει εἰς τοὺς θεωμένους
ἢ εἰς τοὺς παιδαγωγούς; ὧν οὐδεὶς οὐδὲν κατηγορεῖ· οὐ
γὰρ ἀφανὴς ἀλλὰ καὶ λίαν φανερὸς ἔμοιγε αὐτοῦ ὁ θά-
νατός ἐστιν. ἐγὼ δὲ τὸν νόμον ὀρθῶς ἀγορεύειν φημὶ τοὺς
ἀποκτείναντας κολάζεσθαι· ὅ τε γὰρ ἄκων ἀποκτείνας
ἀκουσίοις κακοῖς περιπεσεῖν δίκαιός ἐστιν, ὅ τε διαφθα-
ρεὶς οὐδὲν ἧσσον ἀκουσίως ἢ ἑκουσίως βλαφθεὶς ἀδικοῖτ'
8 ἂν ἀτιμώρητος γενόμενος. Οὐ δίκαιος δὲ ἀποφυγεῖν
ἐστὶ διὰ τὴν ἀτυχίαν τῆς ἁμαρτίας. εἰ μὲν γὰρ ὑπὸ μη-
δεμιᾶς ἐπιμελείας τοῦ θεοῦ ἡ ἀτυχία γίνεται, ἁμάρτημα
οὖσα τῷ ἁμαρτόντι συμφορὰ δικαία γενέσθαι ἐστίν· εἰ
δὲ θεία κηλὶς τῷ δράσαντι προσπίπτει ἀσεβοῦντι, οὐ δί-
9 καιον τὰς θείας προσβολὰς διακωλύειν γίνεσθαι. Ἔλε-
ξαν δὲ καὶ ὡς οὐ πρέπει χρηστὰ ἐπιτηδεύοντας αὐτοὺς
κακῶν ἀξιοῦσθαι· ἡμεῖς δὲ πῶς ἂν πρέποντα πάσχοιμεν,
εἰ μηδὲν ὑποδεέστερα τούτων μελετῶντες θανάτῳ ζημιού-
μεθα; Φάσκων δὲ ἀναμάρτητος εἶναι, καὶ ἀξιῶν τὰς
συμφορὰς τῶν ἁμαρτόντων εἶναι καὶ μὴ εἰς τοὺς ἀνα-
μαρτήτους ἐκτρέπεσθαι, ὑπὲρ ἡμῶν λέγει. ὅ τε γὰρ παῖς
μου εἰς οὐδένα οὐδὲν ἁμαρτών, ὑπὸ τούτου τοῦ μειρακίου
ἀποθανών, ἀδικοῖτ' ἂν ἀτιμώρητος γενόμενος· ἐγώ τε τοῦ-
δε μᾶλλον ἀναμάρτητος ὢν δεινὰ πείσομαι, ἃ ὁ νόμος
10 δίδωσί μοι μὴ τυχὼν παρ' ὑμῶν. Ὡς δὲ οὐδὲ τῆς
ἁμαρτίας τοῦδε τῷ ἀκουσίως ἀποκτεῖναι, ἐξ ὧν αὐτοὶ λέ-
γουσιν, ἀπολύεται, ἀλλὰ κοινὰ ἀμφότερα ταῦτα ἀμφοῖν
αὐτοῖν ἐστί, δηλώσω. εἴπερ ὁ παῖς διὰ τὸ ὑπὸ τὴν φο-

v. 1. ἀκουσίως — ἑκουσίως] ἑκουσίως — ἀκουσίως pr A. 7, 1. δ' ἀρνούμενος] διαρνούμενος LZ. 4. οὖν] ὃν ABLZ. 9. ἀκουσίοις A, ἀκουσίως ς. 10. ἢ ἑκουσίως add AB. 9, 6. μὴ] μὴν Z. 9. ἂν ἀδικοῖτ' ἂν Z. 10. ὢν] ἂν Z. 10, 1. οὐδὲ τῆς ἁμαρτίας τοῦδε] Reiskius vult legi ὅδε τῆς ἁμαρτίας οὐδέ. 4. εἴπερ ABLZ: εἰ γὰρ ς. διὰ τὸ ὑπὸ τὴν φορὰν] διὰ τὴν ὑποφορὰν Z.

ρὰν τοῦ ἀκοντίου ἐλθεῖν καὶ μὴ ἀτρέμας ἑστάναι φονεὺς αὐτὸς αὑτοῦ δίκαιος εἶναι ἐστίν, οὐδὲ τὸ μειράκιον καθαρὸν τῆν αἰτίας ἐστίν, ἀλλ' εἴπερ τούτου μὴ ἀκοντίζοντος ἀλλ' ἀτρέμα ἑστῶτος ἀπέθανεν ὁ παῖς. ἐξ ἀμφοῖν δὲ τοῦ φόνου γενομένου, ὁ μὲν παῖς εἰς αὑτὸν ἁμαρτὼν μᾶλλον ἢ κατὰ τὴν ἁμαρτίαν ἑαυτὸν τετιμώρηται (τέθνηκε γάρ), ὁ δὲ συλλήπτωρ καὶ κοινωνὸς εἰς τοὺς οὐ προσήκοντας τῆς ἁμαρτίας γενόμενος πῶς δίκαιος ἀζήμιος ἀποφυγεῖν ἐστίν;

11 Ἐκ δὲ τῆς αὐτῶν τῶν ἀπολογουμένων ἀπολογίας με-
τόχου τοῦ μειρακίου ὄντος τοῦ φόνου, οὐκ ἂν δικαίως οὐδὲ
ὁσίως ἀπολύοιτε αὐτόν. οὔτε γὰρ ἡμεῖς, οἱ διὰ τὴν τού-
των ἁμαρτίαν διαφθαρέντες, αὐθένται καταγνωσθέντες
ὅσια ἀλλ' ἀνόσι' ἂν πάθοιμεν ὑφ' ὑμῶν· οὔθ' οἱ θανα-
τώσαντες ἡμᾶς μὴ εἰργόμενοι τῶν προσηκόντων εὐσε-
βοῖντ' ἂν ὑπὸ τῶν ἀπολυσάντων τοὺς ἀνοσίους. πάσης
δ' ὑπὲρ πάντων τῆς κηλῖδος εἰς ὑμᾶς ἀναφερομένης,
πολλὴ εὐλάβεια ὑμῖν τούτων ποιητέα ἐστί· καταλαβόντες
μὲν γὰρ αὐτὸν καὶ εἴρξαντες ὧν ὁ νόμος εἴργει καθαροὶ
τῶν ἐγκλημάτων ἔσεσθε, ἀπολύσαντες δὲ ὑπαίτιοι κα-
12 θίστασθε. τῆς οὖν ὑμετέρας εὐσεβείας ἕνεκα καὶ τῶν
124 νόμων ἀπάγοντες τιμωρεῖσθε αὐτόν, αὐτοί τε μὴ μετα-
λάβητε τῆς τούτου μιαρίας, ἡμῖν τε τοῖς γονεῦσιν, οἳ
ζῶντες κατορωρύγμεθα ὑπ' αὐτοῦ, δόξῃ γοῦν ἐλαφροτέ-
ραν τὴν συμφορὰν καταστήσατε.

δ.

ΕΞ ΑΠΟΛΟΓΙΑΣ Ο ΥΣΤΕΡΟΣ.

Τοῦτον μὲν εἰκὸς πρὸς τὴν ἑαυτοῦ κατηγορίαν προσέχοντα τὸν νοῦν μὴ μαθεῖν τὴν ἀπολογίαν μου· ὑμᾶς δὲ χρὴ γινώσκειν ὅτι ἡμεῖς μὲν οἱ ἀντίδικοι κατ' εὔνοιαν κρί-

v. 7. κοινωνὸς] βοηθὸς Z. sed κοινωνὸς est in margine. 11, 3. οἱ] οὐ Z. 6. εἰργόμενοι A: εἰργόμενοι ς. item mox εἴρξαντες et 4 β § 3. εἴργων. προσηκόντων] ante hanc vocem in A lacuna est duarum litterarum capax. 12, 3. δὲ ς. 4. κατωρύγμεθα A, κατωρορύγμεθα BL. 5. καταστήσετε Z.

νοντες τὸ πρᾶγμα εἰκότως δίκαια ἑκάτεροι αὐτοὺς οἰόμεθα λέγειν, ὑμᾶς δὲ ὁσίως ὁρᾶν προσήκει τὰ πραχθέντα. ἐκ τῶν λεγομένων γὰρ ἡ ἀλήθεια σκεπτέα αὐτῶν ἐστίν. ἐγὼ δέ, εἰ μέν τι ψεῦδος εἴρηκα, ὁμολογῶ καὶ τὰ ὀρθῶς εἰρημένα προσδιαβάλλειν ἄδικα εἶναι· εἰ δὲ ἀληθῆ μὲν λεπτὰ δὲ καὶ ἀκριβῆ, οὐκ ἐγὼ ὁ λέγων ἀλλ' ὁ πράξας τὴν ἀπέχθειαν αὐτῶν δίκαιος φέρεσθαί ἐστι.

Θέλω δὲ ὑμᾶς πρῶτον μαθεῖν ὅτι οὐκ ἐάν τις φάσκῃ ἀποκτεῖναι, τοῦτ' ἔστιν, ἀλλ' ἐάν τις ἐλεγχθῇ. οὗτος δὲ ὁμολογῶν τὸ ἔργον ὡς ἡμεῖς λέγομεν γενέσθαι, ὑπὲρ τοῦ ἀποκτείναντος ἀμφισβητεῖ, ὃν ἀδύνατον ἀλλαχόθεν ἢ ἐκ τῶν πραχθέντων δηλοῦσθαι. Σχετλιάζει δὲ κακῶς ἀκούειν φάσκων τὸν παῖδα, εἰ μήτε ἀκοντίσας μήτ' ἐπινοήσας αὐθέντης ὢν ἀποδέδεικται, καὶ οὐ πρὸς τὰ λεγόμενα ἀπολογεῖται. οὐ γὰρ ἀκοντίσαι οὐδὲ βαλεῖν αὐτόν φημι τὸν παῖδα, ἀλλ' ὑπὸ τὴν πληγὴν τοῦ ἀκοντίου ὑπελθόντα οὐχ ὑπὸ τοῦ μειρακίου ἀλλ' ὑφ' ἑαυτοῦ διαφθαρῆναι· οὐ γὰρ ἀτρεμίζων ἀπέθανε. τῆς δὲ διαδρομῆς αἰτίας ταύτης γινομένης, εἰ μὲν ὑπὸ τοῦ παιδοτρίβου καλούμενος διέτρεχεν, ὁ παιδοτρίβης ἂν ἀποκτείνας αὐτὸν εἴη, εἰ δ' ὑφ' ἑαυτοῦ πεισθεὶς ὑπῆλθεν, αὐτὸς ὑφ' ἑαυτοῦ διέφθαρται. Θέλω δὲ μὴ πρότερον ἐπ' ἄλλον λόγον ὁρμῆσαι ἢ τὸ ἔργον ἔτι φανερώτερον καταστῆσαι, ὁποτέρου αὐτῶν ἐστί. τὸ μὲν μειράκιον οὐδενὸς μᾶλλον τῶν συμμελετώντων ἐστὶ τοῦ σκοποῦ ἁμαρτόν, οὐδὲ τῶν ἐπικαλουμένων τι διὰ τὴν αὑτοῦ ἁμαρτίαν δέδρακεν· ὁ δὲ παῖς οὐ ταὐτὰ τοῖς συνθεωμένοις δρῶν, ἀλλ' εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ ἀκοντίου ὑπελθών, σαφῶς δηλοῦται παρὰ τὴν αὑτοῦ ἁμαρτίαν περισσοτέροις ἀτυχήμασι τῶν ἀτρεμιζόντων περιπεσών. ὁ μὲν γὰρ ἀφεὶς οὐδὲν ἂν ἥμαρτε μηδενὸς ὑπὸ τὸ βέλος ὑπελθόν-

v. 2. προσήκει ὁρῶν Z. 2, 4. λεπτὰ δὲ] λεπτὰ BLZ. 3, 1. τις] τι LZ. 2. ἐλεγχῇ B. 4, 2. μήτ' ἐπινοήσας B, cum Reiskio et Valckenario (Diatr. Eurip. p. 189.) μήθ' ὑπονοήσας pr. A, ceteri μήτε πονήσας. 7. ἀπέθανε] om Z. 5, 1. ὑφ'] ἐφ' LZ. 7. ὁδὸν] vid. Hemsterhus. ad Lucian. Nigrin. 36. 9. ἀτυχήμασι] secundam syllabam a correctore habet A.

τος· αὐτὸς δ᾽ οὐκ ἂν ἐβλήθη μετὰ τῶν θεωμένων ἑστώς.
6 ὡς δ᾽ οὐδενὸς μᾶλλον τῶν συνακοντιζόντων μέτοχός ἐστι τοῦ φόνου, διδάξω. εἰ γὰρ διὰ τὸ τοῦτον ἀκοντίζειν ὁ παῖς ἀπέθανε, πάντες ἂν οἱ συμμελετῶντες συμπράκτορες εἴησαν τῆς αἰτίας· οὗτοι γὰρ οὐ διὰ τὸ μὴ ἀκοντίζειν οὐκ ἔβαλον αὐτόν, ἀλλὰ διὰ τὸ μηδένα ὑπὸ τὸ ἀκόντιον ὑπελθεῖν· ὁ δὲ νεανίσκος οὐδὲν περισσὸν τούτων ἁμαρτὼν ὁμοίως τούτοις οὐκ ἂν ἔβαλεν αὐτὸν ἀτρέμα σὺν τοῖς θεω-
7 μένοις ἑστῶτα. ἔστι δὲ οὐδὲ τὸ ἁμάρτημα τοῦ παιδὸς μόνον, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀφυλαξία. ὁ μὲν γὰρ οὐδένα ὁρῶν διατρέχοντα πῶς ἂν ἐφυλάξατο μηδένα βαλεῖν; ὁ δ᾽ ἰδὼν τοὺς ἀκοντίζοντας εὐπετῶς ἂν ἐφυλάξατο μηδένα
8 μὴ βαλεῖν· ἐξῆν γὰρ αὐτῷ ἀτρέμας ἑστάναι. Τὸν δὲ νόμον ὃν παραφέρουσιν, ἐπαινεῖν δεῖ. ὀρθῶς γὰρ καὶ δικαίως τοὺς ἀκουσίως ἀποκτείναντας ἀκουσίοις παθήμασι κολάζει. τὸ μὲν οὖν μειράκιον ἀναμάρτητον ὂν οὐκ ἂν δικαίως ὑπὲρ τοῦ ἁμαρτόντος κολάζοιτο· ἱκανὸν γὰρ αὐτῷ ἐστὶ τὰς αὑτοῦ ἁμαρτίας φέρειν· ὁ δὲ παῖς ταῖς αὑτοῦ ἁμαρτίαις διαφθαρεὶς ἅμα ἥμαρτέ τε καὶ ὑφ᾽ ἑαυτοῦ ἐκολάσθη. κεκολασμένου δὲ τοῦ ἀποκτείναντος οὐκ ἀτιμώρητος ὁ φόνος ἐστίν, ἔχοντός γε τὴν δίκην τοῦ φονέως.

125
9 Οὐκ ἐὰν οὖν ἀπολύσητε ἡμᾶς, ἀλλ᾽ ἐὰν καταλάβητε, ἐνθύμιον ὑπολείψεσθε. ὁ μὲν γὰρ αὐτὸς τὰς αὑτοῦ ἁμαρτίας φέρων οὐδενὶ οὐδὲν προστρόπαιον καταλείψει· ὁ δὲ καθαρὸς τῆς αἰτίας ἐὰν διαφθαρῇ, τοῖς καταλαμβάνουσι μεῖζον τὸ ἐνθύμιον γενήσεται. εἰ δὲ αὐθέντης ἐκ τῶν λεγομένων ἐπιδείκνυται, οὐχ ἡμεῖς αὐτῷ οἱ λέγοντες αἴτιοι ἐσμέν, ἀλλ᾽ ἡ πρᾶξις τῶν ἔργων. ὀρθῶς

6, 2. τοῦτον] τοῦ BLZ. 5. μηδένα] μηδενὶ Reiskius. 7, 1. τὸ ἁμάρτημα ABLZ: τὸ ἁμάρτημα τοῦτο ς. 8, 1. μὴ supra versum habet B. ἀτρέμα A. 4. κολάζειν LZ. 5. ἁμαρτάνοντος Z. 9, 1. οὖν om pr A. καταλάβοιτε ABLZ. 2. ἐνθύμειον L. ὑπολήψεσθε Z, qui et mox καταλήψει. 4. ante ἐὰν delevi ὅς, auctore Reiskio. διαφθαρῇ] φθαρῇ pr. A.

δὲ τῶν ἐλέγχων ἐλεγχόντων τὸν παῖδα αὐθέντην ὄντα, ὁ νόμος ἀπολύων ἡμᾶς τῆς αἰτίας τὸν ἀποκτείναντα καταλαμβάνει. μήτε οὖν ἡμᾶς εἰς μὴ προσηκούσας συμφορὰς ἐμβάλητε, μήτε αὐτοὶ ταῖς τούτων ἀτυχίαις βοηθοῦντες ἐναντία τοῦ δαίμονος γνῶτε, ἀλλ' ὥσπερ ὅσιον καὶ δίκαιον, μεμνημένοι τοῦ πάθους, ὅτι διὰ τὸν ὑπὸ τὴν φορὰν τοῦ ἀκοντίου ὑπελθόντα ἐγένετο, ἀπολύετε ἡμᾶς· οὐ γὰρ αἴτιοι τοῦ φόνου ἐσμέν.

4.

ΤΕΤΡΑΛΟΓΙΑ Γ.

α.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΦΟΝΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΛΕΓΟΝΤΟΣ ΑΜΥΝΑΣΘΑΙ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Νέος καὶ πρεσβύτης ἐκ λοιδορίας συμπεσόντες ἀλλήλοις ἐμάχοντο, ἰσχυρότερον δὲ τοῦ νέου πλήξαντος τέθνηκεν ὁ πρεσβύτης· καὶ περὶ τούτου κατηγορεῖ τις τοῦ ὡς τὸν φόνον πεποιηκότος. ὁ δὲ πρῶτον τὸν πρεσβύτην ἀδίκων ἄρξαι λέγει χειρῶν. ὅθεν ἀντέγκλημα ἡ στάσις γίνεται.

Νενόμισται μὲν ὀρθῶς τὰς φονικὰς δίκας περὶ πλείστου τοὺς κρίνοντας ποιεῖσθαι διώκειν τε καὶ μαρτυρεῖν κατὰ τὸ δίκαιον, μήτε τοὺς ἐνόχους ἀφιέντας μήτε τοὺς καθαροὺς εἰς ἀγῶνα καθιστάντας. ὅ τε γὰρ θεὸς βουλόμενος ποιῆσαι τὸ ἀνθρώπινον γένος τοὺς πρῶτον γενομένους ἔφυσεν ἡμῶν, τροφέας τε παρέδωκε τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, ἵνα μὴ σπάνει τῶν ἀναγκαίων προαποθνήσκοιμεν τῆς γηραιοῦ τελευτῆς. ὅστις οὖν τούτων ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἀξιωθεὶς τοῦ βίου ἡμῶν ἀνόμως τινὰ ἀποκτείνει, ἀσεβεῖ μὲν περὶ τοὺς θεούς, συγχεῖ δὲ τὰ νόμιμα τῶν

v. 1. ἐλεγχόντων] ἐλέγχοντα BLZ. 4. ἀτυχίαις] διδαχείαις Z, ipso ἀτυχίαις in margine posito. 6. τὸν] τὴν BLZ. Tit. v. 4. κατὰ AB: περὶ ς. 2. ἀμύνασθαι] A, ceteri ἀμύνεσθαι. § 1. v. 1. φονικὰς Z. 2, 1. ἀγῶνα] κρίσιν Z. 3. τε] τε καὶ LZ, sed altera particula deest B, erasa est in A. 6. ἀποκτείνει] „Immo vero ἀποστερεῖ" Reiskius.

3 ἀνθρώπων. ὅ τε γὰρ ἀποθανών, στερόμενος ὧν ὁ θεὸς
ἔδωκεν αὐτῷ, εἰκότως θεοῦ τιμωρίαν ὑπολείπει τὴν τῶν
ἀλιτηρίων δυσμένειαν, ἣν οἱ παρὰ τὸ δίκαιον κρίνοντες ἢ
μαρτυροῦντες, συνασεβοῦντες τῷ ταῦτα δρῶντι, οὐ προσῆ-
4 κον μίασμα εἰς τοὺς ἰδίους οἴκους εἰσάγονται· ἡμεῖς τε
οἱ τιμωροὶ τῶν διεφθαρμένων, εἰ δὶ ἄλλην τινὰ ἔχθραν
τοὺς ἀναιτίους διώκοιμεν, τῷ μὲν ἀποθανόντι οὐ τιμω-
ροῦντες δεινοὺς ἀλιτηρίους ἕξομεν τοὺς τῶν ἀποθανόντων
προστροπαίους, τοὺς δὲ καθαροὺς ἀδίκως ἀποκτείνοντες
ἔνοχοι τοῦ φόνου τοῖς ἐπιτιμίοις ἐσμέν, ὑμᾶς τε ἄνομα
δρᾶν πείθοντες καὶ τοῦ ὑμετέρου ἁμαρτήματος ὑπαίτιοι
5 γιγνόμεθα. ἐγὼ μὲν οὖν δεδιὼς ταῦτα, εἰς ὑμᾶς παρά-
γων τὸν ἀσεβήσαντα καθαρὸς τῶν ἐγκλημάτων εἰμί·
ὑμεῖς δὲ ἀξίως τῶν προειρημένων τῇ κρίσει προσέχοντες
τὸν νοῦν, ἀξίαν δίκην τοῦ πάθους τῷ εἰργασμένῳ ἐπιθέν-
τες, ἅπασαν τὴν πόλιν καθαρὰν τοῦ μιάσματος κατα-
6 στήσετε. εἰ μὲν γὰρ ἄκων ἀπέκτεινε τὸν ἄνδρα, ἄξιος ἂν
ἦν συγγνώμης τυχεῖν τινός· ὕβρει δὲ καὶ ἀκολασίᾳ πα-
ροινῶν εἰς ἄνδρα πρεσβύτην, τύπτων τε καὶ πνίγων ἕως
τῆς ψυχῆς ἀπεστέρησεν αὐτόν, ὡς μὲν ἀποκτείνας τοῦ
φόνου τοῖς ἐπιτιμίοις ἔνοχός ἐστιν, ὡς δὲ συγχέων ἅπαν-
τα τῶν γεραιοτέρων τὰ νόμιμα οὐδενὸς ἁμαρτεῖν, οἷς οἱ
7 τοιοῦτοι κολάζονται, δίκαιός ἐστιν. ὁ μὲν τοίνυν νόμος
ὀρθῶς ὑμῖν τιμωρεῖσθαι παραδίδωσιν αὐτόν· τῶν δὲ
μαρτύρων ἀκηκόατε, οἳ παρῆσαν παροινοῦντι αὐτῷ.
ὑμᾶς δὲ χρὴ τήν τε ἀνομίαν τοῦ παθήματος ἀμύνον-
τας, τήν τε ὕβριν κολάζοντας ἀξίως τοῦ πάθους, τὴν
βουλεύσασαν ψυχὴν ἀνταφελέσθαι αὐτόν.

3, 1. ὁ θεὸς] θεὸς Z. 3. ἐλιτηρίων A et infra ἐλιτηρίους. 4, 3. ἀποθανοῦντι Z. 5. ἀποκτείναντες Z. 5, 4. τῶν εἰργασμένων Z. 7, 2. ὀρθὰς Z. 4. τῇ τε ἀνομίᾳ AB.

β.

6 ἈΠΟΛΟΓΙΑ ΦΟΝΟΥ, ΟΝ ΩΣ ἈΜΥΝΟΜΕΝΟΣ ἈΠΕΚΤΕΙΝΕΝ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἡ στάσις μετάστασις· μεταφέρει γὰρ ἐπὶ τὸν θεραπεύσαντα ἰατρὸν τὸν φόνον. τὸ γὰρ ἀντεγκληματικὸν ὡς παρεπόμενον ἔλαβεν.

Ὅτι μὲν βραχεῖς τοὺς λόγους ἐποιήσαντο, οὐ θαυμάζω αὐτῶν· οὐ γὰρ ὡς μὴ πάθωσιν ὁ κίνδυνος αὐτοῖς ἐστίν, ἀλλ' ὡς ἐμὲ μὴ δικαίως δι' ἔχθραν διαφθείρωσιν· ὅτι δ' ἐξισοῦν τοῖς μεγίστοις ἐγκλήμασιν ἤθελον τὸ πρᾶγμα, οὗ ὁ ἀποθανὼν αὐτῷ αἴτιος καὶ μᾶλλον ἢ ἐγὼ ἐγένετο, εἰκότως ἂν ἀγανακτεῖν μοι δοκῶ. ἄρχων γὰρ χειρῶν ἀδίκων, καὶ παροινῶν εἰς ἄνδρα πολὺ αὑτοῦ σωφρονέστερον, οὐχ αὑτῷ μόνον τῆς συμφορᾶς ἀλλὰ καὶ ἐμοὶ αἴτιος τοῦ ἐγκλήματος γέγονεν. οἶμαι μὲν οὖν ἔγωγε οὔτε δίκαια τούτους οὔθ' ὅσια δρᾶν ἐγκαλοῦντας ἐμοί. τὸν γὰρ ἄρξαντα τῆς πληγῆς, εἰ μὲν σιδήρῳ ἢ λίθῳ ἢ ξύλῳ ἠμυνάμην αὐτόν, ἠδίκουν μὲν οὐδ' οὕτως (οὐ γὰρ ταὐτὰ ἀλλὰ μείζονα καὶ πλείονα δίκαιοι οἱ ἄρχοντες ἀντιπάσχειν εἰσίν)· ταῖς δὲ χερσὶ τυπτόμενος ὑπ' αὐτοῦ, ταῖς χερσὶν ἅπερ ἔπασχον ἀντιδρῶν, πότερα ἠδίκουν; Εἶεν· ἐρεῖ δὲ "ἀλλ' "ὁ νόμος εἴργων μήτε δικαίως μήτε ἀδίκως ἀποκτείνειν "ἔνοχον τοῦ φόνου τοῖς ἐπιτιμίοις ἀποφαίνει σε ὄντα· ὁ "γὰρ ἀνὴρ τέθνηκεν." ἐγὼ δὲ καὶ δεύτερον καὶ τρίτον οὐκ ἀποκτεῖναι φημί. εἰ μὲν γὰρ ὑπὸ τῶν πληγῶν ὁ ἀνὴρ παραχρῆμα ἀπέθανεν, ὑπ' ἐμοῦ μὲν δικαίως δ' ἂν ἐτεθνήκει (οὐ γὰρ ταὐτὰ ἀλλὰ μείζονα καὶ πλείονα οἱ ἄρξαντες δίκαιοι ἀντιπάσχειν εἰσί)· νῦν δὲ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον πονηρῷ ἰατρῷ ἐπιτρεφθεὶς διὰ τὴν τοῦ ἰατροῦ μοχθηρίαν καὶ οὐ διὰ τὰς πληγὰς ἀπέθανε. προλεγόντων

ΥΠΟΘ. v. 1. ἐπὶ τὸν θεραπεύσαντα] τὸν ἐπιθεραπεύσαντα BZ.
§ 2, 2. ἐστίν] ἔνεστιν Z. 5. ὁ om Z. 2, 3. μὲν σιδήρῳ A: μὲν ς. 4. ταῦτα Z. item v. 15. 5. οἱ ἄρχοντες] πάσχοντες Z.
3. 2. μήτε δικαίως μήτε ἀδίκως ABZ, μήτε ἀδίκως μήτε δικαίως Reiskius, antea enim omittebantur illa μήτε ἀδίκως. 4. καὶ ante δεύτερον om pr A. 6. δ' om Z. 4, 1. δίκαιον Z.

γὰρ αὐτῷ τῶν ἄλλων ἰατρῶν, εἰ ταύτην τὴν θεραπείαν
θεραπεύσοιτο, ὅτι ἰάσιμος ὢν διαφθαρήσοιτο, δι' ὑμᾶς τοὺς
συμβούλους διαφθαρεὶς ἐμοὶ ἀνόσιον ἔγκλημα προσέβα-
5 λεν. Ἀπολύει δέ με καὶ ὁ νόμος καθ' ὃν διώκομαι.
τὸν γὰρ ἐπιβουλεύσαντα κελεύει φονέα εἶναι. ἐγὼ μὲν
οὖν πῶς ἂν ἐπιβουλεύσαιμι αὐτῷ, εἰ μὴ καὶ ἐπεβουλεύ-
θην ὑπ' αὐτοῦ; τοῖς γὰρ αὐτοῖς ἀμυνόμενος αὐτὸν καὶ τὰ
αὐτὰ δρῶν ἅπερ ἔπασχον, σαφὲς ὅτι τὰ αὐτὰ ἐπεβού-
6 λευσα καὶ ἐπεβουλεύθην. Εἰ δέ τις ἐκ τῶν πληγῶν τὸν
θάνατον οἰόμενος γενέσθαι φονέα με αὐτοῦ ἡγεῖται εἶναι,
ἀντιλογισάσθω ὅτι διὰ τὸν ἄρξαντα αἱ πληγαὶ γενόμεναι
τοῦτον αἴτιον τοῦ θανάτου καὶ οὐκ ἐμὲ ἀποφαίνουσιν
ὄντα· οὐ γὰρ ἂν ἠμυνάμην μὴ τυπτόμενος ὑπ' αὐτοῦ.
ἀπολυόμενος δὲ ὑπό τε τοῦ ἄρξαντος τῆς πληγῆς ἐγὼ
μὲν οὐδενὶ τρόπῳ φονεὺς αὐτοῦ εἰμί, ὁ δὲ ἀποθανών, εἰ
μὲν ἀτυχίᾳ τέθνηκεν, τῇ ἑαυτοῦ ἀτυχίᾳ κέχρηται (ἠτύχησε
γὰρ ἄρξας τῆς πληγῆς), εἰ δ' ἀβουλίᾳ τινί, τῇ ἑαυτοῦ
ἀβουλίᾳ διέφθαρται· οὐ γὰρ εὖ φρονῶν ἔτυπτέ με.

7 Ὡς μὲν οὖν οὐ δικαίως κατηγοροῦμαι, ἐπιδέδεικταί
μοι. ἐθέλω δὲ τοὺς κατηγοροῦντάς μου πᾶσιν οἷς ἐγκα-
λοῦσιν ἐνόχους αὐτοὺς ὄντας ἐπιδεῖξαι. καθαρῷ μέν μοι
τῆς αἰτίας ὄντι φόνον ἐπιβουλεύοντες, ἀποστεροῦντες δέ
με τοῦ βίου ὃν ὁ θεὸς παρέδωκέ μοι, περὶ τὸν θεὸν ἀσε-
βοῦσιν· ἀδίκως δὲ θάνατον ἐπιβουλεύοντες τά τε νόμιμα
συγχέουσι φονεῖς τέ μου γίνονται· ἀνοσίως δ' ἀποκτεῖναι
ὑμᾶς με πείθοντες καὶ τῆς ὑμετέρας εὐσεβείας αὐτοὶ
φονεῖς εἰσί.

8 Τούτοις μὲν οὖν ὁ θεὸς ἐπιθείη τὴν δίκην· ὑμᾶς δὲ
χρὴ τὸ ὑμέτερον σκοποῦντας ἀπολῦσαί με μᾶλλον ἢ κατα-
λαβεῖν βούλεσθαι. ἀδίκως μὲν γὰρ ἀπολυθείς, διὰ τὸ
μὴ ὀρθῶς διδαχθῆναι ὑμᾶς ἀποφυγών, τοῦ μὴ διδάξαν-
τος καὶ οὐχ ὑμέτερον τὸν προστρόπαιον τοῦ ἀποθανόν-

5, 3. μὴ καὶ] μὴ ς. 6, 2. οἰόμενος γενέσθαι om Z. 6. τε ABZ, γε ς. 7, 1. ἐπιδέδεικταί] ἱκανῶς ἐπιδέδεικταί Z. 3. ἀποδεῖξαι A. 5. με] μου AB. 6. θανάτου Z. 8, 5. ἡμέτερον Z.

ητος καταστήσω· μὴ ὀρθῶς δὲ καταληφθεὶς ὑφ' ὑμῶν ὑμῖν καὶ οὐ τούτῳ τὸ μήνιμα τῶν ἀλιτηρίων προστρί-
9 ψομαι. ταῦτ' οὖν εἰδότες, τουτοισὶ τὸ ἀσέβημα τοῦτο ἀναθέντες, αὐτοί τε καθαροὶ τῆς αἰτίας γένεσθε, ἐμέ τε ὁσίως καὶ δικαίως ἀπολύετε· οὕτω γὰρ ἂν καθαρώτατοι πάντες οἱ πολῖται εἴημεν.

γ.

ΕΚ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Ο ΥΣΤΕΡΟΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἐν τούτῳ φησὶ "θαυμάζω ὅτι οὐκ εἰκὸς ἄρξαι χειρῶν ἀδίκων τὸν πρεσβύτερον." εἶτα ὅτι εἰ καὶ οὕτως ἔχει, ὁ μέχρι φόνου ἀμυνόμενος ὑπεύθυνος. καὶ περὶ τοῦ ἰατροῦ, ὡς δι' ἀπειρίαν ἐσφάλη, ἀνεύθυνος ὤν.

Τοῦτόν τε οὐ θαυμάζω ἀνόσια δράσαντα ὅμοια οἷς εἴργασται λέγειν, ὑμῖν τε συγγινώσκω βουλομένοις τὴν ἀκρίβειαν τῶν πραχθέντων μαθεῖν, τοιαῦτα ἀνέχεσθαι ἀκούοντας αὐτοῦ, ἃ ἐκβάλλεσθαι ἄξιά ἐστι. τὸν γὰρ ἄνδρα ὁμολογῶν τύπτειν τὰς πληγὰς ἐξ ὧν ἀπέθανεν, αὐτὸς μὲν τοῦ τεθνηκότος οὔ φησι φονεὺς εἶναι, ἡμᾶς δὲ τοὺς τιμωροῦντας αὐτῷ ζῶν τε καὶ βλέπων φονέας αὐτοῦ φησὶν εἶναι. θέλω δὲ καὶ τἆλλα παραπλήσια ἀπολογηθέντα τούτοις ἐπιδεῖξαι αὐτόν.

2 Εἶπε δὲ πρῶτον μέν, εἰ καὶ ἐκ τῶν πληγῶν ἀπέθανεν ὁ ἀνήρ, ὡς οὐκ ἀπέκτεινεν αὐτόν· τὸν γὰρ ἄρξαντα τῆς πληγῆς, τοῦτον αἴτιον τῶν πραχθέντων γενόμενον καταλαμβάνεσθαι ὑπὸ τοῦ νόμου, ἄρξαι δὲ τὸν ἀποθανόντα. μάθετε δὴ πρῶτον μὲν ὅτι ἄρξαι καὶ παροινεῖν τοὺς νεωτέρους τῶν πρεσβυτέρων εἰκότερόν ἐστι· τοὺς μὲν γὰρ ἥ τε μεγαλοφροσύνη τοῦ γένους ἥ τε ἀκμὴ τῆς ῥώμης ἥ τε ἀπειρία τῆς μέθης ἐπαίρει τῷ θυμῷ χαρίζεσθαι, τοὺς δὲ ἥ τε ἐμπειρία τῶν παρανομουμένων ἥ τε ἀσθένεια τοῦ γήρως ἥ τε δύναμις τῶν νέων φοβοῦσα σωφρονίζει. Ὡς δὲ οὐ

9, 3. ἂν om Z. ΥΠΟΘ. v. 1. τούτῳ ABZ: τούτοις ς. 2. ὅτι om pr A. εἰ καὶ AB, καὶ Z: καὶ εἰ ς. § 1, 6. αὐτὸς μὲν AB, αὐτὸς δὲ Z: αὐτὸς ς. 2, 1. ἐκ] ἐπὶ Z.

τοῖς αὐτοῖς ἀλλὰ τοῖς ἐναντιωτάτοις ἠμύνατο αὐτόν, αὐτὸ τὸ ἔργον σημαίνει. ὁ μὲν γὰρ ἀκμαζούσῃ τῇ ῥώμῃ τῶν χειρῶν χρώμενος ἀπέκτεινεν· ὁ δὲ ἀδυνάτως τὸν κρείσσονα ἀμυνόμενος, οὐδὲ σημεῖον οὐδὲν ὑπολιπὼν ὧν ἠμύνατο, ἀπέθανεν. Εἰ δὲ ταῖς χερσὶν ἀπέκτεινε καὶ οὐ σιδήρῳ, ὅσον αἱ χεῖρες τοῦ σιδήρου οἰκειότεραι τούτῳ εἰσί, τοσούτῳ
4 μᾶλλον φονεύς ἐστιν. Ἐτόλμησε δὲ εἰπεῖν ὡς ὁ ἄρξας τῆς πληγῆς καὶ μὴ διαφθείρας μᾶλλον τοῦ ἀποκτείναντος φονεύς ἐστι· τοῦτον γὰρ βουλευτὴν τοῦ θανάτου φησὶ γενέσθαι. ἐγὼ δὲ πολὺ τἀναντία τούτων φημί. εἰ γὰρ αἱ χεῖρες ἃ διανοούμεθα ἑκάστῳ ἡμῶν ὑπουργοῦσιν, ὁ μὲν πατάξας καὶ μὴ ἀποκτείνας τῆς πληγῆς βουλευτὴς ἐγένετο, ὁ δὲ θανασίμως τύπτων τοῦ θανάτου· ἐκ γὰρ ὧν ἐκεῖνος διανοηθεὶς ἔδρασεν, ὁ ἀνὴρ τέθνηκεν. ἔστι δὲ ἡ μὲν ἀτυχία τοῦ πατάξαντος, ἡ δὲ συμφορὰ τοῦ παθόντος. ὁ μὲν γὰρ ἐξ ὧν ἔδρασεν ἐκεῖνος διαφθαρείς, οὐ τῇ ἑαυτοῦ ἁμαρτίᾳ ἀλλὰ τῇ τοῦ πατάξαντος χρησάμενος ἀπέθανεν· ὁ δὲ μείζω ὧν ἤθελε πράξας, τῇ ἑαυτοῦ ἀτυχίᾳ ὃν οὐκ
5 ἤθελεν ἀπέκτεινεν. Ὑπὸ δὲ τοῦ ἰατροῦ φάσκων αὐτὸν ἀποθανεῖν, θαυμάζω ὅτι οὐχ ὑφ' ἡμῶν τῶν συμβουλευσάντων ἐπιτρεφθῆναί φησιν αὐτὸν διαφθαρῆναι. καὶ γὰρ ἂν εἰ μὴ ἐπετρέψαμεν, ὑπ' ἀθεραπείας ἂν ἔφη διαφθαρῆναι αὐτόν. εἰ δέ τοι καὶ ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ ἀπέθανεν, ὡς οὐκ ἀπέθανεν, ὁ μὲν ἰατρὸς οὐ φονεὺς αὐτοῦ ἐστίν (ὁ γὰρ νόμος ἀπολύει αὐτόν), διὰ δὲ τὰς τούτου πληγὰς ἐπιτρεψάντων ἡμῶν αὐτῷ, πῶς ἂν ἄλλος τις ἢ ὁ βιασάμενος ἡμᾶς χρῆσθαι αὐτῷ φονεὺς εἴη ἄν;
6 Οὕτω δὲ φανερῶς ἐλεγχόμενος ἐκ παντὸς τρόπου ἀποκτεῖναι τὸν ἄνδρα, εἰς τοῦτο τόλμης καὶ ἀναιδείας ἥκει, ὥστ' οὐκ ἀρκοῦν αὐτῷ ἐστὶν ὑπὲρ τῆς αὑτοῦ ἀσεβείας ἀπολογεῖσθαι, ἀλλὰ καὶ ἡμᾶς, οἳ τὸ τούτου μί-

v. 1. ἠμύναντο Z. 4, 8. ὁ ἀνὴρ — ἐξ ὧν ἔδρασεν om Z. 5, 3. γὰρ ἂν εἰ ABZ: om ἂν ς. 5. δέ τοι AB, δέ τι Z: δ' ἔτι ς. 6, 1. οὗτος (ως) A: οὕτως ς. φανερὸς Z.

-σμα ἐπεξεργόμεθα, ἀθέμιστα καὶ ἀνόσια δρᾶν φησί. τούτῳ μὲν οὖν πρέπει καὶ ταῦτα καὶ ἔτι τούτων δεινότερα λέγειν, τοιαῦτα δεδρακότι· ἡμεῖς δὲ τὸν θάνατον φανερὸν ἀποδεικνύντες, τήν τε πληγὴν ὁμολογουμένην ἐξ ἧς ἀπέθανε, τόν τε νόμον εἰς τὸν πατάξαντα τὸν φόνον ἀνάγοντα, ἀντὶ τοῦ παθόντος ἐπισκήπτομεν ὑμῖν τῷ τούτου φόνῳ τὸ μήνιμα τῶν ἀλιτηρίων ἀκεσαμένους πᾶσαν τὴν πόλιν καθαρὰν τοῦ μιάσματος καταστῆσαι.

δ.

ΕΞ ΑΠΟΛΟΓΙΑΣ Ο ΥΣΤΕΡΟΣ.

Ὁ μὲν ἀνήρ, οὐ καταγνοὺς αὐτὸς αὐτοῦ ἀλλὰ τὴν σπουδὴν τῶν κατηγόρων φοβηθείς, ὑπαπέστη· ἡμῖν δὲ τοῖς φίλοις ζῶντι ἢ ἀποθανόντι εὐσεβέστερον ἀμύνειν αὐτῷ. ἄριστα μὲν οὖν αὐτὸς ἂν ὑπὲρ αὐτοῦ ἀπελογεῖτο· ἐπεὶ δὲ τάδε ἀκινδυνότερον ἔδοξεν ἡμῖν εἶναι, οἷς μέγιστον ἂν πένθος γένοιτο στερηθεῖσιν αὐτοῦ, ἀπολογητέον.

Δοκεῖ δέ μοι περὶ τὸν ἄρξαντα τῆς πληγῆς τὸ ἀδίκημα εἶναι. ὁ μὲν οὖν διώκων οὐκ εἰκόσι τεκμηρίοις χρώμενος τοῦτον τὸν ἄρξαντά φησιν εἶναι. εἰ μὲν γὰρ ὥσπερ βλέπειν μὲν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἀκούειν δὲ τοῖς ὠσίν, οὕτω κατὰ φύσιν ἦν ὑβρίζειν μὲν τοὺς νέους σωφρονεῖν δὲ τοὺς γέροντας, οὐδὲν ἂν τῆς ὑμετέρας κρίσεως ἔδει· αὐτὴ γὰρ ἡ ἡλικία τὸν νέον κατέκρινε· νῦν δὲ πολλοὶ μὲν νέοι σωφρονοῦντες πολλοὶ δὲ πρεσβῦται παροινοῦντες οὐδὲν μᾶλλον τῷ διώκοντι ἢ τῷ φεύγοντι τεκμήριον γίνονται. κοινοῦ δὲ τοῦ τεκμηρίου ἡμῖν ὄντος τούτῳ τῷ παντὶ προέχομεν· οἱ γὰρ μάρτυρες τοῦτόν φασιν ἄρξαι τῆς πληγῆς. ἄρξαντος δὲ τούτου, καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων κατηγορουμένων ἀπολύεται τῆς αἰτίας. εἴτε γὰρ ὁ πατάξας, διὰ τὴν πληγὴν βιασάμενος ὑμᾶς ἐπιτρεφθῆναι ἰατρῷ, μᾶλλον τοῦ

v. 2. τούτων AB: τούτου ς. δεινότερον Z. 7, 3. νόμον] φόνον Z. § 1. 1. αὑτοῦ ABZ: ἑαυτοῦ ς. 2. ὑπαπέστη AB, ὑπανέστη Z. 4. αὐτὸς ἂν A: om ἂν ς. ἐπεὶ] ἐπὶ Z. 5. ἀκινδυνότερον an ἀκινδυνότερα habeant AB, non liquet. 8, 1. γίνονται AB: γίνεται ς.

ἀποκτείναντος φονεύς ἐστιν, ὁ ἄρξας τῆς πληγῆς φονεὺς γίνεται. οὗτος γὰρ ἠνάγκασε τόν τε ἀμυνόμενον ἀντιτύπτειν τόν τε πληγέντα ἐπὶ τὸν ἰατρὸν ἐλθεῖν. ἀνόσια γὰρ ὅδε διωκόμενος πάθοι, εἰ μήτε ἀποκτείνας ὑπὲρ τοῦ ἀποκτείναντος μήτε ἄρξας ὑπὲρ τοῦ ἄρξαντος φονεὺς ἔσται.

4 Ἔστι δὲ οὐδὲ ὁ ἐπιβουλεύσας οὐδὲν μᾶλλον ὁ διωκόμενος τοῦ διώκοντος. εἰ γὰρ ὁ μὲν ἄρξας τῆς πληγῆς τύπτειν καὶ μὴ ἀποκτείνειν διενοήθη, ὁ δὲ ἀμυνόμενος ἀποκτεῖναι, οὗτος ἂν ὁ ἐπιβουλεύσας εἴη, νῦν δὲ καὶ ὁ ἀμυνόμενος τύπτειν καὶ οὐκ ἀποκτεῖναι διανοηθεὶς ἥμαρτεν, εἰς ἃ οὐκ

5 ἐβούλετο πατάξας. τῆς μὲν οὖν πληγῆς βουλευτὴς ἐγένετο, τὸν δὲ θάνατον πῶς ἂν ἐπεβούλευσεν, ὅν γε ἀκουσίως ἐπάταξεν; οἰκεῖον δὲ τὸ ἁμάρτημα τῷ ἄρξαντι μᾶλλον ἢ τῷ ἀμυνομένῳ ἐστίν. ὁ μὲν γὰρ ἃ ἔπασχεν ἀντιδρᾶν ζητῶν, ὑπ' ἐκείνου βιαζόμενος ἐξήμαρτεν· ὁ δὲ διὰ τὴν αὑτοῦ ἀκολασίαν πάντα δρῶν καὶ πάσχων, καὶ τῆς ἑαυτοῦ καὶ τῆς ἐκείνου ἁμαρτίας δίκαιος φονεὺς εἶναί ἐστιν.

6 Ὡς δὲ οὐδὲ κρεισσόνως ἀλλὰ πολὺ ὑποδεεστέρως ὧν ἔπασχεν ἠμύνετο, διδάξω. ὁ μὲν ὑβρίζων καὶ παροινῶν πάντ' ἔδρα καὶ οὐδὲν ἠμύνατο· ὁ δὲ μὴ πάσχειν ἀλλὰ ἀπωθεῖσθαι ζητῶν, ἅ τε ἔπασχεν ἀκουσίως ἔπασχεν, ἅ τ' ἔδρασε τὰ παθήματα βουλόμενος διαφυγεῖν ἐλασσό-

7 νως ἢ κατ' ἀξίαν τὸν ἄρξαντα ἠμύνετο, καὶ οὐκ ἔδρα. Εἰ δὲ κρείσσων ὢν τὰς χεῖρας κρεισσόνως ἠμύνετο ἢ ἔπασχεν, οὐδ' οὕτω δίκαιος ὑφ' ὑμῶν καταλαμβάνεσθαί ἐστι. τῷ μὲν γὰρ ἄρξαντι πανταχοῦ μεγάλα ἐπιτίμια ἐπίκειται, τῷ δὲ ἀμυνομένῳ οὐδαμοῦ οὐδὲν ἐπιτίμιον γέγραπται.

8 Πρὸς δὲ τὸ μήτε δικαίως μήτε ἀδίκως ἀποκτείνειν ἀποκέκριται· οὐ γὰρ ὑπὸ τῶν πληγῶν ἀλλ' ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ ὁ ἀνὴρ ἀπέθανεν, ὡς οἱ μάρτυρες μαρτυροῦσιν. Ἔστι

v. 4. ὅγε A, fortasse correctus, ὅτε B, ὅδε Z. 5, 2. πῶς ἂν AB: om ἂν ς. ἐπεβούλευσεν] ἐβούλευσεν Reiskius. 7. δίκαιος AB: δικαιότερος ς. 6, 1. κρεισσόνως Reiskius, κρεῖσσον ὢν A, κρείσσων ὢν ς. ὑποδεεστέρως Reiskius, libri ὑποδεέστερος. 7, 4. γὰρ om Z. 8, 1. μήτε δικαίως Reiskius, μὴ δικαίως ς. ἀποκτείνειν addidi sumptum ex ABZ.

δὲ καὶ ἡ τύχη τοῦ ἄρξαντος καὶ οὐ τοῦ ἀμυνομένου.
ὁ μὲν γὰρ ἀκουσίως πάντα δράσας καὶ παθὼν ἀλλοτρίᾳ
29τύχῃ κέχρηται· ὁ δὲ ἑκουσίως πάντα πράξας, ἐκ τῶν
αὐτοῦ ἔργων τὴν τύχην προαγόμενος, τῇ αὐτοῦ ἀτυχίᾳ
ἥμαρτεν.

9 Ὡς μὲν οὖν οὐδενὶ ἔνοχος τῶν κατηγορημένων ὁ διω-
κόμενός ἐστιν, ἀποδέδεικται. εἰ δέ τις κοινὴν μὲν τὴν
πρᾶξιν κοινὴν δὲ τὴν ἀτυχίαν αὐτῶν ἡγούμενος εἶναι
μηδὲν ἀπολύσιμον μᾶλλον ἢ καταλήψιμον ἐκ τῶν λεγο-
μένων γινώσκει αὐτὸν ὄντα, καὶ οὕτως ἀπολύειν μᾶλλον
ἢ καταλαμβάνειν δίκαιόν ἐστι. τόν τε γὰρ διώκοντα οὐ
δίκαιον καταλαμβάνειν, μὴ σαφῶς διδάξαντα ὅτι ἀδι-
κεῖται· τόν τε φεύγοντα ἀνόσιον ἁλῶναι, μὴ φανερῶς
10 ἐλεγχθέντα ἃ ἐπικαλεῖται. οὑτωσὶ δὲ ἐκ παντὸς τρόπου
τῶν ἐγκλημάτων ἀπολυομένου τοῦ ἀνδρός, ἡμεῖς ὁσιώτε-
ρον ὑμῖν ἐπισκήπτομεν ὑπὲρ αὐτοῦ, μὴ τὸν φονέα ζητοῦν-
τας κολάζειν τὸν καθαρὸν ἀποκτείνειν. ὅ τε γὰρ ἀποκτεί-
νας τοῦ ἀποθανόντος οὐδὲν ἧσσον τοῖς αἰτίοις ποστρό-
παιόν ἐστιν, οὗτός τε ἀνοσίως διαφθαρεὶς διπλάσιον
καθίστησι τὸ μίασμα τῶν ἀλιτηρίων τοῖς ἀποκτείνασιν
11 αὐτόν. ταῦτα οὖν δεδιότες τὸν μὲν καθαρὸν ὑμέτερον
ἡγεῖσθε εἶναι ἀπολύειν τῆς αἰτίας, τὸν δὲ μιαρὸν τῷ
χρόνῳ ἀποδόντες φῆναι τοῖς ἔγγιστα τιμωρεῖσθαι ὑπο-
λείπετε· οὕτω γὰρ δικαιότατα καὶ ὁσιώτατα πράξαιτ' ἄν.

5.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΗΡΩΔΟΥ ΦΟΝΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἕλος τις Μιτυληναῖος ἀνὴρ ἐξ Ἀθηνῶν κατὰ ταὐτὸν ἀνήγετο Ἡρώδῃ εἰς τὴν Αἶνον· ὡς δὲ πλέοντες ἐγένοντο ἐν τῇ Μηθύμνῃ τῆς Λέσβου,

v. 1. τοῦ om Z. 3. κέχρηται] κέκριται Z. 4. προαγόμενος] Reiskius προσαγόμενος. 9, 1. οὐδενὶ AB: οὐδὲν ς. 4. καταλήψιμον] vid. Valcken. ad Herodot. 7, 49, 1. 10, 1. οὑτωσὶ δὲ ABZ: om δὲ ς. 4. καθαρὸν ἀποκτείνειν pr A: καθαρὸν ζητεῖν ἀποκτείνειν ς. 5. ἀποθανόντος AB: θανόντος ς. προστρόπαιός BZ, ceteri προστρόπαιόν. ΥΠΟΘ. v. 1. κατὰ ταὐτὸν AB: κατ' αὐτὴν ς. 2. ἐγένοντο — πλοῖον om Z.

ἐπειδὴ ἀστέγαστον ἦν τὸ πλοῖον, εὑρόντες ἕτερον ἐστεγασμένον μετέβησαν. εἰσελθόντων δὲ αὐτῶν ἐν αὐτῷ ἐξῆλθε περὶ τὴν ἑσπέραν ὁ Ἡρώδης, καὶ οὐκέτι εἰσῆλθεν. ἐπανελθόντος οὖν αὐτοῦ τοῦ Ἕλου μόνου, οἱ συγγενεῖς τοῦ τελευτήσαντος ἐγράψαντο μὲν τὸν Ἕλον ὡς κακοῦργον, ἐν δὲ τῷ δικαστηρίῳ ἀγωνιζόμενοι εἶπον ὅτι καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν. ὁ δὲ τὸ μὲν τῆς κακουργίας ἔγκλημα ἀπολύεται παραγραφικῶς, λέγων κακούργους εἶναι τοὺς κλέπτας καὶ λωποδύτας, ὧν οὐδὲν ἀπέδειξάν με ποιήσαντα· μεταβαίνει δ' ἐπὶ τὴν ὑπὲρ τοῦ φόνου ἀπολογίαν, καὶ στοχαστικῶς ἀγωνίζεται. τὰ δὲ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους κοινά.

Ἐβουλόμην μέν, ὦ ἄνδρες, τὴν δύναμιν τοῦ λέγειν
καὶ τὴν ἐμπειρίαν τῶν πραγμάτων ἐξ ἴσου μοι κα-
θεστάναι τῇ τε συμφορᾷ καὶ τοῖς κακοῖς τοῖς γεγενημέ-
νοις· νῦν δὲ τοῦ μὲν πεπείραμαι πέρα τοῦ προσήκοντος,
2 τοῦ δὲ ἐνδεής εἰμι μᾶλλον τοῦ συμφέροντος. οὗ μὲν γάρ
με ἔδει κακοπαθεῖν τῷ σώματι μετὰ τῆς αἰτίας τῆς οὐ
προσηκούσης, ἐνταυθοῖ οὐδέν με ὠφέλησεν ἡ ἐμπειρία· οὗ
δέ με δεῖ σωθῆναι μετὰ τῆς ἀληθείας εἰπόντα τὰ γενό-
μενα, ἐν τούτῳ με βλάπτει ἡ τοῦ λέγειν ἀδυναμία.
3 πολλοὶ γὰρ ἤδη τῶν οὐ δυναμένων λέγειν ἄπιστοι γενό-
μενοι τοῖς ἀληθέσιν, αὐτοῖς τούτοις ἀπώλοντο, οὐ δυνά-
μενοι δηλῶσαι αὐτά· πολλοὶ δὲ τῶν λέγειν δυναμένων
πιστοὶ γενόμενοι τῷ ψεύδεσθαι, τούτῳ ἐσώθησαν, διότι
ἐψεύσαντο. ἀνάγκη οὖν, ὅταν τις ἄπειρος ᾖ τοῦ ἀγωνί-
ζεσθαι, ἐπὶ τοῖς τῶν κατηγόρων λόγοις εἶναι μᾶλλον ἢ
ἐπ' αὐτοῖς τοῖς ἔργοις καὶ τῇ ἀληθείᾳ τῶν πραγμάτων.
4 ἐγὼ οὖν ὦ ἄνδρες αἰτήσομαι ὑμᾶς, οὐχ ἅπερ οἱ πολλοὶ
τῶν ἀγωνιζομένων ἀκροᾶσθαι σφῶν αὐτῶν αἰτοῦνται, σφί-
σι μὲν αὐτοῖς ἀπιστοῦντες, ὑμῶν δὲ προκατεγνωκότες
ἄδικόν τι (εἰκὸς γὰρ ἐν ἀνδράσι γε ἀγαθοῖς καὶ ἄνευ τῆς
αἰτήσεως τὴν ἀκρόασιν ὑπάρχειν τοῖς φεύγουσιν, οὗπερ
5 καὶ οἱ διώκοντες ἔτυχον ἄνευ αἰτήσεως)· τάδε δὲ δέο-

v. 8. δ' ἐπὶ A, δὲ LZ: δὲ εἰς ς. §. 1, 1. μὲν om Zς. 2. καθιστάναι BZ. 4. τοῦ προσήκοντος πέρα pr A. 2, 4. εἰπόντα] ἅπαντα Z. 5. ἀδυναμία] vid. Lobeck. ad Phrynich. p. 508.
3, 2. τῷ ἀληθεύειν Taylorus. 3. δυναμένων om pr A. 5. οὖν] μὲν Z. 4, 1. ὅπερ Z. 5, 1. δὲ om pr A.

μαι ὑμῶν, συγγνώμην ἔχειν μοι, τοῦτο μὲν ἐάν τι τῇ γλώσσῃ ἁμάρτω, καὶ ἡγεῖσθαι ἀπειρίᾳ μᾶλλον αὐτὸ ἢ ἀδικίᾳ ἡμαρτῆσθαι, τοῦτο δὲ ἐάν τι ὀρθῶς εἴπω, ἀληθείᾳ μᾶλλον ἢ δεινότητι εἰρῆσθαι. οὐ γὰρ δίκαιον οὔτ' ἔργῳ ἁμαρτόντα διὰ ῥήματα σωθῆναι, οὔτ' ἔργῳ ὀρθῶς πράξαντα διὰ ῥήματα ἀπολέσθαι· τὸ μὲν γὰρ ῥῆμα τῆς γλώττης ἁμάρτημά ἐστι, τὸ δ' ἔργον τῆς γνώμης. ἀνάγκη δὲ κινδυνεύοντα περὶ αὑτῷ καί πού τι καὶ ἐξαμαρτεῖν. οὐ γὰρ μόνον τῶν λεγομένων ἀνάγκη ἐνθυμεῖσθαι, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐσομένων· ἅπαντα γὰρ τὰ ἐν ἀδήλῳ ἔτ' ὄντα ἐπὶ τῇ τύχῃ μᾶλλον ἀνάκειται ἢ τῇ προνοίᾳ. ταῦτ' οὖν ἔκπληξιν πολλὴν παρέχειν ἀνάγκη ἐστὶ τῷ κινδυνεύοντι. ὁρῶ γὰρ ἔγωγε καὶ τοὺς πάνυ ἐμπείρους τοῦ ἀγωνίζεσθαι πολλῷ χεῖρον ἑαυτῶν λέγοντας, ὅταν ἔν τινι κινδύνῳ ὦσιν· ὅταν δ' ἄνευ κινδύνων τι διαπράσσωνται, μᾶλλον ὀρθουμένους. ἡ μὲν οὖν αἴτησις ὦ ἄνδρες καὶ νομίμως καὶ ὁσίως ἔχουσα, καὶ ἐν τῷ ὑμετέρῳ δικαίῳ οὐχ ἧσσον ἢ ἐν τῷ ἐμῷ· περὶ δὲ τῶν κατηγορουμένων ἀπολογήσομαι καθ' ἕκαστον.

Πρῶτον μὲν οὖν, ὡς παρανομώτατα καὶ βιαιότατα εἰς τόνδε τὸν ἀγῶνα καθέστηκα, τοῦτο ὑμᾶς διδάξω, οὐ τῷ φεύγειν ἂν τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον, ἐπεὶ κἂν ἀνωμότοις ὑμῖν καὶ μὴ κατὰ νόμον μηδένα ἐπιτρέψαιμι περὶ τοῦ σώματος τοῦ ἐμοῦ διαψηφίσασθαι ἕνεκά γε τοῦ πιστεύειν ἐμοί τε μηδὲν ἐξημαρτῆσθαι εἰς τόδε τὸ πρᾶγμα καὶ ὑμᾶς γνώσεσθαι τὰ δίκαια, ἀλλ' ἵνα ᾖ τεκμήρια ὑμῖν καὶ τῶν ἄλλων πραγμάτων καὶ τῶν εἰς ἐμὲ ἡ τούτων βιαιότης καὶ παρανομία. πρῶτον μὲν γὰρ κακοῦργος ἐνδεδειγμένος φόνου δίκην φεύγω, ὃ οὐδεὶς πώποτ' ἔπαθε τῶν ἐν τῇ γῇ ταύτῃ. καὶ ὡς μὲν οὐ κακοῦργός εἰμι οὐδ'

v. 1. συγγν. ἔχειν μοι τοῦτο μὲν] Reiskius τοῦτο μὲν συγγν. ἔχειν μοι. 2. γλώττῃ Z. αὐτὸ AB, αὐτὴ ἡ Z. αὐτὴν ς: Reiskius αὐτῇ. 7, 5. καὶ νομίμως καὶ ὁσίως] νομίμως καὶ δικαίως Z, omisso mox δικαίῳ. 7. κατηγορημένων A: κατηγορουμένων ς. 9, 2. πώποτ' om Z.

ἔνοχος τῷ τῶν κακούργων νόμῳ, αὐτοὶ οὗτοι τούτου μάρτυρες γεγένηνται. περὶ γὰρ τῶν κλεπτῶν καὶ λωποδυτῶν ὁ νόμος κεῖται, ὧν οὐδὲν ἐμοὶ προσὸν ἀπέδειξαν. οὕτως εἴς γε ταύτην τὴν ἀπαγωγὴν νομιμωτάτην καὶ δικαιοτάτην
10 πεποιήκασιν ὑμῖν τὴν ἀποψήφισίν μου. φασὶ δὲ αὖ τό τε ἀποκτείνειν μέγα κακούργημα εἶναι, καὶ ἐγὼ ὁμολογῶ μέγιστόν γε, καὶ τὸ ἱεροσυλεῖν καὶ τὸ προδιδόναι τὴν πόλιν· ἀλλὰ χωρὶς περὶ αὐτῶν ἑκάστου οἱ νόμοι κεῖνται. ἐμοὶ δὲ πρῶτον μέν, οὗ τοῖς ἄλλοις εἴργεσθαι προαγορεύουσι τοῖς τοῦ φόνου φεύγουσι τὰς δίκας, ἐνταυθοῖ πεποιήκασι τὴν κρίσιν ἐν τῇ ἀγορᾷ· ἔπειτα τίμησίν μοι ἐποίησαν, τοῦ νόμου κειμένου τὸν ἀποκτείναντα ἀνταποθανεῖν, οὐ τοῦ ἐμοὶ συμφέροντος ἕνεκα, ἀλλὰ τοῦ σφίσιν αὐτοῖς λυσιτελοῦντος, καὶ ἐνταῦθα ἔλασσον ἔνειμαν τῷ τεθνηκότι τῶν ἐν τῷ νόμῳ κειμένων· οὗ δ' ἕνεκα, γνώσεσθε προϊόν-
11 τος τοῦ λόγου. ἔπειτα δέ, ὃ πάντας οἶμαι ὑμᾶς ἐπίστασθαι, ἅπαντα τὰ δικαστήρια ἐν ὑπαίθρῳ δικάζει τὰς δίκας τοῦ φόνου, οὐδενὸς ἄλλου ἕνεκα ἢ ἵνα τοῦτο μὲν οἱ δικασταὶ μὴ ἴωσιν εἰς τὸ αὐτὸ τοῖς μὴ καθαροῖς τὰς χεῖρας, τοῦτο δὲ ὁ διώκων τὴν δίκην τοῦ φόνου ἵνα μὴ ὁμωρόφιος γίνηται τῷ αὐθέντῃ. σὺ δὲ τοῦτο μὲν παρελθὼν τοῦτον τὸν νόμον τοὐναντίον τοῖς ἄλλοις πεποίηκας· τοῦτο δὲ δέον σε διομόσασθαι ὅρκον τὸν μέγιστον καὶ ἰσχυρότατον, ἐξώλειαν αὑτῷ καὶ γένει καὶ οἰκίᾳ τῇ σῇ ἐπαρώμενον, ἦ μὴν μὴ ἄλλα κατηγορήσειν ἐμοῦ ἢ εἰς αὐτὸν τὸν φόνον, ὡς ἔκτεινα, ἐν ᾧ οὔτ' ἂν κακὰ πολλὰ εἰργασμένος ἡλισκόμην ἄλλῳ ἢ αὐτῷ τῷ πράγματι, οὔτ' ἂν πολλὰ ἀγαθὰ
12 εἰργασμένος τούτοις ἂν ἐσωζόμην τοῖς ἀγαθοῖς· ἃ σὺ παρελθών, αὐτὸς σεαυτῷ νόμους ἐξευρών, ἀνώμοτος μὲν αὐ-

v. 1. τούτων Z, τοῦτο B. 10, 1. ἡμῖν Z. αὖ τό τε ABZ: αὐτό τε τὸ ς. 2. μέγα] με ABZ. 5. οὗ] οὐ Z. 6. ἐνταυθοῖ ABZ: ἐνταυθὶ ς. 9. ἐμοῦ Z. 11, 4. ὦσιν Z, cf. Luzac. exercitat. academ. p. 184. 5. μὴ] μοι Z. ὁμωρόφιος AB: ὁμοῤῥόφιος ς. 6. γίνηται A, γίναιται B: γένηται ς. 9. οἰκίᾳ] τῇ οἰκίᾳ Z. ἐπαρωκώμενον Z. 11. πολλὰ κακὰ Z. 12. οὔτ' ἂν] Reiskius οὔτ' αὖ. 12, 2. ἑαυτῷ Z. νόμους AB: τοὺς νόμους ς.

τὸς ἐμοῦ κατηγορεῖς, ἀνώμοτοι δὲ οἱ μάρτυρες καταμαρ-
τυροῦσι, δέον αὐτοὺς τὸν αὐτὸν ὅρκον σοὶ διομοσαμένους
καὶ ἁπτομένους τῶν σφαγίων καταμαρτυρεῖν ἐμοῦ. ἔπει-
τα κελεύεις τοὺς δικαστὰς ἀνωμότοις πιστεύσαντας τοῖς
μαρτυροῦσι φόνου δίκην καταγνῶναι, οὓς σὺ αὐτὸς ἀπί-
στους κατέστησας παρελθὼν τοὺς κειμένους νόμους, καὶ
εἴγε χρῆναι αὐτοῖς τὴν σὴν παρανομίαν κρείσσω γενέσθαι
13 αὐτῶν τῶν νόμων. Λέγεις δὲ ὡς οὐκ ἂν παρέμεινα εἰ ἐλε-
λύμην, ἀλλ' ᾠχόμην ἂν ἀπιών, ὡσπερεὶ ἄκοντά με
ἀναγκάσας εἰσελθεῖν εἰς τὴν γῆν ταύτην. καίτοι ἐμοὶ εἰ
μηδὲν διέφερε στέρεσθαι τῆσδε τῆς πόλεως, ἴσον ἦν
31 μοι καὶ προσκληθέντι μὴ ἐλθεῖν, ἀλλ' ἐρήμην ὄφλειν
τὴν δίκην, τοῦτο δ' ἀπολογησαμένῳ τὴν προτέραν ἐξῆν
ἐξελθεῖν· ἅπασι γὰρ τοῦτο κοινόν ἐστι. σὺ δέ, ὃ τοῖς
ἄλλοις Ἕλλησι κοινόν ἐστιν, ἰδίᾳ ζητεῖς ἐμὲ μόνον ἀπο-
14 στερεῖν, αὐτὸς σαυτῷ νόμον θέμενος. καίτοι τούς γε νόμους
οἳ κεῖνται περὶ τῶν τοιούτων, πάντας ἂν οἶμαι ὁμολογῆ-
σαι κάλλιστα νόμων ἁπάντων κεῖσθαι καὶ ὁσιώτατα.
ὑπάρχει μέν γε αὐτοῖς ἀρχαιοτάτοις εἶναι ἐν τῇ γῇ ταύτῃ,
ἔπειτα τοὺς αὐτοὺς ἀεὶ περὶ τῶν αὐτῶν, ὅπερ μέγιστόν
ἐστι σημεῖον νόμων καλῶς κειμένων· ὁ γὰρ χρόνος καὶ ἡ
ἐμπειρία τὰ μὴ καλῶς ἔχοντα ἐκδιδάσκει τοὺς ἀνθρώ-
πους. ὥστε οὐ δεῖ ὑμᾶς ἐκ τῶν τοῦ κατηγόρου λόγων τοὺς
νόμους καταμανθάνειν, εἰ καλῶς ὑμῖν κεῖνται ἢ μή,
ἀλλ' ἐκ τῶν νόμων τοὺς τοῦ κατηγόρου λόγους, εἰ ὀρθῶς
15 καὶ νομίμως ὑμᾶς διδάξουσι τὸ πρᾶγμα ἢ οὔ. Οὕτως
οἵγε νόμοι κάλλιστα κεῖνται οἱ περὶ φόνου, οὓς οὐδεὶς πώ-
ποτε ἐτόλμησε κινῆσαι· σὺ δὲ μόνος δὴ τετόλμηκας γε-

v. 7. εἴγε ABZ: λέγων ς. 13, 2. ἂν om Z. ὡς περιάκοντα BZ. 4. διέφερε στέρεσθαι AB, διέφερε σθαι Z: διέφερε ς. 5. ἐρήμην ὄφλειν] vid. Wesseling. ad Diodor. 13, 5. 6. τὴν] εἶναι τὴν A. τοῦτο A, τούτῳ BZ: οὕτω ς. hujusmodi τοῦτο δὲ et infra est § 69. 76. 82. ἐξῆν Reiskius (cf. Reiz. ad Viger. 177. Luzac. l. l. p. 187.); libri ἐξεῖναι. 8. ἐμὲ] libri με. 14, 5. αὐτοὺς ἀεὶ AB: αὐτοὺς εἶναι ἀεὶ ς. 9. καταμανθάνειν] καταθεμένους μανθάνειν Z. 10. τῶν κατηγόρων pr A. 15, 1. διδάξωσι Z: διδάσκουσι Reiskius coll. or. 6, 2.

νέσθαι νομοθέτης ἐπὶ τὰ πονηρότατα, καὶ ταῦτα παρελθὼν ζητεῖς με ἀδίκως ἀπολέσαι. ἃ δὲ σὺ παρανομεῖς, αὐτὰ ταῦτά μοι μέγιστα μαρτύριά ἐστιν· εὖ γὰρ ᾔδεις ὅτι οὐδεὶς ἂν ἦν σοι ὃς ἐκεῖνον τὸν ὅρκον διομοσάμενος
16 ἐμοῦ κατεμαρτύρησεν. Ἔπειτα δὲ οὐχ ὡς πιστεύων τῷ πράγματι ἀναμφισβητήτως ἕνα τὸν ἀγῶνα περὶ τοῦ πράγματος ἐποιήσω, ἀλλὰ ἀμφισβήτησιν καὶ λόγον ὑπελίπου ὡς καὶ τοῖς τότε δικασταῖς ἀπιστήσων. ὥστε μηδέν μοι ἐνθάδε μηδὲ πλέον εἶναι μηδ᾽ ἀποφυγόντι, ἀλλ᾽ ἐξεῖναί σοι λέγειν ὅτι κακοῦργος ἀπέφυγον, ἀλλ᾽ οὐ τοῦ φόνου τὴν δίκην· ἑλὼν δ᾽ αὖ ἀξιώσεις με ἀποκτεῖναι ὡς τοῦ φόνου τὴν δίκην ὠφληκότα. καίτοι πῶς ἂν εἴη τούτων δεινότερα μηχανήματα, εἰ ὑμῖν μὲν ἅπαξ τουτουσὶ πείσασι κατείργασται ἃ βούλεσθε, ἐμοὶ δ᾽ ἅπαξ ἀπο-
17 φυγόντι ὁ αὐτὸς κίνδυνος ὑπολείπεται; Ἔτι δὲ μάλ᾽ ἐδέθην, ὦ ἄνδρες, παρανομώτατα ἁπάντων ἀνθρώπων. ἐθέλοντος γάρ μου ἐγγυητὰς τρεῖς καθιστάναι κατὰ τὸν νόμον, οὕτως οὗτοι διεπράξαντο τοῦτο ὥστε μὴ ἐγγενέσθαι μοι ποιῆσαι. τῶν δὲ ἄλλων ξένων ὅστις πώποτε ἠθέλησε καταστῆσαι ἐγγυητάς, οὐδεὶς πώποτ᾽ ἐδέθη. καίτοι οἱ ἐπιμεληταὶ τῶν κακούργων τῷ αὐτῷ χρῶνται νόμῳ τούτῳ. ὥστε καὶ οὗτος κοινὸς τοῖς ἄλλοις πᾶσιν ὢν ἐμοὶ
18 μόνῳ ἐπέλιπε μὴ ὠφελεῖσθαι τοῦδε τοῦ νόμου. τούτοις γὰρ ἦν τοῦτο συμφέρον, πρῶτον μὲν ἀπαρασκευότατον γενέσθαι με μὴ δυνάμενον διαπράσσεσθαι αὐτὸν τἀμαυτοῦ πράγματα, ἔπειτα κακοπαθεῖν τῷ σώματι, τούς τε φίλους προθυμοτέρους ἔχειν τοὺς ἐμαυτοῦ τούτοις τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖν ἢ ἐμοὶ τἀληθῆ λέγειν, διὰ τὴν τοῦ σώματος

v. 3. μοι μέγιστα AB: μέγιστά μοι ς. 4. ὅτι οὐδεὶς om Z. 16, 4. ὑπελείπου pr A. 7. αὖ] libri ἄν. ἀξιώσῃς pr A. 9. ὑμῖν ABZ: ἡμῖν ς. τουτουσὶ — δ᾽ ἅπαξ add A. 10. ἀποφυγόντι ABZ: ἀποφυγοῦσιν ς. 17, 1. ἀπολείπεται BZ et fortasse (non enim liquet) A: quae ς adduntur, τούτῳ δὲ πάλιν εἰς ἡμᾶς ἐπηρεάζειν ἐξέσται, a libris absunt. 18, 1. ὠφελῆσθαι AB, praepositionem desiderabat Reiskius, ὑπό vel παρά. 3. ἐμαυτὸν τἀμαυτοῦ ABZ: om ἐμαυτὸν ς. 5. τούτοις rc A, τοῖς BZ cum pr A.

κακοπάθειαν. ὄνειδός τε αὐτῷ τε ἐμοὶ περιέθεσαν καὶ τοῖς ἐμοῖς προσήκουσιν εἰς τὸν βίον ἅπαντα.

19 Οὑτωσὶ μὲν δὴ πολλοῖς ἂν σωθεὶς τῶν νόμων τῶν ὑμετέρων καὶ τοῦ δικαίου καθέστηκα εἰς τὸν ἀγῶνα· ὅμως μέντοι γε καὶ ἐκ τούτων πειράσομαι ἐμαυτὸν ἀναίτιον ἐπιδεῖξαι. καίτοι χαλεπόν γε τὰ ἐκ πολλοῦ κατεψευσμένα καὶ ἐπιβεβουλευμένα, ταῦτα παραχρῆμα ἀπελέγχειν· ἃ γάρ τις μὴ προσεδόκησεν, οὐδὲ φυλάξασθαι ἐγχωρεῖ.

20 Ἐγὼ δὲ τὸν μὲν πλοῦν ἐποιησάμην ἐκ τῆς Μιτυλήνης, ὦ ἄνδρες, ἐν τῷ πλοίῳ πλέων ᾧ Ἡρώδης οὗτος, ὅν φασιν ὑπ' ἐμοῦ ἀποθανεῖν· ἐπλέομεν δὲ εἰς τὴν Αἶνον, ἐγὼ μὲν ὡς τὸν πατέρα (ἐτύγχανε γὰρ ἐκεῖ ὢν τότε), ὁ δ' Ἡρώδης ἀνδράποδα Θρᾳξὶν ἀνθρώποις ἀπολύσων. συνέπλει δὲ τά τε ἀνδράποδα ἃ ἔδει αὐτὸν ἀπολῦσαι, καὶ οἱ Θρᾷκες οἱ λυσόμενοι. τούτων δ' ὑμῖν τοὺς μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

21 Ἡ μὲν πρόφασις ἑκατέρῳ τοῦ πλοῦ αὕτη· ἐτύχομεν δὲ χειμῶνί τινι χρησάμενοι, ὑφ' οὗ ἠναγκάσθημεν κατασχεῖν εἰς τῆς Μηθυμναίας τι χωρίον, οὗ τὸ πλοῖον ὥρμει τοῦτο εἰς ὃ μετεκβάντα φασὶν ἀποθανεῖν αὐτὸν τὸν Ἡρώδην, καὶ πρῶτον μὲν αὐτὰ ταῦτα σκοπεῖτε, ὅτι μὴ προνοίᾳ μᾶλλον ἐγίνετο ἢ τύχῃ. οὔτε γὰρ πείσας τὸν ἄνδρα οὐδαμοῦ ἀπελέγχομαι σύμπλουν μοι γενέσθαι, ἀλλ' αὐτὸς καθ' αὐτὸν τὸν πλοῦν πεποιημένος ἕνεκα πραγμάτων ἰδίων· οὔτ' αὖ ἐγὼ ἄνευ προφάσεως ἱκανῆς φαίνομαι τὸν πλοῦν ποιησάμενος εἰς τὴν Αἶνον, οὔτε κατασχόντες εἰς τὸ χωρίον τοῦτο ἀπὸ παρασκευῆς οὐδεμιᾶς, ἀλλ' ἀνάγκῃ χρησάμενοι· οὔτ' αὖ ἐπειδὴ ὡρμισάμεθα, ἡ μετάβασις ἐγένετο εἰς τὸ ἕτερον πλοῖον οὐδενὶ μηχανήματι οὐδ' ἀπάτῃ, ἀλλ'

v. 1. αὐτῷ τε Reiskius; libri enim αὐτῷ γε. περιέθεσαν A; περιέσεσαν B: περιέσεισαν ς. 19, 1. οὑτωσὶ μὲν δὴ] οὑτοσὶ μὲν οὖν Z. ἂν] ἴλος ABZ. 2. τῷ δικαίῳ Reiskius. 20, 7. τοὺς om Z. 8. ΜΑΡΤΥΡΕΣ om Z. 21, 8. κατ' αὐτὸν ABZ. ἕνεκα πραγμάτων AB, πραγμάτων Z: πραγμάτων ἕνεκεν ς. 22, 1. οὔτ' αὖ AB: οὔτ' οὖν ς. 4. αὖ] οὖν Z. 5. οὐδενὶ] οὐδὲν Z.

ἀνάγκῃ καὶ τοῦτο ἐγίγνετο. ἐν ᾧ μὲν γὰρ ἐπλέομεν,
ἀστέγαστον ἦν τὸ πλοῖον, εἰς ὃ δὲ μετέβημεν, ἐστεγασμέ-
νον· τοῦ δὲ ὑετοῦ ἕνεκα ταῦτ᾽ ἦν. τούτων δ᾽ ὑμῖν μαρτυρίας
παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

23 Ἐπειδὴ δὲ μετεξέβημεν εἰς τὸ ἕτερον πλοῖον, ἐπίνομεν.
καὶ ὁ μέν ἐστι φανερὸς ἐκβὰς ἐκ τοῦ πλοίου καὶ οὐκ εἰσ-
βὰς πάλιν· ἐγὼ δὲ τὸ παράπαν οὐκ ἐξέβην τοῦ πλοίου τῆς
νυκτὸς ἐκείνης. τῇ δ᾽ ὑστεραίᾳ, ἐπειδὴ ἀφανὴς ἦν ὁ ἀνήρ,
ἐζητεῖτο οὐδέν τι μᾶλλον ὑπὸ τῶν ἄλλων ἢ καὶ ὑπ᾽ ἐμοῦ·
καὶ εἴ τῳ τῶν ἄλλων ἐδόκει δεινὸν εἶναι, καὶ ἐμοὶ ὁμοίως.
καὶ εἴς τε τὴν Μιτυλήνην ἐγὼ αἴτιος ἦν πεμφθῆναι ἄγγε-
24 λον, καὶ τῇ ἐμῇ γνώμῃ ἐπέμπετο. καὶ ἄλλου οὐδενὸς ἐθέλον-
τος βαδίζειν, οὔτε τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου οὔτε τῶν αὐτῷ τῷ
Ἡρώδῃ συμπλεόντων, ἐγὼ τὸν ἀκόλουθον τὸν ἐμαυτοῦ πέμ-
πειν ἕτοιμος ἦν· καίτοι γε οὐ δήπου κατ᾽ ἐμαυτοῦ μηνυτὴν
ἔπεμπον εἰδώς. ἐπειδὴ δὲ ὁ ἀνὴρ οὔτε ἐν τῇ Μιτυλήνῃ ἐφαίνε-
το ζητούμενος οὔτ᾽ ἄλλοθι οὐδαμοῦ, πλοῦς τε ἡμῖν ἐγί-
νετο, καὶ τἆλλ᾽ ἀνήγετο πλοῖα ἅπαντα, ᾠχόμην κἀγὼ
πλέων. τούτων δ᾽ ὑμῖν τοὺς μάρτυρας παρασχήσομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

25 Τὰ μὲν γενόμενα ταῦτ᾽ ἐστίν· ἐκ δὲ τούτων ἤδη σκο-
πεῖτε τὰ εἰκότα. πρῶτον μὲν γὰρ πρὶν ἀνάγεσθαί με εἰς
τὴν Αἶνον, ὅτε ἦν ἀφανὴς ὁ ἀνήρ, οὐδεὶς ᾐτιάσατό με ἀν-
θρώπων, ἤδη πεπυσμένων τούτων τὴν ἀγγελίαν· οὐ γὰρ
ἄν ποτε ᾠχόμην πλέων. ἀλλ᾽ εἰς μὲν τὸ παραχρῆμα
κρεῖσσον ἦν τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ γεγενημένον τῆς τούτων αἰ-
τιάσεως, καὶ ἅμα ἐγὼ ἔτι ἐπεδήμουν. ἐπειδὴ δὲ ἐγώ τε
ᾠχόμην πλέων καὶ οὗτοι ἐξ ἐπιβουλῆς συνέθεσαν ταῦτα
26 καὶ ἐμηχανήσαντο κατ᾽ ἐμοῦ, τότε ᾐτιάσαντο. Λέγουσι
δὲ ὡς ἐν μὲν τῇ γῇ ἀπέθανεν ὁ ἀνήρ, κἀγὼ λίθον ἐνέ-

23, 1. μετεξέβημεν AB: μετέβημεν ς. 2. ἐκ add AB. 7. ἄγ-
γελος Z. 24, 6. ἄλλοθι A, ἄλοθι B: ἄλλοθεν ς. ἐγένετο Z. 8. πα-
ρασχήσομαι AB: παρέξομαι ς. 26, 2. ἐνέβαλον αὐτῷ AB: αὐτῷ ἐνέ-
βαλον ς.

βαλον αὐτῷ εἰς τὴν κεφαλήν, ὃς οὐκ ἐξέβην τὸ παράπαν ἐκ τοῦ πλοίου. καὶ τοῦτο μὲν ἀκριβῶς οὗτοι ἴσασιν. ὅπως δ' ἠφανίσθη ὁ ἀνήρ, οὐδενὶ λόγῳ εἰκότι δύνανται ἀποφαίνειν. δῆλον γὰρ ὅτι ἐγγύς που τοῦ λιμένος εἰκὸς ἦν τοῦτο γενέσθαι, τοῦτο μὲν μεθύοντος τοῦ ἀνδρός, τοῦτο δὲ νύκτωρ ἐκβάντος ἐκ τοῦ πλοίου· οὔτε γὰρ αὐτοῦ κρατεῖν ἴσως ἂν ἐδύνατο, οὔτε τῷ ἀπάγοντι νύκτωρ μακρὰν ὁδὸν
7 ἡ πρόφασις ἂν εἰκότως ἐγίνετο· ζητουμένου δὲ τοῦ ἀνδρὸς δύο ἡμέρας ἐν τῷ λιμένι καὶ ἄπωθεν τοῦ λιμένος, οὔτε ὀπτὴρ οὐδεὶς ἐφάνη οὔθ' αἷμα οὔτ' ἄλλο σημεῖον οὐδέν. κᾆτ' ἐγὼ συγχωρῶ τῷ τούτων λόγῳ, παρεχόμενος μὲν τοὺς μάρτυρας ὡς οὐκ ἐξέβην ἐκ τοῦ πλοίου· εἰ δὲ καὶ ὡς μάλιστα ἐξέβην ἐκ τοῦ πλοίου, οὐδενὶ τρόπῳ εἰκὸς ἦν ἀφανισθέντα λαθεῖν τὸν ἄνθρωπον, εἴπερ μὴ πάνυ πόῤῥω
3 ἀπῆλθεν ἀπὸ τῆς θαλάσσης. Ἀλλ' ὡς κατεποντώθη λέγουσιν. ἐν τίνι πλοίῳ; δῆλον γὰρ ὅτι ἐξ αὐτοῦ τοῦ λιμένος ἦν τὸ πλοῖον. πῶς ἂν οὖν οὐκ ἐξευρέθη; καὶ μὴν εἰκός γε ἦν καὶ σημεῖόν τι γενέσθαι ἐν τῷ πλοίῳ ἀνδρὸς τεθνεῶτος καὶ ἐκβαλλομένου νύκτωρ. νῦν δὲ ἐν ᾧ μὲν ἔπινε πλοίῳ καὶ ἐξ οὗ ἐξέβαινεν, ἐν τούτῳ φασὶν εὑρεῖν σημεῖα, ἐν ᾧ αὐτοὶ μὴ ὁμολογοῦσιν ἀποθανεῖν τὸν ἄνδρα· ἐν ᾧ δὲ κατεποντώθη, οὐχ εὗρον οὔτ' αὐτὸ τὸ πλοῖον οὔτε σημεῖον οὐδέν. τούτων δ' ὑμῖν τοὺς μάρτυρας παρασχήσομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἐπειδὴ δὲ ἐγὼ φροῦδος μὲν ἦν πλέων εἰς τὴν Αἶνον, τὸ δὲ πλοῖον ἧκεν εἰς τὴν Μιτυλήνην ἐν ᾧ ἐγὼ καὶ Ἡρώ-
5 δης ἐπλέομεν, πρῶτον μὲν εἰσβάντες εἰς τὸ πλοῖον ἠρεύνων, καὶ ἐπειδή τι αἷμα εὗρον, ἐνταῦθα ἔφασαν τεθνάναι τὸν ἄνδρα· ἐπειδὴ δὲ αὐτοῖς τοῦτο οὐκ ἐχώρει, ἀλλ'

v. 4. γὰρ ABZ: γάρ που ς. 5. γίγνεσθαι AB: γενέσθαι ς. 27, 4. τούτων AZ: τούτου ς. μὲν add A. 5. εἰ δε—πλοίου om Z ς. 6. τρόπῳ] τρόπον Z. 28, 5. ἐν μὲν ᾧ pr A. 6. ἐξέβαινεν] ἐξέβαλλεν Z. 7. ὁμολογῶσιν BZ cum pr A. 8. αὐτὸ πλοῖον, omisso articulo, BZ. 9. libri παραστήσομαι, conf. § 24. 29, 1. μὲν add AB. 4. τι] τὸ ABZ. 5. ἐνεχώρει AB: ἐχώρει ς.

ἐφαίνετο τῶν προβάτων ὂν αἷμα, ἀποτραπόμενοι τούτου
30 τοῦ λόγου συλλαβόντες ἐβασάνιζον τοὺς ἀνθρώπους. καὶ ὃν μὲν τότε παραχρῆμα ἐβασάνισαν, οὗτος μὲν οὐδὲν εἶπε περὶ ἐμοῦ φλαῦρον· ὃν δ' ἡμέραις ὕστερον πολλαῖς ἐβασάνισαν, ἔχοντες παρὰ σφίσιν αὐτοῖς τὸν πρόσθεν χρόνον, οὗτος ἦν ὁ πεισθεὶς ὑπὸ τούτων καὶ καταψευσάμενος ἐμοῦ. παρέξομαι δὲ τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

31 Ὡς μὲν ὕστερον τούτῳ τῷ χρόνῳ ὁ ἀνὴρ ἐβασανίσθη, μεμαρτύρηται ὑμῖν· προσέχετε δὲ τὸν νοῦν αὐτῇ τῇ βασάνῳ, οἵα γεγένηται. ὁ μὲν γὰρ δοῦλος ᾧ ἴσως οὗτοι τοῦτο μὲν ἐλευθερίαν ὑπέσχοντο, τοῦτο δ' ἐπὶ τούτοις ἦν παύσασθαι κακούμενον αὐτόν, ἴσως ὑπ' ἀμφοῖν πεισθεὶς κατεψεύσατό μου, τὴν μὲν ἐλευθερίαν ἐλπίσας οἴσεσθαι, τῆς δὲ βασάνου εἰς τὸ παραχρῆμα βουλόμενος ἀπηλ-
32 λάχθαι. οἶμαι δ' ὑμᾶς ἐπίστασθαι τοῦτο, ὅτι ἐφ' οἷς ἂν τὸ πλεῖστον μέρος τῆς βασάνου, πρὸς τούτων εἰσὶν οἱ βασανιζόμενοι λέγειν ὅ τι ἂν ἐκείνοις μέλλωσι χαριεῖσθαι· ἐν τούτοις γὰρ αὐτοῖς ἐστὶν ἡ ὠφέλεια, ἄλλως τε κἂν μὴ παρόντες τυγχάνωσιν ὧν ἂν καταψεύδωνται. εἰ γὰρ ἐγὼ ἐκέλευον αὐτὸν στρεβλοῦν ὡς οὐ τἀληθῆ λέγοντα, ἴσως ἂν ἐν αὐτῷ τούτῳ ἀπετρέπετο μηδὲν κατ' ἐμοῦ καταψεύδεσθαι, νῦν δὲ αὐτοὶ ἦσαν καὶ βασανισταὶ καὶ
33 ἐπιτιμηταὶ τῶν σφίσιν αὐτοῖς συμφερόντων. ἕως μὲν οὖν μετὰ χρηστῆς τῆς ἐλπίδος ἐγίνωσκέ μου καταψευσάμενος, τούτῳ διισχυρίζετο τῷ λόγῳ· ἐπειδὴ δὲ ἐγίνωσκεν ἀποθανούμενος, ἐνταῦθ' ἤδη τῇ ἀληθείᾳ ἐχρῆτο, καὶ ἔλεγεν ὅτι πεισθείη ὑπὸ τούτων ἐμοῦ καταψεύδεσθαι. διαπειραθέντα δ' αὐτὸν τὰ ψευδῆ λέγειν, ὕστερον δὲ τἀληθῆ
34 λέγοντα, οὐδέτερα ὠφέλησαν, ἀλλ' ἀπέκτειναν ἄγοντες

v. 1. τῶν abesse malit Reiskius. 30, 1. ἐβασάνισαν AB: ἐδαπάνησαν ς. Taylorus ἐτυμπάνισαν. 4. ἔχοντες παρὰ σφίσιν αὐτοῖς τὸν] παραδαπανᾶν σφίσι τὸν Z. 31, 1. τούτῳ τῷ] Reiskius τοσούτῳ. 2. δὲ om Z. 32, 3. ὅτι] ὅτ' ABZ. 5. καταψεύδονται Z, καταψωνται pr A. 6. ἐγὼ μὲν pr. A. 34, 1. ἄγοντες om Z et pr B: Reiskius ἀπάγοντες.

τὸν ἄνδρα, τὸν μηνυτήν, ᾧ πιστεύοντες ἐμὲ διώκουσι, τοὐναντίον ποιήσαντες ἢ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι τοῖς μηνυταῖς τοῖς μὲν ἐλευθέροις χρήματα διδόασι, τοὺς δὲ δούλους ἐλευθεροῦσιν· οὗτοι δὲ θάνατον τῷ μηνυτῇ τὴν δωρεὰν ἀπέδοσαν, ἀπαγορευόντων τῶν φίλων τῶν ἐμῶν μὴ ἀποκτείνειν τὸν ἄνδρα πρὶν ἂν ἐγὼ ἔλθοιμι. δῆλον οὖν ὅτι οὐ τοῦ σώματος αὐτοῦ χρεία ἦν αὐτοῖς, ἀλλὰ τῶν λόγων· ζῶν μὲν γὰρ ὁ ἀνὴρ διὰ τῆς αὐτῆς βασάνου ἰὼν ὑπ' ἐμοῦ κατήγορος ἂν ἐγίνετο τῆς τούτων ἐπιβουλῆς, τεθνεὼς δὲ τὸν μὲν ἔλεγχον τῆς ἀληθείας ἀπεστέρει δὶ αὐτοῦ τοῦ σώματος ἀπολλυμένου, τοῖς δὲ λόγοις τοῖς ἐψευσμένοις ὑπ' ἐκείνου ὡς ἀληθέσιν οὖσιν ἐγὼ ἀπόλλυμαι. τούτων δὲ μάρτυράς μοι κάλει. ἐχρῆν μὲν γὰρ αὐτούς, ὡς ἐγὼ νομίζω, ἐνθάδε παρέχοντας τὸν μηνυτὴν αὐτὸν ἀπελέγχειν ἐμέ, καὶ αὐτῷ τούτῳ χρῆσθαι ἀγωνίσματι, ἐμφανῆ παρέχοντας τὸν ἄνδρα καὶ κελεύοντας βασανίζειν, ἀλλὰ μὴ ἀποκτεῖναι. φέρε γὰρ δὴ ποτέρῳ νῦν χρήσονται τῶν λόγων; πότερα ᾧ πρῶτον εἶπεν ἢ ᾧ ὕστερον; καὶ πότερ' ἀληθῆ ἐστίν, ὅτ' ἔφη με εἰργάσθαι τὸ ἔργον ἢ ὅτ' οὐκ ἔφη; εἰ μὲν γὰρ ἐκ τοῦ εἰκότος ἐξετασθῆναι δεῖ τὸ πρᾶγμα, οἱ ὕστεροι λόγοι ἀληθέστεροι φαίνονται. ἐψεύδετο μὲν γὰρ ἐπ' ὠφελείᾳ τῇ ἑαυτοῦ. ἐπειδὴ δὲ τῷ ψεύδεσθαι ἀπώλλυτο, ἡγήσατο τἀληθῆ κατειπὼν διὰ τούτου σωθῆναι ἄν. τῆς μὲν οὖν ἀληθείας οὐκ ἦν αὐτῷ τιμωρὸς οὐδείς· οὐ γὰρ παρὼν ἐγὼ ἐτύγχανον, ᾧπερ σύμμαχος ἦν ἡ ἀλήθεια τῶν ὑστέρων λόγων· τοὺς δὲ προτέρους λόγους τοὺς κατεψευσμένους ἦσαν οἱ ἀφανιοῦντες, ὥστε μηδέποτε εἰς τὸ ἀληθὲς καταστῆναι. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι καθ' ὧν μηνύῃ ἄν τις, αὐτοὶ κλέπτουσι τοὺς μηνύοντας, κᾆτα ἀφανίζουσιν· αὐτοὶ δὲ οὗτοι οἱ ἀπάγοντες καὶ ζητοῦντες τὸ πρᾶγμα τὸν κατ' ἐμοῦ μηνυτὴν

35, 3. αὐτῆς] αὐτοῦ BZ. 36, 5. ποτέρῳ νῦν AB: ποτέρῳ ς. 7. πότερ' AZ: πότερα ς. 37, 4. τῷ add ψεύδεσθαι ABZ. 5. τούτου] τοῦτο A. 6. αὐτῷ] τῷ Z. 8. ἀφανιοῦντες] num leg. ἀσφαλιοῦντες?

ἠφάνισαν. καὶ εἰ μὲν ἐγὼ τὸν ἄνδρα ἠφάνισα ἢ μὴ ἤθε-
λον ἐκδοῦναι τούτοις ἢ ἄλλον τινὰ ἔφευγον ἔλεγχον, αὐ-
τοὶ δὴ τούτοις ἰσχυροτάτοις εἰς τὰ πράγματα ἐχρῶντο
καὶ ἦν ταῦτα αὐτοῖς μέγιστα τεκμήρια κατ' ἐμοῦ· νῦν
δέ, ὁπότε αὐτοὶ οὗτοι προκαλουμένων τῶν φίλων τῶν
ἐμῶν ταῦτ' ἔφυγον, ἐμοὶ δήπου κατὰ τούτων εἶναι χρὴ
ταῦτα τεκμήρια, ὡς οὐκ ἀληθῆ τὴν αἰτίαν ἐπέφερον
ἣν ᾤοντο.

39 Ἔτι δὲ καὶ τάδε λέγουσιν, ὡς ὡμολόγει ὁ ἄνθρωπος
βασανιζόμενος συναποκτεῖναι τὸν ἄνδρα. ἐγὼ δέ φημι
ταῦτα μὲν οὐ λέγειν αὐτόν, ὅτι δὲ ἐξάγοι ἐμὲ καὶ τὸν
ἄνδρα ἐκ τοῦ πλοίου, καὶ ὅτι ἤδη τεθνεῶτα αὐτὸν ὑπ' ἐμοῦ
40 ἐνθεὶς εἰς τὸ πλοῖον καταποντώσειε. καίτοι σκέψασθε
ὅτι πρῶτον μέν, πρὶν ἐπὶ τὸν τροχὸν ἀναβῆναι, ὁ ἀνὴρ
μέχρι τῆς ἐσχάτης ἀνάγκης τῇ ἀληθείᾳ ἐχρῆτο καὶ ἀπέ-
λυέ με τῆς αἰτίας· ἐπειδὴ δὲ ἐπὶ τὸν τροχὸν ἀνέβη, τῇ
ἀνάγκῃ χρώμενος ἤδη κατεψεύδετό μου, βουλόμενος ἀ-
41 πηλλάχθαι τῆς βασάνου. ἐπειδὴ δὲ ἐπαύσατο βασανιζό-
μενος, οὐκέτι ἔφη με τούτων εἰργάσθαι οὐδέν, ἀλλὰ τὸ
τελευταῖον ἀπῴμωξεν ἐμέ τε καὶ αὐτὸν ὡς ἀδίκως
ἀπολλυμένους, οὐ χάριτι τῇ ἐμῇ (πῶς γάρ; ὅς γε κατε-
ψεύσατο), ἀλλ' ἀναγκαζόμενος ὑπὸ τοῦ ἀληθοῦς καὶ
βεβαιῶν τοὺς πρώτους λόγους ὡς ἀληθεῖς εἰρημένους.
42 ἔπειτα δὲ ὁ ἕτερος ἄνθρωπος, ἐν τῷ αὐτῷ πλοίῳ πλέων
καὶ παρὼν διὰ τέλους καὶ συνών μοι, τῇ αὐτῇ βασάνῳ
βασανιζόμενος τοῖς μὲν πρώτοις καὶ τοῖς ὕστερον λόγοις
τοῖς τοῦ ἀνθρώπου συνεφέρετο ὡς ἀληθέσιν οὖσι (διὰ τέ-
λους γάρ με ἀπέλυε), τοῖς δ' ἐπὶ τοῦ τροχοῦ λεγομένοις,
οὓς ἐκεῖνος ἀνάγκῃ μᾶλλον ἢ ἀληθείᾳ ἔλεγεν, τούτοις δὲ
διεφέρετο. ὁ μὲν γὰρ ἐκβάντα με ἔφη ἐκ τοῦ πλοίου
ἀποκτεῖναι τὸν ἄνδρα, καὶ αὐτὸς ἤδη τεθνεῶτα συνανελεῖν

v. 5. οὗτοι om Z. 7. ταῦτα] libri ταῦτα τά. 39, 3. ἐξά-
γει Z. 40, 1. καταποντώσειε] vid. Wesseling. ad Diodor. 14, 112.
2. ὅτι πρῶτον μὲν om pr A. 41, 3. ἀπῴμωξεν A, ἀπώμοξεν BZ:
ἀπώμοσεν ς. 42, 7. μὲ ἔφη A: ἔφη με ς.

μοι· ὁ δὲ τὸ παράπαν ἔφη οὐκ ἐκβῆναί με ἐκ τοῦ πλοίου.
3*Καίτοι τὸ εἰκὸς σύμμαχόν μοί ἐστιν. οὐ γὰρ δήπου οὕτω*
κακοδαίμων ἐγώ, ὥστε τὸ μὲν ἀποκτεῖναι τὸν ἄνδρα
προὐνοησάμην μόνος, ἵνα μοι μηδεὶς συνειδείη, ἐν ᾧ μοι ὁ
πᾶς κίνδυνος ἦν, ἤδη δὲ πεπραγμένου μοι τοῦ ἔργου
4*μάρτυρας καὶ συμβούλους ἐποιούμην. καὶ ἀπέθανε μὲν*
ἀνὴρ οὑτοσὶ ἐγγὺς τῆς θαλάσσης καὶ τῶν πλοίων, ὡς ὁ
τούτων λόγος ἐστίν· ὑπὸ δὲ ἑνὸς ἀποθνήσκων οὔτε
ἀνέκραγεν οὔτ' αἴσθησιν οὐδεμίαν ἐποίησεν οὔτε τοῖς ἐν τῇ
γῇ οὔτε τοῖς ἐν τῷ πλοίῳ; καὶ μὴν πολλῷ πλέον γε
ἀγνοεῖν ἔστι νύκτωρ ἢ μεθ' ἡμέραν, ἐπ' ἀκτῆς ἢ κατὰ
πόλιν· καὶ μὴν ἔτι ἐγρηγορότων φασὶν ἐκβῆναι τὸν ἄνδρα
5*ἐκ τοῦ πλοίου ἔπειτα ἐν τῇ γῇ μὲν ἀποθανόντος, ἐντιθε-*
μένου δὲ εἰς τὸ πλοῖον, οὔτε ἐν τῇ γῇ σημεῖον οὐδὲ αἷμα
ἐφάνη οὔτε ἐν τῷ πλοίῳ, νύκτωρ μὲν ἀναιρεθέντος, νύκτωρ
δ' ἐντιθεμένου εἰς τὸ πλοῖον. ἢ δοκεῖ ἂν ὑμῖν ἄνθρωπος
δύνασθαι ἐν τοιούτῳ πράγματι ὢν τά τ' ἐν τῇ γῇ ὄντα
ἀναξύσαι καὶ τὰ ἐν τῷ πλοίῳ ἀποσπογγίσαι, ἃ οὐδὲ
μεθ' ἡμέραν τις οἷός τ' ἐγένετο, ἔνδον ὢν αὑτοῦ καὶ μὴ
πεφοβημένος, τὸ παράπαν ἀφανίσαι; ταῦτα, ὦ ἄνδρες,
6*πῶς εἰκότα ἐστίν; Ὃ δὲ καὶ μάλιστα δεῖ ἐνθυμεῖ-*
σθαι, — καὶ μή μοι ἄχθεσθε, ἂν ὑμᾶς πολλάκις ταὐτὰ
διδάξω. μέγας γὰρ ὁ κίνδυνός ἐστι, καθ' ὅ τι δ' ἂν
ὑμεῖς ὀρθῶς γνῶτε, κατὰ τοῦτο σώζομαι, καθ' ὅ τι δ' ἂν
ψευσθῆτε τἀληθοῦς, κατὰ τοῦτο ἀπόλλυμαι. μὴ οὖν ἐξέ-
ληται τοῦτο ὑμῶν μηδείς, ὅτι τὸν μηνυτὴν ἀπέκτειναν,
καὶ διετείναντο αὐτὸν μὴ εἰσελθεῖν εἰς ὑμᾶς, μηδ' ἐμοὶ
ἐγγενέσθαι παρόντι ἄξαι τὸν ἄνδρα καὶ βασανίσαι αὐ-
7*τόν. καίτοι πρὸς τούτων ἦν τοῦτο. νῦν δὲ πριάμενοι τὸν*
ἄνδρα, ἰδίᾳ ἐπὶ σφῶν αὐτῶν ἀπέκτειναν τὸν μηνυτήν, οὔτε
τῆς πόλεως ψηφισαμένης, οὔτε αὐτόχειρα ὄντα τοῦ ἀν-

43, 4. μου Z. 45, 4. δ' ἐντιθεμένου AZ: δὲ τιθεμένου ς. 8. ὦ ἄνδρες πῶς εἰκότα AB: πῶς εἰκότα ὦ ἄνδρες ς. 46, 1. δὲ om Z. δεῖ om pr A. 2. ταῦτα ABZ. 3. δ'] *Sententia postulat* γάρ Reiskius.

δρός. ὃν ἐχρῆν δεδεμένον αὐτοὺς φυλάσσειν, ἢ τοῖς φίλοις τοῖς ἐμοῖς ἐξεγγυῆσαι, ἢ τοῖς ἄρχουσι τοῖς ὑμετέροις παραδοῦναι καὶ ψῆφον περὶ αὐτοῦ γενέσθαι. νῦν δὲ αὐτοὶ καταγνόντες τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρὸς ἀπεκτείνατε· ὃ οὐδὲ πόλει ἔξεστιν, ἄνευ Ἀθηναίων οὐδένα θανάτῳ ζημιῶσαι. καὶ τῶν μὲν ἄλλων λόγων τῶν ἐκείνου τουτουσὶ κριτὰς ἠξιώσατε γενέσθαι, τῶν δὲ ἔργων αὐτοὶ δικασταὶ γίνε-
48 σθε. καίτοι οὐδὲ οἱ τοὺς δεσπότας ἀποκτείναντες, ἐὰν ἐπ' αὐτοφώρῳ ληφθῶσιν, οὐδ' οὗτοι θνήσκουσιν ὑπ' αὐτῶν τῶν προσηκόντων, ἀλλὰ παραδιδόασιν αὐτοὺς τῇ ἀρχῇ κατὰ νόμους ὑμετέρους πατρίους. εἴπερ γὰρ καὶ μαρτυρεῖν ἔξεστι δούλῳ κατὰ τοῦ ἐλευθέρου τὸν φόνον, καὶ τῷ δεσπότῃ, ἂν δοκῇ, ἐπεξελθεῖν ὑπὲρ τοῦ δούλου, καὶ ἡ ψῆφος ἴσον δύναται τῷ δοῦλον ἀποκτείναντι καὶ τῷ ἐλεύθερον, εἰκός τοι καὶ ψῆφον γενέσθαι περὶ αὐτοῦ ἦν, καὶ μὴ ἄκριτον ἀποθανεῖν αὐτὸν ὑφ' ὑμῶν. ὥστε πολλῷ ἂν ὑμεῖς δικαιότερον κρίνοισθε ἢ ἐγὼ νῦν φεύγω ὑφ' ὑμῶν ἀδίκως.

49 Σκοπεῖτε δὲ ὦ ἄνδρες καὶ ἐκ τοῖν λόγοιν τοῖν ἀνδροῖν ἑκατέροιν τοῖν βασανισθέντοιν τὸ δίκαιον καὶ τὸ εἰκός. ὁ μὲν γὰρ δοῦλος δύο λόγω ἔλεγε· τοτὲ μὲν ἔφη με εἰργάσθαι τὸ ἔργον, τοτὲ δὲ οὐκ ἔφη· ὁ δὲ ἐλεύθερος οὐδέπω νῦν εἴρηκε περὶ ἐμοῦ φλαῦρον οὐδέν, τῇ αὐτῇ βασάνῳ βασα-
50 νιζόμενος· τοῦτο μὲν γὰρ οὐκ ἦν αὐτῷ ἐλευθερίαν προτείναντας ὥσπερ τὸν ἕτερον πεῖσαι· τοῦτο δὲ μετὰ τοῦ ἀληθοῦς ἐβούλετο κινδυνεύων πάσχειν εἴ τι δέοι, ἐπεὶ τό γε συμφέρον καὶ οὗτος ἠπίστατο, ὅτι τότε παύσαιτο στρεβλούμενος, ὁπότε εἴποι τὰ τούτοις δοκοῦντα. ποτέρῳ οὖν εἰκός ἐστι πιστεῦσαι, τῷ διὰ τέλους τὸν αὐτὸν λόγον ἀεὶ λέγοντι, ἢ τῷ τοτὲ μὲν φάσκοντι τοτὲ δ' οὔ; ἀλλὰ καὶ ἄνευ βασάνου τοιαύτης οἱ τοὺς αὐτοὺς αἰεὶ περὶ τῶν

v. 2. ἐξεγγυῆσαι AB: ἐγγυῆσαι ς. 7. γίνεσθε] γίνεσθαι Z. 48, 10. κρίνεσθε ABZ. add φεύγω A, 49, 1. δὴ AB. 3. δύο] δὺν B, σὺν Z. εἰργάσασθαι Z. 5. οὐδ' ἐν AZ. 50, 1. προτείναντας A, προτείναντον B: προτείναντι ς. 3. κινδυνεύειν Z. 4. ὅτι AB, ἔτι Z: εἴ τι ς. 6. ἐστι] ἔτι Z. 7. ἀεὶ om Z et pr A.

αὐτῶν λόγους λέγοντες πιστότεροί εἰσι τῶν διαφερομένων
1 σφίσιν αὐτοῖς. ἔπειτα δὲ καὶ ἐκ τῶν λόγων τῶν τοῦ ἀνθρώπου μερὶς ἑκατέρῳ ἴση ἐστί, τούτοις μὲν τὸ φάσκειν, ἐμοὶ δὲ τὸ μὴ φάσκειν, ἔκ τε ἀμφοῖν τοῖν ἀνδροῖν τοῖν βασανισθέντοιν· ὁ μὲν γὰρ ἔφησεν, ὁ δὲ διὰ τέλους ἔξαρνος ἦν. καὶ μὲν δὴ τὰ ἐξ ἴσου γενόμενα τοῦ φεύγοντός ἐστι μᾶλλον ἢ τοῦ διώκοντος, εἴπερ γε καὶ τῶν ψήφων ὁ ἀριθμὸς ἐξ ἴσου γενόμενος τὸν φεύγοντα μᾶλλον ὠφελεῖ ἢ τὸν διώκοντα.

2 Ἡ μὲν βάσανος ὦ ἄνδρες τοιαύτη ἐγένετο, ᾗ οὗτοι πιστεύοντες εὖ εἰδέναι φασὶν ὑπ' ἐμοῦ ἀποθανόντα τὸν ἄνδρα, καίτοι τὸ παράπαν ἔγωγ' ἂν εἴ τι συνῄδειν ἐμαυτῷ καὶ εἴ τι ἐμοὶ τοιοῦτον εἴργαστο, ἠφάνισ' ἂν τὼ ἀνθρώπω, ὅτε ἐπ' ἐμοὶ ἦν τοῦτο μὲν εἰς τὴν Αἶνον ἀπάγειν ἅμα ἐμοί, τοῦτο δὲ εἰς τὴν ἤπειρον διαβιβάσαι, καὶ μὴ ὑπολείπεσθαι μηνυτὰς κατ' ἐμαυτοῦ τοὺς συνειδότας.
3 φασὶ δὲ γραμματείδιον εὑρεῖν ἐν τῷ πλοίῳ, ὃ ἔπεμπον ἐγὼ Λυκίνῳ, ὡς ἀποκτείναιμι τὸν ἄνδρα. καίτοι τί ἔδει με γραμματείδιον πέμπειν, αὐτοῦ συνειδότος τοῦ τὸ γραμματείδιον φέροντος; ὥστε τοῦτο μὲν σαφέστερον αὐτοῖς ἔμελλεν ἐρεῖν ὁ εἰργασμένος, τοῦτο δὲ οὐδὲν ἔδει κρύπτειν αὐτόν· ἃ γὰρ μὴ οἷόν τε εἰδέναι τὸν φέροντα, ταῦτ' ἄν τις μάλιστα συγγράψας πέμψειεν. ἔπειτα δὲ ὅ τι μὲν μακρὸν εἴη πρᾶγμα, τοῦτο ἄν τις ἀναγκασθείη γράψαι τῷ μὴ διαμνημονεύειν τὸν ἀπαγγέλλοντα ὑπὸ πλήθους. τοῦτο δὲ βραχὺ ἦν ἀπαγγεῖλαι, ὅτι τέθνηκεν ὁ ἀνήρ. ἔπειτα ἐνθυμεῖσθε ὅτι διαφέρον ἦν τὸ γραμματείδιον τῷ βασανισθέντι, διάφορος δ' ὁ ἄνθρωπος τῷ γραμματείῳ.

51, 2. ἴση ἐστί] horum η εστι a correctore habet A. τούτοις] τοῦτο pr A. 3. τὸ μὴ] μὴ Z. 52, 1. ᾗ] ἢ Z. 4. ἐμοὶ om Zς. 5. ἀπάγων pr A. 7. ἐμοῦ Z. 53, 1. libri γραμματίδιον et hic et postea. 4. φέροντος. τίνος γε δὴ ἕνεκα τὸν ἄνδρα ἀπέκτεινα; οὔτε γὰρ ἔχθρα οὐδεμία ἦν (γ' ἦν Z.) ἐμοὶ καὶ ἐκείνῳ (§ 57.) ὥστε ABZ. τούτω B. 5. ἔμελλεν om Z. 6. αὐτά ABZ: αὐτόν ς. γὰρ μὴ A: γὰρ ς. ταῦτ' A: ταῦτα ς. 54, 1. συγγράψας πέμψειεν AB: συγγράψειεν ς. 5. διάφορον Reiskius: διαφέρον ς. 6. libri γραμματίῳ.

ὁ μὲν γὰρ βασανιζόμενος αὐτὸς ἔφη ἀποκτεῖναι, τὸ δὲ γραμματεῖον ἀνοιχθὲν ἐμὲ τὸν ἀποκτείναντα ἐμήνυεν.
55 καίτοι ποτέρῳ χρὴ πιστεῦσαι; τὸ μὲν γὰρ πρῶτον οὐχ εὗρον ἐν τῷ πλοίῳ ζητοῦντες τὸ γραμματείδιον, ὕστερον δέ. τότε μὲν γὰρ οὔπω οὕτως ἐμεμηχάνητο αὐτοῖς· ἐπειδὴ δὲ ὁ ἄνθρωπος ὁ πρότερον βασανισθεὶς οὐδὲν ἔλεγε κατ' ἐμοῦ, τότε εἰσβάλλουσιν εἰς τὸ πλοῖον τὸ γραμματείδιον, ἵνα
136
56 ταύτην ἔχοιεν ἐμοὶ τὴν αἰτίαν ἐπιφέρειν· ἐπειδὴ δ' ἀνεγνώσθη τὸ γραμματείδιον καὶ ὁ ὕστερος βασανιζόμενος οὐ συνεφέρετο τῷ γραμματειδίῳ, οὐκέθ' οἷόν τ' ἦν ἀφανίσαι τὰ ἀναγνωσθέντα. εἰ γὰρ ἡγήσαντο τὸν ἄνδρα πείσειν ἀπὸ πρώτης καταψεύδεσθαί μου, οὐκ ἄν ποτ' ἐμηχανήσαντο τὰ ἐν τῷ γραμματειδίῳ. Καί μοι μάρτυρας τούτων κάλει.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

57 Τίνος γε δὴ ἕνεκα τὸν ἄνδρα ἀπέκτεινα; οὐδὲ γὰρ ἔχθρα οὐδεμία ἦν ἐμοὶ καὶ ἐκείνῳ. λέγειν δὲ τολμῶσιν ὡς ἐγὼ χάριτι τὸν ἄνδρα ἔκτεινα. καὶ τίς πώποτε χαριζόμενος ἑτέρῳ τοῦτο εἰργάσατο; οἶμαι μὲν γὰρ οὐδένα, ἀλλὰ δεῖ μεγάλην τὴν ἔχθραν ὑπάρχειν τῷ τοῦτο μέλλοντι ποιήσειν, καὶ τὴν πρόνοιαν ἐκ πολλῶν εἶναι φανερὰν ἐπιβουλευομένην. ἐμοὶ δὲ κἀκείνῳ οὐκ ἦν ἔχθρα οὐδεμία.
58 Ἀλλὰ χρήματα ἔμελλον λήψεσθαι ἀποκτείνας αὐτόν; ἀλλ' οὐκ ἦν αὐτῷ. Εἶεν, ἀλλὰ δείσας περὶ ἐμαυτοῦ μὴ αὐτὸς παρ' ἐκείνου τοῦτο πάθοιμι; καὶ γὰρ ἂν τῶν τοιούτων ἕνεκά τις ἀναγκασθείη τοῦτο ἐργάσασθαι. ἀλλ'
59 οὐδέν μοι τοιοῦτον ὑπῆρκτο εἰς αὐτόν. ἀλλὰ σοὶ μᾶλλον ἐγὼ τὴν πρόφασιν ταύτην ἔχοιμ' ἂν εἰκότως μετὰ τῆς ἀληθείας ἀναθεῖναι, ὅτι χρημάτων ἕνεκα ζητεῖς ἐμὲ ἀποκτεῖναι, μᾶλλον ἢ σὺ ἐμοὶ ἐκεῖνον· καὶ πολὺ ἂν δικαιότερον ἁλοίης τοῦ φόνου ἐμὲ ἀποκτείνας ὑπὸ τῶν ἐμοὶ προσ-

v. 2. γραμματίδιον Z. 55, 1. πιστεύειν Z. 56, 1. ἀνεγνώσθη A: ἀνεσώθη ς. 3. συνεπεφέρετο τὸ γραμματίδιον BZ.
57, 1. τίνος — ἐκείνῳ om ABZ. 4. οἶμαι μὲν AB: οἶμαι ς.
58, 2. εἶεν om Zς. 4. σὺ] σὺν Z. 5. ἁλοίης A, ἁλλοίης B, ἀλλοιεῖς Z: ἁλῴης ς.

ηκόντων, ἢ ἐγὼ ὑπὸ σοῦ καὶ τῶν ἐκείνου ἀναγκαίων.
ἐγὼ μὲν γάρ σοι φανερὰν τὴν πρόνοιαν εἰς ἐμὲ ἀποδείκνυμι, σὺ δέ με ἐν ἀφανεῖ λόγῳ ζητεῖς ἀπολέσαι.

60 Ταῦτα μὲν ὑμῖν λέγω, ὡς αὐτῷ μοι πρόφασιν οὐδεμίαν ἔχει ἀποκτεῖναι τὸν ἄνδρα· δεῖ δέ με καὶ ὑπὲρ
Λυκίνου ἀπολογήσασθαι, ὡς ἔοικεν, ἀλλ' οὐχ ὑπὲρ αὑτοῦ μόνον, ὡς οὐδ' ἐκεῖνον εἰκότως αἰτιῶνται. λέγω τοίνυν ὑμῖν ὅτι ταὐτὰ ὑπῆρχεν αὐτῷ εἰς ἐκεῖνον ἅπερ ἐμοί·
οὔτε γὰρ χρήματα ἦν αὐτῷ ὁπόθεν ἂν ἔλαβεν ἀποκτείνας
ἐκεῖνον, οὔτε κίνδυνος αὐτῷ ὑπῆρχεν οὐδεὶς ὅντινα διέφευ-
61 γεν ἀποθανόντος ἐκείνου. τεκμήριον δὲ μέγιστον ὡς οὐκ
ἐβούλετο αὐτὸν ἀπολέσαι· ἐξὸν γὰρ αὐτῷ ἐν ἀγῶνι καὶ κινδύνῳ μεγάλῳ καταστήσαντι μετὰ τῶν νόμων τῶν ὑμετέρων ἀπολέσαι ἐκεῖνον, εἴπερ προωφείλετο αὐτῷ κακόν, καὶ τό τε ἴδιον τὸ αὑτοῦ διαπράξασθαι καὶ τῇ πόλει τῇ ὑμετέρᾳ χάριν καταθέσθαι, εἰ ἐπέδειξεν ἀδικοῦντα ἐκεῖνον, οὐκ ἠξίωσεν, ἀλλ' οὐδ' ἦλθεν ἐπὶ τοῦτο. καίτοι καλλίων γε ἦν ὁ κίνδυνος αὐτῷ.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

62 Ἀλλὰ γὰρ ἐνταῦθα μὲν ἀφῆκεν αὐτόν· οὐ γὰρ ἔδει κινδυνεύειν αὐτὸν περί τε αὑτοῦ καὶ ἐμοῦ· ἐνταῦθα δ' ἐπεβούλευεν, ἐν ᾧ γνωσθεὶς ἂν ἀπεστέρει μὲν ἐμὲ τῆς πατρίδος, ἀπεστέρει δὲ αὑτὸν ἱερῶν καὶ ὁσίων καὶ τῶν ἄλλων ἅπερ μέγιστα καὶ περὶ πλείστου ἐστὶν ἀνθρώποις.
Ἔπειτα δ' εἰ καὶ ὡς μάλιστα ἐβούλετο αὐτὸν ὁ Λυκῖνος τεθνάναι (εἶμι γὰρ καὶ ἐπὶ τὸν τῶν κατηγόρων λόγον), οὗ
αὐτὸς οὐκ ἠξίου αὐτόχειρ γενέσθαι, τοῦτο τὸ ἔργον ἐγώ ποτ'
63 ἂν ἐπείσθην ἀντ' ἐκείνου ποιῆσαι; πότερα ὡς ἐγὼ μὲν ἦν
τῷ σώματι ἐπιτήδειος διακινδυνεύειν, ἐκεῖνος δὲ χρήμασι

v. 3. ἐν ἀφανεῖ λόγῳ] vid. Hemsterhus. ad Lucian. I. p. 429. a. 60, 1. αὐτῷ ABZ: αὐτὸς ς. πρόφασιν AB: πρόνοιαν ς. 3. αὑτοῦ BZ. 4. οὐδ' ἐκεῖνον] οὐδὲ τοῦτον Z. 7. διέφευγεν AB: οὐκ ἔφευγε ς. 61, 1. ἀποθανόντος ABZ: μὴ ἀποθανόντος ς. 6. ὑμετέρᾳ ABZ: ἡμετέρᾳ ς. χάριν καταθέσθαι] vid. Wesseling. ad Diodor. 4, 1. ἐπέδειξαν BZ. 62, 1. οὐ γὰρ ABZ: οὔπερ οὐκ ς. 5. ἐστὶν] εἰσὶ τοῖς Z. 6. δ' εἰ καὶ ὡς] δὴ καὶ ὃς B, δὴ καὶ οἷ Z.

τὸν ἐμὸν κίνδυνον ἐκπρίασθαι; οὐ δῆτα· τῷ μὲν γὰρ οὐκ
ἦν χρήματα, ἐμοὶ δὲ ἦν· ἀλλ᾽ αὐτὸ τὸ ἐναντίον ἐκεῖνος
τοῦτο θᾶσσον ἂν ὑπ᾽ ἐμοῦ ἐπείσθη κατά γε τὸ εἰκὸς ἢ
ἐγὼ ὑπὸ τούτου, ἐπεὶ ἐκεῖνός γ᾽ ἑαυτὸν οὐδ᾽ ὑπερήμερον
γενόμενον ἑπτὰ μνῶν δυνατὸς ἦν λύσασθαι, ἀλλ᾽ οἱ φίλοι
αὐτὸν ἐλύσαντο. καὶ μὲν δὴ καὶ τῆς χρείας τῆς ἐμῆς καὶ
τῆς Λυκίνου τοῦτο ὑμῖν μέγιστον τεκμήριόν ἐστιν, ὅτι οὐ
σφόδρα ἐχρώμην ἐγὼ Λυκίνῳ φίλῳ, ὡς πάντα ποιῆσαι
ἂν τὰ ἐκείνῳ δοκοῦντα· οὐ γὰρ δή που ἑπτὰ μὲν μνᾶς
οὐκ ἀπέτισα περὶ αὐτοῦ δεδεμένου καὶ λυμαινομένου,
κίνδυνον δὲ τοσοῦτον ἀράμενος ἄνδρα ἀπέκτεινα δι᾽ ἐκεῖνον.
64 Ὡς μὲν οὖν οὐκ αὐτὸς αἴτιός εἰμι τοῦ πράγματος
137 οὐδὲ ἐκεῖνος, ἀποδέδεικται καθ᾽ ὅσον ἐγὼ δύναμαι μάλι-
στα. τούτῳ δὲ χρῶνται πλείστῳ λόγῳ οἱ κατήγοροι, ὅτι
ἀφανής ἐστιν ὁ ἀνήρ, καὶ ὑμεῖς ἴσως περὶ τούτου αὐτοῦ
ποθεῖτε ἀκοῦσαι. εἰ μὲν οὖν τοῦτο εἰκάζειν δεῖ με, ἐξ
ἴσου τοῦτό ἐστι καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοί· οὔτε γὰρ ὑμεῖς αἴτιοι
τοῦ ἔργου ἐστὲ οὔτε ἐγώ· εἰ δὲ δεῖ τοῖς ἀληθέσι χρῆσθαι,
τῶν εἰργασμένων τινὰ ἐρωτώντων· ἐκείνου γὰρ ἄριστα
65 πύθοιντο. ἐμοὶ μὲν γὰρ τῷ μὴ εἰργασμένῳ τοσοῦτον τὸ
μακρότερον τῆς ἀποκρίσεώς ἐστιν, ὅτι οὐκ εἴργασμαι·
τῷ δὲ ποιήσαντι ῥᾳδία ἐστὶν ἡ ἀπόδειξις, καὶ μὴ ἀποδεί-
ξαντι εὖ εἰκάσαι. οἱ μὲν γὰρ πανουργοῦντες ἅμα τε
πανουργοῦσι καὶ πρόφασιν εὑρίσκουσι τοῦ ἀδικήματος·
τῷ δὲ μὴ εἰργασμένῳ χαλεπὸν περὶ τῶν ἀφανῶν εἰκάζειν.
οἶμαι δ᾽ ἂν καὶ ὑμῶν ἕκαστον εἴ τίς τινα ἔροιτο ὅ τι μὴ
τύχοι εἰδώς, τοσοῦτον ἂν εἰπεῖν, ὅτι οὐκ οἶδεν. εἰ δέ τις
περαιτέρω κελεύοι λέγειν, ἐν πολλῇ ἂν ὑμᾶς ἔχεσθαι
66 ἀπορίᾳ δοκῶ. μὴ τοίνυν ἐμοὶ νείμητε τὸ ἄπορον τοῦτο, ἐν
ᾧ μηδ᾽ ἂν αὐτοὶ εὐπορεῖτε· μηδ᾽ ἐὰν εὖ εἰκάζω, ἐν τού-

v. 3. τοῦτο om Z. 10. περὶ] Malim ὑπὲρ. 64, 4. αὐτοῦ] Reiskius αὐτοί. 65, 1. μὲν om Zς. τὸ μὴ εἰργασμένον Z. 2. Reiskius μακρότατον. 4. εὖ] εὖ καὶ Zς. 7. καὶ] δὲ Z. 8. δέ τις] Reiskius δέ τι καί. idem κελεύοι, cum libri omnes indicativum habeant. 9. ἔχεσθαι AB: ἔσεσθαι ς. 66, 2. εὐπορεῖτε B, εὐποροῖτε A, idque, ni fallor, correctus: εὐπορῆτε ς. ἐὰν ABZ: ἂν ς.

τῳ μοι ἀξιοῦτε τὴν ἀπόφευξιν εἶναι, ἀλλ' ἐξαρκείτω μοι ἐμαυτὸν ἀναίτιον ἀποδεῖξαι τοῦ πράγματος. ἐν τούτῳ οὖν ἀναίτιός εἰμι, οὐκ ἐὰν μὴ ἐξεύρω ὅτῳ τρόπῳ ἀφανής ἐστιν ἢ ἀπόλωλεν ἀνήρ, ἀλλ' εἰ μὴ προσήκει μοι μηδὲν ὥστ'
7 ἀποκτεῖναι αὐτόν. Ἤδη δ' ἔγωγε καὶ πρότερον ἀκοῇ ἐπίσταμαι γεγονός, τοῦτο μὲν τοὺς ἀποθανόντας τοῦτο δὲ τοὺς ἀποκτείναντας οὐχ εὑρεθέντας· οὔκουν ἂν καλῶς ἔχοι, εἰ τούτων δέοι τὰς αἰτίας ὑποσχεῖν τοὺς συγγενομένους. πολλοὶ δέ γ' ἤδη σχόντες ἑτέρων πραγμάτων αἰτίας,
8 πρὶν τὸ σαφὲς αὐτῶν γνωσθῆναι, προαπώλοντο. αὐτίκα Ἐφιάλτην τὸν ὑμέτερον πολίτην οὐδέπω νῦν εὕρηνται οἱ ἀποκτείναντες· εἰ οὖν τις ἠξίου τοὺς συνόντας ἐκείνῳ εἰκάζειν οἵτινες ἦσαν οἱ ἀποκτείναντες Ἐφιάλτην, εἰ δὲ μή, ἐνόχους εἶναι τῷ φόνῳ, οὐκ ἂν καλῶς εἶχε τοῖς συνοῦσιν. ἔπειτα οἵ γε Ἐφιάλτην ἀποκτείναντες οὐκ ἐζήτησαν τὸν νεκρὸν ἀφανίσαι, οὐδ' ἐν τούτῳ κινδυνεύειν μηνῦσαι τὸ πρᾶγμα, ὥσπερ οἵδε φασὶν ἐμὲ τῆς μὲν ἐπιβουλῆς οὐδένα κοινωνὸν ποιήσασθαι τοῦ θανάτου, τῆς δ' ἀναιρέσεως·
9 τοῦτο δ' ἐντὸς οὐ πολλοῦ χρόνου παῖς ἐζήτησεν οὐδὲ δώδεκα ἔτη γεγονὼς τὸν δεσπότην ἀποκτεῖναι· καὶ εἰ μὴ φοβηθείς, ὡς ἀνεβόησεν, ἐγκαταλιπὼν τὴν μάχαιραν τῇ σφαγῇ ᾤχετο φεύγων ἀλλ' ἐτόλμησε μεῖναι, ἀπώλοντ' ἂν οἱ ἔνδον ἅπαντες· οὐδεὶς γὰρ ἂν ᾤετο τὸν παῖδά ποτε τοῦτο τολμῆσαι· νῦν δὲ συλληφθεὶς αὐτὸς ὕστερον κατεῖπεν αὑτοῦ. τοῦτο δὲ περὶ χρημάτων αἰτίαν ποτὲ σχόντες οὐκ οὖσαν, ὥσπερ ἐγὼ νῦν, οἱ Ἑλληνοταμίαι οἱ ὑμέτεροι, ἐκεῖνοι μὲν ἅπαντες ἀπέθανον ὀργῇ μᾶλλον ἢ γνώμῃ, πλὴν ἑνός, τὸ δὲ πρᾶγμα ὕστερον καταφανὲς ἐγένετο.
0 τοῦ δ' ἑνὸς τούτου (Σωσίαν ὄνομά φασιν αὐτῷ εἶναι) κατέγνωστο μὲν ἤδη θάνατος, ἐτεθνήκει δὲ οὔπω· καὶ ἐν τούτῳ ἐδηλώθη τῷ τρόπῳ ἀπωλώλει τὰ χρήματα, καὶ ὁ ἀνὴρ ἀπήχθη ὑπὸ τοῦ δήμου τοῦ ὑμετέρου παραδεδομένος

v. 4. μὴ om Z. 67, 1. ἀκοῇ] vid. Valken. ad E. Phoen. 826. 4. τούτῳ BZ. 69, 7. αὑτοῦ A: ἑαυτοῦ ς. 9. ἅπαντες om Zς. 10. πλὴν] πρὶν Z. 70, 2. οὐδέπω Z. 3. ἀπολώλει Zς.

ἤδη τοῖς ἕνδεκα, οἱ δ' ἄλλοι ἐτέθνασαν οὐδὲν αἴτιοι ὄντες.
71 ταῦθ' ὑμῶν αὐτῶν ἐγὼ οἶμαι μεμνῆσθαι τοὺς πρεσβυτέ-
ρους, τοὺς δὲ νεωτέρους πυνθάνεσθαι ὥσπερ ἐμέ. οὕτως
ἀγαθόν ἐστι μετὰ τοῦ χρόνου βασανίζειν τὰ πράγματα.
καὶ τοῦτ' ἴσως ἂν φανερὸν γένοιτ' ἂν ὕστερον, καὶ ὅτῳ
τρόπῳ τέθνηκεν ὁ ἄνθρωπος. μὴ οὖν ὕστερον τοῦτο γνῶτε,
ἀναίτιόν με ὄντα ἀπολέσαντες, ἀλλὰ πρότερόν γ' εὖ βου-
72 λεύσασθε καὶ μὴ μετ' ὀργῆς καὶ διαβολῆς, ὡς τούτων
οὐκ ἂν γένοιντο ἕτεροι πονηρότεροι σύμβουλοι. οὐ γάρ
ἔστιν ὅ τι ὀργιζόμενος ἄνθρωπος ἂν γνοίη· αὐτὸ γὰρ ᾧ
βουλεύεται, τὴν γνώμην διαφθείρει τοῦ ἀνθρώπου. μέγα
τι ἡμέρα παρ' ἡμέραν γιγνομένη γνώμην, ὦ ἄνδρες, ἐξ
138 ὀργῆς μεταστῆσαι καὶ τὴν ἀλήθειαν εὑρεῖν τῶν γεγενη-
73 μένων. Εὖ δὲ ἴστε ὅτι ἐλεηθῆναι ὑφ' ὑμῶν ἄξιός εἰμι
μᾶλλον ἢ δίκην δοῦναι· δίκην μὲν γὰρ εἰκός ἐστι διδόναι
τοὺς ἀδικοῦντας, ἐλεεῖσθαι δὲ τοὺς ἀδίκως κινδυνεύοντας.
κρεῖσσον δὲ χρὴ ἀεὶ γίγνεσθαι τὸ ὑμέτερον δυνάμενον ἐμὲ
δικαίως σώζειν, ἢ τὸ τῶν ἐχθρῶν βουλόμενον ἀδίκως με
ἀπολλύναι. ἐν μὲν γὰρ τῷ ἐπισχεῖν ἔστι καὶ τὰ δεινὰ
ταῦτα ποιῆσαι ἃ οὗτοι κελεύουσιν· ἐν δὲ τῷ παραχρῆμα
οὐκ ἔστιν ἀρχὴν ὀρθῶς βουλεύεσθαι.

74 Δεῖ δέ με καὶ ὑπὲρ τοῦ πατρὸς ἀπολογήσασθαι. καί-
τοι γε πολλῷ μᾶλλον εἰκὸς ἦν ἐκεῖνον ὑπὲρ ἐμοῦ ἀπολο-
γήσασθαι, πατέρα ὄντα· ὁ μὲν γὰρ πολλῷ πρεσβύτερός
ἐστι τῶν ἐμῶν πραγμάτων, ἐγὼ δὲ πολλῷ νεώτερος τῶν
ἐκείνῳ πεπραγμένων. καὶ εἰ μὲν ἐγὼ τούτου ἀγωνιζομέ-
νου κατεμαρτύρουν ἃ μὴ σαφῶς ᾔδειν ἀκοῇ δὲ ἠπιστά-
75 μην, δεινὰ ἂν ἔφη πάσχειν ὑπ' ἐμοῦ· νῦν δὲ ἀναγκάζων
ἐμὲ ἀπολογεῖσθαι ὧν ἐγὼ πολλῷ νεώτερός εἰμι καὶ λό-
γῳ οἶδα, ταῦτα οὐ δεινὰ ἡγεῖται εἰργάσθαι. ὅμως μέν-

71, 4. καὶ ante ὅτῳ add ABZ. 5. μὴ] μήτε AB. 72, 3. γὰρ αἱ βούλεται Z. 4. διαφθείραι Z. μέγα] μὴ Z. 5. τι A: τε ς. ἡμέρα — γιγνομένη Reiskius: libri enim ἡμέραν — γιγνομένην. 6. μεταστῆσαι Stephanus: libri μεταστήσειν. 73, 3. ἀδίκως AB, ἀδικοῦντας Z: μὴ ἀδικοῦντας ς. 6. ἐν] ἓν Z. 7. ποιοῦσιν Z. 8. ἀρχὴν] ἀρχὴ ἢ ABZ. 74, 6. μὴ σαφῶς AB: μηδαμῶς ς.

τοι καθ᾽ ὅσον ἐγὼ οἶδα, οὐ προδώσω τὸν πατέρα κακῶς
ἀκούοντα ἐν ὑμῖν ἀδίκως. καίτοι τάχ᾽ ἂν σφαλείην, ἃ
ἐκεῖνος ὀρθῶς ἔργῳ ἔπραξεν, ταῦτ᾽ ἐγὼ λόγῳ μὴ ὀρθῶς
76 εἰπών· ὅμως δ᾽ οὖν κεκινδυνεύσεται. Πρὶν μὲν γὰρ τὴν
ἀπόστασιν τῶν Μιτυληναίων γενέσθαι, ἔργῳ τὴν εὔνοιαν
ἐδείκνυε τὴν εἰς ὑμᾶς· ἐπειδὴ δὲ ἡ πόλις ὅλη κακῶς
ἐβουλεύσατο ἀποστᾶσα καὶ ἥμαρτε τῆς ὑμετέρας γνώμης,
μετὰ τῆς πόλεως ὅλης ἠναγκάσθη συνεξαμαρτεῖν. τὴν
μὲν οὖν γνώμην ἔτι καὶ ἐν ἐκείνοις ὅμοιος ἦν εἰς ὑμᾶς, τὴν
δ᾽ εὔνοιαν οὐκέτι ἦν ἐπ᾽ ἐκείνῳ τὴν αὐτὴν εἰς ὑμᾶς παρέ-
χειν. οὔτε γὰρ ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν εὐρόπως εἶχεν αὐτῷ·
ἱκανὰ γὰρ ἦν τὰ ἐνέχυρα ἃ εἴχετο αὐτοῦ, οἵ τε παῖδες
καὶ τὰ χρήματα· τοῦτο δ᾽ αὖ μένοντι πρὸς τὴν πόλιν
77 αὐτῷ ἀδυνάτως εἶχεν ἰσχυρίζεσθαι. ἐπεὶ δ᾽ ὑμεῖς τοὺς
αἰτίους τούτων ἐκολάσατε, ἐν οἷς οὐκ ἐφαίνετο ὢν ὁ ἐμὸς
πατήρ, τοῖς δ᾽ ἄλλοις Μιτυληναίοις ἄδειαν ἐδώκατε οἰ-
κεῖν τὴν σφετέραν αὐτῶν, οὐκ ἔστιν ὅ τι ὕστερον αὐτῷ
ἡμάρτηται τῷ ἐμῷ πατρί, οὐδ᾽ ὅ τι οὐ πεποίηται τῶν δε-
όντων, οὐδ᾽ ἧς τινὸς λειτουργίας ἡ πόλις ἐνδεὴς γεγένηται,
οὔτε ἡ ὑμετέρα οὔτε ἡ Μιτυληναίων, ἀλλὰ καὶ χορηγίας
78 ἐχορήγει καὶ τέλη κατετίθει. εἰ δ᾽ ἐν Αἴνῳ χωροφιλεῖ,
τοῦτο οὐκ ἀποστερῶν γε τῶν εἰς τὴν πόλιν ἑαυτὸν οὐδε-
νὸς οὐδ᾽ ἑτέρας πόλεως πολίτης γεγενημένος, ὥσπερ ἑτέρους
ὁρῶ τοὺς μὲν εἰς τὴν ἤπειρον ἰόντας καὶ οἰκοῦντας ἐν τοῖς
πολεμίοις τοῖς ὑμετέροις καὶ δίκας ἀπὸ ξυμβόλων ὑμῖν δι-
καζομένους, οὐδὲ φεύγων τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον, τοὺς δ᾽
79 οἵους ὑμεῖς μισῶν συκοφάντας. ἃ μὲν οὖν μετὰ τῆς πό-
λεως ὅλης ἀνάγκῃ μᾶλλον ἢ γνώμῃ ἔπραξεν, τούτων οὐ
δίκαιός ἐστιν ὁ ἐμὸς πατὴρ ἰδίᾳ δίκην διδόναι. ἅπασι
γὰρ Μιτυληναίοις ἀείμνηστος ἡ τότε ἁμαρτία γεγένηται·

v. 3. ταῦτ᾽ ABZ: ταῦτα ς. 76, 3. τὴν add εἰς AB. 8. εὐρόπως AB, om Z: καλῶς ς. 9. εἴχετο] vid. Boeckh. Staatshaushalt. 2. p. 412. 10. δ᾽ αὖ ABZ: δ᾽ οὖν ς. 77, 6. ὑμετέρα ABZ: ἡμετέρα ς. conf. Boeckh. l. l. p. 37. 78, 1. χωροφιλεῖ] vid. Schaefer. ad Dionys. Hal. de compos. verb. p. 97. 2. αὐτὸν Z.
79, 3. ἰδίᾳ ABZ: ἰδίαν ς.

ἠλλάξαντο μὲν γὰρ πολλῆς εὐδαιμονίας πολλὴν κακοδαιμονίαν, ἐπεῖδον δὲ τὴν ἑαυτῶν πατρίδα ἀνάστατον γενομένην. ἃ δὲ ἰδίᾳ οὗτοι διαβάλλουσι τὸν ἐμὸν πατέρα, μὴ πείθεσθε· χρημάτων γὰρ ἕνεκα ἡ πᾶσα παρασκευὴ γεγένηται ἐπ' ἐμοὶ κἀκείνῳ. πολλὰ δ' ἐστὶ τὰ συμβαλλόμενα τοῖς βουλομένοις τῶν ἀλλοτρίων ἐφίεσθαι. γέρων μὲν ἐκεῖνος ὥστ' ἐμοὶ βοηθεῖν, νεώτερος δ' ἐγὼ
80 πολλῷ ἢ ὥστε δύνασθαι ἐμαυτῷ τιμωρεῖν ἱκανῶς. ἀλλ' ὑμεῖς βοηθήσατέ μοι, καὶ μὴ διδάσκετε τοὺς συκοφάντας μεῖζον ὑμῶν αὐτῶν δύνασθαι. ἐὰν μὲν γὰρ εἰσιόντες εἰς ὑμᾶς ἃ βούλονται πράσσωσι, δεδειγμένον ἔσται τούτους μὲν πείθειν, τὸ δ' ὑμέτερον πλῆθος φεύγειν· ἐὰν δὲ εἰσιόντες εἰς ὑμᾶς πονηροὶ μὲν αὐτοὶ δοκῶσιν εἶναι, πλέον δ' αὐτοῖς μηδὲν γένηται, ὑμετέρα ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύναμις ἔσται, ὥσπερ καὶ τὸ δίκαιον ἔχει. ὑμεῖς οὖν ἐμοί τε βοηθεῖτε καὶ τῷ δικαίῳ.

139
81 Ὅσα μὲν οὖν ἐκ τῶν ἀνθρωπίνων τεκμηρίων καὶ μαρτυριῶν οἷά τε ἦν ἀποδειχθῆναι, ἀκηκόατε· χρὴ δὲ καὶ τοῖς ἀπὸ τῶν θεῶν σημείοις γενομένοις εἰς τὰ τοιαῦτα οὐχ ἥκιστα τεκμηραμένους ψηφίζεσθαι. καὶ γὰρ τὰ τῆς πόλεως κοινὰ τούτοις μάλιστα πιστεύοντες ἀσφαλῶς διαπράσσεσθε, τοῦτο μὲν τὰ εἰς τοὺς κινδύνους ἥκοντα, τοῦτο
82 δὲ [εἰς] τὰ ἔξω τῶν κινδύνων. χρὴ δὲ καὶ εἰς τὰ ἴδια ταῦτα μέγιστα καὶ πιστότατα ἡγεῖσθαι. οἶμαι γὰρ ὑμᾶς ἐπίστασθαι ὅτι πολλοὶ ἤδη ἄνθρωποι μὴ καθαροὶ χεῖρας ἢ ἄλλο τι μίασμα ἔχοντες συνεισβάντες εἰς τὸ πλοῖον συναπώλεσαν μετὰ τῆς αὑτῶν ψυχῆς τοὺς ὁσίως διακειμένους τὰ πρὸς τοὺς θεούς· τοῦτο δὲ ἤδη ἑτέρους ἀπολομένους μὲν οὔ, κινδυνεύσαντας δὲ τοὺς ἐσχάτους κινδύνους διὰ τοὺς τοιούτους ἀνθρώπους· τοῦτο δὲ ἱεροῖς παραστάντες πολλοὶ δὴ καταφανεῖς ἐγένοντο οὐχ ὅσιοι ὄντες καὶ διακωλύοντες τὰ ἱερὰ μὴ γίνεσθαι τὰ νομιζό-

v. 3. γινομένην Z. 80, 2. διδάσκεσθε Z. 3. γὰρ add AB. 4. βούλωνται Z. 5. πείθειν AB, μὴ πείθειν Z. 8. τε om Z.

3 μενα. ἐμοὶ τοίνυν ἐν πᾶσι τούτοις τὰ ἐναντία ἐγένετο. τοῦτο μὲν γὰρ ὅσοις συνέπλευσα, καλλίστοις ἐχρήσαντο πλοῖς· τοῦτο δὲ ὅπου ἱεροῖς παρέστην, οὐκ ἔστιν ὅπου οὐχὶ κάλλιστα τὰ ἱερὰ ἐγένετο. ἃ ἐγὼ ἀξιῶ μεγάλα μοι τεκμήρια εἶναι τῆς αἰτίας, ὅτι οὐκ ἀληθῆ μου οὗτοι κατηγοροῦσι.... τούτων μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

4 Ἐπίσταμαι δὲ καὶ τάδε, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι εἰ μὲν ἐμοῦ κατεμαρτύρουν οἱ μάρτυρες, ὥς τι ἀνόσιον γεγένηται ἐμοῦ παρόντος ἐν πλοίῳ ἢ ἐν ἱεροῖς, αὐτοῖς γε τούτοις ἰσχυροτάτοις ἂν ἐχρῶντο, καὶ πίστιν τῆς αἰτίας ταύτην σαφεστάτην ἀπέφαινον, τὰ σημεῖα τὰ ἀπὸ τῶν θεῶν· νῦν δὲ τῶν τε σημείων ἐναντίων τοῖς τούτων λόγοις γιγνομένων, τῶν τε μαρτύρων ἃ μὲν ἐγὼ λέγω μαρτυρούντων ἀληθῆ εἶναι, ἃ δ' οὗτοι κατηγοροῦσι ψευδῆ, τοῖς μὲν μαρτυροῦσιν ἀπιστεῖν ὑμᾶς κελεύουσι, τοῖς δὲ λόγοις οὓς αὐτοὶ λέγουσι πιστεύειν ὑμᾶς χρῆναι φασί. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἄνθρωποι τοῖς ἔργοις τοὺς λόγους ἐλέγχουσιν, οὗτοι δὲ τοῖς λόγοις ζητοῦσι τὰ ἔργα ἄπιστα καθιστάναι.

5 Ὅσα μὲν οὖν ἐκ τῶν κατηγορηθέντων μέμνημαι, ὦ ἄνδρες, ἀπολελόγημαι· οἶμαι δὲ καὶ ὑμῶν ἀποψηφίσασθαι, ταὐτὰ γὰρ ἐμέ τε σώζει, καὶ ὑμῖν νόμιμα καὶ εὔορκα γίγνεται. κατὰ γὰρ τοὺς νόμους ὠμόσατε δικάσειν· ἐγὼ δὲ καθ' οὓς μὲν ἀπήχθην, οὐκ ἔνοχός εἰμι τοῖς νόμοις, ὧν δ' ἔχω τὴν αἰτίαν, ἀγών μοι νόμιμος ὑπολείπεται. εἰ δὲ δύο ἐξ ἑνὸς ἀγῶνος γεγένησθον, οὐκ ἐγὼ αἴτιος, ἀλλ' οἱ κατήγοροι. καίτοι οὐ δή που οἱ μὲν ἔχθιστοι οἱ ἐμοὶ δύο ἀγῶνας περὶ ἐμοῦ πεποιήκασιν, ὑμεῖς δὲ οἱ τῶν δικαίων ἴσοι κριταὶ προκαταγνώσεσθέ μου ἐν τῷδε τῷ λό-
6 γῳ τὸν φόνον. μὴ ὑμεῖς γε, ὦ ἄνδρες· ἀλλὰ δότε τι καὶ τῷ χρόνῳ, μεθ' οὗ ὀρθότατα εὑρίσκουσιν οἱ τὴν ἀκρίβειαν

83. 2. ὅσοις] ὁσίοις pr A. 4. ἐγίγνετο Z. 6. τούτων μάρτυρες] Stephanus καί μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες. 84, 8. quod vulgo ante μαρτυροῦσιν est ἐμοί, om ABZ. 85, 3. σώζει ABZ: σώσει ς. 86, 1. μὴ ὑμεῖς γε] vid. Markland. ad Max. Tyr. 36, 4.

ζητοῦντες τῶν πραγμάτων. ἠξίουν μὲν γὰρ ἔγωγε περὶ
τῶν τοιούτων, ὦ ἄνδρες, εἶναι τὴν δίκην κατὰ τοὺς νόμους,
κατὰ μέντοι τὸ δίκαιον ὡς πλειστάκις ἐλέγχεσθαι. το-
σούτῳ γὰρ ἂν ἄμεινον ἐγιγνώσκετο· οἱ γὰρ πολλοὶ ἀγῶ-
νες τῇ μὲν ἀληθείᾳ σύμμαχοί εἰσι, τῇ δὲ διαβολῇ πολε-
87 μιώτατοι. φόνου γὰρ δίκη καὶ μὴ ὀρθῶς γνωσθεῖσα
ἰσχυρότερον τοῦ δικαίου καὶ τοῦ ἀληθοῦς ἐστίν· ἀνάγκη
γάρ, ἐὰν ὑμεῖς μου καταψηφίσησθε, καὶ μὴ ὄντα φονέα
μηδ' ἔνοχον τῷ ἔργῳ χρῆσθαι τῇ δίκῃ καὶ τῷ νόμῳ· καὶ
οὐδεὶς ἂν τολμήσειεν οὔτε τὴν δίκην τὴν δεδικασμένην
παραβαίνειν, πιστεύσας αὑτῷ ὅτι οὐκ ἔνοχός ἐστιν,
οὔτε ξυνειδὼς αὑτῷ τοιοῦτον ἔργον εἰργασμένῳ μὴ οὐ χρῆ-
σθαι τῷ νόμῳ. ἀνάγκη δὲ τῆς δίκης νικᾶσθαι παρὰ τὸ
ἀληθὲς αὐτοῦ τε τοῦ ἀληθοῦς, ἄλλως τε καὶ ἐὰν μὴ ᾖ ὁ
88 τιμωρήσων. αὐτῶν δὲ τούτων ἕνεκα οἵ τε νόμοι καὶ αἱ διω-
μοσίαι καὶ τὰ τόμια καὶ αἱ προῤῥήσεις, καὶ τἄλλ' ὁπόσα
γίγνεται τῶν δικῶν ἕνεκα τοῦ φόνου, πολὺ διαφέροντά
ἐστιν ἢ καὶ ἐπὶ τοῖς ἄλλοις, ὅτι καὶ αὐτὰ τὰ πράγματα,
περὶ ὧν οἱ κίνδυνοι, περὶ πλείστου ἐστὶν ὀρθῶς γιγνώσκε-
140 σθαι· ὀρθῶς μὲν γὰρ γνωσθέντα τιμωρία ἐστὶ τῷ ἀδικη-
θέντι, φονέα δὲ τὸν μὴ αἴτιον ψηφισθῆναι ἁμαρτία καὶ
89 ἀσέβειά ἐστιν εἴς τε τοὺς θεοὺς καὶ εἰς τοὺς νόμους. καὶ
οὐκ ἴσον ἐστὶ τόν τε διώκοντα μὴ ὀρθῶς αἰτιάσασθαι
καὶ ὑμᾶς τοὺς δικαστὰς μὴ ὀρθῶς γνῶναι. ἡ μὲν γὰρ τού-
των αἰτίασις οὐκ ἔχει τέλος, ἀλλ' ἐν ὑμῖν ἐστὶ καὶ τῇ δίκῃ.
ὅ τι δ' ἂν ὑμεῖς ἐν αὐτῇ τῇ δίκῃ μὴ ὀρθῶς γνῶτε, τοῦτο οὐκ
90 ἔστιν ὅποι ἄν τις ἀνενεγκὼν τὴν ἁμαρτίαν ἀπολύσαιτο. πῶς
ἂν οὖν ὀρθῶς δικάσαιτε περὶ αὐτῶν; εἰ τούτους τε ἐάσετε τὸν
νομιζόμενον ὅρκον διομοσαμένους κατηγορῆσαι, κἀμὲ περὶ
αὐτοῦ τοῦ πράγματος ἀπολογήσασθαι. πῶς δὲ ἐάσετε;
ἐὰν νυνὶ ἀποψηφίσησθέ μου. διαφεύγω γὰρ οὐδ' οὕτω

v. 1. περὶ τοιούτων pr A. 87, 1. γὰρ] Reiskius δέ. καὶ add ABZ. 2. ἀνάγκη γὰρ] conf. Luzac. l. l. p. 183. 6. παραβῆναι Z. 7. οὔτε] Reiskius οὔτ' οὐ. 8. παρὰ] κατὰ Z. 88, 3. διαφέροντα] φέροντα Z. 5. ὀρθῶς γιγνώσκεσθαι om BZ. 89, 2. τε] γε Z. αἰτιᾶσθαι Zs.

τὰς ὑμετέρας γνώμας, ἀλλ' ὑμεῖς ἔσεσθε οἱ κἀκεῖ περὶ ἐμοῦ διαψηφιζόμενοι. καὶ ἀποψηφισαμένοις μὲν ὑμῖν ἐμοῦ νῦν ἔξεστι τότε χρῆσθαι ὅ τι δὴ βούλεσθε, ἀπολογήσασθαι οὐδὲ βουλεύσασθαι ἔτι περὶ ἐμοῦ ἐγχωρεῖ. καὶ μὴν εἰ δέοι ἁμαρτεῖν ἐπί τῳ, ἀδίκως ἀπολῦσαι ὁσιώτερον ἂν ἤ τοῦ μὴ δικαίως ἀπολέσαι· τὸ μὲν γὰρ μόνον ἁμάρτημά ἐστι, τὸ δὲ ἕτερον καὶ ἀσέβημα. ἐν ᾧ χρὴ πολλὴν πρόνοιαν ἔχειν, μέλλοντας ἀνήκεστον ἔργον ἐργάζεσθαι, ἐν μὲν γὰρ ἀκεστῷ πράγματι καὶ ὀργῇ χρησαμένους καὶ διαβολῇ πειθομένους ἔλαττον ἔστιν ἐξαμαρτεῖν· μεταγνοὺς γὰρ ἔτι ἂν ὀρθῶς βουλεύσαιτο· ἐν δὲ τοῖς ἀνηκέστοις πλέον βλάβος τὸ μετανοεῖν καὶ γνῶναι ἐξημαρτηκότας. ἤδη δέ τισιν ὑμῶν καὶ μετεμέλησεν ἀπολωλεκόσι. καίτοι οὔπω ὑμῖν τοῖς ἐξαπατηθεῖσι μετεμέλησεν, εἰ καὶ πάνυ τι χρή, τούς γε ἐξαπατῶντας ἀπολωλεκέναι. ἔπειτα δὲ τὰ μὲν ἀκούσια τῶν ἁμαρτημάτων ἔχει συγγνώμην, τὰ δὲ ἑκούσια οὐκ ἔχει. τὸ μὲν γὰρ ἀκούσιον ἁμάρτημα ὦ ἄνδρες τῆς τύχης ἐστί, τὸ δὲ ἑκούσιον τῆς γνώμης. ἑκούσιον δὲ πῶς ἂν εἴη μᾶλλον ἢ εἴ τις, ὧν βουλὴν ποιοῖτο, ταῦτα παραχρῆμα ἐργάζοιτο; καὶ μὴν τὴν ἴσην γε δύναμιν ἔχει, ὅστις τε ἂν τῇ χειρὶ ἀποκτείνῃ ἀδίκως καὶ ὅστις τῇ ψήφῳ. εὖ δ' ἴστε ὅτι οὐκ ἄν ποτ' ἦλθον εἰς τὴν πόλιν, εἴ τι ξυνῄδειν ἐμαυτῷ τοιοῦτον· νῦν δὲ πιστεύων τῷ δικαίῳ, οὗ πλέονος οὐδέν ἐστιν ἄξιον ἀνδρὶ συναγωνίζεσθαι, μηδὲν αὑτῷ συνειδότι ἀνόσιον εἰργασμένῳ μήτ' εἰς τοὺς θεοὺς ἠσεβηκότι, ἐν γὰρ τῷ τοιούτῳ ἤδη καὶ τὸ σῶμα ἀπειρηκὸς ἡ ψυχὴ συνεξέσωσεν, ἐθέλουσα ταλαιπωρεῖν διὰ τὸ μὴ ξυνειδέναι ἑαυτῇ. τῷ δὲ ξυνειδότι τοῦτο αὐτὸ πρῶτον πολέμιόν ἐστιν· ἔτι γὰρ καὶ τοῦ

v. 1. κἀκεῖ] κακοὶ ABZ. 2. ἀποψηφισαμένοις] ψηφισαμένοις BZ. 3. τότε] τοῦτο Z. ὅ τι δὴ ABZ: ἔτι. ἃ δὲ ς. βούλεσθαι A. ἀπολογήσασθαι ABZ: ψηφισαμένοις ς. 91, 1. ἐπὶ τῷ ABZ: ἐπὶ τῷ δικάζειν τὸ ς. 2. τοῦ] τὸ ABZ. 3. μόνον om Z. 4. ἀνήκεστον Stephanus, et mox ἀκεστῷ: libri ἀνηκέστερον et κάστῳ. 11. τι] τοι ABZ. 93, 2. εἰς — ξυνῄδειν om Z. 4. εἰργασμένον ABZ. 5. τοὺς add AB.

*σώματος ἰσχύοντος ἡ ψυχὴ προαπολείπει, ἡγουμένη τὴν
τιμωρίαν οἱ ἥκειν ταύτην τῶν ἀσεβημάτων· ἐγὼ δ' ἐμαυ-
94 τῷ τοιοῦτον οὐδὲν ξυνειδὼς ἥκω εἰς ὑμᾶς. τὸ δὲ τοὺς κα-
τηγόρους διαβάλλειν οὐδέν ἐστι θαυμαστόν. τούτων γὰρ
ἔργον τοῦτο, ὑμῶν δὲ τὸ μὴ πείθεσθαι τὰ μὴ δίκαια.
τοῦτο μὲν γὰρ ἐμοὶ πειθομένοις ὑμῖν μεταμελῆσαι ἔστι,
καὶ τούτου φάρμακον τὸ αὖθις κολάσαι, τοῦ δὲ τούτοις
πειθομένους ἐξεργάσασθαι ἃ οὗτοι βούλονται οὐκ ἔστιν
ἴασις. οὐδὲ χρόνος πολὺς ὁ διαφέρων, ἐν ᾧ ταῦτα νομί-
μως πράξεθ' ἃ νῦν ὑμᾶς παρανόμως πείθουσιν οἱ κατή-
γοροι ψηφίσασθαι. οὔ τοι τῶν ἐπειγομένων ἐστὶ τὰ πρά-
γματα, ἀλλὰ τῶν εὖ βουλευομένων. νῦν μὲν οὖν γνωρι-
σταὶ γίνεσθε τῆς δίκης, τότε δὲ δικασταὶ τῶν μαρτύρων·
95 νῦν μὲν δοξασταί, τότε δὲ κριταὶ τῶν ἀληθῶν. ἀραῖς
τῶν δέ τοι ἐστὶν ἀνδρὸς περὶ θανάτου φεύγοντος τὰ ψευδῆ
καταμαρτυρῆσαι. ἐὰν γὰρ τὸ παραχρῆμα μόνον πείσωσιν
ὥστε ἀποκτεῖναι, ἅμα τῷ σώματι καὶ ἡ τιμωρία ἀπό-
λωλεν. οὔτε γὰρ οἱ φίλοι ἔτι θελήσουσιν ὑπὲρ ἀπολωλό-
τος τιμωρεῖν· ἐὰν δὲ καὶ βουληθῶσι, τί ἔσται πλέον τῷ
96 γε ἀποθανόντι; νῦν μὲν οὖν ἀποψηφίσασθέ μου· ἐν δὲ τῇ
τοῦ φόνου δίκῃ οὗτοί τε τὸν νομιζόμενον ὅρκον διομοσά-
μενοι ἐμοῦ κατηγορήσουσι, καὶ ὑμεῖς περὶ ἐμοῦ κατὰ τοὺς
κειμένους νόμους διαγνώσεσθε, καὶ ἐμοὶ οὐδεὶς λόγος
141 ἔσται ἔτι, ἐάν τι πάσχω, ὡς παράνομος ἀπωλόμην.
ταῦτά τοι δέομαι ὑμῶν, οὔτε τὸ ὑμέτερον εὐσεβὲς
παρεὶς οὔτε ἐμαυτὸν ἀποστερῶν τὸ δίκαιον· ἐν δὲ τῷ
ὑμετέρῳ ὅρκῳ καὶ ἡ ἐμὴ σωτηρία ἔνεστι. πειθόμενοι δὲ
τούτων ὅτῳ βούλεσθε, ἀποψηφίσασθέ μου.*

v. 2. ἀσεβημάτων] Sic ego correxi librorum ἀσεβηκότων, unde ἠσεβηκότων ς. 94, 1. τὸ δὲ] τῷ ABZ. 3. ἔργῳ AB. τὰ μὴ δίκαια AB: τὰ δίκαια ς. 5. τοῦ] τοὺς Z. 8. πράξεσθ' B, πράσσεσθ' Z. 9. οὔτοι ABZ: οὔτι ς. 10. βουλομένων Z. 95, 1. μὲν] δὲ Z. ἀραῖς τῶν] ἀράσιμον Stephanus, ἀπαισίων Scaliger, χρηστῶν Valckenarius (Diatr. Eurip. p. 292. C.), ἆρα ἴσθ' ὦ ἄνδρες οἷον Reiskius. 96, 2. τοῦ φόνου] τούτου Z. 5. ἔσται om Z ς. ἐάν τι] ἐάν τε ABZ: ἐάν γε ς. πάσχω AB: πάσχων ς. παρανόμως Reiskius: libri παράνομος. ἀπόλλυμαι] ἀπωλόμην A, ἀπολώμην Z: ἀπόλωμαι ς. 7. ἀποστερῶν] om Z.

6.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΧΟΡΕΥΤΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Πόσοι μὲν εἰσὶν Ἀθήνησι χορηγοί, καὶ τίνος προβάλλονται χάριν, καὶ πόσους τρέφειν ἀναγκάζονται παῖδας, ἐκ τῶν Δημοσθένους ἀκριβῶς ἔγνωμεν λόγων. ὁ μὲν τοίνυν ἐν τοῖς χρόνοις Ἀντιφῶντος τοῦ ῥήτορος χορηγός τις εἶναι λαχὼν τῆς αὑτοῦ φυλῆς Ἐρεχθηΐδος, καὶ προσέτι Κεκροπίδος, τοὺς χορεύειν μέλλοντας ἐπὶ τῆς οἰκίας ἔτρεφε παῖδας. τούτων εἷς εὐφωνίας χάριν ἔπιε φάρμακον, καὶ πιὼν τέθνηκεν. ὁ οὖν πατὴρ τοῦ τεθνεῶτος παιδὸς κατηγορεῖ τοῦ χορευτοῦ ὡς αὐτοῦ πεποιηκότος τὸν φόνον. ἀπολογεῖται δὲ ὁ χορευτὴς ἀρνούμενος τὸν φόνον. Ἡ στάσις στοχασμός. ἀδήλου τοῦ ἐγκλήματος ὄντος, σημεῖον φανερὸν ὁ κατήγορος λαμβάνει τὸ ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ χορευτοῦ γυμνάζεσθαι τοὺς παῖδας· ὅπερ ἐστὶν ἀνεύθυνον μέν, πιθανὸν δ᾽ εἰς ὑποψίαν.

Ἥδιστον μέν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἀνθρώπῳ ὄντι μὴ γενέσθαι μηδένα κίνδυνον περὶ τοῦ σώματος, καὶ εὐχόμενος ἄν τις ταῦτα εὔξαιτο· εἰ δ᾽ ἄρα τις καὶ ἀναγκάζοιτο κινδυνεύειν, τοῦτο γοῦν ὑπάρχειν, ὃ μέγιστον ἐγὼ νομίζω ἐν πράγματι τοιούτῳ, αὐτὸν ἑαυτῷ συνειδέναι μηδὲν ἐξημαρτηκότι, ἀλλ᾽ εἴ τις καὶ συμφορὰ γίγνοιτο, ἄνευ κακότητος καὶ αἰσχύνης γίνεσθαι, καὶ τύχῃ μᾶλλον ἢ ἀδικίᾳ. καὶ τοὺς μὲν νόμους οἳ κεῖνται περὶ τῶν τοιούτων πάντες ἂν ἐπαινέσειαν κάλλιστα νόμων κεῖσθαι καὶ ὁσιώτατα. ὑπάρχει μὲν γὰρ αὐτοῖς ἀρχαιοτάτοις εἶναι ἐν τῇ γῇ ταύτῃ, ἔπειτα τοὺς αὐτοὺς αἰεὶ περὶ τῶν αὐτῶν, ὅπερ μέγιστον σημεῖον νόμων καλῶς κειμένων· ὁ χρόνος γὰρ καὶ ἡ ἐμπειρία τὰ μὴ καλῶς ἔχοντα διδάσκει τοὺς ἀνθρώπους. ὥστ᾽ οὐ δεῖ ἐκ τῶν λόγων τοῦ κατηγοροῦντος ὑμᾶς τοὺς νόμους μαθεῖν εἰ καλῶς ἔχουσιν ἢ μή, ἀλλ᾽ ἐκ τῶν νόμων τοὺς τούτων λόγους, εἰ ὀρθῶς ὑμᾶς

ΥΠΟΘ. v. 1. τίνος χάριν προβάλλονται Z. 4. ἐρεχθίδος ABZ. 5. ἔτρεψε Z. § 1, 1. ἥδιστον] conf. Schneider. ad Xenophont. Cyrop. 1, 1, 3. 3. δ᾽ om ABZ. 4. ὃ] ἡ Z. 6. γίγνοιτο ABZ: γίνοιτο ς. 2, 1. περὶ τοιούτων Z. 2. ἐπαινέσειεν ABZ. 3. ὑπάρχοι Z. 4. αἰεὶ ABZ: ἀεὶ ς.

3 καὶ νομίμως διδάσκουσιν ἢ οὔ. Ὁ μὲν οὖν ἀγὼν ἐμοὶ μέγιστος τῷ κινδυνεύοντι καὶ διωκομένῳ· ἡγοῦμαι μέντοι γε καὶ ὑμῖν τοῖς δικασταῖς περὶ πολλοῦ εἶναι τὰς φονικὰς δίκας ὀρθῶς διαγινώσκειν, μάλιστα μὲν τῶν θεῶν ἕνεκα καὶ τοῦ εὐσεβοῦς, ἔπειτα δὲ καὶ ὑμῶν αὐτῶν. ἔστι μὲν γὰρ περὶ τοιούτου αὐτοῦ μία δίκη· αὕτη δὲ μὴ ὀρθῶς καταγνωσθεῖσα ἰσχυροτέρα ἐστὶ τοῦ δικαίου καὶ τοῦ ἀλη-
4 θοῦς. ἀνάγκη γάρ, ἐὰν ὑμεῖς καταψηφίσησθε, καὶ μὴ ὄντα φονέα μηδ' ἔνοχον τῷ ἔργῳ χρήσασθαι τῇ δίκῃ καὶ νόμῳ εἴργεσθαι πόλεως, ἱερῶν, θυσιῶν, ἀγώνων, ἅπερ μέγιστα καὶ παλαιότατα τοῖς ἀνθρώποις. τοσαύτην γὰρ ἀνάγκην ὁ νόμος ἔχει, ὥστε καὶ ἄν τις κτείνῃ τινὰ ὧν αὐτὸς κρατεῖ καὶ μὴ ἔστιν ὁ τιμωρήσων, τὸ νομιζόμενον καὶ τὸ θεῖον δεδιὼς ἁγνεύει τε ἑαυτὸν καὶ ἀφέξεται ὧν εἴρη-
5 ται ἐν τῷ νόμῳ, ἐλπίζων οὕτως ἂν ἄριστα πράξειν. ἔστι μὲν γὰρ τὰ πλείω τοῖς ἀνθρώποις τοῦ βίου ἐν ταῖς ἐλπίσιν· ἀσεβῶν δὲ καὶ παραβαίνων τὰ εἰς τοὺς θεοὺς καὶ αὐτῆς ἂν τῆς ἐλπίδος, ὅπερ ἐστὶ μέγιστον ἀνθρώποις ἀγαθόν, αὐτὸς αὑτὸν ἀποστεροίη. καὶ οὐδεὶς ἂν τολμήσειεν οὔτε τὴν δίκην τὴν δεδικασμένην παραβαίνειν, πιστεύσας ὅτι οὐκ ἔνοχός ἐστι τῷ ἔργῳ, οὔτ' αὖ συνειδὼς αὐτὸς αὑτῷ ἔργον εἰργασμένος τοιοῦτον μὴ οὐ χρῆσθαι τῷ νόμῳ· ἀνάγκη δὲ τῆς τε δίκης νικᾶσθαι παρὰ τὸ ἀλη-
6 θές, αὐτοῦ τε τοῦ ἀληθοῦς, κἂν μὴ ὁ τιμωρήσων ᾖ. αὐτῶν δὲ τούτων ἕνεκα οἵ τε νόμοι καὶ αἱ διωμοσίαι καὶ τὰ τόμια καὶ αἱ προῤῥήσεις, καὶ τἆλλ' ὅσα γίνεται τῶν δικῶν τοῦ φόνου ἕνεκα, πολὺ διαφέροντά ἐστιν ἢ ἐπὶ τοῖς ἄλλοις,
142 ὅτι καὶ αὐτὰ τὰ πράγματα, περὶ ὧν οἱ κίνδυνοι, περὶ πλείστου ἐστὶν ὀρθῶς γιγνώσκεσθαι· ὀρθῶς μὲν γὰρ γνω-

3, 4. δίκας] add ABZ. 4, 2. καὶ τῷ νόμῳ] καὶ νόμῳ AB. 3. ἱερῶν ἀγώνων θυσιῶν A, ἀγώνων ἱερῶν θυσιῶν B: θυσιῶν ἱερῶν ἀγώνων ς. 4. παλαιότατα] τιμιώτατα Valcken. Diatr. Eurip. p. 293. A. conf. Schaefer. Meletem. p. 80. 7. ἁγνεύσει Reiskius. 5, 5. ἀνθρώποις ἀγαθόν A: ἀνθρώποις τοῦ βίου ἀγαθόν ς. αὐτὸς om Z. 6. libri δεδοκιμασμένην, correxit Stephanus coll. 5, 87. 9. δίκης om Z. 6, 5. τὰ] ταῦτα ABZ.

σθέντα τιμωρία ἐστὶν ὑπὲρ τοῦ ἀδικηθέντος, φονέα δὲ τὸν μὴ αἴτιον ψηφισθῆναι ἁμαρτία καὶ ἀσέβεια εἴς τε τοὺς θεοὺς καὶ τοὺς νόμους. καὶ οὐκ ἴσον ἐστὶ τόν τε διώκοντα μὴ ὀρθῶς αἰτιάσασθαι καὶ ὑμᾶς τοὺς δικαστὰς μὴ ὀρθῶς γνῶναι. ἡ μὲν γὰρ τούτου αἰτίασις οὐκ ἔχει νῦν τέλος, ἀλλ᾽ ἐν ὑμῖν ἐστὶ καὶ τῇ δίκῃ· ὅ τι δ᾽ ἂν ὑμεῖς μὴ ὀρθῶς γνῶτε, τοῦτο οὐκ ἔστιν ὅποι ἀνενεγκὼν τις τὴν αἰτίαν ἀπολύσαιτο.

7 Ἐγὼ δέ, ὦ ἄνδρες, οὐ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχω περὶ τῆς ἀπολογίας ἥνπερ οἱ κατήγοροι περὶ τῆς κατηγορίας. οὗτοι γὰρ τὴν μὲν δίωξιν εὐσεβείας ἕνεκά φασι ποιεῖσθαι καὶ τοῦ δικαίου, τὴν δὲ κατηγορίαν ἅπασαν πεποίηνται διαβολῆς ἕνεκα καὶ ἀπάτης· ὅπερ ἀδικώτατόν ἐστι τῶν ἐν ἀνθρώποις, καὶ οὐκ ἐλέγξαντες, εἴ τι ἀδικῶ, δικαίως με βούλονται τιμωρεῖσθαι, ἀλλὰ διαβάλλοντες, καὶ εἰ μηδὲν ἀδικῶ,
8 ζημιῶσαι καὶ ἐξελάσαι ἐκ τῆς γῆς ταύτης. ἐγὼ δὲ ἀξιῶ πρῶτον μὲν περὶ αὐτοῦ τοῦ πράγματος κρίνεσθαι, καὶ διηγήσασθαι ἐν ὑμῖν τὰ γενόμενα πάντα· ἔπειτα περὶ τῶν ἄλλων ὧν οὗτοι κατηγοροῦσιν, ἐὰν ὑμῖν ἡδομένοις ᾖ, βουλήσομαι ἀπολογήσασθαι. ἡγοῦμαι γάρ μοι τιμὴν καὶ ὠφέλειαν αὐτὰ οἴσειν, τοῖς δὲ κατηγόροις καὶ τοῖς ἐπηρεάζουσιν
9 αἰσχύνην, ἐπεί τοί γε καὶ δεινόν, ὦ ἄνδρες· ἵνα μὲν ἐξῆν αὐτοῖς, εἴ τι ἐγὼ ἠδίκουν τὴν πόλιν ἢ ἐν χορηγίᾳ ἢ ἐν ἄλλοις τισίν, ἀποφήνασι καὶ ἐξελέγξασιν ἄνδρα τε ἐχθρὸν τιμωρήσασθαι καὶ τὴν πόλιν ὠφελῆσαι, ἐνταῦθα μὲν οὐδεὶς πώποτε οἷός τε ἐγένετο αὐτῶν οὔτε μικρὸν οὔτε μέγα ἐλέγξαι ἀδικοῦντα τόνδε τὸν ἄνδρα τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον· ἐν δὲ τούτῳ τῷ ἀγῶνι, φόνου διώκοντες καὶ τοῦ νόμου οὕτως ἔχοντος, εἰς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα κατηγορεῖν, μηχανῶνται ἐπ᾽ ἐμὲ

v. 3. τε] libri γε. 4. αἰτιάσασθαι — ὀρθῶς om ABZ. 7. ὅποι AB: ὅτῳ ς. libri ἐνεγκών. conf. 5. § 89. 7, 3. ποιεῖσθαι ABZ πεποιῆσθαι ς. 5. καὶ] τῆς Z. 6. εἴ τι] libri εἴγ᾽. 7. διαβαλλόντες Z. 8, 4. κατηγοροῦσιν AB: κατηγορήσουσιν ς. ᾖ] om ABZ. 5. μοι] om pr A. 9, 1. ἐξῆν] ἐξῇ ABZ. 3. ἐξελέγξασιν AB: ἐλέγξασιν ς. τιμωρήσασθαι ABZ. 4. ἐνταυθὶ Z. 5. οἷός τε ἐγένετο] εὑρέθη Z. μέγα] μέγαν Z.

λόγους ψευδεῖς συντιθέντες καὶ διαβάλλοντες τὰ εἰς τὴν πόλιν. καὶ τῇ μὲν πόλει, εἰ μὲν ἀδικεῖται, κατηγορίαν ἀντὶ τιμωρίας ἀπονέμουσιν, αὐτοὶ δὲ ᾧ τὴν πόλιν φασὶν
10 ἀδικεῖσθαι, τούτου ἰδίᾳ ἀξιοῦσι δίκην λαμβάνειν. καίτοι αὗται αἱ κατηγορίαι οὔτε χάριτος ἄξιαι οὔτε πίστεως. οὔτε γὰρ δὴ οὗ ἡ πόλις ἐλάμβανεν ἂν δίκην εἴ τι ἠδίκητο, ἐνταῦθα τὴν κατηγορίαν ποιεῖται, ὥστε χάριτος ἄξιον εἶναι τῇ πόλει· οὔτε ὅς τις [οὐκ] ἄλλα κατηγορεῖ ἢ ἃ διώκει ἐν πράγματι τοιούτῳ, πιστεῦσαι δήπου αὐτῷ ἀξιώτερόν ἐστιν ἢ ἀπιστῆσαι. ἐγὼ δὲ σχεδὸν ἐπίσταμαι τὴν ὑμετέραν γνώμην, ὅτι οὐκ ἂν καταψηφίσαισθε οὔτ' ἂν ἀποψηφίσαισθε ἑτέρου τινὸς ἕνεκα μᾶλλον ἢ αὐτοῦ τοῦ πράγματος· ταῦτα γὰρ καὶ δίκαια καὶ ὅσια. ἄρξομαι δὲ ἐντεῦθεν.

11 Ἐπειδὴ χορηγὸς κατεστάθην εἰς Θαργήλια καὶ ἔλαχον Παντακλέα διδάσκαλον καὶ Κεκροπίδα φυλὴν πρὸς τῇ ἐμαυτοῦ, τουτέστι τῇ Ἐρεχθηΐδι, ἐχορήγουν ὡς ἄριστα ἐδυνάμην καὶ δικαιότατα. καὶ πρῶτον μὲν διδασκαλεῖον ᾗ ἦν ἐπιτηδειότατον τῆς ἐμῆς οἰκίας κατεσκεύασα, ἐν ᾧπερ καὶ Διονυσίοις ὅτε ἐχορήγουν ἐδίδασκον· ἔπειτα τὸν χορὸν συνέλεξα ὡς ἐδυνάμην ἄριστα, οὔτε ζημιώσας οὐδένα οὔτε ἐνέχυρα βίᾳ φέρων οὔτ' ἀπεχθανόμενος οὐδενί, ἀλλ' ὥσπερ ἂν ἥδιστα καὶ ἐπιτηδειότατα ἀμφοτέροις ἐγίγνετο, ἐγὼ μὲν ἐκέλευον καὶ ἠγούμην, οἱ δ' ἑκόντες
12 καὶ βουλόμενοι ἔπεμπον. ἐπεὶ δὲ ἧκον οἱ παῖδες, πρῶτον μέν μοι ἀσχολία ἦν παρεῖναι καὶ ἐπιμελεῖσθαι· ἐτύγχανε γάρ μοι πράγματα ὄντα πρὸς Ἀριστίωνα καὶ Φιλῖνον, ἃ ἐγὼ περὶ πολλοῦ ἐποιούμην, ἐπειδή περ εἰσήγγειλα,

10, 1. τούτου ἰδίᾳ] τουτονὶ δὴ Z, τουτουὶ δὴ ς. καίτοι αὗται] καὶ τοιαῦται Z. 5. ὅς τις] ἅ τις Z. οὐκ delebat Reiskius cum Tayloro. διώκει] γινώσκει Z. 8. καταψηφίσαισθε — ἀποψηφίσαισθε] ita correxi ς. καταψηφίσησθε — ἀποψηφίσησθε auctore A, qui καταψηφίσεσθε. 11, 3. τουτέστι τῇ Ἐρεχθηΐδι] *Auctoris ipsius an scholiastae sint haec vocabula, in dubio relinquam.* Reiskius. pro Ἐρεχθηΐδι Z Ἐρεχθίδι. 5. ᾗ] ἣν ABZ. 6. ὅτε add ABZ. 8. ἐνέχυρα] εἰς ἐνέχυρα Z. 12, 1. ἐπεὶ AB: ἐπειδὴ ς. 3. Ἀριστίωνα AB: Ἀρίστωνα ς. cf. § 21 et 35. 4. ἐπειδήπερ εἰσήγγειλα AB, ἐπειδήπερ ἤγγειλα Z: ἐπειδὴ παρήγγειλα ς. cf. § 35.

ὀρθῶς καὶ δικαίως ἀποδεῖξαι τῇ βουλῇ καὶ τοῖς ἄλλοις Ἀθηναίοις. ἐγὼ μὲν οὖν τούτοις προσεῖχον τὸν νοῦν, κατέστησα δὲ ἐπιμελεῖσθαι, εἴ τι δέοι τῷ χορῷ, Φανόστρατον, δημότην μὲν τουτωνὶ τῶν διωκόντων, κηδεστὴν δ᾽ ἐμαυτοῦ, ᾧ ἐγὼ δέδωκα τὴν θυγατέρα, καὶ ἠξίουν αὐτὸν
3 ἄριστα ἐπιμελεῖσθαι· ἔτι δὲ πρὸς τούτῳ δύο ἄνδρας, τὸν μὲν Ἐρεχθηΐδος Ἀμυνίαν, ὃν αὐτοὶ οἱ φυλέται ἐψηφί-
3 σαντο συλλέγειν καὶ ἐπιμελεῖσθαι τῆς φυλῆς ἑκάστοτε, δοκοῦντα χρηστὸν εἶναι, τὸν δ᾽ ἕτερον τῆς Κεκροπίδος, ὅσπερ ἑκάστοτε εἴωθε ταύτην τὴν φυλὴν συλλέγειν· ἔτι δὲ τέταρτον Φίλιππον, ᾧ προσετέτακτο ὠνεῖσθαι καὶ ἀναλίσκειν εἴ τι φράζοι ὁ διδάσκαλος ἢ ἄλλος τις τούτων, ὅπως ἄριστα χορηγοῖντο οἱ παῖδες καὶ μηδενὸς ἐνδεεῖς εἶεν διὰ τὴν ἐμὴν ἀσχολίαν. καθειστήκει μὲν ἡ χορηγία οὕτω. καὶ τούτων εἴ τι ψεύδομαι προφάσεως ἕνεκα, ἔξεστι τῷ κατηγόρῳ ἐξελέγξαι ἐν τῷ ὑστέρῳ λόγῳ ὅ τι ἂν βούληται εἰπεῖν, ἐπεί τοι οὕτως ἔχει, ὦ ἄνδρες· πολλοὶ τῶν περιεστώτων τούτων τὰ μὲν πράγματα ταῦτα πάντα ἀκριβῶς ἐπίστανται, καὶ τοῦ ὁρκωτοῦ ἀκούουσι, καὶ ἐμοὶ προσέχουσι τὸν νοῦν ἅττα ἐγὼ ἀποκρίνομαι, οἷς ἐγὼ ἐβουλόμην ἂν δοκεῖν αὐτός τε εὔορκος εἶναι καὶ ὑμᾶς τἀληθῆ λέγων πεῖσαι ἀποψηφίσασθαί μου. πρῶτον μὲν οὖν ἀποδείξω ὑμῖν ὅτι οὔτ᾽ ἐκέλευσα τὸν παῖδα πιεῖν τὸ φάρμακον οὔτ᾽ ἠνάγκασα οὔτ᾽ ἔδωκα οὔτε παρῆν ὅτ᾽ ἔπιεν. καὶ οὐ τούτου ἕνεκα ταῦτα σφόδρα λέγω, ὡς ἐμαυτὸν ἔξω αἰτίας καταστήσω, ἕτερον δέ τινα εἰς αἰτίαν ἀγάγω· οὐ δῆτα ἔγωγε, πλήν γε τῆς τύχης, ἥπερ οἶμαι καὶ ἄλλοις πολλοῖς ἀνθρώπων αἰτία ἐστὶν ἀποθανεῖν· ἣν οὔτ᾽ ἂν ἐγὼ οὔτ᾽ ἄλλος οὐδεὶς οἷός τ᾽ ἂν εἴη ἀποστρέψαι μὴ οὐ γενέσθαι ἥντινα δεῖ ἑκάστῳ.

v. 4. τουτωνὶ] τουτονὶ Z. 13, 1. ἄριστα] ἄξια Z. ἔτι — ἐπιμελεῖσθαι] om Z. 2. Ἀμυνίαν ὃν] ἀμηνιανον A, ἀμηνιανὸν B. 7. εἴ τι ABZ: ὅτι ς. 9. καθειστήκει ABZ: καθιστήκει ς. 14, 1. προφάσεως om pr A. 2. ἐλέγξαι Zς. 3. ἐπεί τοι οὕτως ABZ: ἐπεὶ τοιούτως ς. ἔχει] ἔχοι Z. 15, 3. οὔτε παρῆν Z: καὶ οὔτε παρῆν ς. 5. ἀγαγεῖν A, ἀγαγὼν B.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

16 Μεμαρτύρηται μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες, περὶ τοῦ πράγματος
ἃ ἐγὼ ὑμῖν ὑπεσχόμην· ἐξ αὐτῶν δὲ τούτων χρὴ σκοπεῖν
ἅ τε οὗτοι διωμόσαντο καὶ ἃ ἐγώ, πότεροι ἀληθέστερα
καὶ εὐορκότερα. διωμόσαντο δὲ οὗτοι μὲν ἀποκτεῖναί
με Διόδοτον βουλεύσαντα τὸν θάνατον, ἐγὼ δὲ μὴ ἀπο-
17 κτεῖναι, μήτε χειρὶ ἀράμενος μήτε βουλεύσας. αἰτιῶν-
ται δὲ οὗτοι μὲν ἐκ τούτων ὡς οὗτος κελεύσειε πιεῖν τὸν
παῖδα τὸ φάρμακον ἢ ἠνάγκασεν ἢ ἔδωκεν· ἐγὼ δὲ ἐξ
αὐτῶν τούτων ὧν αἰτιῶνται οὗτοι ἀποφανῶ ὅτι οὐκ ἔνοχός
εἰμι. οὔτε γὰρ ἐκέλευσα οὔτ᾽ ἔδωκα οὔτ᾽ ἠνάγκασα· καὶ
ἔτι προστίθημι αὐτοῖς ὅτι οὐ παρεγενόμην πίνοντι. καὶ
εἰ φασὶν ἀδικεῖν εἴ τις ἐκέλευσεν, ἐγὼ οὐκ ἀδικῶ· οὐ γὰρ
ἐκέλευσα. καὶ εἰ φασὶν ἀδικεῖν εἴ τις ἠνάγκασεν, ἐγὼ
οὐκ ἀδικῶ· οὐ γὰρ ἠνάγκασα. καὶ εἰ τὸν δόντα τὸ φάρ-
μακόν φασιν αἴτιον εἶναι, ἐγὼ οὐκ αἴτιος· οὐ γὰρ ἔδω-
18 κα. αἰτιάσασθαι μὲν οὖν καὶ καταψεύσασθαι ἔξεστι τῷ
βουλομένῳ· αὐτὸς γὰρ ἕκαστος τούτου κρατεῖ· γενέσθαι
μέντοι τὰ μὴ γενόμενα καὶ ἀδικεῖν τὸν μὴ ἀδικοῦντα
οὐκ ἐν τοῖς τούτων λόγοις ἡγοῦμαι εἶναι, ἀλλ᾽ ἐν τῷ δι-
καίῳ καὶ ἐν τῷ ἀληθεῖ. ὁπόσα μὲν γὰρ λάθρα πράττε-
ται καὶ ἐπὶ θανάτῳ βουλευθέντα, ὧν μή εἰσι μάρτυρες,
ἀνάγκη περὶ τῶν τοιούτων ἐξ αὐτῶν τῶν λόγων τῶν τε
τοῦ κατηγόρου καὶ τοῦ ἀποκρινομένου τὴν διάγνωσιν ποι-
εῖσθαι καὶ θηρεύειν καὶ ἐπὶ σμικρὸν ὑπονοεῖν τὰ λεγόμε-
να, καὶ εἰκάζοντας μᾶλλον ἢ σάφα εἰδότας ψηφίζεσθαι
19 περὶ τῶν πραγμάτων· ὅπου δὲ πρῶτον μὲν αὐτοὶ οἱ κα-
τήγοροι ὁμολογοῦσι μὴ ἐκ προνοίας μηδ᾽ ἐκ παρασκευῆς
γενέσθαι τὸν θάνατον τῷ παιδί, ἔπειτα τὰ πραχθέντα
φανερῶς ἅπαντα πραχθῆναι καὶ ἐναντίον μαρτύρων πολ-

16, 4. δὲ AB, μὲν Z: γὰρ ς. κτεῖναί AB. 5. τὸν ABZ: αὐτῷ ς. 17, 1. ἀράμενος ABZ: ἀράμενον ς: Valcken. (ad Herodot. 6, 56.) ἐργασάμενον. βουλεύσας A: βουλεῦσαι ς. 6. ἔτι] ἐπὶ AB. 7. ἐκέλευσεν — εἴ τις] haec solus dedit A. 10. οὐ γὰρ ἔδωκα] om Z. 18, 2. τούτου AB: τοῦτο ς. 5. λάθρα] θανάτῳ Z. 7. τῶν τε τοῦ AB, τοῦ τε τοῦ Z: vulgo om τε. 10, 4. ἐναντίων BZ.

λῶν, καὶ ἀνδρῶν καὶ παίδων, καὶ ἐλευθέρων καὶ δούλων, ἐξ ὧνπερ καὶ εἴ τίς τι ἠδίκηκε, φανερώτατος ἂν εἴη, καὶ εἴ τις μὴ ἀδικοῦντα αἰτιῷτο, μάλιστα ἐξελέγχοιτο.

0 Ἄξιον δ' ἐνθυμηθῆναι, ὦ ἄνδρες, ἀμφότερα καὶ τῆς γνώμης τῶν ἀντιδίκων καὶ οἵῳ τρόπῳ ἔρχονται ἐπὶ τὰ πράγματα. ἐξ ἀρχῆς γὰρ οὐδὲν ὁμοίως οὗτοί τε πρὸς
1 ἐμὲ πράττουσι καὶ ἐγὼ πρὸς τούτους. ἔλεξε μὲν γὰρ Φιλοκράτης οὑτοσὶ ἀναβὰς εἰς τὴν ἡλιακὴν τὴν τῶν θεσμοθετῶν, τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ὁ παῖς ἐξεφέρετο, ὅτι ἀδελφὸν αὐτοῦ ἀποκτείναιμι ἐγὼ ἐν τῷ χορῷ, φάρμακον ἀναγκάσας πιεῖν. ἐπειδὴ δὲ οὗτος ταῦτ' ἔλεγεν, ἀναβὰς ἐγὼ εἰς τὸ δικαστήριον τοῖς αὐτοῖς δικασταῖς ἔλεξα ὅτι τὸν μὲν νόμον οὐ δίκαιον οὐ προκαθῆσθαι εἰ Φιλοκράτης κατηγορῶν καὶ διαβάλλων εἰς τὸ δικαστήριον, μελλόντων ἔσεσθαί μοι ἀγώνων πρὸς Ἀριστίωνα καὶ Φιλῖνον αὔριον τῇ ἕνῃ, ὧν-
2 περ ἕνεκα τοὺς λόγους τούτους λέγει· ἃ μέντοι αἰτιῷτο καὶ διαβάλλοι, ῥᾳδίως ἐξελεγχθήσοιτο ψευδόμενος. εἰσὶ γὰρ οἱ συνειδότες πολλοί, καὶ ἐλεύθεροι καὶ δοῦλοι, καὶ νεώτεροι καὶ πρεσβύτεροι, σύμπαντες πλείους ἢ πεντήκοντα, οἳ τούς τε λόγους τοὺς λεχθέντας περὶ τῆς πόσεως τοῦ φαρμάκου καὶ τὰ πραχθέντα καὶ τὰ λεγόμενα πάντα
3 ἠπίσταντο. καὶ εἶπόν τε ταῦτα ἐν τῷ δικαστηρίῳ, καὶ προὐκαλούμην αὐτὸν εὐθὺς τότε, καὶ αὖθις τῇ ὑστεραίᾳ ἐν τοῖς αὐτοῖς δικασταῖς, καὶ ἰέναι ἐκέλευον λαβόντα μάρτυρας ὁπόσους βούλοιτο ἐπὶ τοὺς παραγενομένους, λέγων αὐτῶν ὀνομαστὶ ἕκαστον, τούτους ἐρωτᾶν καὶ ἐλέγχειν, τοὺς μὲν ἐλευθέρους ὡς χρὴ τοὺς ἐλευθέρους, οἳ σφῶν ἕνεκα καὶ τοῦ δικαίου ἔφραζον ἂν τἀληθῆ καὶ τὰ

v. 2. τις τι A, τις τοι Z: τις ς. ἠδίκηκε ABZ: ἠδίκησε ς.
21, 2. ἡλιακὴν] ἡλιαίαν Taylorus. τὴν τῶν] τῇ τῶν Z. 3. τῇ om Z. 5. πιεῖν] ποιεῖν B. δὲ add ABZ. 6. τὸν μὲν νόμον οὐ δίκαιον οὐ προκαθῆσθαι εἰ] Reiskius τὸ μὲν ὅλον οὐ δίκαιον οὐδὲ προσῆκον ποιεῖ. alterum οὐ om pr A. 22, 4. καὶ πρεσβύτεροι add ABZ. 6. καὶ τὰ λεγόμενα aut delebat Reiskius aut in καὶ τὰ γενόμενα mutabat. 23, 3. περιγενομένους Z. 4. αὐτῶν ὀνομαστὶ Reiskius; libri αὐτῷ ὀνόματι. ἐρωτᾶν καὶ ἐλέγχειν ABZ: καὶ om ς.

γενόμενα, τοὺς δὲ δούλους, εἰ μὲν αὐτῷ ἐρωτῶντι τἀλη-
θῆ δοκοῖεν λέγειν, εἰ δὲ μή, ἕτοιμος εἴην διδόναι βασανί-
ζειν τούς τε ἐμαυτοῦ πάντας, καὶ εἴ τινας τῶν ἀλλοτρί-
ων κελεύοι, ὡμολόγουν πείσας τὸν δεσπότην παραδώσειν
24 *αὐτῷ βασανίζειν τρόπῳ ὁποίῳ βούλοιτο. καὶ ταῦτα ἐμοῦ*
προκαλουμένου καὶ λέγοντος ἐν τῷ δικαστηρίῳ, οὗ καὶ
αὐτοὶ οἱ δικασταὶ καὶ ἕτεροι ἰδιῶται πολλοὶ μάρτυρες πα-
ρῆσαν, οὔτε τότε παραχρῆμα οὔτε ὕστερον ἐν παντὶ τῷ
χρόνῳ οὐδεπώποτε ἠθέλησαν ἐλθεῖν ἐπὶ τοῦτο τὸ δίκαιον,
εὖ εἰδότες ὅτι οὐκ ἂν τούτοις κατ᾽ ἐμοῦ ἔλεγχος ἐγίνετο
οὗτος, ἀλλ᾽ ἐμοὶ κατὰ τούτων ὅτι οὐδὲν δίκαιον οὐδ᾽ ἀλη-
25 *θὲς ᾐτιῶντο. ἐπίστασθε δέ, ὦ ἄνδρες, ὅτι αἱ ἀνάγκαι αὗ-*
ται ἰσχυρόταται καὶ μέγισταί εἰσι τῶν ἐν ἀνθρώποις, καὶ
ἔλεγχοι ἐκ τούτων σαφέστατοι καὶ πιστότατοι περὶ τοῦ
δικαίου, ὅπου εἶεν ἐλεύθεροι μὲν πολλοὶ οἱ συνειδότες, εἶεν
δὲ δοῦλοι, καὶ ἐξείη μὲν τοὺς ἐλευθέρους ὅρκοις καὶ πίστε-
σιν ἀναγκάζειν, ἃ τοῖς ἐλευθέροις μέγιστα καὶ περὶ πλεί-
στου ἐστίν, ἐξείη δὲ τοὺς δούλους ἑτέραις ἀνάγκαις, ὑφ᾽
ὧν καὶ ἢν μέλλωσιν ἀποθανεῖσθαι κατειπόντες, ὅμως
ἀναγκάζονται τἀληθῆ λέγειν· ἡ γὰρ παροῦσα ἀνάγκη
26 *ἑκάστῳ ἰσχυροτέρα ἐστὶ τῆς μελλούσης ἔσεσθαι. εἰς πᾶν*
τοίνυν ἐγὼ προὐκαλεσάμην τούτους, καὶ ἐξ ὧν γε χρὴ
ἄνθρωπον ὄντα τἀληθῆ καὶ τὰ δίκαια πυνθάνεσθαι, ἐξῆν
αὐτοῖς πυνθάνεσθαι, καὶ πρόφασις οὐδεμία ὑπελείπετο.
καὶ ἐγὼ μὲν ὁ τὴν αἰτίαν ἔχων καὶ ἀδικῶν, ὡς οὗτοί φα-
σιν, ἕτοιμος ἦν αὐτοῖς κατ᾽ ἐμαυτοῦ παρέχειν ἔλεγχον τὸν
δικαιότατον· οἱ δ᾽ αἰτιώμενοι καὶ φάσκοντες ἀδικεῖσθαι
27 *αὐτοὶ ἦσαν οἱ οὐκ ἐθέλοντες ἐλέγχειν εἴ τι ἠδικοῦντο. καὶ*
εἰ μὲν ἐγὼ τούτων προκαλουμένων μὴ ἠθέλησα τοὺς πα-

v. 1. τἀληθῆ] διδόναι τἀληθῆ ABZ. 2. ἕτοιμος εἴην Taylorus, ἕτοιμος εἶεν (erasa inter haec duo vocabula una littera) A, ἕτοιμοι εἶεν BZ: ἕτοιμοι σταῖεν ς. 3. τούς τε — βασανίζειν add A. 24, 4. τῷ add ABZ. 5. οὐδεπώποτε A, οὐδὲ οὐδὲ πώποτε B: οὐδέποτε ς.
25, 5. ἐξείη μὲν] ἐξείημεν BZ. 7. ἐξείη δὲ] ἐξείημεν δὲ ABZ.
26, 1. ἑκάστῳ ABZ: ἐν ἑκάστῳ ς. 2. ἐγὼ] ἐγὼ ταῦτα A. ἐγὼ πάντα Z. γε] σε AB, om Z. 3. ἐξῆν αὐτοῖς πυνθάνεσθαι om Z.
27, 1. οἱ οὐκ ἐθέλοντες — ἐγὼ τούτων om Z.

ραγενομένους ἀποφῆναι, ἢ θεράποντας ἐξαιτοῦσι μὴ ἤθελον ἐκδιδόναι, ἢ ἄλλην τινὰ πρόκλησιν ἔφευγον, αὐτὰ ἂν ταῦτα μέγιστα τεκμήρια κατ' ἐμοῦ ἐποιοῦντο ὅτι ἀληθὴς ἦν ἡ αἰτία· ἐπεὶ δ' ἐμοῦ προκαλουμένου οὗτοι ἦσαν οἱ φεύγοντες τὸν ἔλεγχον, ἐμοὶ δήπου δίκαιον κατὰ τούτων τὸ αὐτὸ τοῦτο τεκμήριον γενέσθαι ὅτι οὐκ ἀληθὴς
28 ἦν ἡ αἰτία ἣν αἰτιῶνται κατ' ἐμοῦ. ἐπίσταμαι δὲ καὶ τάδε, ὦ ἄνδρες, ὅτι εἰ μὲν τούτοις ἐμοῦ κατεμαρτύρουν οἱ μάρτυρες οἱ παραγενόμενοι, αὐτοῖς ἂν τούτοις ἰσχυροτάτοις ἐχρῶντο καὶ πίστιν ταύτην σαφεστάτην ἀπέφαινον, τοὺς μάρτυρας τοὺς καταμαρτυροῦντας· τῶν αὐτῶν δὲ τούτων μαρτυρούντων, ἃ μὲν ἐγὼ λέγω, ἀληθῆ εἶναι, ἃ δὲ οὗτοι λέγουσιν, οὐκ ἀληθῆ, τοῖς μὲν μάρτυσι τοῖς [ἐμοὶ] μαρτυροῦσιν ἀπιστεῖν ὑμᾶς διδάσκουσι, τοῖς δὲ λόγοις οἷς αὐτοὶ λέγουσι πιστεύειν ὑμᾶς φασὶ χρῆναι, οὓς ἐγὼ εἰ
29 ἔλεγον ἄνευ μαρτύρων, ψευδεῖς ἂν κατηγόρουν εἶναι. καίτοι δεινὸν εἰ οἱ αὐτοὶ μὲν μάρτυρες τούτοις ἂν μαρτυροῦντες πιστοὶ ἦσαν, ἐμοὶ δὲ μαρτυροῦντες ἄπιστοι ἔσονται. καὶ εἰ μὲν πάνυ μὴ παρεγένοντο μάρτυρες, ἐγὼ δὲ παρειχόμην, ἢ τοὺς παραγενομένους μὴ παρειχόμην, ἑτέρους δέ τινας, εἰκότως ἂν οἱ τούτων λόγοι πιστότεροι ἦσαν τῶν ἐμῶν μαρτύρων· ὅπου δὲ μάρτυράς τε ὁμολογοῦσι παραγενέσθαι, καὶ ἐγὼ τοὺς παραγενομένους παρέχομαι εὐθὺς ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας, καὶ αὐτὸς ἐγὼ καὶ οἱ μάρτυρες πάντες φανεροί ἐσμεν λέγοντες ἅπερ νυνὶ πρὸς ὑμᾶς, πόθεν χρή, ὦ ἄνδρες, ἢ τἀληθῆ πιστὰ ἢ τὰ μὴ ἀληθῆ ἄπιστα
30 ποιεῖν ἄλλοθεν ἢ ἐκ τῶν τοιούτων; ὅπου μὲν γὰρ λόγῳ τις διδάσκοι περὶ τῶν πραχθέντων, μάρτυρας δὲ μὴ παρέχοιτο, μαρτύρων ἄν τις τοὺς λόγους τούτους ἐνδεεῖς φαίη εἶναι· ὅπου δὲ μάρτυρας μὲν παρέχοιτο, τεκμήρια δὲ

v. 1. ἢ θεράποντας] θεράποντας ἢ ς. sed disiunctivam eo loco nullus liber habet, A ante θεράποντας litteram unam erasam. 4. ἡ om AB. 28, 6. μαρτυρούντων pr A: καταμαρτυρούντων ς. 7. λέγουσιν om Z. ἐμοὶ interposui auctore Reiskio. 29, 3. πιστοὶ] δεινοὶ Z. 5. Ante ἢ cum AB omisi ἄν. παρεσχόμην A. 30, 1. ποιεῖν] πιεῖν Z. 2. διδάσκει B. 4. παρέχοιντο — ἀποφαίνοιντο ABZ.

αὖ τοῖς μαρτυροῦσιν ὅμοια μὴ ἀποφαίνοιτο, ταῦτα ἄν τις
31 ἔχοι εἰπεῖν, εἰ βούλοιτο. ἐγὼ τοίνυν τούς τε λόγους ὑμῖν
εἰκότας ἀποφαίνω, καὶ τοῖς λόγοις τοὺς μάρτυρας ὁμο-
λογοῦντας καὶ τοῖς μάρτυσι τὰ ἔργα, καὶ τεκμήρια ἐξ
αὐτῶν τῶν ἔργων, καὶ ἔτι πρὸς τούτοις δύο τὼ μεγίστω
καὶ ἰσχυροτάτω, τούτους μὲν αὐτούς τε ὑπὸ σφῶν αὐτῶν
ἐξελεγχομένους καὶ ὑπ᾽ ἐμοῦ, ἐμὲ δὲ ὑπό τε τούτων καὶ
32 ὑπὸ ἐμαυτοῦ ἀπολυόμενον· ὅπου γὰρ ἐθέλοντος ἐλέγχε-
σθαι ἐμοῦ περὶ ὧν ᾐτιῶντο οὗτοι μὴ ἤθελον ἐλέγχειν, ᾐδί-
κουν, καὶ ἐμὲ μὲν δήπου ἀπέλυον, αὐτοὶ δὲ κατὰ σφῶν
αὐτῶν μάρτυρες ἐγένοντο ὅτι οὐδὲν δίκαιον οὐδ᾽ ἀληθὲς
ᾐτιῶντο. καίτοι εἰ πρὸς τοῖς ἐμαυτοῦ μάρτυσι τοὺς ἀντι-
δίκους αὐτοὺς μάρτυρας παρέχομαι, ποῖ ἔτι ἐλθόντα δεῖ
ἢ πόθεν ἀποδείξαντα τῆς αἰτίας ἀπολελύσθαι;

33 Ἡγοῦμαι μὲν οὖν καὶ ἐκ τῶν εἰρημένων καὶ ἀποδεδει-
γμένων, ὦ ἄνδρες, δικαίως ἄν μου ἀποψηφίσασθαι ὑμᾶς,
καὶ ἐπίστασθαι ἅπαντας ὅτι οὐδέν μοι προσήκει τῆς αἰ-
τίας ταύτης. ἵνα δ᾽ ἔτι καὶ ἄμεινον μάθητε, τούτου ἕνε-
κα πλείω λέξω, καὶ ἀποδείξω ὑμῖν τοὺς κατηγόρους τού-
τους ἐπιορκοτάτους ὄντας καὶ ἀσεβεστάτους ἀνθρώπων,
καὶ ἀξίους οὐ μόνον ὑπ᾽ ἐμοῦ μισεῖσθαι ἀλλὰ καὶ ὑφ᾽
ὑμῶν πάντων καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν τῆς δίκης ἕνεκα
34 ταυτησί. Οὗτοι γὰρ τῇ μὲν πρώτῃ ἡμέρᾳ ᾗ ἀπέθανεν ὁ
παῖς, καὶ τῇ ὑστεραίᾳ ᾗ προέκειτο, οὐδ᾽ αὐτοὶ ἠξίουν αἰ-
τιᾶσθαι ἐμὲ οὐδ᾽ ἀδικεῖν ἐν τῷ πράγματι τούτῳ οὐδέν,
ἀλλὰ συνῆσαν ἐμοὶ καὶ διελέγοντο· τῇ δὲ τρίτῃ ἡμέρᾳ
ᾗ ἐξεφέρετο ὁ παῖς, ταύτῃ δὴ πεπεισμένοι ἦσάν τινες ὑπὸ
τῶν ἐχθρῶν τῶν ἐμῶν, καὶ παρεσκευάζοντο αἰτιᾶσθαι καὶ
προαγορεύειν εἴργεσθαι τῶν νομίμων. τίνες οὖν ἦσαν οἱ
πείσαντες αὐτούς; καὶ τίνος ἕνεκα καὶ πρόθυμοι ἐγένοντο
πεῖσαι αὐτούς; δεῖ γάρ με καὶ ταῦτα ὑμᾶς διδάξαι.
35 κατηγορήσειν ἔμελλον Ἀριστίωνος καὶ Φιλίνου καὶ Ἀμ-
πελίνου καὶ τοῦ ὑπογραμματέως τῶν θεσμοθετῶν, μεθ᾽

v. 1. αὖ τοῖς Reiskius; libri αὐτοῖς. ταῦτα] libri ταὐτά.
33, 4. πάθητε Z. 34, 5. ταύτῃ] ταυτὶ ABZ. δὴ AB: δὲ ς.
7. εἴργεσθαι A: εἴργεσθαι ς. 35, 2. θεσμοθετῶν AB: νομοθετῶν ς.

οὗπερ συνέκλεπτον, περὶ ὧν εἰσήγγειλα εἰς τὴν βουλήν.
καὶ αὐτοῖς ἐκ μὲν τῶν πεπραγμένων οὐδεμία ἦν ἐλπὶς
ἀποφεύξεσθαι (τοιαῦτα ἄρ' ἦν τὰ ἠδικημένα)· πείσαντες
δὲ τούτους ἀπογράφεσθαι καὶ προαγορεύειν ἐμοὶ εἴργεσθαι
τῶν νομίμων, ἡγήσαντο ταύτην σφίσιν ἔσεσθαι σωτηρίαν
6 καὶ ἀπαλλαγὴν τῶν πραγμάτων ἁπάντων. ὁ γὰρ νόμος
οὕτως ἔχει, ἐπειδάν τις ἀπογραφῇ φόνου δίκην, εἴργεσθαι
τῶν νομίμων· καὶ οὔτ' ἂν ἐγὼ οἷός τ' ἦν ἐπεξελθεῖν εἰργό-
μενος τῶν νομίμων, ἐκεῖνοί τε ἐμοῦ τοῦ εἰσαγγείλαντος
καὶ ἐπισταμένου τὰ πράγματα μὴ ἐπεξιόντος ῥᾳδίως
ἔμελλον ἀποφεύξεσθαι καὶ δίκην οὐ δώσειν ὑμῖν ὧν ἠδί-
κησαν. καὶ τοῦτ' οὐκ ἐπ' ἐμοὶ πρῶτον ἐμηχανήσαντο Φι-
λῖνος καὶ οἱ ἕτεροι, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ Λυσιστράτῳ πρότερον,
7 ὡς αὐτοὶ ὑμεῖς ἠκούσατε. καὶ οὗτοι μὲν πρόθυμοι τότε
ἦσαν ἀπογράφεσθαί με εὐθὺς τῇ ὑστεραίᾳ ᾗ ὁ παῖς ἐθά-
πτετο, πρὶν τὴν οἰκίαν καθᾶραι καὶ τὰ νομιζόμενα ποιῆ-
σαι, αὐτὴν ταύτην φυλάξαντες τὴν ἡμέραν ἐν ᾗ ἔμελλεν ὁ
πρῶτος ἐκείνων κριθήσεσθαι, ὅπως μηδὲ καθ' ἑνὸς αὐτῶν
οἷός τε γενοίμην ἐπεξελθεῖν μηδ' ἐνδεῖξαι τῷ δικαστηρίῳ
8 τὰ ἀδικήματα· ἐπειδὴ δὲ αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς τούς τε νό-
μους ἀνέγνω, καὶ χρόνον ἀπέδειξεν τί οὐκ ἐγχωροίη
ἀπογράψασθαι καὶ τὰς κλήσεις καλεῖσθαι ὅσας ἔδει, καὶ
ἐγὼ τοὺς ταῦτα μηχανωμένους εἰσάγων εἰς τὸ δικαστήριον
εἷλον ἅπαντας, καὶ ἐτιμήθη αὐτοῖς ὧν ὑμεῖς ἐπίστασθε,
καὶ οὗτοι ὧν ἕνεκα ἐλάμβανον χρήματα οὐδὲν αὐτοῖς
9 οἷοί τε ἦσαν ὠφελῆσαι, τότε δὴ προσιόντες αὐτῷ τ' ἐμοὶ
καὶ τοῖς φίλοις ἐδέοντο διαλλαγῆναι, καὶ δίκην ἕτοιμοι
ἦσαν διδόναι τῶν ἡμαρτημένων. καὶ ἐγὼ πεισθεὶς ὑπὸ τῶν
φίλων διηλλάγην τούτοις ἐν τῇ πόλει ἐναντίον μαρτύρων,
οἵπερ διήλλαττον ἡμᾶς πρὸς τῷ νεῷ τῆς Ἀθηνᾶς· καὶ με-
τὰ τοῦτο συνῆσάν μοι καὶ διελέγοντο ἐν τοῖς ἱεροῖς, ἐν τῇ
ἀγορᾷ, ἐν τῇ ἐμῇ οἰκίᾳ, ἐν τῇ σφετέρᾳ αὐτῶν καὶ ἑτέρωθι
πανταχοῦ. τὸ τελευταῖον, ὦ Ζεῦ καὶ θεοὶ πάντες, Φιλο-

v. 1. εἰσήγγειλαν Z. 36, 4. νομικῶν Z. 37, 1. μὲν add AB. 3. κα-
θᾶραι] καθαρὰν Z. 38, 2. χρόνους A, ceteri χρόνον. 11] ἐντὸς οὗ
Reiskius. 6. χρήματα] τὰ χρήματα Z. 40, 1. ἐναντίος Z.

κράτης αὐτὸς οὑτοσὶ ἐν τῷ βουλευτηρίῳ ἐναντίον τῆς
βουλῆς, ἑστὼς μετ᾽ ἐμοῦ ἐπὶ τοῦ βήματος, ἁπτόμενος
ἐμοῦ διελέγετο, ὀνόματι ὁ τοιοῦτος ἐμὲ προσαγορεύων,
καὶ ἐγὼ τοῦτον, ὥστε δεινὸν δόξαι εἶναι τῇ βουλῇ, ἐπειδὴ
ἐπύθετο προειρημένον εἴργεσθαί μοι τῶν νομίμων ὑπὸ
τούτων, οὓς ἑώρα μοι τῇ προτέρᾳ συνόντας καὶ διαλεγομέ-
41 νους. σκέψασθε δὲ καί μοι μνήσθητε, ὦ ἄνδρες· ταῦτα
γὰρ οὐ μόνον μάρτυσιν ὑμῖν ἀποδείξω, ἀλλὰ καὶ ἐξ αὐ-
τῶν τῶν ἔργων ἃ τούτοις πέπρακται, ῥᾳδίως γνώσεσθε
ὅτι ἀληθῆ λέγω. καὶ πρῶτον ἃ τοῦ βασιλέως κατηγοροῦ-
σι καὶ διὰ τὴν ἐμὴν σπουδὴν οὔ φασιν αὐτὸν ἐθέλειν ἀπο-
γράφεσθαι τὴν δίκην, τοῦτο δὲ κατ᾽ αὐτῶν τούτων ἔσται
42 τεκμήριον ὅτι οὐκ ἀληθῆ λέγουσιν. ἔδει μὲν γὰρ τὸν βα-
σιλέα, ἐπειδὴ ἀπεγράψατο, τρεῖς προδικασίας ποιῆσαι
ἐν τρισὶ μησί, τὴν δίκην δ᾽ εἰσάγειν τετάρτῳ μηνί, ὥσπερ
νυνί· τῆς δ᾽ ἀρχῆς αὐτῷ λοιποὶ δύο μῆνες ἦσαν, Θαργη-
λιὼν καὶ Σκιῤῥοφοριών. καὶ οὔτ᾽ εἰσάγειν δήπου οἷός τ᾽
ἦν ἐφ᾽ ἑαυτοῦ, οὔτε παραδοῦναι φόνου ἔξεστιν, οὐδὲ πα-
ρέδωκεν οὐδεὶς πώποτε βασιλεὺς ἐν τῇ γῇ ταύτῃ. ἣν τινα
οὖν μήτε εἰσάγειν μήτε παραδοῦναι ἐξῆν αὐτῷ, οὐδ᾽ ἀπο-
43 γράφεσθαι ἠξίου παρὰ τοὺς ἡμετέρους νόμους. καὶ ὅτι οὐκ
ἠδίκει αὐτούς, μέγιστον σημεῖον· Φιλοκράτης γὰρ οὑτοσὶ
ἑτέρους τῶν ὑπευθύνων ἔσειε καὶ ἐσυκοφάντει, τούτου δὲ
τοῦ βασιλέως, ὅν φασι δεινὰ καὶ σχέτλια εἰργάσθαι, οὐκ
ἦλθε κατηγορήσων εἰς τὰς εὐθύνας. καίτοι τί ἂν ὑμῖν μεῖ-
ζον τούτου τεκμήριον ἀποδείξαιμι, ὅτι οὐκ ἠδικεῖτο οὔθ᾽ ὑπ᾽
44 ἐμοῦ οὔθ᾽ ὑπ᾽ ἐκείνου; ἐπειδὴ γὰρ οὑτοσὶ ὁ βασιλεὺς εἰς-
ῆλθεν, ἐξὸν αὐτοῖς ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας ἀρξαμένοις
τοῦ Ἑκατομβαιῶνος μηνὸς τριάκονθ᾽ ἡμέρας συνεχῶς
τούτων ᾗ τινὶ ἐβούλοντο ἀπογράφεσθαι, ἀπεγράφοντο οὐ-
δεμιᾷ· καὶ αὖθις τοῦ Μεταγειτνιῶνος μηνὸς ἀπὸ τῆς πρώ-

v. 3. ὀνόματι om Z. 5. ἐπείθετο Z. μοι om pr A. 41, 1. καί μοι μνήσθητε] μοι μνήσασθε Z. 42, 2. προδικασίας A, προδιαδικασίας B: διαδικασίας ς. 4. γαρθηλιὼν καὶ σκιροφοριὼν AB. 6. ἣν] ἂν A: ἂν ἣν ς. φόνον Z. 43, 2. ἠδίκει Reiskius; libri ἀδικεῖ. 4. ὅν] οὗ Z. εἰργάσθαι A: ἐργάσασθαι ς. 5. εὐθύνας AB: Ἀθήνας ς. τούτου μεῖζον Z. 44, 3. ἡμέρας] ἡμέρας ὁ B, ἡμέραι ὁ A.

της ἡμέρας ἀρξαμένοις ἐξὸν αὐτοῖς ἀπογράφεσθαι ᾗ τινὶ ἐβούλοντο, οὐδ' αὖ ἐνταῦθα ἀπεγράψαντο, ἀλλὰ παρῆσαν καὶ τούτου τοῦ μηνὸς εἴκοσιν ἡμέρας· ὥστε αἱ σύμπασαι ἡμέραι ἐγένοντο αὐτοῖς πλέον ἢ πεντήκοντα ἐπὶ τούτου τοῦ βασιλέως, ἐν αἷς ἐξὸν αὐτοῖς ἀπογράψασθαι
5 οὐκ ἀπεγράψαντο. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἅπαντες ὅσοις ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ βασιλέως ὁ χρόνος μὴ ἐνεχώρει, ... οὗτοι δ' ἐπιστάμενοι μὲν τοὺς νόμους ἅπαντας, ὁρῶντες δ' ἐμὲ βουλεύοντα καὶ εἰσιόντ' ἐς τὸ βουλευτήριον — καὶ ἐν αὐτῷ τῷ βουλευτηρίῳ Διὸς βουλαίου καὶ Ἀθηνᾶς βουλαίας ἱερόν ἐστι, καὶ εἰσιόντες οἱ βουλευταὶ προσεύχονται, ὧν κἀγὼ εἷς ἦν ὁ ταῦτα πράττων, καὶ εἰς τἆλλα πάντα ἱερὰ εἰσιὼν μετὰ τῆς βουλῆς, καὶ θύων καὶ εὐχόμενος ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης, καὶ πρὸς τούτοις πρυτανεύσας τὴν πρώτην πρυτανείαν ἅπασαν πλὴν δυοῖν ἡμέραιν, καὶ ἱεροποιῶν καὶ θύων ὑπὲρ τῆς δημοκρατίας, καὶ ἐπιψηφίζων καὶ λέγων γνώμας περὶ τῶν μεγίστων καὶ πλείστου
6 ἀξίων τῇ πόλει φανερὸς ἦν· καὶ οὗτοι παρόντες καὶ ἐπιδημοῦντες, ἐξὸν αὐτοῖς ἀπογράφεσθαι καὶ εἴργειν ἐμὲ τούτων ἁπάντων, οὐκ ἠξίουν ἀπογράφεσθαι· καίτοι ἱκανά γ' ἦν ὑπομνῆσαι καὶ ἐνθυμηθῆναι, εἴπερ ἠδικοῦντο, ἀμφότερα, καὶ σφῶν αὐτῶν ἕνεκα καὶ τῆς πόλεως. διὰ τί οὖν οὐκ ἀπεγράφοντο; διὰ τί συνῆσαν καὶ διελέγοντο; συνῆσάν τε
7 γάρ μοι οὐκ ἀξιοῦντες φονέα εἶναι, καὶ οὐκ ἀπεγράφοντο τούτου αὐτοῦ ἕνεκα, οὐχ ἡγούμενοί με ἀποκτεῖναι τὸν παῖδα οὐδ' ἔνοχον εἶναι τοῦ φόνου, οὐδὲ προσήκειν μοι τούτου
7 τοῦ πράγματος οὐδέν. καίτοι πῶς ἂν ἄνθρωποι σχετλιώτεροι ἢ ἀνομώτεροι γένοιντο, οἵτινες ἅπερ αὐτοὶ σφᾶς αὐτοὺς οὐκ ἔπεισαν, ταῦθ' ὑμᾶς ἀξιοῦσι πεῖσαι, καὶ ἃ αὐτοὶ ἔργῳ ἀπεδίκασαν, ταῦθ' ὑμᾶς κελεύουσι καταδι-

v. 1. ἀπογράφεσθαι — ἐξὸν αὐτοῖς om Z. ᾗ om AB. 4. ἡμέραι] ἡμέραις B et a correctore, ut videtur, A. 45. 4. εἰσιόντ' ἐς Reiskius: εἰσιόντες ς. 5. τῷ add ABZ. 46, 2. ἐξὸν] ἐξ ὧν AB. 3. καίτοι Reiskius; libri καί. ἱκανά γ' A: ἱκανὸν ς. 5. οὖν οὐκ ἀπεγράφοντο Reiskius: ὅπου κατεγράφοντο ς. 6. συνῆσαν Reiskius; libri συνῄεσαν. 7. μοι] με Z. 8. αὐτοῦ] γε Z. 9. τούτου AB: τοῦδε ς. 47, 3. ταῦθ' Z, celeri ταῦτα. ὑμᾶς] ἡμᾶς B.

κάσαι; καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἄνθρωποι τοῖς ἔργοις τοὺς λό-
γους ἐξελέγχουσιν, οὗτοι δὲ τοῖς λόγοις ζητοῦσι τὰ ἔργα
48 ἄπιστα καταστῆσαι. καίτοι εἰ μηδὲν ἄλλο μήτε εἶπον
μήτε ἀπέφηνα μήτε μάρτυρας παρεσχόμην, ἀλλὰ ταῦτα
ὑμῖν ἀπέδειξα, τούτους ὅπου μὲν χρήματα λαμβάνοιεν
ἐπ' ἐμοί, αἰτιωμένους καὶ προαγορεύοντας, ὅπου δὲ μὴ εἴη
ὁ δώσων, συνόντας καὶ διαλεγομένους, ἱκανὰ ἦν καὶ αὐτὰ
ταῦτα ἀκούσαντας ἀποψηφίσασθαι καὶ τούτους νομί-
ζειν ἐπιορκοτάτους καὶ ἀνοσιωτάτους πάντων ἀνθρώπων.
49 οὗτοι γὰρ ποίαν δίκην οὐ δικάσαιντ' ἂν ἢ ποῖον δικαστή-
ριον οὐκ ἐξαπατήσειαν ἢ τίνας ὅρκους οὐκ ἂν τολμήσειαν
παραβαίνειν, οἵτινες καὶ νῦν τριάκοντα μνᾶς ἐπ' ἐμοὶ
λαβόντες παρὰ τῶν ποριστῶν καὶ τῶν πωλητῶν καὶ
τῶν πρακτόρων καὶ τῶν ὑπογραμματέων οἷ τούτοις ὑπε-
γραμμάτευον, ἐξελάσαντές με ἐκ τοῦ βουλευτηρίου, ὅρκους
τοιούτους διωμόσαντο, ὅτι πρυτανεύων πυθόμενος αὐ-
τοὺς δεινὰ καὶ σχέτλια ἐργάζεσθαι εἰσῆγον εἰς τὴν βου-
λήν, καὶ ἐδίδαξα ὡς χρὴ ζητοῦντας ἐπεξελθεῖν τῷ
50 πράγματι. καὶ νῦν δίκην διδόασιν ὧν ἠδικήκασιν αὐ-
τοί τε καὶ οἱ μεσεγγυησάμενοι καὶ παρ' οἷς ἐτέθη τὰ
χρήματα, καὶ τὰ πραχθέντα φανερὰ γεγένηται, ὥστ'
οὐδ' ἂν οὗτοι βούλωνται ἀρνεῖσθαι ῥᾳδίως οἷοί τ' ἔσον-
51 ται· οὕτως αὐτοῖς πέπρακται τὰ πράγματα. ποῖον οὖν
δικαστήριον οὐκ ἂν ἔλθοιεν ἐξαπατήσοντες, ἢ τίνας ὅρκους
οὐκ ἂν τολμήσαιεν παραβαίνειν οὗτοι οἱ ἀνοσιώτατοι,
οἵτινες καὶ ὑμᾶς εἰδότες εὐσεβεστάτους τῶν Ἑλλήνων δι-
καστὰς καὶ δικαιοτάτους καὶ ἐφ' ὑμᾶς ἥκουσιν ἐξαπα-
τήσοντες εἰ δύναιντο, ὅρκους τοσούτους διομοσάμενοι.

48, 1. ἄπιστα Reiskius, coll. 5. § 84. libri πιστά. 3. τούτοις ABZ. 4. ἀπροαγορεύοντας B. 5. διαλεγομένους] μὴ διαλεγομένους Z. 7. καὶ ἀνοσιωτάτους om Zς. 49, 4. λαβόντας Z. πωλητῶν Reiskius; libri πολιτῶν. 7. τοιούτους ABZ, Reiskius τοσούτους coll. § 51. extr. διωμόσαντο idem: διομόσαντος AB: διομόσαντες Zς. 8. ἐργάζεσθαι ABZ: ἐργάσασθαι ς. 9. ἐδίδαξεν BZ. 50, 1. πράμματι AB. ἠδικήκασιν ABZ: ἠδίκησαν ς. 2. μεσεγγυησάμενοι A: μετεγγυησάμενοι ς. 4. οὗτοι] οὔτος B, οὕτως Z. 51, 3. τολμήσαιεν A, τολμήσειεν BZ: τολμήσειαν ς. 5. ἐξαπατήσαντες εἰ δύνονται Z.

Α Ν Δ Ο Κ Ι Δ Η Σ.

1.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΜΥΣΤΗΡΙΩΝ. *)

Τὴν μὲν παρασκευὴν ὦ ἄνδρες καὶ τὴν προθυμίαν τῶν ἐχθρῶν τῶν ἐμῶν, ὥστ' ἐμὲ κακῶς ποιεῖν ἐκ παντὸς τρόπου καὶ δικαίως καὶ ἀδίκως, ἐξ ἀρχῆς ἐπειδὴ τάχιστα ἀφικόμην εἰς τὴν πόλιν ταυτηνί, σχεδόν τι πάντες ἐπίστασθε, καὶ οὐδὲν δεῖ περὶ τούτων πολλοὺς λόγους ποιεῖσθαι· ἐγὼ δ' ὦ ἄνδρες δεήσομαι ὑμῶν δίκαια καὶ ὑμῖν τε ῥάδια χαρίζεσθαι καὶ ἐμοὶ ἄξια πολλοῦ τυχεῖν παρ' ὑμῶν. καὶ πρῶτον μὲν ἐνθυμηθῆναι ὅτι νῦν ἐγὼ ἥκω οὐδεμιᾶς μοι ἀνάγκης οὔσης παραμεῖναι, οὔτ' ἐγγυητὰς καταστήσας οὔθ' ὑπὸ δεσμῶν ἀναγκασθείς, πιστεύσας δὲ μάλιστα μὲν τῷ δικαίῳ, ἔπειτα δὲ καὶ ὑμῖν, γνώσεσθαι τὰ δίκαια καὶ μὴ περιόψεσθαί με ἀδίκως ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τῶν ἐμῶν διαφθαρέντα, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον σώσειν

*) Andocidem ad eosdem atque Antiphontem codices recensui, ABLZ. sed Marcianum post orationem primam missum feci, quippe quem viderem tantum non omnia eadem habere Vratislaviensi. Est quoque ubi inspexerim, quos perpetua cura indignos ipse arguebat aspectus, Burneianum (96. B. c.) et Ambrosianum (A. 99.) qui chartacei ambo sunt et forma quadrata, ille cum Andocide Isaeum, Dinarchum, Antiphontem, Lycurgum, Gorgiae Palamedem, Alcidamantis Ulixem, Lesbonactis Corinthiacam, Herodem et ab alia manu Harpocrationem complexus, hic (foliis 265.) Harpocrationem, Andocidem, Isaeum, Dinarchum, Lycurgum, Gorgiae Palamedem, Lesbonactem, Herodem, Lysiam, Alcidamantem, Antisthenem, Demadem, Aeschinem. Burneianum fuisse monasterii S. Petri Perusini legitur, ubi Harpocrationis incipit litera χ: Ambrosiani scriba (fol. 216. v.) τῷ συντελεστῇ inquit τῶν καλῶν θεῷ χάρις. μιχαῆλος ἀργεῖος. ἐν φλωρεντίᾳ πόλει ἰταλίας μετὰ πολλῶν ἄλλων καὶ ταύτην ἐξέγραψα τὸ ἐπίκλην τάχατε καὶ σουλιάρδος. οὐ χάριν δώρων ἀλλ' ὑπὲρ πατρίδος.

§ 1, 2. ὥστ' ἐμὲ AB: ὥστε με ς. 4. τι] τι A. 6. δ' Z: δὲ ς. 7. τε ABLZ: γε ς.

δικαίως κατά τε τοὺς νόμους τοὺς ἡμετέρους καὶ τοὺς
ὅρκους οὓς ὑμεῖς ὀμόσαντες μέλλετε τὴν ψῆφον οἴσειν
3 εἰκότως δ' ἄν, ὦ ἄνδρες, τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχοιτε περὶ
τῶν ἐθελοντῶν εἰς τοὺς κινδύνους καθισταμένων, ἥνπερ
αὐτοὶ περὶ αὑτῶν ἔχουσιν. ὁπόσοι μὲν γὰρ μὴ ἠθέλησαν
ὑπομεῖναι καταγνόντες αὑτῶν ἀδικίαν, εἰκότως ἂν καὶ
ὑμεῖς τοιαῦτα περὶ αὐτῶν γινώσκοιτε οἷά περ καὶ αὐ-
τοὶ περὶ σφῶν αὐτῶν ἔγνωσαν· ὁπόσοι δὲ πιστεύσαντες
μηδὲν ἀδικεῖν ὑπέμειναν, δίκαιοί ἐστε καὶ ὑμεῖς περὶ τού-
των τοιαύτην ἔχειν τὴν γνώμην οἵανπερ καὶ αὐτοὶ περὶ αὑ-
4 τῶν ἔσχον, καὶ μὴ προκαταγινώσκειν ἀδικεῖν. αὐτίκα
ἐγὼ πολλῶν μοι ἀπαγγελλόντων ὅτι λέγοιεν οἱ ἐχθροὶ
ὡς ἄρα ἐγὼ οὔτ' ἂν ὑπομείναιμι οἰχήσομαί τε φεύγων, —
„τί γὰρ ἂν καὶ βουλόμενος Ἀνδοκίδης ἀγῶνα τοσοῦτον
ὑπομείνειεν, ᾧ ἔξεστι μὲν ἀπελθόντι ἐντεῦθεν ἔχειν πάν-
τα τὰ ἐπιτήδεια, ἔστι δὲ πλεύσαντι εἰς Κύπρον, ὅθεν
περ ἥκει, ἡ πολλὴ καὶ ἀγαθὴ διδομένη καὶ δωρεὰ
ὑπάρχουσα; οὗτος ἄρα βουλήσεται περὶ τοῦ σώματος τοῦ
ἑαυτοῦ κινδυνεῦσαι; εἰς τί ἀποβλέψας; οὐχ ὁρᾷ τὴν
5 πόλιν ἡμῶν ὡς διάκειται;“ ἐγὼ δὲ ὦ ἄνδρες πολὺ
τὴν ἐναντίαν τούτοις γνώμην ἔχω. ἄλλοθί τε γὰρ ὢν πάν-
τα τὰ ἀγαθὰ ἔχειν στερόμενος τῆς πατρίδος οὐκ ἂν δε-
ξαίμην, τῆς πόλεως οὕτω διακειμένης ὥσπερ αὐτοὶ οἱ
ἐχθροὶ λέγουσι· πολὺ δ' ἂν αὐτῆς μᾶλλον ἐγὼ πολίτης
δεξαίμην εἶναι ἢ ἑτέρων πόλεων, αἳ ἴσως πάνυ μοι δοκοῦ-
σιν ἐν τῷ παρόντι εὐτυχεῖν. ἅπερ γινώσκων ἐπέτρεψα
6 διαγνῶναι ὑμῖν περὶ τοῦ σώματος τοῦ ἐμαυτοῦ. αἰτοῦμαι

v. 1. ὑμετέρους AZ. 2. ὀμώσαντες LZ. 3, 2. ἐθελόντων ABLZ. ἧπερ ABLZ. 3. ἐθέλησαν Z. 4. ἂν] τοι AB, αὐτοὶ LZ. 5. γινώσκητε AB, γινώσκηται L. οἷα Marklandus ad Lys. p. 158, 21. ὅσα ς. περ add AB. 4, 1. ἔσχον] ἔχουσι Z. προκαταγινώσκειν ABLZ: καταγινώσκειν ς. 2. ἀπαγγελλόντων ABZ: ἀπαγγελόντων ς. 5. ὑπομείνει ἐν ᾧ AB: ὑπομείνοι ἐν ᾧ ς. correxit Valcken. apud Sluiterum (Lect. Andocid. p. 104.). 6. Post δὲ tres litterae erasae in A. εἰς] ἐς Z. 7. ἢ AB, ἣ LZ, γῆ Reiskius et Valckenarius. καὶ δωρεὰ] καὶ δωρεᾶ A, δωρεὰ καὶ Wyttenbachius Biblioth. crit. 3, 3. p. 90. 9. τί] τὸ Z. 5, 1. ὑμῶν Z. 4. οἱ add ABLZ. 7. γινώσκω B et pr L et corr, ut videtur, A.

οὖν ὑμᾶς ὦ ἄνδρες, εὔνοιαν πλείω παρασχέσθαι ἐμοὶ τῷ ἀπολογουμένῳ ἢ τοῖς κατηγόροις, εἰδότας ὅτι κἂν ἐξ ἴσου ἀκροᾶσθε, ἀνάγκη τὸν ἀπολογούμενον ἔλαττον ἔχειν. οἱ μὲν γὰρ ἐκ πολλοῦ χρόνου ἐπιβουλεύσαντες καὶ συνθέντες, αὐτοὶ ἄνευ κινδύνων ὄντες, τὴν κατηγορίαν ἐποιήσαντο· ἐγὼ δὲ μετὰ δέους καὶ κινδύνου καὶ διαβολῆς τῆς μεγίστης τὴν ἀπολογίαν ποιοῦμαι. εἰκὸς οὖν ὑμᾶς ἐστιν εὔνοιαν πλείω παρασχέσθαι ἐμοὶ ἢ τοῖς κατηγόροις. ἔτι δὲ καὶ τόδε ἐνθυμητέον, ὅτι πολλοὶ ἤδη πολλὰ καὶ δεινὰ κατηγορήσαντες παραχρῆμα ἐξηλέγχθησαν ψευδόμενοι οὕτω φανερῶς, ὥστε ὑμᾶς πολὺ ἂν ἥδιον δίκην λαβεῖν παρὰ τῶν κατηγόρων ἢ παρὰ τῶν κατηγορουμένων· οἱ δὲ αὖ μαρτυρήσαντες τὰ ψευδῆ, ἀδίκως ἀνθρώπους ἀπολέσαντες, ἑάλωσαν παρ' ὑμῖν ψευδομαρτυριῶν, ἡνίκ' οὐδὲν ἦν ἔτι πλέον τοῖς πεπονθόσιν. ὁπότ' οὖν ἤδη πολλὰ τοιαῦτα γεγένηνται, εἰκὸς ὑμᾶς ἐστὶ μήπω τοὺς τῶν κατηγόρων λόγους πιστοὺς ἡγεῖσθαι. εἰ μὲν γὰρ δεινὰ κατηγόρηται ἢ μή, οἷόν τε γνῶναι ἐκ τῶν τοῦ κατηγόρου λόγων· εἰ δὲ ἀληθῆ ταῦτά ἐστιν ἢ ψευδῆ, οὐχ οἷόν τε ὑμᾶς πρότερον εἰδέναι πρὶν ἂν καὶ ἐμοῦ ἀκούσητε ἀπολογουμένου.

Σκοπῶ μὲν οὖν ἔγωγε, ὦ ἄνδρες, πόθεν χρὴ ἄρξασθαι τῆς ἀπολογίας, πότερον ἐκ τῶν τελευταίων λόγων, ὡς παρανόμως με ἐνέδειξαν, ἢ περὶ τοῦ ψηφίσματος τοῦ Ἰσοτιμίδου, ὡς ἄκυρόν ἐστιν, ἢ περὶ τῶν νόμων καὶ τῶν ὅρκων τῶν γεγενημένων, εἴτε καὶ ἐξ ἀρχῆς ὑμᾶς διδάξω τὰ γεγενημένα. ὃ δέ με ποιεῖ μάλιστ' ἀπορεῖν, ἐγὼ ὑμῖν ἐρῶ, ὅτι οὐ πάντες ἴσως ἐπὶ πᾶσι τοῖς κατηγορουμένοις ὁμοίως ὀργίζεσθε, ἀλλ' ἕκαστός τι ὑμῶν ἔχει πρὸς ὃ βούλοιτο ἂν με πρῶτον ἀπολογεῖσθαι· ἅμα δὲ περὶ πάντων εἰπεῖν ἀδύνατον. κράτιστον οὖν μοι εἶναι δοκεῖ ἐξ ἀρχῆς ὑμᾶς διδάσκειν πάντα τὰ γενόμενα καὶ παραλιπεῖν μηδέν. ἂν

v. 3. ἀκροᾶσθαι Z. sic § 10. idem cum L ὀργίζεσθαι. 7, 5. ἐξελέγχθησαν Z, ἐξελέγχθησαν AB, ἐξηλέγχθησαν L. 7. ψευδομαρτυριῶντες LZ. ἔτι om LZ. 8, 2. λόγων om LZ. 4. τῶν ὅρκων καὶ τῶν νόμων Z. 8. τι ABL: τις ς.

γὰρ ὀρθῶς μάθητε τὰ πραχθέντα, ῥᾳδίως γνώσεσθ' ἅ μου
9 κατεψεύσαντο οἱ κατήγοροι. τὰ μὲν οὖν δίκαια γινώσκειν ἡμᾶς ἡγοῦμαι, καὶ λόγους παρεσκευάσθαι, οἷσπερ ἐγὼ πιστεύσας ὑπέμεινα, ὁρῶν ὑμᾶς καὶ ἐν τοῖς ἰδίοις καὶ ἐν τοῖς δημοσίοις περὶ πλείστου τοῦτο ποιουμένους, ψηφίζεσθαι κατὰ τοὺς ὅρκους· ὅπερ καὶ συνέχει μόνον τὴν πόλιν, ἀκόντων τῶν οὐ βουλομένων ταῦτα οὕτως ἔχειν. τάδε δὲ ὑμῶν δέομαι, μετ' εὐνοίας μου τὴν ἀκρόασιν τῆς ἀπολογίας ποιήσασθαι, καὶ μήτ' ἐμοὶ ἀντιδίκους καταστῆναι μήτε ὑπονοεῖν τὰ λεγόμενα μήτε ῥήματα θηρεύειν, ἀκροασαμένους δὲ διὰ τέλους τῆς ἀπολογίας τότε ἤδη ψηφίζεσθαι τοῦθ' ὅ τι ἂν ὑμῖν αὐτοῖς ἄριστον καὶ εὐορκότατον νο-
10 μίζητε εἶναι. ὥσπερ δὲ καὶ προεῖπον ὑμῖν, ὦ ἄνδρες, ἐξ ἀρχῆς περὶ πάντων ποιήσομαι τὴν ἀπολογίαν, πρῶτον μὲν περὶ αὐτῆς τῆς αἰτίας ὅθεν περ ἡ ἔνδειξις ἐγένετο, διόπερ εἰς τὸν ἀγῶνα τόνδε κατέστην, περὶ τῶν μυστηρίων ὡς οὔτ' ἐμοὶ ἠσέβηται οὐδὲν οὐδὲ μεμήνυται οὐδ' ὡμολόγηται, οὔτ' οἶδα τοὺς μηνύσαντας ὑμῖν περὶ αὐτῶν, οὔτ' εἰ ψευδῆ οὔτ' εἰ ἀληθῆ ἐμήνυσαν· ταῦθ' ὑμᾶς διδάξω.
11 Ἦν μὲν γὰρ ἐκκλησία τοῖς στρατηγοῖς τοῖς εἰς Σικελίαν, Νικίᾳ καὶ Λαμάχῳ καὶ Ἀλκιβιάδῃ, καὶ τριήρης ἡ στρατηγὶς ἤδη ἐξώρμει ἡ Λαμάχου· ἀναστὰς δὲ Πυθόνικος ἐν τῷ δήμῳ εἶπεν „ὦ Ἀθηναῖοι, ὑμεῖς μὲν στρατιὰν ἐκπέμπετε καὶ παρασκευὴν τοσαύτην, καὶ κίνδυνον ἀρεῖσθαι μέλλετε· Ἀλκιβιάδην δὲ τὸν στρατηγὸν ἀποδείξω ὑμῖν τὰ μυστήρια ποιοῦντα ἐν οἰκίᾳ μεθ' ἑτέρων, καὶ ἐὰν ψηφίσησθε ἄδειαν ὡς ἐγὼ κελεύω, θεράπων ὑμῖν ἑνὸς τῶν ἐνθάδε ἀνδρῶν ἀμύητος ὢν ἐρεῖ τὰ μυστήρια, εἰ δὲ μή, χρῆσθε ἐμοὶ ὅ τι ἂν ὑμῖν δοκῇ,

9, 2. παρασκευάσθαι BL, παρεσκευάσασθαι Z. Sluiterus παρεσκεύασμαι. 3. ὁρῶν ABLZ: ὁρῶ δ' ς. ἰδίοις — δημοσίοις ABZ: δημοσίοις — ἰδίοις ς. 6. ἔχειν AB: ἔχει ς. 10, 2. πρῶτον] πρῶτα Z. 4. τόνδε] τοῦδε Z, δὲ AB. 7. εἰ ψευδῆ — μὲν γὰρ] om Z. 11, 1. γὰρ ἡ ἐκκλησία Z. 3. πιθόνικος L, sic Z, infra § 12. et 27. 6. ἀρεῖσθαι] Ita correxi librorum αἱρεῖσθαι. 8. ὡς om ABLZ. praestat fortasse ᾧ.

2 εὰν μὴ τἀληθῆ λέγω.“ ἀντιλέγοντος δὲ Ἀλκιβιάδου πολλὰ καὶ ἐξάρνου ὄντος ἔδοξε τοῖς πρυτάνεσι τοὺς μὲν ἀμυήτους μεταστήσασθαι, αὐτοὺς δ' ἰέναι ἐπὶ τὸ μειράκιον ὃ ὁ Πυθόνικος ἐκέλευε. καὶ ᾤχοντο, καὶ ἤγαγον θεράποντα Πολεμάρχου· Ἀνδρόμαχος αὐτῷ ὄνομα ἦν. ἐπεὶ δὲ ἐψηφίσαντο αὐτῷ τὴν ἄδειαν, ἔλεγεν ὅτι ἐν τῇ οἰκίᾳ τῇ Πουλυτίωνος γίγνοιτο μυστήρια· Ἀλκιβιάδην μὲν οὖν καὶ Νικιάδην καὶ Μέλητον, τούτους μὲν αὐτοὺς εἶναι τοὺς ποιοῦντας, συμπαρεῖναι δὲ καὶ ὁρᾶν τὰ γινόμενα καὶ ἄλλους, παρεῖναι δὲ καὶ δούλους, ἑαυτόν τε καὶ τὸν ἀδελφὸν καὶ Ἱκέσιον τὸν αὐλητὴν καὶ τὸν Μελήτου δοῦ-

3 λον. πρῶτος μὲν οὗτος ταῦτα ἐμήνυσε, καὶ ἀπέγραψε

3 τούτους· ὧν Πολύστρατος μὲν συνελήφθη καὶ ἀπέθανεν, οἱ δὲ ἄλλοι φεύγοντες ᾤχοντο, καὶ αὐτῶν ὑμεῖς θάνατον κατέγνωτε. Καί μοι λάβε καὶ ἀνάγνωθι αὐτῶν τὰ ὀνόματα.

ΟΝΟΜΑΤΑ. Τούσδε Ἀνδρόμαχος ἐμήνυσεν, Ἀλκιβιάδην, Νικίαδην, Μέλητον, Ἀρχεβιάδην, Ἄρχιππον, Διογένην, Πολύστρατον, Ἀριστομένη, Ἰωνίαν, Παναίτιον.

4 Πρώτη μὲν ὦ ἄνδρες μήνυσις ἐγένετο αὕτη ὑπὸ Ἀνδρομάχου κατὰ τούτων τῶν ἀνδρῶν. Καί μοι κάλει Διόγνητον.

Ἦσθα ζητητής, ὦ Διόγνητε, ὅτε Πυθόνικος εἰσήγγειλεν ἐν τῷ δήμῳ περὶ Ἀλκιβιάδου; Ἦν. Οἶσθα οὖν μηνύσαντα Ἀνδρόμαχον τὰ ἐν τῇ οἰκίᾳ τῇ Πουλυτίωνος γινόμενα; Οἶδα. Τὰ ὀνόματα οὖν τῶν ἀνδρῶν ἐστὶ ταῦτα, καθ' ὧν ἐκεῖνος ἐμήνυσεν; Ἔστι ταῦτα.

5 Δευτέρα τοίνυν μήνυσις ἐγένετο. Τεῦκρος ἦν ἐνθάδε μέτοικος, ὃς ᾤχετο Μεγαράδε ὑπεξελθών, ἐκεῖθεν δὲ ἐπαγ-

12, 1. δὲ] δὲ καὶ Z. 2. πρυτανεῦσι Z. 4. θεράποντα Πολεμάρχου Reiskius; libri cum ς θεράποντα ἀλκιβιάδου πολέμαρχον. 7. πουλυτίωνος ABL, πολυτίωνος ς. Infra § 14. πουλυτίωνος AB, πουλιτίωνος L. 8. μέλητον A: μέλιτον ς. mox μελήτου AB et iterum § 13. μέλητον A, neque aliter § 35 et 94. ABL. et § 63 et 94. μέλητος ABL. 9. ποιοῦντας] συμποιοῦντας Z. 11. καὶ ante Ἱκέσιον delebat Valckenarius. 13, 6. ΟΝΟΜΑΤΑ ABLZ, om titulum ς quem desiderabat Markland. ad Lys. p. 468. Reisk. 8. Ἀριστομένη ABLZ: ἀριστομένην ς. 14, 1. ὑπὸ Ἀνδρομάχου om Z. 6. τῇ Π. A: τοῦ Π. ς. 15, 2. ἐπαγγέλλεται AB, ἐπαγγέλλετο L, ἐπαγγέλετο Z: ἐπηγγέλλετο ς.

γέλλεται τῇ βουλῇ, εἴ οἱ ἄδειαν δοῖεν, μηνύσειν περὶ τῶν μυστηρίων, συνεργὸς ὤν, καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ποιοῦντας μεθ' ἑαυτοῦ, καὶ περὶ τῶν Ἑρμῶν τῆς περικοπῆς ἃ ᾔδει. ψηφισαμένης δὲ τῆς βουλῆς (ἦν γὰρ αὐτοκράτωρ) ᾤχοντο ἐπ' αὐτὸν Μέγαράδε· καὶ κομισθείς, ἄδειαν εὑρόμενος, ἀπογράφει τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ. καὶ οὗτοι κατὰ τὴν Τεύκρου μήνυσιν ᾤχοντο φεύγοντες. Καί μοι λάβε καὶ ἀνάγνωθι τὰ ὀνόματα αὐτῶν.

ΟΝΟΜΑΤΑ. Τούσδε Τεῦκρος ἐμήνυσε, Φαῖδρον, Γνιφωνίδην, Ἰσόνομον, Ἡφαιστόδωρον, Κηφισόδωρον, ἑαυτόν, Διόγνητον, Σμινδυρίδην, Φιλοκράτην, Ἀντιφῶντα, Τίσαρχον, Παντακλέα.

Μέμνησθε δέ, ὦ ἄνδρες, ὅτι καὶ ταῦθ' ὑμῖν προσομολογεῖται ἅπαντα.

16 Τρίτη μήνυσις ἐγένετο. ἡ γυνὴ Ἀλκμαιονίδου, γενομένη δὲ καὶ Δάμωνος, — Ἀγαρίστη ὄνομα αὐτῇ — αὕτη ἐμήνυσεν ἐν τῇ οἰκίᾳ τῇ Χαρμίδου τῇ παρὰ τὸ Ὀλύμπιον μυστήρια ποιεῖν Ἀλκιβιάδην καὶ Ἀξίοχον καὶ Ἀδείμαντον· καὶ ἔφευγον οὗτοι πάντες ἐπὶ ταύτῃ τῇ μηνύσει.

17 Ἔτι μήνυσις ἐγένετο μία. Λυδὸς ὁ Φερεκλέους τοῦ Θημακέως ἐμήνυσε μυστήρια γίνεσθαι ἐν τῇ οἰκίᾳ Φερεκλέους τοῦ δεσπότου τοῦ ἑαυτοῦ, ἐν Θημακῷ· καὶ ἀπογράφει τούς τε ἄλλους, καὶ τὸν πατέρα ἔφη τὸν ἐμὸν παρεῖναι μέν, καθεύδειν δὲ ἐγκεκαλυμμένον. Σπεύσιππος δὲ βασιλεύων παραδίδωσιν αὐτοὺς τῷ δικαστηρίῳ. κἄπειτα ὁ πατὴρ καταστήσας ἐγγυητὰς ἐγράψατο τὸν Σπεύσιππον παρανόμων, καὶ ἠγωνίσατο ἐν ἑξακισχιλίοις Ἀθηναίων, καὶ μετέλαβε δικαστῶν τοσούτων οὐδὲ διακοσίας ψήφους ὁ Σπεύσιππος. ὁ δὲ πείσας καὶ δεόμε-

v. 5. εὑρόμενος AB: εὑράμενος ς. Conf. Lobeck. ad Phrynich. p. 139. 8. αὐτῶν om Z. 12. δὲ om Z. 16, 1. ἀλκμαιωνίδου Z. 3. τὸ ὀλύμπιον A, τὸν ὀλύμπιον ς: Reiskius (vol. 8, p. 456.) τὸ Ὀλυμπιεῖον. 4. ἀλκιβιάδη Z. 5. ἀδίμαντον ABLZ. 17, 2. Θημακέως] μαθηκέως BLZ. 6. βασιλεύων Sluiterus: βουλεύων ς. 8. παρανομῶν Z. quod vulgo additur γραφήν, omittunt omnes, A simpliciter, BLZ in lacuna.

νος μεῖναι τὸν πατέρα ἐγὼ ἦν μάλιστα, εἶτα δὲ καὶ οἱ
18 ἄλλοι συγγενεῖς. Καί μοι κάλει Καλλίαν καὶ Στέφανον, κάλει δὲ καὶ Φίλιππον καὶ Ἀλέξιππον· οὗτοι γάρ εἰσιν Ἀκουμενοῦ καὶ Αὐτοκράτορος συγγενεῖς, οἳ ἔφευγον ἐπὶ τῇ Λυδοῦ μηνύσει· τοῦ μὲν ἀδελφιδοῦς ἐστιν Αὐτοκράτωρ, τοῦ δὲ θεῖος Ἀκουμενός· οἷς προσήκει μισεῖν μὲν τὸν ἐξελάσαντα ἐκείνους, εἰδέναι δὲ μάλιστα δι᾽ ὅντινα ἔφευγον. Βλέπετε εἰς τούτους, καὶ μαρτυρεῖτε εἰ ἀληθῆ λέγω.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

19 Τὰ μὲν γενόμενα ἠκούσατε, ὦ ἄνδρες, καὶ ὑμῖν οἱ μάρτυρες μεμαρτυρήκασιν· ἃ δὲ οἱ κατήγοροι ἐτόλμησαν εἰπεῖν, ἀναμνήσθητε. οὕτω γὰρ καὶ δίκαιον ἀπολογεῖσθαι, ἀναμιμνήσκοντας τοὺς τῶν κατηγόρων λόγους ἐξελέγχειν. ἔλεξαν γὰρ ὡς ἐγὼ μηνύσαιμι περὶ τῶν μυστηρίων, ἀπογράψαιμί τε τὸν πατέρα τὸν ἐμαυτοῦ παρόντα, καὶ γενοίμην μηνυτὴς κατὰ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμαυτοῦ, λόγον (οἶμαι) πάντων δεινότατόν τε καὶ ἀνοσιώτατον λέγοντες. ὁ μὲν γὰρ ἀπογράψας αὐτὸν Λυδὸς ἦν ὁ Φερεκλέους, ὁ δὲ πείσας ὑπομεῖναι καὶ μὴ οἴχεσθαι φεύγοντα ἐγώ, πολλὰ ἱκετεύσας καὶ λαμβανόμενος τῶν γονάτων.
20 καίτοι τί ἐβουλόμην, εἰ ἐμήνυσα μὲν κατὰ τοῦ πατρός,
4 ὡς οὗτοι φασίν, ἱκέτευον δὲ τὸν πατέρα μείναντά τι παθεῖν ὑπ᾽ ἐμοῦ; καὶ ὁ πατὴρ ἐπείσθη ἀγῶνα τοιοῦτον ἀγωνίσασθαι, ἐν ᾧ δυοῖν τοῖν μεγίστοιν κακοῖν οὐκ ἦν αὐτῷ ἁμαρτεῖν· ἢ γὰρ ἐμοῦ δόξαντος τὰ ὄντα μηνῦσαι κατ᾽ ἐκείνου ὑπ᾽ ἐμοῦ ἀποθανεῖν, ἢ αὐτῷ σωθέντι ἐμὲ ἀποκτεῖναι. ὁ γὰρ νόμος οὕτως εἶχεν· εἰ μὲν τἀληθῆ μηνύσειέ τις, εἶναι τὴν ἄδειαν, εἰ δὲ τὰ ψευδῆ, τεθνάναι. καὶ μὲν

18, 2. κάλει] κάλλει Z, om L. 3. ἀκουμένου ABLZ, et mox ἀκούμενος. 19, 1. γενόμενα Sluiterus: γινόμενα ς. 3. οὕτω Wyttenbachius post Reiskium (p. 456.): οὐ ς. καὶ om Z. 9. αὐτῶν BL (οι suprascr.). 11. λαμβανόμενος A: καταλαμβανόμενος ς. 20, 4. δυεῖν A. 5. ἁμαρτεῖν] nonne addendum θατέρου? ἑνὸς addebat Reiskius (8. p. 456.). 7. μὲν] μὲν γὰρ Z. 8. τὰ a correctore habere videtur A.

δὴ τοῦτο γε ἐπίστασθε πάντες, ὅτι ἐσώθην καὶ ἐγὼ καὶ ὁ ἐμὸς πατήρ· οἷόν τε δ' οὐκ ἦν, εἴπερ ἐγὼ μηνυτὴς ἐγενόμην περὶ τοῦ πατρὸς, ἀλλ' ἢ ἐμὲ ἢ ἐκεῖνον ἔδει ἀποθανεῖν.
21 φέρε δὴ τοίνυν, εἰ καὶ ὁ πατὴρ ἐβούλετο ὑπομένειν, τοὺς φίλους ἂν οἴεσθε ἢ ἐπιτρέπειν αὐτῷ μένειν ἢ ἐγγυήσασθαι, ἀλλ' οὐκ ἂν παραιτεῖσθαι καὶ δεῖσθαι ἀπιέναι ὅπου ἂν
22 ἔμελλεν αὐτὸς σωθήσεσθαι ἐμέ τε οὐκ ἀπολεῖν; ἀλλὰ γὰρ καὶ ὅτε Σπεύσιππον ἐδίωκεν ὁ πατὴρ τῶν παρανόμων, αὐτὰ ταῦτα ἔλεγεν, ὡς οὐδεπώποτε ἔλθοι εἰς Θημακὸν ὡς Φερεκλέα· ἐκέλευε δὲ βασανίσαι τὰ ἀνδράποδα, καὶ μὴ τοὺς μὲν παραδιδόντας μὴ ἐθέλειν ἐλέγχειν, τοὺς δὲ μὴ θέλοντας ἀναγκάζειν. ταῦτα δὲ λέγοντος τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ, ὡς ἅπαντες ἴστε, τί ὑπελείπετο τῷ Σπευσίππῳ λέγειν, εἰ ἀληθῆ οἶδε λέγουσιν, ἀλλ' ἢ „Ὦ Λεωγόρα, τί βούλει περὶ θεραπόντων λέγειν; οὐχ ὁ υἱὸς οὑτοσὶ μεμήνυκε κατὰ σοῦ, καὶ φησί σε παρεῖναι ἐν Θημακῷ; ἔλεγχε σὺ τὸν πατέρα, ἢ οὐκ ἔστι σοι ἄδεια.“ ταυτὶ ἔλεγεν ἂν ὁ Σπεύσιππος, ὦ ἄνδρες· ἢ
23 οὔ; ἐγὼ μὲν οἶμαι. εἰ τοίνυν ἀνέβην ἐπὶ δικαστήριον, ἢ λόγος τις περὶ ἐμοῦ ἐγένετο, ἢ μήνυσίς τις ἐμή ἐστιν ἢ ἀπογραφή, μὴ ὅτι ἐμὴ καθ' ἑτέρου, ἀλλ' εἰ καὶ ἄλλου τινὸς κατ' ἐμοῦ, ἐλεγχέτω με ὁ βουλόμενος ἐνταῦθα ἀναβάς. ἀλλὰ γὰρ λόγον ἀνοσιώτερον καὶ ἀπιστότερον οὐδένας πώποτ' ἐγὼ εἰπόντας οἶδα, οἳ τοῦτο μόνον ἡγήσαντο δεῖν, τολμῆσαι κατηγορῆσαι· εἰ δ' ἐλεγχθήσονται
24 ψευδόμενοι, οὐδὲν αὐτοῖς ἐμέλησεν. ὥσπερ οὖν, εἰ ἀληθῆ ἦν ταῦτα ἅ με κατηγόρησαν, ἐμοὶ ἂν ὠργίζεσθε καὶ ἠξιοῦτε δίκην τὴν μεγίστην ἐπιτιθέναι, οὕτως ἀξιῶ ὑμᾶς,

22, 2. σπεύσιμον Z, idem mox σπευσίπῳ et σπεύσιπος. 3. οὐ-[οι]δέποτε Z. ἔλθη A, ἔλθη L. 5. παραδιδόντα Z. 9. Λεωγόρα] λεώγρ. A, λεω ante lacunam B, lacunam solam habent LZ: ἄνθρωπε ς. ὁ add ABZ. 23, 2. ἐγίγνετο Z. ἐμὴ ABLZ: ὡς ἐμή ς. 3. ἢ] ἡ ABLZ. 5. ἀνοσιώτερον καὶ ἀπιστότερον οὐδένας Reiskius; libri ἀνοσιώτατον καὶ ἀπιστότατον οὐδένα. idem mox ante οἳ inserit τούτων. 24, 1. εἰ] εἰς Z.

γινώσκοντας ὅτι ψεύδονται, πονηρούς τε αὐτοὺς νομίζειν, χρῆσθαί τε τεκμηρίῳ ὅτι εἰ τὰ δεινότατα τῶν κατηγορηθέντων περιφανῶς ἐλέγχονται ψευδόμενοι, ἦ που τά γε πολλῷ φαυλότερα ῥᾳδίως ὑμῖν ἀποδείξω ψευδομένους αὐτούς.

25 Αἱ μὲν μηνύσεις ὧδε περὶ τῶν μυστηρίων αὗται ἐγένοντο τέτταρες· οἳ δὲ ἔφευγον καθ' ἑκάστην μήνυσιν, ἀνέγνων ὑμῖν τὰ ὀνόματα αὐτῶν, καὶ οἱ μάρτυρες μεμαρτυρήκασιν. ἔτι δὲ πρὸς τούτοις ἐγὼ πιστότητος ὑμῶν ἕνεκα, ὦ ἄνδρες, τάδε ποιήσω. τῶν γὰρ φευγόντων ἐπὶ τοῖς μυστηρίοις οἱ μέν τινες ἀπέθανον φεύγοντες, οἱ δ' ἥκουσι καὶ

26 εἰσὶν ἐνθάδε καὶ πάρεισιν ὑπ' ἐμοῦ κεκλημένοι. ἐγὼ οὖν ἐν τῷ ἐμῷ λόγῳ δίδωμι τῷ βουλομένῳ ἐμὲ ἐξελέγξαι ὅτι ἔφυγέ τις αὐτῶν δι' ἐμὲ ἢ ἐμήνυσα κατ' αὐτοῦ, ἢ οὐχ ἕκαστοι ἔφυγον κατὰ τὰς μηνύσεις ταύτας ἃς ἐγὼ ὑμῖν ἀπέδειξα. καὶ ἐάν τις ἐλέγξῃ με ὅτι ψεύδομαι, χρήσασθέ μοι ὅ τι βούλεσθε. καὶ σιωπῶ, καὶ παραχωρῶ, εἴ τις ἀναβαίνειν βούλεται.

27 Φέρε δή, ὦ ἄνδρες, μετὰ ταῦτα τί ἐγένετο; ἐπειδὴ αἱ μηνύσεις ἐγένοντο, περὶ τῶν μηνύτρων (ἦσαν γὰρ κατὰ τὸ Κλεωνύμου ψήφισμα χίλιαι δραχμαί, κατὰ δὲ τὸ Πεισάνδρου μύριαι) περὶ δὲ τούτων ἠμφισβήτουν οὗτοί τε οἱ μηνύσαντες καὶ Πυθόνικος, φάσκων πρῶτος εἰσαγγεῖλαι,

28 καὶ Ἀνδροκλῆς ὑπὲρ τῆς βουλῆς. ἔδοξεν οὖν τῷ δήμῳ ἐν τῷ τῶν θεσμοθετῶν δικαστηρίῳ τοὺς μεμυημένους, ἀκούσαντας τὰς μηνύσεις ἃς ἕκαστος ἐμήνυσε, διαδικάσαι. καὶ ἐψηφίσαντο πρώτῳ μὲν Ἀνδρομάχῳ, δευτέρῳ δὲ Τεύκρῳ, καὶ ἔλαβον Παναθηναίων τῷ ἀγῶνι Ἀνδρόμαχος μὲν μυρίας δραχμάς, Τεῦκρος δὲ χιλίας. Καί μοι κάλει τούτων τοὺς μάρτυρας.

v. 3. ἦ που] εἴ που Z. τά γε] τἄγα B et corr fortasse A: πολλὰ ς. 25, 3. αὐτῶν om Z. 5. ἐπὶ Reiskius coll. § 35: libri enim ἐν. 26, 2. ἐλέγξαι, ut opinor, pr A. 4. ἐγὼ om Z. 27, 1. δὴ ABLZ: δέ ς. 3. πισάνδρου LZ. 4. μυρίαι Z.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

5
29 "Περὶ μὲν τῶν μυστηρίων, ὦ ἄνδρες, ὧν εἵνεκα ἡ ἔνδειξις ἐγένετο καὶ περὶ ὧν ὑμεῖς οἱ μεμυημένοι εἰσεληλύθατε, ἀποδέδεικταί μοι ὡς οὔτε ἠσέβηκα οὔτε μεμήνυκα περὶ οὐδενὸς οὔτε ὡμολόγηκα περὶ αὐτῶν, οὐδὲ ἔστι μοι ἁμάρτημα περὶ τὼ θεὼ οὔτε μεῖζον οὔτ' ἔλαττον οὐδὲ ἕν. ὅπερ ἐμοὶ περὶ πλείστου ἐστὶν ὑμᾶς πεῖσαι. καὶ γὰρ οἱ λόγοι τῶν κατηγόρων ταῦτα τὰ δεινὰ καὶ φρικώδη ἀνωρθίαζον, καὶ λόγους εἶπον ὡς πρότερον ἑτέρων ἁμαρτόντων καὶ ἀσεβησάντων περὶ τὼ θεώ, οἷα ἕκαστος αὐτῶν ἔπαθε
30 καὶ ἐτιμωρήθη. τούτων οὖν ἐμοὶ τῶν λόγων ἢ τῶν ἔργων τί προσήκει; ἐγὼ γὰρ πολὺ μᾶλλον ἐκείνων κατηγορῶ, καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο φημὶ δεῖν ἐκείνους μὲν ἀπολέσθαι, ὅτι ἠσέβησαν, ἐμὲ δὲ σώζεσθαι, ὅτι οὐδὲν ἡμάρτηκα. ἦ δεινόν γ' ἂν εἴη εἰ ἐμοὶ ὀργίζοισθε ἐπὶ τοῖς ἑτέρων ἁμαρτήμασι, καὶ τὴν εἰς ἐμὲ διαβολὴν εἰδότες ὅτι ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τῶν ἐμῶν λέγεται, κρείττω τῆς ἀληθείας ἡγήσαισθε. δῆλον ὅτι γὰρ τοῖς μὲν ἡμαρτηκόσι τὰ τοιαῦτα ἁμαρτήματα οὐκ ἔστιν ἀπολογία ὡς οὐκ ἐποίησαν· ἡ γὰρ βάσανος δεινὴ παρὰ τοῖς εἰδόσιν. ἐμοὶ δὲ ὁ ἔλεγχος ἥδιστος, ἐν οἷς ὑμῶν οὐδέν με δεῖ δεόμενον οὐδὲ παραιτούμενον σωθῆναι ἐπὶ τοιαύτῃ αἰτίᾳ, ἀλλ' ἐλέγχοντα τοὺς τῶν κατηγόρων
31 λόγους. καὶ ὑμᾶς ἀναμιμνήσκω τὰ γεγενημένα, οἵτινες ὅρκους μεγάλους ὀμόσαντες οἴσετε τὴν ψῆφον περὶ ἐμοῦ, καὶ ἀρασάμενοι τὰς μεγίστας ἀρὰς ὑμῖν τε αὐτοῖς καὶ παισὶ τοῖς ὑμετέροις αὐτῶν, εἰ μὴ ψηφιεῖσθε περὶ ἐμοῦ τὰ δίκαια· πρὸς δὲ τούτοις μεμύησθε καὶ ἑωράκατε τοῖν θεοῖν τὰ ἱερά, ἵνα τιμωρήσητε μὲν τοὺς ἀσεβοῦν-
32 τας, σώζητε δὲ τοὺς μηδὲν ἀδικοῦντας. νομίσατε τοίνυν ἀσέβημα οὐδὲν ἔλαττον εἶναι τοὺς μηδὲν ἠδικηκότας ἀσεβεῖν καταγνῶναι ἢ τοὺς ἠσεβηκότας μὴ τιμωρεῖσθαι.

29, 5. οὐδέν A. 6. οἱ λόγοι] οἱ πολλοὶ Wyttenbachius. 9. ἠσεβησάντων Z. 30, 2. τί] ἐμοὶ Z. 5. γ' ἂν ABLZ: γὰρ ς. 7. ἡγήσαισθε Reiskius: ἡγήσεσθε ς. 12. τοιαύτῃ] τῇ τοιαύτῃ pr A. 31, 2. ὁμώσαντες L. 4. παισὶ A et correctus B: πᾶσι ς. ἢ μὴν ψηφιεῖσθαι AB.

ὥστ' ἐγὼ ὑμῖν πολὺ μᾶλλον τῶν κατηγόρων πρὸς τοῖν θεοῖν ἐπισκήπτω, ὑπέρ τε τῶν ἱερῶν ἃ εἴδετε, καὶ ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων οἳ τῆς ἑορτῆς ἕνεκεν ἔρχονται δεῦρο· εἰ μέν τι ἠσέβηκα ἢ ὡμολόγηκα ἢ ἐμήνυσα κατά τινος ἀνθρώπων, ἢ ἄλλος τις περὶ ἐμοῦ, ἀποκτείνατέ με· οὐ παραι-
33 τοῦμαι· εἰ δὲ οὐδὲν ἡμάρτηταί μοι, καὶ τοῦτο ὑμῖν ἀποδείκνυμι σαφῶς, δέομαι ὑμῶν αὐτὸ φανερὸν τοῖς Ἕλλησι πᾶσι ποιῆσαι, ὡς ἀδίκως εἰς τόνδε τὸν ἀγῶνα κατέστην. ἐὰν γὰρ μὴ μεταλάβῃ τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων καὶ ἀτιμωθῇ ὁ ἐνδείξας ἐμὲ Κηφίσιος οὑτοσί, οὐκ ἔξεστιν αὐτῷ εἰς τὸ ἱερὸν τοῖν θεοῖν εἰσιέναι, ἢ ἀποθανεῖται. εἰ οὖν ὑμῖν δοκῶ ἱκανῶς περὶ τούτων ἀπολελογῆσθαι, δηλώσατέ μοι, ἵνα προθυμότερον περὶ τῶν ἄλλων ἀπολογῶμαι.

34 Περὶ δὲ τῶν ἀναθημάτων τῆς περικοπῆς καὶ τῆς μηνύσεως, ὥσπερ καὶ ὑπεσχόμην ὑμῖν, οὕτω καὶ ποιήσω·] ἐξ ἀρχῆς γὰρ ὑμᾶς διδάξω ἅπαντα τὰ γεγενημένα. ἐπειδὴ Τεῦκρος ἦλθε Μεγαρόθεν ἄδειαν εὑρόμενος, μηνύει περί τε τῶν μυστηρίων ἃ ᾔδει καὶ τῶν περικοψάντων τὰ ἀναθήματα, καὶ ἀπογράφει δυοῖν δέοντας εἴκοσιν ἄνδρας. ἐπειδὴ δὲ οὗτοι ἀπεγράφησαν, οἱ μὲν αὐτῶν φεύγοντες ᾤχοντο, οἱ δὲ συλληφθέντες ἀπέθανον κατὰ τὴν Τεύκρου μήνυσιν. Καί μοι ἀνάγνωθι αὐτῶν τὰ ὀνόματα.

35 ΟΝΟΜΑΤΑ. Τεῦκρος ἐπὶ τοῖς Ἑρμαῖς ἐμήνυσεν Εὐκτήμονα, Γλαύκιππον, Εὐρύμαχον, Πολύευκτον, Πλάτωνα, Ἀντίδωρον, Χάριππον, Θεόδωρον, Ἀλκισθένην, Μενέστρατον, Ἐρυξίμαχον, Εὐφίλητον, Εὐρυδάμαντα, Φερεκλέα, Μέλητον, Τιμάνθην, Ἀρχίδαμον, Τελένικον.

Τούτων τοίνυν τῶν ἀνδρῶν οἱ μὲν ἥκουσι καί εἰσιν ἐνθάδε, τῶν δὲ ἀποθανόντων εἰσὶ πολλοὶ προσήκοντες· ὧν ὅστις βούλεται, ἐν τῷ ἐμῷ λόγῳ ἀναβάς με ἐλεγξάτω ἢ ὡς ἔφυγέ τις δι' ἐμὲ τούτων τῶν ἀνδρῶν ἢ ὡς ἀπέθανεν.

v. 1. τοῖν θεοῖν] vid. Schaefer. Meletem. p. 30. 2. εἴδετε A: ἴδετε ς. 5. Κηφίσιος Stephanus; libri κηφήσιος. conf. § 71. 6. αὐτῷ] αὐτὸν Z. 7. ὑμῖν δοκῶ AB: δοκῶ ὑμῖν ς. ἀπολελογῆσθαι AB: ἀπολογεῖσθαι ς. 8. προμότερον Z. 34, 5. καὶ τῶν] ἐκ τῶν ABLZ. 7. ἐπειδὴ δὲ ABLZ: om δὲ ς. 35, 3. Ἐρυξίμαχον Stephanus, εὐρυξίμαχον A, εὐριξύμαχον BLZ: εὐριξίμαχον ς. 4. εὐρυμάδαντα AB, εὐροδάμαντα Z.

36 Ἐπειδὴ δὲ ταῦτα ἐγένετο, Πείσανδρος καὶ Χαρικλῆς,
6 ὄντες μὲν τῶν ζητητῶν, δοκοῦντες δ' ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ
εὐνούστατοι εἶναι τῷ δήμῳ, ἔλεγον ὡς εἴη τὰ ἔργα τὰ
γεγενημένα οὐκ ὀλίγων ἀνδρῶν ἀλλ' ἐπὶ τῇ τοῦ δήμου κα-
ταλύσει, καὶ χρῆναι ἔτι ζητεῖν καὶ μὴ παύσασθαι. καὶ ἡ
πόλις οὕτω διέκειτο, ὥστ' ἐπειδὴ τὴν βουλὴν εἰς τὸ βουλευ-
τήριον ὁ κῆρυξ ἀνείποι ἰέναι καὶ τὸ σημεῖον καθέλοι, τῷ
αὐτῷ σημείῳ ἡ μὲν βουλὴ εἰς τὸ βουλευτήριον ᾔει, οἱ δ'
ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἔφυγον, δεδιότες εἷς ἕκαστος μὴ συλλη-
37 φθείη. ἐπαρθεὶς οὖν τοῖς τῆς πόλεως κακοῖς εἰσαγγέλλει
Διοκλείδης εἰς τὴν βουλήν, φάσκων εἰδέναι τοὺς περικό-
ψαντας τοὺς Ἑρμᾶς, καὶ εἶναι αὐτοὺς εἰς τριακοσίους· ὡς
δ' ἴδοι καὶ περιτύχοι τῷ πράγματι, ἔλεγε. καὶ τούτοις,
ὦ ἄνδρες, δέομαι ὑμῶν προσέχοντας τὸν νοῦν ἀναμιμνή-
σκεσθαι, ἐὰν ἀληθῆ λέγω, καὶ διδάσκειν ἀλλήλους· ἐν
ὑμῖν γὰρ ἦσαν οἱ λόγοι, καί μοι ὑμεῖς τούτων μάρτυρες
38 ἐστέ. ἔφη γὰρ εἶναι μὲν ἀνδράποδόν οἱ ἐπὶ Λαυρίῳ, δεῖν
δὲ κομίσασθαι ἀποφοράν. ἀναστὰς δὲ πρῷ ψευσθεὶς
τῆς ὥρας βαδίζειν· εἶναι δὲ πανσέληνον. ἐπεὶ δὲ παρὰ
τὸ προπύλαιον τὸ Διονύσου ἦν, ὁρᾶν ἀνθρώπους πολλοὺς
ἀπὸ τοῦ ᾠδείου καταβαίνοντας εἰς τὴν ὀρχήστραν· δείσας
δὲ αὐτούς, εἰσελθὼν ὑπὸ τὴν σκιὰν καθέζεσθαι μεταξὺ
τοῦ κίονος καὶ τῆς στήλης ἐφ' ᾗ ὁ στρατηγός ἐστιν ὁ χαλ-
κοῦς. ὁρᾶν δὲ ἀνθρώπους τὸν [μὲν] ἀριθμὸν [μάλιστα]
τριακοσίους, ἑστάναι δὲ κύκλῳ ἀνὰ πέντε καὶ δέκα ἄν-
δρας, τοὺς δὲ ἀνὰ εἴκοσιν· ὁρῶν δὲ αὐτῶν πρὸς τὴν σελήνην
39 τὰ πρόσωπα τῶν πλείστων γινώσκειν. καὶ πρῶτον μέν,

36. 3. ἔλεγον ὡς ABLZ: ἔλεγον οὖν ὡς ς. 7. libri ἀνείπῃ. καθέλοι AB: καθέλῃ ς. 8. ᾔει] εἴη LZ. 6. ληφθείη Z.
37, 1. εἰσαγγέλει Z. 2. Διοκλείδης] διὸ καὶ δὶς ABLZ, conf. Wesseling. ad Diodor. 13, 2. 38, 1. Λαυρίῳ ABLZ: λαυρείῳ ς 2. πρωὶ A, ceteri πρωΐ. 4. τὸ διονύσου Z: τοῦ διονύσου ς. 6. σκιὰν] οἰκίαν pr A. 8. ἰδεῖν δὲ ἀνθρώπους τὸν μὲν ἀριθμὸν μάλιστα τριακοσίους Sluiterus e Galeno (tom. 5. p. 603.): ὁρᾶν δὲ ἀνθρώπους τὸν ἀριθμὸν τριακοσίους (Z. διακοσίους) ς. 39, 1. τῶν πλείστων] τὰ πλεῖστα pr A. γινώσκων [ει] L.

ὦ ἄνδρες, τοῦθ' ὑπέθετο δεινότατον πρᾶγμα, οἶμαι, ὅπως ἐν ἐκείνῳ εἴη ὅντινα βούλοιτο Ἀθηναίων φάναι τῶν ἀνδρῶν τούτων εἶναι, ὅντινα δὲ μὴ βούλοιτο, λέγειν ὅτι οὐκ ἦν. ἰδὼν δὲ ταῦτ' ἔφη ἐπὶ Λαύριον ἰέναι, καὶ τῇ ὑστεραίᾳ ἀκούειν ὅτι οἱ Ἑρμαῖ εἶεν περικεκομμένοι· γνῶναι οὖν
0 εὐθὺς ὅτι τούτων εἴη τῶν ἀνδρῶν τὸ ἔργον. ἥκων δὲ εἰς ἄστυ ζητητάς τε ἤδη ᾑρημένους καταλαμβάνειν καὶ μήνυτρα κεκηρυγμένα ἑκατὸν μνᾶς. ἰδὼν δὲ Εὔφημον τὸν Καλλίου τοῦ Τηλεκλέους ἀδελφὸν ἐν τῷ χαλκείῳ καθήμενον, ἀναγαγὼν αὐτὸν εἰς τὸ Ἡφαιστεῖον λέγειν ἅπερ ὑμῖν ἐγὼ εἴρηκα, ὡς ἴδοι ἡμᾶς ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτί· οὔκουν δέοιτο παρὰ τῆς πόλεως χρήματα λαβεῖν μᾶλλον ἢ παρ' ἡμῶν, ὥσθ' ἡμᾶς ἔχειν φίλους. εἰπεῖν οὖν τὸν Εὔφημον ὅτι καλῶς ποιήσειεν εἰπών, καὶ νῦν ἥκειν κελεῦσαί οἱ εἰς τὴν Λεωγόρου οἰκίαν, ἵν' ἐκεῖ συγγένῃ μετ' ἐμοῦ Ἀνδο-
1 κίδῃ καὶ ἑτέροις οἷς δεῖ. ἥκειν ἔφη τῇ ὑστεραίᾳ, καὶ δὴ κόπτειν τὴν θύραν· τὸν δὲ πατέρα τὸν ἐμὸν τυχεῖν ἐξιόντα, καὶ εἰπεῖν αὐτόν, „ἆρά γε σὲ οἵδε περιμένουσι; χρὴ μέντοι μὴ ἀπωθεῖσθαι τοιούτους φίλους," εἰπόντα δὲ αὐτὸν ταῦτα οἴχεσθαι. καὶ τούτῳ μὲν τῷ τρόπῳ τὸν πατέρα μου ἀπώλλυε, συνειδότα ἀποφαίνων, εἰπεῖν δὲ ἡμᾶς ὅτι δεδογμένον ἡμῖν εἴη δύο μὲν τάλαντα ἀργυρίου διδόναι οἱ ἀντὶ τῶν ἑκατὸν μνῶν τῶν ἐκ τοῦ δημοσίου, ἐὰν δὲ κατάσχωμεν ἡμεῖς ἃ βουλόμεθα, ἕνα αὐτὸν ἡμῶν εἶναι,
2 πίστιν δὲ τούτων δοῦναί τε καὶ δέξασθαι. ἀποκρίνασθαι δὲ αὐτὸς πρὸς ταῦτα ὅτι βουλεύσοιτο· ἡμᾶς δὲ κελεύειν αὐτὸν ἥκειν εἰς Καλλίου τοῦ Τηλεκλέους, ἵνα κἀκεῖνος παρείη. τὸν δ' αὖ κηδεστήν μου οὕτως ἀπώλλυεν. ἥκειν ἔφη εἰς Καλλίου, καὶ καθομολογήσας ἡμῖν πίστιν δοῦναι ἐν ἀκροπόλει, καὶ ἡμᾶς συνθεμένους οἱ τὸ ἀργύριον εἰς

ν. 4. λαυρίαν ABLZ: λαυρεῖον ς. 5. περικεκαμμένοι Z. 40, 2. καταλαμβάνειν ABLZ: καταλαμβάνει ς. 3. μνᾶς] ναῦς Z. 4. τιμοκλέους Z. χάλκω B. 6. ᾔρηκα Z. ἴδη LZ. 41, 9. βουλώμεθα A. αὐτὸν Reiskius; libri αὐτῶν. 4. παρήει pr A, παροίη B. 5. καθομολογήσας AB: καθοδηγήσας ς.

τὸν εἰσιόντα μῆνα δώσειν διαψεύδεσθαι καὶ οὐ διδόναι· ἥκειν οὖν μηνύσων τὰ γενόμενα.

43 Ἡ μὲν εἰσαγγελία αὐτῶν, ὦ ἄνδρες, τοιαύτη· ἀπογράφει δὲ τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν ὧν ἔφη γνῶναι, δύο καὶ τετταράκοντα, πρώτους μὲν Μαντίθεον καὶ Ἀφεψίωνα, βουλευτὰς ὄντας καὶ καθημένους ἔνδον, εἶτα δὲ καὶ τοὺς ἄλλους. ἀναστὰς δὲ Πείσανδρος ἔφη χρῆναι λύειν τὸ ἐπὶ Σκαμανδρίου ψήφισμα καὶ ἀναβιβάζειν ἐπὶ τὸν τροχὸν τοὺς ἀπογραφέντας, ὅπως μὴ πρότερον νὺξ ἔσται πρὶν πυθέσθαι τοὺς ἄνδρας ἅπαντας. ἀνέκραγεν ἡ 7 βουλὴ ὡς εὖ λέγει. "ἀκούσαντες δὲ ταῦτα Μαντίθεος καὶ

44 Ἀφεψίων ἐπὶ τὴν ἑστίαν ἐκαθέζοντο, ἱκετεύοντες μὴ στρεβλωθῆναι ἀλλ' ἐξεγγυηθέντες κριθῆναι. μόλις δὲ τούτων τυχόντες, ἐπειδὴ τοὺς ἐγγυητὰς κατέστησαν, ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀναβάντες ᾤχοντο εἰς τοὺς πολεμίους αὐτομολήσαντες, καταλιπόντες τοὺς ἐγγυητάς, οὓς ἔδει τοῖς αὐτοῖς

45 ἐνέχεσθαι ἐν οἷσπερ οὓς ἠγγυήσαντο. ἡ δὲ βουλὴ ἐξελθοῦσα ἐν ἀποῤῥήτῳ συνέλαβεν ἡμᾶς καὶ ἔδησεν ἐν τοῖς ξύλοις. ἀνακαλέσαντες δὲ τοὺς στρατηγοὺς ἀνειπεῖν ἐκέλευσαν Ἀθηναίων τοὺς μὲν ἐν ἄστει οἰκοῦντας ἰέναι εἰς τὴν ἀγορὰν τὰ ὅπλα λαβόντας, τοὺς δ' ἐν μακρῷ τείχει εἰς τὸ Θησεῖον, τοὺς δ' ἐν Πειραιεῖ εἰς τὴν Ἱπποδαμίαν ἀγοράν, τοὺς δ' ἱππεῖς ἔτι νυκτὸς σημῆναι τῇ σάλπιγγι ἥκειν εἰς τὸ Ἀνάκειον, τὴν δὲ βουλὴν εἰς ἀκρόπολιν ἰέναι κἀκεῖ καθεύδειν, τοὺς δὲ πρυτάνεις ἐν τῇ θόλῳ. Βοιωτοὶ δὲ πεπυσμένοι τὰ πράγματα ἐπὶ τοῖς ὁρίοις ἦσαν ἐξεστρατευμένοι. τὸν δὲ τῶν κακῶν τούτων αἴτιον Διοκλείδην ὡς σωτῆρα ὄντα τῆς πόλεως ἐπὶ ζεύγους ἦγον εἰς τὸ πρυτανεῖον στεφανώσαντες, καὶ ἐδείπνει ἐκεῖ.

46 Πρῶτον μὲν οὖν ταῦτα, ὦ ἄνδρες, ὁπόσοι ὑμῶν παρῆ-

43, 3. ἀψεφίωνα ABLZ, Reiskius Ἀφεψίονα. 6. ἀναβιβάζει LZ. 44, 3. ἐξεγγυηθέντες Sluiterus: ἐξεγγυηθέντας ς. 45, 1. ἀνέχεσθαι LZ. ἐγγυήσαντο LZ. 5. εἰς τὸ] εἴς τε AB, εἴς γε ς: correxit Reiskius. 8. Ἀνάκειον] vid. Hemsterhus. ad Lucian. Timon. 10. 10. ὀρείοις Z, 13. στεφανώσαντες A, ni fallor: στεφανώσοντες ς.

σαν, ἀναμιμνήσκεσθε καὶ τοὺς ἄλλους διδάσκετε· εἶτα δέ μοι τοὺς πρυτάνεις κάλει τοὺς τότε πρυτανεύσαντας, Φιλοκράτη καὶ τοὺς ἄλλους.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

7 Φέρε δή, καὶ τὰ ὀνόματα ὑμῖν ἀναγνώσομαι τῶν ἀνδρῶν ὧν ἀπέγραψεν, ἵν' εἰδῆτε ὅσους μοι τῶν συγγενῶν ἀπώλλυε, πρῶτον μὲν τὸν πατέρα, εἶτα δὲ τὸν κηδεστήν, τὸν μὲν συνειδότα ἀποδεικύς, τοῦ δ' ἐν τῇ οἰκίᾳ φάσκων τὴν σύνοδον γενέσθαι. τῶν δ' ἄλλων ἀκούσεσθε τὰ ὀνόματα. Καὶ αὐτοῖς ἀναγίνωσκε.

Χαρμίδης Ἀριστοτέλους.

οὗτος ἀνεψιὸς ἐμός· ἡ μήτηρ ἡ ἐκείνου καὶ ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς ἀδελφοί.

Ταυρέας.

οὑτοσὶ ἀνεψιὸς τοῦ πατρός.

Νισαῖος.

υἱὸς Ταυρέου.

Καλλίας ὁ Ἀλκμαίονος.

ἀνεψιὸς τοῦ πατρός.

Εὔφημος.

Καλλίου τοῦ Τηλεκλέους ἀδελφός.

Φρύνιχος ὁ ὀρχησάμενος.

ἀνεψιός.

Εὐκράτης ὁ Νικίου ἀδελφός.

κηδεστὴς οὗτος Καλλίου.

Κριτίας.

ἀνεψιὸς καὶ οὗτος τοῦ πατρός· αἱ μητέρες ἀδελφαί.

Τούτους πάντας ἐν τοῖς τετταράκοντα ἀνδράσιν ἀπέγραψεν.

Ἐπειδὴ δὲ ἐδεδέμεθα πάντες ἐν τῷ αὐτῷ, καὶ νύξ τε ἦν καὶ τὸ δεσμωτήριον συνεκέκλειστο, ἧκον δὲ τῷ μὲν μή-

v. 2. κάλει ABLZ: εἰσκάλει ς. 3. post ἄλλους libri iterant illud διδάσκετε. 47, 1. ὀνόματα om Z. 2. ἀπέγραψεν AB: ἔγραψεν ς. 8. ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς A, ὁ πατὴρ ἐμὸς LZ: ὁ ἐμὸς πατὴρ ς. 18. φρίνικος ABLZ. 23. quae post ἀνεψιὸς legi solebant, Εὐκρατίας ὁ Νικίου ἀδελφός, ea Reiskius vidit perperam esse e proximo iterata. μητέραις Z. 24. πάντας AB, ceteri ἅπαντας. ἀπέγραψεν Stephanus; libri ἐπέγραψεν.

τηρ τῷ δὲ ἀδελφὴ τῷ δὲ γυνὴ καὶ παῖδες; ἦν δὲ βοὴ καὶ οἶκτος κλαιόντων καὶ ὀδυρομένων τὰ παρόντα κακά, λέγει πρός με Χαρμίδης, ὢν μὲν ἀνεψιός, ἡλικιώτης δὲ καὶ συνεκτραφεὶς ἐν τῇ οἰκίᾳ τῇ ἡμετέρᾳ ἐκ παιδός, ὅτι
49 „Ἀνδοκίδη, τῶν μὲν παρόντων κακῶν ὁρᾷς τὸ μέγεθος, ἐγὼ δ' ἐν μὲν τῷ παρελθόντι χρόνῳ οὐδὲν ἐδεόμην λέγειν οὐδέ σε λυπεῖν, νῦν δὲ ἀναγκάζομαι διὰ τὴν παροῦσαν ἡμῖν συμφοράν. οἷς γὰρ ἐχρῶ καὶ οἷς συνῆσθα ἄνευ ἡμῶν τῶν συγγενῶν, οὗτοι ἐπὶ ταῖς αἰτίαις δι' ἃς ἡμεῖς ἀπολλύμεθα οἱ μὲν αὐτῶν τεθνᾶσιν, οἱ δὲ οἴχον-
50 ται φεύγοντες, σφῶν αὐτῶν καταγνόντες ἀδικεῖν . . . . . . εἰ ἤκουσάς τι τούτου τοῦ πράγματος τοῦ γενομένου, εἰπέ, καὶ πρῶτον μὲν σεαυτὸν σῶσον, εἶτα δὲ τὸν πατέρα, ὃν εἰκός ἐστί σε μάλιστα φιλεῖν, εἶτα δὲ τὸν κηδεστὴν ὃς ἔχει σου τὴν ἀδελφὴν ἥπερ σοι μόνη ἐστίν, ἔπειτα δὲ τοὺς ἄλλους συγγενεῖς καὶ ἀναγκαίους τοσούτους ὄντας, ἔτι δὲ ἐμέ, ὃς ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ ἠνίασα μέν σε οὐδὲν πώποτε, προθυμότατος δὲ εἰς σὲ καὶ τὰ σὰ πράγματα
51 εἰμί, ὅ τι ἂν δέῃ ποιεῖν." λέγοντος δὲ ὦ ἄνδρες Χαρμίδου ταῦτα, ἀντιβολούντων δὲ τῶν ἄλλων καὶ ἱκετεύοντος ἑνὸς ἑκάστου, ἐνεθυμήθην πρὸς ἐμαυτόν, „Ὦ πάντων ἐγὼ δεινοτάτῃ συμφορᾷ περιπεσών, πότερα περιίδω τοὺς ἐμαυτοῦ συγγενεῖς ἀπολλυμένους ἀδίκως, καὶ αὐτούς τε ἀποθανόντας καὶ τὰ χρήματα αὐτῶν δημευθέντα, πρὸς δὲ τούτοις ἀναγραφέντας ἐν στήλαις ὡς ὄντας ἀλιτηρίους τῶν θεῶν τοὺς οὐδενὸς αἰτίους τῶν γεγενημένων, ἔτι δὲ τριακοσίους Ἀθηναίων μέλλοντας ἀδίκως
8 ἀπολέσθαι, τὴν δὲ πόλιν ἐν κακοῖς οὖσαν τοῖς μεγίστοις καὶ ὑποψίαν εἰς ἀλλήλους ἔχοντας, ἢ εἴπω Ἀθηναίοις ἅ περ ἤκουσα Εὐφιλήτου αὐτοῦ τοῦ ποιήσαν-
52 τος;" ἔτι δὲ ἐπὶ τούτοις καὶ τόδε ἐνεθυμήθην, ὦ ἄνδρες,

v. 1. βοὴ] om Z. 50, 1. Post ἀδικεῖν lacunam habent ABL, A quidem duodecim litterarum. 51, 3. ω] ὦ ABLZ. 6. αὐτῶν] αὐτῷ LZ. 7. ἀλιτρίους B. 10. ἀπολέσθαι ABLZ: ἀπολεῖσθαι ς. 12. ἅπερ] ὥσπερ Z.

καὶ ἐλογιζόμην πρὸς ἐμαυτὸν τοὺς ἐξημαρτηκότας καὶ τὸ ἔργον εἰργασμένους, ὅτι οἱ μὲν αὐτῶν ἤδη ἐτεθνήκεσαν ὑπὸ Τεύκρου μηνυθέντες, οἱ δὲ φεύγοντες ᾤχοντο καὶ αὐτῶν θάνατος κατέγνωστο, τέτταρες δὲ ἦσαν ὑπόλοιποι οἳ οὐκ ἐμηνύθησαν ὑπὸ Τεύκρου τῶν πεποιηκότων, Παναίτιος, Χαιρέδημος, Διάκριτος, Λυσίστρατος, οὓς εἰκὸς ἦν ἁπάντων μάλιστα δοκεῖν εἶναι τούτων τῶν ἀνδρῶν οὓς ἐμήνυσε Διοκλείδης, φίλους ὄντας τῶν ἀπολωλότων ἤδη. καὶ τοῖς μὲν οὐδέπω βέβαιος ἦν ἡ σωτηρία, τοῖς δὲ ἐμοῖς οἰκείοις φανερὸς [ὁ] ὄλεθρος, εἰ μή τις ἐρεῖ Ἀθηναίοις τὰ γενόμενα. ἐδόκει οὖν μοι κρεῖττον εἶναι τέτταρας ἄνδρας ἀποστερῆσαι τῆς πατρίδος δικαίως, οἳ νῦν ζῶσι καὶ κατεληλύθασι καὶ ἔχουσι τὰ σφέτερα αὐτῶν, ἢ ἐκείνους ἀποθανόντας ἀδίκως περιιδεῖν. εἰ οὖν τινὶ ὑμῶν, ὦ ἄνδρες, ἢ τῶν ἄλλων πολιτῶν γνώμη τοιαύτη παρειστήκει πρότερον περὶ ἐμοῦ, ὡς ἄρα ἐγὼ ἐμήνυσα κατὰ τῶν ἑταίρων τῶν ἐμαυτοῦ, ὅπως ἐκεῖνοι μὲν ἀπόλοιντο, ἐγὼ δὲ σωθείην (ἃ ἐλογοποίουν οἱ ἐχθροὶ περὶ ἐμοῦ, βουλόμενοι διαβάλλειν με), σκοπεῖσθε ἐξ αὐτῶν τῶν γεγενημένων. νῦν γὰρ ἐμὲ μὲν λόγον διδόναι τῶν ἐμοὶ πεπραγμένων μετὰ τῆς ἀληθείας, αὐτῶν παρόντων οἵπερ ἥμαρτον καὶ ἔφυγον ταῦτα ποιήσαντες, ἴσασι δὲ ἄριστα εἴτε ψεύδομαι εἴτε ἀληθῆ λέγω, ἔξεστι δὲ αὐτοῖς ἐλέγχειν με ἐν τῷ ἐμῷ λόγῳ· ἐγὼ γὰρ ἐφίημι· ὑμᾶς δὲ δεῖ μαθεῖν τὰ γενόμενα. ἐμοὶ γὰρ ὦ ἄνδρες τοῦδε τοῦ ἀγῶνος τοῦτ' ἐστι μέγιστον, σωθέντι μὴ δοκεῖν κακῷ εἶναι, εἶτα δὲ καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας μαθεῖν ὅτι οὔτε μετὰ κακίας οὔτε μετ' ἀνανδρίας οὐδεμιᾶς τῶν γεγενημένων πέπρακται ὑπ' ἐμοῦ οὐδέν, ἀλλὰ διὰ συμφορὰν γεγενημένην μάλιστα μὲν τῇ πόλει, εἶτα καὶ ἡμῖν, εἶπον δὲ ἃ ἤκουσα Εὐφιλήτου

v. 2. εἰργασμένους AB: ἐργασαμένους ς. 53, 1. Διάκριτος] Δίκριτος Valckenarius, Διόκριτος Reiskius (8. p. 457.). 5. ὁ add Reiskius. 54, 2. ἢ add Sluiterus. 4. ἀπόλοιντο Z. 5. βουλόμενοι Z. 56, 3. μὴ δοκεῖν κακῷ ABLZ: μοι δοκεῖν κακῷ ς. 4. ἀνανδρίας A, ἀνδρίας B: ceteri cum ς ἀδικίας, L quidem a correctore. 7. πόλει εἶτα καὶ A: πολιτείᾳ τε καὶ ς.

προνοίᾳ μὲν τῶν συγγενῶν καὶ τῶν φίλων, προνοίᾳ δὲ τῆς
πόλεως ἁπάσης, μετ' ἀρετῆς ἀλλ' οὐ μετὰ κακίας, ὡς
ἐγὼ νομίζω. εἰ οὖν οὕτως ἔχει ταῦτα, σώζεσθαί τε ἀξιῶ
57 καὶ δοκεῖν ὑμῖν εἶναι μὴ κακός. φέρε δή (χρὴ γὰρ ὦ ἄν-
δρες ἀνθρωπίνως περὶ τῶν πραγμάτων ἐκλογίζεσθαι, ὥσ-
περ ἂν αὐτὸν ὄντα ἐν τῇ συμφορᾷ), τί ἂν ὑμῶν ἕκαστος
ἐποίησεν; εἰ μὲν γὰρ ἦν δυοῖν τὸ ἕτερον ἑλέσθαι, ἢ καλῶς
ἀπολέσθαι ἢ αἰσχρῶς σωθῆναι, ἔχοι ἄν τις εἰπεῖν κακίαν
εἶναι τὰ λεγόμενα· καίτοι πολλοὶ ἂν καὶ τοῦτο εἵλοντο,
τὸ ζῆν περὶ πλείονος ποιησάμενοι τοῦ καλῶς ἀποθανεῖν·
58 ὅπου δὲ τούτων τὸ ἐναντιώτατον ἦν, σιωπήσαντι μὲν αὐτῷ
τε αἴσχιστα ἀπολέσθαι μηδὲν ἀσεβήσαντι, ἔτι δὲ τὸν πα-
τέρα περιιδεῖν ἀπολόμενον καὶ τὸν κηδεστὴν καὶ τοὺς
συγγενεῖς καὶ ἀνεψιοὺς τοσούτους, οὓς οὐδεὶς ἀπώλλυεν
ἢ ἐγὼ μὴ εἰπὼν ὡς ἕτεροι ἥμαρτον. Διοκλείδης μὲν γὰρ
ψευσάμενος ἔδησεν αὐτούς, σωτηρία δὲ αὐτῶν ἄλλη οὐδε-
μία ἦν ἢ πυθέσθαι Ἀθηναίους πάντα τὰ πραχθέντα· φο-
νεὺς οὖν αὐτῶν ἐγινόμην ἐγὼ μὴ εἰπὼν ὑμῖν ἃ ἤκουσα. ἔτι
δὲ τριακοσίους Ἀθηναίων ἀπώλλυον, καὶ ἡ πόλις ἐν κα-
59 κοῖς τοῖς μεγίστοις ἐγίνετο. ταῦτα μὲν οὖν ἦν ἐμοῦ μὴ
εἰπόντος· εἰπὼν δὲ τὰ ὄντα αὐτός τε ἐσωζόμην καὶ τὸν
πατέρα ἔσωζον καὶ τοὺς ἄλλους συγγενεῖς, καὶ τὴν πόλιν
ἐκ φόβου καὶ κακῶν τῶν μεγίστων ἀπήλλαττον. φυγά-
δες δὲ δι' ἐμὲ τέτταρες ἄνδρες ἐγίνοντο, οἵπερ καὶ ἥμαρ-
τον· τῶν δ' ἄλλων οἱ λοιποὶ πρότερον ὑπὸ Τεύκρου ἐμηνύ-
θησαν. οὔτε δήπου οἱ τεθνεῶτες δι' ἐμὲ μᾶλλον ἐτέθνασαν,
60 οὔτε οἱ φεύγοντες μᾶλλον ἔφευγον. ταῦτα δὲ πάντα σκο-
πῶν εὕρισκον, ὦ ἄνδρες, τῶν παρόντων κακῶν ταῦτα ἐλά-
χιστα εἶναι, εἰπεῖν τὰ γενόμενα ὡς τάχιστα καὶ ἐλέγξαι
Διοκλείδην ψευσάμενον, καὶ τιμωρήσασθαι ἐκεῖνον ὃς
9 ἡμᾶς μὲν ἀπώλλυεν ἀδίκως, τὴν δὲ πόλιν ἐξηπάτα, ταῦ-
τα δὲ ποιῶν μέγιστος εὐεργέτης ἐδόκει εἶναι καὶ χρήματα

v. 2. οὐ μετὰ ABLZ: οὐ μὴν ς. 57, 4. δυεῖν] δυοῖ ABLZ.
58, 3. ἀπολόμενον AB: ἀπολούμενον ς. 59, 1. ἦν add A.

ελάμβανε. διὰ ταῦτα εἶπον τῇ βουλῇ ὅτι εἰδείην τοὺς ποιήσαντας, καὶ ἐξήλεγξα τὰ γενόμενα, ὅτι εἰσηγήσατο μὲν πινόντων ἡμῶν ταύτην τὴν βουλὴν [γενέσθαι] Εὔφιλητος, ἀντεῖπον δὲ ἐγώ, καὶ τότε μὲν οὐ γένοιτο δι' ἐμέ, ὕστερον δ' ἐγὼ μὲν ἐν Κυνοσάργει ἐπὶ πωλίον ὃ μοι ἦν ἀναβὰς ἔπεσον καὶ τὴν κλεῖν συνετρίβην καὶ τὴν κεφαλὴν κατεάγην, φερόμενός τε ἐπὶ κλίνης ἀπεκομίσθην οἴκαδε· αἰσθόμενος δ' Εὔφιλητος ὡς ἔχοιμι, λέγει πρὸς αὐτοὺς ὅτι πέπεισμαι ταῦτα συμποιεῖν καὶ ὡμολόγηκα αὐτῷ μεθέξειν τοῦ ἔργου καὶ περικόψειν τὸν Ἑρμῆν τὸν παρὰ τὸ Φορβαντεῖον. ταῦτα δ' ἔλεγεν ἐξαπατῶν ἐκείνους· καὶ διὰ ταῦτα ὁ Ἑρμῆς ὃν ὁρᾶτε πάντες, ὁ παρὰ τὴν πατρῴαν οἰκίαν τὴν ἡμετέραν, ὃν ἡ Αἰγηῒς ἀνέθηκεν, οὐ περιεκόπη, μόνος τῶν Ἑρμῶν τῶν Ἀθήνησιν, ὡς ἐμοῦ τοῦτο ποιήσαντος, ὡς ἔφη πρὸς αὐτοὺς Εὔφιλητος. οἱ δ' αἰσθόμενοι δεινὰ ἐποίουν ὅτι εἰδείην μὲν τὸ πρᾶγμα, πεποιηκὼς δὲ οὐκ εἴην. προσελθόντες δέ μοι τῇ ὑστεραίᾳ Μέλητος καὶ Εὔφιλητος ἔλεγον ὅτι „γεγένηται ὦ Ἀνδοκίδη καὶ πέπρακται ἡμῖν ταῦτα. σὺ μέντοι εἰ μὲν ἀξιοῖς ἡσυχίαν ἔχειν καὶ σιωπᾶν, ἕξεις ἡμᾶς ἐπιτηδείους ὥσπερ καὶ πρότερον· εἰ δὲ μή, χαλεπώτεροί σοι ἡμεῖς ἐχθροὶ ἐσόμεθα ἢ ἄλλοι τινὲς διὶ ἡμᾶς φίλοι.“ εἶπον αὐτοῖς ὅτι νομίζοιμι μὲν διὰ τὸ πρᾶγμα Εὔφιλητον πονηρὸν εἶναι, ἐκείνοις δὲ οὐκ ἐμὲ δεινὸν εἶναι, ὅτι οἶδα, ἀλλὰ μᾶλλον αὐτὸ τὸ ἔργον πολλῷ, ὅτι πεποίηται. ὡς οὖν ἦν ταῦτ' ἀληθῆ, τόν τε παῖδα τὸν ἐμὸν παρέδωκα βασανίσαι, ὅτι ἔκαμνον καὶ οὐδ' ἀνιστάμην ἐκ τῆς κλίνης, καὶ τὰς θεραπαίνας ἔλαβον οἱ πρυτάνεις, ὅθεν ὁρμώμενοι ταῦτ' ἐποίουν ἐκεῖνοι. ἐξελέγχοντες δὲ τὸ πρᾶγμα ἥ τε βουλὴ καὶ οἱ ζητηταί, ἐπειδὴ ἦν ἣ ἐγὼ ἔλεγον καὶ ὡμολογεῖτο παντα-

61, 1. post εἶπον cum ABLZ omisi οὖν. 4. ἀντειπὼν LZ. 4. πωλίον Reiskius: πωλεῖον ς. ὅ μοι ἦν A, ὅμον ἦν BLZ et Burneianus 96: ὃ μοι ἦν ς. 62, 1. ἔχοιμι AB, οἴχοιμι LZ: ἤκοιμι ς. 4. τὸ Φορβαντεῖον Reiskius pro ς τὸν Φορβάντιον. et τὸ habet A. 5. τὴν post παρὰ add A. 6. ἡ om ς. 63, 7. ἡμεῖς ἐχθροὶ AB: ἐχθροὶ ἡμεῖς ς.

χόθεν, τότε δὴ καλοῦσι τὸν Διοκλείδην· καὶ οὐ πολλῶν λόγων ἐδέησεν, ἀλλ' εὐθὺς ὡμολόγει ψεύδεσθαι, καὶ ἐδεῖτο σώζεσθαι φράσας τοὺς πείσαντας αὐτὸν λέγειν ταῦτα· εἶναι δὲ Ἀλκιβιάδην τὸν Φηγούσιον καὶ Ἀμίαντον τὸν
66 ἐξ Αἰγίνης. καὶ οὗτοι μὲν δείσαντες ᾤχοντο φεύγοντες· ὑμεῖς δὲ ἀκούσαντες ταῦτα Διοκλείδην μὲν τῷ δικαστηρίῳ παραδόντες ἀπεκτείνατε, τοὺς δὲ δεδεμένους καὶ μέλλοντας ἀπολεῖσθαι ἐλύσατε, τοὺς ἐμοὺς συγγενεῖς, δι' ἐμέ, καὶ τοὺς φεύγοντας κατεδέξασθε, αὐτοὶ δὲ λαβόντες τὰ ὅπλα ἀπῄειτε, πολλῶν κακῶν καὶ κινδύνων
67 ἀπαλλαγέντες. ἐν οἷς ἐγώ, ὦ ἄνδρες, τῆς μὲν τύχης ᾗ ἐχρησάμην δικαίως ἂν ὑπὸ πάντων ἐλεηθείην, τῶν δὲ γινομένων ἕνεκεν εἰκότως ἀνὴρ ἄριστος δοκοίην εἶναι, ὅστις εἰσηγησαμένῳ μὲν Εὐφιλήτῳ πίστιν τῶν ἐν ἀνθρώποις ἀπιστοτάτην ἠναντιώθην καὶ ἀντεῖπον καὶ ἐλοιδόρησα ἐκείνῳ ὧν ἦν ἄξιος, ἁμαρτόντων δ' ἐκείνων τὴν ἁμαρτίαν αὐτοῖς συνέκρυψα, καὶ μηνύσαντος κατ' αὐτῶν Τεύκρου οἱ μὲν αὐτῶν ἀπέθανον οἱ δ' ἔφυγον, πρὶν ἡμᾶς ὑπὸ Διοκλείδου δεθῆναι καὶ μέλλειν ἀπολεῖσθαι. τότε δὲ ἀπέγραψα τέτταρας ἄνδρας, Παναίτιον, Διάκρι-
68 τον, Λυσίστρατον, Χαιρέδημον. οὗτοι μὲν ἔφυγον δι' ἐμέ, ὁμολογῶ· ἐσώθη δέ γε ὁ πατήρ, ὁ κηδεστής, ἀνεψιοὶ τρεῖς, τῶν ἄλλων συγγενῶν ἑπτά, μέλλοντες ἀποθανεῖσθαι ἀδίκως· οἳ νῦν ὁρῶσι τοῦ ἡλίου τὸ φῶς δι' ἐμέ, καὶ αὐτοὶ ὁμολογοῦσιν· ὁ δὲ τὴν πόλιν ὅλην συνταράξας καὶ εἰς τοὺς ἐσχάτους κινδύνους καταστήσας ἐξηλέγχθη, ὑμεῖς δὲ ἀπηλλάγητε μεγάλων φόβων καὶ τῶν εἰς ἀλλήλους
69 ὑποψιῶν. καὶ ταῦτ' εἰ ἀληθῆ λέγω, ὦ ἄνδρες, ἀναμιμνήσκεσθε, καὶ οἱ ἰδόντες διδάσκετε τοὺς ἄλλους. Σὺ δέ μοι αὐτοὺς κάλει τοὺς λυθέντας δι' ἐμέ· ἄριστα γὰρ ἂν εἰδότες τὰ γενόμενα λέγοιεν εἰς τούτους. Οὑτωσὶ δὲ

v. 4. εἶναι] εἰδέναι Z. Ἀμίαντον τὸν AB: Ἀμίαντον τοῦτον ς, conf. Valckenar. diatr. Eurip. p. 293. C. 66, 5. δὲ om LZ. 6. ἀπῄετε ABLZ. 67, 4. ἡγησαμένῳ LZ. μὲν] μὲν τῷ Z. 68, 6. ἐξηλέγχη AB. 69, 2. εἰδότες Reiskius.

ἔχει, ὦ ἄνδρες· μέχρι τούτου ἀναβήσονται καὶ λέξουσιν ὑμῖν, ἕως ἂν ἀκροᾶσθαι βούλησθε, ἔπειτα δ' ἐγὼ περὶ τῶν ἄλλων ἀπολογήσομαι.

Περὶ μὲν οὖν τῶν τότε γενομένων ἀκηκόατε πάντα καὶ ἀπολελόγηταί μοι ἱκανῶς, ὥς γ' ἐμαυτὸν πείθω· εἰ δέ τίς τι ὑμῶν ποθεῖ ἢ νομίζει τι μὴ ἱκανῶς εἰρῆσθαι ἢ παραλέλοιπά τι, ἀναστὰς ὑπομνησάτω, καὶ ἀπολογήσομαι καὶ πρὸς τοῦτο· περὶ δὲ τῶν νόμων ἤδη ὑμᾶς διδάξω. Κηφίσιος γὰρ οὑτοσὶ ἐνέδειξε μέν με κατὰ τὸν νόμον τὸν κείμενον, τὴν δὲ κατηγορίαν ποιεῖται κατὰ ψήφισμα πρότερον γενόμενον, ὃ εἶπεν Ἰσοτιμίδης, οὗ ἐμοὶ προσήκει οὐδέν. ὁ μὲν γὰρ εἶπεν εἴργεσθαι τῶν ἱερῶν τοὺς ἀσεβήσαντας καὶ ὁμολογήσαντας, ἐμοὶ δὲ τούτων οὐδέτερα πεποίηται· οὔτε ἠσέβηται οὔτε ὡμολόγηται. ὡς δὲ καὶ τοῦτο τὸ ψήφισμα λέλυται καὶ ἄκυρόν ἐστιν, ἐγὼ ὑμᾶς διδάξω. καίτοιγε τοιαύτην ἀπολογίαν περὶ αὐτοῦ ποιήσομαι, ὅπου μὴ πείθων μὲν ὑμᾶς αὐτὸς ζημιώσομαι, πείσας δὲ ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν ἀπολελογημένος ἔσομαι. ἀλλὰ γὰρ τἀληθῆ εἰρήσεται. ἐπεὶ γὰρ αἱ νῆες διεφθάρησαν καὶ ἡ πολιορκία ἐγένετο, ἐβουλεύσασθε περὶ ὁμονοίας, καὶ ἔδοξεν ὑμῖν τοὺς ἀτίμους ἐπιτίμους ποιῆσαι, καὶ εἶπε τὴν γνώμην Πατροκλείδης. οἱ δὲ ἄτιμοι τίνες ἦσαν, καὶ τίνα τρόπον ἕκαστοι; ἐγὼ ὑμᾶς διδάξω. οἱ μὲν ἀργύριον ὀφείλοντες τῷ δημοσίῳ, ὁπόσοι εὐθύνας ὦφειλον ἄρξαντες ἀρχάς, ἢ ἐξούλας ἢ γραφὰς ἢ ἐπιβολὰς ὦφλον, ἢ ὠνὰς πριάμενοι ἐκ τοῦ δημοσίου μὴ κατέβαλον τὰ χρήματα, ἢ ἐγγύας ἠγγυήσαντο πρὸς τὸ δημόσιον, τούτοις ἡ μὲν ἔκτισις ἦν ἐπὶ τῆς ἐνάτης πρυτανείας, εἰ δὲ μή, δι-

71, 4. Ἰσοτιμίδης οὗ Canterus (Nov. Lect. 8, 10.) Valckenarius (Diatr. Eurip. p. 293. C.) Reiskius: εἰς ὅτι μηδ' ἴσου ABL, εἰς ὅτι μηδ' ἴσον Z ς. προσήκει ABLZ: προσῆκον ς. 6. οὔτε ἠσέβηται ABLZ: οὐδὲ ἠσέβηται ς. 73, 3. προκλεικης AZ. conf. Coraes Isocrat. 2. p. 267. 6. ὦφλον Reiskius 8, p. 458. vid. Pierson. ad Moer. p. 427. ἄρξαντας ABLZ. 7. ἐπιβουλὰς ABLZ. ὤφλων LZ. 9. ἐγγυήσαντο ABLZ. 10. ἐνάτης BLZ et corr A: ἐννάτης ς.

74πλάσιον ὀφείλειν καὶ τὰ κτήματα αὐτῶν πεπρᾶσθαι. εἷς
μὲν τρόπος οὗτος ἀτιμίας ἦν, ἕτερος δὲ ὧν τὰ μὲν σώμα-
τα ἄτιμα ἦν, τὴν δ' οὐσίαν ἔσχον καὶ ἐκέκτηντο· οὗτοι
δ' αὖ ἦσαν ὁπόσοι κλοπῆς ἢ δώρων ὄφλοιεν· τούτους
ἔδει καὶ αὐτοὺς καὶ τοὺς ἐκ τούτων ἀτίμους εἶναι· καὶ
ὁπόσοι λίποιεν τὴν τάξιν, ἢ ἀστρατείας ἢ δειλίας ἢ ἀναυ-
μαχίου ὄφλοιεν, ἢ τὴν ἀσπίδα ἀποβάλοιεν, ἢ τρὶς ψευδο-
μαρτυριῶν ἢ τρὶς ψευδοκλητίας ὄφλοιεν, ἢ τοὺς γονέας
κακῶς ποιοῖεν, οὗτοι πάντες ἄτιμοι ἦσαν τὰ σώμα-
75τα, τὰ δὲ χρήματα εἶχον. ἄλλοι αὖ κατὰ προστάξεις,
οἵτινες οὐ παντάπασιν ἄτιμοι ἦσαν, ἀλλὰ μέρος τι
αὐτῶν, οἷον οἱ στρατιῶται, οἷς, ὅτι ἐπέμειναν ἐπὶ τῶν τυ-
ράννων ἐν τῇ πόλει, τὰ μὲν ἄλλα ἦν ἅπερ τοῖς ἄλλοις πο-
λίταις, εἰπεῖν δ' ἐν τῷ δήμῳ οὐκ ἐξῆν αὐτοῖς οὐδὲ βου-
λεῦσαι. τούτων ἦσαν οὗτοι ἄτιμοι· αὕτη γὰρ ἦν τούτοις
76πρόσταξις. ἑτέροις οὐκ ἦν γράψασθαι, τοῖς δὲ ἐνδεῖξαι,
τοῖς δὲ μὴ ἀναπλεῦσαι εἰς Ἑλλήσποντον, ἄλλοις δ' εἰς
Ἰωνίαν· τοῖς δ' εἰς τὴν ἀγορὰν μὴ εἰσιέναι πρόστα-
ξις ἦν. ταῦτ' οὖν ἐψηφίσασθε ἐξαλεῖψαι πάντα τὰ ψη-
φίσματα, καὶ αὐτὰ καὶ εἴ πού τι ἀντίγραφον ἦν, καὶ
πίστιν ἀλλήλοις περὶ ὁμονοίας δοῦναι ἐν ἀκροπόλει. Καί
μοι ἀνάγνωθι τὸ ψήφισμα τὸ Πατροκλείδου, καθ' ὃ ταῦ-
τα ἐγένετο.

77 ΨΗΦΙΣΜΑ. Πατροκλείδης εἶπεν, Ἐπειδὴ ἐψηφίσαντο Ἀθηναῖοι
τὴν ἄδειαν περὶ τῶν ὀφειλόντων, ὥστε λέγειν ἐξεῖναι καὶ ἐπιψηφίζειν,
ψηφίσασθαι τὸν δῆμον ταῦτα ἅπερ ὅτε ἦν τὰ Μηδικά, καὶ συνήνεγκεν
Ἀθηναίοις ἐπὶ τὸ ἄμεινον. περὶ δὲ τῶν ἐπιγεγραμμένων εἰς τοὺς
πράκτορας ἢ τοὺς ταμίας τῆς θεοῦ καὶ τῶν ἄλλων θεῶν ἢ τὸν βα-
σιλέα, ἢ εἴ τις μὴ ἐξεγράφη μέχρι τῆς ἐξελθούσης βουλῆς ἐφ' ἧς
78 Καλλίας ἦρχεν, ὅσοι ἄτιμοι ἦσαν ἢ ὀφείλοντες, καὶ ὅσων εὔθυναί
τινές εἰσι κατεγνωσμέναι ἐν τοῖς λογιστηρίοις ὑπὸ τῶν εὐθύνων ἢ

74, 2. τὰ μὲν] μὲν τὰ ABLZ. 4. αὖ AB: ἂν ς. 6. ἀναυμαχίου Suidas in v. et Taylorus (Lect. Lys. p. 715.), ναυμαχίου A: ναυμαχίας ς. 9. ἦσαν] ἦεν L, ἦν Z. 75, 3. ὑπέμειναν L. 5. δ' ἐν] δὲ ABLZ. 76, 3. μὴ om Z. 77, 5. τῶν om Z. 6. ἧς] οἷς Z. 78, 1. ὅσων] ὅσον AB. conf. Boeckh. Staatshaushalt. I. p. 206.

τῶν παρέδρων, ἢ μήπω εἰσηγμέναι εἰς τὸ δικαστήριον γραφαί τινές εἰσι περὶ τῶν εὐθυνῶν, ἢ προστάξεις, ἢ ἐγγύαι τινές εἰσι κατεγνωσμέναι εἰς τὸν αὐτὸν τοῦτον χρόνον· καὶ ὅσα ὀνόματα τῶν τετρακοσίων τινὸς ἐγγέγραπται, ἢ ἄλλο τι περὶ τῶν ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ πραχθέντων ἐστί που γεγραμμένον, πλὴν ὁπόσα ἐν στήλαις γέγραπται τῶν μὴ ἐνθάδε μεινάντων, ἢ ἐξ Ἀρείου πάγου ἢ τῶν ἐφετῶν ἢ ἐκ πρυτανείου ἢ Δελφινίου ἐδικάσθη, ἢ ὑπὸ τῶν βασιλέων, ἢ ἐπὶ φόνῳ ἥτις ἐστὶ φυγὴ ἢ θάνατος κατεγνώσθη, ἢ σφαγεῦσιν ἢ τυράννοις· τὰ δὲ ἄλλα πάντα ἐξαλεῖψαι τοὺς πράκτορας καὶ τὴν βουλὴν κατὰ τὰ εἰρημένα πανταχόθεν, ὅπου τι ἔστιν ἐν τῷ δημοσίῳ, καὶ εἰ ἀντίγραφόν που ἔστι, παρέχειν τοὺς θεσμοθέτας καὶ τὰς ἄλλας ἀρχάς. ποιεῖν δὲ ταῦτα τριῶν ἡμερῶν, ἐπειδὰν δόξῃ τῷ δήμῳ. ἃ δ' εἴρηται ἐξαλεῖψαι, μὴ κεκτῆσθαι ἰδίᾳ μηδενὶ ἐξεῖναι μηδὲ μνησικακῆσαι μηδέποτε· εἰ δὲ μή, ἔνοχον εἶναι τὸν παραβαίνοντα ταῦτα ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐν οἷσπερ οἱ ἐξ Ἀρείου πάγου φεύγοντες, ὅπως ἂν ὡς πιστότατα ἔχοι Ἀθηναίοις καὶ νῦν καὶ εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον.

Κατὰ μὲν τὸ ψήφισμα τουτὶ τοὺς ἀτίμους ἐπιτίμους ἐποιήσατε· τοὺς δὲ φεύγοντας οὔτε Πατροκλείδης εἶπε κατιέναι οὔθ' ὑμεῖς ἐψηφίσασθε. ἐπεὶ δ' αἱ σπονδαὶ πρὸς Λακεδαιμονίους ἐγένοντο, καὶ τὰ τείχη καθείλετε, καὶ τοὺς φεύγοντας κατεδέξασθε, καὶ κατέστησαν οἱ τριάκοντα, καὶ μετὰ ταῦτα Φυλή τε κατελήφθη Μουνυχίαν τε κατέλαβον, ἐγένετο ὑμῖν ὧν ἐγὼ οὐδὲν δέομαι μεμνῆσθαι οὐδ' ἀναμιμνήσκειν ὑμᾶς τῶν γεγενημένων κακῶν. ἐπειδὴ δ' ἐπανήλθετε ἐκ Πειραιέως, γενόμενον ἐφ' ὑμῖν τιμωρεῖσθαι ἔγνωτε ἐᾶν τὰ γεγενημένα, καὶ περὶ πλείονος ἐποιήσασθε σώζειν τὴν πόλιν ἢ τὰς ἰδίας τιμωρίας, καὶ ἔδοξε μὴ μνησικακεῖν ἀλλήλοις τῶν γεγενημένων. δόξαντα δὲ ὑμῖν ταῦτα εἵλεσθε ἄνδρας εἴκοσι· τούτους δὲ ἐπιμελεῖσθαι τῆς πόλεως, ἕως ἂν οἱ νόμοι τεθεῖεν· τέως δὲ χρῆσθαι τοῖς Σόλωνος νόμοις καὶ τοῖς Δράκοντος θεσμοῖς. ἐπειδὴ δὲ

v. 1. προέδρων pr A. 2. εὐθυνῶν AL: εὐθύνων ς. 79, 1. τὰ δὲ ABZ: τά τε ς. 2. κατὰ Sluiterus: καὶ ς. 6. δὲ om Z. 8. ἔχει A. 80, 3. δ' αἱ A, fortasse correctus: ceteri δέ. 6. κατελήφθη] κατελείφθη καὶ Z. μουνιχίαν L. 7. ἐγένετο ὑμῖν] *Videtur* ὧ *interponendum*. Reiskius. 81, 1. δ' add ABL. 82, 1. νόμοις] θεσμοῖς, ἴσως νόμοις Z.

βουλήν τε ἀπεκληρώσατε νομοθέτας τε εἵλεσθε, εὕρισκον τῶν νόμων τῶν τε Σόλωνος καὶ τῶν Δράκοντος πολλοὺς ὄντας οἷς πολλοὶ τῶν πολιτῶν ἔνοχοι ἦσαν τῶν πρότερον ἕνεκα γινομένων, ἐκκλησίαν ποιήσαντες ἐβουλεύσασθε περὶ αὐτῶν, καὶ ἐψηφίσασθε, δοκιμάσαντες πάντας τοὺς νόμους, εἶτ' ἀναγράψαι ἐν τῇ στοᾷ τούτους τῶν νόμων οἳ ἂν δοκιμασθῶσι. Καί μοι ἀνάγνωθι τὸ ψήφισμα.

83 ΨΗΦΙΣΜΑ. Ἔδοξε τῷ δήμῳ, Τισαμενὸς εἶπε, πολιτεύεσθαι Ἀθηναίους κατὰ τὰ πάτρια, νόμοις δὲ χρῆσθαι τοῖς Σόλωνος, καὶ μέτροις καὶ σταθμοῖς, χρῆσθαι δὲ καὶ τοῖς Δράκοντος θεσμοῖς, οἷσπερ ἐχρώμεθα ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ. ὁπόσων δ' ἂν προσδέῃ, οἵδε ᾑρημένοι νομοθέται ὑπὸ τῆς βουλῆς ἀναγράφοντες ἐν σανίσιν ἐκτιθέντων πρὸς τοὺς ἐπωνύμους, σκοπεῖν τῷ βουλομένῳ, καὶ παραδιδόντων ταῖς
84 ἀρχαῖς ἐν τῷδε τῷ μηνί. τοὺς δὲ παραδιδομένους νόμους δοκιμασάτω πρότερον ἡ βουλὴ καὶ οἱ νομοθέται οἱ πεντακόσιοι, οὓς οἱ δημόται εἵλοντο, ἐπειδὴ ὀμωμόκασιν· ἐξεῖναι δὲ καὶ ἰδιώτῃ τῷ βουλομένῳ, εἰσιόντι εἰς τὴν βουλὴν συμβουλεύειν ὅ τι ἂν ἀγαθὸν ἔχῃ περὶ τῶν νόμων. ἐπειδὰν δὲ τεθῶσιν οἱ νόμοι, ἐπιμελείσθω ἡ βουλὴ ἡ ἐξ Ἀρείου πάγου τῶν νόμων, ὅπως ἂν αἱ ἀρχαὶ τοῖς κειμένοις νόμοις χρῶνται. τοὺς δὲ κυρουμένους τῶν νόμων ἀναγράφειν εἰς τὸν τοῖχον, ἵνα περ πρότερον ἀνεγράφησαν, σκοπεῖν τῷ βουλομένῳ.

85 Ἐδοκιμάσθησαν μὲν οὖν οἱ νόμοι, ὦ ἄνδρες, κατὰ τὸ ψήφισμα τουτί, τοὺς δὲ κυρωθέντας ἀνέγραψαν εἰς τὴν στοάν. ἐπεὶ δὲ ἀνεγράφησαν, ἐθέμεθα νόμον, ᾧ πάντες χρῆσθε. Καί μοι ἀνάγνωθι τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ. Ἀγράφῳ δὲ νόμῳ τὰς ἀρχὰς μὴ χρῆσθαι μηδὲ περὶ ἑνός.

86 Ἆρά γέ ἐστι τοῦτο ὅτι περιελείπετο περὶ ὅτου οἷόν τε

v. 1. εὕρισκον] Reiskius οὗτοι δὲ εὕρισκον, Sluiterus εὕρισκόν τε. 4. προτέρων Z. 5. ἐβουλεύεσθε Z. 7. νόμους] ἀνόμους AB. 83, 1. ΨΗΦΙΣΜΑ om ALZ. τισάμενος ABLZ. 2. μέτρῳ Z. 3. ὥσπερ Z. 4. libri προσδέοι. οἵδε] Reiskius οἱ. 5. ἀναγράφοντες ἐν σανίσιν ἐκτιθέντων] ἀναγράφοντας ἐν σανίσιν ἐκτιθέντων A, ἀναγράφοντας ἐν σανίσι καὶ ἐκτιθέντων B, ἀναγράφονται ἐν σανίσιν ἐκτιθέντων LZ: ἀναγραφόντων ἐν σανίσι καὶ ἐκτιθέντων ς. πρὸς τοὺς ἐπωνύμους] Aut πρὸ τῶν ἐπωνύμων aut πρὸς τοῖς ἐπωνύμοις. Reiskius. 84, 2. δημῶται A. 3. ἰδιώτι Z. 4. συμβουλεύειν AB: βουλεύειν ς. 85, 3. ἐπεὶ δὲ] ἐπειδὴ ABLZ. 4. Καί μοι — μὴ χρῆσθαι om ς. 5. ἀρχὰς] γραφὰς Z. 86, 1. περιελείπετο Reiskius: libri περιέλειπτο.

ἢ ἀρχὴν εἰσάγειν ἢ ὑμῶν πρᾶξαί τινι, ἀλλ' ἢ κατὰ τοὺς ἀναγεγραμμένους νόμους; ὅπου οὖν ἀγράφῳ νόμῳ οὐκ ἔξεστι χρήσασθαι, ἦ που ἀγράφῳ γε ψηφίσματι παντάπασιν οὐ δεῖ γε χρήσασθαι. ἐπειδὴ τοίνυν ἑωρῶμεν ὅτι πολλοῖς τῶν πολιτῶν εἶεν συμφοραί, τοῖς μὲν κατὰ νόμους, τοῖς δὲ κατὰ ψηφίσματα τὰ πρότερον γενόμενα, τουτουσὶ τοὺς νόμους ἐθέμεθα, αὐτῶν εἵνεκα τῶν νυνὶ ποιουμένων, ἵνα τούτων μηδὲν γίνηται μηδὲ ἐξῇ συκοφαντεῖν μηδενί. Καί μοι ἀνάγνωθι τοὺς νόμους.

7 ΝΟΜΟΣ. Ἀγράφῳ δὲ νόμῳ τὰς ἀρχὰς μὴ χρῆσθαι μηδὲ περὶ ἑνός. ψήφισμα δὲ μηδὲν βουλῆς μήτε δήμου νόμου κυριώτερον εἶναι. μηδὲ ἐπ' ἀνδρὶ νόμον ἐξεῖναι θεῖναι, ἐὰν μὴ τὸν αὐτὸν ἐπὶ πᾶσιν Ἀθηναίοις, ἐὰν μὴ ἑξακισχιλίοις δόξῃ κρύβδην ψηφιζομένοις.

Τί οὖν ἦν ἐπίλοιπον; οὑτοσὶ ὁ νόμος. Καί μοι ἀνάγνωθι τοῦτον.

ΝΟΜΟΣ. Τὰς δὲ δίκας καὶ τὰς διαίτας κυρίας εἶναι, ὁπόσαι ἐν δημοκρατουμένῃ τῇ πόλει ἐγένοντο· τοῖς δὲ νόμοις χρῆσθαι ἀπ' Εὐκλείδου ἄρχοντος.

8 Τὰς μὲν δίκας ὦ ἄνδρες καὶ τὰς διαίτας ἐποιήσατε κυρίας εἶναι, ὁπόσαι ἐν δημοκρατουμένῃ τῇ πόλει ἐγένοντο, ὅπως μήτε χρεῶν ἀποκοπαὶ εἶεν μήτε δίκαι ἀνάδικοι γίγνοιντο, ἀλλὰ τῶν ἰδίων συμβολαίων αἱ πράξεις εἶεν· τῶν δὲ δημοσίων ὁπόσοις ἢ γραφαί εἰσιν ἢ φάσεις ἢ ἐνδείξεις ἢ ἀπαγωγαί, τούτων ἕνεκα τοῖς νόμοις
9 ἐψηφίσασθε χρῆσθαι ἀπ' Εὐκλείδου ἄρχοντος. ὁπότ' οὖν ἔδοξεν ὑμῖν δοκιμάσαι μὲν τοὺς νόμους, δοκιμάσαντες δὲ ἀναγράψαι, ἀγράφῳ δὲ νόμῳ τὰς ἀρχὰς μὴ χρῆσθαι μηδὲ περὶ ἑνός, ψήφισμα δὲ μήτε βουλῆς μήτε δήμου [νόμου] κυριώτερον εἶναι, μηδ' ἐπ' ἀνδρὶ νόμον τιθέναι ἐὰν

v. 1. ἀρχὴν] ἄρχων LZ. 2. ἀναγεγραμμένους AB: ἄνω γεγραμμένους ς. ἀγράφῳ] αν ἀγράφῳ ABL, ἀναγράφῳ Z. 3. οὐκ om LZ. ἦ που] ἤπου αν ς, Valckenarius ἤπου δή. 5. ξυμφοραί Z. 6. δὲ om LZ. 7. εἵνεκα AB, ceteri ἕνεκα. 8. γίνηται ABLZ: γένηται ς. 87, 1. ΝΟΜΟΣ] νόμοι Z. 4. ψηφιζομένους L. 7. ΝΟΜΟΣ om ABLZ. 8. τῇ add AB. ἀπ'] ἐπ' Z. conf. Wesseling. ad Diodor. 14, 33. 88, 1. τὰς μὲν AB: τὰς δὲ ς. 5. δὲ om ς. ἡ γραφαὶ A: αἱ γραφαὶ ς. 89, 1. χρῆσθαι] χρῆναι Z. 2. δοκιμάσαντας A.

μὴ τὸν αὐτὸν ἐπὶ πᾶσιν Ἀθηναίοις, τοῖς δὲ νόμοις τοῖς κειμένοις χρῆσθαι ἀπ' Εὐκλείδου ἄρχοντος, ἐνταυθοῖ ἔστιν ὅ τι ὑπολείπεται ἢ μεῖζον ἢ ἔλαττον τῶν γιγνομένων πρότερον ψηφισμάτων, πρὶν Εὐκλείδην ἄρξαι, ὅπως κύριον ἔσται; οὐκ οἶμαι ἔγωγε, ἄνδρες. σκοπεῖτε δὲ καὶ αὐτοί.

90 Φέρε δὴ τοίνυν, οἱ ὅρκοι ὑμῖν πῶς ἔχουσιν; ὁ μὲν κοι-
νὸς τῇ πόλει ἁπάσῃ, ὃν ὀμωμόκατε πάντες μετὰ τὰς
διαλλαγάς, „καὶ οὐ μνησικακήσω τῶν πολιτῶν οὐδενὶ
πλὴν τῶν τριάκοντα καὶ τῶν ἕνδεκα· οὐδὲ τούτων ὃς ἂν
ἐθέλῃ εὐθύνας διδόναι τῆς ἀρχῆς ἧς ἦρξεν.“ ὅπου τοί-
νυν αὐτοῖς τοῖς τριάκοντα ὤμνυτε μὴ μνησικακήσειν,
τοῖς μεγίστων κακῶν αἰτίοις, εἰ διδοῖεν εὐθύνας, ἦ που
σχολῇ τῶν γε ἄλλων πολιτῶν τινὶ ἠξιοῦτε μνησικακεῖν.
91 ἡ δὲ βουλὴ αὖ ἡ ἀεὶ βουλεύουσα τί ὄμνυσι; „καὶ οὐ
δέξομαι ἔνδειξιν οὐδὲ ἀπαγωγὴν ἕνεκα τῶν πρότερον γε-
γενημένων, πλὴν τῶν φευγόντων.“ ὑμεῖς δ' αὖ, ὦ Ἀθη-
ναῖοι, τί ὀμόσαντες δικάζετε; „καὶ οὐ μνησικακήσω,
οὐδὲ ἄλλῳ πείσομαι, ψηφιοῦμαι δὲ κατὰ τοὺς κειμένους
νόμους.“ ἃ χρὴ σκοπεῖν, εἰ δοκῶ ὀρθῶς ὑμῖν λέγειν ὡς
ὑπὲρ ὑμῶν λέγω καὶ τῶν νόμων.

92 Σκέψασθε τοίνυν ὦ ἄνδρες καὶ τοὺς νόμους καὶ τοὺς
κατηγόρους, τί αὐτοῖς ὑπάρχον τῶν ἑτέρων κατηγοροῦσι.
Κηφίσιος μὲν οὑτοσὶ πριάμενος ὠνὴν ἐκ τοῦ δημοσίου,
τὰς ἐκ ταύτης ἐπικαρπίας τῶν ἐν τῇ γῇ γεωργούντων
ἐνενήκοντα μνᾶς ἐκλέξας, οὐ κατέβαλε τῇ πόλει καὶ
93 ἔφυγεν· εἰ γὰρ ἦλθεν, ἐδέδετ' ἂν ἐν τῷ ξύλῳ. ὁ γὰρ νόμος
οὕτως εἶχε, κυρίαν εἶναι τὴν [τε] βουλήν, ὃς ἂν πριάμενος

90, 3. post διαλλαγάς omisi ΟΡΚΟΣ, cum ABLZ. 5. ἐθέλῃ A, ἐθέλει Z: ἐθέλοι ς. ὅπου] ὅποι AB. 6. τοῖς τριάκοντα add AB. 7. μεγίστων Reiskius; libri μεγίστοις. 8. τῶν γε ABLZ: γε τῶν ς. 91, 1. αὖ ἡ Reiskius cum Boeckhio (Staatshaushalt. 2, p. 209.): αὕτη ς. 2. προτέρων ABLZ. 4. τί] ὅτι ABLZ. 5. ἄλλῳ ABLZ: ἄλλο ς. 92, 1. καὶ τοὺς νόμους delebat Reiskius. 2. ὑπάρχον τῶν] libri ὑπαρχόντων. 3. κησίφιος Z. 4. τὰς ἐκ ABLZ: καὶ ἐκ ς. 5. ἐνενήκοντα LZ: ἐννενήκοντα ς.

τέλος μὴ καταβάλῃ, δεῖν εἰς τὸ ξύλον. οὗτος τοίνυν, ὅτι τοῖς νόμοις ἐψηφίσασθε ἀπ' Εὐκλείδου ἄρχοντος χρῆσθαι, ἀξιοῖ ἃ ἔχει ὑμῶν ἐκλέξας μὴ ἀποδοῦναι, καὶ νῦν γεγένηται ἀντὶ μὲν φυγάδος πολίτης, ἀντὶ δὲ ἀτίμου συκοφάντης, ὅτι τοῖς νόμοις τοῖς νῦν κειμένοις χρῆσθε. Μέλητος δ' αὖ οὑτοσὶ ἀπήγαγεν ἐπὶ τῶν τριάκοντα Λέοντα, ὡς ὑμεῖς ἅπαντες ἴστε, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖνος ἄκριτος. καὶ οὗτος ὁ νόμος καὶ πρότερον ἦν ὡς καλῶς ἔχων καὶ νῦν ἔστι, καὶ χρῆσθε αὐτῷ, τὸν βουλεύσαντα ἐν τῷ αὐτῷ ἐνέχεσθαι καὶ τὸν τῇ χειρὶ ἐργασάμενον. Μέλητον τοίνυν τοῖς παισὶ τοῖς τοῦ Λέοντος οὐκ ἔστι φόνου διώκειν, ὅτι τοῖς νόμοις δεῖ χρῆσθαι ἀπ' Εὐκλείδου ἄρχοντος, ἐπεὶ ὥς γε οὐκ ἀπήγαγεν, οὐδ' αὐτὸς ἀντιλέγει. Ἐπιχάρης δ' οὗτος, ὁ πάντων πονηρότατος καὶ βουλόμενος εἶναι τοιοῦτος, ὁ μνησικακῶν αὐτὸς αὐτῷ, — οὗτος γὰρ ἐβούλευεν ἐπὶ τῶν τριάκοντα· ὁ δὲ νόμος τί κελεύει, ὃς ἐν τῇ στήλῃ ἔμπροσθέν ἐστι τοῦ βουλευτηρίου; „ὃς ἂν ἄρξῃ ἐν τῇ πόλει τῆς δημοκρατίας καταλυθείσης, νηποινὶ τεθνάναι, καὶ τὸν ἀποκτείναντα ὅσιον εἶναι καὶ τὰ χρήματα ἔχειν τοῦ ἀποθανόντος." ἄλλο τι οὖν, ὦ Ἐπιχάρης, ἢ νῦν ὁ ἀποκτείνας σε καθαρὸς τὰς χεῖρας ἔσται, κατά γε τὸν Σόλωνος νόμον; Καί μοι ἀνάγνωθι τὸν νόμον τὸν ἐκ τῆς στήλης.

ΝΟΜΟΣ. Ἔδοξε τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ, Αἰαντὶς ἐπρυτάνευε, Κλεογένης ἐγραμμάτευε, Βοηθὸς ἐπεστάτει. τάδε Δημόφαντος συνέγραψεν. ἄρχει χρόνος τοῦδε τοῦ ψηφίσματος ἡ βουλή, οἱ πεντακόσιοι [οἱ] λαχόντες τῷ κυάμῳ, ὅτε Κλεογένης πρῶτος ἐγραμμάτευεν. Ἐάν τις δημοκρατίαν καταλύῃ τὴν Ἀθήνῃσιν, ἢ ἀρχήν τινα ἄρχῃ καταλελυμένης τῆς δημοκρατίας, πολέμιος ἔστω Ἀθηναίων καὶ νηποινὶ τεθνάτω, καὶ τὰ χρήματα αὐτοῦ δημόσια ἔστω, καὶ τῆς θεοῦ τὸ ἐπιδέκατον· ὁ δὲ ἀποκτείνας τὸν ταῦτα ποιήσαντα καὶ ὁ συμ-

v. 2. ἐψηφίσασθε Reiskius: ἀπεψηφίσασθε ς. 94, 1. Μέλητος] conf. Luzac. de Socrate cive p. 131. 95, 8. ἄλλο τι] ἀλλ' ὅτι ς. 9. ἢ] εἰ ABLZ. 96, 1. μοι add ABLZ. 3. Αἰαντὶς AB: ἐάν τις ς. ἐπρυτάνευε] ἐπρυτάνευσε Z. 6. [οἱ] libris deest. 7. καταλύει ABLZ. Et mox ἄρχει. 8. ἔστω Stephanus; libri ἔσται.

βουλεύσας ὅσιος ἔστω καὶ εὐαγής. ὀμόσαι δ' Ἀθηναίους ἅπαντας
καθ' ἱερῶν τελείων, κατὰ φυλὰς καὶ κατὰ δήμους, ἀποκτείνειν τὸν
ταῦτα ποιήσαντα. ὁ δὲ ὅρκος ἔστω ὅδε, „κτενῶ τῇ ἐμαυτοῦ χειρί,
ἂν δυνατὸς ὦ, ὃς ἂν καταλύσῃ τὴν δημοκρατίαν τὴν Ἀθήνησι, καὶ
ἐάν τις ἄρξῃ τὴν ἀρχὴν καταλελυμένης τῆς δημοκρατίας τὸ λοιπόν,
καὶ ἐάν τις τυραννεῖν ἐπαναστῇ ἢ τὸν τύραννον συγκαταστήσῃ·
καὶ ἐάν τις ἄλλος ἀποκτείνῃ, ὅσιον αὐτὸν νομιῶ εἶναι καὶ πρὸς θεῶν
καὶ δαιμόνων, ὡς πολέμιον κτείναντα τῶν Ἀθηναίων, καὶ τὰ
κτήματα τοῦ ἀποθανόντος πάντα ἀποδόμενος ἀποδώσω τὰ ἡμίσεα
τῷ ἀποκτείναντι, καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ καὶ ψήφῳ, καὶ οὐκ ἀπο-
98 στερήσω οὐδέν. ἐὰν δέ τις κτείνων τινὰ τούτων ἀποθάνῃ ἢ ἐπιχει-
ρῶν, εὖ ποιήσω αὐτόν τε καὶ τοὺς παῖδας τοὺς ἐκείνου καθάπερ
Ἁρμόδιόν τε καὶ Ἀριστογείτονα καὶ τοὺς ἀπογόνους αὐτῶν. ὁπόσοι
δὲ ὅρκοι ὀμώμονται Ἀθήνησιν ἢ ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἢ ἄλλοθί που
ἐναντίοι τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων, λύω καὶ ἀφίημι." ταῦτα δὲ
ὁμοσάντων Ἀθηναῖοι πάντες καθ' ἱερῶν τελείων, τὸν νόμιμον ὅρκον,
πρὸ Διονυσίων· καὶ ἐπεύχεσθαι εὐορκοῦντι μὲν εἶναι πολλὰ καὶ ἀγαθά,
ἐπιορκοῦντι δ' ἐξώλη αὐτὸν εἶναι καὶ γένος.

99 Πότερον, ὦ συκοφάντα καὶ ἐπίτριπτον κίναδος, κύ-
ριος ὁ νόμος ὅδ' ἐστὶν ἢ οὐ κύριος; διὰ τοῦτο δ' οἶμαι γε-
γένηται ἄκυρος, ὅτι τοῖς νόμοις δεῖ χρῆσθαι ἀπ' Εὐκλεί-
δου ἄρχοντος. καὶ σὺ ζῇς καὶ περιέρχῃ τὴν πόλιν ταύτην,
οὐκ ἄξιος ὤν· ὃς ἐν δημοκρατίᾳ μὲν συκοφαντῶν ἔζης, ἐν
ὀλιγαρχίᾳ δέ, ὡς μὴ ἀναγκασθείης τὰ χρήματα ἀποδοῦ-
ναι ὅσα συκοφαντῶν ἔλαβες, ἐδούλευες τοῖς τριάκοντα.
100 εἶτα σὺ περὶ ἑταιρείας ἐμοὶ μνείαν ποιῇ καὶ κακῶς τινὰς
λέγεις; ὃς ἑνὶ μὲν οὐχ ἡταίρησας (καλῶς γὰρ ἄν σοι
εἶχε), πραττόμενος δ' οὐ πολὺ ἀργύριον τὸν βουλόμενον
ἀνθρώπων, ὡς οὗτοι ἴσασιν, ἐπὶ τοῖς αἰσχίστοις ἔργοις
ἔζης, καὶ ταῦτα οὕτω μοχθηρὸς ὢν τὴν ἰδέαν. ἀλλ' ὅμως
οὗτος ἑτέρων ἐτόλμα κατηγορεῖν, ᾧ κατὰ τοὺς νόμους τοὺς
ἡμετέρους οὐδ' αὐτῷ ὑπὲρ αὑτοῦ ἔστιν ἀπολογεῖσθαι.

v. 4. καταλύσει Z. 6. συγκαταστήσει A. 8. κτείνοντα BLZ. τῶν] τὸν Z. 10. καὶ ἔργῳ add ABLZ. 98, 1. ἀποθάνοι ABLZ. conf. Valcken. ad Herodot. 5, 55. 2. ἐκείνους Z. 6. ὁμοσάντων ABLZ: ὠμόσατε ς. 7. ἐπεύχεσθαι ABLZ: ἐπεύχεσθε ς.
99, 1. ἐπίτριπτον κίναδος] conf. Lobeck, ad Sophoclis Ai. 103.
100, 2. ηταίρησας ABLZ: ἑταιρήσας ς. 7. ὑμετέρους A.

ἀλλὰ γὰρ ὦ ἄνδρες καθήμενος ἡνίκα μου κατηγόρει, βλέπων εἰς αὐτὸν οὐδὲν ἄλλο ἢ ὑπὸ τῶν τριάκοντα συνειλημμένος ἔδοξα κρίνεσθαι. εἰ γὰρ τότε ἠγωνιζόμην, τίς ἄν μου κατηγόρει; οὐχ οὗτος ὑπῆρχεν, εἰ μὴ ἐδίδουν ἀργύριον; καὶ γὰρ νῦν. ἀνέκρινε δ᾽ ἄν με τίς ἄλλος ἢ Χαρικλῆς, ἐρωτῶν, Εἰπέ μοι, ὦ Ἀνδοκίδη, ἦλθες εἰς Δεκέλειαν, καὶ ἐπετείχισας τῇ πατρίδι τῇ σεαυτοῦ; Οὐκ ἔγωγε. Τί δέ; ἔτεμες τὴν χώραν, καὶ ἐλῄσω ἢ κατὰ γῆν ἢ κατὰ θάλατταν τοὺς πολίτας τοὺς σεαυτοῦ; Οὐ δῆτα. Οὐδ᾽ ἐναυμάχησας ἐναντία τῇ πόλει, οὐδὲ συγκατέσκαψας τὰ τείχη, οὐδὲ συγκατέλυσας τὸν δῆμον, οὐδὲ βίᾳ κατῆλθες εἰς τὴν πόλιν; Οὐδὲν τούτων πεποίηκα. Οὐδέν; δοκεῖς οὖν χαιρήσειν ἢ οὐκ ἀποθανεῖσθαι, ὡς ἕτεροι πολλοί; Ἆρ᾽ οἴεσθε ὦ ἄνδρες ἄλλων τινῶν τυχεῖν με δι᾽ ὑμᾶς, εἰ ἐλήφθην ὑπ᾽ αὐτῶν; οὔκουν δεινὸν εἰ ὑπὸ μὲν τούτων διὰ τοῦτ᾽ ἂν ἀπωλόμην, ὅτι εἰς τὴν πόλιν οὐδὲν ἥμαρτον, ὥσπερ καὶ ἑτέρους ἀπέκτειναν, ἐν ὑμῖν δὲ κρινόμενος, οὓς οὐδὲν κακὸν πεποίηκα, οὐ σωθήσομαι; πάντως δήπου· ἢ σχολῇ γέ τις ἄλλος ἀνθρώπων. Ἀλλὰ γὰρ ὦ ἄνδρες τὴν μὲν ἔνδειξιν ἐποιήσαντό μου κατὰ νόμον κείμενον, τὴν δὲ κατηγορίαν κατὰ τὸ ψήφισμα τὸ πρότερον γεγενημένον περὶ ἑτέρων. εἰ οὖν ἐμοῦ καταψηφιεῖσθε, ὁρᾶτε μὴ οὐκ ἐμοὶ μάλιστα τῶν πολιτῶν προσήκει λόγον δοῦναι τῶν γεγενημένων, ἀλλὰ πολλοῖς ἑτέροις μᾶλλον, τοῦτο μὲν οἷς ὑμεῖς ἐναντία μαχεσάμενοι διηλλάγητε καὶ ὅρκους ὠμόσατε, τοῦτο δὲ οὓς φεύγοντας κατηγάγετε, τοῦτο δὲ οὓς ἀτίμους ὄντας ἐπιτίμους ἐποιήσατε· ὧν εἵνεκα καὶ στήλας ἀνείλετε καὶ νόμους ἀκύρους ἐποιήσατε καὶ ψηφίσματα ἐξηλείψατε· οἳ νυνὶ μένουσιν ἐν τῇ πόλει πιστεύοντες ὑμῖν, ὦ ἄνδρες. εἰ οὖν γνώ-

101, 2. ὑπὸ ABLM: ἀπὸ ς. συνειλημμένος LZ. 7. ἐπετείχισες ABLZ. 9. θάλατταν ABZ: θάλασσαν ς. ἑαυτοῦ AB. 12. πεποίηκα ABLZ: πεποίηκας ς. 102, 2. με add A. 4. ἑταίρους Z. 103, 3. τὸ πρότερον ABLZ: καὶ πρότερον ς. 8. ἀτίμως AB. 9. εἵνεκα A: ceteri ἕνεκα. 10. καὶ ψηφίσματα pr A: καὶ τὰ ψηφίσματα ς.

σονται ὑμᾶς ἀποδεχομένους τὰς κατηγορίας τῶν πρότε-
ρον γεγενημένων, τίνα αὐτοὺς οἴεσθε γνώμην ἕξειν περὶ
σφῶν αὐτῶν; ἢ τίνα αὐτῶν ἐθελήσειν εἰς ἀγῶνας καθί-
στασθαι ἕνεκα τῶν πρότερον γεγενημένων; φανήσονται
γὰρ πολλοὶ μὲν ἐχθροὶ πολλοὶ δὲ συκοφάνται, οἳ κατα-
105 στήσουσιν αὐτῶν ἕκαστον εἰς ἀγῶνα. ἥκουσι δὲ νυνὶ
ἀκροασόμενοι ἀμφότεροι, οὐ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχοντες
ἀλλήλοις, ἀλλ' οἱ μὲν εἰσόμενοι εἰ χρὴ πιστεύειν τοῖς
νόμοις τοῖς κειμένοις καὶ τοῖς ὅρκοις οὓς ὠμόσατε ἀλλή-
λοις, οἱ δὲ ἀποπειρώμενοι τῆς ὑμετέρας γνώμης, εἰ αὐτοῖς
ἐξέσται ἀδεῶς συκοφαντεῖν καὶ γράφεσθαι, τοὺς δὲ ἐν-
δεικνύναι, τοὺς δὲ ἀπάγειν. οὕτως οὖν ἔχει, ὦ ἄνδρες· ὁ
μὲν ἀγὼν ἐν τῷ σώματι τῷ ἐμῷ καθέστηκεν, ἡ δὲ ψῆφος
ἡ ὑμετέρα δημοσίᾳ κρίνει, πότερον χρὴ τοῖς νόμοις τοῖς
ὑμετέροις πιστεύειν ἢ τοὺς συκοφάντας παρασκευάζε-
σθαι, ἢ φεύγειν αὐτοὺς ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἀπιέναι ὡς
τάχιστα.

106 Ἵνα δὲ εἰδῆτε, ὦ ἄνδρες, ὅτι τὰ πεποιημένα ὑμῖν εἰς
ὁμόνοιαν οὐ κακῶς ἔχει, ἀλλὰ τὰ προσήκοντα καὶ τὰ
συμφέροντα ὑμῖν αὐτοῖς ἐποιήσατε, βραχέα βούλομαι
καὶ περὶ τούτων εἰπεῖν. οἱ γὰρ πατέρες οἱ ὑμέτεροι γενο-
μένων τῇ πόλει κακῶν μεγάλων, ὅτε οἱ τύραννοι μὲν εἶχον
τὴν πόλιν, ὁ δὲ δῆμος ἔφυγε, νικήσαντες μαχόμενοι τοὺς
τυράννους ἐπὶ Παλληνίῳ, στρατηγοῦντος Λεωγόρου τοῦ
προπάππου τοῦ ἐμοῦ καὶ Χαρίου οὗ ἐκεῖνος τὴν θυγατέρα
εἶχεν, ἐξ ἧς ὁ ἡμέτερος ἦν πάππος, κατελθόντες εἰς τὴν
πατρίδα τοὺς μὲν ἀπέκτειναν, τῶν δὲ φυγὴν κατέγνω-
107 σαν, τοὺς δὲ μένειν ἐν τῇ πόλει ἐάσαντες ἠτίμωσαν. ὕστε-
ρον δὲ ἡνίκα βασιλεὺς ἐπεστράτευσεν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα,
γνόντες τῶν συμφορῶν τῶν ἐπιουσῶν τὸ μέγεθος καὶ τὴν

v. 1. προτέρων ABLZ. item v. 5. 105, 2. ἀκροασάμενοι Z. et pr. A. 3. οἰσόμενοι BZ. et pr L. εἰ χρὴ AZ, ἢ χρὴ BL: εἰ ἢ χρὴ ς. 5. αὐτοῖς AB: αὐτοὺς ς. 11. πόλεως] πόλους Z. 106, 1. ὅτι om LZ. 2. κακῶς] καλῶς Z. 3. βραχεῖα A, βραχεία B. 10. τῶν] τοὺς AB, τοὺς (ῶν) L.

παρασκευὴν τοῦ βασιλέως, ἔγνωσαν τούς τε φυγόντας καταδέξασθαι καὶ τοὺς ἀτίμους ἐπιτίμους ποιῆσαι καὶ κοινὴν τήν τε σωτηρίαν καὶ τοὺς κινδύνους ποιήσασθαι. πράξαντες δὲ ταῦτα, καὶ δόντες ἀλλήλοις πίστεις καὶ ὅρκους μεγάλους, ἠξίουν σφᾶς αὐτοὺς προτάξαντες πρὸ τῶν Ἑλλήνων ἁπάντων ἀπαντῆσαι τοῖς βαρβάροις Μαραθῶνάδε, νομίσαντες τὴν σφετέραν αὐτῶν ἀρετὴν ἱκανὴν εἶναι τῷ πλήθει τῷ ἐκείνων ἀντιτάξασθαι· μαχεσάμενοί τε ἐνίκων, καὶ τήν τε Ἑλλάδα ἠλευθέρωσαν καὶ τὴν πατρίδα ἔσωσαν. ἔργον δὲ τοιοῦτον ἐργασάμενοι οὐκ ἠξίωσάν τινι τῶν πρότερον γενομένων μνησικακῆσαι. τοιγάρτοι διὰ ταῦτα τὴν πόλιν ἀνάστατον παραλαβόντες ἱερά τε κατακεκαυμένα τείχη τε καὶ οἰκίας καταπεπτωκυίας, ἀφορμήν τε οὐδεμίαν ἔχοντες, διὰ τὸ ἀλλήλοις ὁμονοεῖν τὴν ἀρχὴν τῶν Ἑλλήνων κατειργάσαντο καὶ τὴν πόλιν ὑμῖν τοιαύτην καὶ τοσαύτην παρέδοσαν. ὑμεῖς οὖν καὶ αὐτοὶ ὕστερον, κακῶν οὐκ ἐλαττόνων ἢ ἐκείνοις γεγενημένων, ἀγαθοὶ ἐξ ἀγαθῶν ὄντες ἀπέδοτε τὴν ὑπάρχουσαν ἀρετήν· ἠξιώσατε γὰρ τούς τε φεύγοντας καταδέξασθαι καὶ τοὺς ἀτίμους ἐπιτίμους ποιῆσαι. τί οὖν ὑμῖν ὑπόλοιπόν ἐστι τῆς ἐκείνων ἀρετῆς; μὴ μνησικακῆσαι, εἰδότας ὦ ἄνδρες ὅτι ἡ πόλις ἐκ πολὺ ἐλάττονος ἀφορμῆς ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ μεγάλη καὶ εὐδαίμων ἐγένετο· ἃ νῦν αὐτῇ ὑπάρχει, εἰ ἐθέλοιμεν οἱ πολῖται σωφρονεῖν τε καὶ ὁμονοεῖν ἀλλήλοις.

Κατηγόρησαν δέ μου καὶ περὶ τῆς ἱκετηρίας, ὡς καταθείην ἐγὼ ἐν τῷ Ἐλευσινίῳ, νόμος δ' εἴη πάτριος, ὃς ἂν θῇ ἱκετηρίαν μυστηρίοις, τεθνάναι. καὶ οὕτως εἰσὶ τολμηροὶ ὥσθ' ἃ αὐτοὶ κατεσκεύασαν, οὐκ ἀρκεῖ αὐτοῖς ὅτι οὐ κατέσχον ἃ ἐπεβούλευσαν, ἀλλὰ καὶ κατηγορίαν

v. 1. τοῦ immo τήν. 4. πράξαντας A. διδόντες ABL. 5. προτάξαντες B et pr A, προστάξαντες LZ: προτάξαντας ς. 8. ἀντιτάξαντες Z. 108, 2. γεγενημένων Z. 4. οἰκίαν Z. 109, 1. παρέδωσαν Z, παρέδωκαν L. 5. ποιεῖσθαι Z. 9. φρονεῖν Z. 110, 2. δ' εἴη] libri δὲ ἦν.
οσ

111 ἐμοῦ ποιοῦνται ὡς ἀδικοῦντος. ἐπειδὴ γὰρ ἤλθομεν Ἐλευσινόθεν καὶ ἡ ἔνδειξις ἐγεγένητο, προσήει ὁ βασιλεὺς περὶ τῶν γεγενημένων Ἐλευσῖνι κατὰ τὴν τελετήν, ὥσπερ ἔθος ἐστίν, οἱ δὲ πρυτάνεις προσάξειν ἔφασαν αὐτὸν πρὸς τὴν βουλήν, ἐπαγγεῖλαί τ᾿ ἐκέλευον ἐμοί τε καὶ Κηφισίῳ παρεῖναι εἰς τὸ Ἐλευσίνιον· ἡ γὰρ βουλὴ ἐκεῖ καθεδεῖσθαι ἔμελλε κατὰ τὸν Σόλωνος νόμον, ὃς κελεύει τῇ ὑστεραίᾳ τῶν μυστηρίων ἕδραν ποιεῖν ἐν τῷ Ἐλευσινίῳ.
112 καὶ παρῆμεν κατὰ τὰ προειρημένα. καὶ ἡ βουλὴ ἐπειδὴ ἦν πλήρης, ἀναστὰς Καλλίας ὁ Ἱππονίκου τὴν σκευὴν ἔχων λέγει ὅτι ἱκετηρία κεῖται ἐπὶ τοῦ βωμοῦ, καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς. κᾆθ᾿ ὁ κῆρυξ ἐκήρυττε τίς τὴν ἱκετηρίαν καταθείη, καὶ οὐδεὶς ὑπήκουεν. ἡμεῖς δὲ παρέσταμεν, καὶ οὗτος ἡμᾶς ἑώρα. ἐπειδὴ δὲ οὐδεὶς ὑπήκουεν καὶ ᾤχετο εἰσιών, ἐπεξελθὼν Εὐκλῆς οὑτοσί, — καί μοι κάλει αὐτόν. Πρῶτα μὲν οὖν ταῦτα εἰ ἀληθῆ λέγω, μαρτύρησον, Εὔκλεις.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

113 Ὡς μὲν ἀληθῆ λέγω, μεμαρτύρηται· πολὺ δέ μοι δοκεῖ τὸ ἐναντίον εἶναι ἢ οἱ κατήγοροι εἶπον. ἔλεξαν γάρ, εἰ μέμνησθε, ὅτι αὐτώ με τὼ θεὼ περιαγάγοιεν ὥστε θεῖναι τὴν ἱκετηρίαν μὴ εἰδότα τὸν νόμον, ἵνα δῶ δίκην. ἐγὼ δέ, ὦ ἄνδρες, εἰ ὡς μάλιστα ἀληθῆ λέγουσιν οἱ κα-
114 τήγοροι, ὑπ᾿ αὐτοῖν μὲν φημὶ τοῖν θεοῖν σεσῶσθαι. εἰ γὰρ ἔθηκα μὲν τὴν ἱκετηρίαν, ὑπήκουσα δὲ μή, ἄλλο τι ἢ αὐτὸς μὲν αὑτὸν ἀπώλλυον τιθεὶς τὴν ἱκετηρίαν, ἐσωζόμην δὲ τῇ τύχῃ διὰ τὸ μὴ ὑπακοῦσαι, δῆλον ὅτι διὰ τὼ θεώ; εἰ γὰρ ἐβουλέσθην με ἀπολλύναι τὼ θεώ, ἐχρῆν δήπου καὶ μὴ θέντα με τὴν ἱκετηρίαν ὁμολογῆσαι, ἀλλ᾿ οὔτε

111, 3. Ἐλευσῖνι AB: ἐν Ἐλευσῖνι ς. τελευτὴν BLZ. 4. προστάξειν LZ. 5. libri ἀπαγγεῖλαι. 7. ἔμελε L. 112, 1. προῃρημένα AB. 2. ἀναστὰς] conf. Toup. ad Suid. 2, p. 538. 4. κᾆθ᾿ ὁ κῆρυξ ἐκήρυττε add AB, qui καθὰ ὁ. καθείη LZ. 5. παρέστημεν Z: ceteri cum ς παρέστημεν. 6. ὑπήκουεν LZ; quae sequitur καί, om pr A. 10. ΜΑΡΤΥΡΙΑ om ABLZ. 113, 2. ἔλεγξαν AB. 3. με ABLZ: μὲν ς. 114, 5. ἐβουλέσθην AB, ἐβουλήθην LZ: ἐβουληθήτην ς. ἀπολλύναι A: ἀπολεῖν καὶ ς.

5 ὑπήκουσα οὔτ' ἔθηκα. ἐπειδὴ δ' ἔλεγε τῇ βουλῇ Εὔκλῆς ὅτι οὐδεὶς ὑπακούοι, πάλιν ὁ Καλλίας στὰς ἔλεγεν ὅτι εἴη νόμος πάτριος, εἴ τις ἱκετηρίαν θείη ἐν τῷ Ἐλευσινίῳ, ἄκριτον ἀποθανεῖν· καὶ ὁ πατήρ ποτ' αὐτοῦ Ἱππόνικος ἐξηγήσατο ταῦτα Ἀθηναίοις, ἀκούσειε δὲ ὅτι ἐγὼ θείην τὴν ἱκετηρίαν. ἐντεῦθεν ἀναπηδᾷ Κέφαλος οὑτοσὶ καὶ

6 λέγει „Ὦ Καλλία, πάντων ἀνθρώπων ἀνοσιώτατε, πρῶτον μὲν ἐξηγῇ κηρύκων ὢν οὐχ ὅσιόν σοι ἐξηγεῖσθαι· ἔπειτα δὲ νόμον πάτριον λέγεις, ἡ δὲ στήλη παρ' ᾗ ἕστηκας χιλίας δραχμὰς κελεύει ὀφείλειν, ἐάν τις ἱκετηρίαν θῇ ἐν τῷ Ἐλευσινίῳ. ἔπειτα δὲ τίνος ἤκουσας ὅτι Ἀνδοκίδης θείη τὴν ἱκετηρίαν; κάλεσον αὐτὸν τῇ βουλῇ, ἵνα καὶ ἡμεῖς ἀκούσωμεν.“ ἐπειδὴ δὲ ἀνεγνώσθη ἡ στήλη κἀκεῖνος οὐκ εἶχεν εἰπεῖν ὅτου ἤκουσε, καταφανὴς ἦν τῇ βουλῇ αὐτὸς θεὶς τὴν ἱκετηρίαν.

7 Φέρε δὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες (τάχα γὰρ ἂν αὐτὸ βούλεσθε πυθέσθαι), ὁ δὲ Καλλίας τί βουλόμενος ἐτίθη τὴν ἱκετηρίαν; ἐγὼ δὲ ὑμῖν διηγήσομαι ὧν ὑπ' αὐτοῦ εἵνεκα ἐπεβουλεύθην. Ἐπίλυκος ἦν ὁ Τισάνδρου θεῖός μοι, ἀδελφὸς τῆς μητρὸς τῆς ἐμῆς· ἀπέθανε δὲ ἐν Σικελίᾳ ἄπαις ἀῤῥένων παίδων, θυγατέρας δὲ δύο καταλιπών, αἳ

8 ἐγίνοντο εἴς τε ἐμὲ καὶ Λέαγρον. τὰ δὲ πράγματα τὰ οἴκοι πονήρως εἶχε· τὴν μὲν γὰρ φανερὰν οὐσίαν οὐδὲ δυοῖν ταλάντοιν κατέλιπε, τὰ δὲ ὀφειλόμενα πλέον ἦν ἢ πέντε τάλαντα. ὅμως δ' ἐγὼ καλέσας Λέαγρον ἐναντίον τῶν φίλων ἔλεγον ὅτι ταῦτ' εἴη ἀνδρῶν ἀγαθῶν, ἐν

9 τοῖς τοιούτοις δεικνύναι τὰς οἰκειότητας ἀλλήλοις. „ἡμᾶς γὰρ οὐ δίκαιόν ἐστιν οὔτε χρήματα ἕτερα οὔτ' εὐτυχίαν ἀνδρὸς ἑλέσθαι, ὥστε καταφρονῆσαι τῶν Ἐπιλύκου θυγατέρων. καὶ γὰρ εἰ ἔζη Ἐπίλυκος ἢ τεθνεὼς πολλὰ

115, 2. ὑπακούοι AB: ὑπακούει ς. ὅτι] ὅτ' Z. 6. ἐντεῦθεν] immo ἐνταῦθ'. 116, 3. δὲ AB: δὴ ς. 5. Ἀνδοκίδης ABLZ: Ἀνδοκίδας ς. 6. αὐτοῦ Z. 9. θεὶς τὴν ἱκετηρίαν ABL, τὴν ἱκετηρίαν θεὶς Z: τιθεὶς τὴν ἱκετηρίαν ς. 117, 1. ἂν om Z. πυθέσθαι βούλεσθε Z. 2. ἐτίθει ABLZ. 118, 1. λέανδρον LZ. τὰ οἶκοι] οἴκειον Z. 2. μὲν om Z.

κατέλιπε χρήματα, ἠξιοῦμεν ἂν γένει ὄντες ἐγγυτά-
τω ἔχειν τὰς παῖδας. τοιγάρτοι ἐκεῖνα μὲν δι' Ἐπί-
λυκον ἂν ἦν ἢ διὰ τὰ χρήματα· νῦν δὲ διὰ τὴν ἡμετέραν
16 ἀρετὴν "τάδε ἔσται. τῆς μὲν οὖν σὺ ἐπιδικάζου, τῆς δὲ
120 ἐγώ." ὡμολόγησέ μοι, ὦ ἄνδρες. ἐπεδικασάμεθα ἄμ-
φω κατὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς ὁμολογίαν. καὶ ἧς μὲν ἐγὼ
ἐπεδικασάμην, ἡ παῖς τύχῃ χρησαμένη καμοῦσα ἀπέ-
θανεν· ἡ δ' ἑτέρα ἔστιν ἔτι. ταύτην Καλλίας ἔπειθε
Λέαγρον, χρήματα ὑπισχνούμενος, ἐᾶν αὐτὸν λαβεῖν·
αἰσθόμενος δ' ἐγὼ εὐθὺς ἔθηκα παράστασιν, καὶ ἔλαχον
προτέρῳ μὲν Λεάγρῳ, ὅτι „εἰ μὲν σὺ βούλει ἐπιδικά-
ζεσθαι, ἔχε τύχῃ ἀγαθῇ, εἰ δὲ μή, ἐγὼ ἐπιδικάσομαι."
121 γνοὺς ταῦτα Καλλίας λαγχάνει τῷ υἱεῖ τῷ ἑαυτοῦ τῆς
ἐπικλήρου, τῇ δεκάτῃ ἱσταμένου, ἵνα μὴ ἐπιδικάσωμαι
ἐγώ. ταῖς δ' εἰκάσι, μυστηρίοις τούτοις, δοὺς Κηφισίῳ
χιλίας δραχμὰς ἐνδείκνυσί με καὶ εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ-
τον καθίστησιν. ἐπειδὴ δ' ἑώρα με ὑπομένοντα, τίθησι τὴν
ἱκετηρίαν, ὡς ἐμὲ μὲν ἀποκτενῶν ἄκριτον ἢ ἐξελῶν, αὐ-
τὸς δὲ πείσας Λέαγρον χρήμασι συνοικήσων τῇ Ἐπιλύ-
122 κου θυγατρί. ἐπειδὴ δ' οὐδ' ὣς ἄνευ ἀγῶνος ἑώρα ἐσό-
μενα τὰ πράγματα, τότε δὴ προσιὼν Λυσίστρατον, Ἡγε-
μόνα, Ἐπιχάρην, ὁρῶν φίλους ὄντας ἐμοὶ καὶ χρωμέ-
νους, εἰς τοῦτο βδελυρίας ἦλθε καὶ παρανομίας, ὥστ'
ἔλεγε πρὸς τούτους ὡς εἰ ἔτι καὶ νῦν βουλοίμην ἀποστῆ-
ναι τῆς Ἐπιλύκου θυγατρός, ἕτοιμος εἴη παύσασθαί με
κακῶς ποιῶν, ἀπαλλάξαι δὲ Κηφίσιον, δίκην δ' ἐν τοῖς
123 φίλοις δοῦναί μοι τῶν πεποιημένων. εἶπον αὐτῷ καὶ κα-
τηγορεῖν καὶ παρασκευάζειν ἄλλους· εἰ δ' ἐγὼ αὐτὸν

v. 1. ἠξιοῦμεν ABLZ: ἀξιοῦμεν ς. 120, 4. ἔστιν om Z. ταύτῃ BLZ. 7. βούλει ABLZ: βούλῃ ς. 121, 2. ἐπιδικάσωμαι AB: δικάσωμαι ς. 6. ἀποκτενῶν ABLZ: ἀποκτενὼν ς. ἐξελῶν Valckenarius: ἐξελὼν ς. 7. πείσας Reiskius: πείσων ς. 122, 1. οὐδ' ὣς] sic correxi ς οὕτως: Reiskius (8. p. 460.) οὐδ' οὕτως. ἄνευ ἀγῶνος ἑώρα AB: ἑώρα ἄνευ ἀγῶνος ς. 2. Ἡγήμονα Valckenarius. 3. ἐπιχάρην A, ἐπεχάρην B: ἐπεχάρη ς. ἐμοὶ καὶ χρωμένους ABLZ: ἐμοὶ χρωμένους ς. Coraes (Isocrat. 2. p. 152.) delebat illa φίλους ὄντας. 123, 1. μοι ABLZ: μου ς.

ἀποφεύξομαι καὶ γνώσονται Ἀθηναῖοι περὶ ἐμοῦ τὰ δίκαια, ἐγὼ αὐτὸν οἴομαι περὶ τοῦ σώματος τοῦ ἑαυτοῦ ἐν τῷ μέρει κινδυνεύσειν. ἅπερ αὐτὸν οὐ ψεύσομαι, ἐὰν ὑμῖν ὦ ἄνδρες δοκῇ. Ὡς δ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

4 Ἀλλὰ γὰρ τὸν υἱὸν αὐτοῦ τοῦτον, ᾧ λαχεῖν ἠξίωσε τῆς Ἐπιλύκου θυγατρός, σκέψασθε πῶς γέγονεν καὶ πῶς ἐποιήσατ' αὐτόν· ταῦτα γὰρ καὶ ἄξιον ἀκοῦσαι, ὦ ἄνδρες. γαμεῖ μὲν Ἰσχομάχου θυγατέρα· ταύτῃ δὲ συνοικήσας οὐδ' ἐνιαυτὸν τὴν μητέρα αὐτῆς ἔλαβε, καὶ συνῴκει ὁ πάντων σχετλιώτατος ἀνθρώπων τῇ μητρὶ καὶ τῇ θυγατρί, ἱερεὺς ὢν τῆς μητρὸς καὶ τῆς θυγατρός, καὶ εἶχεν ἐν τῇ
5 οἰκίᾳ ἀμφοτέρας. καὶ οὗτος μὲν οὐκ ᾐσχύνθη οὐδ' ἔδεισε τὼ θεώ· ἡ δὲ τοῦ Ἰσχομάχου θυγάτηρ τεθνάναι νομίσασα λυσιτελεῖν ἢ ζῆν ὁρῶσα τὰ γινόμενα, ἀπαγχομένη μεταξὺ κατεκλίθη, καὶ ἐπειδὴ ἀνεβίω, ἀποδρᾶσα ἐκ τῆς οἰκίας ᾤχετο, καὶ ἐξήλασεν ἡ μήτηρ τὴν θυγατέρα, ταύτης δ' αὖ διαπεπλησμένος ἐξέβαλε καὶ ταύτην. ἡ δ' ἔφη κύειν ἐξ αὐτοῦ· καὶ ἐπειδὴ ἔτεκεν υἱόν, ἔξαρνος ἦν μὴ
6 εἶναι ἐξ αὐτοῦ τὸ παιδίον. λαβόντες δὲ οἱ προσήκοντες τῇ γυναικὶ τὸ παιδίον ἧκον ἐπὶ τὸν βωμὸν Ἀπατουρίοις, ἔχοντες ἱερεῖον, καὶ ἐκέλευον κατάρξασθαι τὸν Καλλίαν. ὁ δ' ἠρώτα τίνος εἴη τὸ παιδίον· ἔλεγον „Καλλίου τοῦ Ἱππονίκου.“ „ἐγώ εἰμι οὗτος.“ „καὶ ἔστι γε σὸν τὸ παιδίον.“ λαβόμενος τοῦ βωμοῦ ὤμοσεν ἦ μὴν μὴ εἶναι [οἱ] υἱὸν ἄλλον μηδὲ γενέσθαι πώποτε, εἰ μὴ Ἱππόνικον ἐκ τῆς Γλαύκωνος θυγατρός· ἢ ἐξώλη εἶναι καὶ αὐ-
7 τὸν καὶ τὴν οἰκίαν, ὥσπερ ἔσται. μετὰ ταῦτα τοίνυν, ὦ

v. 1. ἀποφεύξομαι Reiskius et Valckenarius (Herodot. p. 475, 61.), ἀποφεύξαιμι ABLZ: ἀποφθέγξομαι ς. περὶ] παρ' Z. idem mox παρὰ τοῦ σώματος. 2. ἐγὼ ABLZ: καὶ ἐγὼ ς. 3. αὐτὸν ABLZ: αὐτῷ ς. 124, 1. ᾧ AL: ὃν ς. 7. εἶχον Z. 125, 2. τοῦ add Ἰσχομάχου AB. 4. κατεκλίνθη Z. ἀποδρᾶσα] ἀποδράσασα ς. conf. 4. § 17. 7. μὴ ABLZ: μὲν ς. 126, 2. τὸ] καὶ τὸ Z. ἧκον ABLZ: ἦγον ς. 6. ἦ μὴν] ἡ μὲν L, ἤμεν Z. οἱ add Reiskius.

ἄνδρες, ὑστέρῳ πάλιν χρόνῳ τῆς γραὸς τολμηροτάτης γυναικὸς ἀνηράσθη, καὶ κομίζεται αὐτὴν εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ τὸν παῖδα ἤδη μέγαν ὄντα εἰσάγει εἰς Κήρυκας, φάσκων εἶναι υἱὸν αὐτοῦ. ἀντεῖπε μὲν Καλλίδης μὴ εἰσδέξασθαι, ἐψηφίσαντο δὲ οἱ Κήρυκες κατὰ τὸν νόμον ὅς ἐστιν αὐτοῖς, τὸν πατέρα ὀμόσαντα εἰσάγειν ἦ μὴν υἱὸν ὄντα ἑαυτοῦ εἰσάγειν. λαβόμενος τοῦ βωμοῦ ὤμοσεν ἦ μὴν τὸν παῖδα ἑαυτοῦ εἶναι γνήσιον, ἐκ Χρυσιάδος γεγονότα· ὃν ἀπώμοσε. Καί μοι τούτων ἁπάντων τοὺς μάρτυρας κάλει.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

128 Φέρε δὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες, σκεψώμεθα εἴ πώ ποτε ἐν τοῖς Ἕλλησι πρᾶγμα τοιοῦτον ἐγένετο, ὅπου γυναῖκά τις γήμας ἐπέγημε τῇ θυγατρὶ τὴν μητέρα καὶ ἐξήλασεν ἡ μήτηρ τὴν θυγατέρα· ταύτῃ δὲ συνοικῶν βούλεται τὴν
17 Ἐπιλύκου θυγατέρα λαβεῖν, ἵν' ἐξελάσῃ τὴν τήθην ἡ θυγατριδῆ. ἀλλὰ γὰρ τῷ παιδίῳ αὐτοῦ τί χρὴ τοὔνομα θέ-
129σθαι; οἶμαι γὰρ ἔγωγε οὐδένα οὕτως ἀγαθὸν εἶναι λογίζεσθαι, ὅστις ἐξευρήσει τοὔνομα αὐτοῦ. τριῶν γὰρ οὐσῶν γυναικῶν αἷς συνῳκηκὼς ἔσται ὁ πατὴρ αὐτοῦ, τῆς μὲν υἱός ἐστιν, ὥς φησι, τῆς δὲ ἀδελφός, τῆς δὲ θεῖος. τίς ἂν εἴη οὗτος; Οἰδίπους, ἢ Αἴγισθος; ἢ τί χρὴ αὐτὸν ὀνομάσαι;

130 Ἀλλὰ γάρ, ὦ ἄνδρες, βραχύ τι ὑμᾶς ἀναμνῆσαι περὶ Καλλίου βούλομαι. εἰ γὰρ μέμνησθε, ὅτε ἡ πόλις ἦρχε τῶν Ἑλλήνων καὶ εὐδαιμόνει μάλιστα, Ἱππόνικος δὲ ἦν πλουσιώτατος τῶν Ἑλλήνων, τότε μέντοι πάντες ἴστε ὅτι παρὰ τοῖς παιδαρίοις τοῖς μικροτάτοις καὶ τοῖς γυναίοις κληδὼν ἐν ἁπάσῃ τῇ πόλει κατέσχεν, ὅτι Ἱππόνικος ἐν τῇ οἰκίᾳ ἀλιτήριον τρέφει, ὃς αὐτοῦ τὴν τράπεζαν ἀνατρέπει.

v. 3. μέγαν] vid. Valcken. ad Herodot. 4, 9. 4. Καλλιάδης Reiskius et Valckenarius. 5. ὅ ἐστιν αὐτός ABLZ: ὅς ἐστιν αὐτὸν ς. 7. ὄντα A: οὕτως ς. εἰσάγον Z. 8. χρυσιάδης ALZ. Χρυσίδος Reiskius. 11. ΜΑΡΤΥΡΕΣ om ABLZ. 128, 1. εἰ πώποτε A, εἰπόποτέ B: εἴ ποτε ς. 5. τήθυν Z. 129, 4. ἐστιν om Z.

130, 6. πάσῃ Z, ἅπασι AL. 7. ἀλητήριον L.

1 μέμνησθε ταῦτα, ὦ ἄνδρες. πῶς οὖν ἡ φήμη ἡ τότε οὖσα
δοκεῖ ὑμῖν ἀποβῆναι; οἰόμενος γὰρ Ἱππόνικος υἱὸν τρέ-
φειν ἀλιτήριον αὐτῷ ἔτρεφεν, ὃς ἀνατέτροφεν ἐκείνου τὸν
πλοῦτον, τὴν σωφροσύνην, τὸν ἄλλον βίον ἅπαντα. οὕτως
οὖν χρὴ περὶ τούτου γινώσκειν, ὡς ὄντος Ἱππονίκου
ἀλιτηρίου.
2 Ἀλλὰ γάρ, ὦ ἄνδρες, διὰ τί ποτε τοῖς ἐμοὶ νυνὶ ἐπι-
τιθεμένοις μετὰ Καλλίου καὶ συμπαρασκευάσασι τὸν
ἀγῶνα καὶ χρήματα εἰσενεγκοῦσιν ἐπ᾽ ἐμοὶ τρία μὲν ἔτη
ἐπιδημῶν καὶ ἥκων ἐκ Κύπρου οὐκ ἀσεβεῖν ἐδόκουν
αὐτοῖς, μυῶν μὲν Ἀ . . . Δελφόν, ἔτι δὲ ἄλλους ξέ-
νους ἐμαυτοῦ, καὶ εἰσιὼν εἰς τὸ Ἐλευσίνιον καὶ θύων, ὥσ-
περ ἐμαυτὸν ἄξιον νομίζω εἶναι· ἀλλὰ τοὐναντίον λειτουρ-
γεῖν οὗτοι προὐβάλλοντο, πρῶτον μὲν γυμνασίαρχον
Ἡφαιστείοις, ἔπειτα ἀρχιθεωρὸν εἰς Ἰσθμὸν καὶ Ὀλυμ-
πίαζε, εἶτα δὲ ταμίαν ἐν πόλει τῶν ἱερῶν χρημάτων. νῦν
3 δὲ ἀσεβῶ καὶ ἀδικῶ εἰσιὼν εἰς τὰ ἱερά. ἐγὼ ὑμῖν ἐρῶ
διότι οὗτοι ταῦτα νῦν γινώσκουσιν. Ἀγύῤῥιος γὰρ ουτο-
σί, ὁ καλὸς κἀγαθός, ἀρχώνης ἐγένετο τῆς πεντηκοστῆς
τρίτον ἔτος, καὶ ἐπρίατο τριάκοντα ταλάντων, μετέσχον
δ᾽ αὐτῷ οὗτοι πάντες οἱ παρασυλλεγέντες ὑπὸ τὴν
λεύκην, οὓς ὑμεῖς ἴστε οἷοι εἰσίν· οἳ διὰ τοῦτο ἔμοιγε δο-
κοῦσι συλλεγῆναι ἐκεῖσε, ἵν᾽ αὐτοῖς ἀμφότερα ᾖ, καὶ μὴ
ὑπερβάλλουσι λαβεῖν ἀργύριον καὶ ὀλίγου πραθείσης
4 μετασχεῖν. κερδάναντες δὲ τρία τάλαντα, γνόντες τὸ
πρᾶγμα οἷον εἴη, ὡς πολλοῦ ἄξιον, συνέστησαν πάντες,

131, 2. υἱὸν τρέφειν AB: υἱὸν αὐτῷ τρέφειν ς. 5. ὄντος] οὗτος Z.
132, 2. μετὰ] κατὰ Z. 3. ἔτη] ἔτι Z. 4. ἀποδημῶν Z.
5. μυῶν] μειῶν Z cum Burneiano 96. Α . . . Δελφὸν] ἀδελ-
φόν ς. δὲ] δὲ καὶ Z. 8. οὗτοι προὐβάλλοντο] ἔτι προυβάλον-
το Z. 9. ἡφαιστίοις ABLZ. ἀρχιθεωρὸν ABLZ: ἀρχιθέωρον ς.
133, 2. ἀγύρριος (erasa post ᾱ littera una) A, ἀγύριος B: ἀργύ-
ριος ς. conf. Boeckh. Staatshaushalt. 1. p. 358. 3. ἀρχώνης Reiskius
et Valckenarius (Diatr. Eurip. p. 293.): ἄρχων εἰς ς. 5. αὐτῷ
Reiskius: αὐτοὶ ς. πάντες om PZ. 6. λεύκην οὓς Reiskius:
λευκὴν τὸ τόσους ς. 8. ὑπερβάλλωσι ABL, ὑπερβάλωσι PZ. ὀλίγου
ABLZ: ὀλίγον Pς. 134, 1. τρία ABLPZ: δύο ς. γνόντες AB:
γνῶναι ς.

καὶ μεταδόντες τοῖς ἄλλοις ἐωνοῦντο πάλιν τριάκοντα ταλάντων. ἐπεὶ δ' οὐκ ἀντωνεῖτο οὐδείς, παρελθὼν ἐγὼ εἰς τὴν βουλὴν ὑπερέβαλλον, ἕως ἐπριάμην ἓξ καὶ τριάκοντα ταλάντων. ἀπελάσας δὲ τούτους καὶ καταστήσας ὑμῖν ἐγγυητὰς ἐξέλεξα τὰ χρήματα καὶ κατέβαλον τῇ πόλει καὶ αὐτὸς οὐκ ἐζημιώθην, ἀλλὰ καὶ βραχέα ἀπεκερδαίνομεν οἱ μετασχόντες· τούτους δ' ἐποίησα τῶν ὑμετέ-
135ρων μὴ διανείμασθαι ἓξ τάλαντα ἀργυρίου. ἃ οὗτοι γνόντες ἔδοσαν σφίσιν αὐτοῖς λόγον, ὅτι „ἄνθρωπος οὑτοσὶ οὔτε αὐτὸς λήψεται τῶν κοινῶν χρημάτων οὔθ' ἡμᾶς ἐάσει, φυλάξει δὲ καὶ ἐμποδὼν ἔσται διανείμασθαι τὰ κοινά· πρὸς δὲ τούτοις, ὃν ἂν ἡμῶν ἀδικοῦντα λάβῃ, εἰσάξει εἰς τὸ πλῆθος τῶν Ἀθηναίων καὶ ἀπολεῖ. δεῖ οὖν τοῦτον ἐκποδὼν ἡμῖν εἶναι καὶ δικαίως καὶ ἀδίκως.“
136ταῦτα μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τούτοις ποιητέα ἦν, ὑμῖν δὲ τὸ ἐναντίον τούτων· τοὺς γὰρ πλείστους εἶναι ἡμῖν ἤθελον ἂν τοιούσδε οἷόσπερ ἐγώ, τούτους δὲ μάλιστα [μὲν] ἀπολωλέναι, εἰ δὲ μή, εἶναι τοὺς μὴ ἐπιτρέψοντας αὐτοῖς, οἷς καὶ προσήκει ἀνδράσιν εἶναι καὶ ἀγαθοῖς καὶ δικαίοις περὶ τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον, καὶ βουλόμενοι δυνήσονται εὖ ποιεῖν ὑμᾶς. ἐγὼ οὖν ὑμῖν ὑπισχνοῦμαι ἢ παύσειν τούτους ταῦτα ποιοῦντας καὶ βελτίους παρέξειν, ἢ εἰς ὑμᾶς εἰσαγαγὼν κολάσειν τοὺς ἀδικοῦντας αὐτῶν.

137 Κατηγόρησαν δέ μου καὶ περὶ τῶν ναυκληριῶν καὶ
18 περὶ τῆς ἐμφορίας, ὡς "ἄρα οἱ θεοὶ διὰ τοῦτό με ἐκ τῶν κινδύνων σώσαιεν, ἵνα ἐλθὼν δεῦρο, ὡς ἔοικεν, ὑπὸ Κηφισίου ἀπολοίμην. ἐγὼ δὲ ὦ Ἀθηναῖοι οὐκ ἀξιῶ τοὺς θεοὺς τοιαύτην γνώμην ἔχειν, ὥστ' εἰ ἐνόμιζον ὑπ' ἐμοῦ ἀδικεῖσθαι, λαμβάνοντάς με ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις μὴ τι-

v. 2. οὐδείς] οὐδέν Z. 3. ὑπερέβαλον ABLPZ. 4. δὲ ABLPZ: καὶ ς. 6. βραχέα] βραχέα μὲν PZ. 135, 1. μὴ διανείμασθαι om PZ. 5. ἡμῶν ABLZ: ὑμῶν ς. 7. ἐμποδὼν P. 136, 2. τὸ ἐναντίον Valckenarius, γε ἐναντίον ς: γε ἐναντία PZ. 4. [μὲν] add Reiskius. 137, 1. ναυκλήρων pr L.

μωρεῖσθαι. τίς γὰρ κίνδυνος μείζων ἀνθρώποις ἢ χειμῶνος
ὥρᾳ πλεῖν τὴν θάλατταν; ἐν οἷς ἔχοντες μὲν τὸ σῶμα
τοὐμόν, κρατοῦντες δὲ τοῦ βίου καὶ τῆς οὐσίας τῆς ἐμῆς,
38 εἶτα ἔσωζον. οὐκ ἐξῆν αὐτοῖς ποιῆσαι μηδὲ ταφῆς τὸ
σῶμα ἀξιωθῆναι; ἔτι δὲ πολέμου γενομένου καὶ τριήρων
ἀεὶ κατὰ θάλατταν οὐσῶν καὶ λῃστῶν, ὑφ' ὧν πολλοὶ
ληφθέντες, ἀπολέσαντες τὰ ὄντα, δουλεύοντες τὸν βίον διε-
τέλεσαν, οὔσης δὲ χώρας βαρβάρου, εἰς ἣν πολλοὶ ἤδη
ἐκπεσόντες αἰκίαις ταῖς μεγίσταις περιέπεσον καὶ τὰ
39 σφέτερα αὐτῶν σώματα αἰκισθέντες ἀπέθανον, — εἶτα
οἱ μὲν θεοὶ ἐκ τοσούτων κινδύνων ἔσωζόν με, σφῶν δὲ
αὐτῶν προὐστήσαντο τιμωρὸν γενέσθαι Κηφίσιον τὸν πο-
νηρότατον Ἀθηναίων, ὧν οὗτός φησι πολίτης εἶναι οὐκ ὤν,
ᾧ οὐδ' ὑμῶν τῶν καθημένων οὐδεὶς ἂν ἐπιτρέψειεν οὐδὲν
τῶν ἰδίων, εἰδὼς τοῦτον οἷός ἐστιν. ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες,
ἡγοῦμαι χρῆναι νομίζειν τοὺς τοιούτους κινδύνους ἀνθρω-
πίνους, τοὺς δὲ κατὰ θάλατταν θείους. εἴπερ οὖν δεῖ τὰ
τῶν θεῶν ὑπονοεῖν, πολὺ ἂν αὐτοὺς οἶμαι ἐγὼ ὀργίζεσθαι
καὶ ἀγανακτεῖν, εἰ τοὺς ὑφ' ἑαυτῶν σωζομένους ὑπ' ἄλ-
λων ἀπολλυμένους ὁρῷεν.

40 Καὶ μὲν δὴ καὶ τάδε ὑμῖν ἄξιον ὦ ἄνδρες ἐνθυμηθῆναι,
ὅτι νυνὶ πᾶσι τοῖς Ἕλλησιν ἄνδρες ἄριστοι καὶ εὐβουλό-
τατοι δοκεῖτε γεγενῆσθαι οὐκ ἐπὶ τιμωρίαν τραπόμενοι
τῶν γεγενημένων, ἀλλ' ἐπὶ σωτηρίαν τῆς πόλεως καὶ ὁμό-
νοιαν τῶν πολιτῶν. συμφοραὶ μὲν γὰρ ἤδη καὶ ἄλλοις
πολλοῖς ἐγένοντο οὐκ ἐλάττους ἢ καὶ ἡμῖν· τὸ δὲ τὰς γε-
νομένας διαφορὰς πρὸς ἀλλήλους θέσθαι καλῶς, τοῦτ'
εἰκότως ἤδη δοκεῖ ἀνδρῶν ἀγαθῶν καὶ σωφρόνων ἔργον εἶ-
ναι. ἐπειδὴ τοίνυν παρὰ πάντων ὁμολογουμένως ταῦθ'
ὑμῖν ὑπάρχει, καὶ εἴ τις φίλος ὢν τυγχάνει καὶ εἴ τις

v. 2. ὥρα AB: ὥραν ς. 138, 1. οὐκ ἐξῆν] οὐ πεζὴν ALZ. 2. τριήρων Z: τριηρῶν ς. 6. περιέπεσον] συνέπεσον Z. 139, 1. αἰκισθέντες] αἰκισθέντ A: αἰκισθέντα ς. 2. ἐκ τοσούτων ABLZ: ἐκ τῶν τοσούτων ς. 8. δεῖ om Z. 9. πολὺ] Reiskius πάνυ. 140, 7. συμφορὰς Z. 9. ταῦθ'] τάθ' ABLZ.

ἐχθρός, μὴ μεταγνῶτε, μηδὲ βούλεσθε τὴν πόλιν ἀπο-
στερῆσαι ταύτης τῆς δόξης, μηδὲ αὐτοὶ δοκεῖν τύχῃ ταῦτα
μᾶλλον ἢ γνώμῃ ψηφίσασθαι.

141 Δέομαι οὖν ἁπάντων περὶ ἐμοῦ τὴν αὐτὴν γνώμην
ἔχειν, ἥνπερ καὶ περὶ τῶν ἐμῶν προγόνων, ἵνα κἀμοὶ ἐγ-
γένηται ἐκείνους μιμήσασθαι, ἀναμνησθέντας αὐτῶν ὅτι
ὅμοιοι τοῖς πλείστων καὶ μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίοις τῇ
πόλει γεγένηνται, πολλῶν ἕνεκεν σφᾶς αὐτοὺς παρέχοντες
τοιούτους, μάλιστα δὲ τῆς εἰς ὑμᾶς εὐνοίας, καὶ ὅπως εἴ
ποτέ τις αὐτοῖς ἢ τῶν ἐξ ἐκείνων τινὶ κίνδυνος γένηται ἢ
συμφορά, σώζοιντο συγγνώμης παρ᾽ ὑμῶν τυγχάνοντες.
142 εἰκότως δ᾽ ἂν αὐτῶν μεμνῆσθε· καὶ γὰρ τῇ πόλει ἁπά-
σῃ αἱ τῶν ἡμετέρων προγόνων ἀρεταὶ πλείστου ἄξιαι ἐγέ-
νοντο. ἐπειδὴ γὰρ ὦ ἄνδρες αἱ νῆες διεφθάρησαν, πολλῶν
βουλομένων τὴν πόλιν ἀνηκέστοις συμφοραῖς περιβα-
λεῖν, Λακεδαιμόνιοι ἔγνωσαν ὅμως τότε ἐχθροὶ ὄντες σώ-
ζειν τὴν πόλιν διὰ τὰς ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν ἀρετάς, οἳ
143 ὑπῆρξαν τῆς ἐλευθερίας ἁπάσῃ τῇ Ἑλλάδι. ἐπειδὴ τοί-
νυν καὶ ἡ πόλις ἐσώθη δημοσίᾳ διὰ τὰς τῶν προγόνων τῶν
ἡμετέρων ἀρετάς, ἀξιῶ κἀμοὶ διὰ τὰς τῶν προγόνων τῶν
ἐμῶν ἀρετὰς σωτηρίαν γενέσθαι. καὶ γὰρ αὐτῶν τῶν ἔρ-
γων, δι᾽ ἅπερ ἡ πόλις ἐσώθη, οὐκ ἐλάχιστον μέρος οἱ
ἐμοὶ πρόγονοι συνεβάλοντο· ὧν ἕνεκα καὶ ἐμοὶ δίκαιον
ὑμᾶς μεταδοῦναι τῆς σωτηρίας, ἧσπερ καὶ αὐτοὶ παρὰ
τῶν Ἑλλήνων ἐτύχετε.

144 Σκέψασθε τοίνυν καὶ τάδε, ἂν με σώσητε, οἷον ἕξετε
πολίτην· ὃς πρῶτον μὲν ἐκ πολλοῦ πλούτου, ὅσον ὑμεῖς
ἴστε, οὐ δι᾽ ἐμαυτὸν ἀλλὰ διὰ τὰς τῆς πόλεως συμφορὰς
εἰς πενίαν πολλὴν καὶ ἀπορίαν κατέστην, ἔπειτα δὲ καὶ

v. 1. βούλεσθε Reiskius: βουλεύεσθε ς. 141, 1. Post ἁπάν-
των videtur ὑμῶν deesse. Reiskius. 3. ἀναμνησθέντας ABLZ:
οις
ἀναμνησθέντες ς. 4. αἰτίαν L, αἰτίαν B. 142, 1. μεμνῆσθαι
ABLZ. cf. Schneider. ad Xenophont. Cyrop. 1, 6, 3. 4. βουλο-
μένων] γινομένων LZ. τῇ πόλει pr A. ξυμφοραῖς Z. idem § 14.
ξυμφοράς. 143, 1. ὑπῆρξαν] ὑπῆρξαν αἴτιοι Z. 3. καί μοι
ABLZ.

βίον εἰργασάμην ἐκ τοῦ δικαίου, τῇ γνώμῃ καὶ ταῖν χεροῖν
ταῖν ἐμαυτοῦ· ἔτι δὲ εἰδότα μὲν οἷόν ἐστι πόλεως τοιαύ-
της πολίτην εἶναι, εἰδότα δὲ οἷόν ἐστι ξένον εἶναι καὶ μέτοι-
145 κον ἐν τῇ τῶν πλησίον, ἐπιστάμενον δὲ οἷον τὸ σωφρονεῖν
καὶ ὀρθῶς βουλεύεσθαι, ἐπιστάμενον δ' οἷον τὸ ἁμαρτόν-
τα πρᾶξαι κακῶς, πολλοῖς συγγενόμενος καὶ πλείστων
πειραθείς, ἀφ' ὧν ἐμοὶ ξενίαι καὶ φιλότητες πρὸς πολ-
λοὺς καὶ βασιλέας καὶ πόλεις καὶ ἄλλους ἰδίᾳ ξένους
γεγένηται, ὧν ἐμὲ σώσαντες μεθέξετε, καὶ ἔστιν ὑμῖν
146 χρῆσθαι τούτοις, ὅπου ἂν ἐν καιρῷ τι ὑμῖν γίνηται. Ἔχει
δὲ καὶ ὑμῖν ὦ ἄνδρες οὕτως· ἐάν με νυνὶ διαφθείρητε, οὐκ
ἔστιν ὑμῖν ἔτι λοιπὸς τοῦ γένους τοῦ ἡμετέρου οὐδείς, ἀλλ'
οἴχεται πᾶν πρόρριζον. καίτοι οὐκ ὄνειδος ὑμῖν ἐστὶν ἡ
Ἀνδοκίδου καὶ Λεωγόρου οἰκία οὖσα, ἀλλὰ πολὺ μᾶλ-
λον τότ' ἦν ὄνειδος, ὅτ' ἐμοῦ φεύγοντος Κλεοφῶν αὐτὴν ὁ
λυροποιὸς ᾤκει. οὐ γάρ ἐστιν ὅστις πώποτε ὑμῶν παριὼν
τὴν οἰκίαν τὴν ἡμετέραν ἀνεμνήσθη ἢ ἰδίᾳ τι ἢ δημοσίᾳ
147 κακὸν παθὼν ὑπ' ἐκείνων, οἳ πλείστας μὲν στρατηγήσαν-
τες στρατηγίας πολλὰ τρόπαια τῶν πολεμίων καὶ κατὰ
γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑμῖν ἀπέδειξαν, πλείστας δὲ
ἄλλας ἀρχὰς ἄρξαντες καὶ χρήματα διαχειρίσαντες τὰ
ὑμέτερα οὐδὲν [ἂν] πώποτε ὦφλον, οὐδ' ἡμάρτηται οὐ-
δὲν οὔτε ἡμῖν εἰς ὑμᾶς οὔτε ὑμῖν εἰς ἡμᾶς, οἰκία δὲ πα-
σῶν ἀρχαιοτάτη καὶ κοινοτάτη ἀεὶ τῷ δεομένῳ. οὐδ'
ἔστιν ὅπου ἐκείνων τις τῶν ἀνδρῶν καταστὰς εἰς ἀγῶνα
148 ἀπήτησεν ὑμᾶς χάριν τούτων τῶν ἔργων. μὴ τοίνυν, εἰ αὐ-
τοὶ τεθνᾶσι, καὶ περὶ τῶν πεπραγμένων αὐτοῖς ἐπιλάθη-
σθε, ἀλλ' ἀναμνησθέντες τῶν ἔργων νομίσατε τὰ σώματα
αὐτῶν ὁρᾶν αἰτουμένων ἐμὲ παρ' ὑμῶν σῶσαι. τίνα γὰρ
καὶ ἀναβιβάσομαι δεησόμενον ὑπὲρ ἐμαυτοῦ; τὸν πα-

v. 1. βίον] τὸν βίον Z. 2. δὲ add AB. 145, 1. τῶν] τοῦ Z. πλησίων L. 2. ὀρθῶς] τὸ ὀρθῶς Z. 3. συγγενόμενος AB: συγγενόμενον ς. 7. γίνηται AB: γένηται ς. 146, 5. ἦν ABLZ: αὖ ς. 147, 3. ἀπέδειξαν ABLZ: ὑπέδειξαν ς. 4. διαχρίσαντες Z. 5. ποτε Z. 7. τῷ δεομένῳ AB: τῶν δεομένων ς.

τέρα; ἀλλὰ τέθνηκεν. ἀλλὰ τοὺς ἀδελφούς; ἀλλ' οὐκ
149 εἰσίν. ἀλλὰ τοὺς παῖδας; ἀλλ' οὔπω γεγένηνται. ὑμεῖς τοίνυν καὶ ἀντὶ πατρὸς ἐμοὶ καὶ ἀντὶ ἀδελφῶν καὶ ἀντὶ παίδων γένεσθε· εἰς ὑμᾶς καταφεύγω καὶ ἀντιβολῶ καὶ ἱκετεύω· ὑμεῖς με παρ' ὑμῶν αὐτῶν αἰτησάμενοι σώσατε, καὶ μὴ βούλεσθε Θετταλοὺς καὶ Ἀνδρίους πολίτας ποιεῖσθαι δι' ἀπορίαν ἀνδρῶν, τοὺς δὲ ὄντας πολίτας ὁμολογουμένως, οἷς προσήκει ἀνδράσιν ἀγαθοῖς εἶναι καὶ βουλόμενοι δυνήσονται, τούτους δὲ ἀπόλλυτε. μὴ δῆτα. ἔπειτα καὶ ταῦθ' ὑμῶν δέομαι, εὖ ποιῶν ὑμᾶς ὑφ' ὑμῶν τιμᾶσθαι. ὥστ' ἐμοὶ μὲν πειθόμενοι οὐκ ἀποστερεῖσθε εἴ τι ἐγὼ δυνήσομαι ὑμᾶς εὖ ποιεῖν· ἐὰν δὲ τοῖς ἐχθροῖς τοῖς ἐμοῖς πεισθῆτε, οὐδ' ἂν ὑστέρῳ χρόνῳ ὑμῖν
150 μεταμελήσῃ, οὐδὲν ἔτι πλέον ποιήσετε. μὴ τοίνυν μήθ' ὑμᾶς αὐτοὺς τῶν ἀπ' ἐμοῦ ἐλπίδων ἀποστερήσητε μήτ' ἐμὲ τῶν εἰς ὑμᾶς. ἀξιῶ δ' ἔγωγε τούτους οἵτινες ὑμῖν ἀρετῆς ἤδη τῆς μεγίστης εἰς τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον ἔλεγχον ἔδοσαν, ἀναβάντας ἐνταυθοῖ συμβουλεύειν ὑμῖν ἃ γιγνώσκουσι περὶ ἐμοῦ. Δεῦρο Ἄνυτε, Κέφαλε, ἔτι δὲ καὶ οἱ φυλέται οἱ ᾑρημένοι μοι συνδικεῖν, Θράσυλλος καὶ οἱ ἄλλοι.

2.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΑΥΤΟΥ ΚΑΘΟΔΟΥ.

Εἰ μέν, ὦ ἄνδρες, ἐν ἑτέρῳ τῳ πράγματι οἱ παριόντες μὴ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχοντες πάντες ἐφαίνοντο, οὐδὲν ἂν θαυμαστὸν ἐνόμιζον· ὅπου μέντοι δεῖ τὴν πόλιν ἐμέ τι ποιῆσαι ἀγαθόν, εἴ τις ἑτέρως βούλοιτο ἐμοῦ κακίων, δεινότατον ἁπάντων χρημάτων ἡγοῦμαι, εἰ τῷ μὲν δοκεῖ ταῦτα τῷ δὲ μή, ἀλλὰ μὴ πᾶσιν ὁμοίως. εἴπερ γὰρ ἡ πόλις

v. 1. ἀλλὰ ante τοὺς add AB. 149, 4. ὑμῶν] ὑμῖν AB. 5. ἀνδρείους L. πολίτας om Z. 8. βουλόμενοι] μὴ βουλόμενοι Z. 10. ἀποστερεῖσθαι ABL. 12. ὑμῖν add ABLZ, μεταλήσῃ Z. 150, 7. ᾑρημένοι Reiskius: εἰρημένοι ς. Θράσυλλος ABLZ: Θρασύλλος ς. Tit. ΚΑΘΟΔΟΥ] καθόλου Z. § 1. v. 4. εἴ τις] ἤ εἴτις A. 6. τῷ δὲ] τὰ δὲ Z.

ἁπάντων τῶν πολιτευομένων κοινή ἐστι, καὶ τὰ γινόμενα δήπου ἀγαθὰ τῇ πόλει κοινά ἐστι. τουτὶ τοίνυν τὸ μέγα καὶ δεινὸν πάρεστιν ὑμῖν ὁρᾶν τοὺς μὲν ἤδη πράττοντας, τοὺς δὲ τάχα μέλλοντας· καί μοι μέγιστον θαῦμα παρέστηκε, τί ποτε οὗτοι οἱ ἄνδρες δεινῶς οὕτω περικαίονται, εἴ τι ὑμᾶς χρὴ ἀγαθὸν ἐμοῦ ἐπαυρέσθαι. δεῖ γὰρ αὐτοὺς ἤτοι ἀμαθεστάτους εἶναι πάντων ἀνθρώπων, ἢ τῇ πόλει ταύτῃ δυσμενεστάτους. εἰ μέν γε νομίζουσι τῆς πόλεως εὖ πραττούσης καὶ τὰ ἴδια σφῶν αὐτῶν ἄμεινον ἂν φέρεσθαι, ἀμαθέστατοί εἰσι τὰ ἐναντία νῦν τῇ ἑαυτῶν ὠφελείᾳ σπεύδοντες· εἰ δὲ μὴ ταὐτὰ ἡγοῦνται σφίσι τε αὐτοῖς συμφέρειν καὶ τῷ ὑμετέρῳ κοινῷ, δυσμενεῖς ἂν τῇ πόλει εἶεν· οἵτινες εἰσαγγείλαντός μου ἀπόῤῥητα εἰς τὴν βουλὴν περὶ τῶν πραγμάτων, ὧν ἀποτελεσθέντων οὐκ εἰσὶ τῇ πόλει ταύτῃ μείζονες ὠφέλειαι, καὶ τούτων ἀποδεικνύντος μου τοῖς βουλευταῖς σαφεῖς τε καὶ βεβαίους τὰς ἀποδείξεις, ἐκεῖ μὲν οὔτε τούτων τῶν ἀνδρῶν οἱ παραγενόμενοι ἐλέγξοντες οἷοί τ' ἦσαν ἀποδεῖξαι εἴ τι μὴ ὀρθῶς ἐλέγετο, οὔτ' ἄλλος οὐδείς, ἐνθάδε δὲ νῦν πειρῶνται διαβάλλειν. σημεῖον οὖν τοῦτο ὅτι οὗτοι οὐκ ἀφ' αὑτῶν ταῦτα πράττουσιν (εὐθὺς γὰρ ἂν τότε ἠναντιοῦντο) ἀλλ' ἀπ' ἀνδρῶν ἑτέρων, οἷοί εἰσιν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, οὐδενὸς ἂν χρήματος δεξάμενοι ὑμᾶς τι ἀγαθὸν ἐξ ἐμοῦ πρᾶξαι. καὶ αὐτοὶ μὲν οὗτοι οἱ ἄνδρες οὐ τολμῶσι σφᾶς αὐτοὺς εἰς τὸ μέσον καταστήσαντες δισχυρίζεσθαι περὶ τούτων, φοβούμενοι ἔλεγχον διδόναι εἴ τι εἰς ὑμᾶς τυγχάνουσι μὴ εὖ φρονοῦντες· ἑτέρους δὲ εἰσπέμπουσι, τοιούτους ἀνθρώπους οἷς εἰθισμένοις ἤδη ἀναισχυντεῖν οὐδὲν διαφέρει εἰπεῖν τε καὶ ἀκοῦσαι τὰ μέγιστα τῶν κακῶν. τὸ δ' ἰσχυρὸν τοῦτο μόνον εὕροι τις ἂν αὐτῶν ἐν τοῖς λόγοις, τὰς ἐμὰς συμφορὰς ἐπὶ παντὶ ὀνει-

2, 1. ἐστι] εἰσι Z. τοίνυν] τί νῦν BZ. 2. ὑμῖν AB: ἡμῖν ς. 4. παρέστηκε A: περιέστηκε ς. 5. εἴ τι] εἴ τοι B. 9. τὰ om Z. 3, 7. βεβαίας Z. 8. ἐξελέγξοντες Z. 4, 6. καταστήσαντας Z. 8. τυγχάνουσι add AB. εἰσυνέμπουσι Z. 5, 1. τὸ δ'] τόδ' Z.

δίξειν, καὶ ταῦτα ἐν εἰδόσι δήπου κάλλιον ὑμῖν, ὥστε
μηδὲν ἂν τούτων δικαίως τιμὴν αὐτοῖς τινὰ φέρειν. ἐμοὶ
δέ, ὦ ἄνδρες, καὶ τῷ πρώτῳ τοῦτο εἰπόντι ὀρθῶς δοκεῖ
εἰρῆσθαι, ὅτι πάντες ἄνθρωποι γίνονται ἐπὶ τῷ εὖ καὶ
κακῶς πράττειν, μεγάλη δὲ δήπου καὶ τὸ ἐξαμαρτεῖν
6 δυσπραξία ἐστί, καὶ εἰσὶν εὐτυχέστατοι μὲν οἱ ἐλάχιστα
ἐξαμαρτάνοντες, σωφρονέστατοι δὲ οἳ ἂν τάχιστα μετα-
γινώσκωσι. καὶ ταῦτα οὐ διακέκριται τοῖς μὲν γίνεσθαι
τοῖς δὲ μή, ἀλλ' ἔστιν ἐν τῷ κοινῷ πᾶσιν ἀνθρώποις καὶ
ἐξαμαρτεῖν τι καὶ κακῶς πρᾶξαι. ὧν ἕνεκα, ὦ Ἀθηναῖοι,
εἰ ἀνθρωπίνως περὶ ἐμοῦ γινώσκοιτε, εἴητε ἂν ἄνδρες εὐ-
γνωμονέστεροι. οὐ γὰρ φθόνου μᾶλλον ἢ οἴκτου ἄξιά μοί
7 ἐστι τὰ γεγενημένα· ὃς εἰς τοσοῦτον ἦλθον τῆς ἐμαυτοῦ
δυσδαιμονίας, εἴτε χρὴ εἰπεῖν νεότητί τε καὶ ἀνοίᾳ, εἴτε
καὶ δυνάμει τῶν πεισάντων με ἐλθεῖν εἰς τοιαύτην συμ-
φορὰν τῶν φρενῶν, ὥστ' ἀνάγκην μοι γενέσθαι δυοῖν κα-
κοῖν τοῖν μεγίστοιν θάτερον ἑλέσθαι, ἢ μὴ βουληθέντι
κατειπεῖν τοὺς ταῦτα ποιήσαντας οὐ περὶ ἐμοῦ μόνου
ὀῤῥωδεῖν, εἴ τι ἔδει παθεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸν πατέρα οὐδὲν
ἀδικοῦντα σὺν ἐμαυτῷ ἀποκτεῖναι (ὅπερ ἀνάγκη παθεῖν
ἦν αὐτῷ, εἰ ἐγὼ μὴ ἐβουλόμην ταῦτα ποιῆσαι), ἢ κα-
τειπόντι τὰ γεγενημένα αὐτὸν μὲν ἀφεθέντα μὴ τεθνά-
ναι, τοῦ δὲ ἐμαυτοῦ πατρὸς μὴ φονέα γενέσθαι. τί δ' ἂν
8 οὐ πρό γε τούτου τολμήσειεν ἄνθρωπος ποιῆσαι; ἐγὼ τοί-
νυν ἐκ τῶν παρόντων εἱλόμην ταῦτα, ἃ ἐμοὶ μὲν λύπας
ἐπὶ χρόνον πλεῖστον οἴσειν ἔμελλεν, ὑμῖν δὲ ταχίστην τοῦ
παρόντος τότε κακοῦ μετάστασιν. ἀναμνήσθητε δὲ ἐν οἵῳ
κινδύνῳ τε καὶ ἀμηχανίᾳ καθέστατε, καὶ ὅτι οὕτω σφό-
δρα σφᾶς αὐτοὺς ἐπεφόβησθε, ὥστ' οὐδ' εἰς τὴν ἀγορὰν

v. 1. καλλίων Z. ὑμῖν AB: ἡμῖν ς. 2. τινὰ φέρειν] διαφέρειν Z. 3. τοῦτο AB: τούτῳ ς. 4. ἐπὶ τῷ AB: ἐπὶ τὸ ς. εὖ καὶ κακῶς πράττειν A, εὖ κακῶς πράττειν B: εὖ πράττειν κακοὶ ς.
6, 2. μεταγινώσκουσι ABZ. 6. εἴητε ἂν ABZ: ἂν εἴητε ς. εὐγνωμονέστεροι ABPZ: εὐδαιμονέστεροι ς. 7, 4. ἀνάγκην AB: ἀνάγκη ς. 5. βουληθέντα ABZ. 6. μόνου AZ: μόνον ς. 9. ἦν om Z. 10. αὐτὸν ABZ: αὐτὸ ς. ἀφεθέντα Reiskius: ἀφέντα ς.
8, 6. ἐπεφόβησθε ABZ: ἐπεφόβησεν ς.

ἔτι ἐξήειτε, ἕκαστος ὑμῶν οἰόμενος συλληφθήσεσθαι. ταῦτα τοίνυν ὥστε μὲν γενέσθαι τοιαῦτα, πολλοστὸν δή τι ἐγὼ μέρος τῆς αἰτίας εὑρέθην ἔχων, ὥστε μέντοι παυθῆναι,
9 ἐγὼ εἷς ὢν μόνος αἴτιος. καὶ ὅμως τό γε δυστυχέστατος εἶναι ἀνθρώπων οὐδαμῇ ἐκφεύγω, ὅτε δὴ προαγομένης μὲν τῆς πόλεως ἐπὶ ταύτας τὰς συμφορὰς οὐδεὶς ἐμοῦ ἤρχετο γίνεσθαι δυσδαιμονέστερος, μεθισταμένης δὲ πάλιν εἰς τὸ ἀσφαλὲς ἁπάντων ἐγὼ ἀθλιώτατος. ὄντων γὰρ κακῶν τοσούτων τῇ πόλει ἀδύνατον ἦν ταῦτα ἰαθῆναι ἄλλως ἢ τῷ ἐμῷ αἰσχρῷ, ὥστ' ἐν αὐτῷ ᾧ ἐγὼ κακῶς ἔπραττον ἐν τούτῳ ὑμᾶς σώζεσθαι. χάριν οὖν εἰκός με, οὐ μῖσος τῷ δυστυχήματι τούτῳ φέρεσθαι παρ' ὑμῶν.

10 Καίτοι ἐγὼ τότ' αὐτὸς γνοὺς τὰς ἐμαυτοῦ συμφορας, ᾧ τινὶ κακῶν τε καὶ αἰσχρῶν οὐκ οἶδ' εἴ τι ἀπεγένετο, τὰ μὲν παρανοίᾳ τῇ ἐμαυτοῦ, τὰ δ' ἀνάγκῃ τῶν παρόντων πραγμάτων, ἔγνων ἥδιστον εἶναι πράττειν τε τοιαῦτα καὶ διαιτᾶσθαι ἐκεῖ, ὅπου ἥκιστα μέλλοιμι ὀφθήσεσθαι ὑφ' ὑμῶν. ἐπειδὴ δὲ χρόνῳ ὕστερον εἰσῆλθέ μοι, ὥσπερ εἰκός, ἐπιθυμία τῆς τε μεθ' ὑμῶν πολιτείας ἐκείνης καὶ διαίτης, ἐξ ἧς δευρὶ μετέστην, ἔγνων λυσιτελεῖν μοι ἢ τοῦ βίου ἀπηλλάχθαι, ἢ τὴν πόλιν ταύτην ἀγαθόν τι τοσοῦτον ἐργάσασθαι, ὥστε ὑμῶν ἑκόντων εἶναί ποτέ μοι πολιτεύσα-
11 σθαι μεθ' ὑμῶν. ἐκ δὲ τούτου οὐ πώποτε οὔτε τοῦ σώματος οὔτε τῶν ὄντων ἐμοὶ ἐφεισάμην, ὅπου ἔδει παρακινδυνεύειν· ἀλλ' αὐτίκα μὲν τότε εἰσήγαγον εἰς στρατιὰν ὑμῶν οὖσαν ἐν Σάμῳ κωπέας, τῶν τετρακοσίων ἤδη τὰ πράγματα ἐνθάδε κατειληφότων, ὄντος μοι Ἀρχελάου ξένου πατρικοῦ καὶ διδόντος γενέσθαι τε καὶ ἐξάγεσθαι ὁπόσους ἐβουλόμην. τούτους τε εἰσήγαγον τοὺς κωπέας, καὶ παρόν μοι πέντε δραχμῶν τὴν τιμὴν αὐτῶν δέξασθαι οὐκ ἠθέλησα πράξασθαι πλέον ἢ ὅσου ἐμοὶ κατέστη-

v. 2. μὲν] μέντοι Z. 9, 1. τό γε] τότε Z. 2. προαγομένης ABZ: παραγινομένης ς. 10, 8. ἔγνω ABZ. 9. ἀπαλλαχθῆναι Z. 10. πολιτεύσασθαι AB: πολιτεύεσθαι ς. 11, 4. Σάμῳ κωπέας] συμμάχω πως Z. 7. ὁπόσους AB: ὁπόσα ς. τούτους] τοὺς BZ. 9. πράξασθαι om Z. ὅσου A: ὅσον ς.

12σαν· εἰσήγαγον δὲ σῖτόν τε καὶ χαλκόν, καὶ οἱ ἄνδρες
ἐκεῖνοι ἐκ τούτων παρεσκευασμένοι ἐνίκησαν μετὰ ταῦτα
Πελοποννησίους ναυμαχοῦντες, καὶ τὴν πόλιν ταύτην μό-
νοι ἀνθρώπων ἔσωσαν ἐν τῷ τότε χρόνῳ. εἰ τοίνυν μεγά-
λων ἀγαθῶν ἄξια ὑμᾶς εἰργάσαντο ἐκεῖνοι, μέρος ἐγὼ οὐκ
ἂν ἐλάχιστον δικαίως ταύτης τῆς αἰτίας ἔχοιμι. εἰ γὰρ
τοῖς ἀνδράσιν ἐκείνοις τότε τὰ ἐπιτήδεια μὴ εἰσήχθη, οὐ
περὶ τοῦ σῶσαι τὰς Ἀθήνας ὁ κίνδυνος ἦν αὐτοῖς μᾶλλον
13ἢ περὶ τοῦ μηδ' αὐτοὺς σωθῆναι. Τούτων τοίνυν οὕτως
ἐχόντων οὐκ ὀλίγῳ μοι παρὰ γνώμην εὑρέθη τὰ ἐνταῦ-
θα πράγματα ἔχοντα. κατέπλευσα μὲν γὰρ ὡς ἐπαινε-
θησόμενος ὑπὸ τῶν ἐνθάδε προθυμίας τε εἵνεκα καὶ ἐπι-
μελείας τῶν ὑμετέρων πραγμάτων· πυθόμενοι δέ τινές
με ἥκοντα τῶν τετρακοσίων ἐζήτουν τε παραχρῆμα, καὶ
14λαβόντες ἤγαγον εἰς τὴν βουλήν. εὐθὺς δὲ παραστάς
μοι Πείσανδρος „ἄνδρες" ἔφη „βουλευταί, ἐγὼ τὸν ἄν-
δρα τοῦτον ἐνδεικνύω ὑμῖν σῖτόν τε εἰς τοὺς πολεμίους
εἰσαγαγόντα καὶ κωπέας." καὶ τὸ πρᾶγμα ἤδη πᾶν διη-
γεῖτο ὡς ἐπέπρακτο. ἐν δὲ τῷ τότε τὰ ἐναντία φρονοῦν-
τες δῆλοι ἦσαν ἤδη οἱ ἐπὶ στρατείας ὄντες τοῖς τετρακο-
15σίοις. κἀγώ, θόρυβος γὰρ δὴ τοιοῦτος ἐγίνετο τῶν βου-
λευτῶν, καὶ ἐπειδὴ ἐγίγνωσκον ἀπολούμενος, εὐθὺς προσ-
πηδῶ πρὸς τὴν ἑστίαν καὶ λαμβάνομαι τῶν ἱερῶν. ὅπερ
μοι καὶ πλείστου ἄξιον ἐγίνετο ἐν τῷ τότε· εἰς γὰρ τοὺς
θεοὺς εἶχον τὰ ὀνείδη οὗτοι, οἵ με μᾶλλον τῶν ἀνθρώπων
ἐοίκασι κατελεῆσαι, βουληθέντων τε αὐτῶν ἀποκτεῖναί
με οὗτοι ἦσαν οἱ διασώσαντες. δεσμά τε ὕστερον καὶ κα-
κὰ ὅσα τε καὶ οἷα τῷ σώματι ἠνεσχόμην, μακρὸν ἂν εἴη
16μοι λέγειν. οὗ δὴ καὶ μάλιστ' ἐμαυτὸν ἀπωλοφυράμην,
ὅστις τοῦτο μὲν ἐν ᾧ ἐδόκει ὁ δῆμος κακοῦσθαι, ἐγὼ
ἀντὶ τούτου κακὰ εἶχον, τοῦτο δὲ ἐπειδὴ ἐφαίνετο εὖ

12, 6. τῆς αἰτίας ABZ: ἀξίας ς. 13, 1. μηδὲ AB: μὴ δι'. 2. ὀλίγον Z. εὑρεθείη Z. 14, 5. τότε τὰ ABZ: τότε οἱ τὰ ς. 6. τε] γε Reiskius. 7. ὕστερον κακὰ ὅσα καὶ Z. 16, 1. ἀπωλοφυρησάμην Z. 2. ὅστις] ὅτι Z. τούτῳ AB. 3. εὖ om ABZ

ὑπ᾽ ἐμοῦ πεπονθώς, πάλιν αὖ καὶ διὰ τοῦτ᾽ ἐγὼ ἀπολοίμην. ὥστε ὁδόν τε καὶ πόρον μηδαμῇ ἔτι εἶναί μοι εὐθαρσεῖν· ὅποι γὰρ τραποίμην, πάντοθεν κακόν τί μοι ἐφαίνετο ἑτοιμαζόμενον. ἀλλ᾽ ὅμως καὶ ἐκ τούτων τοιούτων ὄντων ἀπαλλαγεὶς οὐκ ἔστιν ὅ τι ἕτερον ἔργον περὶ πλείονος ἐποιούμην ἢ τὴν πόλιν ταύτην ἀγαθόν τι ἐργάσασθαι.

7 Ὁρᾶν δὲ χρή, ὦ Ἀθηναῖοι, ὅσῳ τὰ τοιαῦτα τῶν ὑπουργημάτων διαφέρει. τοῦτο μὲν γὰρ ὅσοι τῶν πολιτῶν τὰ ὑμέτερα πράγματα διαχειρίζοντες ἀργύριον ὑμῖν ἐκπορίζουσιν, ἄλλο τι ἢ τὰ ὑμέτερα ὑμῖν διδόασι; τοῦτο δὲ ὅσοι στρατηγοὶ γενόμενοι καλόν τι τὴν πόλιν κατεργάζονται, τί ἄλλο ἢ μετὰ τῆς τῶν ὑμετέρων σωμάτων ταλαιπωρίας τε καὶ κινδύνων, καὶ ἔτι τῶν κοινῶν χρημάτων δαπάνης, ποιοῦσιν ὑμᾶς εἴ τι τυγχάνουσιν ἀγαθόν; ἐν ᾧ καὶ ἄν τι ἐξαμάρτωσιν, οὐκ αὐτοὶ τῆς σφετέρας αὐτῶν ἁμαρτίας δίκην διδόασιν, ἀλλ᾽ ὑμεῖς ὑπὲρ τῶν ἐκεί-
8 νοις ἡμαρτημένων. ἀλλ᾽ ὅμως οὗτοι στεφανοῦνταί γε ὑφ᾽ ὑμῶν καὶ ἀνακηρύττονται ὡς ὄντες ἄνδρες ἀγαθοί. καὶ οὐκ ἐρῶ ὡς οὐ δικαίως· μεγάλη γάρ ἐστιν ἀρετή, ὅστις τὴν ἑαυτοῦ πόλιν ὁτῳοῦν δύναται τρόπῳ ἀγαθόν τι ἐργάζεσθαι. ἀλλ᾽ οὖν γινώσκειν γε χρὴ ὅτι ἐκεῖνος ἂν εἴη πλείστου ἄξιος ἀνήρ, ὅστις τοῖς ἑαυτοῦ παρακινδυνεύων χρήμασί τε καὶ σώματι τολμῴη ἀγαθόν τι ποιεῖν τοὺς ἑαυτοῦ πολίτας.

9 Ἐμοὶ τοίνυν τὰ μὲν ἤδη εἰς ὑμᾶς πεπραγμένα σχεδόν τι ἅπαντες ἂν εἰδείητε, τὰ δὲ μέλλοντά τε καὶ ἤδη πραττόμενα ἄνδρες ὑμῶν πεντακόσιοι ἐν ἀποῤῥήτῳ ἴσασιν,

v. 1. ἀπολοίμην] malim ἀπωλλύμην. 3. ὅποι Reiskius 8. p. 461: ὅπου ς. μοι om Z. 5. οὐκ ἔστιν ὅτι (ἕτερον) ἔργον A, οὐκ ἔστιν ὅ τι ἕτερον ἔργον BZ et corr A: οὐκέτι ἕτερον ς. 17, 1. χρὴ add BZ. ὅσῳ] ὅσα Z. 2. γὰρ add AB. 6. τῆς add AB. 8. δαπάνης A, δαπαν(οῖς) B: δαπανῶν ς. 9. αὐτῶν add AB. 18, 4. ἐργάζεσθαι ABZ: ἐργάζεται ς. 6. πλείστου] πολλοῦ πλείστου Z et pr A. πολὺ πλείστου B et correctus A.

ἡ βουλή· οὓς πολλῷ δήπου εἰκὸς ἧττον ἄν τι ἐξαμαρτεῖν, ἢ εἰ ὑμᾶς δέοι ἀκούσαντάς τι ἐν τῷ παραχρῆμα νῦν διαβουλεύσασθαι. οἱ μέν γε σχολῇ περὶ τῶν εἰσαγγελλομένων σκοποῦνται, ὑπάρχει τε αὐτοῖς, ἐάν τι ἐξαμαρτάνωσιν, αἰτίαν ἔχειν καὶ λόγον αἰσχρὸν ἐκ τῶν ἄλλων πολιτῶν· ὑμῖν δὲ οὐκ εἰσὶν ἕτεροι ὑφ᾽ ὧν αἰτίαν ἔχοιτε· τὰ γὰρ ὑμέτερα αὐτῶν ἐφ᾽ ὑμῖν δικαίως ἐστὶ καὶ εὖ
20 καὶ κακῶς, ἐὰν βούλησθε, διαθέσθαι. ἅ γε μέντοι ἔξω τῶν ἀποῤῥήτων οἷόν τέ μοί ἐστιν εἰπεῖν εἰς ὑμᾶς ἤδη πεπραγμένα, ἀκούσεσθε. ἐπίστασθε γάρ που ὡς ἠγγέλθη ὑμῖν ὅτι οὐ μέλλει ἐκ Κύπρου σῖτος ἥξειν ἐνταῦθα· ἐγὼ τοίνυν τοιοῦτός τε καὶ τοσοῦτος ἐγενόμην, ὥστε τοὺς ἄνδρας τοὺς ταῦτα βουλεύσαντας ἐφ᾽ ὑμῖν καὶ πράξαντας
21 ψευσθῆναι τῆς αὐτῶν γνώμης. καὶ ὡς μὲν ταῦτα διεπράχθη, οὐδὲν προὔργου ἀκοῦσαι ὑμῖν· τὰ δὲ νυνὶ βούλομαι ὑμᾶς εἰδέναι, ὅτι αἱ μέλλουσαι νῆες ἤδη σιταγωγοὶ καταπλεῖν εἰς τὸν Πειραιᾶ εἰσὶν ὑμῖν τέτταρες καὶ δέκα, αἱ δὲ λοιπαὶ τῶν ἐκ Κύπρου ἀναχθεισῶν ἥξουσιν ἀθρόαι οὐ πολὺ ὕστερον. ἐδεξάμην δ᾽ ἂν πάντων χρημάτων εἶναι ἐν ἀσφαλεῖ φράσαι πρὸς ὑμᾶς ἃ καὶ τῇ βουλῇ ἐν
22 ἀποῤῥήτῳ εἰσήγγειλα, ὅπως αὐτόθεν προῄδειτε. νῦν δὲ ἐκεῖνα μὲν τότε ὅταν ἀποτελεσθῇ γνώσεσθε ἅμα καὶ ὠφεληθήσεσθε· νῦν δέ, ὦ Ἀθηναῖοι, εἴ μοι βουληθείητε δοῦναι χάριν μικράν τε καὶ ἄπονον ὑμῖν καὶ ἅμα δικαίαν, πάνυ ἄν μοι τοῦτο ἐν μεγάλῃ ἡδονῇ γένοιτο. ὡς δὲ καὶ δικαία ἐστίν, εἴσεσθε. ἃ γάρ μοι αὐτοὶ γνόντες τε καὶ ὑποσχόμενοι ἔδοτε, ὕστερον δὲ ἑτέροις πειθόμενοι ἀφείλεσθε, ταῦθ᾽ ὑμᾶς, εἰ μὲν βούλεσθε, αἰτῶ, εἰ δὲ μὴ
23 βούλεσθε, ἀπαιτῶ. ὁρῶ δὲ ὑμᾶς πολλάκις καὶ δούλοις ἀνθρώποις καὶ ξένοις παντοδαποῖς πολιτείας δι-

v. 1. εἰκὸς] εἰς ABZ. 3. εἰσαγγελομένων Z. 7. εὖ κακῶς ἐὰν βούλησθε δὲ διαθ. Z. 21, 4. τέτταρες AB: τέσσαρες ς. 6. ἂν Reiskius: ἀντὶ ς. conf. § 4. 22, 6. δίκαιά AB. εἰ γνώσεσθε Z. 23, 1. δούλοις καὶ ἀνθρώποις Z. 2. παντοδαπῆς ABZ.

δόντας τε καὶ εἰς χρήματα μεγάλας δωρεάς, οἳ ἂν ὑμᾶς φαίνωνται ποιοῦντές τι ἀγαθόν. καὶ ταῦτα μέντοι ὀρθῶς ὑμεῖς φρονοῦντες δίδοτε· οὕτω γὰρ ἂν ὑπὸ πλείστων ἀνθρώπων εὖ πάσχοιτε. ἐγὼ τοίνυν τοσοῦτον ὑμῶν μόνον δέομαι· τὸ ψήφισμα ὃ Μενίππου εἰπόντος ἐψηφίσασθε, εἶναί μοι ἄδειαν, πάλιν ἀπόδοτε. ἀναγνώσεται δὲ ὑμῖν αὐτό· ἔτι γὰρ καὶ νῦν ἐγγέγραπται ἐν τῷ βουλευτηρίῳ.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

4 Τουτὶ τὸ ψήφισμα ὃ ἠκούσατε ψηφισάμενοί μοι, ὦ Ἀθηναῖοι, ὕστερον ἀφείλεσθε χάριν ἑτέρῳ φέροντες. πείθεσθε οὖν μοι, καὶ ἤδη παύσασθε εἴ τῳ ὑμῶν διάβολόν τι ἐν τῇ γνώμῃ περὶ ἐμοῦ παρέστηκεν. εἰ γὰρ ὅσα οἱ ἄνθρωποι γνώμῃ ἁμαρτάνουσι, τὸ σῶμα αὐτῶν μὴ αἴτιόν ἐστιν, ἐμοῦ τὸ μὲν σῶμα τυγχάνει ταὐτὸν ἔτι ὄν, ὅπερ τῆς αἰτίας ἀπήλλακται, ἡ δὲ γνώμη ἀντὶ τῆς προτέρας ἑτέρα νυνὶ παρέστηκεν. οὐδὲν οὖν ἔτι ὑπολείπεται ὅτῳ ἄν μοι

5 δικαίως διαβεβλῆσθε. ὥσπερ δὲ τῆς τότε ἁμαρτίας τὰ ἀπὸ τῶν ἔργων σημεῖα ἔφατε χρῆναι πιστότατα ποιούμενοι κακόν με ἄνδρα ἡγεῖσθαι, οὕτω καὶ ἐπὶ τῇ νῦν εὐνοίᾳ μὴ ζητεῖτε ἑτέραν βάσανον ἢ τὰ ἀπὸ τῶν νυνὶ ἔργων σημεῖα ὑμῖν γινόμενα. πολὺ δέ μοι προσήκει ταῦτα μᾶλ-

26 λον ἐκείνων. καὶ τῷ γένει συνηθέστερά ἐστι. τάδε γὰρ οὐ ψευσαμένῳ μοι λαθεῖν οἷόν τ' ἐστὶ τούς γε πρεσβυτέρους ὑμῶν, ὅτι ὁ τοῦ ἐμοῦ πατρὸς πρόπαππος Λεωγόρας στασιάσας πρὸς τοὺς τυράννους ὑπὲρ τοῦ δήμου, ἐξὸν αὐτῷ διαλλαχθέντι τῆς ἔχθρας καὶ γενομένῳ κηδεστῇ ἄρξαι μετ' ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν τῆς πόλεως, εἵλετο μᾶλλον ἐκπεσεῖν μετὰ τοῦ δήμου καὶ φεύγων κακοπαθεῖν μᾶλλον ἢ προδότης αὐτῶν καταστῆναι. ὥστ' ἔμοιγε καὶ διὰ τὰ τῶν προγόνων ἔργα εἰκότως ὑπάρχει δημοτικῷ εἶναι, εἴπερ

24, 6. ἐμοῦ Reiskius: ὁμοῦ ς. ταὐτὸν ἔτι ὄν] Ita correxi duce Reiskio, qui praetervidit particulam: τοῦτ' ἀναίτιον ς. 25, 1. διαβεβλῆσθαι ABZ. 4. ζητῆτε A. 26, 5. διαλλαχθέντι AB: διαλλαχθέντα ℵ. διαπλαγχθέντα Z.

τι ἀλλὰ νῦν γε φρονῶν τυγχάνω. ὧν καὶ ἕνεκα εἰκὸς ὑμᾶς, ἐὰν χρηστὸς ὢν ἀνὴρ εἰς ὑμᾶς φαίνωμαι, προθυμό-
27 τερόν μου ἀποδέχεσθαι τὰ πραττόμενα. τὸ δὲ δόντας ἐμοὶ τὴν ἄδειαν ἀφελέσθαι ὑμᾶς, εὖ ἴστε ὅτι οὐδεπώποτε ἠγανάκτησα· ὅπου γὰρ ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν τούτων αὐτοὶ εἰς ὑμᾶς αὐτοὺς ἐπείσθητε τὰ μέγιστα ἐξαμαρτεῖν, ὥστε ἀντὶ τῆς ἀρχῆς δουλείαν ἀλλάξασθαι, ἐκ δημοκρατίας δυναστείαν καταστήσαντες, τί ἄν τις ὑμῶν θαυμάζοι καὶ εἰς
28 ἐμὲ εἴ τι ἐπείσθητε ἐξαμαρτεῖν; βουλοίμην μέντ' ἄν, ὥσπερ ἐν τοῖς ὑμετέροις αὐτῶν πράγμασιν, ἐπειδὴ ἐξουσίαν ἐλάβετε, τὰς τῶν ἐξαπατησάντων ὑμᾶς ἀκύρους ἔθετε βουλάς, οὕτω καὶ ἐν ᾧ περὶ ἐμοῦ ἐπείσθητε γνῶναί τι ἀνεπιτήδειον, ἀτελῆ τὴν γνώμην αὐτῶν ποιῆσαι, καὶ μήτε ἐν τούτῳ μήτε ἐν ἑτέρῳ τῳ τοῖς ὑμῶν αὐτῶν ἐχθίστοις ὁμόψηφοί ποτε γένησθε.

3.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΥΣ ΕΙΡΗΝΗΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Τοῦ Ἑλληνικοῦ μηκυνομένου πολέμου, καὶ πολλὰ μὲν Ἀθηναίων κακὰ πολλὰ δὲ Λακεδαιμονίων ὑπομεινάντων καὶ τῶν ἑκατέρων συμμάχων, Ἀθηναῖοι πρέσβεις ἀπέστειλαν πρὸς Λακεδαιμονίους αὐτοκράτορας· ὧν ἐστὶ καὶ Ἀνδοκίδης. τινῶν δὲ προταθέντων παρὰ Λακεδαιμονίων, καὶ ἀποστειλάντων κἀκείνων ἰδίους πρέσβεις, ἔδοξεν ὥστε εἴσω τεσσαράκοντα ἡμερῶν ἐπιβουλεύσασθαι τὸν δῆμον περὶ τῆς εἰρήνης. καὶ ἐπὶ τούτοις Ἀνδοκίδης συμβουλεύει τοῖς Ἀθηναίοις καταδέξασθαι τὴν εἰρήνην. Ἔστι μὲν οὖν συμβουλῆς τὸ εἶδος· κεφάλαιον τὸ συμφέρον. Φιλόχορος μὲν οὖν λέγει καὶ ἐλθεῖν τοὺς πρέσβεις ἐκ Λακεδαιμονίας, καὶ ἀπράκτους ἀνελθεῖν μὴ πείσαντος τοῦ Ἀνδοκίδου· ὁ δὲ Διονύσιος νόθον εἶναι λέγει τὸν λόγον.

v. 1. ἀλλὰ] ἄλλο ς. correxit et Schneiderus ad Xen. Cyrop. 8, 8, 19. sed post additum ἡμάρτηκα. operosius etiam Reiskius.
27, 6. θαυμάζει ABZ. 28. 6. ἐν ante ἑτέρῳ add ABZ.
ΥΠΟΘ. v. 4. δὲ om ABZ. 5. κἀκείνων om Z. 10. ἀνελθεῖν ABZ. Reiskiana ἐπανελθεῖν. 11. Διονύσιος] διόνυσος B.

Ὅτι μὲν εἰρήνην ποιεῖσθαι δικαίαν ἄμεινόν ἐστιν ἢ πο-
λεμεῖν, δοκεῖτέ μοι ὦ Ἀθηναῖοι πάντες γινώσκειν· ὅτι
δὲ οἱ ῥήτορες τῷ μὲν ὀνόματι τῆς εἰρήνης συγχωροῦσι,
τοῖς δ' ἔργοις ἀφ' ὧν ἡ εἰρήνη γένοιτο ἐναντιοῦνται, τοῦτο
δὲ οὐ πάντες αἰσθάνεσθε. λέγουσι γὰρ ὡς ἔστι δεινό-
τατον τῷ δήμῳ, γενομένης εἰρήνης, ἡ νῦν οὖσα πολιτεία
2 μὴ καταλυθῇ. εἰ μὲν οὖν μηδεπώποτε πρότερον ὁ δῆ-
μος ὁ τῶν Ἀθηναίων εἰρήνην ἐποιήσατο πρὸς Λακεδαιμο-
νίους, εἰκότως ἂν ἐφοβούμεθα αὐτὸ διά τε τὴν ἀπειρίαν
τοῦ ἔργου διά τε τὴν ἐκείνων ἀπιστίαν· ὅπου δὲ πολλά-
κις ἤδη πρότερον εἰρήνην ἐποιήσατε δημοκρατούμενοι, πῶς
οὐκ εἰκὸς ὑμᾶς πρῶτον ἐκεῖνα σκέψασθαι τὰ τότε γενό-
μενα; χρὴ γὰρ ὦ Ἀθηναῖοι τεκμηρίοις χρῆσθαι τοῖς
3 πρότερον γενομένοις περὶ τῶν μελλόντων ἔσεσθαι. Ἡνίκα
τοίνυν ἦν μὲν ὁ πόλεμος ἡμῖν ἐν Εὐβοίᾳ, Μέγαρα δὲ εἴ-
χομεν καὶ Πηγὰς καὶ Τροιζῆνα, εἰρήνης ἐπεθυμήσαμεν,
καὶ Μιλτιάδην τὸν Κίμωνος ὠστρακισμένον καὶ ὄντα ἐν
Χεῤῥονήσῳ κατεδεξάμεθα δι' αὐτὸ τοῦτο, πρόξενον ὄντα
Λακεδαιμονίων, ὅπως πέμψαιμεν ἐς Λακεδαίμονα προ-
4 κηρυκευσόμενον περὶ σπονδῶν. καὶ τότε ἡμῖν εἰρήνη ἐγέ-
24 νετο πρὸς Λακεδαιμονίους ἔτη πέντε, καὶ ἐνεμείναμεν ἀμ-
φότεροι ταύταις ταῖς σπονδαῖς ἔτη τριακαίδεκα. ἐν δὴ
τοῦτο, ὦ Ἀθηναῖοι, πρῶτον σκεψώμεθα. ἐν ταύτῃ τῇ εἰ-
ρήνῃ ὁ δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων ἔσθ' ὅπου κατελύθη; οὐδεὶς
ἀποδείξει. ἀγαθὰ δὲ ὅσα ἐγένετο διὰ ταύτην τὴν εἰρήνην,
5 ἐγὼ ὑμῖν φράσω. πρῶτον μὲν τὸν Πειραιᾶ τότε ἐτειχί-
σαμεν ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ, εἶτα τὸ μακρὸν τεῖχος τὸ
βόρειον· ἀντὶ δὲ τῶν τριήρων αἳ τότε ἡμῖν ἦσαν παλαιαὶ
καὶ ἄπλοι, αἷς βασιλέα καὶ βαρβάρους καταναυμα-

§ 1, 2. πάντες add AB. 4. δὲ add AB. 5. ἔστι] ἔτι Z. 2, 1. πρότερον om Zς. 4. διά τε AB: ἔργου καὶ διὰ ς. 7. ὦ] ὁ B. 3, 4. ὠστρακισμένον Z. 5. ἐδεξάμεθα Z. 6. πέμψαιεν AB, qui et mox ἐς pro εἰς ς. 4, 2. πέντε] πεντήκοντα Taylorus Lect. Lys. p. 4. 5, 1. τότε add AB. 2. τούτῳ] τῷδε Z. 4. αἷς] οἷς Z.

χήσαντες ἠλευθερώσαμεν τοὺς Ἕλληνας, ἀντὶ τούτων τῶν νεῶν ἑκατὸν τριήρεις ἐναυπηγησάμεθα, καὶ πρῶτον τότε τριακοσίους ἱππεῖς κατεστησάμεθα καὶ τοξότας τριακοσίους Σκύθας ἐπριάμεθα. καὶ ταῦτα ἐκ τῆς εἰρήνης τῆς πρὸς Λακεδαιμονίους ἀγαθὰ τῇ πόλει καὶ δύναμις τῷ

6 *δήμῳ τῶν Ἀθηναίων ἐγένετο. Μετὰ δὲ ταῦτα δι᾽ Αἰγινήτας εἰς πόλεμον κατέστημεν, καὶ πολλὰ κακὰ παθόντες πολλὰ δὲ ποιήσαντες ἐπεθυμήσαμεν πάλιν τῆς εἰρήνης, καὶ ᾑρέθησαν δέκα ἄνδρες ἐξ Ἀθηναίων ἁπάντων πρέσβεις εἰς Λακεδαίμονα περὶ εἰρήνης αὐτοκράτορες, ὧν ἦν καὶ Ἀνδοκίδης ὁ πάππος ὁ ἡμέτερος. οὗτοι ἡμῖν εἰρήνην ἐποιήσαντο πρὸς Λακεδαιμονίους ἔτη τριάκοντα. καὶ ἐν τοσούτῳ χρόνῳ ἔστιν ὅπου, ὦ Ἀθηναῖοι, ὁ δῆμος κατελύθη; τί δέ; πράττοντές τινες δήμου κατάλυσιν ἐλήφθησαν; οὐκ ἔστιν ὅστις ἀποδείξει, ἀλλ᾽ αὐτὸ τὸ ἐναντιώ-*

7 *τατον· αὕτη γὰρ ἡ εἰρήνη τὸν δῆμον τὸν Ἀθηναίων ὑψηλὸν ἦρε καὶ κατέστησεν ἰσχυρὸν οὕτως, ὥστε πρῶτον μὲν ἐν τούτοις τοῖς ἔτεσιν εἰρήνην λαβόντες ἀνηνέγκαμεν χίλια τάλαντα εἰς τὴν ἀκρόπολιν, καὶ νόμῳ κατεκλείσαμεν ἐξαίρετα εἶναι τῷ δήμῳ, τοῦτο δὲ τριήρεις ἄλλας ἑκατὸν ἐναυπηγησάμεθα, καὶ ταύτας ἐξαιρέτους ἐψηφισάμεθα εἶναι, νεωσοίκους τε ᾠκοδομησάμεθα, χιλίους τε καὶ διακοσίους ἱππέας καὶ τοξότας τοσούτους ἑτέρους κατεστήσαμεν, καὶ τὸ τεῖχος τὸ μακρὸν τὸ νότιον ἐτειχίσθη. ταῦτα ἐκ τῆς εἰρήνης τῆς πρὸς Λακεδαιμονίους ἀγαθὰ τῇ*

8 *πόλει καὶ δύναμις τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων ἐγένετο. Πάλιν δὲ διὰ Μεγαρέας πολεμήσαντες καὶ τὴν χώραν τμηθῆναι προέμενοι, πολλῶν ἀγαθῶν στερηθέντες αὖθις τὴν εἰρήνην ἐποιησάμεθα, ἣν ἡμῖν Νικίας ὁ Νικηράτου κατειργάσατο. οἶμαι δ᾽ ὑμᾶς ἅπαντας εἰδέναι τοῦτο, ὅτι διὰ ταύτην τὴν εἰρήνην ἑπτακισχίλια μὲν τάλαντα νομί-*

v. 2. τότε om Z. 3. τριακοσίους] τετρακοσίους Z. 6, 1. αἰγηνίτας ABZ. 4. ᾑρέθησαν Stephanus: εὑρέθησαν ς. 5. καὶ add AB. 6. ὑμῖν AB. 9. δέ ABZ: δαί ς. 7, 1. τὸν ἀθηναῖον Z: τῶν Ἀθηναίων ς. 6. ταύτας] ταῦτα Z.

σματος εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἀνηνέγκαμεν, ναῦς δὲ πλείους ἢ τετρακοσίας ἐκτησάμεθα, καὶ φόρος προσῄει κατ' ἐνιαυτὸν πλέον ἢ διακόσια καὶ χίλια τάλαντα, καὶ Χεῤῥόνησόν τε εἴχομεν καὶ Νάξον καὶ Εὐβοίας πλέον ἢ τὰ δύο μέρη· τάς τε ἄλλας ἀποικίας καθ' ἕκαστον διηγεῖσθαι μακρὸς ἂν εἴη λόγος. ταῦτα δ' ἔχοντες τὰ ἀγαθὰ πάλιν κατέστημεν εἰς πόλεμον πρὸς Λακεδαιμονίους, πεισθέντες καὶ τότε ὑπ' Ἀργείων.

10 Πρῶτον μὲν οὖν ὦ Ἀθηναῖοι τούτου ἀναμνήσθητε, τί ὑμῖν ἐξ ἀρχῆς ὑπεθέμην τῷ λόγῳ. ἄλλο τι ἢ τοῦτο, ὅτι διὰ τὴν εἰρήνην οὐδεπώποτε ὁ δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων κατελύθη; οὐκοῦν ἀποδέδεικται, καὶ οὐδεὶς ἐξελέγχει με ὡς οὐκ ἔστι ταῦτα ἀληθῆ. ἤδη δέ τινων ἤκουσα λεγόντων ὡς ἐκ τῆς τελευταίας εἰρήνης τῆς πρὸς Λακεδαιμονίους οἵ τε τριάκοντα κατέστησαν πολλοί τε Ἀθηναίων
11 κώνειον πιόντες ἀπέθανον, οἱ δὲ φεύγοντες ᾤχοντο. ὁπόσοι οὖν ταῦτα λέγουσιν, οὐκ ὀρθῶς γινώσκουσιν· εἰρήνη γὰρ καὶ σπονδαὶ πολὺ διαφέρουσι σφῶν αὐτῶν. εἰρήνην μὲν γὰρ ἐξ ἴσου ποιοῦνται πρὸς ἀλλήλους ὁμολογήσαντες περὶ ὧν ἂν διαφέρωνται· σπονδὰς δέ, ὅταν κρατήσωσι κατὰ τὸν πόλεμον, οἱ κρείττους τοῖς ἥττοσιν ἐξ ἐπιταγμάτων ποιοῦνται, ὥσπερ ἡμῶν κρατήσαντες Λακεδαιμόνιοι τῷ πολέμῳ ἐπέταξαν ἡμῖν καὶ [τὰ] τείχη καθαιρεῖν καὶ τὰς ναῦς παραδιδόναι καὶ τοὺς φεύγοντας
12 καταδέχεσθαι. τότε μὲν οὖν σπονδαὶ κατ' ἀνάγκην ἐξ ἐπιταγμάτων ἐγένοντο· νῦν δὲ περὶ εἰρήνης βουλεύεσθε. σκέψασθε δὲ ἐξ αὐτῶν τῶν γραμμάτων, ἅ τε ἡμῖν ἐν τῇ στήλῃ γέγραπται, ἐφ' οἷς τε νῦν ἔξεστι τὴν εἰρήνην ποιεῖσθαι. ἐκεῖ μὲν γέγραπται τὰ τείχη καθαιρεῖν, ἐν δὲ τοῖσδε ἔξεστιν οἰκοδομεῖν· ναῦς ἐκεῖ μὲν δώδεκα κεκτῆσθαι, νῦν δ' ὁπόσας ἂν βουλώμεθα· Λῆμνον δὲ καὶ Ἴμβρον καὶ Σκῦρον τότε μὲν ἔχειν τοὺς ἔχοντας, νῦν δὲ

9, 1. ἠνέγκαμεν Z. 10, 2. ἄλλο τι ABZ: ἄλλο ὅ, τι ς. 11, 1. κώνιον BZ. 8. τὰ add Reiskius. 12, 5. τὰ add ABZ. 6. δώδεκα] vid. Wesseling. ad Diodor. 13, 107.

ἡμετέρας εἶναι· καὶ φεύγοντας νῦν μὲν οὐκ ἐπάναγκες οὐδένα καταδέχεσθαι, τότε δ' ἐπάναγκες, ἐξ ὧν ὁ δῆμος κατελύθη. τί ταῦτα ἐκείνοις ὁμολογεῖ; τοσοῦτον οὖν ἔγωγε ὦ Ἀθηναῖοι διορίζομαι περὶ τούτων, τὴν μὲν εἰρήνην σωτηρίαν εἶναι τῷ δήμῳ καὶ δύναμιν, τὸν δὲ πόλεμον δήπου κατάλυσιν γίνεσθαι. περὶ μὲν οὖν τούτων ταῦτα λέγω.

13 Φασὶ δέ τινες ἀναγκαίως νῦν ἡμῖν ἔχειν πολεμεῖν· σκεψώμεθα οὖν πρῶτον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, διὰ τί καὶ πολεμήσωμεν. οἶμαι γὰρ ἂν πάντας ἀνθρώπους ὁμολογῆσαι διὰ τάδε δεῖν πολεμεῖν, ἢ ἀδικουμένους ἢ βοηθοῦντας ἠδικημένοις. ἡμεῖς τοίνυν αὐτοί τε ἠδικούμεθα Βοιωτοῖς τε ἀδικουμένοις ἐβοηθοῦμεν. εἰ τοίνυν ἡμῖν τέ ἐστι τοῦτο παρὰ Λακεδαιμονίων, τὸ μηκέτι ἀδικεῖσθαι, Βοιωτοῖς τε δέδοκται ποιεῖσθαι τὴν εἰρήνην ἀφεῖσιν Ὀρ-
14 χομενὸν αὐτόνομον, τίνος ἕνεκα πολεμήσωμεν; ἵνα ἡ πόλις ἡμῖν ἐλευθέρα ᾖ; ἀλλὰ τοῦτό γε αὐτῇ ὑπάρχει. ἀλλ' ὅπως ἡμῖν τείχη γένηται; ἔστι καὶ ταῦτα ἐκ τῆς εἰρήνης. ἀλλ' ἵνα τριήρεις ἐξῇ ναυπηγεῖσθαι καὶ τὰς οὔσας ἐπισκευάζειν καὶ κεκτῆσθαι; καὶ τοῦτο ὑπάρχει· τὰς γὰρ πόλεις αὐτονόμους αἱ συνθῆκαι ποιοῦσιν. ἀλλ' ὅπως τὰς νήσους κομισώμεθα, Λῆμνον καὶ Σκῦρον καὶ Ἴμβρον; οὐκοῦν διαῤῥήδην γέγραπται ταύτας Ἀθηναίων
15 εἶναι. φέρε, ἀλλὰ Χεῤῥόνησον καὶ τὰς ἀποικίας καὶ τὰ ἐγκτήματα καὶ τὰ χρέα ἵνα ἀπολάβωμεν; ἀλλ' οὔτε βασιλεὺς οὔτε οἱ σύμμαχοι συγχωροῦσιν ἡμῖν, μεθ' ὧν αὐτὰ δεῖ πολεμοῦντας κτήσασθαι. ἀλλὰ νὴ Δία ἕως ἂν Λακεδαιμονίους καταπολεμήσωμεν καὶ τοὺς συμμάχους αὐτῶν, μέχρι τούτου δεῖ πολεμεῖν; ἀλλ' οὔ μοι δοκεῖ

v. 3. τί ταῦτα] ταῦτα δι αν Z. ἐκεῖνος BZ. 13, 2. ὦ add Z. 3. πολεμήσωμεν AB: πολεμήσομεν ς. item v. 15. ἂν πάντας A: ἅπαντας ς. 5. ἀδικουμένοις Z. 7. παρὰ λακεδαιμονίων τὸ μηκέτι ἀδικεῖσθαι AB, παρὰ λακεδαιμονίοις τὸ μηκέτι ἀδικεῖσθαι Z: τὸ μηκέτι ἀδικεῖσθαι παρὰ λακεδαιμονίων ς. 8. ἀφεῖσιν Reiskius: ἀφήσειν ς. 14, 2. ἡμῶν B. 4. ἐξῆν B. ναυπηγεῖσθαι ABZ: ναυπηγῆσαι ς. 7. ὅπως] immo ἵνα. 15, 2. ἐγκτήματα Reiskius cum Valcken. ad Herodot. 5, 23: ἐγκλήματα ς.

οὕτω παρεσκευάσθαι. ἐὰν δὲ ἄρα κατεργασώμεθα, τί ποτε αὐτοὶ πείσεσθαι δοκοῦμεν ὑπὸ τῶν βαρβάρων, ὅταν ταῦτα πράξωμεν; εἰ τοίνυν περὶ τούτου μὲν ἔδει πολεμεῖν, χρήματα δὲ ὑπῆρχεν ἡμῖν ἱκανά, τοῖς δὲ σώμασιν ἦμεν δυνατοί, οὐδὲ οὕτως ἔδει πολεμεῖν. εἰ δὲ μήτε διότι μήτε ὅτοισι μήτε ἀφ᾽ ὅτου πολεμήσωμεν ἔστι, πῶς οὐκ ἐκ παντὸς τρόπου τὴν εἰρήνην ποιητέον ἡμῖν;

17 Σκέψασθε δὲ ὦ Ἀθηναῖοι καὶ τόδε, ὅτι νυνὶ πᾶσι τοῖς Ἕλλησι κοινὴν εἰρήνην καὶ ἐλευθερίαν πράττετε, καὶ μετέχειν ἅπασι πάντων ἐξουσίαν ποιεῖτε. ἐνθυμήθητε οὖν τῶν πόλεων τὰς μεγίστας τίνι τρόπῳ τὸν πόλεμον καταλύονται. πρῶτον μὲν Λακεδαιμονίους, οἵτινες ἀρχόμενοι μὲν ἡμῖν καὶ τοῖς συμμάχοις πολεμεῖν ἦρχον καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, νῦν δ᾽ αὐτοῖς ἐκ τῆς εἰρήνης
18 οὐδέτερον τούτων ὑπάρχει. καὶ οὐχ ὑφ᾽ ἡμῶν ἀναγκαζόμενοι ταῦτ᾽ ἀφιᾶσιν, ἀλλ᾽ ἐπ᾽ ἐλευθερίᾳ πάσης τῆς Ἑλλάδος. νενικήκασι γὰρ τρὶς ἤδη μαχόμενοι, τότε μὲν ἐν Κορίνθῳ πάντας πανδημεὶ τοὺς συμμάχους παρόντας, οὐχ ὑπολιπόντες πρόφασιν οὐδεμίαν, ἀλλ᾽ ἐν τῷ κρατιστεύειν μόνοι πάντων, αὖθις δὲ Βοιωτούς, ὅτ᾽ αὐτῶν Ἀγησίλαος ἡγεῖτο, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ὅτε τὴν νίκην ἐποιήσαντο, τρίτον δ᾽ ἡνίκα Λέχαιον ἔλαβον, Ἀργείους μὲν ἅπαντας καὶ Κορινθίους, ἡμῶν δὲ καὶ Βοιωτῶν τοὺς παρόντας. τοιαῦτα δ᾽ ἔργα ἐπιδειξάμενοι τὴν εἰρήνην εἰσὶν ἕτοιμοι ποιεῖσθαι τὴν ἑαυτῶν ἔχοντες, οἳ ἐνίκων μαχόμενοι, καὶ τὰς πόλεις αὐτονόμους εἶναι καὶ τὴν θάλατταν κοινὴν ἐῶντες τοῖς ἡττημένοις. καίτοι ποίας τινὸς ἂν ἐκεῖνοι παρ᾽ ἡμῶν εἰρήνης ἔτυχον, εἰ μίαν μόνον μάχην ἡττήθησαν; Βοιωτοὶ δ᾽ αὖ πῶς τὴν εἰρήνην ποιοῦνται; οἵτινες τὸν μὲν πόλεμον ἐποιήσαντο ἕνεκα

v. 1. παρασκευάσθαι BL₄ et pr A. 16, 4. πολεμήσωμεν ABL: πολεμήσομεν ς. 5. ἡμῖν ποιητέον Z. 17, 6. ξυμμάχοις Z. 7. αὐτοῖς AB: αὕτως ς. 18, 1. οὐχ add ABZ. ὑμῶν AB. 4. πανδημὶ Z. 6. βοιωτοῖς ABZ. 19, 5. μίαν] μὴ μίαν Z. μόνον AB: μόνην ς.

Ὀρχομενοῦ, ὡς οὐκ ἐπιτρέψοντες αὐτόνομον εἶναι, νῦν δὲ
20 τεθνεώτων μὲν αὐτοῖς ἀνδρῶν τοσούτων τὸ πλῆθος, τῆς
δὲ γῆς ἐκ μέρους τινὸς τετμημένης, χρήματα δ' εἰσενηνο-
χότες πολλὰ καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ, ὧν στέρονται, πολε-
μήσαντες δὲ ἔτη τέτταρα, ὅμως Ὀρχομενὸν ἀφέντες αὐ-
τόνομον τὴν εἰρήνην ποιοῦνται καὶ ταῦτα μάτην πεπόνθα-
σιν· ἐξῆν γὰρ αὐτοῖς καὶ τὴν ἀρχὴν ἐῶσιν Ὀρχομενίους
αὐτονόμους εἰρήνην ἄγειν. οὗτοι δ' αὖ τούτῳ τῷ τρόπῳ
21 τὸν πόλεμον καταλύονται. ἡμῖν δὲ ὦ Ἀθηναῖοι πῶς ἔξε-
στι τὴν εἰρήνην ποιήσασθαι; ποίων τινῶν Λακεδαιμονίων
τυγχάνοντας; καὶ γὰρ εἴ τις ὑμῶν ἀχθεσθήσεται πα-
ραιτοῦμαι· τὰ γὰρ ὄντα λέξω. πρῶτον μὲν γὰρ ἡνίκα
ἀπωλέσαμεν τὰς ναῦς ἐν Ἑλλησπόντῳ καὶ τειχήρεις
ἐγενόμεθα, τίνα γνώμην ἔθεντο περὶ ὑμῶν οἱ νῦν μὲν ἡμέ-
τεροι τότε δὲ Λακεδαιμονίων ὄντες σύμμαχοι; οὐ τὴν
πόλιν ἡμῶν ἀνδραποδίζεσθαι καὶ τὴν χώραν ἐρημοῦν;
οἱ δὲ διακωλύσαντες ταῦτα μὴ γενέσθαι τίνες ἦσαν; οὐ
Λακεδαιμόνιοι, τοὺς μὲν συμμάχους ἀποτρέψαντες τῆς
γνώμης, αὐτοὶ δ' οὐδ' ἐπιχειρήσαντες διαβουλεύσασθαι
22 περὶ τοιούτων ἔργων; μετὰ δὲ τοῦτο ὅρκους ὀμόσαντες
αὐτοῖς καὶ τὴν στήλην εὑρόμενοι παρ' αὐτῶν στῆσαι,
κακὸν ἀγαπητὸν ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ, σπονδὰς ἤγομεν ἐπὶ
ῥητοῖς· εἶτα δὲ συμμαχίαν ποιησάμενοι, Βοιωτοὺς καὶ Κο-
ρινθίους ἀποστήσαντες αὐτῶν, Ἀργείους δὲ ἀγαγόντες εἰς
τὴν ποτὲ φιλίαν, αἴτιοι τῆς ἐν Κορίνθῳ μάχης ἐγενόμεθα
αὐτοῖς, τίνες δὲ βασιλέα πολέμιον αὐτοῖς ἐποίησαν; καὶ
Κόνωνι τὴν ναυμαχίαν παρεσκεύασαν, δι' ἣν ἀπώλεσαν
23 τὴν ἀρχὴν τῆς θαλάττης; ὅμως τοίνυν ταῦτα πεπονθότες
ὑφ' ἡμῶν συγχωροῦσι ταῦτα ἅπερ οἱ σύμμαχοι, καὶ δι-
δόασιν ἡμῖν τὰ τείχη καὶ τὰς ναῦς καὶ τὰς νήσους ἡμῶν
εἶναι. ποίαν τίν' οὖν χρὴ εἰρήνην πρεσβεύοντας ἥκειν; οὐ

v. 5. τέσσαρα Z. 8. τῷ om AB. 21, 3. τυγχάνοντα Z. 4. τὰ om ABZ. 8. ἀνδραποδίζεσθαι] ἀνδραποδίζεσθαι καὶ δῃοῦν Z. 10. ξυμμάχους Z. 11. οὐκ Z. 22, 1. μετὰ δὲ τοῦτο AB: μετὰ τοῦτο ς. 2. παρ' om ABZ.

ταῦτα παρὰ τῶν πολεμίων εὑρομένους ἅπερ οἱ φίλοι δι-
δόασι, καὶ δι' ἅπερ ἠρξάμεθα πολεμεῖν, ἵνα ἡμῶν γένη-
ται τῇ πόλει ταῦτα; οἱ μὲν τοίνυν ἄλλοι τὴν εἰρήνην
ποιοῦνται τῶν ὑπαρχόντων ἀφιέντες, ἡμεῖς δὲ προσλαμ-
βάνοντες αὐτὰ ὧν μάλιστα δεόμεθα.
4 Τί οὖν ἐστὶν ὑπόλοιπον περὶ ὅτου δεῖ βουλεύεσθαι, καὶ
περὶ ὧν ἂν ἡμᾶς Ἀργεῖοι προσκαλοῦνται; πρῶτον μὲν
περὶ Κορίνθου διδαξάτω μέ τις· Βοιωτῶν μὴ συμπολε-
μούντων, εἰρήνην δὲ ποιουμένων πρὸς Λακεδαιμονίους, τί-
5 νος ἐστὶν ἡμῖν ἀξία Κόρινθος; ἀναμνήσθητε γὰρ ὦ Ἀθη-
ναῖοι τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅτε Βοιωτοῖς τὴν συμμαχίαν ἐποι-
ούμεθα, τίνα γνώμην ἔχοντες ταῦτα ἐπράττομεν. οὐχ ὡς
ἱκανὴν οὖσαν τὴν Βοιωτῶν δύναμιν μεθ' ἡμῶν γενομένην
κοινῇ πάντας ἀνθρώπους ἀμύνασθαι; νῦν δὲ βουλευόμεθα,
Βοιωτῶν εἰρήνην ποιουμένων πῶς δυνατοὶ Λακεδαιμονίοις
6 πολεμεῖν ἐσμὲν ἄνευ Βοιωτῶν. ναί, φασί τινες, ἂν Κό-
ρινθόν τε φυλάττωμεν καὶ συμμάχους ἔχωμεν Ἀργείους.
ἰόντων δὲ Λακεδαιμονίων εἰς Ἄργος πότερον βοηθήσομεν
αὐτοῖς ἢ οὔ; πολλὴ γὰρ ἀνάγκη ὁπότερον τούτων ἑλέ-
σθαι. μὴ βοηθούντων μὲν οὖν ὑμῶν οὐδὲ λόγος ὑπολεί-
πεται μὴ οὐκ ἀδικεῖν Ἀργείους καὶ ποιεῖν ὁποῖον ἄν τι
βούλωνται δικαίως· βοηθούντων δὲ ἡμῶν εἰς Ἄργος οὐχ
ἕτοιμον μάχεσθαι Λακεδαιμονίοις; ἵνα ἡμῖν τί γένηται;
ἵνα ἡττώμενοι μὲν καὶ τὴν οἰκείαν χώραν ἀπολέσωμεν
πρὸς τῇ Κορινθίων, νικήσαντες δὲ τὴν Κορινθίων Ἀργείων
7 ποιήσωμεν. οὐχ ἕνεκα τούτων πολεμήσομεν; Σκεψώ-
μεθα δὴ καὶ τοὺς Ἀργείων λόγους. κελεύουσι γὰρ ἡμᾶς
κοινῇ μετὰ σφῶν καὶ μετὰ Κορινθίων πολεμεῖν, αὐτοὶ
δ' ἰδίᾳ εἰρήνην ποιησάμενοι τὴν χώραν οὐ παρέχουσιν ἐμ-
πολεμεῖν. καὶ μετὰ μὲν πάντων τῶν συμμάχων τὴν εἰ-

v. 1. εὑρομένοις Z. 24, 2. ἂν] νῦν Reiskius 8. p. 461. προ-
καλοῦνται Z. 25, 5. βουλευώμεθα AB. 6. λακεδαιμονίους B.
26, 1. ναί AB: ναὶ ς. 3. ὄντων ABZ. 5. μὲν add ABZ.
6. Ἀργείους om Z. 8. Λακεδαιμονίοις AB: πρὸς Λακεδαιμο-
νίους ς. 9. ὑπολέσομεν A et mox ποιήσομεν. 27, 1. πολεμήσωμεν
ABZ. 3. κοινοῦν Z.

ρήνην ποιουμένοις οὐκ ἐῶσιν ἡμᾶς οὐδὲν πιστεύειν Λακεδαιμονίοις· ἃ δὲ πρὸς τούτους μόνους ἐκεῖνοι συνέθεντο, ταῦτ᾽ οὐδεπώποτ᾽ αὐτούς φασι παραβῆναι. πατρίαν δὲ εἰρήνην ὀνομάζοντες ᾗ χρῶνται, τοῖς δὲ ἄλλοις Ἕλλησιν
27 οὐκ ἐῶσι πατρίαν γενέσθαι τὴν εἰρήνην· ἐκ γὰρ τοῦ πολέμου χρονισθέντος Κόρινθον ἑλεῖν προσδοκῶσι, κρατήσαντες δὲ τούτων ὑφ᾽ ὧν ἀεὶ κρατοῦνται, καὶ τοὺς συννικῶντας ἐλπίζουσι παραστήσεσθαι.

28 Τοιούτων δ᾽ ἐλπίδων μετασχόντας ἡμᾶς δεῖ δυοῖν θάτερον ἑλέσθαι, ἢ πολεμεῖν μετὰ Ἀργείων Λακεδαιμονίοις, ἢ μετὰ Βοιωτῶν κοινῇ τὴν εἰρήνην ποιεῖσθαι. ἐγὼ μὲν οὖν ἐκεῖνο δέδοικα μάλιστα, ὦ Ἀθηναῖοι, τὸ εἰθισμένον κακόν, ὅτι τοὺς κρείττους φίλους ἀφιέντες ἀεὶ τοὺς ἥττους αἱρούμεθα, καὶ πόλεμον ποιούμεθα δι᾽ ἑτέρους, ἐξὸν δι᾽
29 ἡμᾶς αὐτοὺς εἰρήνην ἄγειν· οἵτινες πρῶτον μὲν βασιλεῖ τῷ μεγάλῳ (χρὴ γὰρ ἀναμνησθέντας τὰ γεγενημένα καλῶς βουλεύσασθαι) σπονδὰς ποιησάμενοι καὶ συνθέμενοι φιλίαν εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον, ἃ ἡμῖν ἐπρέσβευσεν Ἐπίλυκος Τισάνδρου, τῆς μητρὸς τῆς ἡμετέρας ἀδελφός, ταῦτα Ἀμόργῃ πειθόμενοι τῷ δούλῳ τοῦ βασιλέως καὶ φυγάδι τὴν μὲν βασιλέως δύναμιν ἀπεβαλόμεθα ὡς οὐδενὸς οὖσαν ἀξίαν, τὴν δὲ Ἀμόργου φιλίαν εἱλόμεθα, κρείττω νομίσαντες εἶναι· ἀνθ᾽ ὧν βασιλεὺς ὀργισθεὶς ἡμῖν, σύμμαχος γενόμενος Λακεδαιμονίοις, παρέσχεν αὐτοῖς εἰς τὸν πόλεμον πεντακισχίλια τάλαντα, ἕως κατέλυσεν ἡμῶν τὴν δύναμιν. ἓν μὲν βούλευμα τοιοῦτον
30 ἐβουλευσάμεθα· Συρακούσιοι δ᾽ ὅτε ἦλθον ἡμῶν δεόμενοι, φιλότητα μὲν ἀντὶ διαφορᾶς ἐθέλοντες εἰρήνην δ᾽ ἀντὶ πολέμου ποιεῖσθαι, τήν τε συμμαχίαν ἀποδεικνύντες ὅσῳ κρείττων ἡ σφετέρα εἴη τῶν Ἐγεσταίων καὶ τῶν Κατα-

v. 1. Reiskius ποιουμένους. 3. φησὶ ABZ. 7. συννικῶντας ABZ: συνοικοῦντας ς. 8. παραστήσεσθαι Reiskius: ἀποστήσεσθαι ς.
28, 3. κοινῇ τὴν] τὴν κοινῇ Z. 4. τὸ om Z. 29, 4. ἐπρέσβευεν Z. 5. Ἐπίλυκος] Ἐπίλυτος Reiskius 8, p. 461. 6. τοῦ] immo τῷ. 8. οὐδενὸς Reiskius: οὐδὲν ς. 30, 4. εἴη τῶν] *malim* τῆς *interponi*, Reiskius.

ναίων, εἰ βουλοίμεθα πρὸς αὐτοὺς ποιεῖσθαι, ἡμεῖς τοί-
νυν εἱλόμεθα καὶ τότε πόλεμον μὲν ἀντὶ εἰρήνης, Ἐγε-
σταίους δὲ ἀντὶ Συρακουσίων, στρατεύεσθαι δ' εἰς Σικε-
λίαν ἀντὶ τοῦ μένοντας οἴκοι συμμάχους ἔχειν Συρακου-
σίους· ἐξ ὧν πολλοὺς μὲν Ἀθηναίων ἀπολέσαντες ἀριστίν-
δην καὶ τῶν συμμάχων, πολλὰς δὲ ναῦς καὶ χρήματα
καὶ δύναμιν ἀποβαλόντες, αἰσχρῶς διεκομίσθησαν οἱ σω-
1 θέντες αὐτῶν. ὕστερον δ' ὑπ' Ἀργείων ἐπείσθημεν, οἵπερ
νῦν ἥκουσι πείθοντες πολεμεῖν, πλεύσαντες ἐπὶ τὴν Λακω-
νικὴν εἰρήνης ἡμῖν οὔσης πρὸς Λακεδαιμονίους ἐκτεῖναι τὸν
θυμόν, ἀρχὴν πολλῶν κακῶν· ἐξ οὗ πολεμήσαντες ἠναγ-
κάσθημεν τὰ τείχη κατασκάπτειν καὶ τὰς ναῦς πα-
ραδιδόναι καὶ τοὺς φεύγοντας καταδέχεσθαι. ταῦτα δὲ
πασχόντων ἡμῶν οἱ πείσαντες ἡμᾶς πολεμεῖν Ἀργεῖοι τίνα
ὠφέλειαν παρέσχον ἡμῖν; τίνα δὲ κίνδυνον ὑπὲρ τῶν Ἀθη-
2 ναίων ἐποιήσαντο; νῦν οὖν τοῦτο ὑπόλοιπόν ἐστιν ἡμῖν, πό-
λεμον μὲν ἑλέσθαι καὶ νῦν ἀντ' εἰρήνης, τὴν δὲ συμμαχίαν
Ἀργείων ἀντὶ τῆς Βοιωτῶν, Κορινθίων δὲ τοὺς νῦν ἔχοντας
τὴν πόλιν ἀντὶ Λακεδαιμονίων. μὴ δῆτα, ὦ Ἀθηναῖοι, μη-
δεὶς ἡμᾶς ταῦτα πείσῃ· τὰ γὰρ παραδείγματα τὰ γεγενη-
μένα τῶν ἁμαρτημάτων ἱκανὰ τοῖς σώφροσι τῶν ἀνθρώ-
πων ὥστε μηκέτι ἁμαρτάνειν.

3 Εἰσὶ δέ τινες ὑμῶν οἳ τοσαύτην ὑπερβολὴν τῆς ἐπιθυ-
μίας ἔχουσιν εἰρήνην ὡς τάχιστα γενέσθαι· φασὶ γὰρ καὶ
τὰς τεσσαράκονθ' ἡμέρας ἐν αἷς ὑμῖν ἔξεστι βουλεύεσθαι
περίεργον εἶναι, καὶ τοῦτο ἀδικεῖν ἡμᾶς· αὐτοκράτορας
γὰρ πεμφθῆναι εἰς Λακεδαίμονα διὰ ταύτην, ἵνα μὴ πά-
λιν ἐπαναφέρωμεν. τήν τε ἀσφάλειαν ἡμῶν τῆς ἐπανα-
φορᾶς δέος ὀνομάζουσι, λέγοντες ὡς οὐδεὶς πώποτε τὸν
δῆμον τῶν Ἀθηναίων ἐκ τοῦ φανεροῦ πείσας ἔσωσεν,
ἀλλὰ δεῖ λαθόντας ἢ ἐξαπατήσαντας αὐτὸν εὖ ποιῆσαι,

v. 1. εἰ βουλοίμεθα ABZ: ἢν βουλώμεθα ς. τοίνυν add AB. 4. μένοντας] μένειν Z. 31, 4. πολλῶν] τῶν πολλῶν Z. 32, 5. πεί-σαι A. τὰ ante γεγενημένα om Z. 33, 5. πεμφῆναι B. διὰ ταύτην] Reiskius διὰ ταῦθ'. 8. πείσαντας Z.

34 τὸν λόγον οὖν τοῦτον οὐκ ἐπαινῶ. φημὶ γάρ, ὦ Ἀθηναῖοι,
πολέμου μὲν ὄντος ἄνδρα στρατηγὸν τῇ πόλει τε εὔνουν
εἰδότα τε ὅ τι πράττοι, λανθάνοντα δεῖν τοὺς πολλοὺς τῶν
ἀνθρώπων καὶ ἐξαπατῶντα ἄγειν ἐπὶ τοὺς κινδύνους, εἰ-
ρήνης δὲ πέρι πρεσβεύοντας κοινῆς τοῖς Ἕλλησιν, ἐφ᾽ οἷς
ὅρκοι τε ὀμοσθήσονται στῆλαί τε σταθήσονται γεγραμμέ-
ναι, ταῦτα δὲ οὔτε λαθεῖν οὔτε ἐξαπατῆσαι δεῖν, ἀλλὰ
πολὺ μᾶλλον ἐπαινεῖν ἢ ψέγειν, εἰ πεμφθέντες αὐτοκρά-
28 τορές τι ἀποδώσομεν ὑμῖν "περὶ αὐτῶν σκέψασθαι. βου-
λεύσασθαι μὲν οὖν ἀσφαλῶς χρὴ κατὰ δύναμιν, οἷς δ᾽
35 ἂν ὀμόσωμεν καὶ συνθώμεθα, τούτοις ἐμμένειν. οὐ γὰρ
μόνον, ὦ Ἀθηναῖοι, πρὸς γράμματα τὰ γεγραμμένα δεῖ
βλέποντας πρεσβεύειν ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς τρόπους
τοὺς ὑμετέρους. ὑμεῖς γὰρ περὶ μὲν τῶν ἑτοίμων ὑμῖν
ὑπονοεῖν εἰώθατε καὶ δυσχεραίνειν, τὰ δ᾽ οὐκ ὄντα λογο-
ποιεῖν ὡς ἔστιν ὑμῖν ἕτοιμα· κἂν μὲν πολεμεῖν δέῃ, τῆς
εἰρήνης ἐπιθυμεῖτε, ἐὰν δέ τις ὑμῖν τὴν εἰρήνην πράττῃ, λο-
γίζεσθε τὸν πόλεμον ὅσα ἀγαθὰ ὑμῖν κατειργάσατο.
36 ὅπου καὶ νῦν ἤδη τινὲς λέγουσιν οὐ γινώσκειν τὰς διαλ-
λαγὰς αἵτινές εἰσίν, τείχη καὶ νῆες εἰ γενήσονται τῇ πό-
λει· τὰ γὰρ ἴδια τὰ σφέτερ᾽ αὐτῶν ἐκ τῆς ὑπερορίας οὐκ
ἀπολαμβάνειν, ἀπὸ δὲ τῶν τειχῶν οὐκ εἶναι σφίσι τρο-
φήν. ἀναγκαίως οὖν ἔχει καὶ πρὸς ταῦτ᾽ ἀντειπεῖν.

37 Ἦν γάρ ποτε χρόνος, ὦ Ἀθηναῖοι, ὅτε τείχη καὶ ναῦς
οὐκ ἐκτήμεθα· γενομένων δὲ τούτων τὴν ἀρχὴν ἐποιησάμε-
θα τῶν ἀγαθῶν. ὧν εἰ καὶ νῦν ἐπιθυμεῖτε, ταῦτα κατερ-
γάσασθε. ταύτην δὲ λαβόντες ἀφορμὴν οἱ πατέρες ἡμῶν
κατειργάσαντο τῇ πόλει δύναμιν τοσαύτην ὅσην οὔπω τις
ἄλλη πόλις ἐκτήσατο, τὰ μὲν πείσαντες τοὺς Ἕλληνας,
38 τὰ δὲ λαθόντες, τὰ δὲ πριάμενοι, τὰ δὲ βιασάμενοι. πεί-
σαντες μὲν οὖν Ἀθήνησι ποιήσασθαι τῶν κοινῶν χρημάτων
Ἑλληνοταμίας καὶ τὸν σύλλογον τῶν νεῶν παρ᾽ ἡμῖν γε-

35, 2. τὰ add ABZ. 37, 2. οὐκεκτήμεθα AB: οὐκ ἐκτώμεθα ς. 3. κατεργάσασθε ABZ: κατεργασώμεθα ς.

γενέσθαι, ὅσαι δὲ τῶν πόλεων τριήρεις μὴ κέκτηνται, ταύ-
ταις ἡμᾶς παρέχειν· λαθόντες δὲ Πελοποννησίους ἐτει-
χίσαμεν τὰ τείχη· πριάμενοι δὲ παρὰ Λακεδαιμονίων
μὴ δοῦναι τούτων δίκην· βιασάμενοι δὲ τοὺς ἐναντίους
τὴν ἀρχὴν τῶν Ἑλλήνων κατειργασάμεθα. καὶ ταῦτα τὰ
39 ἀγαθὰ ἐν ὀγδοήκοντα καὶ πέντε ἡμῖν ἔτεσιν ἐγένετο. κρα-
τηθέντες δὲ τῷ πολέμῳ τά τε ἄλλα ἀπωλέσαμεν, καὶ
τὰ τείχη καὶ τὰς ναῦς ἔλαβον ἡμῶν ἐνέχυρα Λακεδαιμό-
νιοι, τὰς μὲν παραλαβόντες, τὰ δὲ καθελόντες, ὅπως μὴ
πάλιν ταῦτ' ἔχοντες ἀφορμὴν δύναμιν τῇ πόλει κατα-
σκευάσαιμεν. πεισθέντες τοίνυν ὑφ' ἡμῶν Λακεδαιμόνιοι
πάρεισι νυνὶ πρέσβεις αὐτοκράτορες, τά τε ἐνέχυρα ἡμῖν
ἀποδιδόντες, καὶ τὰ τείχη καὶ ναῦς ἐῶντες κεκτῆσθαι,
40 τὰς δὲ νήσους ἡμετέρας εἶναι. τὴν αὐτὴν τοίνυν ἀρχὴν
ἀγαθῶν λαμβάνοντας ἥνπερ ἡμῶν ἐλάμβανον οἱ πρό-
γονοι, ταύτην οὐκ ἀκτέον φασὶ τὴν εἰρήνην τινὲς εἶναι.
παριόντες οὖν αὐτοὶ διδασκόντων ἡμᾶς (ἐξουσίαν δ' αὐ-
τοῖς ἡμεῖς ἐποιήσαμεν, προσθέντες τετταράκοντα ἡμέρας
βουλεύσασθαι) τοῦτο μὲν τῶν γεγραμμένων εἴ τι τυγ-
χάνει μὴ καλῶς ἔχον· ἔξεστι γὰρ ἀφελεῖν· τοῦτο δ' εἴ
τις προσθεῖναι βούλεται, πείσας ὑμᾶς προσγραψάτω.
πᾶσί τε τοῖς γεγραμμένοις χρωμένοις ἔστιν εἰρήνην ἄγειν.
41 εἰ δὲ μηδὲν ἀρέσκει τούτων, πολεμεῖν ἕτοιμον. καὶ
ταῦτ' ἐφ' ὑμῖν πάντ' ἐστίν, ὦ Ἀθηναῖοι· τούτων ὅ τι ἂν
βούλησθε ἕλεσθε. πάρεισι μὲν γὰρ Ἀργεῖοι καὶ Κορίν-
θιοι διδάξοντες ὡς ἄμεινόν ἐστι πολεμεῖν, ἥκουσι δὲ Λα-
κεδαιμόνιοι πείσοντες ὑμᾶς εἰρήνην ποιήσασθαι. τούτων
δ' ἐστὶ τὸ τέλος παρ' ὑμῖν, ἀλλ' οὐκ ἐν Λακεδαιμονίοις,
δι' ἡμᾶς. πρεσβευτὰς οὖν πάντας ὑμᾶς ἡμεῖς οἱ πρέ-

v. 2. ἐτειχήσαμεν BZ. 4. τούτων om Z. 39, 1. ὀγδοήκοντα ἔτεα ἡμῖν ἐγένετο Z. 4. τὰς μὲν Reiskius: τὰ μὲν ς. 40, 1. τὰς δὲ] τάς τε Z. 2. ἀγαθὸν BZ. λαμβάνοντας ABZ: λαμβάνοντες ς. ἥνπερ] ἣν περὶ Z. 6. εἴ τι] ἔτι ABZ. 41, 1. ἀρέσκει ABZ: ἀρέσκοι ς. τούτων] τοῦτο Z. 2. πάντ' AB: πᾶσιν ς. 3. ἑλέσθαι ABZ. 5. ποιήσασθαι Stephanus; libri ποιήσεσθαι. 7. δι' ἡμᾶς Reiskius: δι' ὑμᾶς ς.

σβεις ποιοῦμεν· ὁ γὰρ τὴν χεῖρα μέλλων ὑμῶν αἴρειν, οὐ τος ὁ πρεσβεύων ἐστίν, ὁπότερ᾽ ἂν αὐτῷ δοκῇ, καὶ τὴ εἰρήνην καὶ τὸν πόλεμον ποιεῖν. μέμνησθε μὲν οὖν Ἀθηναῖοι τοὺς ἡμετέρους λόγους, ψηφίσασθε δὲ τοιαῦ τα ἐξ ὧν ὑμῖν μηδέποτε μεταμελήσει.

4.

29 ΚΑΤΑ ΑΛΚΙΒΙΑΔΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἀνδοκίδης Ἀλκιβιάδου κατηγορεῖ τοῦ Κλεινίου ὡς καὶ τὰ τῆς πι λεως καὶ τὰ τῶν συμμάχων διαφθείραντος καὶ κατὰ τὸν ἴδιον βίι πλεῖστα ἡμαρτηκότος· τοῦ δὲ δήμου βουλευομένου καὶ αὐτὸν ἐξοστρι κίσαι τὸν Ἀνδοκίδην πρῶτον παραγράφεται, λέγων ἤδη ἀπολελογῆσθ καὶ ἀνεύθυνος εἶναι. εἰρήκαμεν γὰρ πολλάκις ὅτι δεῖ τὸν τοῖς αὐτο ἐγκλήμασι δοκοῦντα ἐνέχεσθαι πρῶτον ἑαυτὸν ἐλευθεροῦν, εἶτα διαβά λειν. τὴν δὲ στάσιν οἱ μέν φασιν ὁρικὴν εἶναι, οἱ δὲ πραγματικήν. ἠκρ βωμένη δὲ ἡ στάσις κατὰ μὲν τὴν ἀρχὴν μετάληψίς ἐστι (παραγράφ ται γάρ), ἐν δὲ τοῖς ὑστέροις πραγματική· δίκαιον γάρ φησι καὶ συμ φέρον ἐξοστρακισθῆναι Ἀλκιβιάδην.

Οὐκ ἐν τῷ παρόντι μόνον γινώσκω τῶν πολιτικῶ πραγμάτων ὡς σφαλερόν ἐστιν ἅπτεσθαι, ἀλλὰ καὶ πρό τερον χαλεπὸν ἡγούμην, πρὶν τῶν κοινῶν ἐπιμελεῖσθα τινος. πολίτου δὲ ἀγαθοῦ νομίζω προκινδυνεύειν ἐθέλει τοῦ πλήθους, καὶ μὴ καταδείσαντα τὰς ἔχθρας τὰς ἰδία ὑπὲρ τῶν δημοσίων ἔχειν ἡσυχίαν· διὰ μὲν γὰρ τοὺ τῶν ἰδίων ἐπιμελουμένους οὐδὲν αἱ πόλεις μείζους κα θίστανται, διὰ δὲ τοὺς τῶν κοινῶν μεγάλαι καὶ ἐλεύ
2 θεραι γίγνονται. ὧν εἷς ἐγὼ βουληθεὶς ἐξετάζεσθαι με γίστοις περιπέπτωκα κινδύνοις, προθύμων μὲν καὶ ἀγα θῶν ἀνδρῶν ὑμῶν τυγχάνων, διόπερ σώζομαι, πλεί

v. 2. δοκεῖ A. 3. ποιεῖν ABZ: ποιῶν ς. 4. τοιαῦτα AB ταῦτα ς. ΥΠΟΘ. v. 3. τοῦ δὲ] τοῦ τε Z. 5. εἰρήκαμεν Re skius, εἴρηται μὲν Z: εἴρηκε μὲν ς. αὐτοῖς] αὐτοῦ BZ. 7. ἠκρ βωμένης Z. 9. ὑστέροις om Z. § 2, 1. ὧν] ὧν τῶν ἀγαθῶν ex interpretamento, ut viderunt Reiskius et Valckenarius. 2. μὲ AB: δὲ ς.

στοις δὲ καὶ δεινοτάτοις ἐχθροῖς χρώμενος, ὑφ' ὧν διαβάλλομαι. ὁ μὲν οὖν ἀγὼν ὁ παρὼν οὐ στεφανηφόρος, ἀλλ' εἰ χρὴ μηδὲν ἀδικήσαντα τὴν πόλιν δέκα ἔτη φεύγειν· οἱ δ' ἀνταγωνιζόμενοι περὶ τῶν ἄθλων τούτων ἐσμὲν ἐγὼ καὶ Ἀλκιβιάδης καὶ Νικίας, ὧν ἀναγκαῖον ἕνα τῇ συμφορᾷ περιπεσεῖν.

Ἄξιον δὲ μέμψασθαι τὸν θέντα τὸν νόμον, ὃς ἐναντία τῷ ὅρκῳ τοῦ δήμου καὶ τῆς βουλῆς ἐνομοθέτησεν· ἐκεῖ μὲν γὰρ ὄμνυτε μηδένα μήτε ἐξελᾶν μήτε δήσειν μήτε ἀποκτενεῖν ἄκριτον, ἐν δὲ τῷδε τῷ καιρῷ οὔτε κατηγορίας γενομένης οὔτε ἀπολογίας ἀποδοθείσης [οὔτε] διαψηφισαμένων κρύβδην τὸν ὀστρακισθέντα τοσοῦτον χρόνον δεῖ στερηθῆναι τῆς πόλεως. εἶτα ἐν τοῖς τοιούτοις οἱ τοὺς ἑταίρους καὶ συνωμότας κεκτημένοι πλέον φέρονται τῶν ἄλλων· οὐ γὰρ ὥσπερ ἐν τοῖς δικαστηρίοις οἱ λαχόντες κρίνουσιν, ἀλλὰ τούτου τοῦ πράγματος ἅπασιν Ἀθηναίοις μέτεστι. πρὸς δὲ τούτοις τῷ μὲν ἐλλείπειν τῷ δ' ὑπερβάλλειν ὁ νόμος μοι δοκεῖ· τῶν μὲν γὰρ ἰδίων ἀδικημάτων μεγάλην τιμωρίαν ταύτην νομίζω, τῶν δὲ δημοσίων μικρὰν καὶ οὐδενὸς ἀξίαν ἡγοῦμαι ζημίαν, ἐξὸν κολάζειν χρήμασι καὶ δεσμῷ καὶ θανάτῳ. ἔτι δ' εἴ τις διὰ τοῦτο μεθίσταται ὅτι πολίτης ἐστίν, οὗτος οὐδ' ἀπελθὼν ἐνθένδε παύσεται, ἀλλ' ὅπου ἂν οἰκῇ, ταύτην τὴν πόλιν διαφθερεῖ, καὶ τῇδε οὐδὲν ἧττον ἐπιβουλεύσει, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον δικαιότερον ἢ πρὶν ἐκβληθῆναι. οἶμαι δὲ καὶ τοὺς φίλους ὑμῶν ἐν ταύτῃ μάλιστα τῇ ἡμέρᾳ λυπεῖσθαι καὶ τοὺς ἐχθροὺς ἥδεσθαι, συνειδότας ὡς ἂν ἀγνοήσαντες ἐξελάσητε τὸν βέλτιστον, δέκα ἐτῶν ἡ πόλις οὐδὲν ἀγαθὸν ὑπὸ τούτου τοῦ ἀνδρὸς πείσεσθαι. ῥᾴδιον δὲ καὶ ἐντεῦθεν γνῶναι τὸν νόμον πονηρὸν ὄν-

v. 6. πεσεῖν Z. 3, 3. μὲν add AB. ἐξελᾶν ABZ: ἐξελεῖν ς. 4. ἀποκτενεῖν Stephanus; libri ἀποκτείνειν. 6. διαψηφισαμένων] οὔτε διαψηφισαμένων ς: negationi locum non esse vidit Schleiermacherus. 4, 3. τοῖς om Z. 5, 1. πολίτης] κακὸς addebat Reisk. 3. διαφθείρει Z, διαφθείρῃ AB. 5. ἡμῶν ABZ. 8. ὑπὸ] τὸ ς. 6, 1. καὶ add AB.

τα· μόνοι γὰρ αὐτῷ τῶν Ἑλλήνων χρώμεθα, καὶ οὐδεμία τῶν ἄλλων πόλεων ἐθέλει μιμήσασθαι. καίτοι ταῦτα διέγνωσται ἄριστα τῶν δογμάτων, ἃ καὶ τοῖς πολλοῖς καὶ τοῖς ὀλίγοις ἁρμόττοντα μάλιστα τυγχάνει καὶ πλείστους ἐπιθυμητὰς ἔχει.

7 Περὶ μὲν οὖν τούτων οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ μακρότερον λέγειν πάντως· οὐδὲν γὰρ ἂν πλεῖον εἰς τὸ παρὸν ποιήσαιμεν· δέομαι δ' ὑμῶν τῶν λόγων ἴσους καὶ κοινοὺς ἡμῖν ἐπιστάτας γενέσθαι, καὶ πάντας ἄρχοντας περὶ τούτων καταστῆναι, καὶ μήτε τοῖς λοιδορουμένοις μήτε τοῖς ὑπὲρ καιρὸν χαριζομένοις ἐπιτρέπειν, ἀλλὰ τῷ μὲν θέλοντι λέγειν καὶ ἀκούειν εὐμενεῖς εἶναι, τῷ δὲ ἀσελγαίνοντι καὶ θορυβοῦντι χαλεπούς. ἀκούσαντες γὰρ ἑκάστου τῶν ὑπαρχόντων ἄμεινον βουλεύσεσθε περὶ ἡμῶν.

8 Ἔστι δὲ περὶ τῆς μισοδημίας καὶ τῆς στασιωτείας βραχύς μοι λόγος καταλελειμμένος. εἰ μὲν γὰρ ἄκριτος ἦν, εἰκότως ἂν τῶν κατηγορούντων ἠκροᾶσθε καὶ ἐμοὶ ἀναγκαῖον ἦν ἀπολογεῖσθαι περὶ τούτων· ἐπειδὴ δὲ τετράκις ἀγωνιζόμενος ἀπέφυγον, οὐκέτι δίκαιον ἡγοῦμαι λόγον οὐδένα περὶ τούτου γίνεσθαι. πρὶν μὲν γὰρ κριθῆναι οὐ ῥάδιον ἦν εἰδέναι τὰς αἰτίας, οὔτ' εἰ ψευδεῖς εἰσὶν οὔτ' εἰ ἀληθεῖς· ἀποφυγόντος δὲ ἢ καταγνωσθέντος τέλος
9 ἔχει καὶ διώρισται τούτων ὁπότερόν ἐστιν. ὥστε δεινὸν νομίζω τοὺς μὲν ἁλόντας μιᾷ ψήφῳ μόνον ἀποθνήσκειν καὶ τὰ χρήματα δημεύειν αὐτῶν, τῶν δὲ νικησάντων πάλιν τὰς αὐτὰς κατηγορίας ὑπομένειν, καὶ τοὺς δικαστὰς ἀπολέσαι μὲν κυρίους εἶναι, σῶσαι δ' ἀκύρους καὶ ἀτελεῖς φαίνεσθαι, ἄλλως τε καὶ τῶν νόμων ἀπαγορευόντων δὶς περὶ τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν αὐτὸν μὴ ἐξεῖναι δικάζεσθαι, καὶ ὑμῶν ὀμωμοκότων χρῆσθαι τοῖς νόμοις.

v. 3. διέγνωσται ABZ: διέγνωται ς. 7, 1. μακροτέρα AB. 2. πάντως· οὐδὲν γὰρ] Reiskius πάντως γὰρ οὐδέν. ποιήσοιμεν A. ceteri cum ς ποιήσωμεν. 6. ἀλλὰ] ἀλλὰ καὶ Z. 9. ἑκάστου ABZ: ἕκαστον ς. Reiskius περὶ ἑκάστου. 8, 1. στασιωτίας ABZ. 8. ἀποφεύγοντος ABZ. 9, 1. ὥστε Stephanus: ὡς ABZ.

Ὧν ἕνεκα περὶ ἐμαυτοῦ παραλιπὼν Ἀλκιβιάδου τὸν βίον ἀναμνῆσαι βούλομαι, καίτοι ἀπορῶ γε διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἁμαρτημάτων πόθεν ἄρξομαι, ἐμποδὼν ἁπάντων ὄντων. περὶ μὲν οὖν μοιχείας καὶ γυναικῶν ἀλλοτρίων ἁρπαγῆς καὶ τῆς ἄλλης βιαιότητος καὶ παρανομίας καθ᾽ ἕκαστον εἰ δεήσει λέγειν, οὐκ ἂν ἐξαρκέσειεν ὁ παρὼν χρόνος, ἅμα δὲ καὶ πολλοῖς ἀπεχθοίμην τῶν πολιτῶν, φανερὰς τὰς συμφορὰς ποιῶν αὐτῶν. ἃ δὲ περὶ τὴν πόλιν εἴργασται καὶ τοὺς προσήκοντας καὶ τῶν ἄλλων ἀστῶν καὶ ξένων τοὺς ἐντυγχάνοντας, ἀποδείξω. Πρῶτον μὲν οὖν πείσας ὑμᾶς τὸν φόρον ταῖς πόλεσιν ἐξ ἀρχῆς τάξαι τὸν ὑπ᾽ Ἀριστείδου πάντων δικαιότατα τεταγμένον, αἱρεθεὶς ἐπὶ τούτῳ δέκατος αὐτὸς μάλιστα διπλάσιον αὐτὸν ἑκάστῳ τῶν συμμάχων ἐποίησεν, ἐπιδείξας δ᾽ αὑτὸν φοβερὸν καὶ μέγα δυνάμενον ἰδίας ἀπὸ τῶν κοινῶν προσόδους κατεσκευάσατο. σκέψασθε δὲ πῶς ἄν τις κακὰ μείζω τούτων κατασκευάσειεν, εἰ τῆς σωτηρίας ἡμῖν πάσης διὰ τῶν συμμάχων οὔσης ὁμολογουμένως, νῦν κάκιον ἢ πρότερον πραττόντων, τὸν φόρον ἑκάστῳ διπλασιάσειεν. ὥστ᾽ εἴπερ ἡγεῖσθε πολίτην ἀγαθὸν Ἀριστείδην καὶ δίκαιον γεγονέναι, τοῦτον προσήκει κάκιστον νομίζειν ὡς τἀναντία περὶ τῶν πόλεων ἐκείνῳ γινώσκοντα. τοιγάρ τοι διὰ ταῦτα πολλοὶ τὴν πατρίδα τὴν αὑτῶν ἀπολιπόντες φυγάδες γίνονται καὶ εἰς Θουρίους οἰκήσοντες ἀπέρχονται. δηλώσει δὲ ἡ τῶν συμμάχων ἔχθρα πρῶτον, ὅταν ἡμῖν καὶ Λακεδαιμονίοις γένηται ναυτικὸς πόλεμος. ἐγὼ δὲ νομίζω τὸν τοιοῦτον πονηρὸν εἶναι προστάτην, ὅστις τοῦ παρόντος χρόνου ἐπιμελεῖται, ἀλλὰ μὴ καὶ τοῦ μέλλοντος προνοεῖται, καὶ τὰ ἥδιστα τῷ πλήθει, παραλιπὼν τὰ βέλτιστα, συμβουλεύει.

10, 1. παραλιπὼν] διὰ τὸ πλῆθος παραλιπὼν Z. 11, 3. τὸν] τῶν A. 4. ἐπὶ τούτῳ] vid. Lobeck. ad Phrynich. p. 475. 5 et 9. ξυμμάχων Z. 8. μείζω] μείω Z. 10. ἑκάστης AB, ἑκάστου Z. 12, 1. διπλασιάσειεν Reiskius: διπλάσειεν ς. ἡγεῖσθε BZ: ἡγῆσθε ς. 2. νομίζειν κάκιστον προσήκει Z. 3. τῶν om Z. 4. τὴν πατρίδα διὰ ταῦτα πολλοὶ Z.

13 Θαυμάζω δὲ τῶν πεπεισμένων Ἀλκιβιάδην δημοκρα-
τίας ἐπιθυμεῖν, τοιαύτης πολιτείας ἣ μάλιστα κοινότη-
τα δοκεῖ εὑρῆσθαι, οἳ οὐδ' ἀπὸ τῶν ἰδίων αὐτὸν θεῶν-
ται, ὁρῶντες τὴν πλεονεξίαν καὶ τὴν ὑπερηφανίαν, ὃς
τὴν Καλλίου γήμας ἀδελφὴν ἐπὶ δέκα ταλάντοις, τε-
λεύτησαντος Ἱππονίκου στρατηγοῦντος ἐπὶ Δηλίῳ ἕτερα
τοσαῦτα προσεπράξατο, λέγων ὡς ὡμολόγησεν ἐκεῖνος,
ὁπότε παῖς αὐτῷ ἐκ τῆς θυγατρὸς γένοιτο, προσθήσειν
14 ταῦτα. λαβὼν δὲ τοσαύτην προῖκα ὅσην οὐδεὶς τῶν Ἑλ-
λήνων, οὕτως ὑβριστὴς ἦν, ἐπεισάγων εἰς τὴν αὐτὴν οἰκίαν
ἑταίρας, καὶ δούλας καὶ ἐλευθέρας, ὥστ' ἠνάγκασε τὴν
γυναῖκα σωφρονεστάτην οὖσαν ἀπολιπεῖν, ἐλθοῦσαν πρὸς
τὸν ἄρχοντα κατὰ τὸν νόμον. οὗ δὴ μάλιστα τὴν αὑτοῦ
δύναμιν ἐπεδείξατο· παρακαλέσας γὰρ τοὺς ἑταίρους,
ἁρπάσας ἐκ τῆς ἀγορᾶς τὴν γυναῖκα ᾤχετο βίᾳ, καὶ
31 πᾶσιν ἐδήλωσε καὶ τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν νόμων καὶ
15 τῶν ἄλλων πολιτῶν καταφρονῶν. οὐ τοίνυν ταῦτα μόνον
ἐξήρκεσεν, ἀλλὰ καὶ λαθραῖον θάνατον ἐπεβούλευσε
Καλλίᾳ, ἵνα τὸν οἶκον τὸν Ἱππονίκου κατάσχοι, ὡς
ἐναντίον πάντων ὑμῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ κατηγόρει· καὶ
τὰ χρήματα τῷ δήμῳ ἔδωκεν, εἴ πως τελευτήσειεν ἄπαις,
φοβούμενος μὴ διὰ τὴν οὐσίαν ἀπόλοιτο. καίτοι ὅστις
ὑβρίζει γυναῖκα τὴν ἑαυτοῦ καὶ τῷ κηδεστῇ θάνατον ἐπι-
βουλεύει, τί χρὴ προσδοκᾶν τοῦτον περὶ τοὺς ἐντυχόντας
τῶν πολιτῶν διαπράττεσθαι; πάντες γὰρ ἄνθρωποι τοὺς
οἰκείους τῶν ἀλλοτρίων ποιοῦνται περὶ πλείονος. ἀλλὰ
μὴν οὐδ' ἔρημος οὐδ' εὐαδίκητός ἐστιν, ἐπεὶ διὰ τὸν πλοῦ-
16 τον ἔχει πολλοὺς τοὺς βοηθήσοντας. Ὃ δὲ πάντων δει-
νότατόν ἐστι, τοιοῦτος ὢν ὡς εὔνους τῷ δήμῳ τοὺς λόγους
ποιεῖται αὐτὸς ἄλλους ὀλιγαρχικοὺς καὶ μισοδήμους

13, 1. τὸν πεπεισμένον Z. δημοκρατείας B. 2. ἣ AB: ἣν ς. 3. οἳ] οἳ AB: οἵαν ς. ἀπὸ ABZ: ἐπὶ ς. αὐτὸν θεῶνται ABZ: αὐτὸν ἔχειν θεῶνται ς. 4. τὴν post καὶ om Z. 6. ἐπεδείξατο ABZ: ὑπεδείξατο ς. ἑτέρους Z. 8. ἐδήλωσε —] vid. Valcken. ad Herodot. 4, 42. 15, 3. κατάσχοι AB: κατάσχῃ ς. 4. ἐναντίων A. κατηγόρει Stephanus; libri κατηγορεῖ. 9. διατάττεσθαι Z.
16, 3. αὐτὸς] καὶ αὐτὸς Reiskius.

ἀποκαλεῖ· καὶ ὃν δεῖ τεθνάναι διὰ τὰ ἐπιτηδεύματα, κατήγορος τῶν διαβεβλημένων ὑφ᾽ ἡμῶν αἱρεῖται, καί φησι φύλαξ εἶναι τῆς πολιτείας, οὐδενὶ τῶν ἄλλων Ἀθηναίων οὔτ᾽ ἴσον οὔτ᾽ ὀλίγῳ πλέον ἀξιῶν ἔχειν· ἀλλ᾽ οὕτω σφόδρα καταπεφρόνηκεν ὥστε διατετέλεκεν ἀθρόους μὲν ὑμᾶς κο-
17 λακεύων, ἕνα δ᾽ ἕκαστον προπηλακίζων. ὃς εἰς τοσοῦτον ἐλήλυθε τόλμης, ὥστε πείσας Ἀγάθαρχον τὸν γραφέα συνεισελθεῖν οἴκαδε τὴν οἰκίαν ἐπηνάγκασε γράφειν, δεομένου δὲ καὶ προφάσεις ἀληθεῖς λέγοντος, ὡς οὐκ ἂν δύναιτο ταῦτα πράττειν ἤδη διὰ τὸ συγγραφὰς ἔχειν παρ᾽ ἑτέρων, προεῖπεν αὐτῷ δήσειν, εἰ μὴ πάνυ ταχέως γράφοι. ὅπερ ἐποίησε· καὶ οὐ πρότερον ἀπηλλάγη πρὶν ἀποδρὰς ᾤχετο τετάρτῳ μηνί, τοὺς φύλακας λαθών, ὥσπερ παρὰ βασιλέως. οὕτω δ᾽ ἀναίσχυντός ἐστιν, ὥστε προσελθὼν ἐνεκάλει αὐτῷ ὡς ἀδικούμενος, καὶ οὐχ ὧν ἐβιάσατο μετέμελεν αὐτῷ, ἀλλ᾽ ὅτι κατέλιπε τὸ ἔργον ἠπείλει, καὶ οὔτε τῆς δημοκρατίας οὔτε τῆς ἐλευθερίας οὐδὲν ἦν ὄφελος· οὐδὲν γὰρ ἧττον ἐδεδοίκει τῶν ὁμολογουμένων δού-
18 λων. ἀγανακτῶ δ᾽ ἐνθυμούμενος ὑμῖν μὲν οὐδὲ τοὺς κακούργους ἀσφαλὲς εἰς τὸ δεσμωτήριον ὂν ἀπάγειν, διὰ τὸ χιλίας δραχμὰς τετάχθαι ἀποτῖσαι ὃς ἂν τὸ πέμπτον μέρος μὴ μεταλάβῃ τῶν ψήφων· ὁ δὲ τοσοῦτον χρόνον εἵρξας καὶ ἐπαναγκάζων γράφειν οὐδὲν κακὸν πέπονθεν, ἀλλὰ διὰ ταῦτα σεμνότερος δοκεῖ καὶ φοβερώτερος εἶναι. καὶ πρὸς μὲν τὰς ἄλλας πόλεις ἐν τοῖς συμβόλοις συντιθέμεθα μὴ ἐξεῖναι μήθ᾽ εἷρξαι μήτε δῆσαι τὸν ἐλεύθερον· ἐὰν δέ τις παραβῇ, μεγάλην ζημίαν ἐπὶ τούτοις ἔθεμεν· τούτου δὲ τοιαῦτα πράξαντος οὐδεμίαν οὐδεὶς οὔτ᾽
19 ἰδίαν οὔτε δημοσίαν τιμωρίαν ποιεῖται. νομίζω δὲ ταύτην εἶναι σωτηρίαν ἅπασι, πείθεσθαι τοῖς ἄρχουσι καὶ τοῖς νόμοις· ὅστις δὲ ὑπερορᾷ ταῦτα, τὴν μεγίστην φυλακὴν

17, 3. ἐπηνάγκασε AB: ἀπηνάγκασε ς. 8. παρὰ add AB. 10. αὐτὸν Z. 11. κατέλειπε Z. 18, 2. ὂν add ABZ. 7. συμβόλοις ABZ: συμβούλοις ς. 8. μήθ᾽ εἷρξαι om Z. 19, 2. ἅπασι] ἅπασι τοῖς Ἕλλησι Z.

ἀνήρηκε τῆς πόλεως. δεινὸν μὲν οὖν ἐστὶ καὶ ὑπὸ τῶν ἀγνοούντων τὰ δίκαια πάσχειν κακῶς, πολὺ δὲ χαλεπώτερον, ὅταν τις ἐπιστάμενος τὰ διαφέροντα παραβαίνειν τολμᾷ· φανερῶς γὰρ ἐνδείκνυται, ὥσπερ οὗτος, οὐκ αὐτὸς τοῖς νόμοις τοῖς τῆς πόλεως ἀλλ' ὑμᾶς τοῖς αὑτοῦ

20 τρόποις ἀκολουθεῖν ἀξιῶν. Ἐνθυμήθητε δὲ Ταυρέαν, ὃς ἀντιχορηγὸς ἦν Ἀλκιβιάδῃ παισί. κελεύοντος δὲ τοῦ νόμου τῶν χορευτῶν ἐξάγειν ὃν ἄν τις βούληται ξένον ἀγωνιζόμενον, οὐκ ἐξὸν ἐπιχειρήσαντα κωλύειν, ἐναντίον ὑμῶν καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων τῶν θεωρούντων καὶ τῶν ἀρχόντων ἁπάντων παρόντων ἐν τῇ πόλει τύπτων ἐξήλασεν αὐτόν, καὶ τῶν θεατῶν συμφιλονεικούντων ἐκείνῳ καὶ μισούντων τοῦτον, ὥστε τῶν χορῶν τὸν μὲν ἐπαινούντων, τοῦ δ' ἀκροάσασθαι οὐκ ἐθελόντων, οὐδὲν πλεῖον ἔπραξεν·

21 ἀλλὰ τῶν κριτῶν οἱ μὲν φοβούμενοι οἱ δὲ χαριζόμενοι νικᾶν ἔκριναν αὐτόν, περὶ ἐλάττονος ποιούμενοι τὸν ὅρκον ἢ τοῦτον. εἰκότως δέ μοι δοκοῦσιν οἱ κριταὶ ὑπέρχεσθαι Ἀλκιβιάδην, ὁρῶντες Ταυρέαν τοσαῦτα μὲν χρήματα

32 ἀναλώσαντα προπηλακιζόμενον, τὸν δὲ τοιαῦτα "παρανομοῦντα μέγιστον δυνάμενον. αἴτιοι δ' ὑμεῖς, οὐ τιμωρούμενοι τοὺς ὑβρίζοντας, καὶ τοὺς μὲν λάθρα ἀδικοῦντας κολάζοντες, τοὺς δὲ φανερῶς ἀσελγαίνοντας θαυμάζον-

22 τες. τοιγάρτοι τῶν νέων αἱ διατριβαὶ οὐκ ἐν τοῖς γυμνασίοις ἀλλ' ἐν τοῖς δικαστηρίοις εἰσί, καὶ στρατεύονται μὲν οἱ πρεσβύτεροι, δημηγοροῦσι δὲ οἱ νεώτεροι, παραδείγματι τούτῳ χρώμενοι, ὃς τηλικαύτας ποιεῖται τῶν ἁμαρτημάτων ὑπερβολάς, ὥστε περὶ τῶν Μηλίων γνώμην ἀποφηνάμενος ἐξανδραποδίζεσθαι, πριάμενος γυναῖκα τῶν αἰχμαλώτων υἱὸν ἐξ αὐτῆς πεποίηται, ὃς τοσούτῳ παρανο-

v. 4. φανερὸς ABZ. ἐνδείκνυται —] vid. Valcken. ad Herodot. 3, 72. 5. τοῖς τῆς] τοῖς AB: τῆς ς. 20, 2. Ἀλκιβιάδῃ ABZ: Ἀλκιβιάδου ς. 3. ἀγωνιζόμενον, οὐκ ἐξὸν ἐπιχειρήσαντα] Valckenarius ἀγωνιζόμενον δ' οὐκ ἐξὸν ἐπιχειρῆσαι. 7. συμφιλονικούντων B. 8. τῶν χορῶν] imino τοῖν χοροῖν. mox post οὐδὲν desidero ἄν. 9. πλέον Z. 22, 7. παρανομωτέρως Reiskius, παρανομώτατος ABZ: παρανομώτερος ς.

μωτέρως Αἰγίσθου γέγονεν, ὥστ' ἐκ τῶν ἐχθίστων ἀλλήλοις πέφυκε, καὶ τῶν οἰκειοτάτων ὑπάρχει αὐτῷ τὰ
3 ἔσχατα τοὺς μὲν πεποιηκέναι τοὺς δὲ πεπονθέναι. ἄξιον δὲ τὴν τόλμαν αὐτοῦ σαφέστερον ἔτι διελθεῖν. ἐκ ταύτης γὰρ παιδοποιεῖται τῆς γυναικός, ἣν ἀντ' ἐλευθέρας δούλην κατέστησε, καὶ ἧς τὸν πατέρα καὶ τοὺς προσήκοντας ἀπέκτεινε, καὶ ἧς τὴν πόλιν ἀνάστατον πεποίηκεν, ὡς ἂν μάλιστα τὸν υἱὸν ἐχθρὸν ἑαυτῷ καὶ τῇ πόλει ποιήσειε· τοσαύταις ἀνάγκαις κατείληπται μισεῖν. ἀλλ' ὑμεῖς ἐν μὲν ταῖς τραγῳδίαις τοιαῦτα θεωροῦντες δεινὰ νομίζετε, γινόμενα δ' ἐν τῇ πόλει ὁρῶντες οὐδὲν φροντίζετε. καίτοι ἐκεῖνα μὲν οὐκ ἐπίστασθε πότερον οὕτω γεγένηται ἢ πέπλασται ὑπὸ τῶν ποιητῶν· ταῦτα δὲ σαφῶς εἰδότες
4 οὕτω πεπραγμένα παρανόμως ῥαθύμως φέρετε. Πρὸς δὲ τούτοις τολμῶσί τινες περὶ αὐτοῦ λέγειν ὡς οὐδὲ γεγένηται οὐδεὶς πώποτε τοιοῦτος. ἐγὼ δὲ νομίζω μέγιστα κακὰ τὴν πόλιν ὑπὸ τούτου πείσεσθαι, καὶ τηλικούτων πραγμάτων εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον αἴτιον δόξειν, ὥστε μηδένα τῶν προτέρων ἀδικημάτων μεμνῆσθαι· ἀνέλπιστον γὰρ οὐδὲν τὸν τὴν ἀρχὴν τοῦ βίου τοιαύτην κατασκευασάμενον καὶ τὴν τελευτὴν ὑπερβάλλουσαν ποιήσασθαι. ἔστι δὲ σωφρόνων ἀνδρῶν φυλάττεσθαι τῶν πολιτῶν τοὺς ὑπεραυξανομένους, ἐνθυμουμένους ὑπὸ τῶν τοιούτων τὰς τυραννίδας καθισταμένας.

5 Ἡγοῦμαι δ' αὐτὸν πρὸς τοῦτο μὲν οὐδὲν ἀντερεῖν, λέξειν δὲ περὶ τῆς νίκης τῆς Ὀλυμπιάσι, καὶ περὶ πάντων μᾶλλον ἢ τῶν κατηγορηθέντων ἀπολογήσεσθαι. ἐξ αὐτῶν δὲ τούτων ἀποδείξω αὐτὸν ἐπιτηδειότερον τεθνάναι
6 μᾶλλον ἢ σώζεσθαι. διηγήσομαι δ' ὑμῖν. Διομήδης ἦλθε ζεῦγος ἵππων ἄγων Ὀλυμπίαζε, κεκτημένος μὲν οὐσίαν μετρίαν, στεφανῶσαι δὲ ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων τὴν

24, 6. πρότερον Z. ἀτυχημάτων Reiskius. 9. τῶν add AB. 10. ὑπεραυξανομένους AB: ὑπεραυξομένους ς. 25, 3. ἀπολογήσασθαι ABZ. 4. ἐπιδείξω A. ceteri ἀποδείξω. αὐτὸν] δ' οὐ τὸν Z. 26, 1. Διομήδης] conf. Wesseling. ad Diodor. 13, 74.

πόλιν καὶ τὴν οἰκίαν βουλόμενος, λογιζόμενος τοὺς ἀγῶνας τοὺς ἱππικοὺς τύχῃ τοὺς πλείστους κρινομένους. τοῦτον Ἀλκιβιάδης πολίτην ὄντα καὶ τὸν ἐπιτυχόντα, δυνάμενος παρὰ τοῖς ἀγωνοθέταις τῶν Ἠλείων, ἀφελόμενος αὐτὸς ἠγωνίζετο. καίτοι τί ἂν ἐποίησεν, εἴ τις τῶν συμμάχων τῶν ὑμετέρων ἀφίκετο ζεῦγος ἵππων ἔχων;
27 ἦ που ταχέως ἐπέτρεψεν ἂν ἀνταγωνίζεσθαι ἑαυτῷ, ὃς Ἀθηναίων ἄνδρα βιασάμενος τοῖς ἀλλοτρίοις ἐτόλμησεν ἵπποις ἁμιλλᾶσθαι, δηλώσας τοῖς Ἕλλησι μηδὲν θαυμάζειν ἄν τινα αὐτῶν βιάσηται, ἐπεὶ καὶ τοῖς πολίταις οὐκ ἐξ ἴσου χρῆται, ἀλλὰ τοὺς μὲν ἀφαιρούμενος, τοὺς δὲ τύπτων, τοὺς δὲ εἰργνύων, τοὺς δὲ χρήματα πραττόμενος, οὐδενὸς ἀξίαν τὴν δημοκρατίαν ἀποφαίνων, τοὺς μὲν λόγους δημαγωγοῦ τὰ δ᾽ ἔργα τυράννου παρέχων, καταμαθὼν ὑμᾶς τοῦ μὲν ὀνόματος φροντίζοντας, τοῦ δὲ
28 πράγματος ἀμελοῦντας. τοσοῦτον δὲ διαφέρει Λακεδαιμονίων, ὥστ᾽ ἐκεῖνοι μὲν καὶ ὑπὸ τῶν συμμάχων ἀνταγωνιζομένων ἀνέχονται ἡττώμενοι, οὗτος δὲ οὐδ᾽ ὑπὸ τῶν πολιτῶν, ἀλλὰ φανερῶς εἴρηκεν οὐκ ἐπιτρέψειν τοῖς ἀντεπιθυμοῦσί τινος. εἶτ᾽ ἐκ τῶν τοιούτων ἀναγκαῖον τὰς πόλεις τῶν ἡμετέρων πολεμίων ἐπιθυμεῖν, ἡμᾶς δὲ μισεῖν.
29 Ἵνα δὲ μὴ μόνον Διομήδην ἀλλὰ καὶ τὴν πόλιν ὅλην ὑβρίζων ἐπιδόξειε, τὰ πομπεῖα παρὰ τῶν ἀρχιθεωρῶν αἰτη-
33 σάμενος ὡς εἰς τἀπινίκια τῇ προτεραίᾳ τῆς θυσίας χρησόμενος, ἐξηπάτησε καὶ ἀποδοῦναι οὐκ ἤθελε, βουλόμενος τῇ ὑστεραίᾳ πρότερος τῆς πόλεως χρήσασθαι τοῖς χρυσοῖς χερνίβοις καὶ θυμιατηρίοις. ὅσοι μὲν οὖν τῶν ξένων μὴ ἐγίνωσκον ἡμέτερα ὄντα, τὴν πομπὴν τὴν κοινὴν ὁρῶντες ὑστέραν οὖσαν τῆς Ἀλκιβιάδου τοῖς τούτου πομπείοις χρῆσθαι ἐνόμιζον ἡμᾶς· ὅσοι δὲ ἢ παρὰ τῶν πολιτῶν

v. 3. τὸν] οὐ τὸν Stephanus. 6. ξυμμάχων Z. 27, 1. ἤπου] ὅπου Z. 2. Ἀθηναίων AB: ἀθηναῖον ς. 4. βιάσηται AB: βιάζηται ς. 8. δημαγωγοὺς Z. 29, 2. ἐπιδείξαιτο Reiskius. 3. τἀπινίκια τῇ προτεραίᾳ Valckenarius; libri τὰ πινάκια τῇ προτέρᾳ. θυσίας Scaliger et Taylorus: οὐσίας ς. 6. χερνιβίοις Valckenarius. 8. τῆς] τοῖς A. πομπίοις AZ.

ἤκουον ἢ καὶ ἐπεγίνωσκον τὰ τούτου, κατεγέλων ἡμῶν,
ὁρῶντες ἕνα ἄνδρα μεῖζον ἁπάσης τῆς πόλεως δυνάμενον.
30 Σκέψασθε δὲ καὶ τὴν ἄλλην ἀποδημίαν τὴν εἰς Ὀλυμ-
πίαν ὡς διέθετο. τούτῳ σκηνὴν μὲν Περσικὴν Ἐφέσιοι
διπλασίαν τῆς δημοσίας ἔπηξαν, ἱερεῖα δὲ καὶ τοῖς ἵπ-
ποις ἐφόδια Χῖοι παρεσκεύασαν, οἶνον δὲ καὶ τὰ ἄλλα
ἀναλώματα Λεσβίοις προσέταξε, καὶ οὕτως εὐτυχής
ἐστιν ὥστε τοὺς Ἕλληνας τῆς παρανομίας καὶ τῆς δωρο-
δοκίας μάρτυρας κεκτημένος οὐδεμίαν δέδωκε δίκην,
ἀλλὰ ὁπόσοι μὲν ἄρχοντες ἐν μιᾷ πόλει γεγένηνται,
31 ὑπεύθυνοί εἰσιν, ὁ δὲ πάντων τῶν συμμάχων καὶ χρήμα-
τα λαμβάνων οὐδενὸς τούτων ὑπόδικός ἐστιν, ἀλλὰ τοι-
αῦτα διαπεπραγμένος σίτησιν ἐν Πρυτανείῳ ἔλαβε, καὶ
προσέτι πολλῇ τῇ νίκῃ χρῆται, ὥσπερ οὐ πολὺ μᾶλλον ἠτι-
μακὼς ἢ ἐστεφανωκὼς τὴν πόλιν. εἰ δὲ βούλεσθε σκοπεῖν,
εὑρήσετε πολλὰ τῶν τούτῳ πεπραγμένων, ἕκαστον ὀλίγον
χρόνον πράξαντάς τινας ἀναστάτους τοὺς οἴκους ποιήσαν-
τας. οὗτος δ' ἐπιτηδεύων ἅπαντα πολυτελέστατα διπλα-
32 σίαν οὐσίαν κέκτηται. καίτοι ὑμεῖς γε νομίζετε τοὺς φειδο-
μένους καὶ τοὺς ἀκριβῶς διαιτωμένους φιλοχρημάτους εἶ-
ναι, οὐκ ὀρθῶς γινώσκοντες· οἱ γὰρ μεγάλα δαπανώμενοι
πολλῶν δεόμενοι αἰσχροκερδέστατοί εἰσιν. αἴσχιστον δὲ
φανήσεσθε ποιοῦντες, εἰ τοῦτον μὲν ἀγαπᾶτε τὸν ἀπὸ τῶν
ὑμετέρων χρημάτων ταῦτα κατεργασάμενον, Καλλίαν δὲ
τὸν Διδυμίου, τῷ σώματι νικήσαντα πάντας ἀγῶνας
τοὺς στεφανηφόρους, ἐξωστρακίσατε, πρὸς τοῦτο οὐδὲν
ἀποβλέψαντες ὡς ἀπὸ τῶν ἑαυτοῦ πόνων ἐτίμησε τὴν
33 πόλιν. ἀναμνήσθητε δὲ καὶ τοὺς προγόνους, ὡς ἀγαθοὶ
καὶ σώφρονες ἦσαν, οἵτινες ἐξωστράκισαν Κίμωνα διὰ
παρανομίαν, ὅτι τῇ ἀδελφῇ τῇ ἑαυτοῦ συνῴκησε. καίτοι

v. 2. μεῖζον ἁπάσης Sluiterus: μείζονα πάσης ς. 30, 2. διέθετο. τούτῳ] διέθετο τοῦτο. ABZ. 4. τὰ om Z. 5. λοβίοις Z. προσέταξε ABZ: προσέταξαν ς. 31, 5. ἐστεφανώσας Z. 32, 7. Λιδύμου margo Aldinae Sluiter. 8. Stephanus τοῦτο, Reiskius τούτων. 9. ὡς] ὅς A. 33, 2. κόνωνα Z.

οὐ μόνον αὐτὸς ὀλυμπιονίκης ἦν, ἀλλὰ καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ Μιλτιάδης. ἀλλ᾽ ὅμως οὐδὲν ὑπελογίζοντο τὰς νίκας· οὐ γὰρ ἐκ τῶν ἀγώνων ἀλλ᾽ ἐκ τῶν ἐπιτηδευμάτων ἔκρινον αὐτόν.

34 *Ἀλλὰ μὴν εἰ δεῖ κατὰ γένος σκοπεῖν, ἐμοὶ μὲν οὐδαμόθεν προσήκει τούτου τοῦ πράγματος, οὐδὲ ἔστιν οὐδεὶς ὅστις ἂν ἀποδείξειε τῶν ἡμετέρων οὐδένα τῇ συμφορᾷ ταύτῃ χρησάμενον, Ἀλκιβιάδῃ δὲ μάλιστα πάντων Ἀθηναίων. καὶ γὰρ ὁ τῆς μητρὸς πατὴρ Μεγακλῆς καὶ ὁ πάππος Ἀλκιβιάδης ἐξωστρακίσθησαν ἀμφότεροι, ὥστ᾽ οὐδὲν θαυμαστὸν οὐδ᾽ ἄτοπον πείσεται τῶν αὐτῶν τοῖς προγόνοις ἀξιούμενος. καὶ μὴν οὐδ᾽ ἂν αὐτὸς ἐπιχειρήσειεν ἀντειπεῖν ὡς οὐ τῶν ἄλλων ἐκεῖνοι παρανομώτατοι ὄντες τούτου σωφρονέστεροι καὶ δικαιότεροι ἦσαν, ἐπεὶ τῶν γε τούτῳ πεπραγμένων οὐδ᾽ ἂν εἷς ἀξίως κατηγορῆσαι δύναιτο.*

35 *Νομίζω δὲ καὶ τὸν θέντα τὸν νόμον ταύτην τὴν διάνοιαν ἔχειν· ἀποβλέψαντα τῶν πολιτῶν πρὸς τοὺς κρείττους τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν νόμων, ἐπειδὴ παρὰ τῶν τοιούτων οὐκ ἔστιν ἰδίᾳ δίκην λαβεῖν, δημοσίαν τιμωρίαν ὑπὲρ τῶν ἀδικουμένων κατασκευάσαι. ἐγὼ τοίνυν ἔν τε τῷ κοινῷ κέκριμαι τετράκις, ἰδίᾳ τε οὐδένα διεκώλυσα δικάζεσθαι βουλόμενον· Ἀλκιβιάδης δὲ τοιαῦτα ἐργασάμενος*
36 *οὐδεμίαν πώποτε δίκην ὑποσχεῖν ἐτόλμησεν. οὕτω γὰρ χαλεπός ἐστιν, ὥστε οὐ περὶ τῶν παρεληλυθότων ἀδικημάτων αὐτὸν τιμωροῦνται ἀλλ᾽ ὑπὲρ τῶν μελλόντων φοβοῦνται, καὶ τοῖς μὲν πεπονθόσι κακῶς ἀνέχεσθαι λυσιτελεῖ, τούτῳ δὲ οὐκ ἐξαρκεῖ, εἰ μὴ καὶ τὸ λοιπὸν ὅ τι ἂν*
34 *βούληται διαπράξηται. καίτοι οὐ δήπου ὦ Ἀθηναῖοι ὀστρακισθῆναι μὲν ἐπιτήδειός εἰμι, τεθνάναι δὲ οὐκ ἄξιος,*

34, 2. τούτου] τοῦδε Z. 4. *Ἀλκιβιάδῃ* Reiskius cum Valcken. (Diatr. Euripid. p. 124.): *Ἀλκιβιάδης* ς. 6. *ἐξωστρακίσθησαν*] *δὶς ἐξωστρακίσθησαν* Marklandus ad Lys. p. 143, 26. 9. *ἄλλων* om Z.
35, 5. *ἐγὼ*] Addiderim *μέν*. 6. *οὐδένα* AZ: *οὐδὲν* ς. 7. *βουλευόμενον* Z. 36, 3. *αὐτὸν*] *αὐτῶν* Z.

οὐδὲ κρινόμενος μὲν ἀποφυγεῖν, ἄκριτος δὲ φεύγειν, οὐδὲ
τοσαυτάκις ἀγωνιζόμενος δικαίως καὶ νικήσας πάλιν δό-
37 ξαιμι δι' ἐκεῖνα ἐκπεσεῖν. ἀλλὰ γὰρ ἴσως μετὰ μικρᾶς
διαβολῆς ἢ φαύλων κατηγόρων ἢ διὰ τῶν ἐπιτυχόντων
ἐχθρῶν ἐκινδύνευον. ἀλλ' οὐ διὰ τῶν ἐρρωμενεστάτων καὶ
λέγειν καὶ πράττειν, οἵ τινες δύο τῶν τὴν αὐτὴν αἰτίαν
ἐχόντων ἐμοὶ ἀπέκτειναν. οὔκουν τοὺς τοιούτους δίκαιον
ἐκβάλλειν, οὓς πολλάκις ἐλέγχοντες εὑρίσκετε μηδὲν
ἀδικοῦντας, ἀλλὰ τοὺς μὴ θέλοντας ὑποσχεῖν τῇ πόλει
38 περὶ τοῦ βίου λόγον. δεινὸν δέ μοι δοκεῖ εἶναι, εἰ μέν τις
ἀπολογεῖσθαι ἀξιώσειεν ὑπὲρ τῶν ἀποθανόντων ὡς ἀδί-
κως ἀπολώλασιν, οὐκ [ἂν] ἀνασχέσθαι τῶν ἐπιχειρούν-
των· εἰ δέ τις τῶν ἀποφυγόντων πάλιν περὶ τῆς αὐτῆς
αἰτίας κατηγορεῖ, πῶς οὐ δίκαιον περὶ τοὺς ζῶντας καὶ
39 τοὺς τεθνηκότας τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν; ἔστι μὲν οὖν
Ἀλκιβιάδου μήτε αὐτὸν τῶν νόμων καὶ τῶν ὅρκων φρον-
τίζειν, ὑμᾶς τε παραβαίνειν ἐπιχειρεῖν διδάσκειν, καὶ
τοὺς μὲν ἄλλους ἐκβάλλειν καὶ ἀποκτείνειν ἀνηλεῶς, αὐ-
τὸν δὲ ἱκετεύειν καὶ δακρύειν οἰκτρῶς. καὶ ταῦτα μὲν οὐ
θαυμάζω· πολλῶν γὰρ αὐτῷ κλαυμάτων ἄξια εἴργα-
σται· ἐνθυμοῦμαι δὲ τίνας ποτὲ καὶ πείσει δεόμενος,
πότερα τοὺς νεωτέρους, οὓς πρὸς τὸ πλῆθος διαβέβλη-
κεν ἀσελγαίνων καὶ τὰ γυμνάσια καταλύων καὶ παρὰ τὴν
ἡλικίαν πράττων, ἢ τοὺς πρεσβυτέρους, οἷς οὐδὲν ὁμοίως
βεβίωκεν, ἀλλὰ τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν καταπεφρό-
40 νηκεν; Οὐ μόνον δὲ αὐτῶν ἕνεκα τῶν παρανομούντων, ἵνα
δίκην διδῶσιν, ἐπιμελεῖσθαι ἄξιον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων,
ὅπως τούτους ὁρῶντες δικαιότεροι καὶ σωφρονέστεροι γί-
νωνται. ἐμὲ μὲν τοίνυν ἐξελάσαντες τοὺς βελτίστους πε-
ριδεεῖς καταστήσετε, τοῦτον δὲ κολάσαντες τοὺς ἀσελ-
γεστέρους νομιμωτέρους ποιήσετε.

v. 1. *οὐδὲ* Reiskius: *ὁ δὲ* ς. 37, 4. *ἐχόντων αἰτίαν* Z. 38, 1. *δέ μοι*] *μέντοι* Z. 2. *ὑπὲρ*] *περὶ* Z. 3. [*ἂν*] libris deest. 39, 2. *ἀλκιβιάδην* Z. 7. *ἐνθυμοῦμαι δὲ*] *ἐνθυμοῦ μοι* Z. 8. *οὓς* om Z. 11. *βεβίωκεν*] *συμβέβηκεν* Z. 40, 4. *τοὺς — κολάσαντες*] haec primus in P invenit Angelus Maius. sunt etiam in AB. 5. *ἀσελγεστέρους*] *ἀτιμωτέρους* Z. 6. *ποιήσετε* ABPZ: *ποιήσητε* ς.

41 *Βούλομαι δ' ὑμᾶς ἀναμνῆσαι τῶν ἐμοὶ πεπραγμένων. ἐγὼ γὰρ πρεσβεύσας εἰς Θετταλίαν καὶ Μακεδονίαν καὶ εἰς Μολοσσίαν καὶ εἰς Θεσπρωτίαν καὶ εἰς Ἰταλίαν καὶ εἰς Σικελίαν τοὺς μὲν διαφόρους ὄντας διήλλαξα, τοὺς δ' ἐπιτηδείους ἐποίησα, τοὺς δ' ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν ἀπέστησα. καίτοι εἰ τῶν πρωτευόντων ἕκαστος τὰ αὐτὰ ἐποίησεν, ὀλίγους ἂν πολεμίους εἴχετε καὶ πολλοὺς*
42 *συμμάχους ἐκέκτησθε. περὶ δὲ τῶν λειτουργιῶν οὐκ ἀξιῶ μεμνῆσθαι, πλὴν κατὰ τοσοῦτον, ὅτι τὰ προσταττόμενα δαπανῶ οὐκ ἀπὸ τῶν κοινῶν ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἰδίων. καίτοι τυγχάνω νενικηκὼς εὐανδρίᾳ καὶ λαμπάδι καὶ τραγῳδοῖς, οὐ τύπτων τοὺς ἀντιχορηγοῦντας, οὐδ' αἰσχυνόμενος εἰ τῶν νόμων ἔλαττον δύναμαι. τοὺς οὖν τοιούτους τῶν πολιτῶν πολὺ μᾶλλον ἐπιτηδείους ἡγοῦμαι μένειν ἢ φεύγειν.*

41, 2. *γὰρ* add A. conf. Wyttenbach. Bibl. Crit. P. 11. p. 78. 3. *μολοσίαν* BZ. *Θεσπρωτίαν* AB, *θεσπωτίαν* Z: *Θεσπρωτείαν* ς. 6. *πρωτευόντων*] *πρεσβευόντων* Luzacus. 42, 1. *ξυμμάχους* Z. 4. *εὐανδρίᾳ* ABZ: *ἐν ἀνδρίᾳ* ς. conf. Wyttenbach. ad Iulian. p. ed. Schaef. 203, Schneider. ad Xen. Memor. 3, 3, 12.

ΛΥΣΙΑΣ.

I.

g.
ph.

ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΟΥΣ ΦΟΝΟΥ ΑΠΟΛΟΓΙΑ. *)

91 Περὶ πολλοῦ ἂν ποιησαίμην, ὦ ἄνδρες, τὸ τοιούτους ὑμᾶς ἐμοὶ δικαστὰς περὶ τούτου τοῦ πράγματος γενέσθαι, οἷοίπερ ἂν ὑμῖν αὐτοῖς εἴητε τοιαῦτα πεπονθότες· εὖ γὰρ οἶδ' ὅτι, εἰ τὴν αὐτὴν γνώμην περὶ τῶν ἄλλων ἔχοιτε ἥνπερ περὶ ὑμῶν αὐτῶν, οὐκ ἂν εἴη ὅστις οὐκ ἐπὶ τοῖς γεγενημένοις ἀγανακτοίη, ἀλλὰ πάντες ἂν περὶ τῶν τὰ τοιαῦτα ἐπιτηδευόντων τὰς ζημίας μικρὰς ἡγοῖσθε.

92 2 καὶ ταῦτα οὐκ ἂν εἴη μόνον παρ' ὑμῖν οὕτως ἐγνωσμένα, ἀλλ' ἐν ἁπάσῃ τῇ Ἑλλάδι· περὶ τούτου γὰρ μόνου τοῦ ἀδικήματος καὶ ἐν δημοκρατίᾳ καὶ ὀλιγαρχίᾳ ἡ αὐτὴ τιμωρία τοῖς ἀσθενεστάτοις πρὸς τοὺς τὰ μέγιστα δυνα-

*) Lysiae codices multi sunt, antiqui aut boni non sunt. ego, qui quidem orationes aut omnes aut plerasque haberent, novem tractavi, Laurentianos CDE (plut. 57. codd. 4. 45. 52.), Marcianos I (522.) et K (append. class. 8. cod. 1.), Vaticanos M (66.) et N (1366.), Urbinatem O (117.), Palatinum sive Heidelbergensem X (88.): Coislinianus enim, quo Taylorus usus est, hodie non reperitur.

De his, quos totos compararem, duos elegi, C et X: a reliquis tantum sumpsi quantum opus esset intellecturo esse alium alio nequiorem.

Orationem funebrem solam habebant Marciani F (416.) et G (417.) et Parisienses U (Regius 3017.), V (Coislinianus 249.).

Fragmenta denique ad Parisienses Regios exegi, S (1983.) et T (2944.).

Tit. v. 1. *ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΟΥΣ*] ἐρωτοσθένους O. § 1. v. 3. εἴητε] εἰ ἦτε CMN. 7. τὰ om O. μικρὰς X: μακρὰς CMNO. 2, 2. ἅπασι O. 5. δημοκρατίᾳ] δημαγωγίᾳ O. conf. Luzac. de Socrate cive p. 67.

μένους ἀποδέδοται, ὥστε τὸν χείριστον τῶν αὐτῶν τυγχά-
νειν τῷ βελτίστῳ· οὕτως, ὦ ἄνδρες, ταύτην τὴν ὕβριν
3 ἅπαντες ἄνθρωποι δεινοτάτην ἡγοῦνται. περὶ μὲν οὖν τοῦ
μεγέθους τῆς ζημίας ἅπαντας ὑμᾶς νομίζω τὴν αὐτὴν
διάνοιαν ἔχειν, καὶ οὐδένα οὕτως ὀλιγώρως διακεῖσθαι,
ὅστις οἴεται δεῖν συγγνώμης τυγχάνειν ἢ μικρᾶς ζημίας
4 ἀξίους ἡγεῖται τοὺς τῶν τοιούτων ἔργων αἰτίους· ἡγοῦ-
μαι δὲ ὦ ἄνδρες τοῦτό με δεῖν ἐπιδεῖξαι, ὡς ἐμοίχευεν
Ἐρατοσθένης τὴν γυναῖκα τὴν ἐμὴν καὶ ἐκείνην τε διέ-
φθειρε καὶ τοὺς παῖδας τοὺς ἐμοὺς ᾔσχυνε καὶ ἐμὲ αὐτὸν
ὕβρισεν εἰς τὴν οἰκίαν τὴν ἐμὴν εἰσιών, καὶ οὔτε ἔχθρα
ἐμοὶ καὶ ἐκείνῳ οὐδεμία ἦν πλὴν ταύτης, οὔτε χρημάτων
ἕνεκα ἔπραξα ταῦτα, ἵνα πλούσιος ἐκ πένητος γένωμαι,
οὔτε ἄλλου κέρδους οὐδενὸς πλὴν τῆς κατὰ νόμους τι-
μωρίας.

5 Ἐγὼ τοίνυν ἐξ ἀρχῆς ὑμῖν ἅπαντα ἐπιδείξω τὰ
ἐμαυτοῦ πράγματα, οὐδὲν παραλείπων, ἀλλὰ λέγων τἀ-
ληθῆ· ταύτην γὰρ ἐμαυτῷ μόνην ἡγοῦμαι σωτηρίαν, ἐὰν
6 ὑμῖν εἰπεῖν ἅπαντα δυνηθῶ τὰ πεπραγμένα. Ἐγὼ γάρ,
ὦ ἄνδρες, ἐπειδὴ ἔδοξέ μοι γῆμαι καὶ γυναῖκα ἠγαγό-
μην εἰς τὴν οἰκίαν, τὸν μὲν ἄλλον χρόνον οὕτω διεκείμην
ὥστε μήτε λυπεῖν μήτε λίαν ἐπ' ἐκείνῃ εἶναι ὅ τι ἂν
θέλῃ ποιεῖν, ἐφύλαττόν τε ὡς οἷόν τε ἦν, καὶ προσεῖχον
τὸν νοῦν ὥσπερ εἰκὸς ἦν· ἐπειδὴ δέ μοι παιδίον γίγνεται,
ἐπίστευον ἤδη καὶ πάντα τὰ ἐμαυτοῦ ἐκείνῃ παρέδωκα,
7 ἡγούμενος ταύτην οἰκειότητα μεγίστην εἶναι. ἐν μὲν οὖν
τῷ πρώτῳ χρόνῳ, ὦ Ἀθηναῖοι, πασῶν ἦν βελτίστη· καὶ
γὰρ οἰκονόμος δεινὴ καὶ φειδωλὸς ἀγαθὴ καὶ ἀκριβῶς
πάντα διοικοῦσα· ἐπειδὴ δέ μοι ἡ μήτηρ ἐτελεύτησε, πάν-
8 των τῶν κακῶν ἀποθανοῦσα αἰτία μοι γεγένηται. ἐπ'
ἐκφορὰν γὰρ αὐτῇ ἀκολουθήσασα ἡ ἐμὴ γυνὴ ὑπὸ
τούτου τοῦ ἀνθρώπου ὀφθεῖσα, χρόνῳ διαφθείρεται· ἐπιτη-

4, 1. τῶν om O. 6. ῥημάτων O. 5, 2. λέγω O. 6, 1. ἅπαν-
τα δυνηθῶ CMNX: δυνηθῶ ἅπαντα ς. 2. ἄνδρες] ἀθηναῖοι C.
5. θέλῃ CMNOX: θέλοι ς. 8, 2. ἐκφθορὰν O. αὐτῇ MO.

ρῶν γὰρ τὴν θεράπαιναν τὴν εἰς τὴν ἀγορὰν βαδίζουσαν
9 καὶ λόγους προσφέρων ἀπώλεσεν αὐτήν. Πρῶτον μὲν
οὖν, ὦ ἄνδρες, (δεῖ γὰρ καὶ ταῦθ' ὑμῖν διηγήσασθαι)
οἰκίδιόν ἐστί μοι διπλοῦν, ἴσα ἔχον τὰ ἄνω τοῖς κάτω,
κατὰ τὴν γυναικωνῖτιν καὶ κατὰ τὴν ἀνδρωνῖτιν. ἐπειδὴ
δὲ τὸ παιδίον ἐγένετο ἡμῖν, ἡ μήτηρ αὐτὸ ἐθήλαζεν· ἵνα
δὲ μή, ὁπότε λοῦσθαι δέοι, κινδυνεύῃ κατὰ τῆς κλίμα-
κος καταβαίνουσα, ἐγὼ μὲν ἄνω διῃτώμην, αἱ δὲ γυ-
10 ναῖκες κάτω. καὶ οὕτως ἤδη συνειθισμένον ἦν, ὥστε πολ-
λάκις ἡ γυνὴ ἀπῄει κάτω καθευδήσουσα ὡς τὸ παιδίον,
ἵνα τὸν τιτθὸν αὐτῷ διδῷ καὶ μὴ βοᾷ. καὶ ταῦτα πολὺν
χρόνον οὕτως ἐγίνετο, καὶ ἐγὼ οὐδέποτε ὑπώπτευσα,
ἀλλ' οὕτως ἠλιθίως διεκείμην ὥστε ᾤμην τὴν ἐμαυτοῦ
γυναῖκα πασῶν σωφρονεστάτην εἶναι τῶν ἐν τῇ πόλει.
11 Προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, ὦ ἄνδρες, ἧκον μὲν ἀπροσδοκή-
τως ἐξ ἀγροῦ, μετὰ δὲ τὸ δεῖπνον τὸ παιδίον ἐβόα καὶ
ἐδυσκόλαινεν, ὑπὸ τῆς θεραπαίνης ἐπίτηδες λυπούμενον,
ἵνα ταῦτα ποιῇ. ὁ γὰρ ἄνθρωπος ἔνδον ἦν· ὕστερον γὰρ
12 ἅπαντα ἐπυθόμην. καὶ ἐγὼ τὴν γυναῖκα ἀπιέναι ἐκέλευον
καὶ δοῦναι τῷ παιδίῳ τὸν τιτθόν, ἵνα παύσηται κλαῖον.
ἡ δὲ τὸ μὲν πρῶτον οὐκ ἤθελεν, ὡς ἂν ἀσμένη με ἑωρα-
κυῖα ἥκοντα διὰ χρόνου· ἐπειδὴ δὲ ἐγὼ ὠργιζόμην καὶ
ἐκέλευον αὐτὴν ἀπιέναι, „ἵνα σύ γε" ἔφη „πειρᾷς ἐν-
ταῦθα τὴν παιδίσκην· καὶ πρότερον δὲ μεθύων εἷλκες
13 αὐτήν." κἀγὼ μὲν ἐγέλων, ἐκείνη δὲ ἀναστᾶσα καὶ ἀπι-
οῦσα προστίθησι τὴν θύραν, προσποιουμένη παίζειν, καὶ
τὴν κλεῖν ἐφέλκεται. κἀγὼ τούτων οὐδὲν ἐνθυμούμενος
14 οὐδ' ὑπονοῶν ἐκάθευδον ἄσμενος, ἥκων ἐξ ἀγροῦ. ἐπειδὴ δὲ

9, 2. ἄνδρες] δικασταί C. 3. οἰκίδιόν —] conf. Schneider. epimetr. ad Xen. Memor. p. 292. μοι om O. 4. γυναικωνίτην O. κατὰ om C. 6. κινδυνεύῃ CMNOX: κινδυνεύοι ς. 10, 2. καθεύδουσα O. 4. οὐδεπώποτε C. 5. ἠλίθιον N. ᾤμην post γυναῖκα ponit C. ἑαυτοῦ N. 11, 1, ἄνδρες] δικασταί C. qui sic et infra § 14. 15. 23. 25. 32. 34. 37. 41. 3. λυπούμενος C. 12, 2. παιδίῳ] sic correxi: παιδὶ ς. κλαῖον CMNOX: κλαίων ς. 4. ante διὰ omisi δὴ cum COX. διὰ om MN. 13, 2. προστίθησι] vid. Wesseling. ap. Valcken. de Aristobulo p. 130.

93 ἦν πρὸς ἡμέραν, ἧκεν ἐκείνη καὶ τὴν θύραν ἀνέῳξεν.
ἐρομένου δ' ἐμοῦ τί αἱ θύραι νύκτωρ ψοφοῖεν, ἔφασκε τὸν
λύχνον ἀποσβεσθῆναι τὸν παρὰ τῷ παιδίῳ, εἶτα ἐκ τῶν
γειτόνων ἐνάψασθαι. ἐσιώπων ἐγὼ καὶ ταῦτα οὕτως
ἔχειν ἡγούμην. ἔδοξε δέ μοι ὦ ἄνδρες τὸ πρόσωπον
ἐψιμυθιῶσθαι, τοῦ ἀδελφοῦ τεθνεῶτος οὔπω τριάκονθ'
ἡμέρας· ὅμως δ' οὐδ' οὕτως οὐδὲν εἰπὼν περὶ τοῦ πρά-
15 γματος, ἐξελθὼν ᾠχόμην ἔξω σιωπῇ. Μετὰ δὲ ταῦτα, ὦ
ἄνδρες, χρόνου μεταξὺ διαγενομένου καὶ ἐμοῦ πολὺ
ἀπολελειμμένου τῶν ἐμαυτοῦ κακῶν, προσέρχεταί μοί τις
πρεσβῦτις ἄνθρωπος, ὑπὸ γυναικὸς ὑποπεμφθεῖσα ἣν
ἐκεῖνος ἐμοίχευεν, ὡς ἐγὼ ὕστερον ἤκουον· αὐτὴ δὲ ὀργι-
ζομένη καὶ ἀδικεῖσθαι νομίζουσα, ὅτι οὐκέτι ὁμοίως
ἐφοίτα παρ' αὐτήν, ἐφύλαττεν ἕως ἐξεῦρεν ὅ τι εἴη τὸ
16 αἴτιον. προσελθοῦσα οὖν μοι ἐγγὺς ἡ ἄνθρωπος τῆς οἰκίας
τῆς ἐμῆς ἐπιτηροῦσα, „Εὐφίλητε“ ἔφη „μηδεμιᾷ πο-
λυπραγμοσύνῃ προσεληλυθέναι με νόμιζε πρός σε· ὁ γὰρ
ἀνὴρ ὁ ὑβρίζων εἰς σὲ καὶ τὴν σὴν γυναῖκα ἐχθρὸς
ὢν ἡμῖν τυγχάνει. ἐὰν οὖν λάβῃς τὴν θεράπαιναν τὴν
εἰς ἀγορὰν βαδίζουσαν καὶ διακονοῦσαν ὑμῖν καὶ βα-
σανίσῃς, ἅπαντα πεύσῃ. ἔστι δ' „ἔφη“ Ἐρατοσθένης
Οἴηθεν ὁ ταῦτα πράττων, ὃς οὐ μόνον τὴν σὴν γυναῖκα
17 διέφθαρκεν ἀλλὰ καὶ ἄλλας πολλάς· ταύτην γὰρ τέ-
χνην ἔχει.“ ταῦτα εἰποῦσα ὦ ἄνδρες ἐκείνη μὲν ἀπηλ-
λάγη, ἐγὼ δὲ εὐθέως ἐταραττόμην, καὶ πάντα μου
εἰς τὴν γνώμην εἰσῄει, καὶ μεστὸς ἦν ὑποψίας, ἐνθυμού-
μενος μὲν ὡς ἀπεκλείσθην ἐν τῷ δωματίῳ, ἀναμιμνη-

v. 1. ἐκεῖνος C. 4. ἐνάψασθαι CMNOX: ἀνάψασθαι ς. 6. ἐψι-μυθιῶσθαι MNX, ἐψιμιθιῶσθαι CO: ἐψιμμυθιῶσθαι ς. eadem varietas § 17. 15, 2. χρόνου] χρόνου δὲ O qui mox διαγινομένου.
ἐπι
4. ὑποπεμφθεῖσα NO: ἐπιπεμφθεῖσα ς: ὑποπεμφθεῖσα X. 7. αὐτῇ N. 16, 2. ἐφίλητε O, ὦ φίλτατε corr M. 4. ἀνὴρ ὁ om O. τὴν σὴν γυναῖκα CMNOX: τὴν γυναῖκα ς: apud Reiskium τὴν γυναῖκα τὴν σήν. 5. τὴν εἰς] τῆς εἰς O. 6. εἰς ἀγορὰν CMNOX, Reiskius εἰς τὴν ἀγοράν. 9. τέχνην]: τὴν τέχνην ς, delevi articulum coll. 6, 7.

σκόμενος δὲ ὅτι ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ἐψόφει ἡ μέταυλος
θύρα καὶ ἡ αὔλειος, ὃ οὐδέποτε ἐγένετο, ἔδοξέ τέ μοι
ἡ γυνὴ ἐψιμυθιῶσθαι. ταῦτά μου πάντα εἰς τὴν γνώ-
18 μην εἰσῄει, καὶ μεστὸς ἦν ὑποψίας. ἐλθὼν δὲ οἴκαδε
ἐκέλευον ἀκολουθεῖν μοι τὴν θεράπαιναν εἰς τὴν ἀγο-
ράν, ἀγαγὼν δ' αὐτὴν ὡς τῶν ἐπιτηδείων τινὰ ἔλεγον ὅτι
ἐγὼ πάντα εἴην πεπυσμένος τὰ γινόμενα ἐν τῇ οἰκίᾳ·
„σοὶ οὖν" ἔφην „ἔξεστι δυοῖν ὁπότερον βούλει ἑλέσθαι,
ἢ μαστιγωθεῖσαν εἰς μύλωνα ἐμπεσεῖν καὶ μηδέποτε
παύσασθαι κακοῖς τοιούτοις συνεχομένην, ἢ κατειποῦ-
σαν ἅπαντα τἀληθῆ μηδὲν παθεῖν κακὸν ἀλλὰ συγγνώ-
μης παρ' ἐμοῦ τυχεῖν τῶν ἡμαρτημένων. ψεύσῃ δὲ μηδέν,
19 ἀλλὰ πάντα τἀληθῆ λέγε." κἀκείνη τὸ μὲν πρῶτον ἔξαρ-
νος ἦν, καὶ ποιεῖν ἐκέλευεν ὅ τι βούλομαι· οὐδὲν γὰρ εἰ-
δέναι· ἐπειδὴ δὲ ἐγὼ ἐμνήσθην Ἐρατοσθένους πρὸς αὐ-
τήν, καὶ εἶπον ὅτι οὗτος ὁ φοιτῶν εἴη πρὸς τὴν γυναῖκα,
ἐξεπλάγη ἡγησαμένη με πάντα ἀκριβῶς ἐγνωκέναι. καὶ
τότε ἤδη πρὸς τὰ γόνατά μου πεσοῦσα, καὶ πίστιν παρ'
20 ἐμοῦ λαβοῦσα μηδὲν πείσεσθαι κακόν, κατηγόρει πρῶτον
μὲν ὡς μετὰ τὴν ἐκφορὰν αὐτῇ προσίοι, ἔπειτα ὡς αὐτὴ
τελευτῶσα εἰσαγγείλειε καὶ ὡς ἐκείνη τῷ χρόνῳ πεισθείη,
καὶ τὰς εἰσόδους οἷς τρόποις προσίοι, καὶ ὡς Θεσμοφο-
ρίοις ἐμοῦ ἐν ἀγρῷ ὄντος ᾤχετο εἰς τὰ ἱερὸν μετὰ τῆς μη-
τρὸς τῆς ἐκείνου· καὶ τἆλλα τὰ γενόμενα πάντα ἀκρι-
21 βῶς διηγήσατο. ἐπειδὴ δὲ πάντα εἴρητο αὐτῇ, εἶπον ἐγώ,
„ὅπως τοίνυν ταῦτα μηδεὶς ἀνθρώπων πεύσεται· εἰ δὲ
μή, οὐδέν σοι κύριον ἔσται τῶν πρὸς ἐμ' ὡμολογημένων.
ἀξιῶ δέ σε ἐπ' αὐτοφώρῳ ταῦτά μοι ἐπιδεῖξαι· ἐγὼ γὰρ
οὐδὲν δέομαι λόγων, ἀλλὰ τὸ ἔργον φανερὸν γενέσθαι, εἴ-

v. 1. δὲ om O. 2. τέ] δέ O. 18, 4. γινόμενα om C. 5. οὖν] δ' οὖν C. ἔξεστι] ἔστι O. 6. μυλῶνα O. 7. παῦσαι C, παύσασα O. καταλιποῦσαν O. 19, 2. οὐδὲ C. 3. ἐρατοστένους MN. 5. με] μὲν O. 20, 2. αὐτῇ O. 3. τελευτήσασα C. εἰσαγγέλλει NO. πεισθείη Reiskius; libri προσθείη. 5. ἀγροῦ M. 21, 2. πεύσηται CMN. conf. Lobeck. ad Phrynich. p. 720. 3. κύριον N. idem § 29. κυριώτερον. ἐμὲ CM. 5. γενέσθαι, εἴπερ] εἰναίσθαι O.

22περ οὕτως ἔχει.“ ὡμολόγει ταῦτα ποιήσειν. καὶ μετὰ ταῦτα διεγένοντο ἡμέραι τέσσαρες ἢ πέντε, ὡς ἐγὼ μεγάλοις ὑμῖν τεκμηρίοις ἐπιδείξω. πρῶτον δὲ διηγήσασθαι βούλομαι τὰ πραχθέντα τῇ τελευταίᾳ ἡμέρᾳ. Σώστρατος ἦν μοι ἐπιτήδειος καὶ φίλος. τούτῳ ἡλίου δεδυκότος ἰόντι ἐξ ἀγροῦ ἀπήντησα. εἰδὼς δ' ἐγὼ ὅτι τηνικαῦτα ἀφιγμένος οὐδένα καταλήψοιτο οἴκοι τῶν ἐπιτηδείων, ἐκέλευον συνδειπνεῖν· καὶ ἐλθόντες οἴκαδε ὡς ἐμέ, ἀνα-
23βάντες εἰς τὸ ὑπερῷον ἐδειπνοῦμεν. ἐπειδὴ δὲ καλῶς
94 αὐτῷ εἶχεν, ἐκεῖνος μὲν "ἀπιὼν ᾤχετο, ἐγὼ δ' ἐκάθευδον. ὁ δ' Ἐρατοσθένης ὦ ἄνδρες εἰσέρχεται, καὶ ἡ θεράπαινα ἐπεγείρασά με εὐθὺς φράζει ὅτι ἔνδον ἐστί. κἀγὼ εἰπὼν ἐκείνῃ ἐπιμελεῖσθαι τῆς θύρας, καταβὰς σιωπῇ ἐξέρχομαι, καὶ ἀφικνοῦμαι ὡς τὸν καὶ τόν, καὶ τοὺς μὲν ἔν-
24δον κατέλαβον, τοὺς δὲ οὐκ ἐπιδημοῦντας εὗρον. παραλαβὼν δ' ὡς οἷόν τε ἦν πλείστους ἐκ τῶν παρόντων ἐβάδιζον. καὶ δᾷδας λαβόντες ἐκ τοῦ ἐγγύτατα καπηλείου εἰσερχόμεθα, ἀνεῳγμένης τῆς θύρας καὶ ὑπὸ τῆς ἀνθρώπου παρεσκευασμένης. ὤσαντες δὲ τὴν θύραν τοῦ δωματίου οἱ μὲν πρῶτοι εἰσιόντες ἔτι εἴδομεν αὐτὸν κατακείμενον παρὰ τῇ γυναικί, οἱ δ' ὕστερον ἐν τῇ κλίνῃ
25γυμνὸν ἑστηκότα. ἐγὼ δ' ὦ ἄνδρες πατάξας καταβάλλω αὐτόν, καὶ τὼ χεῖρε περιαγαγὼν εἰς τοὔπισθεν καὶ δήσας ἠρώτων διὰ τί ὑβρίζει εἰς τὴν οἰκίαν τὴν ἐμὴν εἰσιών. κἀκεῖνος ἀδικεῖν μὲν ὡμολόγει, ἠντιβόλει δὲ καὶ ἱκέ-
26τευε μὴ αὐτὸν κτεῖναι ἀλλ' ἀργύριον πράξασθαι. ἐγὼ δ' εἶπον ὅτι „οὐκ ἐγώ σε ἀποκτενῶ, ἀλλ' ὁ τῆς πόλεως νόμος, ὃν σὺ παραβαίνων περὶ ἐλάττονος τῶν ἡδονῶν ἐποιήσω, καὶ μᾶλλον εἵλου τοιοῦτον ἁμάρτημα ἐξαμαρτάνειν εἰς τὴν γυναῖκα τὴν ἐμὴν καὶ εἰς τοὺς παῖδας

22, 2. ἡμέραι] ἢ ἡμέραι M, ἡ ἡμέραι N. 3. διηγήσασθαι] λογίσασθαι C. 7. οὐδένα] libri οὐδὲν ἄν. 23, 2. δ' CO; δὲ ς. 24, 3. ἐγγύτατα COX: ἐγγυτάτου ς. 6. ἔτι] ὅτι O. 25, 4. ἠντιβόλει M. 26, 2. οὐκ ἐγώ σε] ἐγώ σε οὐκ N. 3. περὶ] οὐ περὶ O. ἡδέων C. 4. ἐποιήσω] ἐποίησας ς.

τοὺς ἐμοὺς ἢ τοῖς νόμοις πείθεσθαι καὶ κόσμιος εἶναι.“
27 οὕτως, ὦ ἄνδρες, ἐκεῖνος τούτων ἔτυχεν ὧνπερ οἱ νόμοι κελεύουσι τοὺς τὰ τοιαῦτα πράττοντας, οὐκ εἰσαρπασθεὶς ἐκ τῆς ὁδοῦ, οὐδ' ἐπὶ τὴν ἑστίαν καταφυγών, ὥσπερ οὗτοι λέγουσι· πῶς γὰρ ἄν, ὅστις ἐν τῷ δωματίῳ πληγεὶς κατέπεσεν εὐθύς, περιέστρεψα δ' αὐτοῦ τὼ χεῖρε, ἔνδον δ' ἦσαν ἄνθρωποι τοσοῦτοι, οὓς διαφυγεῖν οὐκ ἐδύνατο, οὔτε σίδηρον οὔτε ξύλον οὔτε ἄλλο οὐδὲν
28 ἔχων, ᾧ τοὺς εἰσελθόντας ἂν ἠμύνατο. ἀλλ' ὦ ἄνδρες, οἶμαι καὶ ὑμᾶς εἰδέναι ὅτι οἱ μὴ τὰ δίκαια πράττοντες οὐχ ὁμολογοῦσι τοὺς ἐχθροὺς λέγειν ἀληθῆ, ἀλλ' αὐτοὶ ψευδόμενοι καὶ τὰ τοιαῦτα μηχανώμενοι ὀργὰς τοῖς ἀκούουσι κατὰ τῶν τὰ δίκαια πραττόντων παρασκευάζουσι. Πρῶτον μὲν οὖν ἀνάγνωθι τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

29 Οὐκ ἠμφισβήτει, ὦ ἄνδρες, ἀλλ' ὡμολόγει ἀδικεῖν, καὶ ὅπως μὲν μὴ ἀποθάνῃ ἠντιβόλει καὶ ἱκέτευεν, ἀποτίνειν δ' ἕτοιμος ἦν χρήματα. ἐγὼ δὲ τῷ μὲν ἐκείνου τιμήματι οὐ συνεχώρουν, τὸν δὲ τῆς πόλεως νόμον ἠξίουν εἶναι κυριώτερον, καὶ ταύτην ἔλαβον τὴν δίκην, ἣν ὑμεῖς δικαιοτάτην εἶναι ἡγησάμενοι τοῖς τὰ τοιαῦτα ἐπιτηδεύουσιν ἐτάξατε. Καί μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

30 Ἀνάγνωθι δέ μοι καὶ τοῦτον τὸν νόμον ἐκ τῆς στήλης τῆς ἐξ Ἀρείου πάγου.

ΝΟΜΟΣ.

Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες, ὅτι αὐτῷ τῷ δικαστηρίῳ τῷ ἐξ Ἀρείου πάγου, ᾧ καὶ πάτριόν ἐστι καὶ ἐφ' ὑμῶν ἀποδέδοται τοῦ φόνου τὰς δίκας δικάζειν, διαῤῥήδην εἴρηται

v. 2. ὧνπερ] ὥσπερ MN. οἱ νόμοι COX, καὶ νόμοι MN: καὶ οἱ νόμοι ς. 27, 2. τὰ om O. 4. γὰρ ἂν om O. 5. πληγεὶς] ποδηγεὶς N (in diphthongo corr), ποδισθεὶς M (litteris ισθ item a correctore positis). περιέστρεψε O. 6. ἔνδον δ' C: ἔνδον δὲ ς. 7. ἐδύνατο CMN, ceteri ἠδύνατο. ἄλλο οὐδὲν] οὐδὲν ἄλλο O. 28, 1. ᾧ] ὡς N. 2. τὰ om O. 3. ἀληθῆ CMNX: τἀληθῆ ς. 29, 2. μὲν om O. 8. μάρτυρες N, om O. 30, 3. ΝΟΜΟΣ om NO. 4. ἐν ἀρείῳ πάγῳ corr M, οὖν ἀρείου πάγου N. 5. ἐφ'] ὑφ' M. ἀποδίδοται O, ceteri ἀποδέδοται.

τοῦτον μὴ καταγινώσκειν φόνου, ὃς ἂν ἐπὶ δάμαρτι τῇ
ἑαυτοῦ μοιχὸν λαβὼν ταύτην τὴν τιμωρίαν ποιήσηται.
31 καὶ οὕτω σφόδρα ὁ νομοθέτης ἐπὶ ταῖς γαμεταῖς γυναιξὶ
δίκαια ταῦτα ἡγήσατο εἶναι, ὥστε καὶ ἐπὶ ταῖς παλλα-
καῖς ταῖς ἐλάττονος ἀξίαις τὴν αὐτὴν δίκην ἐπέθηκε. καί-
τοι δῆλον ὅτι, εἴ τινα εἶχε ταύτης μείζω τιμωρίαν ἐπὶ
ταῖς γαμεταῖς, ἐποίησεν ἄν· νῦν δὲ οὐχ οἷός τε ὢν ταύ-
της ἰσχυροτέραν ἐπ᾽ ἐκείναις ἐξευρεῖν, τὴν αὐτὴν καὶ ἐπὶ
ταῖς παλλακαῖς ἠξίωσε γίνεσθαι. Ἀνάγνωθι δέ μοι
καὶ τοῦτον τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

32 Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες, ὅτι κελεύει, ἐάν τις ἄνθρωπον ἐλεύ-
θερον ἢ παῖδα αἰσχύνῃ βίᾳ, διπλῆν τὴν βλάβην ὀφεί-
λειν, ἐὰν δὲ γυναῖκα, ἐφ᾽ αἷσπερ ἀποκτείνειν ἔξεστιν, ἐν
τοῖς αὐτοῖς ἐνέχεσθαι. οὕτως, ὦ ἄνδρες, τοὺς βιαζομένους
ἐλάττονος ζημίας ἀξίους ἡγήσατο εἶναι ἢ τοὺς πείθοντας·
τῶν μὲν γὰρ θάνατον κατέγνω, τοῖς δὲ διπλῆν ἐποίησε τὴν
33 βλάβην, ἡγούμενος τοὺς μὲν διαπραττομένους βίᾳ ὑπὸ
τῶν βιασθέντων μισεῖσθαι, τοὺς δὲ πείσαντας οὕτως αὐ-
τῶν τὰς ψυχὰς διαφθείρειν ὥστ᾽ οἰκειοτέρας αὐτοῖς ποι-
95 εῖν τὰς ἀλλοτρίας γυναῖκας ἢ τοῖς ἀνδράσι, καὶ πᾶσαν
ἐπ᾽ ἐκείνοις τὴν οἰκίαν γεγονέναι, καὶ τοὺς παῖδας ἀδή-
λους εἶναι ὁποτέρων τυγχάνουσιν ὄντες, τῶν ἀνδρῶν ἢ τῶν
μοιχῶν· ἀνθ᾽ ὧν ὁ τὸν νόμον τιθεὶς θάνατον αὐτοῖς
34 ἐποίησε τὴν ζημίαν. Ἐμοῦ τοίνυν, ὦ ἄνδρες, οἱ μὲν νό-
μοι οὐ μόνον ἀπεγνωκότες εἰσὶ μὴ ἀδικεῖν, ἀλλὰ καὶ κε-
κελευκότες ταύτην τὴν δίκην λαμβάνειν· ἐν ὑμῖν δ᾽ ἐστὶ
35 πότερον χρὴ τούτους ἰσχυροὺς ἢ μηδενὸς ἀξίους εἶναι. ἐγὼ
μὲν γὰρ οἶμαι πάσας τὰς πόλεις διὰ τοῦτο τοὺς νόμους
τίθεσθαι, ἵνα, περὶ ὧν ἂν πραγμάτων ἀπορῶμεν, παρὰ

v. 1. τοῦτον — φόνου] τούτου — φόνον Reiskius. 31, 5. ἐποίησαν NO. 7. γενέσθαι O. δή C. 32, 1. ὦ add O et corr M. 2. διπλοῦν M. 3. γυναῖκα CMNOX: γυναῖκας ς. 33, 1. πραττομένους O. βίαν CMNOX. 7. τιθεὶς] immo θείς. αὐτοῦ O. 34, 1. Ἐμοῦ] ὁμοῦ O. 35, 2. οἶμαι] οἶδα O.

τούτους ἐλθόντες σκεψώμεθα ὅ τι ἡμῖν ποιητέον ἐστίν.
οὗτοι τοίνυν περὶ τῶν τοιούτων τοῖς ἀδικουμένοις τοιαύτην
36 δίκην λαμβάνειν παρακελεύονται. οἷς ὑμᾶς ἀξιῶ τὴν αὐ-
τὴν γνώμην ἔχειν· εἰ δὲ μή, τοιαύτην ἄδειαν τοῖς μοιχοῖς
ποιήσετε, ὥς καὶ τοὺς κλέπτας ἐπαρεῖτε φάσκειν μοι-
χοὺς εἶναι, εὖ εἰδότας ὅτι, ἐὰν ταύτην τὴν αἰτίαν περὶ
ἑαυτῶν λέγωσι καὶ ἐπὶ τούτῳ φάσκωσιν εἰς τὰς ἀλλο-
τρίας οἰκίας εἰσιέναι, οὐδεὶς αὐτῶν ἅψεται. πάντες γὰρ
εἴσονται ὅτι τοὺς μὲν νόμους τῆς μοιχείας χαίρειν ἐᾶν δεῖ,
τὴν δὲ ψῆφον τὴν ὑμετέραν δεδιέναι· αὕτη γάρ ἐστι πάν-
των τῶν ἐν τῇ πόλει κυριωτάτη.
37 Σκέψασθε [δ'] ὦ ἄνδρες· κατηγοροῦσι γάρ μου ὡς
ἐγὼ τὴν θεράπαιναν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ μετελθεῖν ἐκέλευσα
τὸν νεανίσκον. ἐγὼ δὲ ὦ ἄνδρες δίκαιον μὲν ἂν ποιεῖν
ἡγούμην ᾧτινιοῦν τρόπῳ τὸν τὴν γυναῖκα τὴν ἐμὴν δια-
38 φθείραντα λαμβάνων. εἰ μὲν γὰρ λόγων εἰρημένων ἔργου
δὲ μηδενὸς γεγενημένου μετελθεῖν ἐκέλευον ἐκεῖνον, ἠδί-
κουν ἄν· εἰ δὲ ἤδη πάντων διαπεπραγμένων καὶ πολλάκις
εἰσεληλυθότος εἰς τὴν οἰκίαν τὴν ἐμὴν ᾧτινιοῦν τρόπῳ
39 ἐλάμβανον αὐτόν, σωφρονεῖν ἐμαυτὸν ἡγούμην. σκέψα-
σθε δὲ ὅτι καὶ ταῦτα ψεύδονται· ῥᾳδίως δὲ ἐκ τῶνδε
γνώσεσθε. ἐμοὶ γὰρ ὦ ἄνδρες, ὅπερ καὶ πρότερον εἶπον,
φίλος ὢν Σώστρατος καὶ οἰκείως διακείμενος ἀπαντήσας
ἐξ ἀγροῦ περὶ ἡλίου δυσμὰς συνεδείπνει, καὶ ἐπειδὴ κα-
40 λῶς εἶχεν αὐτῷ, ἀπιὼν ᾤχετο. καίτοι πρῶτον μὲν ὦ ἄν-
δρες ἐνθυμήθητε ὅτι, εἰ ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ἐγὼ ἐπεβού-
λευον Ἐρατοσθένει, πότερον ἦν μοι κρεῖττον αὐτῷ ἑτέ-
ρωθι δειπνεῖν ἢ τὸν συνδειπνήσοντά μοι εἰσαγαγεῖν;
οὕτω γὰρ ἂν ἧττον ἐτόλμησεν ἐκεῖνος εἰσελθεῖν εἰς
τὴν οἰκίαν. εἶτα δοκῶ ἂν ὑμῖν τὸν συνδειπνοῦντα ἀφεὶς

v. 2. οὗτοι] ὅτι O. 36, 4. ὅτι om O. 37, 1. δὲ add corr M. 3. δίκαια C. μὲν CNOX: ἐμὲ ς. ἂν] ἐὰν O. 38, 4. εἰσελθόντος O. 39, 2. ῥᾳδία C. 4. σώκρατος C. 40, 2. εἰ om O. 4. ἢ] ἢ καὶ corr. M. συνδειπνήσαντά O. μοι] με O, om M. 5. ἂν] ἦν O. 6. οἰκείαν O.

μόνος καταλειφθῆναι καὶ ἔρημος γενέσθαι, ἢ κελεύειν
41 ἐκεῖνον μένειν, ἵνα μετ᾽ ἐμοῦ τὸν μοιχὸν ἐτιμωρεῖτο; ἔπει-
τα, ὦ ἄνδρες, οὐκ ἂν δοκῶ ὑμῖν τοῖς ἐπιτηδείοις μεθ᾽
ἡμέραν παραγγεῖλαι, καὶ κελεῦσαι αὐτοὺς συλλεγῆναι
εἰς οἰκίαν τῶν φίλων τῶν ἐγγυτάτω, μᾶλλον ἢ ἐπειδὴ
τάχιστα ᾐσθόμην τῆς νυκτὸς περιτρέχειν, οὐκ εἰδὼς ὅντι-
να οἴκοι καταλήψομαι καὶ ὅντινα ἔξω; καὶ ὡς Ἁρ-
μόδιον μὲν καὶ τὸν δεῖνα ἦλθον οὐκ ἐπιδημοῦντας (οὐ γὰρ
ᾔδειν), ἑτέρους δὲ οὐκ ἔνδον ὄντας κατέλαβον, οὓς δ᾽ οἷός
42 τε ἦν λαβὼν ἐβάδιζον. καίτοιγε εἰ προῄδειν, οὐκ ἂν δοκῶ
ὑμῖν καὶ θεράποντας παρασκευάσασθαι καὶ τοῖς φίλοις
παραγγεῖλαι, ἵν᾽ ὡς ἀσφαλέστατα μὲν αὐτὸς εἰσῄειν (τί
γὰρ ᾔδειν εἴ τι κἀκεῖνος εἶχε σιδήριον; ὡς μετὰ πλεί-
στων δὲ μαρτύρων τὴν τιμωρίαν ἐποιούμην, νῦν δ᾽ οὐδὲν
εἰδὼς τῶν ἐσομένων ἐκείνῃ τῇ νυκτί, οὓς οἷός τε ἦν παρέ-
λαβον. Καί μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

43 Τῶν μὲν μαρτύρων ἀκηκόατε, ὦ ἄνδρες· σκέψασθε δὲ
παρ᾽ ὑμῖν αὐτοῖς οὕτω περὶ τούτου τοῦ πράγματος, ζη-
τοῦντες εἴ τις ἐμοὶ καὶ Ἐρατοσθένει ἔχθρα γεγένηται
44 πώποτε πλὴν ταύτης. οὐδεμίαν γὰρ εὑρήσετε, οὔτε γὰρ
συκοφαντῶν γραφάς με ἐγράψατο, οὔτε ἐκβάλλειν ἐκ
τῆς πόλεως ἐπεχείρησεν, οὔτε ἰδίας δίκας ἐδικάζετο, οὔτε
συνῄδει κακὸν οὐδὲν ὃ ἐγὼ δεδιὼς μή τις πύθηται ἐπεθύ-
μουν αὐτὸν ἀπολέσαι, οὔτε εἰ ταῦτα διεπραξάμην, ἤλ-
πιζον [μὲν] χρήματα λήψεσθαι· ἔνιοι γὰρ τοιούτων
45 πραγμάτων ἕνεκεν θάνατον ἀλλήλοις ἐπιβουλεύουσι. το-
96 σούτου τοίνυν δεῖ ἢ λοιδορία ἢ παροινία ἢ ἄλλη τις διαφο-
ρὰ ἡμῖν γεγονέναι, ὥστε οὐδὲ ἑωρακὼς ἦν τὸν ἄνθρωπον
πώποτε πλὴν ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτί. τί ἂν οὖν βουλόμενος
ἐγὼ τοιοῦτον κίνδυνον ἐκινδύνευον, εἰ μὴ τὸ μέγιστον τῶν

42, 5. ἐποιησάμην O. 8. μαρτυρία N: μαρτυρίαι ς. 43, 2. ζη-
μιοῦντες O. 3. πώποτε γεγένηται O. 44, 5. αὐτὸν om O. 5. μὲν
deletum in M. 45, 1. τοσούτου] τοσούτῳ COX, τοσοῦτο N.
3. οὐδὲ corr M: οὔτε ς. 4. ἐν om O. οὖν om pr M.

46ἀδικημάτων ἣν ὑπ' αὐτοῦ ἠδικημένος; ἔπειτα παρακα-
λέσας αὐτὸς μάρτυρας ᾐσέβουν, ἐξόν μοι, εἴπερ ἀδίκως ἐπε-
θύμουν αὐτὸν ἀπολέσαι, μηδένα μοι τούτων συνειδέναι;
47 Ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες, οὐκ ἰδίαν ὑπὲρ ἐμαυτοῦ νομί-
ζω ταύτην γενέσθαι τὴν τιμωρίαν, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς πόλεως
ἁπάσης· οἱ γὰρ τοιαῦτα πράττοντες, ὁρῶντες οἷα τὰ ἆθλα
πρόκειται τῶν τοιούτων ἁμαρτημάτων, ἧττον εἰς τοὺς
ἄλλους ἐξαμαρτήσονται, ἐὰν καὶ ὑμᾶς ὁρῶσι τὴν αὐ-
48τὴν γνώμην ἔχοντας. εἰ δὲ μή, πολὺ κάλλιον τοὺς μὲν
κειμένους νόμους ἐξαλεῖψαι, ἑτέρους δὲ θεῖναι, οἵτινες
τοὺς μὲν φυλάττοντας τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας ταῖς ζη-
μίαις ζημιώσουσι, τοῖς δὲ βουλομένοις εἰς αὐτὰς ἁμαρ-
49τάνειν πολλὴν ἄδειαν ποιήσουσι. πολὺ γὰρ οὕτω δικαιό-
τερον ἢ ὑπὸ τῶν νόμων τοὺς πολίτας ἐνεδρεύεσθαι, οἳ κε-
λεύουσι μέν, ἐάν τις μοιχὸν λάβῃ, ὅ τι ἂν βούληται
χρῆσθαι, οἱ δ' ἀγῶνες δεινότεροι τοῖς ἀδικουμένοις κα-
θεστήκασιν ἢ τοῖς παρὰ τοὺς νόμους τὰς ἀλλοτρίας κα-
50ταισχύνουσι γυναῖκας. ἐγὼ γὰρ νῦν καὶ περὶ τοῦ σώμα-
τος καὶ περὶ τῶν χρημάτων καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἁπάν-
των κινδυνεύω, ὅτι τοῖς τῆς πόλεως νόμοις ἐπειθόμην.

2.

ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ

190

ΤΟΙΣ ΚΟΡΙΝΘΙΩΝ ΒΟΗΘΟΙΣ.

Εἰ μὲν ἡγούμην οἷόν τε εἶναι, ὦ παρόντες ἐπὶ τῷδε τῷ τάφῳ, λόγῳ δηλῶσαι τὴν τῶν ἐνθάδε κειμένων ἀνδρῶν ἀρετήν, ἐμεμψάμην ἂν τοῖς ἐπαγγείλασιν ἐπ' αὐτοῖς ἐξ ὀλίγων ἡμερῶν λέγειν. ἐπειδὴ δὲ πᾶσιν ἀνθρώποις ὁ πᾶς χρόνος οὐχ ἱκανὸς λόγον ἴσον παρασκευάσαι τοῖς τούτων

46, 2. εἴπερ — μοι om C. 47, 1. οὖν om O. 5. ἐξαμαρτή- σονται σονται CN et corr M, ἐξαμαρτήσουσιν X: ἐξαμαρτήσουσιν ς. καὶ] δὲ N, γε corr M. 48, 2. κειμένους] κοινοὺς O. 3. τὰς ζημίας O. 4. αὐτὰς] τὰς O. 49, 2. ἀνεδρεύεσθαι C. 3. ἂν] ἂν οὖν CNX, ἂν οὐ M. 50, 3. τῆς πόλεως om C. §. 1. v. 2. ἀνδρῶν om FX. 3. ἀπαγγείλασιν M. 4. δὲ πᾶσιν CFGMNUVX: δὲ τοῖς πᾶσιν ς.

ἔργοις, διὰ τοῦτο καὶ ἡ πόλις μοι δοκεῖ, προνοουμένη τῶν ἐνθάδε λεγόντων, ἐξ ὀλίγου τὴν πρόσταξιν ποιεῖσθαι, ἡγουμένη οὕτως ἂν μάλιστα συγγνώμης αὐτοὺς παρὰ
2 τῶν ἀκουσάντων τυγχάνειν. ὅμως δὲ ὁ μὲν λόγος μοι περὶ τούτων, ὁ δ' ἀγὼν οὐ πρὸς τὰ τούτων ἔργα ἀλλὰ πρὸς τοὺς πρότερον ἐπ' αὐτοῖς εἰρηκότας. τοσαύτην γὰρ ἀφθονίαν παρεσκεύασεν ἡ τούτων ἀρετὴ καὶ τοῖς ποιεῖν δυναμένοις καὶ τοῖς εἰπεῖν βουληθεῖσιν, ὥστε καλὰ μὲν πολλὰ τοῖς προτέροις περὶ αὐτῶν εἰρῆσθαι, πολλὰ δὲ καὶ ἐκείνοις παραλελεῖφθαι, ἱκανὰ δὲ καὶ τοῖς ἐπιγιγνομένοις ἐξεῖναι εἰπεῖν· οὔτε γὰρ γῆς ἄπειροι οὔτε θαλάττης οὐδεμιᾶς, πανταχοῦ δὲ καὶ παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις οἱ τὰ αὑτῶν πενθοῦντες κακὰ τὰς τούτων ἀρετὰς ὑμνοῦσι.

3 Πρῶτον μὲν οὖν τοὺς παλαιοὺς κινδύνους τῶν προγόνων δίειμι, μνήμην παρὰ τῆς φήμης λαβών· ἄξιον γὰρ πᾶσιν ἀνθρώποις κἀκείνων μεμνῆσθαι, ὑμνοῦντας μὲν ἐν ταῖς ᾠδαῖς, λέγοντας δ' ἐν ταῖς τῶν ἀγαθῶν μνήμαις, τιμῶντας δ' ἐν τοῖς καιροῖς τοῖς τοιούτοις, παιδεύοντας δ' ἐν τοῖς τῶν τεθνεώτων ἔργοις τοὺς ζῶντας.

4 Ἀμαζόνες γὰρ Ἄρεος μὲν τὸ παλαιὸν ἦσαν θυγατέρες, οἰκοῦσαι δὲ παρὰ τὸν Θερμώδοντα ποταμόν, μόναι μὲν ὡπλισμέναι σιδήρῳ τῶν περὶ αὐτάς, πρῶται δὲ τῶν πάντων ἐφ' ἵππους ἀναβᾶσαι, οἷς ἀνελπίστως δι' ἀπειρίαν τῶν ἐναντίων ᾕρουν μὲν τοὺς φεύγοντας, ἀπέλειπον δὲ τοὺς διώκοντας, ἐνομίζοντο δὲ διὰ τὴν εὐψυχίαν μᾶλλον ἄνδρες ἢ διὰ τὴν φύσιν γυναῖκες· πλέον γὰρ ἐδόκουν τῶν ἀνδρῶν ταῖς ψυχαῖς διαφέρειν ἢ ταῖς

v. 1. μοι δοκεῖ om U. 2. τῶν — ἡγουμένη om U. 3. αὐτοὺς om F. 2, 1. ὅμως] *malim* ὅλως. Reiskius. 2. τούτων] τούτου G. πρὸς — πρὸς] κατὰ — κατὰ U. 4. ἐσκεύασεν U. 5. εἰπεῖν] ποιεῖν F. 7. καὶ om U. 8. ἐξεῖναι] ἐξεῖν N et pr M, ἔτι εἶναι Wakefield, S. C. part. 2. p. 151. 9. θαλάσσης U. πανταχῆ CFN. καὶ om U. 10. ποθοῦντες καλὰ U. 11. ἐξυμνοῦσι F.
3, 4. μνήμαις FGU: γνώμαις ς. 6. τῶν om CMN. 4, 1. ante γὰρ omisi μὲν cum CFGMNUVX. ἄρεως CFU. 3. μὲν om M. 5. ἀπέλιπον CV. 6. εὐτυχίαν U. 7. μᾶλλον om F.

5 ἰδέαις ἐλλείπειν. ἄρχουσαι δὲ πολλῶν ἐθνῶν, καὶ ἔργῳ μὲν τοὺς περὶ αὐτὰς καταδεδουλωμέναι, λόγῳ δὲ περὶ τῆσδε τῆς χώρας ἀκούουσαι κλέος μέγα, πολλῆς δόξης καὶ μεγάλης ἐλπίδος χάριν παραλαβοῦσαι τὰ μαχιμώτατα τῶν ἐθνῶν ἐστράτευσαν ἐπὶ τήνδε τὴν πόλιν. τυχοῦσαι δ' ἀγαθῶν ἀνδρῶν ὁμοίας ἐκτήσαντο τὰς ψυχὰς τῇ φύσει, καὶ ἐναντίαν τὴν δόξαν τῆς προτέρας λαβοῦσαι μᾶλλον ἐκ τῶν κινδύνων ἢ ἐκ τῶν σωμάτων ἔδοξαν εἶναι

191 6 γυναῖκες. μόναις δ' αὐταῖς οὐκ ἐξεγένετο ἐκ τῶν ἡμαρτημένων μαθούσαις ἄμεινον περὶ τῶν λοιπῶν βουλεύσασθαι, οὐδ' οἴκαδε ἀπελθούσαις ἀπαγγεῖλαι τήν τε σφετέραν αὐτῶν δυστυχίαν καὶ τὴν τῶν ἡμετέρων προγόνων ἀρετήν· αὐτοῦ γὰρ ἀποθανοῦσαι, καὶ δίκην τῆς ἀνοίας δοῦσαι, τῆσδε μὲν τῆς πόλεως διὰ τὴν ἀρετὴν ἀθάνατον μνήμην ἐποιήσαντο, τὴν δε ἑαυτῶν πατρίδα διὰ τὴν ἐνθάδε συμφορὰν ἀνώνυμον κατέστησαν. ἐκεῖναι μὲν οὖν τῆς ἀλλοτρίας ἀδίκως ἐπιθυμήσασαι τὴν ἑαυτῶν δικαίως ἀπώλεσαν.

7 Ἀδράστου δὲ καὶ Πολυνείκους ἐπὶ Θήβας στρατευσάντων καὶ ἡττηθέντων μάχῃ, οὐκ ἐώντων Καδμείων θάπτειν τοὺς νεκρούς, Ἀθηναῖοι ἡγησάμενοι ἐκείνους μέν, εἴ τι ἠδίκουν, ἀποθανόντας δίκην ἔχειν τὴν μεγίστην, τοὺς δὲ κάτω τὰ αὑτῶν οὐ κομίζεσθαι, ἱερῶν δὲ μιαινομένων τοὺς ἄνω θεοὺς ἀσεβεῖσθαι, τὸ μὲν πρῶτον πέμψαντες κήρυκας ἐδέοντο αὐτῶν δοῦναι τὴν τῶν νεκρῶν

8 ἀναίρεσιν, νομίζοντες ἀνδρῶν μὲν ἀγαθῶν εἶναι ζῶντας τοὺς ἐχθροὺς τιμωρήσασθαι, ἀπιστούντων δὲ σφίσιν αὐ-

5, 1. ἰδίαις MN. 2. καταδεδουλωκέναι C, ἀποδεδουλωμέναι U. φύσει
7. μνήμη U. τοῖς προτέροις G. 6, 2. ἄμεινον περὶ τῶν λοιπῶν βουλεύσασθαι F, περὶ τῶν λοιπῶν βουλεύσασθαι ἄμεινον G: περὶ τῶν λοιπῶν ἄμεινον βουλεύσασθαι ς. 3. ἀπαγγεῖλαι et τε om F. 5. δίκην τῆς ἀνοίας δοῦσαι F: δοῦσαι δίκην τῆς ἀνοίας ς. 7. αὐτῶν U. 8. κατεστήσαντο F. 9. ἑαυτῶν CFGMNU: αὐτῶν ς.
7, 2. ἐώντων Καδμείων FGMNUVX: ἐώντων τῶν Καδμείων ς. 4. Reiskius ἠδικοῦντο, ἀποθανόντων. idem antea (Animadvers. in Gr. auct. 2. p. 11.) ἠδίκουν οἱ ἀποθανόντες. 5. μιαινομένων] μὴ γενομένων G. 6. ἄνω om F. 7. τῶν] τὴν τῶν F. 8, 2. δὲ] τε καὶ U, δὲ καὶ V.

τοῖς ἐν τοῖς τῶν τεθνεώτων σώμασι τὴν εὐψυχίαν ἐπιδείκνυσθαι, οὐ δυνάμενοι δὲ τούτων τυχεῖν ἐστράτευσαν ἐπ᾽ αὐτούς, οὐδεμιᾶς διαφορᾶς πρότερον πρὸς Καδμείους αὐτοῖς ὑπαρχούσης, οὐδὲ τοῖς ζῶσιν Ἀργείων χαρι-
9 ζόμενοι, ἀλλὰ τοὺς τεθνεῶτας ἐν τῷ πολέμῳ ἀξιοῦντες τῶν νομιζομένων τυγχάνειν πρὸς τοὺς ἑτέρους ὑπὲρ ἀμφοτέρων ἐκινδύνευσαν, ὑπὲρ μὲν τῶν, ἵνα μηκέτι εἰς τοὺς τεθνεῶτας ἐξαμαρτάνοντες πλείω περὶ τοὺς θεοὺς ἐξυβρίσωσιν, ὑπὲρ δὲ τῶν ἑτέρων, ἵνα μὴ πρότερον εἰς τὴν αὑτῶν ἀπέλθωσι πατρίου τιμῆς ἀτυχήσαντες καὶ Ἑλληνικοῦ
10 νόμου στερηθέντες καὶ κοινῆς ἐλπίδος ἡμαρτηκότες. ταῦτα διανοηθέντες, καὶ τὰς ἐν τῷ πολέμῳ τύχας κοινὰς ἁπάντων ἀνθρώπων νομίζοντες, πολλοὺς μὲν πολεμίους κτώμενοι, τὸ δὲ δίκαιον ἔχοντες σύμμαχον ἐνίκων μαχόμενοι. καὶ οὐχ ὑπὸ τῆς τύχης ἐπαρθέντες μείζονος παρὰ Καδμείων τιμωρίας ἐπεθύμησαν, ἀλλ᾽ ἐκείνοις μὲν ἀντὶ τῆς ἀσεβείας τὴν ἑαυτῶν ἀρετὴν ἐπεδείξαντο, αὐτοὶ δὲ λαβόντες τὰ ἆθλα ὧνπερ ἕνεκεν ἀφίκοντο, τοὺς Ἀργείων νεκρούς, ἔθαψαν ἐν τῇ αὑτῶν Ἐλευσῖνι. περὶ μὲν οὖν τοὺς ἀποθανόντας τῶν ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας τοιοῦτοι γεγόνασιν.

11 Ὑστέρῳ δὲ χρόνῳ, ἐπειδὴ Ἡρακλῆς μὲν ἐξ ἀνθρώπων ἠφανίσθη, οἱ δὲ παῖδες αὐτοῦ ἔφευγον μὲν Εὐρυσθέα, ἐξηλαύνοντο δὲ ὑπὸ πάντων τῶν Ἑλλήνων, αἰσχυνομένων μὲν τοῖς ἔργοις, φοβουμένων δὲ τὴν Εὐρυσθέως δύναμιν, ἀφικόμενοι εἰς τήνδε τὴν πόλιν ἱκέται ἐπὶ τῶν βωμῶν
12 ἐκαθέζοντο· ἐξαιτουμένου δὲ αὐτοὺς Εὐρυσθέως Ἀθηναῖοι οὐκ ἠθέλησαν ἐκδοῦναι, ἀλλὰ τὴν Ἡρακλέους ἀρετὴν μᾶλλον ᾐδοῦντο ἢ τὸν κίνδυνον τὸν ἑαυτῶν ἐφοβοῦντο, καὶ

v. 1. σώματι C. εὐψυχίαν] ἀνδρίαν U. 4. αὐτοῖς add F. 9, 6. ἐπανέλθωσι U. πατρίου] πατρίδα οὐ F. 10, 2. ἐν CFGUV: ἐπὶ ς. τῷ om C. 3. μὲν om FUV. 4. δὲ om F. 7. εὐσεβείας U. 8. ἕνεκεν G, ἕνεκ᾽ U. ἀργείους UV. 9. ἑαυτῶν M. 10. μὲν om G. 11, 2. ἔφυγον G. 3. αἰσχυνόμενοι — φοβούμενοι F, ut videtur, correctus. 5. τῶν βωμῶν CFGMNUVX: τὸν βωμὸν ς. 12, 1. ἐκαθίζοντο C, καθίζονται F. 2. ἐκδοῦναι om U.

ἠξίουν ὑπὲρ τῶν ἀσθενεστέρων μετὰ τοῦ δικαίου δια-
μάχεσθαι μᾶλλον ἢ τοῖς δυναμένοις χαριζόμενοι τοὺς ὑπ'
3ἐκείνων ἀδικουμένους ἐκδοῦναι. ἐπιστρατεύσαντος δ' Εὐ-
ρυσθέως μετὰ τῶν ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ Πελοπόννησον
ἐχόντων, οὐκ ἐγγὺς τῶν δεινῶν γενόμενοι μετέγνωσαν,
ἀλλὰ τὴν αὐτὴν εἶχον γνώμην ἥνπερ πρότερον, ἀγαθὸν
μὲν οὐδὲν ἰδίᾳ ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτῶν πεπονθότες, ἐκείνους
4τ' οὐκ εἰδότες ὁποῖοί τινες ἄνδρες ἔσονται γενόμενοι· δί-
καιον δὲ νομίζοντες εἶναι, οὐ προτέρας ἔχθρας ὑπαρ-
χούσης πρὸς Εὐρυσθέα, οὐδὲ κέρδους προκειμένου πλὴν
δόξης ἀγαθῆς, τοσοῦτον κίνδυνον ὑπὲρ αὐτῶν ἤραντο,
τοὺς μὲν ἀδικουμένους ἐλεοῦντες, τοὺς δ' ὑβρίζοντας
μισοῦντες, καὶ τοὺς μὲν κωλύειν ἐπιχειροῦντες, τοῖς δ'
ἐπικουρεῖν ἀξιοῦντες, ἡγούμενοι ἐλευθερίας μὲν σημεῖον
εἶναι μηδὲν ποιεῖν ἄκοντας, δικαιοσύνης δὲ τοῖς ἀδικου-
μένοις βοηθεῖν, εὐψυχίας δ' ὑπὲρ τούτων ἀμφοτέρων, εἰ
5δέοι, μαχομένους ἀποθνήσκειν. τοσοῦτον δ' ἐφρόνουν ἀμ-
φότεροι, ὥσθ' οἱ μὲν μετ' Εὐρυσθέως οὐδὲν παρ' ἑκόν-
92των ἐζήτουν εὑρίσκεσθαι, Ἀθηναῖοι δὲ οὐκ ἠξίουν Εὐρυ-
σθέα αὐτὸν ἱκετεύοντα τοὺς ἱκέτας αὐτῶν ἐξελεῖν. πα-
ραταξάμενοι δ' ἰδίᾳ δυνάμει τὴν ἐξ ἁπάσης Πελοπον-
νήσου στρατιὰν ἐλθοῦσαν ἐνίκων μαχόμενοι. καὶ τῶν
Ἡρακλέους παίδων τὰ μὲν σώματα εἰς ἄδειαν κατέ-
στησαν, ἀπαλλάξαντες δὲ τοῦ δέους καὶ τὰς ψυχὰς
ἠλευθέρωσαν, διὰ δὲ τὴν τοῦ πατρὸς ἀρετὴν ἐκείνους
6τοῖς αὐτῶν κινδύνοις ἐστεφάνωσαν. τοσοῦτον δὲ εὐτυ-
χέστεροι παῖδες ὄντες ἐγένοντο τοῦ πατρός· ὁ μὲν γάρ,
καίπερ ὢν ἀγαθῶν πολλῶν αἴτιος ἅπασιν ἀνθρώποις,

v. 1. ὑπὲρ] μετὰ U. μάχεσθαι U. 13, 2. ἐν om CMNUX. 4. ἔσχον G. 14, 1. τ' CMNX: δ' ς. 2. εἶναι om G. 4. αὐτοῦ G. 7. ἐπικουρεῖν] ἐπιχειρεῖν F. 9. εἰ δέοι ante ὑπὲρ ponit C. 15, 2. μετ'] παρ' G. ἀκόντων FGUV. 3. ἐξευρίσκεσθαι C. 4. ἱκετεύοντας V. αὐτῶν] παρ' αὐτῶν FGU. ἐξαιτεῖν FG. 5. δ'] δὴ F. 7. ἡρακλέος FG: om pr M et in lacuna N. 8. ἐπαλλάξαντες C. δὲ] om CMN. 9. δὲ add FG. ἐκείνους τοῖς F, ἐκείνους δὴ τοῖς G: ἐκείνους δὲ τοῖς ς. 16, 1. εὐτυχέστεροι om G. 16, 3. πολλῶν ἀγαθῶν GUV. πᾶσιν G.

ἐπίπονον καὶ φιλόνεικον καὶ φιλότιμον αὑτῷ κατα-
στήσας τὸν βίον τοὺς μὲν ἄλλους ἀδικοῦντας ἐκόλασεν,
Εὐρυσθέα δὲ καὶ ἐχθρὸν ὄντα καὶ εἰς αὐτὸν ἐξαμαρ-
τάνοντα οὐχ οἷός τε ἦν τιμωρήσασθαι· οἱ δὲ παῖδες
αὐτοῦ διὰ τήνδε τὴν πόλιν τῇ αὐτῇ εἶδον ἡμέρᾳ τήν θ'
ἑαυτῶν σωτηρίαν καὶ τὴν τῶν ἐχθρῶν τιμωρίαν.

17 Πολλὰ μὲν οὖν ὑπῆρχε τοῖς ἡμετέροις προγόνοις μιᾷ
γνώμῃ χρωμένοις περὶ τοῦ δικαίου διαμάχεσθαι. ἥ τε
γὰρ ἀρχὴ τοῦ βίου δικαία· οὐ γάρ, ὥσπερ οἱ πολλοί,
πανταχόθεν συνειλεγμένοι καὶ ἑτέρους ἐκβαλόντες
τὴν ἀλλοτρίαν ᾤκησαν, ἀλλ' αὐτόχθονες ὄντες τὴν αὐτὴν
18 ἐκέκτηντο καὶ μητέρα καὶ πατρίδα. πρῶτοι δὲ καὶ μό-
νοι ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ ἐκβαλόντες τὰς παρὰ σφίσιν
αὐτοῖς δυναστείας δημοκρατίαν κατεστήσαντο, ἡγούμενοι
τὴν πάντων ἐλευθερίαν ὁμόνοιαν εἶναι μεγίστην, κοινὰς δ'
ἀλλήλοις τὰς ἐκ τῶν κινδύνων ἐλπίδας ποιήσαντες ἐλευ-
19 θέραις ταῖς ψυχαῖς ἐπολιτεύοντο, νόμῳ τοὺς ἀγαθοὺς
τιμῶντες καὶ τοὺς κακοὺς κολάζοντες, ἡγησάμενοι θη-
ρίων μὲν ἔργον εἶναι ὑπ' ἀλλήλων βίᾳ κρατεῖσθαι, ἀν-
θρώποις δὲ προσήκειν νόμῳ μὲν ὁρίσασθαι τὸ δίκαιον,
λόγῳ δὲ πεῖσαι, ἔργῳ δὲ τούτοις ὑπηρετεῖν, ὑπὸ νόμου
μὲν βασιλευομένους, ὑπὸ λόγου δὲ διδασκομένους.

20 Καὶ γάρ τοι καὶ φύντες καλῶς καὶ γνόντες ὅμοια,
πολλὰ μὲν καλὰ καὶ θαυμαστὰ οἱ πρόγονοι τῶν ἐνθάδε
κειμένων εἰργάσαντο, ἀείμνηστα δὲ καὶ μεγάλα καὶ
πανταχοῦ οἱ ἐξ ἐκείνων γεγονότες τρόπαια διὰ τὴν αὑτῶν
ἀρετὴν κατέλιπον. μόνοι γὰρ ὑπὲρ ἁπάσης τῆς Ἑλ-

v. 1. φιλότιμον καὶ φιλόνεικον C. 3. καὶ om GU. ἐχθρὸν] αἰσχρὸν FG. 5. διὰ om G. 17, 2. χρησαμένοις F. ἥ τε] Reiskius ἡ μέν. 4. πανταχόθεν συνειλεγμένοι om G. καὶ τοὺς ἑτέρους G. ἐκβάλλοντες CFMNUVX. 18, 1. καὶ ante μητέρα add F. 2. ἐκβάλλοντες NUV et pr M. τὰς om U. 4. ὁμόνοιαν om F. 19, 1. ἐπολιτεύσαντο G. 2. τιμῶντες] πομῶντες N. 4. προσῆκον C. ὁρίσαι CMNUVX. 6. βασιλευομένοις CN et corr M, βασιλευομένοις [ους] X. διδασκομένοις C et corr M, διδασκομένοις [ους] X. 20, 5. μόνοι] μύριοι G. ἁπάσης] ἁπάντων N.

λάδος πρὸς πολλὰς μυριάδας τῶν βαρβάρων διεκινδύ-
21νευσαν. ὁ γὰρ τῆς Ἀσίας βασιλεὺς οὐκ ἀγαπῶν τοῖς
ὑπάρχουσιν ἀγαθοῖς, ἀλλ' ἐλπίζων καὶ τὴν Εὐρώπην
δουλώσασθαι, ἔστειλε πεντήκοντα μυριάδας στρατιάν.
ἡγησάμενοι δέ, εἰ τήνδε τὴν πόλιν ἢ ἑκοῦσαν φίλην
ποιήσαιντο ἢ ἄκουσαν καταστρέψαιντο, ῥᾳδίως τῶν
ἄλλων Ἑλλήνων ἄρξειν, ἀπέβησαν εἰς Μαραθῶνα,
νομίσαντες οὕτως ἂν ἐρημοτάτους εἶναι συμμάχων
τοὺς Ἕλληνας, εἰ ἔτι στασιαζούσης τῆς Ἑλλάδος ᾧ
τινὶ χρὴ τρόπῳ τοὺς ἐπιόντας ἀμύνασθαι, τὸν κίνδυνον
22ποιήσαιντο. ἔτι δ' αὐτοῖς ἐκ τῶν προτέρων ἔργων περὶ
τῆς πόλεως τοιαύτη δόξα παρειστήκει, ὡς εἰ μὲν πρό-
τερον ἐπ' ἄλλην πόλιν ἴασιν, ἐκείνοις καὶ Ἀθηναί-
οις πολεμήσουσι· προθύμως γὰρ τοῖς ἀδικουμένοις
ἥξουσι βοηθήσοντες· εἰ δ' ἐνθάδε πρῶτον ἀφίξονται, οὐ-
δένας ἄλλους τῶν Ἑλλήνων τολμήσειν ἑτέρους σώζοντας
φανερὰν ἔχθραν πρὸς ἐκείνους ὑπὲρ αὐτῶν καταθέσθαι.
23οἱ μὲν τοίνυν τοιαῦτα διενοοῦντο· οἱ δ' ἡμέτεροι πρό-
γονοι οὐ λογισμῷ δόντες τοὺς ἐν τῷ πολέμῳ κινδύνους,
ἀλλὰ νομίζοντες τὸν εὐκλεᾶ θάνατον ἀθάνατον περὶ τῶν
ἀγαθῶν καταλείπειν λόγον, οὐκ ἐφοβήθησαν τὸ πλῆθος
τῶν ἐναντίων, ἀλλὰ τῇ αὑτῶν ἀρετῇ μᾶλλον ἐπίστευσαν.
καὶ αἰσχυνόμενοι ὅτι ἦσαν οἱ βάρβαροι αὐτῶν ἐν τῇ
χώρᾳ, οὐκ ἀνέμειναν πυθέσθαι οὐδὲ βοηθῆσαι τοὺς
συμμάχους, οὐδ' ᾠήθησαν δεῖν ἑτέροις τῆς σωτηρίας

v. 1. πρὸς om FG. πολλὰς om F. 21, 3. δουλώσασθαι FGMN: δουλώσεσθαι ς. 4. ἡγησάμενοι δέ om G. 5. καταστρέψαιντο ἄκουσαν F. 6. ἄλλων] πολλῶν CMUVX. 7. νομίζοντες FGU. ἐρημοτάτους] ὀρθωτάτους N. 8. ᾧ τινὶ χρὴ τρόπῳ τοὺς] lacuna in CMN. 9. ἀμύνεσθαι F. 22, 1. ἔτι δ' αὐτοῖς ἐκ τῶν] lacuna in C. 2. περιειστήκει FG, ἐνειστήκει C: om cum ipsis ὡς εἰ μὲν πρότερον MN. 3. πόλιν] πόλεων N et mg M. ἴασιν FGUV: ἴωσιν ς. 4. προθύμως γὰρ] αὐτοὶ γὰρ C: om MN. 5. ἀφίξονται CFGMNUVX: ἀφίξωνται ς. 23, 1. τοίνυν om C. τοιαῦτα CGUV: ταῦτα ς. διελογίζοντο C. οἱ δ'] ἀλλ' MN. 2. δόντες F, ἰδόντες G, εἰδότες ς. 4. ἀπολείπειν U. 6. οἱ βάρβαροι om C. 7. ἐνέμειναν CMNUX; F quid habeat, non liquet. τοῖς συμμάχοις F.

χάριν εἰδέναι, ἀλλὰ σφίσιν αὐτοῖς τοὺς ἄλλους Ἕλ-
24 ληνας. ταῦτα μιᾷ γνώμῃ πάντες γνόντες ἀπήντων
ὀλίγοι πρὸς πολλούς· ἐνόμιζον γὰρ ἀποθανεῖν μὲν αὐ-
τοῖς μετὰ πάντων προσήκειν, ἀγαθοὺς δ' εἶναι μετ'
193 ὀλίγων, καὶ τὰς μὲν ψυχὰς ἀλλοτρίας διὰ τὸν θάνατον
κεκτῆσθαι, τὴν δ' ἐκ τῶν κινδύνων μνήμην ἰδίαν κατα-
λείψειν. ἠξίουν δ', οὓς μὴ μόνοι νικῷεν, οὐδ' ἂν μετὰ
συμμάχων δύνασθαι· καὶ ἡττηθέντες μὲν ὀλίγῳ τῶν ἄλ-
λων προαπολεῖσθαι, νικήσαντες δὲ καὶ τοὺς ἄλλους
25 ἐλευθερώσειν. ἄνδρες δ' ἀγαθοὶ γενόμενοι, καὶ τῶν μὲν
σωμάτων ἀφειδήσαντες, ὑπὲρ δὲ τῆς ἀρετῆς οὐ φιλοψυ-
χήσαντες, καὶ μᾶλλον τοὺς παρ' αὐτοῖς νόμους αἰσχυ-
νόμενοι ἢ τὸν πρὸς τοὺς πολεμίους κίνδυνον φοβούμενοι,
ἔστησαν μὲν τρόπαια ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος τῶν βαρβάρων
ἐν τῇ αὑτῶν, ὑπὲρ χρημάτων εἰς τὴν ἀλλοτρίαν ἐμβα-
26 λόντων, παρὰ τοὺς ὅρους τῆς χώρας, οὕτω δὲ διὰ τα-
χέων τὸν κίνδυνον ἐποιήσαντο, ὥστε οἱ αὐτοὶ τοῖς ἄλλοις
ἀπήγγειλαν τήν τ' ἐνθάδε ἄφιξιν τῶν βαρβάρων καὶ
τὴν τῶν προγόνων νίκην. καὶ γάρ τοι οὐδεὶς τῶν ἄλλων
ἔδεισεν ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος κινδύνου, ἀλλ' ἀκούσαντες
ὑπὲρ τῆς αὑτῶν ἐλευθερίας ἥσθησαν. ὥστε οὐδὲν θαυ-
μαστόν, πάλαι τῶν ἔργων γεγενημένων, ὥσπερ καινῶν
ὄντων ἔτι καὶ νῦν τὴν ἀρετὴν αὐτῶν ὑπὸ πάντων ἀνθρώ-
πων ζηλοῦσθαι.

27 Μετὰ δὲ ταῦτα Ξέρξης ὁ τῆς Ἀσίας βασιλεύς, κα-
ταφρονήσας μὲν τῆς Ἑλλάδος, ἐψευσμένος δὲ τῆς ἐλπί-
δος, ἀτιμαζόμενος δὲ τῷ γεγενημένῳ, ἀχθόμενος δὲ τῇ

v. 1. εἰδέναι χάριν G. 24, 1. γνόντες πάντες G. 2. ἀποθα-νεῖν om C. ἀποθανεῖν — Ἑλλησπόντου § 28.] horum loco lacuna est in K versuum 16, in M 21, in N 26. eadem in X unam faciunt paginam, quae legi non potest. 3. δ' om U. 4. τὰς μὲν om C. 5. τὴν δ' ἐκ — πεζὴν § 28.] absunt a C in lacuna pag. 1½. ἀπολεί-ψειν U. 6. μετὰ τῶν συμμάχων FU. 7. ὀλίγῳ] ὀλίγῳ μὲν F. 25, 2. οὐ om F. 3. αὐτοῖς] αὐτοὺς F. 4. ἢ τὸν — φοβούμε-νοι om FG. 5. τρόπαιον U. 6. ἐμβαλλόντων U. 26, 1. παρὰ] περὶ U. ταχέως U. 3. τ' F, om G: τε ς. 4. νίκην τῶν προγόνων UV. 6. αὐτῶν om F. 7. πάλαι] παλαιῶν GUV. 27, 1. δὲ ταῦτα] ταῦτα δὲ U.

συμφορᾷ, ὀργιζόμενος δὲ τοῖς αἰτίοις, ἀπαθὴς δ' ὢν κα-
κῶν καὶ ἄπειρος ἀνδρῶν ἀγαθῶν, δεκάτῳ ἔτει παρασκευ-
ασάμενος χιλίαις μὲν καὶ διακοσίαις ναυσὶν ἀφίκετο,
τῆς δὲ πεζῆς στρατιᾶς οὕτως ἄπειρον τὸ πλῆθος ἦγεν,
ὥστε καὶ τὰ ἔθνη τὰ μετ' αὐτοῦ ἀκολουθήσαντα πολὺ ἂν
28 ἔργον εἴη καταλέξαι. τὸ δὲ μέγιστον σημεῖον τοῦ πλή-
θους· ἐξὸν γὰρ αὐτῷ χιλίαις ναυσὶ διαβιβάσαι κατὰ
τὸ στενώτατον τοῦ Ἑλλησπόντου τὴν πεζὴν στρατιὰν ἐκ
τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Εὐρώπην, οὐκ ἠθέλησεν, ἡγούμενος τὴν
29 διατριβὴν αὐτῷ πολλὴν ἔσεσθαι· ἀλλ' ὑπεριδὼν καὶ τὰ
φύσει πεφυκότα καὶ τὰ θεῖα πράγματα καὶ τὰς ἀνθρω-
πίνας διανοίας ὁδὸν μὲν διὰ τῆς θαλάσσης ἐποιήσατο,
πλοῦν δὲ διὰ τῆς γῆς ἠνάγκασε γενέσθαι, ζεύξας μὲν τὸν
Ἑλλήσποντον, διορύξας δὲ τὸν Ἄθω, ὑφισταμένου οὐ-
δενός, ἀλλὰ τῶν μὲν ἀκόντων ὑπακουόντων, τῶν δὲ ἑκόν-
των προδιδόντων. οἱ μὲν γὰρ οὐχ ἱκανοὶ ἦσαν ἀμύνα-
σθαι, οἱ δ' ὑπὸ χρημάτων διεφθαρμένοι· ἀμφότερα δ'
30 ἦν αὐτοὺς τὰ πείθοντα, κέρδος καὶ δέος. Ἀθηναῖοι δ'
οὕτω διακειμένης τῆς Ἑλλάδος αὐτοὶ μὲν εἰς τὰς ναῦς
εἰσβάντες ἐπ' Ἀρτεμίσιον ἐβοήθησαν, Λακεδαιμόνιοι δὲ
καὶ τῶν συμμάχων ἔνιοι εἰς Θερμοπύλας ἀπήντησαν,
ἡγούμενοι διὰ τὴν στενότητα τῶν χωρίων τὴν πάροδον οἷοί
31 τ' ἔσεσθαι διαφυλάξαι. γενομένου δὲ τοῦ κινδύνου κατὰ
τὸν αὐτὸν χρόνον Ἀθηναῖοι μὲν ἐνίκων τῇ ναυμαχίᾳ, Λα-
κεδαιμόνιοι δέ, οὐ ταῖς ψυχαῖς ἐνδεεῖς γενόμενοι, ἀλλὰ
τοῦ πλήθους ψευσθέντες καὶ οὓς φυλάξειν ᾤοντο καὶ πρὸς
οὓς κινδυνεύσειν ἔμελλον, οὐχ ἡττηθέντες τῶν ἐναντίων,
32 ἀλλ' ἀποθανόντες οὗπερ ἐτάχθησαν μάχεσθαι. τούτῳ δὲ

v. 5. διακοσίαις μὲν καὶ χιλίαις UV. 28, 1. εἴη ἔργον UV. τὸ] ὃ UV. 2. αὐτῷ om U. κατὰ] πρὸς U. 3. πεζὴν om MN. 29, 1. αὐτῷ] αὐτοῦ F. 3. θαλάττης U. 5. ἄθων G. οὐδενὸς] δὲ οὐδενὸς GU. 7. ἀμύνεσθαι F. 8. ἐφθαρμένοι CMNX. 30, 1. αὐτοῖς GU. 3. ἐσβάντες G, ἐμβάντες F, βάντες U. 4. εἰς Θερμοπύλας — Λακεδαιμόνιοι om U. 5. οἷόν CMNX. 31, 3. δὲ] δὲ ἡττῶντο C. οὐ CFGNVX et ante lituram M, καὶ U, οὐδὲν Reiskius: οὐδὲ ς. 5. κινδυνεύειν FG.

τῷ τρόπῳ τῶν μὲν δυστυχησάντων, τῶν δὲ τῆς παρόδου κρατησάντων, οἱ μὲν ἐπορεύοντο ἐπὶ τήνδε τὴν πόλιν· οἱ δ' ἡμέτεροι πρόγονοι πυθόμενοι μὲν τὴν γεγενημένην Λακεδαιμονίοις συμφοράν, ἀπορoῦντες δὲ τοῖς περιεστηκόσι πράγμασιν, εἰδότες δ' ὅτι, εἰ μὲν κατὰ γῆν τοῖς βαρβάροις ἀπαντήσονται, ἐπιπλεύσαντες χιλίαις ναυσὶν ἐρήμην τὴν πόλιν λήψονται, εἰ δὲ εἰς τὰς τριήρεις ἐμβήσονται, ὑπὸ τῆς πεζῆς στρατιᾶς ἁλώσονται, ἀμφότερα δ' οὐ δυνήσονται, ἀμύνασθαί τε καὶ φυλακὴν ἱκανὴν κατα-
33 λιπεῖν, δυοῖν δὲ προκειμένοιν, πότερον χρὴ τὴν πατρίδα ἐκλιπεῖν ἢ μετὰ τῶν βαρβάρων γενομένους καταδουλώσασθαι τοὺς Ἕλληνας, ἡγησάμενοι κρεῖττον εἶναι μετ' ἀρετῆς καὶ πενίας καὶ φυγῆς ἐλευθερίαν ἢ μετ' ὀνείδους καὶ πλούτου δουλείαν τῆς πατρίδος, ἐξέλιπον ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος τὴν πόλιν, ἵν' ἐν μέρει πρὸς ἑκατέραν ἀλλὰ
194 μὴ πρὸς ἀμφοτέρας ἅμα τὰς δυνάμεις κινδυνεύσωσιν,
34 ὑπεκθέμενοι δὲ παῖδας καὶ γυναῖκας καὶ μητέρας εἰς Σαλαμῖνα, συνήθροιζον καὶ τὸ τῶν ἄλλων συμμάχων ναυτικόν. οὐ πολλαῖς δ' ὕστερον ἡμέραις ἦλθε καὶ ἡ πεζὴ στρατιὰ καὶ τὸ ναυτικὸν τὸ τῶν βαρβάρων, ὃ τίς ἰδὼν οὐκ ἂν ἐφοβήθη, ὡς μέγας καὶ δεινὸς τῇδε τῇ πόλει κίνδυνος ὑπὲρ
35 τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας ἠγωνίσθη; ποίαν δὲ γνώμην εἶχον ἢ οἱ θεώμενοι τοὺς ἐν ταῖς ναυσὶν ἐκείναις, οὔσης καὶ τῆς αὐτῶν σωτηρίας ἀπίστου καὶ τοῦ προσιόντος κινδύνου, ἢ οἱ μέλλοντες ναυμαχήσειν ὑπὲρ τῆς φιλότητος,
36 ὑπὲρ τῶν ἄθλων τῶν ἐν Σαλαμῖνι; οἷς τοσοῦτον πανταχόθεν περιειστήκει πλῆθος πολεμίων, ὥστε ἐλάχιστον μὲν αὐτοῖς εἶναι τῶν παρόντων κακῶν τὸν θάνατον τὸν αὐτῶν,

v. 1. τῶν μὲν] πολλῶν U. 3. πειθόμενοι UV. τὴν λακ. γεγενημένην συμφοράν C, τῇ γεγενημένῃ λακ. συμφορᾷ U. 4. ἀποπληροῦντες U. 5. κατὰ] ἀπὸ U. γῆς MNUV, τῆς γῆς C. 7. λείψονται U. 9. ἀμύνεσθαί GUV: om cum ipsa τε F. 33, 1. δυεῖν V. 2. ἐκκλίνειν CNUVX, καταλιπεῖν FG. ἀποδουλώσασθαι U. 34, 1. δὲ] δὴ M. καὶ μητέρας om F. 4. τὸ ante τῶν om C. οὐκ ἂν ἰδὼν] ἰδὼν οὐκ ἂν FG. 5. ὡς F, εἰς G, ἧς UV: οἷος corr X cum ς. τῇ om V et pr X. 35, 2. εἶχον ἢ om F. 3. προϊόντος MN. 36, 1. ἄθλων] ἄλλων C. Σαλαμῖνι οἷς] σαλαμινίοις CGMNUVX, σαλαμῖνι F. 3. τὸν θάνατον] τὸ θάνατον CN et corr X. τὸν αὐτῶν om F,

τῷ αὐτὸν προειδέναι, μεγίστην δὲ συμφοράν, ἃ ὑπὸ
τῶν βαρβάρων εὐτυχησάντων τοὺς ὑπεκτεθέντας ἤλπιζον
37 πείσεσθαι. ἦ που διὰ τὴν ὑπάρχουσαν ἀπορίαν πολλά-
κις μὲν ἐδεξιώσαντο ἀλλήλους, εἰκότως δὲ σφᾶς αὐτοὺς
ὠλοφύραντο, εἰδότες μὲν τὰς σφετέρας ναῦς ὀλίγας
οὔσας, ὁρῶντες δὲ πολλὰς τὰς τῶν πολεμίων, ἐπιστά-
μενοι δὲ τὴν μὲν πόλιν ἠρημωμένην, τὴν δὲ χώραν πορ-
θουμένην καὶ μεστὴν τῶν βαρβάρων, ἱερῶν δὲ καιομένων,
38 ἁπάντων δ' ἐγγὺς ὄντων τῶν δεινῶν, ἀκούοντες δ' ἐν ταὐ-
τῷ συμμεμιγμένου Ἑλληνικοῦ καὶ βαρβαρικοῦ παι-
ᾶνος, παρακελευσμοῦ δ' ἀμφοτέρων καὶ κραυγῆς τῶν δια-
φθειρομένων, καὶ τῆς θαλάττης μεστῆς τῶν νεκρῶν, καὶ
πολλῶν μὲν συμπιπτόντων καὶ φιλίων καὶ πολεμίων
ναυαγίων, ἀντιπάλου δὲ πολὺν χρόνον οὔσης τῆς ναυμα-
χίας δοκοῦντες τοτὲ μὲν νενικηκέναι καὶ σεσῶσθαι, τοτὲ
39 δ' ἡττῆσθαι καὶ ἀπολωλέναι. ἦ που διὰ τὸν παρόντα φό-
βον πολλὰ μὲν ᾠήθησαν ἰδεῖν ὧν οὐκ εἶδον, πολλὰ δ'
ἀκοῦσαι ὧν οὐκ ἤκουσαν. ποῖαι δ' οὐχ ἱκετεῖαι θεῶν
ἐγένοντο ἢ θυσιῶν ἀναμνήσεις, ἔλεός τε παίδων καὶ γυ-
ναικῶν πόθος οἶκτός τε πατέρων καὶ μητέρων, λογισμός
τε, εἰ δυστυχήσειαν, τῶν μελλόντων ἔσεσθαι κακῶν;
40 τίς οὐκ ἂν θεῶν ἠλέησεν αὐτοὺς ὑπὲρ τοῦ μεγέθους τοῦ
κινδύνου; ἢ τίς ἀνθρώπων οὐκ ἂν ἐδάκρυσεν; ἢ τίς τῆς
τόλμης αὐτοὺς οὐκ ἂν ἠγάσθη; ἦ πολὺ πλεῖστον ἐκεῖ-
νοι κατὰ τὴν ἀρετὴν ἁπάντων ἀνθρώπων διήνεγκαν καὶ
ἐν τοῖς βουλεύμασι καὶ ἐν τοῖς τοῦ πολέμου κινδύνοις,
ἐκλιπόντες μὲν τὴν πόλιν, εἰς τὰς ναῦς δ' ἐμβάντες,

v. 1. τῷ αὐτὸν om CMNUVX. ἃ add Taylorus. 2. τοὺς ὑπεκτεθέντας om C. 37, 1. πήσεσθαι G. 3. ὠλοφύροντο U. ἰδόντες F. τὰς σφετέρας om F. 4. τὰς om U. 5. πορθουμένην U. 38, 2. συμμεμιγμένως F. βαρβάρου C. παιῶνος U, παίωνος F. 5. πιπτόντων C. φίλων FU. 6. ναυαγίων MN. 7. νεανικηκέναι C. 39, 1. συναπολωλέναι C. 3. θεῷ F. 6. δ' CFGMNUVX. δυστυχήσειεν U. κακῶν ἔσεσθαι FG. 40, 1. τοῦ μεγέθους om F. τῶν κινδύνων U. 2. τίς ante τῆς om FG. 3. αὐτῶν FGU. ἢ] ἣ F, ἡ ἢ N. 4. ἀρετὴν] ἀρχὴν U. 5. τοῦ] τε N. 6, ἐμβάντες FGUVX, ἐκβάντες CMN: ἐσβάντες ς.

τὰς δ' αὐτῶν ψυχὰς ὀλίγας οὔσας ἀντιτάξαντες τῷ
41 πλήθει τῷ τῆς Ἀσίας. ἐπέδειξαν δὲ πᾶσιν ἀνθρώποις,
νικήσαντες τῇ ναυμαχίᾳ, ὅτι κρεῖττον μετ' ὀλίγων ὑπὲρ
τῆς ἐλευθερίας κινδυνεύειν ἢ μετὰ πολλῶν βασιλευομένων
42 ὑπὲρ τῆς αὐτῶν δουλείας. πλεῖστα δὲ καὶ κάλλιστα
ἐκεῖνοι ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας συνεβάλοντο,
στρατηγὸν μὲν Θεμιστοκλέα, ἱκανώτατον εἰπεῖν καὶ
γνῶναι καὶ πρᾶξαι, ναῦς δὲ πλείους τῶν ἄλλων ἁπάν-
των συμμάχων, ἄνδρας δ' ἐμπειροτάτους. καίτοι τίνες
ἂν τούτοις τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἤρισαν γνώμῃ καὶ πλήθει
43 καὶ ἀρετῇ; ὥστε δικαίως μὲν ἀναμφισβήτητα τἀρι-
στεῖα τῆς ναυμαχίας ἔλαβον παρὰ τῆς Ἑλλάδος, εἰκό-
τως δὲ τὴν εὐτυχίαν ὁμονοοῦσαν τοῖς κινδύνοις ἐκτήσαντο,
γνησίαν δὲ καὶ αὐτόχθονα τοῖς ἐκ τῆς Ἀσίας βαρβά-
ροις τὴν αὐτῶν ἀρετὴν ἐπεδείξαντο.

44 Ἐν μὲν οὖν τῇ ναυμαχίᾳ τοιούτους αὑτοὺς παρα-
σχόντες καὶ πολὺ πλεῖστον τῶν κινδύνων μετασχόντες
τῇ ἰδίᾳ ἀρετῇ κοινὴν τὴν ἐλευθερίαν καὶ τοῖς ἄλλοις ἐκτή-
σαντο· ὕστερον δὲ Πελοποννησίων διατειχιζόντων τὸν
Ἰσθμόν, καὶ ἀγαπώντων μὲν τῇ σωτηρίᾳ, νομιζόντων
δ' ἀπηλλάχθαι τοῦ κατὰ θάλατταν κινδύνου, καὶ δια-
νοουμένων τοὺς ἄλλους Ἕλληνας περιιδεῖν ὑπὸ τοῖς βαρ-
45 βάροις γενομένους, ὀργισθέντες Ἀθηναῖοι συνεβούλευον
αὐτοῖς, εἰ ταύτην τὴν γνώμην ἕξουσιν, περὶ ἅπασαν τὴν
Πελοπόννησον τεῖχος περιβαλεῖν· εἰ γὰρ αὐτοὶ ὑπὸ Ἑλ-
λήνων προδιδόμενοι μετὰ τῶν βαρβάρων ἔσονται, οὔτ'
ἐκείνοις δεήσειν χιλίων νεῶν οὔτε τούτους ὠφελήσειν τὸ

v. 1. τῷ om FG. 41, 1. τῷ τῆς Ἀσίας] τοσούτῳ F. δὲ CFGMNX, καὶ UV: δὲ καὶ ς. 42, 1. δουλείας] δουλεύειν UV. 2. τῶν om FGUV. συνεβάλλοντο NU. 3. εἰπεῖν om UV. 4. ἁπάντων om CMNUVX. 43, 1. ἀναμφισβητήτως CMNUVX, ἀναμφισβήτητ' G. ἀριστεῖα CFGMNUX. 2. παρὰ] περὶ U. 4. γνησίως C. 44, 1. παρέχοντες FUV. 2. καὶ — μετασχόντες om F. 3. καὶ om CMNUX. 4. τειχιζόντων CMNX. 5. τὴν σωτηρίαν F. 6. θάλασσαν F. 45, 1. Ἀθηναῖοι] οἱ ἀθηναῖοι F. συνεβούλευσαν (ον) F. 5, δεήσει U. τούτοις GUV.

9 δὲν "Ἰσθμῷ τεῖχος· ἀκινδύνως γὰρ ἔσεσθαι τὴν τῆς θα-
6 λάττης ἀρχὴν βασιλέως. διδασκόμενοι δὲ καὶ νομίζοντες αὐτοὶ μὲν ἄδικά τε ποιεῖν καὶ κακῶς βουλεύεσθαι, Ἀθηναίους δὲ δίκαιά τε λέγειν καὶ τὰ βέλτιστα αὐτοῖς παραινεῖν, ἐβοήθησαν εἰς Πλαταιάς· ἀποδράντων δὲ ὑπὸ νύκτα τῶν πλείστων συμμάχων ἐκ τῶν τάξεων διὰ τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων, Λακεδαιμόνιοι μὲν καὶ Τεγεᾶται τοὺς βαρβάρους ἐτρέψαντο, Ἀθηναῖοι δὲ καὶ Πλαταιεῖς πάντας τοὺς Ἕλληνας ἐνίκων μαχόμενοι τοὺς ἀπογνόντας τῆς ἐλευθερίας καὶ ὑπομείναντας τὴν δου-
7 λείαν. ἐν ἐκείνῃ δὲ τῇ ἡμέρᾳ καλλίστην τελευτὴν τοῖς προτέροις ἐπιθέντες κινδύνοις, βέβαιον μὲν τὴν ἐλευθερίαν τῇ Εὐρώπῃ κατειργάσαντο, ἐν ἅπασι δὲ τοῖς κινδύνοις δόντες ἔλεγχον τῆς ἑαυτῶν ἀρετῆς, καὶ μόνοι καὶ μεθ᾽ ἑτέρων, καὶ πεζομαχοῦντες καὶ ναυμαχοῦντες, καὶ πρὸς τοὺς βαρβάρους καὶ πρὸς τοὺς Ἕλληνας, ὑπὸ πάντων ἠξιώθησαν, καὶ μεθ᾽ ὧν ἐκινδύνευον καὶ πρὸς οὓς ἐπολέμουν, ἡγεμόνες γενέσθαι τῆς Ἑλλάδος.

48 Ὑστέρῳ δὲ χρόνῳ Ἑλληνικοῦ πολέμου καταστάντος διὰ ζῆλον τῶν γεγενημένων καὶ φθόνον τῶν πεπραγμένων, μέγα μὲν ἅπαντες φρονοῦντες, μικρῶν δ᾽ ἐγκλημάτων ἕκαστοι δεόμενοι, ναυμαχίας Ἀθηναίοις πρὸς Αἰγινήτας καὶ τοὺς ἐκείνων συμμάχους γενομένης ἑβδομή-
49 κοντα τριήρεις αὐτῶν ἐλάμβανον. πολιορκούντων δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον Αἴγυπτόν τε καὶ Αἴγιναν, καὶ τῆς ἡλικίας ἀπούσης ἔν τε ταῖς ναυσὶ καὶ ἐν τῷ πεζῷ στρατεύματι, Κορίνθιοι καὶ οἱ ἐκείνων σύμμαχοι, ἡγούμενοι ἢ εἰς ἔρημον τὴν χώραν ἐμβαλεῖν ἢ ἐξ Αἰγίνης ἄξειν τὸ

v. 1. θαλάττης FU: θαλάσσης ς. 46, 1. βασιλέως FGUV: τοῦ βασιλέως ς. 2. τέ om U. βούλεσθαι U. 5. συμμάχων] βαρβάρων G. 9. ὑπομείναντες U. 47, 2. ἐπιτιθέντες κινδύνοις F: ceteri cum ς κινδύνοις ἐπιθέντες. βεβαίαν CN. 5. καὶ ναυμαχοῦντες om FGU. τοὺς ante βαρβάρους om CFUVX, ante Ἕλληνας CMN. 48, 1. ἀποστάντος U. 2. τὸν γεγενημένον U. 4. ἕκαστοι] ἅπαντες F. 5. συμμάχων U. 49, 2. ἡλικίας] χιλικίας FG. 3. ἀπούσης] ἁπάσης FGU. ἔν τε — στρατεύματι] ἔν τε πεζῷ στρατεύματι καὶ ναυσὶ F. 5. ἔρημα N.

στρατόπεδον, ἐξελθόντες πανδημεὶ Γεράνειαν κατέλαβον,
50 Ἀθηναῖοι δὲ τῶν μὲν ἀπόντων, τῶν δ' ἐγγὺς ὄντων, οὐδένα
ἐτόλμησαν μεταπέμψασθαι· ταῖς δ' αὐτῶν ψυχαῖς πι-
στεύσαντες καὶ τῶν ἐπιόντων καταφρονήσαντες οἱ γε-
ραίτεροι καὶ οἱ τῆς ἡλικίας ἐντὸς γεγονότες ἠξίουν αὐτοὶ
51 μόνοι τὸν κίνδυνον ποιήσασθαι, οἱ μὲν ἐμπειρίᾳ τὴν ἀρε-
τήν, οἱ δὲ φύσει κεκτημένοι, καὶ οἱ μὲν αὐτοὶ πολλαχοῦ
ἀγαθοὶ γεγενημένοι, οἱ δ' ἐκείνους μιμούμενοι, τῶν μὲν
πρεσβυτέρων ἄρχειν ἐπισταμένων, τῶν δὲ νεωτέρων τὸ ἐπι-
52 ταττόμενον ποιεῖν δυναμένων· Μυρωνίδου στρατηγοῦντος
ἀπαντήσαντες αὐτοὶ εἰς τὴν Μεγαρικὴν ἐνίκων μαχό-
μενοι ἅπασαν τὴν δύναμιν τὴν ἐκείνων τοῖς ἤδη ἀπειρηκόσι
καὶ τοῖς οὔπω δυναμένοις, τοὺς εἰς τὴν σφετέραν ἐμβα-
53 λεῖν ἀξιώσαντας εἰς τὴν ἀλλοτρίαν ἀπαντήσαντες, τρό-
παιον δὲ στήσαντες καλλίστου μὲν αὐτοῖς ἔργου, αἰσχί-
στου δὲ τοῖς πολεμίοις, οἱ μὲν οὐκέτι τοῖς σώμασιν, οἱ
δ' οὔπω δυνάμενοι, ταῖς δὲ ψυχαῖς ἀμφότεροι κρείττους
γενόμενοι, μετὰ καλλίστης δόξης εἰς τὴν αὑτῶν ἀπελ-
θόντες οἱ μὲν πάλιν ἐπαιδεύοντο, οἱ δὲ περὶ τῶν λοιπῶν
ἐβουλεύοντο.
54 Καθ' ἕκαστον μὲν οὖν οὐ ῥᾴδιον τὰ ὑπὸ πολλῶν κιν-
δυνευθέντα ὑφ' ἑνὸς ῥηθῆναι, οὐδὲ τὰ ἐν ἅπαντι τῷ χρό-
νῳ πραχθέντα ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ δηλωθῆναι. τίς γὰρ ἂν ἢ
χρόνος ἢ λόγος ἢ ῥήτωρ ἱκανὸς γένοιτο μηνῦσαι τὴν τῶν
55 ἐνθάδε κειμένων ἀνδρῶν ἀρετήν; μετὰ πλείστων γὰρ πό-
νων καὶ φανερωτάτων ἀγώνων καὶ καλλίστων κινδύνων
ἐλευθέραν μὲν ἐποίησαν τὴν Ἑλλάδα, μεγίστην δ' ἀπέ-
δειξαν τὴν ἑαυτῶν πατρίδα, ἑβδομήκοντα μὲν ἔτη τῆς θα-
λάττης ἄρξαντες, ἀστασιάστους δὲ παρασχόντες τοὺς

50, 2. μεταπέμψασθαι] μέμψασθαι FG. ψυχαῖς] γνώμαις F.
ον
3. πιστεύσαντες F. 4. αὐτοὶ] αὐτῶν F. 51, 2. ἀγαθοὶ πολ-
λαχοῦ G. 52, 2. αὐτοὶ] αὐτὴν G. 53, 5. αὑτῶν] αὐτὴν U.
ναι
54, 1. οὖν om CN. 2. ῥηθήσεσθαι F. 4. λόγος ἢ χρόνος
CFMNUV. 55, 1. γὰρ πλείστων F, γὰρ πλειόνων G.

56 συμμάχους, οὐ τοῖς ὀλίγοις τοὺς πολλοὺς δουλεύειν ἀξιώ-
σαντες, ἀλλὰ τὸ ἴσον ἔχειν ἅπαντας ἀναγκάσαντες, οὐδὲ
τοὺς συμμάχους ἀσθενεῖς ποιοῦντες, ἀλλὰ κἀκείνους ἰ-
σχυροὺς καθιστάντες, καὶ τὴν αὑτῶν δύναμιν τοσαύτην
ἐπιδείξαντες, ὥσθ' ὁ μέγας βασιλεὺς οὐκέτι τῶν ἀλ-
λοτρίων ἐπεθύμει, ἀλλ' ἐδίδου τῶν ἑαυτοῦ καὶ περὶ τῶν
57 λοιπῶν ἐφοβεῖτο, καὶ οὔτε τριήρεις ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ ἐκ
τῆς Ἀσίας ἔπλευσαν, οὔτε τύραννος ἐν τοῖς Ἕλλησι κα-
τέστη, οὔτε Ἑλληνὶς πόλις ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἠνδραπο-
196'' δίσθη· τοσαύτην σωφροσύνην καὶ δέος ἡ τούτων ἀρετὴ πᾶ-
σιν ἀνθρώποις παρεῖχεν. ὧν ἕνεκα δεῖ μόνους καὶ προ-
στάτας τῶν Ἑλλήνων καὶ ἡγεμόνας τῶν πόλεων γί-
γνεσθαι.

58 Ἐπέδειξαν δὲ καὶ ἐν ταῖς δυστυχίαις τὴν ἑαυτῶν
ἀρετήν. ἀπολομένων γὰρ τῶν νεῶν ἐν Ἑλλησπόντῳ εἴτε
ἡγεμόνος κακίᾳ εἴτε θεῶν διανοίᾳ, καὶ συμφορᾶς ἐκείνης
μεγίστης γενομένης καὶ ἡμῖν τοῖς δυστυχήσασι καὶ τοῖς
ἄλλοις Ἕλλησιν, ἐδήλωσαν οὐ πολλῷ χρόνῳ ὕστερον ὅτι
59 ἡ τῆς πόλεως δύναμις τῆς Ἑλλάδος ἦν σωτηρία. ἑτέρων
γὰρ ἡγεμόνων γενομένων ἐνίκησαν μὲν ναυμαχοῦντες
τοὺς Ἕλληνας οἱ πρότερον εἰς τὴν θάλατταν οὐκ ἐμ-
βαίνοντες, ἔπλευσαν δ' εἰς τὴν Εὐρώπην, δουλεύουσι δὲ
πόλεις τῶν Ἑλλήνων, τύραννοι δ' ἐγκαθεστᾶσιν, οἱ μὲν
μετὰ τὴν ἡμετέραν συμφοράν, οἱ δὲ μετὰ τὴν νίκην τῶν
60 βαρβάρων. ὥστ' ἄξιον ἦν ἐπὶ τῷδε τῷ τάφῳ τότε κεί-
ρασθαι τῇ Ἑλλάδι καὶ πενθῆσαι τοὺς ἐνθάδε κειμένους,
ὡς συγκαταθαπτομένης τῆς αὑτῶν ἐλευθερίας τῇ τούτων
ἀρετῇ· ὡς δυστυχὴς μὲν ἡ Ἑλλὰς τοιούτων ἀνδρῶν ὀρφα-

56, 5. ἀποδείξαντες G. ἐπεδείξαντο F. 57, 1. ἐν om U. 5. δεῖ] ἔδει Marklandus. 6. τῶν ante πόλεων om CMNX. γενέσθαι G. 58, 1. αὐτῶν G. 2. ἀπολυμένων N, ἀπολουμένων U. 3. ἡγεμόνος] τοῦ ἡγεμόνος FG. 4. δυστυχήσασι — ἐδήλωσαν οὐ om F. 5. ἐδήλωσεν MNU. 59, 2. γενομένων ἡγεμόνων F. ἐνίκησε μὲν ναυμαχούντων U. 3. θάλατταν GUV: θάλασσαν ς. οὐκ om pr U. 5. ἐγκαθεστᾶσιν Stephanus: ἐγκαθιστᾶσιν CFUVX, ἐγκαθιστῶσιν G, ἐν καθιστᾶσιν MN. 60, 1. ἦν] ἡ U. κείρεσθαι G. 4. τοσούτων MN.

νῇ γενομένῃ, εὐτυχὴς δ' ὁ τῆς Ἀσίας βασιλεὺς ἑτέρων
ἡγεμόνων λαβόμενος· τῇ μὲν γὰρ τούτων στερηθείσῃ
δουλεία περιέστηκε, τῷ δ' ἄλλων ἀρξάντων ζῆλος ἐγγί-
61 νεται τῆς τῶν προγόνων διανοίας. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν
ἐξήχθην ὑπὲρ πάσης ὀλοφύρασθαι τῆς Ἑλλάδος· ἐκεί-
νων δὲ τῶν ἀνδρῶν ἄξιον καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ μεμνῆ-
σθαι, οἳ φεύγοντες τὴν δουλείαν καὶ περὶ τοῦ δικαίου
μαχόμενοι καὶ ὑπὲρ τῆς δημοκρατίας στασιάσαντες,
πάντας πολεμίους κεκτημένοι εἰς τὸν Πειραιᾶ κατῆλθον,
οὐχ ὑπὸ νόμου ἀναγκασθέντες, ἀλλ' ὑπὸ τῆς φύσεως
πεισθέντες, καινοῖς κινδύνοις τὴν παλαιὰν ἀρετὴν τῶν
62 προγόνων μιμησάμενοι, ταῖς αὑτῶν ψυχαῖς κοινὴν τὴν
πόλιν καὶ τοῖς ἄλλοις κτησάμενοι, θάνατον μετ' ἐλευθε-
ρίας αἱρούμενοι ἢ βίον μετὰ δουλείας, ὡς οὐχ ἧττον ταῖς
συμφοραῖς αἰσχυνόμενοι ἢ τοῖς ἐχθροῖς ὀργιζόμενοι, μᾶλ-
λον βουληθέντες ἐν τῇ αὑτῶν ἀποθνήσκειν ἢ ζῆν τὴν ἀλλο-
τρίαν οἰκοῦντες, συμμάχους μὲν ὅρκους καὶ συνθήκας
ἔχοντες, πολεμίους δὲ τοὺς πρότερον ὑπάρχοντας καὶ τοὺς
63 πολίτας τοὺς ἑαυτῶν. ἀλλ' ὅμως οὐ τὸ πλῆθος τῶν ἐναν-
τίων φοβηθέντες, ἀλλ' ἐν τοῖς σώμασι τοῖς ἑαυτῶν κιν-
δυνεύσαντες, τρόπαιον μὲν τῶν πολεμίων ἔστησαν, μάρτυ-
ρας δὲ τῆς αὑτῶν ἀρετῆς ἐγγὺς ὄντας τοῦδε τοῦ μνήματος
τοὺς Λακεδαιμονίων τάφους παρέχονται. καὶ γάρ τοι
μεγάλην μὲν ἀντὶ μικρᾶς ἀπέδειξαν τὴν πόλιν, ὁμονοοῦ-
σαν δὲ ἀντὶ στασιαζούσης ἀπέφηναν, τείχη δὲ ἀντὶ τῶν
64 καθῃρημένων ἀνέστησαν. οἱ δὲ κατελθόντες αὐτῶν, ἀδελ-
φὰ τὰ βουλεύματα τοῖς ἔργοις τῶν ἐνθάδε κειμένων ἐπι-
δεικνύντες, οὐκ ἐπὶ τιμωρίαν τῶν ἐχθρῶν ἀλλ' ἐπὶ σωτη-
ρίαν τῆς πόλεως ἐτράποντο, καὶ οὔτ' ἐλαττοῦσθαι δυ-

v. 3. τῷ] τῶν FMN. ζῆλος] οὐδεὶς ζῆλος F. ἐγίνεται N, ἐγίνετο M. 61, 2. ἐξήχθην] ἠρήχθον MN. ὑπὲρ πάσης om F. ὀλοφύρεσθαι G. 3. καὶ ἰδίᾳ] ἢν ἰδίᾳ G. 8. ἀρετὴν τῶν προγόνων CFMNUVX: τῶν προγόνων ἀρετὴν ς. 62, 3. οὐχ] ὡς οὐχ FG. 63, 2. κινδυνεύοντες G. 5. λακεδαιμονίους FU. τάφους om F. 6. μεγάλην CMNUVX: καὶ μεγάλην ς. 64, 3. τοῖς ἐχθροῖς C.

νάμενοι οὔτ' αὐτοὶ πλέον ἔχειν δεόμενοι τῆς μὲν αὐτῶν
ἐλευθερίας καὶ τοῖς βουλομένοις δουλεύειν μετέδοσαν,
τῆς δ' ἐκείνων δουλείας αὐτοὶ μετέχειν οὐκ ἠξίωσαν.
65 ἔργοις δὲ μεγίστοις καὶ καλλίστοις ἀπελογήσαντο, ὅτι
οὐ κακίᾳ τῇ αὐτῶν οὐδ' ἀρετῇ τῶν πολεμίων πρότερον
ἐδυστύχησεν ἡ πόλις· εἰ γὰρ στασιάσαντες πρὸς ἀλλή-
λους βίᾳ παρόντων Πελοποννησίων καὶ τῶν ἄλλων ἐχθρῶν
εἰς τὴν αὐτῶν οἷοί τ' ἐγένοντο κατελθεῖν, δῆλον ὅτι ῥᾳ-
δίως ἂν ὁμονοοῦντες πολεμεῖν αὐτοῖς ἐδύναντο.
66 Ἐκεῖνοι μὲν οὖν διὰ τοὺς ἐν Πειραιεῖ κινδύνους ὑπὸ
πάντων ἀνθρώπων ζηλοῦνται· ἄξιον δὲ καὶ τοὺς ξένους
τοὺς ἐνθάδε κειμένους ἐπαινέσαι, οἳ τῷ πλήθει βοηθήσαν-
τες καὶ περὶ τῆς ἡμετέρας σωτηρίας μαχόμενοι, πατρίδα
τὴν ἀρετὴν ἡγησάμενοι, τοιαύτην τοῦ βίου τελευτὴν ἐποι-
ήσαντο· ἀνθ' ὧν ἡ πόλις αὐτοὺς καὶ ἐπένθησε καὶ
ἔθαψε δημοσίᾳ, καὶ ἔδωκεν ἔχειν αὐτοῖς τὸν ἅπαντα
χρόνον τὰς αὐτὰς τιμὰς τοῖς ἀστοῖς.
67 Οἱ δὲ νῦν θαπτόμενοι, βοηθήσαντες Κορινθίοις ὑπὸ
197 παλαιῶν φίλων ἀδικουμένοις καινοὶ σύμμαχοι γενόμενοι,
οὐ τὴν αὐτὴν γνώμην Λακεδαιμονίοις ἔχοντες (οἱ μὲν γὰρ
τῶν ἀγαθῶν αὐτοῖς ἐφθόνουν, οἱ δὲ ἀδικουμένους αὐτοὺς
ἠλέουν, οὐ τῆς προτέρας ἔχθρας μεμνημένοι, ἀλλὰ τὴν
παροῦσαν φιλίαν περὶ πολλοῦ ποιούμενοι) πᾶσιν ἀνθρώ-
68 ποις φανερὰν τὴν αὐτῶν ἀρετὴν ἐπεδείξαντο. ἐτόλμησαν
γὰρ μεγάλην ποιοῦντες τὴν Ἑλλάδα οὐ μόνον ὑπὲρ τῆς
αὐτῶν σωτηρίας κινδυνεύειν, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τῆς τῶν
πολεμίων ἐλευθερίας ἀποθνήσκειν· τοῖς γὰρ Λακεδαι-
μονίων συμμάχοις περὶ τῆς ἐκείνων ἐλευθερίας ἐμάχοντο.
νικήσαντες μὲν γὰρ ἐκείνους τῶν αὐτῶν ἠξίουν, δυστυχή-

v. 1. οὔτ' αὐτοὶ — δεόμενοι om F. δεόμενοι] δυνάμενοι G. 2. δουλεύειν βουλομένοις U. μετέδοσαν FGUV: μετέδωκαν ς. 3. οὐκ om F. 65, 1. ἀπελογίσαντο MN. 2. πρότερον — στασιάσαντες om F. 5. οἷόν NU. ἐγένοντο CFGMU: ἐγίνοντο ς. 66, 7. ἔχειν om U. 8. ἀστοῖς] ἀπίστοις UV. 67, 2. καινοὶ Reiskius; libri κοινοί. 4. δὲ τοὺς ἀδικουμένους F. 5. οὐ] καὶ U. 68, 1. ἐπιδείξαντες CGNUV et γρ F. 2. ὑπὲρ] περὶ MN.

*σαντες δὲ βέβαιον τὴν δουλείαν τοῖς ἐν τῇ Πελοποννήσῳ
κατέλιπον.*
69 *Ἐκείνοις μὲν οὖν οὕτω διακειμένοις ὁ βίος οἰκτρὸς
καὶ ὁ θάνατος εὐκτός· οὗτοι δὲ καὶ ζῶντες καὶ ἀπο-
θανόντες ζηλωτοί, παιδευθέντες μὲν ἐν τοῖς τῶν προγόνων
ἀγαθοῖς, ἄνδρες δὲ γενόμενοι τήν τ' ἐκείνων δόξαν διασώ-*
70 *σαντες καὶ τὴν αὑτῶν ἀρετὴν ἐπιδείξαντες. πολλῶν μὲν
γὰρ καὶ καλῶν αἴτιοι γεγένηνται τῇ ἑαυτῶν πατρίδι,
ἐπηνώρθωσαν δὲ τὰ ὑφ' ἑτέρων δυστυχηθέντα, πόῤῥω δ'
ἀπὸ τῆς αὑτῶν τὸν πόλεμον κατέστησαν. ἐτελεύτησαν δὲ
τὸν βίον, ὥσπερ χρὴ τοὺς ἀγαθοὺς ἀποθνήσκειν, τῇ μὲν
πατρίδι τὰ τροφεῖα ἀποδόντες, τοῖς δὲ θρέψασι λύπας*
71 *καταλιπόντες. ὥστε ἄξιον τοῖς ζῶσι τούτους ποθεῖν
καὶ σφᾶς αὐτοὺς ὀλοφύρεσθαι καὶ τοὺς προσήκοντας
αὐτῶν ἐλεεῖν τοῦ ἐπιλοίπου βίου. τίς γὰρ αὐτοῖς ἔτι
ἡδονὴ καταλείπεται τοιούτων ἀνδρῶν θαπτομένων, οἳ
πάντα περὶ ἐλάττονος τῆς ἀρετῆς ἡγούμενοι αὑτοὺς μὲν
ἀπεστέρησαν βίου, χήρας δὲ γυναῖκας ἐποίησαν, ὀρ-
φανοὺς δὲ τοὺς αὑτῶν παῖδας ἀπέλιπον, ἐρήμους δ'*
72 *ἀδελφοὺς καὶ πατέρας καὶ μητέρας κατέστησαν; Πολ-
λῶν δὲ καὶ δεινῶν ὑπαρχόντων τοὺς μὲν παῖδας αὐτῶν
ζηλῶ, ὅτι νεώτεροί εἰσιν ἢ ὥστε εἰδέναι οἵων πατέ-
ρων ἐστέρηνται, ἐξ ὧν δ' οὗτοι γεγόνασιν, οἰκτείρω, ὅτι
πρεσβύτεροι ἢ ὥστε ἐπιλαθέσθαι τῆς δυστυχίας τῆς*
73 *ἑαυτῶν. τί γὰρ ἂν τούτων ἀνιαρότερον γένοιτο, ἢ τεκεῖν
μὲν καὶ θρέψαι καὶ θάψαι τοὺς αὑτῶν, ἐν δὲ τῷ γήρᾳ
ἀδυνάτους μὲν εἶναι τῷ σώματι, πασῶν δ' ἀπεστερημέ-
νους τῶν ἐλπίδων ἀφίλους καὶ ἀπόρους γεγονέναι, ὑπὸ
δὲ τῶν αὐτῶν πρότερον ζηλοῦσθαι καὶ νῦν ἐλεεῖσθαι,*

v. 2. κατέλειπον C. 69, 2. καὶ post δὲ om FG. 3. μὲν om C. 70, 2. καὶ om U. 5. μὲν] μὲν γὰρ CMNUX. 6. τρέψασι N. 71, 1. καταλιπόντες] ἀποδιδόντες U. 3. αὐτῶν] αὐτοῖς G. cf. Lobeck. ad Soph. Aiac. p. 278. 4. ἀπολείπεται U. 5. πάντας F. 72, 1. καὶ πατέρας om F. 2. καὶ om F. 3. πατρῶν MN. 5. πρεσβύτατοι N. 73, 1. ἀνιαρότερον FNVX: ἀνιαρώτερον ς. 2. ἑαυτῶν G.

ποθεινότερον δ' αὐτοῖς εἶναι τὸν θάνατον τοῦ βίου; ὅσῳ
γὰρ ἄνδρες ἀμείνους ἦσαν, τοσούτῳ τοῖς καταλει-
74 πομένοις τὸ πένθος μεῖζον. πῶς δ' αὐτοὺς χρὴ λῆξαι
τῆς λύπης; πότερον ἐν ταῖς τῆς πόλεως συμφοραῖς;
ἀλλὰ τότε αὐτῶν εἰκὸς καὶ τοὺς ἄλλους μεμνῆσθαι.
ἀλλ' ἐν ταῖς εὐτυχίαις ταῖς κοιναῖς; ἀλλ' ἱκανὸν λυπῆ-
σαι, τῶν μὲν σφετέρων τέκνων τετελευτηκότων, τῶν δὲ
ζώντων ἀπολαυόντων τῆς τούτων ἀρετῆς. ἀλλ' ἐν τοῖς
ἰδίοις κινδύνοις, ὅταν ὁρῶσι τοὺς μὲν πρότερον ὄντας
φίλους φεύγοντας τὴν αὐτῶν ἀπορίαν, τοὺς δ' ἐχθροὺς
μέγα φρονοῦντας ἐπὶ ταῖς δυστυχίαις ταῖς τούτων;
75 Μόνην δ' ἄν μοι δοκοῦμεν ταύτην τοῖς ἐνθάδε κειμένοις
ἀποδοῦναι χάριν, εἰ τοὺς μὲν τοκέας αὐτῶν ὁμοίως ὥσπερ
ἐκεῖνοι περὶ πολλοῦ ποιοίμεθα, τοὺς δὲ παῖδας οὕτως
ἀσπαζοίμεθα ὥσπερ αὐτοὶ πατέρες ὄντες, ταῖς δὲ γυ-
ναιξὶν εἰ τοιούτους βοηθοὺς ἡμᾶς αὐτοὺς παρέχοιμεν, οἷ-
76 οίπερ ἐκεῖνοι ζῶντες ἦσαν. τίνας γὰρ ἂν εἰκότως μᾶλ-
λον τιμῷμεν τῶν ἐνθάδε κειμένων; τίνας δ' ἂν τῶν
ζώντων δικαιότερον περὶ πολλοῦ ποιοίμεθα ἢ τοὺς τούτοις
προσήκοντας, οἳ τῆς μὲν τούτων ἀρετῆς τὸ ἴσον τοῖς ἄλ-
λοις ἀπέλαυσαν, ἀποθανόντων δὲ μόνοι γνησίως τῆς
δυστυχίας μετέχουσιν.
77 Ἀλλὰ γὰρ οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ τοιαῦτα ὀλοφύρεσθαι,
οὐ γὰρ ἐλανθάνομεν ἡμᾶς αὐτοὺς ἅπαξ ὄντες θνητοί·
ὥστε τί δεῖ, ἃ πάλαι προσεδοκῶμεν πείσεσθαι, ὑπὲρ
τούτων νῦν ἄχθεσθαι, ἢ λίαν οὕτω βαρέως φέρειν ἐπὶ ταῖς
τῆς φύσεως συμφοραῖς, ἐπισταμένους ὅτι ὁ θάνατος
198 κοινὸς καὶ τοῖς χειρίστοις καὶ τοῖς βελτίστοις; οὔτε γὰρ

v. 2. τοσοῦτο N. ἀπολειπομένοις U. 74, 1. πῶς] πότε corr
ῶν ων
M, περὶ N. 3. τοὺς ἄλλους F. 5. σφετέρων] ἐφ' ἑτέρων UV.
7. ὅταν ὁρῶσι om G. μὲν om U. προτέρους U. 75, 1. μό-
νοι CN. δοκοῖμεν C. 3. ποιούμεθα G, et mox ἀσπαζόμεθα.
76, 1. ζῶντες om F. μᾶλλον εἰκότως UV. 2. κειμένων] ὄν-
των C. 77, 1. ταῦτα U. 2. ἅπαξ om CMNUVX, post αὐτοὺς
ponit F: vulgo enim ante ἡμᾶς est. 5. τῆς φύσεως om F.

τοὺς πονηροὺς ὑπερορᾷ οὔτε τοὺς ἀγαθοὺς θαυμάζει,
78 ἀλλ' ἴσον ἑαυτὸν παρέχει πᾶσιν. εἰ μὲν γὰρ οἷόν τε
ἦν τοῖς τοὺς ἐν τῷ πολέμῳ κινδύνους διαφυγοῦσιν ἀθανάτους εἶναι τὸν λοιπὸν χρόνον, ἄξιον ἦν τοῖς ζῶσι τὸν ἅπαντα χρόνον πενθεῖν τοὺς τεθνεῶτας· νῦν δὲ ἥ τε φύσις καὶ νόσων ἥττων καὶ γήρως, ὅ τε δαίμων ὁ τὴν ἡμετέραν
79 μοῖραν εἰληχὼς ἀπαραίτητος. ὥστε προσήκει τούτους
εὐδαιμονεστάτους ἡγεῖσθαι, οἵτινες ὑπὲρ μεγίστων καὶ καλλίστων κινδυνεύσαντες οὕτω τὸν βίον ἐτελεύτησαν, οὐκ ἐπιτρέψαντες περὶ αὑτῶν τῇ τύχῃ, οὐδ' ἀναμείναντες τὸν αὐτόματον θάνατον, ἀλλ' ἐκλεξάμενοι τὸν κάλλιστον. καὶ γάρ τοι ἀγήρατοι μὲν αὐτῶν αἱ μνῆμαι, ζηλωταὶ
80 δὲ ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων αἱ τιμαί· οἳ πενθοῦνται μὲν
διὰ τὴν φύσιν ὡς θνητοί, ὑμνοῦνται δὲ ὡς ἀθάνατοι διὰ τὴν ἀρετήν. καὶ γάρ τοι θάπτονται δημοσίᾳ, καὶ ἀγῶνες τίθενται ἐπ' αὐτοῖς ῥώμης καὶ σοφίας καὶ πλούτου, ὡς ἀξίους ὄντας τοὺς ἐν τῷ πολέμῳ τετελευτηκότας ταῖς
81 αὐταῖς τιμαῖς καὶ τοὺς ἀθανάτους τιμᾶσθαι. ἐγὼ μὲν
οὖν αὐτοὺς καὶ μακαρίζω τοῦ θανάτου καὶ ζηλῶ, καὶ μόνοις τούτοις ἀνθρώπων οἶμαι κρεῖττον εἶναι γενέσθαι, οἵτινες, ἐπειδὴ θνητῶν σωμάτων ἔτυχον, ἀθάνατον μνήμην διὰ τὴν ἀρετὴν αὐτῶν κατέλιπον· ὅμως δ' ἀνάγκη τοῖς ἀρχαίοις ἔθεσι χρῆσθαι, καὶ θεραπεύοντας τὸν πάτριον νόμον ὀλοφύρεσθαι τοὺς θαπτομένους.

3.

96 ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΣ ΣΙΜΩΝΑ.

Πολλὰ καὶ δεινὰ συνειδὼς Σίμωνι, ὦ βουλή, οὐκ ἄν ποτ' αὐτὸν εἰς τοσοῦτο τόλμης ἡγησάμην ἀφικέσθαι,

v. 1. θαυμάζοι MN. 78, 3. ἦν om CMNUX. 5. ἧττον MN. 79, 3. κινδυνεύοντες G. ἐτελεύτησαν οὕτως τὸν βίον F. 4. περὶ] τὰ περὶ corr M. 80, 1. δὲ] δὲ αὐτῶν G. οἳ] ὃ U. 4. αὐτοῖς] ἀστοῖς M. 81, 1. αὐταῖς] αὐτῶν U. 2. ζηλῶ] τιμῶ pr F. 3. μόνους τούτους FG. εἶναι om pr FG. 5. δ' om G. 6. θεραπεύοντα G. 7. ὀλοφύρασθαι UV. θαπτομένους] τεθνεῶτας F, § 1, 2. τοσοῦτο CMX. ceteri τοσοῦτον.

ὥστε ὑπὲρ ὧν αὐτὸν ἔδει δοῦναι δίκην, ὑπὲρ τούτων ὡς
ἀδικούμενον ἔγκλημα ποιήσασθαι καὶ οὕτω μέγαν καὶ
2 σεμνὸν ὅρκον διομοσάμενον εἰς ὑμᾶς ἐλθεῖν. εἰ μὲν οὖν
ἄλλοι τινὲς ἔμελλον περὶ ἐμοῦ διαγνώσεσθαι, σφόδρα ἂν
ἐφοβούμην τὸν κίνδυνον, ὁρῶν ὅτι καὶ παρασκευαὶ καὶ
τύχαι ἐνίοτε τοιαῦται γίνονται, ὥστε πολλὰ καὶ παρὰ
γνώμην ἀποβαίνειν τοῖς κινδυνεύουσιν· εἰς ὑμᾶς δ' εἰσ-
3 ελθὼν ἐλπίζω τῶν δικαίων τεύξεσθαι. μάλιστα δ' ἀγα-
νακτῶ, ὦ βουλή, ὅτι περὶ τῶν τραυμάτων εἰπεῖν ἀναγ-
κασθήσομαι πρὸς ὑμᾶς, ὑπὲρ ὧν ἐγὼ αἰσχυνόμενος,
εἰ μέλλοιεν πολλοί μοι συνείσεσθαι, ἠνεσχόμην ἀδικού-
μενος. ἐπειδὴ δὲ Σίμων με εἰς τοιαύτην ἀνάγκην κατέ-
στησεν, οὐδὲν ἀποκρυψάμενος ἅπαντα διηγήσομαι πρὸς
4 ὑμᾶς τὰ πεπραγμένα. ἀξιῶ δέ, ὦ βουλή, εἰ μὲν ἀδικῶ,
μηδεμιᾶς συγγνώμης τυγχάνειν· ἐὰν δὲ περὶ τούτων
ἀποδείξω ὡς οὐκ ἔνοχός εἰμι οἷς Σίμων διωμόσατο,
ἄλλως δὲ ὑμῖν φαίνωμαι παρὰ τὴν ἡλικίαν τὴν ἐμαυτοῦ
ἀνοητότερον πρὸς τὸ μειράκιον διατεθείς, αἰτοῦμαι ὑμᾶς
μηδέν με χείρω νομίζειν, εἰδότας ὅτι ἐπιθυμῆσαι μὲν
ἅπασιν ἀνθρώποις ἔνεστιν, οὗτος δὲ βέλτιστος ἂν εἴη
καὶ σωφρονέστατος, ὅστις κοσμιώτατα τὰς συμφορὰς
φέρειν δύναται. οἷς ἅπασιν ἐμποδὼν ἐμοὶ γεγένηται
Σίμων οὗτος, ὡς ἐγὼ ὑμῖν ἐπιδείξω.
5 Ἡμεῖς γὰρ ἐπεθυμήσαμεν, ὦ βουλή, Θεοδότου, Πλα-
ταϊκοῦ μειρακίου, καὶ ἐγὼ μὲν εὖ ποιῶν αὐτὸν ἠξίουν
εἶναί μοι φίλον, οὗτος δὲ ὑβρίζων καὶ παρανομῶν ᾤετο
ἀναγκάσειν αὐτὸν ποιεῖν ὅ τι βούλοιτο. ὅσα μὲν οὖν
ἐκεῖνος κακὰ ὑπ' αὐτοῦ πέπονθε, πολὺ ἂν ἔργον εἴη

2, 1. εἰς] ὡς O, qui sic etiam § 2, 5. ἐλθεῖν] vid. Bast. ad
φοβούμην
Corinth. p. 46. 3. ἐβουλόμην I. 5. εἰσελθὼν] εἰσελθεῖν I.
3, 1. τεύξεσθαι] τεύξασθαι O. 2. ὦ] δ' ὦ O. τῶν τραυμά-
των] πραγμάτων Marklandus. 4. μέλλοιεν] μέλλειεν I. συνεί-
σεσθαι] συνοίσεσθαι CMO. 4, 4. φαίνωμαι] φαίνομαι I. 5. δια-
τεθείς] διατιθεὶς M. 6. με] μοι O. 7. οὗτος] οὕτως C.
5, 4. ἀναγκάσειν] ἀναγκάζειν I. 5. ἂν ἔργον] ἂν ἔργον ἂν O.

λέγειν· ὅσα δ' εἰς ἐμὲ αὐτὸν ἐξημάρτηκεν, ἡγοῦμαι
6 ταῦθ' ὑμῖν προσήκειν ἀκοῦσαι. πυθόμενος γὰρ ὅτι τὸ
μειράκιον ἦν παρ' ἐμοί, ἐλθὼν ἐπὶ τὴν οἰκίαν τὴν ἐμὴν
97 νύκτωρ μεθύων, ἐκκόψας τὰς θύρας εἰσῆλθεν εἰς τὴν γυ-
ναικωνῖτιν, ἔνδον οὐσῶν τῆς τε ἀδελφῆς τῆς ἐμῆς καὶ τῶν
ἀδελφιδῶν, αἳ οὕτω κοσμίως βεβιώκασιν ὥστε καὶ ὑπὸ
7 τῶν οἰκείων ὁρώμεναι αἰσχύνεσθαι. οὗτος τοίνυν εἰς τοῦτο
ἦλθεν ὕβρεως ὥστ' οὐ πρότερον ἠθέλησεν ἀπελθεῖν, πρὶν
αὐτὸν ἡγούμενοι δεινὰ ποιεῖν οἱ παραγενόμενοι καὶ οἱ
μετ' αὐτοῦ ἐλθόντες, ἐπὶ παῖδας κόρας καὶ ὀρφανὰς
εἰσιόντα, ἐξήλασαν βίᾳ. καὶ τοσούτου ἐδέησεν αὐτῷ
μεταμελῆσαι τῶν ὑβρισμένων, ὥστε ἐξευρὼν οὗ ἐδει-
πνοῦμεν ἀτοπώτατον πρᾶγμα καὶ ἀπιστότατον ἐποίησεν,
8 εἰ μή τις εἰδείη τὴν τούτου μανίαν. ἐκκαλέσας γάρ με
ἔνδοθεν, ἐπειδὴ τάχιστα ἐξῆλθον, εὐθύς με τύπτειν ἐπε-
χείρησεν· ἐπειδὴ δὲ αὐτὸν ἠμυνάμην ἐνστάς, ἔβαλλέ με
λίθοις. καὶ ἐμοῦ μὲν ἁμαρτάνει, Ἀριστοκρίτου δέ, ὃς
παρ' ἐμὲ ἦλθε μετ' αὐτοῦ, βαλὼν λίθῳ συντρίβει τὸ
9 μέτωπον. ἐγὼ τοίνυν, ὦ βουλή, ἡγούμενος μὲν δεινὰ
πάσχειν, αἰσχυνόμενος δέ, ὅπερ ἤδη καὶ πρότερον εἶπον,
τῇ συμφορᾷ, ἠνειχόμην, καὶ μᾶλλον ᾑρούμην μὴ λαβεῖν
τούτων τῶν ἁμαρτημάτων δίκην ἢ δόξαι τοῖς πολίταις
ἀνόητος εἶναι, εἰδὼς ὅτι τῇ μὲν τούτου πονηρίᾳ πρέποντα
ἔσται τὰ πεπραγμένα, ἐμοῦ δὲ πολλοὶ καταγελάσονται
τοιαῦτα πάσχοντος τῶν φθονεῖν εἰθισμένων, ἐάν τις ἐν
10 τῇ πόλει προθυμῆται χρηστὸς εἶναι. οὕτω δὲ σφόδρα ἠπο-
ρούμην ὅ τι χρησαίμην ὦ βουλὴ τῇ τούτου παρανομίᾳ,
ὥστε ἔδοξέ μοι κράτιστον εἶναι ἀποδημῆσαι ἐκ τῆς
πόλεως. λαβὼν δὴ τὸ μειράκιον (ἅπαντα γὰρ δεῖ τἀλη-
θῆ λέγειν) ᾠχόμην ἐκ τῆς πόλεως. ἐπειδὴ δὲ ᾤμην
ἱκανὸν εἶναι τὸν χρόνον Σίμωνι ἐπιλαθέσθαι μὲν τοῦ

v. 1. ἡγοῦμαι] ἡγοῦμαι καὶ O. 7, 2. ἀπελθεῖν] ἀποθανεῖν O. 5. εἰσιόντα] εἰσιόντες O. ἐξήλασαν] ἐξήλασεν I. 6. ὑβρισμένων] ὑβρισμάτων I. 8, 5. βαλὼν] λαβὼν I. 9, 6. ἐμοῦ] ὁμοῦ O. 10, 4. λαβὼν — πόλεως om C. δὴ] δὲ IOX. 6. ἱκανὸν om O.

νεανίσκου, μεταμελῆσαι δὲ τῶν πρότερον ἡμαρτημένων,
1ἀφικνοῦμαι πάλιν. κἀγὼ μὲν ᾠχόμην ἐς Πειραιᾶ,
οὗτος δ' αἰσθόμενος εὐθέως ἥκοντα τὸν Θεόδοτον καὶ
διατρίβοντα παρὰ Λυσιμάχῳ ὃς ᾤκει πλησίον τῆς
οἰκίας ἧς οὗτος ἐμεμίσθωτο, παρεκάλεσέ τινας τῶν τού-
του ἐπιτηδείων. καὶ οὗτοι μὲν ἠρίστων καὶ ἔπινον, φύ-
λακας δὲ κατέστησαν ἐπὶ τοῦ τέγους, ἵν' ὁπότε ἐξέλθοι
2τὸ μειράκιον, εἰσαρπάσαιεν αὐτόν. ἐν δὲ τούτῳ τῷ καιρῷ
ἀφικνοῦμαι ἐγὼ ἐκ Πειραιῶς, καὶ τρέπομαι παριὼν
ὡς τὸν Λυσίμαχον· ὀλίγον δὲ χρόνον διατρίψαντες
ἐξερχόμεθα ἤδη μεθύοντες. οὗτοι δ' ἐκπηδῶσιν ἐφ'
ἡμᾶς. καὶ οἱ μέν τινες αὐτῷ τῶν παραγενομένων οὐκ
ἠθέλησαν συνεξαμαρτεῖν, Σίμων δὲ οὑτοσὶ καὶ Θεόφιλος
καὶ Πρώταρχος καὶ Αὐτοκλῆς εἷλκον τὸ μειράκιον. ὁ δὲ
3ῥίψας τὸ ἱμάτιον ᾤχετο φεύγων. ἐγὼ δὲ ἡγούμενος
ἐκεῖνον μὲν ἐκφεύξεσθαι, τούτους δ' ἐπειδὴ τάχιστα ἐντύ-
χοιεν ἀνθρώποις αἰσχυνομένους ἀποτρέψεσθαι, ταῦτα
διανοηθεὶς ἑτέραν ὁδὸν ᾠχόμην ἀπιών. οὕτω σφόδρ' αὐτοὺς
ἐφυλαττόμην, καὶ πάντα ταῦτα ὑπὸ τούτων γιγνόμενα
4μεγάλην ἐμαυτῷ συμφορὰν ἐνόμιζον. καὶ ταῦτα μὲν δι'
ἃ φησι Σίμων τὴν μάχην γενέσθαι, ἔνθα οὔτε τούτων
οὔτε ἡμῶν οὐδεὶς οὔτε κατεάγη τὴν κεφαλὴν οὔτε ἄλλο
κακὸν οὐδὲν ἔλαβεν, ὡς ἐγὼ τοὺς παραγενομένους ὑμῖν
παρέξομαι μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

5 Ὅτι μὲν τοίνυν οὗτος ἦν ὁ ἀδικήσας ὦ βουλὴ καὶ
ἐπιβουλεύσας ἡμῖν, καὶ οὐκ ἐγὼ τούτῳ, ὑπὸ τῶν παρα-
γενομένων μεμαρτύρηται ὑμῖν. μετὰ δὲ ταῦτα τὸ μὲν

11, 1. ἐς CIMOX: εἰς ς. 2. δ' αἰσθόμενος—οὗτος om C. 3. λυσιμάχου IMO. 6. στέγους IM. ἐξέλθῃ I. 12, 2. ἐκ] εἰς O. Πειραιῶς C: ceteri πειραιέως. 3. ὡς τὸν] εἰς τὴν O. 4. ἤδη μεθύοντες. οὗτοι δ'] Schottus οὗτοι δ' ἤδη μεθύοντες. 5. αὐτῷ] αὐτῶν CO. 13, 3. ἀποστρέψεσθαι O, ἀποτρέψασθαι I. δι' ἃ C: ἵνα ς. idem dedit, quod ς om, ἔνθα. 14, 4. ἔλαβεν CO, ἔλ^α X, ἔνα I, ἔσχεν corr M: ἔπαθεν ς. 5. παρέξομαι μάρτυρας CIMOX: μάρτυρας παρέξομαι ς. 6. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ om IM.

*μειράκιον εἰς γναφεῖον κατέφυγεν, οὗτοι δὲ συνεισπε-
σόντες ἦγον αὐτὸν βίᾳ, βοῶντα καὶ κεκραγότα καὶ μαρ-
16τυρόμενον. συνδραμόντων δὲ ἀνθρώπων πολλῶν καὶ ἀγα-
νακτούντων τῷ πράγματι καὶ δεινὰ φασκόντων εἶναι τὰ
γινόμενα, τῶν μὲν λεγομένων οὐδὲν ἐφρόντιζον, Μόλωνα
δὲ τὸν γναφέα καὶ ἄλλους τινὰς ἐπαμύνειν ἐπιχειροῦν-
17τας συνέκοψαν. ἤδη δὲ αὐτοῖς οὖσι παρὰ τὴν Λάμπωνος
οἰκίαν ἐγὼ μόνος βαδίζων ἐντυγχάνω, δεινὸν δὲ ἡγησά-
μενος εἶναι καὶ αἰσχρὸν περιιδεῖν οὕτως ἀνόμως καὶ
98 βιαίως ὑβρισθέντα τὸν νεανίσκον, ἐπιλαμβάνομαι αὐτοῦ.
οὗτοι δέ, διότι μὲν τοιαῦτα παρηνόμουν εἰς ἐκεῖνον, οὐκ
ἠθέλησαν εἰπεῖν ἐρωτηθέντες, ἀφέμενοι δὲ τοῦ νεανίσκου
18ἔτυπτον ἐμέ. μάχης δὲ γενομένης, ὦ βουλή, καὶ τοῦ
μειρακίου βάλλοντος αὐτοὺς καὶ περὶ τοῦ σώματος ἀμυ-
νομένου καὶ τούτων ἡμᾶς βαλλόντων, ἔτι δὲ τυπτόν-
των αὐτὸν ὑπὸ τῆς μέθης, καὶ ἐμοῦ ἀμυνομένου, καὶ τῶν
παραγενομένων ὡς ἀδικουμένοις ἡμῖν ἁπάντων ἐπικου-
ρούντων, ἐν τούτῳ τῷ θορύβῳ συντριβόμεθα τὰς κεφαλὰς
19ἅπαντες. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι οἱ μετὰ τούτου παροινήσαν-
τες, ἐπειδή τάχιστά με εἶδον μετὰ ταῦτα, ἐδέοντό μου
συγγνώμην ἔχειν, οὐχ ὡς ἀδικούμενοι ἀλλ᾽ ὡς δεινὰ πε-
ποιηκότες· καὶ ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου τεττάρων ἐτῶν πα-
20ρεληλυθότων οὐδέν μοι πώποτ᾽ ἐνεκάλεσεν οὐδείς. Σίμων
δ᾽ οὑτοσί, ὁ πάντων τῶν κακῶν αἴτιος γενόμενος, τὸν
μὲν ἄλλον χρόνον ἡσυχίαν ἦγε δεδιὼς περὶ αὐτοῦ, ἐπειδὴ
δὲ δίκας ἰδίας ᾔσθετο κακῶς ἀγωνισάμενον ἐξ ἀντιδό-
σεως, καταφρονήσας μου οὑτωσὶ τολμηρῶς εἰς τοιοῦτον
ἀγῶνά με κατέστησεν. ὡς οὖν καὶ ταῦτ᾽ ἀληθῆ λέγω,
τούτων ὑμῖν τοὺς παραγενομένους μάρτυρας παρέξομαι.*

v. 1. *συμπεσόντες* I, *συνεισπέδαντες* O. 16, 1. *δὲ τῶν ἀνθρώπων* C. 4. *ἐπαμύνειν* COX: *μεταμύνειν* ς. 17, 1. *Λάμπωνος* CIMOX: *λάμπους* ς vel cum Marklando *λαμποῦς*. 4. *ὑβρισθέντα*] *οὕτως ὑβρισθέντα* IMOX. 18, 1. *μάχης δὲ*] *μάχης* IOX, *πολλῆς δὲ μάχης* M. 2. *καὶ* ante *περὶ* om O. 4. *αὐτὸν*] *αὐτῶν* corr CO.
20, 2. *τῶν* e Vindobonensi addidit Reiskius. 4. *ἰδίας* om I.
5. *καταφρονήσας*] *καταφρονήσεώς* IX, *καὶ φρονήσεώς* O. 6. *με κατέστησεν*] *μετέστησέν* O.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Τὰ μὲν οὖν γεγενημένα καὶ ἐμοῦ καὶ τῶν μαρτύρων ἀκηκόατε· ἐβουλόμην δ' ἂν ὦ βουλὴ Σίμωνα τὴν αὐτὴν γνώμην ἐμοὶ ἔχειν, ἵν' ἀμφοτέρων ἡμῶν ἀκούσαντες τἀληθῆ ῥᾳδίως ἔγνωτε τὰ δίκαια. ἐπειδὴ δὲ αὐτῷ οὐδὲν μέλει τῶν ὅρκων ὧν διωμόσατο, πειράσομαι καὶ περὶ ὧν οὗτος ἔψευσται διδάσκειν ὑμᾶς. Ἐτόλμησε γὰρ εἰπεῖν ὡς αὐτὸς μὲν τριακοσίας δραχμὰς ἔδωκε Θεοδότῳ, συνθήκας πρὸς αὐτὸν ποιησάμενος, ἐγὼ δ' ἐπιβουλεύσας ἀπέστησα αὐτοῦ τὸ μειράκιον. καίτοι ἐχρῆν αὐτόν, εἴπερ ἦν ταῦτ' ἀληθῆ, παρακαλέσαντα μάρτυρας ὡς πλείστους κατὰ τοὺς νόμους διαπράττεσθαι περὶ αὐτῶν. οὗτος δὲ τοιοῦτον οὐδὲν πώποτε φαίνεται ποιήσας, ὑβρίζων δὲ καὶ τύπτων ἀμφοτέρους ἡμᾶς καὶ κωμάζων καὶ τὰς θύρας ἐκβάλλων καὶ νύκτωρ εἰσιὼν ἐπὶ γυναῖκας ἐλευθέρας. ἃ χρὴ μάλιστα, ὦ βουλή, τεκμήρια νομίζειν ὅτι ψεύδεται πρὸς ὑμᾶς. σκέψασθε δὲ ὡς ἄπιστα εἴρηκε. τὴν γὰρ οὐσίαν τὴν ἑαυτοῦ ἅπασαν πεντήκοντα καὶ διακοσίων δραχμῶν ἐτιμήσατο. καίτοι θαυμαστὸν εἰ τὸν ἑταιρήσοντα πλειόνων ἐμισθώσατο ὧν αὐτὸς τυγχάνει κεκτημένος. εἰς τοῦτο δ' ἥκει τόλμης ὥστε οὐκ ἐξαρκεῖ περὶ τούτου μόνον αὐτῷ ψεύσασθαι, περὶ τοῦ δεδωκέναι τὸ ἀργύριον, ἀλλὰ καὶ κεκομίσθαι φησί· καίτοι πῶς εἰκός ἐστι τότε μὲν ἡμᾶς τοιαῦτα ἐξαμαρτάνειν οἷα κατηγόρηκεν οὗτος, ἀποστερῆσαι βουλομένους τὰς τριακοσίας δραχμάς, ἐπειδὴ δὲ ἀπεμαχεσάμεθα, τηνικαῦτα ἀποδοῦναι τὸ ἀργύριον αὐτῷ, μήτε ἀφειμένους τῶν ἐγκλημάτων μήτε ἀνάγκης ἡμῖν μηδεμιᾶς γενομένης; ἀλλὰ γὰρ ὦ βουλὴ πάντα αὐτῷ ταῦτα σύγκειται καὶ μεμηχάνηται, καὶ δοῦναι μέν φησιν, ἵνα μὴ δοκῇ δεινὰ

v. 1. ΜΑΡΤΥΡΕΣ om M. 21, 2. αὐτὴν] αὐτοῦ I. 22, 2. μὲν om O. 23, 1. ποιήσας φαίνεται O. 2. post τύπτων omisi ἂν cum Tayloro. μωμάζων C. 3. ἐμβάλλων O. 4. γυναῖκαν ἐλευθέραν I. 25, 3. καὶ om I. 5. βουλόμενος IOX et pr M. 7. ἀφημένους I, ἀφειμένων C. 26, 1. αὐτῷ ταῦτα] ταῦτα αὐτῷ O.

ποιεῖν, εἰ μηδενὸς αὐτῷ συμβολαίου γεγενημένου τοιαῦτα
ἐτόλμα ὑβρίζειν τὸ μειράκιον, ἀπειληφέναι δὲ προσποι-
εῖται, διότι φανερός ἐστιν ἐγκαλέσας οὐδέποτ' ἀργύριον
οὐδὲ μνείαν περὶ τούτου οὐδεμίαν ποιησάμενος.

27 Φησὶ δ' ἐπὶ ταῖς αὑτοῦ θύραις ὑπ' ἐμοῦ δεινῶς δια-
τεθῆναι τυπτόμενος. φαίνεται δὲ πλεῖον ἢ τέτταρα στά-
δια ἀπὸ τῆς οἰκίας διώξας τὸ μειράκιον, οὐδὲν κακὸν
ἔχων, καὶ ταῦτα πλέον ἢ διακοσίων ἰδόντων ἀνθρώπων
ἔξαρνός ἐστι.

28 Λέγει δ' ὡς ἡμεῖς ἤλθομεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν τὴν τούτου
ὄστρακον ἔχοντες, καὶ ὡς ἠπείλουν αὐτῷ ἐγὼ ἀποκτε-
νεῖν, καὶ ὡς τοῦτό ἐστιν ἡ πρόνοια. ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι, ὦ
βουλή, ῥᾴδιον εἶναι γνῶναι ὅτι ψεύδεται, οὐ μόνον ὑμῖν
τοῖς εἰωθόσι σκοπεῖσθαι περὶ τῶν τοιούτων, ἀλλὰ καὶ τοῖς
29 ἄλλοις ἅπασι. τῷ γὰρ ἂν δόξειε πιστὸν ὡς ἐγὼ προ-
99 νοηθεὶς καὶ ἐπιβουλεύων ἦλθον ἐπὶ τὴν Σίμωνος οἰκίαν
μεθ' ἡμέραν, μετὰ τοῦ μειρακίου, τοσούτων ἀνθρώπων
παρ' αὐτῷ συνειλεγμένων, εἰ μὴ εἰς τοῦτο μανίας ἀφι-
κόμην ὥστε ἐπιθυμεῖν εἷς ὢν πολλοῖς μάχεσθαι, ἄλλως
τε καὶ εἰδὼς ὅτι ἀσμένως ἄν με εἶδεν ἐπὶ ταῖς θύραις
ταῖς αὑτοῦ, ὃς καὶ ἐπὶ τὴν ἐμὴν οἰκίαν φοιτῶν εἰσῄει βίᾳ,
καὶ οὔτε τῆς ἀδελφῆς οὔτε τῶν ἀδελφιδῶν φροντίσας ζη-
τεῖν με ἐτόλμα, καὶ ἐξευρὼν οὗ δειπνῶν ἐτύγχανον, ἐκ-
30 καλέσας ἔτυπτέ με. καὶ τότε μὲν ἄρα, ἵνα μὴ περιβόη-
τος εἴην, ἡσυχίαν ἦγον, συμφορὰν ἐμαυτοῦ νομίζων τὴν
τούτου πονηρίαν· ἐπειδὴ δὲ χρόνος διεγένετο, πάλιν, ὡς
31 οὗτός φησιν, ἐπεθύμησα περιβόητος γενέσθαι; καὶ εἰ μὲν
ἦν παρὰ τούτῳ τὸ μειράκιον, εἶχεν ἄν τινα λόγον τὸ ψεῦ-
δος αὐτῷ, ὡς ἄρ' ἐγὼ διὰ τὴν ἐπιθυμίαν ἠναγκαζόμην
ἀνοητότερόν τι ποιεῖν τῶν εἰκότων· νῦν δὲ τούτῳ μὲν
οὐδὲ διελέγετο, ἀλλ' ἐμίσει πάντων ἀνθρώπων μάλιστα,

v. 1. ταῦτα M. 2. ἐπειληφέναι I. 27, 1. δεινὸς I. 3. διώξαι O.
28, 2. ἀποκτείνειν I. 3. δ' om IMOX. 29, 1. γὰρ om O.
3. ἀνθρώπων om I. 4. ἐφικόμην I. 9. ἐγκαλέσας I, εἰσκα-
λέσας O. 31, 3. ὡς om IOX. ἄρ' om CIMOX. ἐγὼ] ἐγὼ δὲ I.
5. οὐδὲ] οὐ O.

παρ' ἐμοὶ δ' ἐτύγχανε διαιτώμενον. ὥστε τῷ ὑμῶν πιστὸν ὡς ἐγὼ πρότερον μὲν ἐξέπλευσα ἐκ τῆς πόλεως ἔχων τὸ μειράκιον, ἵνα μὴ τούτῳ μαχοίμην, ἐπειδὴ δὲ ἀφικόμην πάλιν, ἦγον αὐτὸν ἐπὶ τὴν οἰκίαν τὴν Σίμωνος, οὗ πλεῖστα ἔμελλον πράγματα ἕξειν; καὶ ἐπεβούλευον μὲν αὐτῷ, οὕτω δὲ ἦλθον ἀπαράσκευος ὥστε μήτε φίλους μήτε οἰκέτας μήτε ἄλλον ἄνθρωπον παρακαλέσαι μηδένα, εἰ μὴ τοῦτό γε τὸ παιδίον, ὃ ἐπικουρῆσαι μέν μοι οὐκ ἂν ἠδύνατο, μηνῦσαι δὲ ἱκανὸν ἦν βασανιζόμενον, εἴ τι ἐγὼ ἐξημάρτανον. ἀλλ' εἰς τοσοῦτον ἀμαθίας ἀφικόμην, ὥστε ἐπιβουλεύων Σίμωνι οὐκ ἐτήρησα αὐτὸν οὗ μόνον οἷόν τ' ἦν λαβεῖν, ἢ νύκτωρ ἢ μεθ' ἡμέραν, ἀλλ' ἐνταῦθα ἦλθον οὗ αὐτὸς ἔμελλον ὑπὸ πλείστων ὀφθήσεσθαί τε καὶ συγκοπήσεσθαι, ὥσπερ κατ' ἐμαυτοῦ τὴν πρόνοιαν ἐξευρίσκων, ἵν' ὡς μάλιστα ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ὑβρισθείην. Ἔτι τοίνυν, ὦ βουλή, καὶ ἐκ τῆς μάχης τῆς γενομένης ῥᾴδιον γνῶναι ὅτι ψεύδεται. τὸ γὰρ μειράκιον ὡς ἔγνω, ῥίψαν θοἰμάτιον, φεῦγον ᾤχετο, οὗτοι δὲ αὐτὸν ἐπεδίωκον, ἐγὼ δὲ ἑτέραν ἀπελθὼν ὁδὸν ᾠχόμην. καίτοι ποτέρους χρῆν αἰτίους τῶν γεγενημένων εἶναι νομίζειν, τοὺς φεύγοντας ἢ τοὺς ζητοῦντας καταλαβεῖν; ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγοῦμαι πᾶσιν εἶναι δῆλον ὅτι φεύγουσι μὲν οἱ περὶ αὑτῶν δεδιότες, διώκουσι δὲ οἱ βουλόμενοί τι ποιῆσαι κακόν. οὐ τοίνυν ταῦτα εἰκότα, ἄλλως δὲ παρ' αὐτῶν πέπρακται, ἀλλὰ καταλαβόντες τὸ μειράκιον ἐκ τῆς ὁδοῦ ἦγον βίᾳ, ἐντυχὼν δ' ἐγὼ τούτων μὲν οὐχ ἡπτόμην, τοῦ μειρακίου δ' ἐπελαμβανόμην· οὗτοι δὲ ἐκεῖνόν τε ἦγον βίᾳ καὶ ἐμὲ ἔτυπτον. καὶ ταῦθ' ὑμῖν ὑπὸ τῶν παραγενομένων μεμαρ-

32, 4. αὐτὸν] αὐτὸ corr M. τὴν Σίμωνος] τοῦ σίμωνος O. 33, 1. μετεβούλευον I. 2. ἦλθεν O. 5. ἦν] ἢ O, om pr M. 34, 1. τοσοῦτο CMX. ἀμαθίας CIMOX : ἀμαθείας ς. 4. ὀφθήσεσθαί τε] ὀφθήσεται O. 5. σκοπήσεσθαι I. 35, 2. γινομένης (ων) O. 4. φεῦγον X, φεύγων IO et pr M. αὐτὸν CIOX et pr M: αὐτὸ ς. 36, 1. ἐπελθὼν O. et mox προτέρους. 2. χρῆν] Immo χρή. 37, 2. ταῦτα] Reiskius ταῦτα μέν. παρ'] περὶ CO. 4. μὲν] δὲ I.

τύρηται. ὥστε δεινὸν εἰ περὶ τούτων ἐγὼ δόξω προνοηθῆ-
ναι, περὶ ὧν οὗτοι τυγχάνουσιν οὕτω δεινὰ καὶ παράνομα
38 πεποιηκότες. τί δ' ἄν ποτε ἔπαθον, εἰ τἀναντία τῶν νῦν
γεγενημένων ἦν, εἰ πολλοὺς ἔχων τῶν ἐπιτηδείων ἐγώ,
ἀπαντήσας Σίμωνι, ἐμαχόμην αὐτῷ καὶ ἔτυπτον αὐτὸν
καὶ ἐδίωκον καὶ καταλαβὼν ἄγειν βίᾳ ἐζήτουν, ὅπου νῦν
τούτου ταῦτα πεποιηκότος ἐγὼ εἰς τοιοῦτον ἀγῶνα καθέ-
στηκα, ἐν ᾧ καὶ περὶ τῆς πατρίδος καὶ τῆς οὐσίας τῆς
39 ἐμαυτοῦ ἁπάσης κινδυνεύω; Τὸ δὲ μέγιστον καὶ περιφα-
νέστατον πάντων· ὁ γὰρ ἀδικηθεὶς καὶ ἐπιβουλευθεὶς ὑπ'
ἐμοῦ, ὥς φησιν, οὐκ ἐτόλμησε τεττάρων ἐτῶν ἐπισκήψα-
σθαι εἰς ὑμᾶς. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι, ὅταν ἐρῶσι καὶ ἀπο-
στερῶνται ὧν ἐπιθυμοῦσι καὶ συγκοπῶσιν, ὀργιζόμενοι
παραχρῆμα τιμωρεῖσθαι ζητοῦσιν, οὗτος δὲ χρόνοις
ὕστερον.

40 Ὅτι μὲν οὖν, ὦ βουλή, οὐδενὸς αἴτιός εἰμι τῶν γεγε-
νημένων, ἱκανῶς ἀποδεδεῖχθαι νομίζω. οὕτω δὲ διάκειμαι
πρὸς τὰς ἐκ τῶν τοιούτων πραγμάτων διαφοράς, ὥστε
καὶ ἄλλα πολλὰ ὑβρισμένος ὑπὸ Σίμωνος καὶ καταγεὶς
τὴν κεφαλὴν ὑπ' αὐτοῦ οὐκ ἐτόλμησα αὐτῷ ἐπισκή-
100 ψασθαι, ἡγούμενος δεινὸν εἶναι, εἰ ἄρα περὶ "παιδικῶν
ἐφιλονεικήσαμεν ἡμεῖς πρὸς ἀλλήλους, τούτου ἕνεκα
41 ἐξελάσαι τινὰς ζητῆσαι ἐκ τῆς πατρίδος. ἔπειτα δὲ καὶ
οὐδεμίαν ἡγούμην πρόνοιαν εἶναι τραύματος, ὅστις μὴ
ἀποκτεῖναι βουλόμενος ἔτρωσε. τίς γὰρ οὕτως ἐστὶν
εὐήθης, ὅστις ἐκ πολλοῦ προνοεῖται ὅπως ἕλκος τις αὐ-
42 τοῦ τῶν ἐχθρῶν λήψεται; ἀλλὰ δῆλον ὅτι καὶ οἱ τοὺς
νόμους ἐνθάδε θέντες, οὐκ εἴ τινες μαχεσάμενοι ἔτυχον ἀλ-
λήλων κατεάξαντες τὰς κεφαλάς, ἐπὶ τούτοις ἠξίωσαν

v. 1. εἰ περὶ] εἰ πὲρ M, εἰ ὑπὲρ I. 38, 3. σίμωνα C. 5. τοσοῦτον O. 39, 4. ὑμᾶς C et fortasse X: ante Reiskium ἡμᾶς. ἀποστέρωνται IM. 5. συσκοπῶσιν I. 6. χρόνος O. 40, 1. εἰμι] μοι O. 3. ἐκ] ἐν I, om M. διαφορὰς] συμφορὰς O. 4. καταγεὶς CMOX, κατὰ γῆς I: κατεαγεὶς ς. 6. παιδικῶν unus, ni fallor, M: ceteri παίδων, quod tueare coll. 4, § 7. 7. ἕνεκα CMOX; ἕνεκεν ς. 41, 3. ἔτρωσε] ἔσωσε O.

τῆς πατρίδος φυγὴν ποιήσασθαι· ἢ πολλούς γ' ἂν ἐξήλασαν· ἀλλ' ὅσοι ἐπιβουλεύσαντες ἀποκτεῖναί τινας ἔτρωσαν, ἀποκτεῖναι δὲ οὐκ ἠδυνήθησαν, περὶ τῶν τοιούτων τὰς τιμωρίας οὕτω μεγάλας κατεστήσαντο, ἡγούμενοι, ὑπὲρ ὧν ἐβούλευσαν καὶ προὐνοήθησαν, ὑπὲρ τούτων προσήκειν αὐτοῖς δίκην δοῦναι· εἰ δὲ μὴ κατέσχον, οὐδὲν
43 ἧττον τό γ' ἐκείνων πεποιῆσθαι. καὶ ταῦτα ἤδη καὶ πρότερον πολλάκις ὑμεῖς οὕτω διέγνωτε περὶ τῆς προνοίας. καὶ γὰρ δεινὸν ἂν εἴη, εἰ ὅσοι ἐκ μέθης καὶ φιλονεικίας ἢ ἐκ παιδικῶν ἢ ἐκ λοιδορίας ἢ περὶ ἑταίρας μαχόμενοι ἕλκος ἔλαβον, εἰ ὑπὲρ τούτων ὧν, ἐπειδὰν βέλτιον φρονήσωσιν, ἅπασι μεταμέλει, οὕτως ὑμεῖς μεγάλας καὶ δεινὰς τὰς τιμωρίας ποιήσεσθε, ὥστε ἐξελαύνειν τινὰς τῶν πολιτῶν ἐκ τῆς πατρίδος.

44 Θαυμάζω δὲ μάλιστα τούτου τῆς διανοίας. οὐ γὰρ τοῦ αὐτοῦ μοι δοκεῖ εἶναι ἐρᾶν τε καὶ συκοφαντεῖν, ἀλλὰ τὸ μὲν τῶν εὐηθεστέρων, τὸ δὲ τῶν πανουργοτάτων. ἐβουλόμην δ' ἂν ἐξεῖναί μοι παρ' ὑμῖν καὶ ἐκ τῶν ἄλλων ἐπιδεῖξαι τὴν τούτου πονηρίαν, ἵνα ἐπίστησθε ὅτι πολὺ ἂν δικαιότερον αὐτὸς περὶ θανάτου ἠγωνίζετο ἢ ἑτέρους
45 ὑπὲρ τῆς πατρίδος εἰς κίνδυνον καθίστη. τὰ μὲν οὖν ἄλλα ἐάσω· ὃ δ' ἡγοῦμαι ὑμῖν προσήκειν ἀκοῦσαι καὶ τεκμήριον ἔσεσθαι τῆς τούτου θρασύτητος καὶ τόλμης, περὶ τούτου μνησθήσομαι. ἐν Κορίνθῳ γάρ, ἐπειδὴ ὕστερον ἦλθε τῆς πρὸς τοὺς πολεμίους μάχης καὶ τῆς εἰς Κορώνειαν στρατείας, ἐμάχετο τῷ ταξιάρχῳ Λάχητι καὶ ἔτυπτεν αὐτόν, καὶ πανστρατιᾷ τῶν πολιτῶν ἐξελθόντων, δόξας

v. 1. ἢ] ἢ corr M. 5. ἐπιβουλεύσαντας I. 7. μεγάλως I. 8. ὑπὲρ] περὶ O. ἐπρονοήθησαν O, προνοήθησαν C. 9. κατέχον IM. 43, 1. ἐκείνων CO: celeri ἐπ' ἐκείνων. 2. τῆς om O. 3 ἂν add C et mg M. 4. παιδιῶν C. 5. εἰ IMX, om O: ἢ ς. 6. καταμέλει I. οὕτως] οὕτω καὶ IMO, οὕτως καὶ X. ποιήσεσθε CMOX, ποιήσεσθαι I: Reiskius ποιήσαισθε. 44, 5. ἐπιδεῖξω I. 6. ἂν] καὶ CIMO. 45, 1. ὑπὲρ] περὶ Marklandus, probante Valckenario ad E. Phoen. 1336. 6. στρατείας Marklandus; codices στρατιᾶς.

κοσμιώτατος εἶναι καὶ πονηρότατος, μόνος Ἀθηναίων ὑπὸ τῶν στρατηγῶν ἐξεκηρύχθη.

46 Ἔχοιμι δ' ἂν καὶ ἄλλα πολλὰ εἰπεῖν περὶ τούτου, ἀλλ' ἐπειδὴ παρ' ὑμῖν οὐ νόμιμόν ἐστιν ἔξω τοῦ πράγματος λέγειν, ἐκεῖνο ἐνθυμεῖσθε· οὗτοί εἰσιν οἱ βίᾳ εἰς τὴν ἡμετέραν οἰκίαν εἰσιόντες, οὗτοι οἱ διώκοντες, οὗτοι οἱ βίᾳ
47 ἐκ τῆς ὁδοῦ συναρπάζοντες ἡμᾶς. ὧν ὑμεῖς μεμνημένοι τὰ δίκαια ψηφίζεσθε, καὶ μή με περιίδητε ἐκ τῆς πατρίδος ἀδίκως ἐκπεσόντα, ὑπὲρ ἧς ἐγὼ πολλοὺς κινδύνους κεκινδύνευκα καὶ πολλὰς λειτουργίας λελειτούργηκα, καὶ κακοῦ μὲν αὐτῇ οὐδενὸς αἴτιος γεγένημαι, οὐδὲ τῶν ἐμῶν
48 προγόνων οὐδείς, ἀγαθῶν δὲ πολλῶν· ὥστε δικαίως ἂν ὑφ' ὑμῶν καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἐλεηθείην, οὐ μόνον εἴ τι πάθοιμι ὧν Σίμων βούλεται, ἀλλὰ καὶ ὅτι ἠναγκάσθην ἐκ τοιούτων πραγμάτων εἰς τοιούτους ἀγῶνας καταστῆναι.

4.

100 ΠΕΡΙ ΤΡΑΥΜΑΤΟΣ ΕΚ ΠΡΟΝΟΙΑΣ, ΠΕΡΙ ΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΟΝ.

Θαυμαστόν γε ὦ βουλὴ τὸ διαμάχεσθαι περὶ τούτου, ὡς οὐκ ἐγένοντο ἡμῖν διαλλαγαί, καὶ τὸ μὲν ζεῦγος καὶ τὰ ἀνδράποδα, καὶ ὅσα ἐξ ἀγροῦ κατὰ τὴν ἀντίδοσιν ἔλαβε, μὴ ἂν δύνασθαι ἀρνηθῆναι ὡς οὐκ ἀπέδωκα, φανερῶς δὲ περὶ πάντων διαλελυμένον ἀρνεῖσθαι τὰ περὶ
2 τῆς ἀνθρώπου, μὴ κοινῇ ἡμᾶς χρῆσθαι συγχωρῆσαι. καὶ τὴν μὲν ἀντίδοσιν δι' ἐκείνην φανερός ἐστι ποιησάμενος,
101 τὴν δ' αἰτίαν δι' ἣν ἀπέδωκεν ἃ ἔλαβεν, οὐκ ἂν ἄλλην ἔχοι εἰπεῖν (βουλόμενος τἀληθῆ λέγειν) ἢ ὅτι οἱ φίλοι
3 περὶ πάντων ἡμᾶς τούτων συνήλλαξαν. ἐβουλόμην δ' ἂν μὴ ἀπολαχεῖν αὐτὸν κριτὴν Διονυσίοις, ἵν' ὑμῖν φανερὸς

v. 1. κοσμιώτατος] Reiskius auctore Tayloro ἀκοσμιώτατος. 47, 2. με add Reiskius. § 1, 4. ἔλαβον X. ἀπέδωκε C. 5. πάντων CMOX: τούτων ς. 2, 2. φανερος C, φανερῶς O. 3. ἃ] ἣ COX.

ἐγένετο ἐμοὶ διηλλαγμένος, κρίνας τὴν ἐμὴν φυλὴν νικᾷν·
νῦν δὲ ἔγραψε μὲν ταῦτα εἰς τὸ γραμματεῖον, ἀπέλαχε
4 δέ. καὶ ὅτι ἀληθῆ ταῦτα λέγω, Φιλῖνος καὶ Διοκλῆς
ἴσασιν· ἀλλ' οὐκ ἔστ' αὐτοῖς μαρτυρῆσαι μὴ διομοσαμέ-
νοις περὶ τῆς αἰτίας ᾗ ἐγὼ φεύγω, ἐπεὶ σαφῶς ἔγνωτ' ἂν
ὅτι ἡμεῖς ἦμεν αὐτὸν οἱ κριτὴν ἐμβαλόντες καὶ ἡμῶν
5 εἵνεκα ἐκαθέζετο. Ἀλλ' ἦν, εἰ βούλεται, ἐχθρός· δίδωμι
γὰρ αὐτῷ τοῦτο· οὐδὲν γὰρ διαφέρει. οὐκοῦν ἦλθον
[αὐτὸς] αὐτὸν ἀποκτενῶν, ὡς οὗτός φησι, καὶ βίᾳ
εἰς τὴν οἰκίαν εἰσῆλθον. διὰ τί οὖν οὐκ ἀπέκτεινα, ὑπο-
χείριον λαβὼν τὸ σῶμα, καὶ τοσοῦτον κρατήσας ὥστε καὶ
τὴν ἄνθρωπον λαβεῖν; φρασάτω πρὸς ὑμᾶς. ἀλλ' οὐκ
6 ἔχει εἰπεῖν. Καὶ μὴν οὐδείς γε ὑμῶν ἀγνοεῖ ὅτι θᾶττον
ἂν ἐγχειριδίῳ πληγεὶς ἀπέθανεν ἢ πὺξ παιόμενος. φαί-
νεται τοίνυν οὐδ' αὐτὸς αἰτιώμενος τοιοῦτόν τι ἔχοντας
ἡμᾶς ἐλθεῖν, ἀλλ' ὀστράκῳ φησὶ πληγῆναι. καίτοι φα-
7 νερὸν ἤδη ἐξ ὧν εἴρηκεν, ὅτι οὐ πρόνοια γεγένηται. οὐ
γὰρ ἂν οὕτως ἤλθομεν, ἀδήλου ὄντος εἰ παρὰ τούτῳ
εὑρήσομεν ὄστρακον ἢ οὕτως αὐτὸν ἀποκτενοῦμεν, ἀλλ'
οἴκοθεν ἔχοντες ἂν ἐβαδίζομεν. νῦν δ' ὁμολογούμεθα
πρὸς παῖδας καὶ αὐλητρίδας καὶ μετ' οἴνου ἐλθόν-
τες. ὥστε πῶς ταῦτ' ἐστὶ πρόνοια; ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι
8 οὐδαμῶς. Ἀλλ' οὗτος ἐναντίως τοῖς ἄλλοις δύσερώς
ἐστι, καὶ ἀμφότερα βούλεται, τό τε ἀργύριον μὴ ἀπο-
δοῦναι καὶ τὴν ἄνθρωπον ἔχειν. εἶτα ὑπὸ τῆς ἀνθρώπου
παρωξυμμένος ὀξύχειρ λίαν καὶ πάροινός ἐστιν, ἀνάγκη δ'
ἀμύνασθαι. ἡ δὲ τοτὲ μὲν ἐμὲ περὶ πολλοῦ τοτὲ δὲ τοῦ-
9 τόν φησι ποιεῖσθαι, βουλομένη ὑπ' ἀμφοτέρων ἐρᾶσθαι. καὶ
ἐγὼ μὲν καὶ ἐξ ἀρχῆς εὐκόλως εἶχον καὶ νῦν ἔτι ἔχω· ὁ δ'

4, 4. ἐμβάλλοντες pr M, 5, 1. ἕνεκα pr M. ἐκαθίζετο M. εἰ] ἢ O. 2. ἦλθεν O. 3. αὐτὸς] *videtur delendum, ut e proximo* αὐτὸν *natum.* Reiskius. ἀποκτενῶν COX: ἀποκτείνων ς. 6, 3. τοιοῦτό C. 7, 1. προνοίᾳ CMOX. item v. 6. 2. ἂν add C et corr M. 5. μετ'] Reiskius μεστούς. Thucyd. 6, 28. μετὰ παιδιᾶς καὶ οἴνου. 8, 1. ἐναντίος CMOX. 4. ὀξύχειρος M. 5. ἀμύνεσθαι C.

εἰς τοῦτο βαρυδαιμονίας ἥκει, ὥστε οὐκ αἰσχύνεται τραῦμά τ' ὀνομάζων τὰ ὑπώπια καὶ ἐν κλίνῃ περιφερόμενος καὶ δεινῶς προσποιούμενος διακεῖσθαι ἕνεκα πόρνης ἀνθρώπου, ἣν ἔξεστιν αὐτῷ ἀναμφισβητήτως ἔχειν
10 ἐμοὶ ἀποδόντι τἀργύριον. καὶ φησὶ μὲν δεινῶς ἐπιβουλευθῆναι καὶ πρὸς ἅπανθ' ἡμῖν ἀμφισβητεῖ, ἐξὸν δ' ἐκ τῆς ἀνθρώπου βασανισθείσης τὸν ἔλεγχον ποιήσασθαι οὐκ ἠθέλησεν· ᾗ πρῶτον μὲν τοῦτ' ἂν κατεῖπε, πότερα κοινὴ ἡμῖν ἦν ἢ ἰδία τούτου, καὶ πότερα τὸ ἥμισυ τοῦ ἀργυρίου
11 ἐγὼ συνεβαλόμην ἢ οὗτος ἅπαν ἔδωκε, καὶ εἰ διηλλαγμένοι ἢ ἔτι ἐχθροὶ ἦμεν, ἔτι δὲ εἰ μεταπεμφθέντες ἤλθομεν ἢ οὐδενὸς καλέσαντος, καὶ εἰ οὗτος ἦρχε χειρῶν ἀδίκων ἢ ἐγὼ πρότερος τοῦτον ἐπάταξα. τούτων καθ' ἓν ἕκαστον καὶ τῶν ἄλλων οὐδὲν ἦν ὅ τι οὐ ῥᾴδιον τοῖς τε ἄλλοις ἐμφανὲς καὶ τούτοις ποιῆσαι.

12 Ὅτι μὲν οὖν οὔτε πρόνοια ἐγένετο οὔτε ἀδικῶ τοῦτον, ὦ βουλή, ἐκ τοσούτων τεκμηρίων καὶ μαρτυριῶν ὑμῖν ἐπιδέδεικται· ἀξιῶ δ' ὅσον ἂν ἐγένετο σημεῖον τούτῳ πρὸς τὸ δοκεῖν ἀληθῆ λέγειν φυγόντος ἐμοῦ τὴν βάσανον, τοσοῦτον ἐμοὶ τεκμήριον γενέσθαι ὅτι οὐ ψεύδομαι, διότι οὗτος οὐκ ἠθέλησεν ἐκ τῆς ἀνθρώπου ποιήσασθαι τὸν ἔλεγχον, καὶ μὴ τοσοῦτον ἰσχῦσαι τοὺς τούτου λόγους, ὅτι φησὶν αὐτὴν ἐλευθέραν εἶναι· ὁμοίως γὰρ προσήκει κἀμοὶ τῆς ἐλευθερίας, τὸ ἴσον καταθέντι ἀργύριον. ἀλλὰ ψεύδε-
13 ται καὶ οὐκ ἀληθῆ λέγει. ἦ δεινόν γε· εἰ εἰς μὲν λύσιν τοῦ σώματος ἔδωκα τὸ ἀργύριον ἐκ τῶν πολεμίων, ἐξῆν ἄν μοι χρῆσθαι αὐτῇ ὅ τι ἐβουλόμην, κινδυνεύοντι δέ μοι περὶ τῆς πατρίδος οὐδὲ πυθέσθαι παρ' αὐτῆς τἀληθῆ ἐκγενήσεται περὶ ὧν εἰς τὴν κρίσιν καθέστηκα. καὶ μὲν δὴ

v. 1. τραῦμά τε Reiskius, τραῦμά γε CMX, τραῦμά γ' O, τραύματ' Coraes ad Isocrat. p. 398, 15. 2. τὰ om O. 3. ἕνεκα πόρνης CMOX, apud Reiskium πόρνης ἕνεκ'. 4. ἀναμφισβήτως CO.
10, 1. ἀποδόντι] δ' ἀποδόντα O. μὲν δεινῶς] δεινῶς μὲν O.
11, 1. ἢ — ἤλθομεν om C. εἰ] ἢ O. 4. ἐπάταξα] μετέταξα M. 5. τοῖς] αὐτὴ τοῖς X, αὐτῇ τοῖς Reiskius. 12, 1. προνοίᾳ MO.
13, 2. δέδωκα O, δεδωκότι corr M. τἀργύριον M. 4. αὐτῆς] αὐτοῖς O.

πολὺ ἂν δικαιότερον ἐπὶ ταύτῃ τῇ αἰτίᾳ βασανισθείη ἢ ἐπὶ τῇ ἐκ τῶν πολεμίων λύσει πραθείη, ὅσῳ παρὰ μὲν ἐκείνων βουλομένων ἀπολῦσαι ἔστι καὶ ἄλλοθεν εὐπορήσαντι κομισθῆναι, ἐπὶ δὲ τοῖς ἐχθροῖς γενόμενον οὐ δυνατόν· οὐ γὰρ ἀργύριον λαβεῖν προθυμοῦνται, ἀλλ' ἐκ τῆς
14 πατρίδος ἐκβαλεῖν αὐτὸν ποιοῦνται. ὥσθ' ὑμῖν προσήκει μὴ ἀποδέχεσθαι αὐτοῦ διὰ τοῦτο οὐκ ἀξιοῦντος βασανισθῆναι τὴν ἄνθρωπον, ὅτι αὐτὴν ἐλευθέραν ἐσκήπτετο εἶναι, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον συκοφαντίαν καταγινώσκειν, ὅτι παραλιπὼν ἔλεγχον οὕτως ἀκριβῆ ἐξαπατήσειν ὑμᾶς ῥᾳδίως
15 ᾠήθη. οὐ γὰρ δή που τήν γε τούτου πρόκλησιν πιστοτέραν ὑμᾶς νομίζειν δεῖ τῆς ἡμετέρας, ἐφ' οἷς τοὺς αὑτοῦ οἰκέτας ἠξίου βασανίζεσθαι. ἃ μὲν γὰρ ἐκεῖνοι ᾔδεσαν, ἐλθόντας ἡμᾶς ὡς τοῦτον, καὶ ἡμεῖς ὁμολογοῦμεν· εἰ δὲ μεταπεμφθέντες ἢ μή, καὶ πότερον πρότερον ἐπλήγην ἢ ἐπάταξα,
16 ἐκείνη μᾶλλον ἂν ᾔδει. ἔτι δὲ τοὺς μὲν τούτου οἰκέτας ἰδίους ὄντας τούτου εἰ ἐβασανίζομεν, ἀνοήτως ἄν τι τούτῳ χαριζόμενοι καὶ παρὰ τὴν ἀλήθειαν ἐμοῦ κατεψεύσαντο· αὕτη δὲ ὑπῆρχε κοινή, ὁμοίως ἀμφοτέρων ἀργύριον κατατεθεικότων, καὶ μάλιστα ᾔδει. διὰ ταύτην ἅπαντα τὰ πραχθέντα ἡμῖν γεγένηται, καὶ οὐ λήσει οὐδὲν αὐτήν.
17 καίτοι ἔγωγ' οὐκ ἴσον εἶχον βασανισθείσης, ἀλλ' ἀπεκινδύνευον τοῦτο· πολὺ γὰρ περὶ πλείονος τοῦτον ἢ ἐμὲ φαίνεται ποιησαμένη, καὶ μετὰ μὲν τούτου ἐμὲ ἠδικηκυῖα, μετ' ἐμοῦ δ' οὐδεπώποτε εἰς τοῦτον ἐξαμαρτοῦσα. ἀλλ' ὅμως ἐγὼ μὲν εἰς ταύτην κατέφυγον, οὗτος δὲ οὐκ ἐπίστευσεν αὐτῇ.

18 Οὔκουν δεῖ ὑμᾶς, ὦ βουλή, τηλικούτου ὄντος τοῦ κινδύνου, ῥᾳδίως ἀποδέχεσθαι τοὺς τούτου λόγους, ἀλλ' ἐν-

v. 3. ἀπορήσαντι O. 14, 1. αὐτὸν ποιοῦνται] σπουδὴν ποιοῦνται nescio quis apud Taylorum (probante Villois. ad Long. p. 158), αὐτὸν πειρῶνται Stephanus, αὐτὸν περὶ παντὸς vel περὶ πλείστου ποιοῦνται Reiskius. 2. μὴ] μηδὲ O. 15, 5. πρότερον om O, Marklandus πρότερος. 16, 1. δὲ om C. 4. αὐτὴ CMOX. 5. διὰ] ὅτι διὰ Taylorus. 6. γεγένηται] γενήσεται O. αὐτήν. καίτοι C; ἐν ταύτῃ ς. 17, 1. ἐγώ τ' Reiskius. οὐκ ἴσον C, ἂν ἴσον OX: ἄνισον ς.

θυμουμένους ὅτι περὶ τῆς πατρίδος μοι καὶ τοῦ βίου ὁ ἀγών ἐστιν, ἐν ὑπολόγῳ ταύτας τὰς προκλήσεις ποιεῖσθαι. καὶ μὴ ζητεῖτε τούτων ἔτι μείζους πίστεις· οὐ γὰρ ἂν ἔχοιμι εἰπεῖν ἀλλ' ἢ ταύτας, ὡς οὐδὲν εἰς τοῦτον προὐ-
19 νοήθην. ἀγανακτῶ δ' ὦ βουλή, εἰ διὰ πόρνην καὶ δούλην ἄνθρωπον περὶ τῶν μεγίστων εἰς κίνδυνον καθέστηκα, τί κακὸν πώποτε τὴν πόλιν ἢ αὐτὸν τοῦτον εἰργασμένος, ἢ εἰς τίνα τῶν πολιτῶν ὁτιοῦν ἐξαμαρτών; οὐδὲν γὰρ ἔμοιγέ ἐστι τοιοῦτον πεπραγμένον, ἀλλὰ λόγῳ τὸ τῶν πάντων κινδυνεύω πολὺ μείζω συμφορὰν ἐμαυτῷ διὰ τούτους ἐπα-
20 γαγέσθαι. πρὸς οὖν παίδων καὶ γυναικῶν καὶ θεῶν τῶν τόδε τὸ χωρίον ἐχόντων ἱκετεύω ὑμᾶς καὶ ἀντιβολῶ, ἐλεήσατέ με, καὶ μὴ περιίδητε ἐπὶ τούτῳ γενόμενον, μηδὲ ἀνηκέστῳ συμφορᾷ περιβάλητε· οὐ γὰρ ἄξιος οὔτ' ἐγὼ φεύγειν τὴν ἐμαυτοῦ, οὔτε οὗτος τοσαύτην δίκην παρ' ἐμοῦ λαβεῖν ὑπὲρ ὧν φησὶν ἠδικῆσθαι, οὐκ ἠδικημένος.

5.

102 ΥΠΕΡ ΚΑΛΛΙΟΥ

ΙΕΡΟΣΥΛΙΑΣ ΑΠΟΛΟΓΙΑ.

Εἰ μὲν περὶ ἄλλου τινὸς ἢ τοῦ σώματος, ὦ ἄνδρες δικασταί, Καλλίας ἠγωνίζετο, ἐξήρκει ἄν μοι καὶ τὰ παρὰ τῶν ἄλλων εἰρημένα· νῦν δέ μοι δοκεῖ αἰσχρὸν εἶναι, κελεύοντος καὶ δεομένου, καὶ φίλου ὄντος καὶ ἐμοὶ καὶ (ἕως ἔζη) τῷ πατρί, καὶ πολλῶν συμβολαίων ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους γεγενημένων, μὴ βοηθῆσαι Καλλίᾳ τὰ
2 δίκαια, ὅπως ἂν δύνωμαι. ἐνόμιζον μὲν οὖν οὕτω μετοικεῖν αὐτὸν ἐν ταύτῃ τῇ πόλει, ὥστε πολὺ πρότερον ἀγαθοῦ τινὸς τεύξεσθαι παρ' ἡμῶν ἢ ἐπὶ τοιαύταις αἰτίαις εἰς

v. 1. μοι καὶ τοῦ βίου] καὶ τοῦ βίου μοι C. 2. ἐστιν ἐν ὑπολόγῳ Marklandus, ἐστιν ὑπολόγῳ C, ἔστι μὲν ὑπὸ λόγῳ MOX. 3. τούτου O. 4. τοῦτο O. προὐνοήθην Augerus; libri προνοηθῆναι.
19, 1. καὶ] καὶ διὰ O. 4. ὁτιοῦν om C. ἔμοιγε] μοι C.
5. τοιοῦτο C. ἀλλὰ λόγῳ τὸ τῶν] ἀλλ' ἀλογώτατον Coraes ad Isocrat. p. 298, 11. et Sluiterus: τὸ om C. 6. μεταγαγέσθαι C.
20, 3. γινόμενον O.

τοσοῦτον κίνδυνον καταστήσεσθαι· νῦν δὲ οἱ ἐπιβουλεύον-
τες οὐχ ἧττον ἐπικίνδυνον ποιοῦσι τὸν βίον τοῖς μηδὲν ἀδι-
3 κοῦσιν ἢ τοῖς πολλῶν κακῶν αἰτίοις οὖσιν. ὑμᾶς δὲ
103 ἄξιον μὴ τοὺς μὲν τῶν θεραπόντων λόγους πιστοὺς νομί-
ζειν, τοὺς δὲ τούτων ἀπίστους, ἐνθυμουμένους ὅτι Καλλίᾳ
μὲν οὐδεὶς πώποτε οὔτ᾽ ἰδιώτης ἐνεκάλεσεν οὔτε ἄρχων,
οἰκῶν δ᾽ ἐν ταύτῃ τῇ πόλει πολλὰ μὲν ἀγαθὰ ὑμᾶς
ἐποίησεν, οὐδεμίαν δὲ σχὼν αἰτίαν εἰς τοῦτο τῆς ἡλικίας
ἀφῖκται, οὗτοι δὲ ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ μεγάλα ἡμαρτηκό-
τες καὶ πολλῶν κακῶν πεπειραμένοι, ὥσπερ ἀγαθοῦ τι-
νὸς αἴτιοι γεγενημένοι περὶ ἐλευθερίας νυνὶ ποιοῦνται τοὺς
4 λόγους. καὶ οὐ θαυμάζω· ἴσασι γὰρ ὅτι, ἂν ψευδόμενοι
ἐλεγχθῶσιν, οὐδὲν μεῖζον τῶν ὑπαρχόντων πείσονται, ἐὰν
δὲ ὑμᾶς ἐξαπατήσωσι, τῶν παρόντων κακῶν ἔσονται
ἀπηλλαγμένοι. καίτοι τοὺς τοιούτους οὔτε κατηγόρους
οὔτε μάρτυρας πιστοὺς χρὴ νομίζειν εἶναι, οἵτινες αὐτοὶ
μεγάλα κερδαίνοντες περὶ ἑτέρων ποιοῦνται τοὺς λόγους,
ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ὅσοι τῷ δημοσίῳ βοηθοῦντες εἰς κιν-
5 δύνους σφᾶς αὐτοὺς καθιστᾶσιν. ἄξιον δέ μοι δοκεῖ εἶ-
ναι οὐ τούτων ἴδιον ἡγεῖσθαι τὸν ἀγῶνα, ἀλλὰ κοινὸν
ἁπάντων τῶν ἐν τῇ πόλει· οὐ γὰρ τούτοις μόνοις εἰσὶ
θεράποντες, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν, οἳ πρὸς τὴν
τούτων τύχην ἀποβλέποντες οὐκέτι σκέψονται ὅ τι ἀγα-
θὸν εἰργασμένοι τοὺς δεσπότας ἐλεύθεροι γένοιντο, ἀλλ᾽
ὅ τι ψεῦδος περὶ αὐτῶν μηνύσαντες.

6.

ΚΑΤ᾽ ΑΝΔΟΚΙΔΟΥ ΑΣΕΒΕΙΑΣ.

. . . . ἔδησε τὸν ἵππον ἐκ τοῦ ῥόπτρου τοῦ ἱεροῦ ὡς ἀποδι-
δούς, τῇ δ᾽ ἐπιούσῃ νυκτὶ ὑφείλετο. οὗτος οὖν ὁ ταῦτα

3, 6. σχὼν] ἔχων C, σχεδὸν K. 4, 3. ἔσονται] ἐῶνται KMX, om C. 6. μεγάλα] μάλα C. 5, 7. Post μηνύσαντες M, λείπει ἕως μέτωπον ἕν. in C vacuae paginae 5½, in E 2, in K una.

Tit. v. 1. ΛΥΣΙΟΥ ΚΑΤ᾽ ΑΝΔΟΚΙΔΟΥ ΑΣΕΒΕΙΑΣ om omnes. § 1, 1. ἔδησε τὸν ἵππον] πον EMX. supplevit Taylorus ex Harpocratione v. ῥόπτρον: om cum ipsis illis ἐκ τοῦ ῥόπτρου K.

ποιήσας θανάτῳ τῷ ἀλγίστῳ ἀπώλετο, λιμῷ· πολλῶν
γὰρ καὶ ἀγαθῶν αὐτῷ ἐπὶ τὴν τράπεζαν παρατιθεμένων
ὄζειν ἐδόκει τοῦ ἄρτου καὶ τῆς μάζης κάκιστον, καὶ οὐκ
ἠδύνατο ἐσθίειν. καὶ ταῦτα πολλοὶ ἡμῶν ἤκουον τοῦ ἱερο-
2 φάντου λέγοντος. [ὅτι Ἀνδοκίδης μηνύων τοὺς αὐτοῦ
συγγενεῖς καὶ φίλους ἀπώλλυε, φάσκων αὐτοὺς συνερ-
3 γοὺς εἶναι.] δίκαιον οὖν μοι δοκεῖ εἶναι νῦν ἐπὶ τούτῳ τὰ
τότε λεχθέντα ἀναμνῆσαι, καὶ μὴ μόνον τοὺς τούτου φί-
λους ὑπὸ τούτου καὶ τῶν τούτου λόγων ἀπόλλυσθαι,
ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τοῦτον ὑφ' ἑτέρου. ἀδύνατον δὲ καὶ ὑμῖν
ἐστί, περὶ τοιούτου πράγματος φέρουσι τὴν ψῆφον, ἢ κα-
τελεῆσαι ἢ καταχαρίσασθαι Ἀνδοκίδῃ, ἐπισταμένοις ὅτι
ἐναργῶς τὼ θεὼ τούτω τιμωρεῖται τοὺς ἀδικοῦντας. ἐλ-
πίσαι οὖν χρὴ πάντα ἄνθρωπον ὄντα καὶ ἑαυτῷ καὶ
ἑτέρῳ ἔσεσθαι.

4 Φέρε γάρ, ἂν νυνὶ Ἀνδοκίδης ἀθῷος ἀπαλλαγῇ ἡμῶν
ἐκ τοῦδε τοῦ ἀγῶνος καὶ ἔλθῃ κληρωσόμενος τῶν ἐννέα
ἀρχόντων καὶ λάχῃ βασιλεύς, ἄλλο τι ἢ ὑπὲρ ἡμῶν καὶ
θυσιάσει καὶ εὐχὰς εὔξεται κατὰ τὰ πάτρια, τὰ μὲν ἐν
τῷ ἐνθάδε Ἐλευσινίῳ, τὰ δὲ ἐν τῷ Ἐλευσῖνι ἱερῷ, καὶ
τῆς ἑορτῆς ἐπιμελήσεται ἐν τοῖς μυστηρίοις, ὅπως ἂν μη-
5 δεὶς ἀδικῇ μηδὲ ἀσεβῇ περὶ τὰ ἱερά; καὶ τίνα γνώμην
οἴεσθε ἕξειν τοὺς μύστας τοὺς ἀφικνουμένους, ἐπειδὰν
ἴδωσι τὸν βασιλέα ὅστις ἐστὶ καὶ ἀναμνησθῶσι πάντα τὰ
ἠσεβημένα αὐτῷ, ἢ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας, οἳ ἕνεκα ταύ-

2, 1. ὅτι — συνεργοὺς εἶναι] *Videntur haec verba non Lysiae sed lectoris alicuius esse librariive, in memoriae suae gratiam ista in margine annotantis.* Reiskius. 2. ἀπώλλυε] ὑπολύων EK: ἀπολλύων ς. 3, 3. ὑπὸ τούτου] ὑπὸ τούτων K. λόγων] φίλων K. 7. τιμωρεῖται EKM: τιμωρεῖτε ς. 4, 1. ἡμῶν] ἡμᾶς CKMX, ὑμᾶς G. 2. ἔλθῃ] ἔλθῃς G. 3. ἡμῶν] ἡμῶν (υ supra) M, ὑμῶν C. 4. θυσιάσει] θυσιάσουσι GKX. εὔξεται] εὔχεται KX. 5. Ἐλευσινίῳ — Ἐλευσῖνι] ἐλευσῖνι — ἐλευσινίῳ codices omnes. correxit post Palmerium Reiskius. Valckenarius (ad Herodot. 9, 27.) τὰ μὲν ἐν τῷ ἐνθάδε Ἐλευσινίῳ ἱερῷ, τὰ δὲ ἐν Ἐλευσῖνι. 6. ἐν τοῖς add C.
5, 2. ἕξειν] ἔχειν G. ἀφικνουμένους CMX, ἀφικουμένους G: ἀφικομένους ς.

της τῆς ἑορτῆς, ἢ θύειν εἰς ταύτην τὴν πανήγυριν βουλό-
6 μενοι ἢ θεωρεῖν; οὐδὲ γὰρ ἀγνὼς ὁ Ἀνδοκίδης οὔτε τοῖς ἔξω
οὔτε τοῖς ἐνθάδε διὰ τὰ ἠσεβημένα. ἀναγκαίως γὰρ ἔχει
ἀπὸ τῶν πολὺ διαφερόντων ἢ κακῶν ἢ ἀγαθῶν ἔργων
τοὺς ποιήσαντας γιγνώσκεσθαι. ἔπειτα δὲ καὶ διώχληκε
πόλεις πολλὰς ἐν τῇ ἀποδημίᾳ, Σικελίαν, Ἰταλίαν,
Πελοπόννησον, Θετταλίαν, Ἑλλήσποντον, Ἰωνίαν, Κύ-
προν· βασιλέας πολλοὺς κεκολάκευκεν, ᾧ ἂν ξυγγέ-
7 νηται, πλὴν τοῦ Συρακουσίου Διονυσίου. οὗτος δὲ ἢ
πάντων εὐτυχέστατός ἐστιν ἢ πλεῖστον γνώμῃ διαφέ-
ρει τῶν ἄλλων, ὃς μόνος τῶν συγγενομένων Ἀνδοκίδῃ
οὐκ ἐξηπατήθη ὑπ' ἀνδρὸς τοιούτου, ὃς τέχνην ταύτην
ἔχει, τοὺς μὲν ἐχθροὺς μηδὲν ποιεῖν κακόν, τοὺς δὲ φί-
λους ὅ τι ἂν δύνηται κακόν. ὥστε μὰ τὸν Δία οὐ ῥᾴ-
104 διόν ἐστιν ὑμῖν οὐδὲν χαρισαμένοις "αὐτῷ παρὰ τὸ δί-
8 καιον λαθεῖν τοὺς" Ἕλληνας. νῦν οὖν ὑμῖν ἐν ἀνάγκῃ ἐστὶ
βουλεύσασθαι περὶ αὐτοῦ. εὖ γὰρ ἐπίστασθε, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, ὅτι οὐχ οἷόν τε ὑμῖν ἐστιν ἅμα τοῖς τε νόμοις
τοῖς πατρίοις καὶ Ἀνδοκίδῃ χρῆσθαι, ἀλλὰ δυοῖν θάτερον,
ἢ τοὺς νόμους ἐξαλειπτέον ἐστὶν ἢ ἀπαλλακτέον τοῦ
ἀνδρός.

9 Εἰς τοσοῦτο δὲ τόλμης ἀφῖκται, ὥστε καὶ λέγει περὶ
τοῦ νόμου, ὡς καθῄρηται ὁ περὶ αὐτοῦ κείμενος καὶ
ἔξεστιν αὐτῷ ἤδη εἰσιέναι εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ εἰς τὰ ἱερά
10 . . . . ἂν ἔτι καὶ νῦν Ἀθηναίων ἐν τῷ βουλευτηρίῳ. καί-
τοι Περικλέα ποτέ φασι παραινέσαι ὑμῖν περὶ τῶν ἀσε-
βούντων, μὴ μόνον χρῆσθαι τοῖς γεγραμμένοις νόμοις πε-
ρὶ αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀγράφοις, καθ' οὓς Εὐμολπίδαι
ἐξηγοῦνται, οὓς οὐδείς πω κύριος ἐγένετο καθελεῖν οὐδὲ
ἐτόλμησεν ἀντειπεῖν, οὐδὲ αὐτὸν τὸν θέντα ἴσασιν· ἡγεῖ-

v. 1. εἰς ταύτην — θεωρεῖν] vid. Hemsterhus. ad Lucian. p. 164. et ad Plut. p. 456, 6. 6, 7. ξυγγένηται CX: συγγένηται ς. 7, 2. πλεῖστον] πλείστων GX. 3. ὃς] ὡς GKMX. 7. οὐδὲν χαρισαμένοις αὐτῷ C: αὐτῷ οὐδὲν χαριζομένοις ς. aoristum habet et X. 8, 3. ἐστιν ὑμῖν G. 9, 1. τοσοῦτον MX. 3. Post ἱερὰ in C lacuna est unius versus. 10, 1. Ἀθηναίων om pr K. 5. οὐδὲ] οὔτε G.

σθαι γὰρ ἂν αὐτοὺς οὕτως οὐ μόνον τοῖς ἀνθρώποις ἀλλὰ
11 καὶ τοῖς θεοῖς διδόναι δίκην. Ἀνδοκίδης δὲ τοσοῦτον κα-
ταπεφρόνηκε τῶν θεῶν καὶ ὧν ἐκείνοις δεῖ τιμωρεῖν, ὥστε
πρὶν μᾶλλον ἢ ἧττον ἢ ἐπιδεδημηκέναι δέκα ἡμέρας ἐν τῇ
πόλει προσεκαλέσατο δίκην ἀσεβείας πρὸς τὸν βασιλέα,
καὶ ἔλαχεν Ἀνδοκίδης, καὶ πεποιηκὼς ἃ οὗτος πεποίηκε
περὶ τοὺς θεούς, καὶ ἵνα μᾶλλον πρόσχητε τὸν νοῦν,
φάσκων τὸν Ἀρίστιππον ἀσεβεῖν περὶ τὸν Ἑρμῆν τὸν
12 αὑτοῦ πατρῷον. ὁ δὲ Ἄρχιππος ἠντιδίκει ἦ μὴν τὸν Ἑρ-
μῆν ὑγιᾶ τε καὶ ὅλον εἶναι, καὶ μηδὲν παθεῖν ὧνπερ
οἱ ἄλλοι Ἑρμαῖ· ὅμως μέντοι ἵνα μὴ ὑπὸ τούτου τοιούτου
ὄντος πράγματ' ἔχοι, δοὺς ἀργύριον ἀπηλλάγη. καίτοι
ὁπότε οὗτος παρ' ἑτέρου ἠξίωσε δίκην ἀσεβείας λαβεῖν,
ἤ που ἑτέρους γε παρὰ τούτου λαβεῖν δίκαιον καὶ εὐ-
σεβές ἐστιν.

13 Ἀλλὰ λέξει δεινὸν εἶναι, εἰ ὁ μὲν μηνυτὴς τὰ ἔσχατα
πείσεται, οἱ δὲ μηνυθέντες τῶν αὐτῶν ὑμῖν ἐπίτιμοι ὄντες
μεθέξουσι. καίτοι οὐχ ὑπὲρ αὑτοῦ ἀπολογήσεται, ἀλλὰ
καὶ τῶν ἄλλων κατηγορήσει. τοὺς μὲν οὖν ἄλλους οἱ ἐπι-
τάξαντες καταδέξασθαι ἀδικοῦσι, καὶ τοῦ αὐτοῦ ἀσεβή-
ματος αἴτιοι εἰσίν· εἰ δ' ὑμεῖς αὐτοκράτορες ἦτε καὶ ἐστὲ
οἱ ἀφελόντες τὰς τιμωρίας τῶν θεῶν, ἀλλ' οὗτοι αἴ-
τιοι ἔσονται. ὑμεῖς οὖν μὴ βούλεσθε εἰς ὑμᾶς τὴν αἰτίαν
ταύτην περιτρέψαι, ἐξὸν τὸν ἀδικοῦντα κολάσασιν ἀπηλ-
14 λάχθαι. ἔπειτα δ' ἐκεῖνοι μὲν ἀρνοῦνται τὰ μεμηνυμέ-
να, οὗτος δὲ ὁμολογεῖ ποιῆσαι. καίτοι καὶ ἐν Ἀρείῳ
πάγῳ, ἐν τῷ σεμνοτάτῳ καὶ δικαιοτάτῳ δικαστηρίῳ,
ὁμολογῶν μὲν ἀδικεῖν ἀποθνήσκει, ἐὰν δὲ ἀμφισβητῇ,
ἐλέγχεται, καὶ πολλοὶ οὐδ' ἔδοξαν ἀδικεῖν. οὔκουν ὁμοίαν
χρὴ γνώμην ἔχειν περί τε τῶν ἀρνουμένων καὶ περὶ

v. 1. αὐτοὺς] αὐτοῖς K. 11, 1. τοσοῦτο C. 6. προσέχητε C et pr M. 7. τὸν αὑτοῦ — τὸν Ἑρμῆν om C. 12, 4. ἔχοι GKMX: ἔχῃ ς. 6. ἤ που] ἧκου M, ἧκον GK. γε] om GK. 13, 6. καὶ] om GKMX. 9. παρατρέψαι C. 14, 4. ἐὰν] ἐπὰν C. 5. πολλοὶ οὐδ' ἔδοξαν C, πολλοῦ οὐδὲ δόξαν GX: πολλοὺς οὐδὲ δόξαν ς.

15 τῶν ὁμολογουμένων. δεινὸν δέ μοι δοκεῖ εἶναι· ἂν μέν τις ἀνδρὸς σῶμα τρώσῃ, κεφαλὴν ἢ πρόσωπον ἢ χεῖρας ἢ πόδας, αὐτὸς μὲν κατὰ τοὺς νόμους τοὺς ἐξ Ἀρείου πάγου φεύξεται τὴν τοῦ ἀδικηθέντος πόλιν [ἢ τραύματος ἐκ προνοίας], καὶ ἐὰν κατίῃ, ἐνδειχθεὶς θανάτῳ ζημιωθήσεται· ἐὰν δέ τις τὰ αὐτὰ ταῦτα ἀδικήσῃ τὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν, οὐδ' αὐτῶν κωλύσετε τῶν ἱερῶν ἐπιβαίνειν, ἢ εἰσιόντα οὐ τιμωρήσεσθε. καὶ μὲν δὴ τούτων καὶ δίκαιον καὶ ἀγαθόν ἐστιν ἐπιμελεῖσθαι, ὑφ' ὧν καὶ εὖ καὶ
16 κακῶς δυνήσεσθε πάσχειν. φασὶ δὲ καὶ τῶν Ἑλλήνων πολλοὺς διὰ τὰ ἐνθάδε ἀσεβήματα ἐκ τῶν παρ' αὐτοῖς ἱερῶν ἐξείργειν. ὑμεῖς δὲ αὐτοὶ οἱ ἀδικηθέντες περὶ ἐλάττονος ποιεῖσθε τὰ παρ' ὑμῖν νόμιμα ἢ ἕτεροι τὰ ὑμέτερα.
17 τοσούτῳ δ' οὗτος Διαγόρου τοῦ Μηλίου ἀσεβέστερος γεγένηται· ἐκεῖνος μὲν γὰρ λόγῳ περὶ τὰ ἀλλότρια ἱερὰ καὶ ἑορτὰς ἠσέβει, οὗτος δὲ ἔργῳ περὶ τὰ ἐν τῇ αὑτοῦ πόλει. ὀργίζεσθαι οὖν χρή, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς ἀστοῖς ἀδικοῦσι μᾶλλον ἢ τοῖς ξένοις περὶ ταῦτα τὰ ἱερά· τὸ μὲν γὰρ ὥσπερ ἀλλότριόν ἐστιν ἁμάρτημα, τὸ δ' οἰ-
18 κεῖον. καὶ μὴ οὓς μὲν ἔχετε ἀδικοῦντας ἀφίετε, τοὺς δὲ φεύγοντας ζητεῖτε συλλαμβάνειν, ἐπικηρύττοντες τάλαντον ἀργυρίου δώσειν τῷ ἀπάγοντι ἢ ἀποκτείναντι. εἰ δὲ μή, δόξετε τοῖς Ἕλλησι κομπάζειν μᾶλλον ἢ τιμωρεῖσθαι
19 βούλεσθαι. ἐπεδείξατο δὲ καὶ τοῖς Ἕλλησιν ὅτι θεοὺς οὐ νομίζει. οὐ γὰρ ὡς δεδιὼς τὰ πεποιημένα, ἀλλ' ὡς θαῤῥῶν, ναυκληρίᾳ ἐπιθέμενος τὴν θάλατταν ἔπλει. ὁ δὲ θεὸς ὑπῆγεν αὐτόν, ἵνα ἀφικόμενος εἰς τὰ ἁμαρτήματα
20 ἐπὶ τῇ ἐμῇ προφάσει δῴη δίκην. ἐλπίζω μὲν οὖν αὐτὸν

15, 3. κατὰ] om GKMX. πάγου] om CGMX. 5. post ἐὰν cum C omisi μέν. κατίῃ] κατίδοι G. 7. κωλύσεται GK. 8. οὐ om CGKMX. 16, 1. δυνήσεται G. 4. νόμισμα C. 17, 1. τοσοῦτο CKMX. 3. τὰ] τὰς CGX. αὑτοῦ] ἀστοῦ G. 18, 3. ὑπαγαγόντι G. 19, 3. ἔπλει] ἐπίδει M, ἐπήδει G, ἐπίδοι K, Hemsterhusius (ad Hesych. p. 94.) ἐπηλᾶτο. conf. Dorvill. ad Charit. p. 249. 20, 1. δῴη] vid. Lobeck. ad Phrynich. p. 346.

καὶ δώσειν δίκην, θαυμάσιον δὲ οὐδὲν ἂν μοι γένοιτο.
οὔτε γὰρ ὁ θεὸς παραχρῆμα κολάζει, ἀλλ' αὕτη μὲν
ἐστιν ἀνθρωπίνη δίκη. πολλαχόθεν δὲ ἔχω τεκμαιρόμενος
εἰκάζειν, ὁρῶν καὶ ἑτέρους ἠσεβηκότας χρόνῳ δεδωκότας
δίκην, καὶ τοὺς ἐξ ἐκείνων διὰ τὰ τῶν προγόνων ἁμαρτή-
ματα. ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ δέη πολλὰ καὶ κινδύνους
ὁ θεὸς ἐπιπέμπει τοῖς ἀδικοῦσιν, ὥστε πολλοὺς ἤδη ἐπι-
θυμῆσαι τελευτήσαντας τῶν κακῶν ἀπηλλάχθαι. ὁ δὲ
θεὸς τέλος τούτων λυμηνάμενος τῷ βίῳ θάνατον ἐπέθηκε.
21 σκέψασθε δὲ καὶ αὐτοῦ Ἀνδοκίδου τὸν βίον, ἀφ' οὗ ἠσέ-
βηκε, καὶ εἴ τις τοιοῦτος ἕτερός ἐστιν. Ἀνδοκίδης γὰρ
ἐπειδὴ ἥμαρτεν, ἐξ ἐπιβολῆς εἰσαχθεὶς εἰς τὸ δικαστή-
ριον, ἔδησεν ἑαυτὸν τιμησάμενος δεσμοῦ, εἰ μὴ παραδοίη
22 τὸν ἀκόλουθον· εὖ δ' ᾔδει οὐ δυνησόμενος παραδοῦναι,
ὃς διὰ τοῦτον καὶ τὰ τούτου ἁμαρτήματα ἀπέθανεν,
ἵνα μὴ μηνυτὴς γένοιτο. καίτοι πῶς οὐ θεῶν τις τὴν
τούτου γνώμην διεφθειρεν, ὃς ῥᾷον ἡγήσατο δεσμοῦ τιμή-
23 σασθαι ἢ ἀργυρίου ἐπ' ἐλπίδι τῇ αὐτῇ; ἐκ δ' οὖν τού-
του τοῦ τιμήματος ἐδέδετο ἐγγὺς ἐνιαυτόν, καὶ ἐμήνυσε
δεδεμένος κατὰ τῶν αὑτοῦ συγγενῶν καὶ φίλων, ἀδείας
δοθείσης αὐτῷ, εἰ δόξειε τἀληθῆ μηνῦσαι. καὶ τίνα αὐ-
τὸν δοκεῖτε ψυχὴν ἔχειν, ὁπότε τὰ μὲν ἔσχατα καὶ τὰ
αἴσχιστα ἐποίει μηνύων κατὰ τῶν ἑαυτοῦ φίλων, ἡ δὲ
24 σωτηρία ἀφανὴς αὐτῷ; μετὰ δὲ ταῦτα, ἐπειδὴ ἀπεκτο-
νὼς ἦν οὓς αὐτὸς ἔφη περὶ πλείστου ποιεῖσθαι, ἔδοξε
τἀληθῆ μηνῦσαι καὶ ἐλύθη, καὶ προσεψηφίσασθε ὑμεῖς
αὐτὸν εἴργεσθαι τῆς ἀγορᾶς καὶ τῶν ἱερῶν, ὥστε μὴ ἀδι-
25 κουμένῳ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν δύνασθαι δίκην λαβεῖν. οὐδεὶς

v. 1. δώσειν] δώσει K. 2. ὁ θεὸς om C. conf. Hemsterhus. ad Lucian. p. 208. 9. τούτων Scaliger; libri τούτῳ. 21, 3. ἐπιβολῆς] ἐπιβουλῆς GKMX. vid. Dorvill. ad Charit. p. 219. 4. ἔδησεν] ἐδεήσεν CGKMX. Valckenarius λέληθεν. τιμησάμενος] τιμωρησάμενος K. 22, 1. ᾔδει] ἤδη KM. 3. μὴ addidit Stephanus. 23, 1. ἢ ἀργυρίου Taylorus; libri enim μαρτυρίου. 4. αὐτὸν] αὑτῶν G. 5. ἔχειν] ἐμὴν GKX. 24, 4. ἱερῶν margo X, γερῶν CGKX, γέρων M. ὥστι] ὥστε καὶ K.

γάρ που, ἐξ ὅσου Ἀθῆναι ἀείμνηστοί εἰσιν, ἐπὶ τοιαύτῃ
αἰτίᾳ ἠτιμώθη. δικαίως· οὐδὲ γὰρ ἔργα τοιαῦτα οὐδείς
πω εἰργάσατο. καὶ τούτων πότερα τοὺς θεοὺς χρὴ ἢ τὸ
26 αὐτόματον αἰτιᾶσθαι; μετὰ δὲ ταῦτα ἔπλευσεν ὡς τὸν
Κιττιέων βασιλέα, καὶ προδιδοὺς ληφθεὶς ὑπ' αὐτοῦ
ἐδέθη, καὶ οὐ μόνον τὸν θάνατον ἐφοβεῖτο ἀλλὰ καὶ τὰ
καθ' ἡμέραν αἰκίσματα, οἰόμενος τὰ ἀκρωτήρια ζῶντος
27 ἀποτμηθήσεσθαι. ἀποδρὰς δὲ ἐκ τούτου τοῦ κινδύνου κατέ-
πλευσεν εἰς τὴν ἑαυτοῦ πόλιν ἐπὶ τῶν τετρακοσίων·
θεὸς λήθην ἔδωκεν, ὥστε εἰς τοὺς ἠδικημένους αὐτοὺς
ἐπεθύμησεν ἀφικέσθαι. ἀφικόμενος δὲ ἐδέθη καὶ ᾐκίσθη,
28 ἀπώλετο δὲ οὐχί, ἀλλ' ἐλύθη. ἔνθεν δὲ ἔπλευσεν ὡς Εὐα-
γόραν τὸν Κύπρου βασιλεύοντα, καὶ ἀδικήσας εἵρχθη.
ἀποδρὰς τοῦτον ἔφευγε μὲν τοὺς ἐνθάδε θεούς, ἔφευγε δὲ
τὴν ἑαυτοῦ πόλιν, ἔφευγε δὲ εἰς οὓς τὸ πρῶτον ἀφίκοιτο
τόπους. καίτοι τίς χάρις τῷ βίῳ, κακοπαθεῖν μὲν πολ-
29 λάκις, ἀναπαύσασθαι δὲ μηδέποτε; καταπλεύσας δὲ
ἐκεῖθεν δεῦρο εἰς δημοκρατίαν εἰς τὴν ἑαυτοῦ πόλιν τοῖς
μὲν πρυτανεῦσιν ἔδωκε χρήματα, ἵνα αὐτὸν προσαγά-
γοιεν ἐνθάδε, ὑμεῖς δ' αὐτὸν ἐξηλάσατε ἐκ τῆς πόλεως,
30 τοῖς θεοῖς βεβαιοῦντες τοὺς νόμους οὓς ἐψηφίσασθε. καὶ
τὸν ἄνδρα οὐ δῆμος, οὐκ ὀλιγαρχία, οὐ τύραννος, οὐ
πόλις ἐθέλει δέξασθαι διὰ τέλους, ἀλλὰ πάντα τὸν χρό-
νον, ἐξ ὅσου ἠσέβησεν, ἀλώμενος διάγει, πιστεύων ἀεὶ
μᾶλλον τοῖς ἀγνῶσι τῶν γνωρίμων διὰ τὸ ἠδικηκέναι οὓς
γινώσκει. τὸ δὲ τελευταῖον νῦν ἀφικόμενος εἰς τὴν πόλιν
31 δὶς ἐν τῷ αὐτῷ ἐνδέδεικται. καὶ τὸ μὲν σῶμα ἀεὶ ἐν
δεσμοῖς ἔχει, ἡ δὲ οὐσία αὐτοῦ ἐλάττων ἐκ τῶν κινδύνων
γίνεται, καὶ ὅταν τις τὸν αὐτοῦ βίον τοῖς ἐχθροῖς καὶ

v. 1. Ἀθῆναι scripsi pro ς Ἀθηναῖοι; codices ἀθηναίων.
26, 1. ἔπλευσαν G. ὡς] εἰς GK. 2. Κιττιέων CMX, κιττίων GK: Κιτιέων ς. 27, 2. ἐπὶ Taylorus, ἐπεὶ CKM, ἐπ' εἰ X, ἐπειδὴ G.
28, 1. ὡς] εἰς G. 3. ἀποδρὰς Reiskius; libri scripti ἀποδράσας. τοῦτον] δὲ τοῦτον M. 4. αὐτοῦ] ἑαυτοῦ C. 29, 4. ἐν-εν θαδε G, ἐνθένδε KMX. ἐξηλάσατε] ἐξηλώσατε G. 4. ὅσου] ὅτου G. 31, 1. ἐν ante δεσμοῖς om K. 3. τοῖς ante ἐχθροῖς om KM.

τοῖς συκοφάνταις διανέμῃ, τοῦτ' ἔστι τὸ τὸν βίον
106a βίωτον. ἃ τούτῳ ὁ θεὸς οὐκ ἐπὶ σωτηρίᾳ ἐπινοεῖν δί-
δωσιν, ἀλλὰ τιμωρούμενος τῶν γεγενημένων ἀσεβημά-
32 των. τὸ δὲ τελευταῖον νυνὶ παραδέδωκεν αὐτὸν ὑμῖν χρῆ-
σθαι ὅ τι ἂν βούλησθε, οὐ τῷ μὴ ἀδικεῖν πιστεύων,
ἀλλ' ὑπὸ δαιμονίου τινὸς ἀγόμενος ἀνάγκης. οὔκουν
χρὴ μὰ τὸν Δία οὔτε πρεσβύτερον ὄντα οὔτε νεώτερον,
ὁρῶντας Ἀνδοκίδην ἐκ τῶν κινδύνων σωζόμενον, συνειδό-
τας αὐτῷ ἔργα ἀνόσια εἰργασμένῳ, ἀθεωτέρους γίνεσθαι,
ἐνθυμουμένους ὅτι ἥμισυς ὁ βίος βιῶναι κρεῖττον ἀλύ-
πως ἐστὶν ἢ διπλάσιος λυπουμένῳ, ὥσπερ οὗτος.

33 Εἰς τοσοῦτο δὲ ἀναισχυντίας ἀφῖκται, ὥστε καὶ πα-
ρασκευάζεται τῇ πόλει καὶ πράττει καὶ ἤδη δημηγορεῖ
καὶ ἐπιτιμᾷ καὶ ἀποδοκιμάζει τῶν ἀρχόντων τισί, καὶ
συμβουλεύει εἰς τὴν βουλὴν εἰσιὼν περὶ θυσιῶν καὶ προσ-
όδων καὶ εὐχῶν καὶ μαντειῶν. καίτοι τούτῳ πειθόμενοι
ποίοις θεοῖς ἡγήσεσθε κεχαρισμένα ποιεῖν; μὴ γὰρ οἴεσθε,
ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ ὑμεῖς βούλεσθε τὰ τούτῳ πεποιη-
34 μένα ἐπιλαθέσθαι, καὶ τοὺς θεοὺς ἐπιλήσεσθαι. ἀξιοῖ δὲ
οὐχ ὡς ἠδικηκὼς ἡσυχίαν ἔχων πολιτεύεσθαι, ἀλλ' ὥσπερ
αὐτὸς ἐξευρὼν τοὺς τὴν πόλιν ἀδικήσαντας, οὕτω διανοεῖ-
ται, καὶ παρασκευάζεται ὅπως ἑτέρων μεῖζον δυνήσε-
ται, ὥσπερ οὐ διὰ πραότητα καὶ ἀσχολίαν τὴν ὑμετέραν
οὐ δεδωκὼς ὑμῖν δίκην, εἰς οὓς νῦν ἁμαρτάνων οὐ λαν-
θάνει, ἀλλ' ἅμα ἐξελεγχθήσεταί τε καὶ δώσει δίκην.

35 Ἰσχυριεῖται δὲ καὶ τούτῳ τῷ λόγῳ· ἀναγκαίως γὰρ
ἔχω ὑμᾶς διδάσκειν ἃ οὗτος ἀπολογήσεται, ἵν' ἀκούσαν-
τες παρ' ἀμφοτέρων ἄμεινον διαγνῶτε. φησὶ γὰρ ἀγαθὰ
μεγάλα ποιῆσαι τὴν πόλιν μηνύσας καὶ ἀπαλλάξας

v. 1. διανέμῃ CGKMX: διανέμει ς. τὸ τὸν] Stephanus τὸ βιοῦν τόν. 2. ὁ] οὐ G. et mox σωτηρίαν. 32, 2. βούλησθε] βούληται G. οὐ τῷ] οὕτω GKM. 3. ἀνάγκης] ἀνάγης C. 5. ὁρῶντας] ὁρῶντα CGKMX. 7. ἥμισυς] ἥμισος K, ὁ μῖσος (omisso ante βίος articulo) G. κρεῖττον GKMX: κρείττων ς. 8. ἢ διπλάσιος C, διπλάσιος GKMX: διπλασίου ς. 34, 4. παρασκευάζεσθαι G. ἑτέρων] ἑτέροις C, ἑτέρους GM; K quid habeat, non liquet. 6. εἰς — δίκην] om C.

δέους καὶ ταραχῆς τῆς τότε. τίς δὲ τῶν μεγάλων κα-
36κῶν αἴτιος ἐγένετο; οὐκ αὐτὸς οὗτος, ποιήσας ἃ ἐποίη-
σεν; εἶτα τῶν μὲν ἀγαθῶν δεῖ χάριν εἰδέναι τούτῳ, ὅτι
ἐμήνυσε, μισθὸν ὑμῶν αὐτῷ διδόντων τὴν ἄδειαν, τῆς δὲ
ταραχῆς καὶ τῶν κακῶν ὑμεῖς αἴτιοί ἐστε, ὅτι ἐζητεῖτε
τοὺς ἠσεβηκότας; οὐ δήπουθεν, ἀλλ' αὐτὸ [τοῦτο] τοὐ-
ναντίον ἐτάραξε μὲν οὗτος τὴν πόλιν, κατεστήσατε δ'
ὑμεῖς.

37 Πυνθάνομαι δ' αὐτὸν μέλλειν ἀπολογήσεσθαι ὡς αἱ
συνθῆκαι καὶ αὐτῷ εἰσί, καθάπερ καὶ τοῖς ἄλλοις Ἀθη-
ναίοις. καὶ τοῦτο πρόσχημα ποιούμενος οἴεται πολλοὺς
ὑμῶν, δεδιότας μὴ λύσητε τὰς συνθήκας, αὐτοῦ ἀποψη-
38φιεῖσθαι. ὡς οὖν οὐδὲν προσήκει Ἀνδοκίδῃ τῶν συνθηκῶν,
περὶ τούτου λέξω, οὔτε μὰ τὸν Δία τῶν πρὸς Λακεδαι-
μονίους, ἃς ὑμεῖς συνέθεσθε, οὔτε τῶν πρὸς τοὺς ἐν τῷ
ἄστει οἱ ἐκ Πειραιῶς. οὐδενὶ γὰρ ὑμῶν τοσούτων ὄντων
τὰ αὐτὰ ἁμαρτήματα οὐδ' ὅμοια ἦν τοῖς Ἀνδοκίδου,
39ὥστε καὶ τοῦτον ἡμῶν ἀπολαῦσαι. ἀλλ' οὐ μὲν δὴ ἕνεκά
γε τούτου διαφερόμενοι, ἐπειδὴ καὶ τούτῳ μετέδομεν
τῶν συνθηκῶν, τότε διηλλάγημεν. οὐ γὰρ ἕνεκα ἑνὸς
ἀνδρὸς ἀλλ' ἕνεκα ἡμῶν τῶν ἐξ ἄστεος καὶ ἐκ Πειραιῶς
αἱ συνθῆκαι ἐγένοντο καὶ οἱ ὅρκοι, ἐπεί τοι δεινὸν ἂν εἴη,
εἰ περὶ Ἀνδοκίδου ἀποδημοῦντος αὐτοὶ ἐνδεεῖς ὄντες ἐπε-
μελήθημεν, ὅπως ἐξαλειφθείη αὐτῷ τὰ ἁμαρτήματα.
40ἀλλὰ Λακεδαιμόνιοι γὰρ ἐν ταῖς πρὸς αὐτοὺς συνθή-
καις ἐπεμελήθησαν Ἀνδοκίδου, ὅτι ἔπαθον ἀγαθόν τι
ὑπ' αὐτοῦ; ἀλλ ὑμεῖς ἐπεμελήθητέ γε αὐτοῦ; ἀντὶ
ποίας εὐεργεσίας; ὅτι πολλάκις δὴ ὑμᾶς ὑπὲρ τῆς πό-
41λεως ἐκινδύνευσεν; οὐκ ἔστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τούτῳ

v. 1. δέους] δέου M. τῆς om G. 36, 2. χάριν εἰδέναι τούτῳ C: τούτῳ χάριν εἰδέναι ς. 3. αὐτῷ] αὐτοῦ GK. 4. ταραχῆς Palmerius; libri ἀρχῆς. 5. τοῦτο deleverim cum Reiskio. 37, 1. ἀπολογήσεσθαι] ἀπολογήσασθαι GKMX. 2. καὶ ante τοῖς om C. 38, 4. ὑμῶν] ἡμῶν C. 39, 1. τοῦτον ἡμῶν CKX, τούτων ἡμῶν G, τούτων ἡμᾶς M. Reiskius τοῦτον τῶν συνθηκῶν. μὲν δὴ] μὰ Δί' Reiskius. 3. ἕνεκεν ς, ἕνεκα CGKM. 4. πειραιέως GKMX. 6. ἀποδημοῦντος M: ἀποδημοῦντες ς. 40, 3. ἀλλ'] Reiskius οὐ. ἀλλ'. 4. ποίας om G.

ἀληθὴς αὕτη ἡ ἀπολογία, μηδ' ὑμεῖς ἐξαπατᾶσθε. οὐ γὰρ τοῦτο λύειν ἐστὶ τὰ συγκείμενα, εἰ Ἀνδοκίδης ἕνεκα τῶν ἰδίων ἁμαρτημάτων δίδωσι δίκην, ἀλλ' ἐάν τις ἕνεκα τῶν δημοσίων συμφορῶν ἰδίᾳ τινὰ τιμωρῆται.

42 Ἴσως οὖν καὶ Κηφισίου ἀντικατηγορήσει, καὶ ἕξει ὅ τι λέγῃ· τὰ γὰρ ἀληθῆ χρὴ λέγειν. ἀλλ' ὑμεῖς οὐκ ἂν δύναισθε τῇ αὐτῇ ψήφῳ τόν τε ἀπολογούμενον καὶ τὸν κατηγοροῦντα κολάσαι. ἀλλὰ νῦν μὲν περὶ τούτου καιρός ἐστι γνῶναι τὰ δίκαια, ἕτερος δὲ ἥξει Κηφισίῳ
107 καὶ ἡμῶν ἑκάστῳ, ὧν οὗτος νῦν ″μεμνήσεται. μὴ οὖν καὶ δι' ἑτέραν ὀργὴν τούτου ἀδικοῦντος νῦν ἀποψηφίσησθε.

43 Ἀλλὰ λέξει ὅτι μηνυτὴς ἐγένετο, καὶ ἕτερος οὐδεὶς ὑμῖν ἐθελήσει μηνύειν, ἐὰν κολάζητε. Ἀνδοκίδης δὲ ἔχει τὰ μήνυτρα παρ' ὑμῶν, σώσας τὴν αὑτοῦ ψυχὴν ἑτέρων διὰ ταῦτα ἀποθανόντων. τῆς μὲν οὖν σωτηρίας ὑμεῖς τούτῳ αἴτιοί ἐστε, τῶν δὲ κακῶν τῶνδε καὶ τῶν κινδύνων αὐτὸς ἑαυτῷ, παραβὰς τὰ δόγματα καὶ τὴν ἄδειαν ἐφ' ᾗ
44 μηνυτὴς ἐγένετο. οὔκουν ἐξουσίαν χρὴ ποιεῖν τοῖς μηνυταῖς ἀδικεῖν (ἀρκεῖ γὰρ τὰ πεποιημένα), ἀλλὰ παραβαίνοντας κολάζειν, καὶ οἱ μὲν ἄλλοι μηνυταί, ὁπόσοι ἐπ' αἰσχραῖς αἰτίαις ἐξηλεγμένοι σφᾶς αὐτοὺς ἐμήνυσαν, ἓν γοῦν ἐπίστανται, μὴ ἐνοχλεῖν τοῖς ἠδικημένοις, ἡγούμενοι ἀποδημοῦντες μὲν ἀθῷοι καὶ ἐπίτιμοι δόξειν εἶναι, ἐπιδημοῦντες δὲ παρὰ τοῖς πολίταις τοῖς ἠδικημένοις
45 πονηροὶ δόξειν καὶ ἀσεβεῖς εἶναι. ὁ γοῦν πάντων πονηρότατος Βάτραχος πλὴν τούτου, γενόμενος ἐπὶ τῶν τριάκοντα μηνυτὴς καὶ οὐσῶν αὐτῷ συνθηκῶν καὶ ὅρκων καθάπερ τοῖς Ἐλευσινόθεν, δείσας ὑμῶν οὓς ἠδίκησεν, ἐν ἑτέ-

42, 1. καὶ om C. Κηφισίου C: κηφισσίου ς. Similiter infra v. 5. 2. λέγῃ] libri λέγει: λέγοι ς. οὐκ CGM: οὐδ' ς. 3. αὐτῇ] αὑτοῦ GKX. 6. μεμνήσεται — νῦν om GK. 7. ἑτέραν CMX: ἑτέρων ς. 43, 2. κολάζητε C: κομίζητε ς. 44, 3. ἐπ' αἰσχραῖς αἰτίαις CX, μετ' αἰσχραῖς αἰτίαις K: μετ' αἰσχρᾶς αἰτίας ς. 4. αὐτοὺς om G. 5. ἀδικουμένοις (ή η supra) G. 6. ἀθῷοι] ἀθηναῖοι CGKMX. ἐπίτιμοι] ἐπιτίμιοι G. δόξειν] δόξειεν CGKMX. 45, 2. πλὴν] πρὶν CKMX. 4. Ἐλευσινόθεν Reiskius; libri ἐλευσινιόθεν.

ρᾳ πόλει ᾤκει. Ἀνδοκίδης δὲ καὶ αὐτοὺς τοὺς θεοὺς ἀδι-
κήσας περὶ ἐλάττονος αὐτοὺς ἔθετο, εἰσιὼν εἰς τὰ ἱερά,
ἢ Βάτραχος τοὺς ἀνθρώπους. ὅστις οὖν καὶ πονηρότερος
καὶ ἀμαθέστερος Βατράχου ἐστί, πάνυ δεῖ ἀγαπητῶς
ὑφ' ὑμῶν αὐτὸν σωθῆναι.
46 Φέρε δή, τί σκεψαμένους χρὴ ὑμᾶς Ἀνδοκίδου ἀπο-
ψηφίσασθαι; πότερον ὡς στρατιώτης ἀγαθός; ἀλλ' οὐ-
δεπώποτ' ἐκ τῆς πόλεως ἐστρατεύσατο, οὔτε ἱππεὺς οὔτε
ὁπλίτης, οὔτε τριήραρχος οὔτ' ἐπιβάτης, οὔτε πρὸ τῆς
συμφορᾶς οὔτε μετὰ τὴν συμφοράν, πλέον ἢ τετταράκον-
47τα ἔτη γεγονώς. καὶ ἕτεροι φεύγοντες ἐν Ἑλλησπόντῳ
συνετριηράρχουν ὑμῖν. ἀναμνήσθητε δὲ καὶ αὐτοὶ ἐξ ὅσων
κακῶν καὶ πολέμου ὑμᾶς αὐτοὺς περιεποιήσατε καὶ τὴν
πόλιν, πολλὰ μὲν τοῖς σώμασι πονήσαντες, πολλὰ δὲ
ἀναλώσαντες χρήματα καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ, πολλοὺς
δὲ καὶ ἀγαθοὺς τῶν πολιτῶν καταθάψαντες διὰ τὸν
48γενόμενον πόλεμον. Ἀνδοκίδης δὲ ἀπαθὴς τούτων τῶν
κακῶν γενόμενος εἰς τὴν σωτηρίαν τῇ πατρίδι, ἀξιοῖ νυνὶ
μετέχειν τῆς πόλεως, ἀσεβῶν ἐν αὐτῇ. ἀλλὰ πλουτῶν
γὰρ καὶ δυνάμενος τοῖς χρήμασι καὶ βασιλεῦσιν ἐξε-
νωμένος καὶ τυράννοις; ἃ νυνὶ κομπάσει, ἐπιστάμενος
τοὺς ὑμετέρους τρόπους, ποίαν εἰσφορὰν . . . . . τούτῳ
49ἀγαθὸν γένοιτο, καὶ ἐπιστάμενος ἐν πολλῷ σάλῳ καὶ
κινδύνῳ τὴν πόλιν γενομένην, ναυκληρῶν οὐκ ἐτόλμησεν
ἐπαρθεὶς σῖτον εἰσαγαγὼν ὠφελῆσαι τὴν πατρίδα. ἀλ-
λὰ μέτοικοι μὲν καὶ ξένοι ἕνεκα τῆς μετοικίας ὠφέ-
λουν τὴν πόλιν εἰσάγοντες· σὺ δὲ τί καὶ ἀγαθὸν ποιή-
σας, ὦ Ἀνδοκίδη, ποῖα ἁμαρτήματα ἀνακαλεσάμενος,
ποῖα τροφεῖα ἀνταποδοὺς . . . .

v. 4. δεῖ] δὴ GK. 5. σωθῆναι CX et corr M: σωθέντα ς.
46. 1. τί Taylorus: libri εἶτι. 47, 1. ἔτη] ἔτι K. καὶ] malim καίτοι. 3. αὐτοὺς om G. 4. δὲ om GKM. quae addebatur καί, omisi cum CX. 48, 1. γενόμενον] γινόμενον GKMX. 2. τῇ om GK. νυνὶ] νῦν K, qui sic et v. 5. 6. Post εἰσφορὰν C lacunam habet unius versus. 49, 1. γένοιντο CGKMX: γένοιτο ς.
2. γενομένην] γινομένην GKMX. 3. εἰσαγαγὼν C: εἰσάγων ς.
5. εἰσάγοντες] εἰσαγαγόντες CGKX. 7. ἀνταποδοὺς] ἀνταποδιδοὺς G. Post hanc vocem in C lacuna est trium paginarum.

50 Ἀθηναῖοι, μνήσθητε τὰ πεποιημένα Ἀνδοκίδῃ, ἐνθυμήθητε δὲ καὶ τῆς ἑορτῆς, δι' ἣν ὑπὸ τῶν πολλῶν προὐτιμήθητε. ἀλλ' ἐστὲ γὰρ ὑπὸ τῶν τούτου ἁμαρτημάτων ἤδη καταπλῆγες διὰ τὸ πολλάκις ἰδεῖν καὶ ἀκοῦσαι, ὥστε οὐδὲ τὰ δεινὰ ἔτι δεινὰ δοκεῖ ὑμῖν εἶναι. ἀλλὰ προσέχετε τὸν νοῦν, δοκείτω δ' ὑμῖν ἡ γνώμη ὁρᾷν ἃ οὗτος ποιεῖ, καὶ διαγνώσεσθε ἄμεινον.

51 οὗτος γὰρ ἐνδὺς στολήν, μιμούμενος τὰ ἱερὰ ἐπεδείκνυε τοῖς ἀμυήτοις καὶ εἶπε τῇ φωνῇ τὰ ἀπόῤῥητα, τῶν δὲ θεῶν, οὓς ἡμεῖς θεοὺς νομίζομεν καὶ θεραπεύοντες καὶ ἁγνεύοντες θύομεν καὶ προσευχόμεθα, τούτους περιέκοψε. καὶ ἐπὶ τούτοις ἱέρειαι καὶ ἱερεῖς στάντες κατηράσαντο πρὸς ἑσπέραν καὶ φοινικίδας ἀνέσεισαν, κατὰ τὸ νόμιμον τὸ παλαιὸν καὶ ἀρχαῖον. ὡμολόγησε δὲ

52 οὗτος ποιῆσαι. ἔτι δὲ παρελθὼν τὸν νόμον ὃν ὑμεῖς ἔθεσθε, εἴργεσθαι τῶν ἱερῶν αὐτὸν ὡς ἀλιτήριον ὄντα, ταῦτα πάντα βιασάμενος εἰσελήλυθεν ἡμῶν εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἔθυσεν ἐπὶ τῶν βωμῶν ὧν οὐκ ἐξῆν αὐτῷ, καὶ ἀπήντα

108 τοῖς ἱεροῖς περὶ ἃ ἠσέβησεν, εἰσῆλθεν εἰς τὸ Ἐλευσίνιον,

53 ἐχερνίψατο ἐκ "τῆς ἱερᾶς χέρνιβος. τίνα χρὴ ταῦτα ἀνασχέσθαι; ποῖον φίλον, ποῖον συγγενῆ, ποῖον δικαστὴν χρὴ τούτῳ χαρισάμενον κρύβδην φανερῶς τοῖς θεοῖς ἀπέχθεσθαι; νῦν οὖν χρὴ νομίζειν τιμωρουμένους καὶ ἀπαλλαττομένους Ἀνδοκίδου τὴν πόλιν καθαίρειν καὶ ἀποδιοπομπεῖσθαι καὶ φαρμακὸν ἀποπέμπειν καὶ ἀλιτηρίου ἀπαλλάττεσθαι, ὡς ἓν τούτων οὗτός ἐστι.

54 Βούλομαι τοίνυν εἰπεῖν ἃ Διοκλῆς ὁ Ζακόρου τοῦ ἱεροφάντου, πάππος δὲ ἡμέτερος, συνεβούλευσε βουλευομένοις ὑμῖν ὅ τι δεῖ χρῆσθαι Μεγαρεῖ ἀνδρὶ ἠσεβηκότι. κελευόν-

50, 1. ἐνθυμήθητε] ἀναθυμήθητε C. 4. καταπλῆγες διὰ τὸ] παραπλῆγες διὰ τοῦτο G. 5. ὥστε] ὥσπερ C. δεινὰ post ἔτι om C. 7. ἄμεινον] δὲ ἄμεινον C. 51, 5. ἱέρειαι] ἱερεῖαι GKMX. 6. φοινικίας G. 7. κατὰ] καὶ K. 52, 1. οὗτος] καὶ οὗτος C. 2. αὐτὸν] αὐτῶν KX. 53, 3. χαρισάμενον] χαρίσασθαι G. 5. post καθαίρειν omisi quae ex interpretamento nata esse vidit Taylorus, ἀγὰν ἀπάγεσθαι. 6. ἀλιτηρίου] ἀλητηρίου C in quo γρ. ἀδηλητηρίου.

των γὰρ ἑτέρων ἄκριτον παραχρῆμα ἀποκτεῖναι, παρήνεσε κρῖναι τῶν ἀνθρώπων ἕνεκα, ἵνα ἀκούσαντες καὶ ἰδόντες σωφρονέστεροι οἱ ἄλλοι ὦσι, τῶν δὲ θεῶν ἕνεκα οἴκοθεν ἕκαστον, ἃ δεῖ τὸν ἀσεβοῦντα παθεῖν, αὐτὸν παρ'
55 ἑαυτῷ κεκρικότα εἰς τὸ δικαστήριον εἰσιέναι. καὶ ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, (ἐπίστασθε γὰρ ἃ δεῖ ποιῆσαι) μὴ ἀναπεισθῆτε ὑπὸ τούτου, φανερῶς ἔχετε αὐτὸν ἀσεβοῦντα· εἴδετε, ἠκούσατε τὰ τούτου ἁμαρτήματα. ἀντιβολήσει καὶ ἱκετεύσει ὑμᾶς· μὴ ἐλεεῖτε. οὐ γὰρ οἱ δικαίως ἀποθνήσκοντες ἀλλ' οἱ ἀδίκως ἄξιοί εἰσιν ἐλεεῖσθαι.

7.

ἈΡΕΟΠΑΓΙΤΙΚΟΣ

ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΣΗΚΟΥ ΑΠΟΛΟΓΙΑ.

Πρότερον μὲν ὦ βουλὴ ἐνόμιζον ἐξεῖναι τῷ βουλομένῳ, ἡσυχίαν ἄγοντι, μήτε δίκας ἔχειν μήτε πράγματα· νυνὶ δὲ οὕτως ἀπροσδοκήτοις αἰτίαις καὶ πονηροῖς συκοφάνταις περιπέπτωκα, ὥστ' εἴ πως οἷόν τε, δοκεῖ μοι δεῖν καὶ τοὺς μὴ γεγονότας ἤδη δεδιέναι περὶ τῶν μελλόντων ἔσεσθαι· διὰ γὰρ τοὺς τοιούτους οἱ κίνδυνοι κοινοὶ γίγνονται καὶ τοῖς μηδὲν ἀδικοῦσι καὶ τοῖς πολλὰ ἡμαρ-
2 τηκόσιν. οὕτω δ' ἄπορος ὁ ἀγών μοι καθέστηκεν, ὥστε ἀπεγράφην τὸ μὲν πρῶτον ἐλαίαν ἐκ τῆς γῆς ἀφανίζειν, καὶ πρὸς τοὺς ἐωνημένους τοὺς καρποὺς τῶν μοριῶν πυνθανόμενοι προσῄεσαν· ἐπειδὴ δ' ἐκ τούτου τοῦ τρόπου ἀδικοῦντά με οὐδὲν εὑρεῖν ἐδυνήθησαν, νυνί με σηκὸν ἀφανίζειν, ἡγούμενοι ἐμοὶ μὲν ταύτην τὴν αἰτίαν ἀπορωτάτην εἶναι ἀποδεῖξαι, αὐτοῖς δὲ ἐξεῖναι μᾶλλον ὅ τι ἂν βού-
3 λωνται λέγειν. καὶ δεῖ με, περὶ ὧν οὗτος ἐπιβεβουλευ-

55, 3. ἀσεβοῦντα] ἀδικοῦντα K. Tit. 1. ΑΡΕΟΠΑΓΙΤΙΚΟΣ] ἀρεοπαγικὸς O. § 1, 3. ἀπροσδοκήτοις Taylorus; libri ἀπροσδοκήτως. συκοφάνταις] συκοφαντίαις O. 6. οἱ κίνδυνοι κοινοὶ Stephanus; libri οἱ κίνδυνοι οἱ κοινοί. 2, 1. ὁ om O. 2. ἐλαίαν] ἐλάταν M. 6. ἡγούμενοι] οἰόμενοι CO, οἰόμενοι X. (ἡγου)

κὼς ἥκει, ἐν ὑμῖν τοῖς διαγνωσομένοις περὶ τοῦ πράγμα-
τος ἀκούσασι, καὶ περὶ τῆς πατρίδος καὶ περὶ τῆς οὐ-
σίας ἀγωνίσασθαι. ὅμως δὲ πειράσομαι ἐξ ἀρχῆς ὑμᾶς
4 διδάξαι. Ἦν μὲν γὰρ τοῦτο Πεισάνδρου τὸ χωρίον, δη-
μευθέντων δὲ τῶν ὄντων ἐκείνου Ἀπολλόδωρος ὁ Μεγα-
ρεὺς δωρεὰν παρὰ τοῦ δήμου λαβὼν τὸν μὲν ἄλλον
χρόνον ἐγεώργει, ὀλίγῳ δὲ πρὸ τῶν τριάκοντα Ἀντικλῆς
παρ' αὐτοῦ πριάμενος ἐξεμίσθωσεν· ἐγὼ δὲ παρ' Ἀντι-
5 κλέους εἰρήνης οὔσης ὠνούμην. ἡγοῦμαι τοίνυν, ὦ βουλή,
ἐμὸν ἔργον ἀποδεῖξαι ὡς, ἐπειδὴ τὸ χωρίον ἐκτησάμην, οὔτ'
ἐλαία οὔτε σηκὸς ἐνῆν ἐν αὐτῷ. νομίζω γαρ τοῦ μὲν προ-
τέρου χρόνου, οὐδ' εἰ πάλαι ἐνῆσαν μυρίαι, οὐκ ἂν δι-
καίως ζημιοῦσθαι· εἰ γὰρ μὴ δἰ ἡμᾶς εἰσὶν ἠφανισμέναι,
οὐδὲν προσήκει περὶ τῶν ἀλλοτρίων ἁμαρτημάτων ὡς ἀδι-
6 κοῦντας κινδυνεύειν. πάντες γὰρ ἐπίστασθε ὅτι πόλεμος
καὶ ἄλλων πολλῶν αἴτιος κακῶν γεγένηται, καὶ τὰ μὲν
πόῤῥω ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐτέμνετο, τὰ δ' ἐγγὺς ὑπὸ τῶν
φίλων διηρπάζετο· ὥστε πῶς ἂν δικαίως ὑπὲρ τῶν τῇ
πόλει γεγενημένων συμφορῶν ἐγὼ νυνὶ δίκην διδοίην;
ἄλλως τε καὶ τοῦτο τὸ χωρίον ἐν τῷ πολέμῳ δημευθὲν
7 ἄπρατον ἦν πλείω ἢ τρία ἔτη. οὐ θαυμαστὸν δ' εἰ τότε
109 τὰς μορίας ἐξέκοπτον, ἐν ᾧ οὐδὲ τὰ ἡμέτερ' αὐτῶν φυ-
λάττειν ἠδυνάμεθα. ἐπίστασθε δὲ, ὦ βουλή, ὅσοι μάλι-
στα τῶν τοιούτων ἐπιμελεῖσθε, πολλὰ ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ
δασέα ὄντα ἰδίαις καὶ μορίαις ἐλαίαις, ὧν νῦν τὰ πολλὰ
ἐκκέκοπται καὶ ἡ γῆ ψιλὴ γεγένηται· καὶ τῶν αὐτῶν
καὶ ἐν τῇ εἰρήνῃ καὶ ἐν τῷ πολέμῳ κεκτημένων οὐκ ἀξιοῦ-
τε παρ' αὐτῶν, ἑτέρων ἐκκοψάντων, δίκην λαμβάνειν.
8 καίτοι εἰ τοὺς διὰ παντὸς τοῦ χρόνου γεωργοῦντας τῆς

v. 1. ἐν] ἀλλ' MOX. 2. ἀκούσασι C, ἀκούσαντας MOX: ἀκού-σαντες ς, Reiskius ἅπαντος. 3. ἀγωνίσασθαι COX et corr M: ἀγωνίζεσθαι ς. 4, 2. δὲ] post ὄντων ponunt CMOX. 3. δωρεὰν om C. 5, 4. μυρίαι O, μορία M: μορίαι ς. 6, 5. διδοίην] δι-δοίκα O. 7, 1. ἄπρατον] ἄπραστον M, ἄπρακτον O. πλείω C, πλεῖον[ω] X: πλείονα ς. δ' add C. 2. ἡμέτερ'] ἡμέρ' C. 3. δὲ om O. 5. μορίαις] μορίαι C.

αἰτίας ἀφίετε, ἢ που χρὴ τούς γ' ἐν τῇ εἰρήνῃ πριαμέ-
νους ἀφ' ὑμῶν ἀζημίους γενέσθαι.
9 Ἀλλὰ γάρ, ὦ βουλή, περὶ μὲν τῶν πρότερον γεγενη-
μένων πολλὰ ἔχων εἰπεῖν ἱκανὰ νομίζω τὰ εἰρημένα·
ἐπειδὴ δ' ἐγὼ παρέλαβον τὸ χωρίον, πρὶν ἡμέρας πέντε
γενέσθαι, ἀπεμίσθωσα Καλλιστράτῳ, ἐπὶ Πυθοδώρου
10 ἄρχοντος. δύο δ' ἔτη ἐγεώργησεν, οὔτε ἰδίαν ἐλαίαν οὔτε
μορίαν οὔτε σηκὸν παραλαβών. τρίτῳ δ' ἔτει Δημήτριος
οὑτοσὶ εἰργάσατο ἐνιαυτόν· τῷ δὲ τετάρτῳ Ἀλκίᾳ Ἀντι-
σθένους ἀπελευθέρῳ ἐμίσθωσα, ὃς τέθνηκε ταῦτα τρία
ἔτη. ὁμοίως καὶ Πρωτέας ἐμισθώσατο. Καί μοι δεῦρ'
ἴτε μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

11 Ἐπειδὴ τοίνυν ὁ χρόνος οὗτος ἐξήκει, αὐτὸς γεωργῶ.
φησὶ δὲ ὁ κατήγορος ἐπὶ Σουνιάδου ἄρχοντος σηκὸν ὑπ'
ἐμοῦ ἐκκεκόφθαι. ὑμῖν δὲ μεμαρτυρήκασιν οἱ πρότερον
ἐργαζόμενοι καὶ πολλὰ ἔτη παρ' ἐμοῦ μεμισθωμένοι μὴ
εἶναι σηκὸν ἐν τῷ χωρίῳ. καίτοι πῶς ἄν τις φανερῶς ἐξε-
λέγξειε ψευδόμενον τὸν κατήγορον; οὐ γὰρ οἷόντε, ἃ πρό-
τερον μὴ ἦν, ταῦτα τὸν ὕστερον ἐργαζόμενον ἀφανίζειν.
12 Ἐγὼ τοίνυν, ὦ βουλή, ἐν μὲν τῷ τέως χρόνῳ, ὅσοι με
φάσκοιεν δεινὸν εἶναι καὶ ἀκριβῆ καὶ οὐδὲν ἂν εἰκῇ καὶ
ἀλογίστως ποιῆσαι, ἠγανάκτουν ἄν, ἡγούμενος μᾶλλον
λέγεσθαι ὥς μοι προσῆκε· νῦν δὲ πάντας ἂν ὑμᾶς βου-
λοίμην περὶ ἐμοῦ ταύτην τὴν γνώμην ἔχειν, ἵνα ἡγῆσθέ
με σκοπεῖν, εἴπερ τοιούτοις ἔργοις ἐπεχείρουν, καὶ ὅ τι
κέρδος ἐγένετο τῷ ἀφανίσαντι καὶ ἥτις ζημία τῷ ποιή-
σαντι, καὶ τί ἂν λαθὼν διεπραξάμην καὶ τί ἂν φανερὸς
13 γενόμενος ὑφ' ὑμῶν ἔπασχον. πάντες γὰρ ἄνθρωποι τὰ
τοιαῦτα οὐχ ὕβρεως ἀλλὰ κέρδους ἕνεκα ποιοῦσι· καὶ

v. 1. γ' om O. 2. ἀζημίους] ἀζημένους C. 9, 4. Καλλιστρά-
τῳ ἐπὶ] καλλιστράτου καὶ O. 10, 4. ἀπελευθέρῳ] ἀπελευθέρᾳ O.
5. πρωτέως CMOX: πρότερον ς. δεῦρ' ἴτε CM, δευρῆτε O: δεῦρο
ἴτε ς. 6. μάρτυρες om COX. 7. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ om O.
11, 2. σηκὸν] οἶκον CMOX. 7. μὴ] μὲν O. 12, 5. ἡγῆσθε]
ἡγεῖσθαί O. 7. ἀφανίσαντι COX, ἀφανίζαντι M: ἀφανίζοντι ς.

ὑμᾶς εἰκὸς οὕτω σκοπεῖν, καὶ τοὺς ἀντιδίκους ἐκ τούτων
τὰς κατηγορίας ποιεῖσθαι, ἀποφαίνοντας ἥτις ὠφέλεια
14 τοῖς ἀδικήσασιν ἐγένετο. οὗτος μέντοι οὐκ ἂν ἔχοι ἀπο-
δεῖξαι οὔθ' ὡς ὑπὸ πενίας ἠναγκάσθην τοιούτοις ἔργοις
ἐπιχειρεῖν, οὔθ' ὡς τὸ χωρίον μοι διαφθείρεται τοῦ ση-
κοῦ ὄντος, οὔθ' ὡς ἀμπέλοις ἐμποδὼν ἦν, οὔθ' ὡς οἰκίας
ἐγγύς, οὔθ' ὡς ἐγὼ ἄπειρος τῶν παρ' ὑμῖν κινδύνων, εἴ
τι τούτων ἔπραττον. πολλὰς ἂν καὶ μεγάλας ἐμαυτῷ
15 ζημίας γενομένας ἀποφήναιμι· ὃς πρῶτον μὲν μεθ' ἡμέ-
ραν ἐξέκοπτον τὸν σηκόν, ὥσπερ οὐ πάντας λαθεῖν δέον,
ἀλλὰ πάντας Ἀθηναίους εἰδέναι. καὶ εἰ μὲν αἰσχρὸν ἦν
μόνον τὸ πρᾶγμα, ἴσως ἄν τις τῶν παριόντων ἠμέλησε·
νῦν δ' οὐ περὶ αἰσχύνης ἀλλὰ τῆς μεγίστης ζημίας
16 ἐκινδύνευον. πῶς δ' οὐκ ἂν ἦν ἀθλιώτατος ἀνθρώπων
ἁπάντων, εἰ τοὺς ἐμαυτοῦ θεράποντας μηκέτι δούλους
ἔμελλον ἕξειν ἀλλὰ δεσπότας τὸν λοιπὸν βίον, τοιοῦτον
ἔργον συνειδότας; ὥστε εἰ καὶ τὰ μέγιστα εἰς ἐμὲ ἐξη-
μάρτανον, οὐκ ἂν οἷόν τε ἦν δίκην με παρ' αὐτῶν λαμβά-
νειν· εὖ γὰρ ἂν εἰδείην ὅτι ἐπ' ἐκείνοις ἦν καὶ ἐμὲ τιμω-
17 ρήσασθαι καὶ αὐτοῖς μηνύσασιν ἐλευθέροις γενέσθαι. ἔτι
τοίνυν εἰ τῶν οἰκετῶν παρέστη μοι μηδὲν φροντίζειν,
πῶς ἂν ἐτόλμησα τοσούτων μεμισθωμένων καὶ ἁπάντων
συνειδότων ἀφανίσαι τὸν σηκὸν βραχέος μὲν κέρδους ἕνε-
κα, προθεσμίας δὲ οὐδεμιᾶς οὔσης τῷ κινδύνῳ, τοῖς εἰρ-
γασμένοις ἅπασι τὸ χωρίον ὁμοίως προσῆκον εἶναι σῶον
τὸν σηκόν, ἵν' εἴ τις αὐτοὺς ᾐτιᾶτο, εἶχον ἀνενεγκεῖν
ὅτῳ παρέδοσαν. νῦν δὲ καὶ ἐμὲ ἀπολύσαντες φαίνονται,
καὶ σφᾶς αὐτούς, εἴπερ ψεύδονται, μετόχους τῆς αἰτίας
110
18 καθιστάντες. εἰ τοίνυν καὶ ταῦτα παρεσκευασάμην, πῶς

v. 2. ἀποφαίνοντας] ἀποφαίνοντες O. ἥ τις] εἴ τις C. 15, 4. μό-νον] μοι O. 5. τῆς μεγίστης] καὶ τῆς αἰσχίστης O. 16, 1. δ' OX, om CM: οὖν ς. ἦν om O. 4. εἰ om O. 17, 2. εἰ τῶν om M. οἰκετῶν Palmerius; libri εἰκότων. παρέστη COX, παρέστι M. Reiskius ex Aldina παρεστήκοι. 7. τις] τι O. ἀνενεγκεῖν C: ἂν ἐνεγκεῖν ς. 9. σφᾶς] φὰς O. 18, 1. ταῦτα CMOX, τούτους Reiskius.

ἂν οἷός τ' ἦν πάντας πεῖσαι τοὺς παριόντας, ἢ τοὺς
γείτονας, οἳ οὐ μόνον ἀλλήλων ταῦτ' ἴσασιν ἃ πᾶσιν
ὁρᾶν ἔξεστιν, ἀλλὰ καὶ περὶ ὧν ἀποκρυπτόμεθα μηδένα
εἰδέναι, καὶ περὶ ἐκείνων πυνθάνονται; ἐμοὶ τοίνυν τούτων
οἱ μὲν φίλοι οἱ δὲ διάφοροι περὶ τῶν ἐμῶν τυγχάνουσιν
19 ὄντες. οὓς ἐχρῆν τοῦτον παρασχέσθαι μάρτυρας, καὶ μὴ
μόνον οὕτω τολμηρὰς κατηγορίας ποιεῖσθαι· ὅς φησιν ὡς
ἐγὼ μὲν παρειστήκειν, οἱ δ' οἰκέται ἐξέτεμνον τὰ πρέμνα,
20 ἀναθέμενος δὲ ὁ βοηλάτης ᾤχετο ἀπάγων τὰ ξύλα. καί-
τοι, ὦ Νικόμαχε, χρῆν σε τότε καὶ παρακαλεῖν τοὺς
παριόντας μάρτυρας, καὶ φανερὸν ποιεῖν τὸ πρᾶγμα·
καὶ ἐμοὶ μὲν οὐδεμίαν ἂν ἀπολογίαν ἀπέλιπες, αὐτὸς
δέ, εἰ μέν σοι ἐχθρὸς ἦν, ἐν τούτῳ τῷ τρόπῳ ἦσθα ἄν με
τετιμωρημένος, εἰ δὲ τῆς πόλεως ἕνεκα ἔπραττες, οὕτως
21 ἐξελέγξας οὐκ ἂν ἐδόκεις εἶναι συκοφάντης, εἰ δὲ κερδαί-
νειν ἐβούλου, τότ' ἂν πλεῖστον ἔλαβες· φανεροῦ γὰρ ὄντος
τοῦ πράγματος οὐδεμίαν ἄλλην ἡγούμην ἂν εἶναί μοι
σωτηρίαν ἢ σὲ πεῖσαι. τούτων τοίνυν οὐδὲν ποιήσας διὰ
τοὺς σοὺς λόγους ἀξιοῖς με ἀπολέσθαι, καὶ κατηγορεῖς
ὡς ὑπὸ τῆς ἐμῆς δυνάμεως καὶ τῶν ἐμῶν χρημάτων οὐδεὶς
22 ἐθέλει σοι μαρτυρεῖν. καίτοι εἰ φήσας μ' ἰδεῖν τὴν μο-
ρίαν ἀφανίζοντα τοὺς ἐννέα ἄρχοντας ἐπήγαγες ἢ ἄλλους
τινὰς τῶν ἐξ Ἀρείου πάγου, οὐκ ἂν ἑτέρων ἔδει σοι
μαρτύρων· οὕτω γὰρ ἄν σοι συνῄδεσαν ἀληθῆ λέγοντι,
οἵπερ καὶ διαγιγνώσκειν ἔμελλον περὶ τοῦ πράγματος.
23 δεινότατα οὖν πάσχω, ὃς εἰ μὲν παρέσχετο μάρτυρας,
τούτοις ἂν ἠξίου πιστεύειν, ἐπειδὴ δὲ οὐκ εἰσὶν αὐτῷ,
ἐμοὶ καὶ ταύτην [τὴν] ζημίαν οἴεται χρῆναι γενέσθαι.
καὶ τούτου μὲν οὐ θαυμάζω· οὐ γὰρ δήπου συκοφαντῶν
ἅμα τοιούτων τε λόγων ἀπορήσει καὶ μαρτύρων· ὑμᾶς

v. 1. ἂν om O. οἷός] οἷόν C. 2. μόνον] μόνων M. 19, 1. τοῦ-τον CM: τούτων ς. 4. βασιλεύτης M. 20, 2. παρόντας C. 3. ἂν] μὲν ἂν O. 21, 3. μοι] μὴν O. 22, 1. σοι] μοι CMX, om O. φήσας μ' ἰδεῖν Reiskius; libri φὴς μὴ δεῖν. 2. ἀφανίζοντα] ἀφα-νίζοντας O. 3. τῶν] τοὺς O. 5. οἵπερ] εἴπερ C. 23, 2. δὲ om O. 3. καὶ] δὲ M. 5. ἅμα] ἄλλα OX, ἀλλὰ CM. τε] libri γε, ἀπορήσει] post μαρτύρων ponit O.

24 δ' οὐκ ἀξιῶ τὴν αὐτὴν τούτῳ γνώμην ἔχειν. ἐπίστασθε
γὰρ ἐν τῷ πεδίῳ πολλὰς μορίας οὔσας καὶ πυρκαϊὰς ἐν
τοῖς ἄλλοις τοῖς ἐμοῖς χωρίοις, ἅς, εἴπερ ἐπεθύμουν, πο-
λὺ ἦν ἀσφαλέστερον καὶ ἀφανίσαι καὶ ἐκκόψαι καὶ ἐπερ-
γάσασθαι, ὅσωπερ ἧττον τὸ ἀδίκημα πολλῶν οὐσῶν
25 ἔμελλε δῆλον ἔσεσθαι. νῦν δ' οὕτως αὐτὰς περὶ πολλοῦ
ποιοῦμαι ὥσπερ καὶ τὴν ἄλλην οὐσίαν, ἡγούμενος περὶ
ἀμφοτέρων τούτων εἶναί μοι τὸν κίνδυνον. αὐτοὺς τοίνυν
ὑμᾶς τούτων μάρτυρας παρέξομαι, ἐπιμελομένους μὲν
ἑκάστου μηνός, γνώμονας δὲ πέμποντας καθ' ἕκαστον
ἐνιαυτόν· ὧν οὐδεὶς πώποτ' ἐζημίωσεν ὡς ἐργαζόμενον τὰ
26 περὶ τὰς μορίας χωρία. καίτοι οὐ δήπου τὰς μὲν μικρὰς
ζημίας οὕτω περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι, τοὺς δὲ περὶ τοῦ σώ-
ματος κινδύνους οὕτω περὶ οὐδενὸς ἡγοῦμαι· καὶ τὰς μὲν
πολλὰς ἐλαίας, εἰς ἃς ἐξῆν μᾶλλον ἐξαμαρτάνειν, οὕτω
θεραπεύων φαίνομαι, τὴν δὲ μορίαν, ἣν οὐχ οἷόν τ' ἦν λα-
27 θεῖν ἐξορύξαντα, ὡς ἀφανίζων νυνὶ κρίνομαι. Πότερον δέ
μοι κρεῖττον ἦν, ὦ βουλή, δημοκρατίας οὔσης παρανο-
μεῖν ἢ ἐπὶ τῶν τριάκοντα; καὶ οὐ λέγω ὡς τότε δυνά-
μενος ἢ ὡς νῦν διαβεβλημένος, ἀλλ' ὡς τῷ βουλομένῳ
τότε μᾶλλον ἐξῆν ἀδικεῖν ἢ νυνί. ἐγὼ τοίνυν οὐδ' ἐν ἐκείνῳ
τῷ χρόνῳ οὔτε τοιοῦτον οὔτε ἄλλο οὐδὲν κακὸν ποιήσας
28 φανήσομαι. Πῶς δ' ἄν, εἰ μὴ πάντων ἀνθρώπων ἐμαυτῷ
κακονούστατος ἦν, ὑμῶν οὕτως ἐπιμελουμένων ἐκ τούτου
τὴν μορίαν ἀφανίζειν ἐπεχείρησα τοῦ χωρίου, ἐν ᾧ δένδρον
μὲν οὐδὲ ἕν ἐστι, μιᾶς δὲ ἐλαίας σηκός, ὡς οὗτός φησιν
εἶναι, κυκλόθεν δὲ ὁδὸς περιέχει, ἀμφοτέρωθεν δὲ γείτονες
περιοικοῦσιν, ἄερκτον δὲ καὶ πανταχόθεν κάτοπτόν ἐστιν;
ὥστε τίς ἂν ἀπετόλμησε, τούτων οὕτως ἐχόντων, ἐπιχει-
29 ρῆσαι τοιούτῳ πράγματι; Δεινὸν δέ μοι δοκεῖ εἶναι

24, 1. τούτῳ] τούτων O. 4. ἐκκόψαι] κόψαι O. 25, 2. ποιοῦμαι] ποιοῦμεναι C. 3. τούτων — ὑμᾶς om C. 4. ἐπιμελουμένους COX. 5. γνώμονας] Harpocratio ἐπιγνώμονας. 6. ἐργαζόμενον C, ἐργαζομένους M: ἐργαζομένους ς. 27, 2. μοι] μάλιστα C. 6. τοιοῦτο CMX. 28, 2. οὕτως] ὄντως O. 4. οὐδὲ ἕν] οὐδὲν O. 6. εὔερκτον O.

ὑμᾶς μέν, οἷς ὑπὸ τῆς πόλεως τὸν ἅπαντα χρόνον προστέτακται τῶν μοριῶν ἐλαιῶν ἐπιμελεῖσθαι, μήθ᾽ ὡς ἐπεργαζόμενον πώποτε ζημιῶσαι μήθ᾽ ὡς ἀφανίσαντα εἰς κίνδυνον καταστῆσαι, τοῦτον δ᾽, ὃς οὔτε γεωργῶν ἐγγὺς τυγχάνει οὔτ᾽ ἐπιμελητὴς ᾑρημένος οὔθ᾽ ἡλικίαν ἔχων εἰδέναι περὶ τῶν τοιούτων, ἀπογράψαι με ἐγγὺς μορίαν ἀφανίζειν.

30 Ἐγὼ τοίνυν δέομαι ὑμῶν μὴ τοὺς τοιούτους λόγους πιστοτέρους ἡγήσασθαι τῶν ἔργων, μηδὲ περὶ ὧν αὐτοὶ σύνιστε, ταῦτ᾽ ἀνασχέσθαι τῶν ἐμῶν ἐχθρῶν λεγόντων, ἐνθυμουμένους καὶ ἐκ τῶν εἰρημένων καὶ ἐκ τῆς ἄλλης πο-
31 λιτείας. ἐγὼ γὰρ τὰ ἐμοὶ προστεταγμένα ἅπαντα προθυμότερον πεποίηκα, ὡς ὑπὸ τῆς πόλεως ἠναγκαζόμην, καὶ τριηραρχῶν καὶ εἰσφορὰς εἰσφέρων καὶ χορηγῶν καὶ τἆλλα λειτουργῶν οὐδενὸς ἧττον πολυτελῶς τῶν πολιτῶν.
32 καίτοι ταῦτα μὲν μετρίως ποιῶν ἀλλὰ μὴ προθύμως οὔτ᾽ ἂν περὶ φυγῆς οὔτ᾽ ἂν περὶ τῆς ἄλλης οὐσίας ἠγωνιζόμην, πλείω δ᾽ ἂν ἐκεκτήμην, οὐδὲν ἀδικῶν οὐδ᾽ ἐπικίνδυνον ἐμαυτῷ καταστήσας τὸν βίον· ταῦτα δὲ πράξας, ἃ οὗτός μου κατηγορεῖ, ἐκέρδαινον μὲν οὐδέν, ἐμαυ-
33 τὸν δ᾽ εἰς κίνδυνον καθίστην. καίτοι πάντες ἂν ὁμολογήσαιτε δικαιότερον εἶναι τοῖς μεγάλοις χρῆσθαι τεκμηρίοις περὶ τῶν μεγάλων, καὶ πιστότερα ἡγεῖσθαι περὶ ὧν ἅπασα ἡ πόλις μαρτυρεῖ, μᾶλλον ἢ περὶ ὧν μόνος οὗτος κατηγορεῖ.

34 Ἔτι τοίνυν, ὦ βουλή, ἐκ τῶν ἄλλων σκέψασθε. μάρτυρας γὰρ ἔχων αὐτῷ προσῆλθον, λέγων ὅτι μοι πάντες εἰσὶν οἱ θεράποντες, οὓς ἐκεκτήμην ἐπειδὴ παρέλαβον τὸ χωρίον, καὶ ἕτοιμος ἦμην, εἴ τινα βούλοιτο, παραδοῦναι βασανίζειν, ἡγούμενος οὕτως ἂν τὸν ἔλεγχον ἰσχυ-

v. 3. ἀφανίσαντα COX: ἀφανίζοντα ς. 4. γεωργῶν ἐγγὺς] γεωργὸς οὐδεὶς O. 5. ᾑρημένος] εἰρημένος M. 6. ἀπέγραψε CMOX.
30, 2. ἡγήσασθαι] ἡγεῖσθαι CMO. 4. εἰρημένων] ἐχθρῶν εἰρημένων O. 32, 3. οὐδὲν] μηδὲν C. 33, 1. ὁμολογήσαιεν C, ὁμολογήσαιτε καὶ O. 34, 2. γὰρ ἔχων Reiskius; libri παρέχων. μοι] μὴ O. 5. ἰσχυρότερον] fortasse leg. ἰσχυρότατον.

ρότερον γενέσθαι τῶν τούτου λόγων καὶ τῶν ἔργων τῶν
35 ἐμῶν. οὗτος δ' οὐκ ἤθελεν, οὐδὲν φάσκων πιστὸν εἶναι
τοῖς θεράπουσιν. ἐμοὶ δὲ δοκεῖ εἶναι, εἰ περὶ αὑτῶν μὲν
οἱ βασανιζόμενοι κατηγοροῦσιν, εὖ εἰδότες ὅτι ἀποθανοῦν-
ται· περὶ δὲ τῶν δεσποτῶν, οἷς πεφύκασι κακονούστα-
τοι, μᾶλλον ἂν εἵλοντο ἀνέχεσθαι βασανιζόμενοι ἢ κα-
36 τειπόντες ἀπηλλάχθαι τῶν παρόντων κακῶν; καὶ μὲν
δή, ὦ βουλή, φανερὸν οἶμαι εἶναι ὅτι, εἰ Νικομάχου
ἐξαιτοῦντος τοὺς ἀνθρώπους μὴ παρεδίδουν, ἐδόκουν ἂν
ἐμαυτῷ ξυνειδέναι· ἐπειδὴ τοίνυν ἐμοῦ παραδιδόντος οὗτος
παραλαβεῖν οὐκ ἤθελε, δίκαιον καὶ περὶ τούτου τὴν αὐ-
τὴν γνώμην σχεῖν, ἄλλως τε καὶ τοῦ κινδύνου οὐκ ἴσου
37 ἀμφοτέροις ὄντος. περὶ ἐμοῦ μὲν γὰρ εἰ ἔλεγον, οὐδ' ἂν
ἀπολογήσασθαί μοι ἐξεγένετο· τούτῳ δ' εἰ μὴ ὡμολόγουν
ἃ οὗτος ἐβούλετο, οὐδεμιᾷ ζημίᾳ ἔνοχος ἦν. ὥστε πολὺ
μᾶλλον τοῦτον παραλαμβάνειν ἐχρῆν ἢ ἐμὲ παραδοῦναι
προσήκει. ἐγὼ τοίνυν εἰς τοῦτο προθυμίας ἀφικόμην, ἡγού-
μενος πρὸς ἐμοῦ εἶναι καὶ ἐκ βασάνων καὶ ἐκ μαρτύ-
ρων καὶ ἐκ τεκμηρίων ὑμᾶς περὶ τοῦ πράγματος τἀληθῆ
38 πυθέσθαι. ἐνθυμεῖσθαι δὲ χρή, ὦ βουλή, ποτέροις χρὴ πι-
στεύειν μᾶλλον, οἷς πολλοὶ μεμαρτυρήκασιν ἢ ᾧ μηδεὶς
τετόλμηκε, καὶ πότερον εἰκὸς μᾶλλον τοῦτον ἀκινδύ-
νως ψεύδεσθαι ἢ μετὰ τοσούτου κινδύνου τοιοῦτον ἐμὲ
ἔργον ἐργάσασθαι, καὶ πότερον οἴεσθε αὐτὸν ὑπὲρ τῆς πό-
39 λεως βοηθεῖν ἢ συκοφαντοῦντα αἰτιάσασθαι; ἐγὼ μὲν
ὑμᾶς ἡγοῦμαι νομίζειν ὅτι Νικόμαχος ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν
πεισθεὶς τῶν ἐμῶν τοῦτον τὸν ἀγῶνα ἀγωνίζεται, οὐχ ὡς
ἀδικοῦντα ἐλπίζων ἀποδείξειν, ἀλλ' ὡς ἀργύριον παρ'
ἐμοῦ λήψεσθαι προσδοκῶν. ὅσῳ γὰρ [οἱ] τοιοῦτοί εἰσιν

v. 1. καὶ] Reiskius ἐκ. 35, 1. δ' om M. ἤθελεν] ἠθέλησεν O. 2. δοκεῖ] δοκεῖν CX. 5. κατειπόντες] καταλιπόντες O. 36, 2. οἶμαι] εἶναι CMOX. εἶναι] εἰπεῖν CMOX. 6. σχεῖν] ἔχειν C. 37, 3. ἃ οὗτος ἐβούλετο] transponenda fortasse post illud ἔλεγον. 6. πρὸς C, μήτ' MOX: μετ' ς. 38, 2. μεμαρτυρήκασιν] μεμαρτύρηκε O. ᾧ] ἃ C. 3. τοῦτον Taylorus; libri τούτῳ. 4. ἐμὲ ἔργον] ἔργον ἐμὲ C. 39, 2. νομίζειν add ex C. ἐχθρῶν om MOX. 5. οἱ addidit Reiskius.

ἐπαιτιώτατοι καὶ ἀπορώτατοι τῶν κινδύνων, τοσούτῳ
40 πάντες αὐτοὺς φεύγουσι μάλιστα. ἐγὼ δὲ ὦ βουλὴ οὐκ
ἠξίουν, ἀλλ' ἐπειδήπερ με ᾐτιάσαντο, παρέσχον ἐμαυτὸν
ὅ τι βούλεσθε χρῆσθαι, καὶ τούτου ἕνεκα τοῦ κινδύνου
οὐδενὶ ἐγὼ τῶν ἐχθρῶν διηλλάγην, οἳ ἐμὲ ἥδιον κακῶς
λέγουσιν ἢ σφᾶς αὐτοὺς ἐπαινοῦσι, καὶ φανερῶς μὲν οὐ-
δεὶς πώποτε ἐμὲ αὐτὸς ἐπεχείρησε ποιῆσαι κακὸν οὐδέν,
τοιούτους δὲ ἐπιπέμπουσί μοι, οἷς ὑμεῖς οὐκ ἂν δικαίως
41 πιστεύοιτε. πάντων γὰρ ἂν ἀθλιώτατος γενοίμην, εἰ φυ-
γὰς ἀδίκως καταστήσομαι, ἄπαις μὲν ὢν καὶ μόνος, ἐρή-
μου δὲ τοῦ οἴκου γενομένου, μητρὸς δὲ πάντων ἐνδεοῦς,
πατρίδος δὲ τοιαύτης ἐπ' αἰσχίσταις στερηθεὶς αἰτίαις,
πολλὰς μὲν ναυμαχίας ὑπὲρ αὐτῆς νεναυμαχηκώς, πολ-
λὰς δὲ μάχας μεμαχημένος, κόσμιον δ' ἐμαυτὸν καὶ ἐν
δημοκρατίᾳ καὶ ἐν ὀλιγαρχίᾳ παρασχών.
42 Ἀλλὰ γὰρ ὦ βουλὴ ταῦτα μὲν ἐνθάδε οὐκ οἶδ' ὅ τι
δεῖ λέγειν· ἀπέδειξα δ' ὑμῖν ὡς οὐκ ἐνῆν σηκὸς ἐν τῷ
χωρίῳ, καὶ μάρτυρας παρεσχόμην καὶ τεκμήρια. ἃ χρὴ
μεμνημένους διαγιγνώσκειν περὶ τοῦ πράγματος, καὶ
ἀξιοῦν παρὰ τούτου πυθέσθαι ὅτου ἕνεκα, ἐξὸν ἐπ' αὐτο-
φώρῳ ἐλέγξαι, τοσούτῳ χρόνῳ ὕστερον εἰς τοσοῦτόν με
43 κατέστησεν ἀγῶνα, καὶ μάρτυρα οὐδένα παρασχόμενος
ἐκ τῶν λόγων ζητεῖ πιστὸς γενέσθαι, ἐξὸν αὐτοῖς τοῖς ἔρ-
γοις ἀδικοῦντα ἀποδεῖξαι, καὶ ἐμοῦ ἅπαντας διδόντος
τοὺς θεράποντας, οὕς φησι παραγενέσθαι, παραλαβεῖν
οὐκ ἤθελεν.

1. ἀπορώτατοι] εὐπορώτατοι C. 40, 2. παρέσχον] παρέχον M. 3. ἕνεκα CMO: οὕνεκα ς. 4. ἥδιον Taylorus, ἤδη CMX, δὴ O. 6. αὐτὸς Reiskius; libri αὐτόν. 41, 1. ἂν ἀθλιώτατος C, ceteri ἀθλιώτατος ἄν. 42, 1. οὐκ οἶδ'] οἶδα δ' C. 3. καὶ ante μάρτυρας om C. 5. παρὰ] ἢ ἄρα MX, εἰ ἄρα O. 43, 1. οὐδένα] οὐδενὸς M.

8.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΣΥΝΟΥΣΙΑΣΤΑΣ ΚΑΚΟΛΟΓΙΩΝ.

Ἐπιτήδειόν μοι δοκῶ καιρὸν εἰληφέναι περὶ ὧν εἰπεῖν ἐβουλόμην πάλαι· πάρεισι μὲν γὰρ οἷς ἐπεγκαλῶ, πάρεισι δὲ ὧν ἐναντίον ἐπιθυμῶ μέμψασθαι τοῖς ἀδικοῦσιν ἐμέ. καίτοι πολλῷ πλείων ἐστὶ σπουδὴ πρὸς τοὺς παρόντας· τοὺς μὲν γὰρ οὐδὲν οἶμαι τιμήσειν, εἰ τοῖς ἀνεπιτηδείοις ἀνεπιτήδειοι δόξουσιν εἶναι (τὴν γὰρ ἀρχὴν
2 οὐδ' ἂν ἐπεχείρουν ἐξαμαρτάνειν εἰς ἐμέ), τοῖς δὲ βουλοίμην ἂν δόξαι μηδὲν ἀδικῶν τούτους ὑπὸ τούτων ἀδικεῖσθαι πρότερον. ἀνιαρὸν μὲν οὖν ἀναγκάζεσθαι λέγειν περὶ τούτων, ἀδύνατον δὲ μὴ λέγειν, ὅταν ἐναντίον τῆς ἐλπίδος κακῶς πάσχω καὶ τοὺς δοκοῦντας εἶναι φίλους ἀδικοῦντας εὑρίσκω.

3 Πρῶτον μὲν οὖν, ἵνα μή τις ὑμῶν τάχα δὴ βοηθῶν οἷς ἐξημάρτηκε πρόφασιν πορίσηται τῆς ἁμαρτίας, εἰπάτω τίς ὑμῶν ὑπ' ἐμοῦ κακῶς ἀκήκοεν ἢ πέπονθεν, ἢ τίς ἐμοῦ δεηθεὶς οὐκ ἔτυχεν ὧν ἐγώ τε δυνατὸς ἦν κἀκεῖνος ἐπήγγειλε. τί δῆτά με κακῶς τὰ μὲν λέγειν τὰ δὲ ποιεῖν ἐπιχειρεῖτε, καὶ ταῦτα πρὸς τούτους ἡμᾶς δια-
4 βάλλειν, οὓς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς διεβάλλετε; καίτοι οὕτως ἐνοχλεῖ, ὥστε περὶ πλείονος ἐποιήσατο δοκεῖν ἐμοῦ κήδεσθαι, καὶ μᾶλλον ἐμοῦ κατειπεῖν. ἃ δ' ἔλεγε, πάντα μὲν οὐκ ἂν εἴποιμι· καὶ γὰρ ἀκούων ἠχθόμην. οὐδ' ἂν ὑμῖν ἐπικαλῶν, ὅτι ἐλέγετε κατ' ἐμοῦ ταῦτα, δόξαιμι· καὶ γὰρ ἂν ἀπολύοιμι τῆς αἰτίας ὑμᾶς, εἴπερ
5 ὑμῖν ταὐτὰ λέγοιμι περὶ ἐμαυτοῦ. ἃ δὲ ὑβρίζειν οἰόμε-

κατὰ
Tit. 2. ΚΑΚΟΛΟΓΙΩΝ] ὑπὲρ λογιῶν D, κατὰ ὑπὲρ λογιῶν O.
§ 1, 5. τιμήσειν] Immo vero προτιμήσειν. Reiskius. 6. ἀνεπιτήδειοι] ἀνεπιτήδειον CDGO. 3, 1. οὖν] οὖν βοηθῶν G. 2. τῆς] περὶ τῆς DO. 3. ante τις cum C omisi οὖν. 4. τε om C.
4, 1. καίτοι οὕτως] καὶ τοιούτως G, καὶ τοιοῦτος pr D. 2. καὶ μᾶλλον CDGOX: ἢ μᾶλλον ς. ἃ δ'] ὧδ'. G. 5, 1. ταῦτα DGO.

νοι ἐμὲ καταγελάστους ὑμᾶς αὐτοὺς ἐποιεῖτε, ταῦτα
λέξω. βίᾳ γὰρ ὑμῖν ἐφάσκετέ με ξυνεῖναι καὶ διαλέ-
γεσθαι, καὶ πάντα ποιοῦντες οὐκ ἔχειν ὅπως ἀπαλ-
λαγῆτέ μου, καὶ τὸ τελευταῖον ἀκόντων ὑμῶν Ἐλευσῖ-
νάδε ξυνθεωρεῖν. καὶ ταῦτα λέγοντες οἴεσθε μὲν ἐμὲ κα-
κολογεῖν, ἀποφαίνετε δὲ σκαιοτάτους ἑαυτούς, οἵτινες
[μὲν] ὑπὸ τὸν αὐτὸν χρόνον τὸν αὐτὸν ἄνδρα λάθρᾳ μὲν
6 ἐλοιδορεῖτε, φανερῶς δὲ φίλον ἐνομίζετε. χρῆν γὰρ ὑμᾶς ἢ
μὴ κακῶς λέγειν ἢ μὴ ξυνεῖναι, καὶ ταῦτα φανερῶς ἀπει-
πόντας ὁμιλίαν. εἰ δὲ αἰσχρὸν ἡγεῖσθε τοῦτο, πῶς αἰ-
σχρὸν ἦν ὑμῖν ξυνεῖναι, πρὸς ὃν οὐδὲ ἀπειπεῖν καλὸν
7 ἡγεῖσθε; καὶ μὴν οὐδὲν τοιοῦτον ἐξεῦρον ὁπόθεν ἂν
εἰκότως ὑπερείδετε τὴν ἐμὴν ὁμιλίαν. οὔτε γὰρ ὑμᾶς
σοφωτάτους ἑώρων ὄντας, ἐμαυτὸν δ' ἀμαθέστατον, οὐ
μὴν οὐδὲ πολυφίλους ὑμᾶς, ἐμαυτὸν δ' ἔρημον φίλων,
οὐδ' αὖ πλουτοῦντας, ἐμὲ δὲ πενόμενον, οὐδ' αὖ ὑμᾶς
μὲν ὑπερευδοκιμοῦντας, ἐμαυτὸν δὲ διαβεβλημένον, οὐδὲ
113 τὰ μὲν ἐμὰ πράγματα κινδυνεύοντα, τὰ δ' ὑμέτερα ἀ-
σφαλῶς ἔχοντα. πόθεν ἂν οὖν εἰκότως ὑπώπτευον ἄχθε-
8 σθαί μοι συνόντι; καὶ ταῦτα δ', ὅτι πρὸς τοὺς τελευ-
ταίους ἔλεγεν, οὓς ᾤεσθε ἀπαγγελεῖν ἡμῖν. κἀνταῦθα
σόφισμα καλὸν εἶναι, εἰ περιήλθετε πάντες ὑμῶν αὐτῶν
κατηγοροῦντες ὅτι πονηροῖς ἑκόντες ὁμιλεῖτε. περὶ μὲν οὖν
τοῦ λέγοντος οὐδὲν ἂν περαίνοιτε πυνθανόμενοι. πρῶτον
μὲν γὰρ εἰπόντες ἐρήσεσθε τὸν εἰπόντα μοι· πῶς γὰρ οὐκ
9 ἴστε πρὸς ὃν ἐλέγετε τὸν λόγον; ἔπειτα κακὸς ἂν εἴην,
εἰ ταὐτὰ ποιήσαιμι αὐτὸν ἅπερ ἐκεῖνος ὑμᾶς. οὐ γὰρ

v. 1. ποιεῖτε DO. 2. λέξω — καὶ διαλ om C. 3. οὐκ ἔχειν ὅπως O, δι' ἐκεῖνο ὅπως C, οὐκ ἐκεῖνο πῶς DGX. 5. κακομυλογεῖν G. 6. ἀποφαίνεται D. αὐτοὺς DO. οἵ τινες] εἴ τινες G. 7. αὐτὸν ante χρόνον om DO. ἄνδρα λάθρᾳ Reiskius: libri λάθρα ἄνδρα. 6, 2. ἀπειπόντα CGOX. 7, 1. μὴν οὐδὲν] μὴ οὐδὲ O et pr D. τοιοῦτον ἐξεῦρον Reiskius; libri οὗτος ἐξεῦρεν. 2. ὑπερείδε CDO. 3. ἑώρων D, ceteri θεωρῶν. δ' ἀμαθέστατον om O. 5. οὐδ' αὖ ὑμᾶς — διαβεβλημένον om O. 8, 1. μοι] με DO. συνιόντι C. 2. ἀπαγγελεῖν C, ἀπαγγέλειν D: ἀπαγγέλλειν ς. 5. οὐδὲν] οὐδὲ DO. 9, 1. ἴστε] ἴστε O. 2. ταὐτὰ] τὰ CDGOX. ποιήσαιμι] ποιήσας μοι O.

ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ἐκεῖνος ἡμῖν ἀπήγγελλεν, ἐφ' οἷσπερ
ὑμεῖς ἐλέγετε πρὸς ἐκεῖνον. ἐκεῖνος μὲν γάρ ἐμοὶ χα-
ριζόμενος ἀπήγγειλε τοῖς ἐμοῖς ἀναγκαίοις, ὑμεῖς δὲ
βλάπτειν ἐμὲ βουλόμενοι πρὸς ἐκεῖνον ἐλέγετε. καὶ
ταῦτα εἰ μὲν ἠπίστουν, ἐξελέγχειν ἂν ἐζήτουν· νῦν δέ·
ξυμβαίνει γὰρ καὶ ταῦτα τοῖς πρὸ τοῦ, καὶ ἐμοὶ σημεῖα
10 ταῦτα μὲν ἐκείνων ἐστίν, ἐκεῖνα δὲ τούτων ἱκανά. πρῶ-
τον μὲν ἅπαντα δι' ὑμῶν πράξαντά με περὶ τῆς θέσεως
τοῦ ἵππου. προσῆγε μαχόμενον κάμνοντα τὸν ἵππον.
ἀνάγειν με βουλόμενον Διόδωρος οὗτος ἀποτρέπειν ἐπει-
ρᾶτο, φάσκων οὐδὲν ἀντιλέξειν περὶ τῶν δώδεκα μνῶν
Πολυκλέα, ἀλλ' ἀποδώσειν. τότε λέγων ταῦτα, μετὰ τὸν
θάνατον τοῦ ἵππου κατέστη τελευτῶν ἀντίδικος μετὰ
τούτων, λέγων ὡς οὐ δίκαιόν με εἴη κομίσασθαι τὸ ἀργύ-
11 ριον. καίτοιγε ἐφ' ὧν γε αὐτῶν κατηγόρουν. εἰ γὰρ ἃ
μετὰ τούτων ἀδικουμένῳ μοι μηδὲν ἦν δίκαιον εἰπεῖν,
ἦ που καλῶς συνέπραττον. καὶ ἐγὼ μὲν ᾤμην φιλοσο-
φοῦντας αὐτοὺς περὶ τοῦ πράγματος ἀντιλέγειν τὸν ἐναν-
τίον λόγον· οἱ δ' ἄρα οὐκ ἀντέλεγον ἀλλ' ἀντέπραττον.
12 καὶ διὰ τοῦτο ἀντέπραττον, ἵνα τὸν ἐμὸν λόγον εἰδείη Πο-
λυκλῆς· ἐδηλώθη γὰρ ταῦτα. παρόντων τῶν διαιτητῶν
ὁριζόμενος ὁ Πολυκλῆς εἶπεν ὅτι καὶ τοῖς ἐμοῖς ἐπιτη-
δείοις ἀδικεῖν δοκοίην, ὡς πρὸς ἐκεῖνον λέγοιεν. ἆρά γε
ταῦτα ξυμβαίνει τοῖς ἀπαγγελλομένοις; ὁ γὰρ αὐτὸς
ἀπήγγειλεν ὡς τοὺς ὑπὲρ ἐμοῦ μέλλοντας λέγειν ἀπο-
τρέπειν φάσκοιτε, τοὺς δέ τινας ἤδη κωλύσαιτε. καὶ
13 ταῦτα τί με δεῖ φανερώτερον ἐξελέγχειν; φέρε γὰρ

v. 1. ἀπήγγειλεν DO, ἀπήγγελεν G. 2. μὲν om DO. 3. ἀπήγ-
γειλε CDOX, ἀπήγγελε G: ἀπήγγελλε ς. ἐμοῖς Stephanus; libri
ἐμοί. 5. ἐζήτουν] ἠπίστουν G. 10, 1. μὲν DO. ἐκείνων — μὲν
om C. 3. προσῆκε DO. 6. ἀποδώσει O. 11, 1. αὐτῶν CX, ce-
teri αὐτόν. 3. ἦ που] εἴ που O. 5. ἀλλ' — λόγον om O.
12, 3. ὁριζόμενος] ὀργιζόμενος Marklandus. Πολυκλῆς] πε-
ρικλῆς DO. 4. δοκοίην C, ceteri δοκοίη. 5. ἐπαγγελλομένοις
CO, ἐπαγγελομένοις D. 6. ὑπὲρ] ὑπ' G. 7. κωλύσαιτε Reiskius;
libri κωλύσετε. 13, 1. με δεῖ] δεῖ με O, om pr D. ante φέρε
cum C omisi particulam ὅτι, quam in ἔτι mutaverat Reiskius.

ᾔδει πότ᾽ ἐκεῖνος ὅτι Κλειτοδίκου δεηθεὶς ἐκλέγειν οὐκ ἔτυχον. οὐ γὰρ δὴ παρῆν τούτοις, ἐπεὶ κέρδος ἦν αὐτῷ διαβάλλειν ἐμὲ πρὸς ὑμᾶς οὕτω προθύμως, ὥστε σπουδάσαι πρὸς τοὺς ἐμοὺς ἀναγκαίους πλάσασθαι
4 ταῦτα. Γινώσκω δὲ νῦν ἤδη καὶ πάλαι ζητοῦντας πρόφασιν, ἡνίκα Θρασύμαχον ὑμᾶς ἐφάσκετε κακῶς λέγειν δι᾽ ἐμέ. καὶ ἐγὼ μὲν ἠρώτων αὐτὸν εἰ δι᾽ ἐμὲ κακῶς λέγοι Διόδωρον· ὁ δὲ τοσοῦτον ὑπερεῖδε τὸ δι᾽ ἐμέ· πολλοῦ γὰρ δεῖν ἔφη δι᾽ ὁντινοῦν εἰρηκέναι Διόδωρον κακῶς. καὶ ταῦτα προσάγοντος ἐμοῦ πρόθυμος ὁ Θρασύμαχος ἦν ἐξελέγχεσθαι, περὶ ὧν οὗτος ἔλεγεν· οὗτος δὲ
5 πάντα μᾶλλον διεπράττετο. μετὰ τοῦτον Αὐτοκράτης ἐμοῦ παρόντος Θρασυμάχῳ ἔλεγεν Εὐρυπτόλεμον αὐτῷ μέμφεσθαι, φάσκοντα κακῶς ἀκούειν ὑπ᾽ αὐτοῦ· τὸν ἀπαγγέλλοντα δὲ εἶναι Μηνόφιλον. εὐθὺς δ᾽ ἐκεῖνος ἐπὶ τὸν Μηνόφιλον ἐβάδιζε μετ᾽ ἐμοῦ· κἀκεῖνος οὔτε ἀκοῦσαι πώποτε ἔφασκεν οὔτε ἀπαγγεῖλαι πρὸς Εὐρυπτόλεμον, καὶ οὐ ταῦτα μόνον, ἀλλ᾽ οὐδὲ διειλέχθαι
6 πολλοῦ χρόνου. τοιαύτας προφάσεις προφασιζόμενοι τότε μὲν ἐκ τῆς ἐμῆς καὶ Θρασυμάχου συνουσίας ἐστὲ φανεροί, νῦν δὲ ἐπειδὴ ἐκλελοίπασιν ὑμᾶς αἱ προφάσεις, ἐλευθεριώτερόν με κακῶσαι λείπετε οὐδέν. χρῆν μὲν οὖν τότε με γινώσκειν ὀφειλόμενόν μοι ταῦτα παθεῖν, ὅτε καὶ πρὸς ἐμὲ περὶ ὑμῶν αὐτῶν ἐλέγετε κακῶς· ἔπειτα καὶ περὶ Πολυκλέους, ᾧ νυνὶ βοηθεῖτε πάντες, εἴρηκα πρὸς

v. 1. ᾔδει C: ἤδη ς. ἐκεῖνος] Reiskius ἐκεῖνο. ὅτι] ὅτε DO. ἐκλέγειν] ἐκλέειν O. 14, 1. ταῦτα CDOX: ταὐτόν ς. ἤδη] τε Lobeck. ad Phrynich. p. 323. 2. ἡμᾶς G. κακῶς λέγειν CDGX, κακῶς δὲ λέγειν O: λέγειν κακῶς ς. 3. μὲν om C. 5. γὰρ om O. ἔφη] ἔφη τὸ G. 6. προθύμως GO. 15, 1. πάντων C: celeri πάντων. 2. ἐρυπτόλεμον C. αὐτῷ] αὐτὸ G. 4. δὲ om C. εὐθὺς — Μηνόφιλον om G. 7. καὶ om DO. 16, 4. κακῶσαι λείπετε οὐδέν C, κακώσας λέπιδι οὐδέν DO, κακώσας λέπιδι οὐδὲν X, κακώσας λέπη δε G: κακώσας κλέπτῃ δ᾽ οὐδὲν ς. χρὴ X. 5. μοι C: με ς. παθεῖν] παθεῖν κατὰ τί δὴ ταῦτα παθεῖν O. ὅτι C, ὅτι DO: ὅταν ς. 6. ἔλεγε CDGOX. καλῶς X. 7. πάντες] πάντα γὰρ ἂν C, πάντ᾽ DO.

17 ὑμᾶς. κατὰ τί δὴ ταῦτα [οὐκ] ἐφυλαττόμην; εὔηθές
τι ἔπαθον. ᾤμην γὰρ ἀπόθετος ὑμῖν εἶναι φίλος τοῦ μη-
δὲν ἀκοῦσαι κακὸν δι' αὐτὸ τοῦτο, διότι πρὸς ἐμὲ τοὺς ἄλ-
114 λους ἐλέγετε, παρακαταθήκην ἔχων ὑμῶν παρ' ἑκάστου
λόγους πονηροὺς περὶ ἀλλήλων.

18 Ἐγὼ τοίνυν ἑκὼν ὑμῖν ἐξίσταμαι τῆς φιλίας, ἐπεί τοι
μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ οἶδ' ὅ τι ζημιωθήσομαι μὴ ξυνὼν ὑμῖν·
οὐδὲ γὰρ ὠφελούμην ξυνών. πότερον γάρ, ὅταν ᾖ τί μοι
πρᾶγμα, τότε ποθέσομαι τὸν ἐροῦντα καὶ τοὺς μαρτυ-
ρήσοντας; καὶ νῦν ἀντὶ μὲν τοῦ λέγειν ὑπὲρ ἐμοῦ τὸν λέ-
γοντα πειρᾶσθε κωλύειν, ἀντὶ δὲ τοῦ βοηθεῖν ἐμοὶ καὶ
μαρτυρεῖν τὰ δίκαια ξύνεστε τοῖς ἐμοῖς ἀντιδίκοις καὶ
19 μαρτυρεῖτε. ἀλλ' ὡς εὔνοι ὄντες ἐμοὶ τὰ βέλτιστα ἐρεῖτε
περὶ ἐμοῦ; ἀλλὰ καὶ νῦν ὑμεῖς με μόνον κακῶς λέ-
γετε. τὰ μὲν οὖν ἐμὰ οὐκ ἐμποδὼν ὑμῖν ἔσται. τοι-
οῦτον γὰρ πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς πείσεσθε, ἐπειδήπερ ὑμῖν
ἔθος ἐστὶν ἕνα τῶν ξυνόντων ἀεὶ κακῶς λέγειν καὶ ποιεῖν·
ἐπειδὰν ὑμῖν ἐγὼ μηνίσω, πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς τρέψεσθε,
κἄπειτα καθ' ἕνα ἕκαστον ὑμῖν αὐτοῖς ἀπεχθήσεσθε, τὸ
δὲ τελευταῖον ὁ εἷς ὁ λειπόμενος αὐτὸς αὑτὸν κακῶς ἐρεῖ.
20 κερδανῶ δὲ τοσοῦτον, ὅτι πρῶτον μὲν ὑμῶν ἀπαλλαγεὶς
ἐλάχιστα κακῶς ὑφ' ὑμῶν πείσομαι· τοὺς μὲν γὰρ
χρωμένους ὑμῖν κακῶς καὶ λέγετε καὶ ποιεῖτε, τῶν δὲ
μὴ χρωμένων οὐδένα πώποτε.

9.

ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΙΩΤΟΥ.

Τί ποτε διανοηθέντες οἱ ἀντίδικοι τοῦ μὲν πράγματος παρημελήκασι, τὸν δὲ τρόπον μου ἐπεχείρησαν διαβάλ-

17, 1. κατὰ] Reiskius κᾆτα. δή ποτε C, δή τι GX: δὴ ς. οὐκ om CDGO. 2. τοῦ] καὶ C. 4. Post ἐλέγετε cum C omisi καί. 18, 1. ἐπεί τοι μὰ] ἐπὶ τιμᾶ O. 4. ποθήσομαι DO. ἐναιροῦντα DO. μαρτυρήσοντας G. 7. ξύνεσθε DO. καὶ om DOX. 19, 1. ἐμαρτυρεῖτε X. ἀλλ' add C. εὔνοι Reiskius; libri εὔνους. 2. μόνον] immo μόνοι. 3. ἐλέγετε DGOX. 6. ὑμῖν om DO. μηνίσω C: μηνύσω ς. τρέψεσθε Marklandus; libri τρέψεσθε. 7. κἄπειτα] κάπιστα O. ἀπαχθήσεσθε G, ἐπαχθήσεσθε DO. 8. ὁ ante εἷς add C. 20, 2. ὑφ' — κακῶς om O. Tit. 1. ὑπὲρ] περὶ DO.

λειν; πότερον ἀγνοοῦντες ὅτι περὶ τοῦ πράγματος προσήκει λέγειν; ἢ τόδε μὲν ἐπίστανται, ἡγούμενοι δὲ λήσειν περὶ τοῦ παντὸς πλείω λόγον ἢ τοῦ προσήκοντος ποιοῦν-
2ται; ὅτι μὲν οὖν οὐκ ἐμοῦ καταφρονήσαντες ἀλλὰ τοῦ πράγματος τοὺς λόγους ποιοῦνται, σαφῶς ἐπίσταμαι· εἰ μέντοι ὑμᾶς οἴονται δι᾽ εὔνοιαν ὑπὸ τῶν διαβολῶν πεισθέντας καταψηφιεῖσθαί μου, οὐκ ἂν θαυμάσαιμι.
3ᾤμην μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, περὶ τοῦ ἐγκλήματος, οὐ περὶ τοῦ τρόπου τὸν ἀγῶνά μοι προκεῖσθαι· διαβαλλόντων δέ με τῶν ἀντιδίκων ἀναγκαῖόν ἐστι περὶ πάντων ἀπολογίαν ποιήσασθαι. πρῶτον μὲν οὖν περὶ τῆς ἀπογραφῆς ὑμᾶς διδάξω.

4 Ἀφικόμενος προπέρυσιν εἰς τὴν πόλιν, οὔπω δύο μῆνας ἐπιδεδημηκὼς κατελέγην στρατιώτης. αἰσθόμενος δὲ τὸ πραχθὲν ὑπετοπούμην εὐθέως ἐπὶ μηδενὶ ὑγιεῖ κατειλέχθαι. προσελθὼν οὖν τῷ στρατηγῷ ἐδήλωσα ὅτι ἐστρατευμένος εἴην, ἔτυχον δὲ οὐδενὸς τῶν μετρίων. προπηλακιζό-
5μενος δὲ ἠγανάκτουν μέν, ἡσυχίαν δ᾽ εἶχον. ἀπορούμενος δὲ καὶ συμβουλευόμενός τινι τῶν πολιτῶν τί χρήσωμαι τῷ πράγματι, ἐπυθόμην ὡς καὶ δήσειν με ἀπειλοῖεν, λέγοντες ὅτι οὐδὲν ἐλάττω χρόνον Καλλικράτους Πολύαινος ἐνδημοίη. κἀμοὶ μὲν τὰ προειρημένα διείλεκτο ἐπὶ τῇ
6Φιλίου τραπέζῃ· οἱ δὲ μετὰ Κτησικλέους τοῦ ἄρχοντος, ἀπαγγείλαντός τινος ὡς ἐγὼ λοιδοροῖμι, τοῦ νόμου ἀπαγορεύοντος ἐάν τις ἀρχὴν ἐν συνεδρίῳ λοιδορῇ, παρὰ τὸν νόμον ζημιῶσαι ἠξίωσαν. ἐπιβαλόντες δὲ τὸ ἀργύριον πράξασθαι μὲν οὐκ ἐπεχείρησαν, ἐξιούσης δὲ τῆς ἀρχῆς γράψαντες εἰς λεύκωμα τοῖς ταμίαις παρέδοσαν. οἵδε
7μὲν τάδε διεπράξαντο· οἱ δὲ ταμίαι οὐδὲν ὅμοιον τοῖσδε διανοηθέντες, ἀνακαλεσάμενοι δὲ τοὺς παρόντας καὶ τὴν γραφήν, ἐσκοποῦντο τῆς αἰτίας τὴν πρόφασιν. ἀκού-

2, 1. ὅτι — ποιοῦνται om O. οὖν om CX. 4, 2. ἀποδεδημηκὼς O. 3. ὑπετοπούμην CO. 5, 2. χρήσωμαι C: χρήσομαι ς. 3. ἀπειλοῖεν — Καλλικράτους om C. 6, 1. Φιλίου] σοι φίλοι O. malim Φιλίου. 2. ἀπαγγείλαντος CX 5. πράξασθαι O. ἀρχῆς] ὀχῆς O. 6. λεύκωμα O. 7, 3. γραφὴν] Reiskius ἀπογραφήν.

σαντες δὲ τὸ γεγενημένον, ἐννοούμενοι οἷα πεπονθὼς ἦν,
τὸ μὲν πρῶτον ἔπειθον αὐτοὺς ἀφεῖναι, διδάσκοντες ὡς
οὐκ ἐπιεικὲς εἴη τῶν πολιτῶν τινὰς διὰ τὰς ἔχθρας ἀνα-
γράφεσθαι, ἀποροῦντες δὲ μεταπεῖσαι αὐτούς, τὸν παρ'
ὑμῶν κίνδυνον ὑποστάντες ἄκυρον τὴν ζημίαν ἔκριναν.
8 Ὅτι μὲν οὖν ἀφείθην ὑπὸ τῶν ταμιῶν, ἐπίστασθε·
προσήκειν δὲ ἡγούμενος καὶ διὰ ταύτην τὴν ἀπόδειξιν
ἀπηλλάχθαι τοῦ ἐγκλήματος, ἔτι πλείονας καὶ νόμους
καὶ ἄλλας δικαιώσεις παρασχήσομαι. Καί μοι λάβε τὸν
νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

9 Τοῦ μὲν νόμου διαῤῥήδην ἀγορεύοντος τοὺς ἐν τῷ συνε-
δρίῳ λοιδοροῦντας ζημιοῦν ἀκηκόατε· ἐγὼ δ' ὅτι μὲν οὐκ
εἰσῆλθον εἰς τὸ ἀρχεῖον, μάρτυρας παρεσχόμην, ἀδίκως
10 δὲ ζημιωθεὶς οὔτ' ὀφείλω οὔτ' ἐκτῖσαι δίκαιός εἰμι. εἰ
γὰρ φανερός εἰμι μὴ ἐλθὼν εἰς τὸ συνέδριον, ὁ δὲ νόμος
τοὺς ἐντὸς πλημμελοῦντας ἀγορεύει τὴν ζημίαν ὀφείλειν,
ἠδικηκὼς μὲν οὐδὲν φαίνομαι, ἔχθρᾳ δὲ ἄνευ τούτου πα-
11 ραλόγως ζημιωθείς. συνέγνωσαν δὲ καὶ αὐτοὶ σφίσιν ὡς
ἠδικηκότες· οὔτε γὰρ εὐθύνας ὑπέσχον, οὔτε εἰς δικαστή-
ριον εἰσελθόντες τὰ πραχθέντα ψήφῳ κύρια κατέστησαν.
εἰ δ' οὖν ἐζημίωσαν μὲν οἵδε προσηκόντως, ἐκύρωσαν δ'
ἐν ὑμῖν τὴν ἐπιβολὴν τῶν ταμιῶν ἀφέντων, εἰκότως ἂν
12 τοῦ ἐγκλήματος ἀπηλλαγμένοι εἶεν. εἰ μὲν γὰρ κύριοι
ἦσαν πράξασθαι ἢ ἀφεῖναι, ἐννόμως ζημιωθεὶς εὐλόγως
ἂν ὤφειλον· εἰ δ' ἔξεστι μὲν αὐτοῖς ἀφεῖναι, διδόασι δ'
αὐτοῖς ὑπὲρ ὧν ἂν διαχειρίζωσιν, εἴ τι ἠδικήκασι, τῆς
προσηκούσης ῥᾳδίως δίκης τεύξονται.
13 Ὧι μὲν τρόπῳ παρεδόθην καὶ ἐζημιώθην, ἐπίστα-
σθε· δεῖ δ' ὑμᾶς μὴ μόνον τοῦ ἐγκλήματος τὴν αἰτίαν
ἀλλὰ καὶ τῆς ἔχθρας τὴν πρόφασιν εἰδέναι. Σωστράτῳ

ρύμενοι
7, 1. ἐννοούμενοι X, ceteri ἐννοοῦντες. 5. ἀποστάντες O.
10, 2. ἐλθὼν] λαθὼν O. 11, 5. ὑμῖν] ἡμῖν CO. ἐπιβολὴν]
ἐπιβουλὴν COX. 12, 2. ἐννόμως] ἐν νόμῳ O. 13, 3. εἰδέναι]
εἰδῆσαι CX.

γὰρ φίλος ἐγενόμην πρότερον μὲν τῆς τούτων ἔχθρας,
4εἰδὼς δὲ περὶ τὴν πόλιν ἄξιον λόγου γεγενημένον. γνώριμος δὲ γενόμενος διὰ τῆς ἐκείνου δυναστείας οὔτ' ἐχθρὸν ἐτιμωρησάμην οὔτε φίλον εὐηργέτησα· ζῶντος μὲν γὰρ διὰ τὴν ἡλικίαν καὶ διὰ τὴν ἀνάγκην ἐσχόλαζον, ἐκλιπόντος δὲ τὸν βίον οὔτε λόγῳ οὔτε ἔργῳ ἔβλαψα οὐδένα τῶν κατηγορούντων, ἔχω δὲ καὶ τοιαῦτα εἰπεῖν, ἐξ ὧν ὠφελοίμην ἂν πολὺ δικαιότερον ὑπὸ τῶν ἀντιδίκων ἢ κα-
5κῶς πάσχοιμι. τὴν μὲν οὖν ὀργὴν διὰ τὰ προειρημένα συνεστήσαντο, προφάσεως οὐδεμιᾶς πρὸς ἔχθραν ὑπαρχούσης. ὀμόσαντες μὲν οὖν τοὺς ἀστρατεύτους καταλέξειν παρέβησαν τοὺς ὅρκους, προὔθεσαν δὲ τῷ πλήθει βουλεῦ-
6σαι περὶ τοῦ σώματος, ζημιώσαντες μὲν ὡς τὴν ἀρχὴν λοιδοροῦντα, κατολιγωρήσαντες δὲ τοῦ δικαίου, βιαζόμενοι βλάπτειν ἐξ ἅπαντος τοῦ λόγου· πᾶν ἂν ἔπραξαν μέλλοντες μεγάλα μὲν ἐμὲ βλάψειν, πολλὰ δ' ἑαυτοὺς ὠφελήσειν, οἵτινες οὐδετέρου τούτων ὑπάρχοντος
17πάντα περὶ ἐλάττονος ποιοῦνται τοῦ δικαίου. ἀλλὰ γὰρ εἰ κατεφρόνησαν τοῦ ὑμετέρου πλήθους, οὐδὲ φοβηθῆναι τοὺς θεοὺς ἠξίωσαν, ἀλλ' οὕτως ὀλιγώρως καὶ παρανόμως προσηνέχθησαν, ὥστε ἀπολογήσασθαι μὲν περὶ τῶν πεπραγμένων οὐδ' ἐπεχείρησαν, τὸ δὲ τελευταῖον, νομίζοντες οὐχ ἱκανῶς με τετιμωρῆσθαι, τὸ πέρας ἐκ τῆς
18πόλεως ἐξήλασαν. διατεθέντες δὲ οὕτω παρανόμως καὶ βιαίως, ἐπικρύψασθαι τὴν ἀδικίαν περὶ οὐδενὸς ἐποιήσαντο, παραγαγόντες δὲ πάλιν περὶ τῶν αὐτῶν ἠδικηκότα με οὐδὲν ἐπιδεικνύουσι καὶ λοιδοροῦσι, τοῖς μὲν ἐμοῖς ἐπιτηδεύμασιν οὐ προσηκούσας διαβολὰς ἐπιφέροντες, τοῖς δ' αὑτῶν τρόποις τὰς οἰκείας καὶ συνήθεις.

19 Οἵδε μὲν οὖν ἐκ παντὸς τοῦ τρόπου προθυμοῦνταί με τῇ δίκῃ ἁλῶναι· ὑμεῖς δὲ μήτε ταῖς τούτων διαβολαῖς

v. 1. πρότερον] πρότερος O. 14, 4. ἡλικίαν καὶ τὴν ἀνάγκην C, ἀνάγκην διὰ τὴν ἡλικίαν OX: ἀνάγκην καὶ διὰ τὴν ἡλικίαν ς. 16, 2. καταγορήσαντες O. 3. ἐξ ἅπαντος] ἐξαπατᾶν τὸ C. ἂν add C. 5. ὑπάρχοντες O. 17, 3. οὕτως] οὔτε COX. 18, 4. με] μὲν CO.

ἐπαρθέντες ἐμοῦ καταψηφίσησθε, μήτε τοὺς βέλτιον καὶ δικαίως βουλευσαμένους ἀκύρους καταστήσητε. οἵδε μὲν γὰρ ἅπαντα καὶ κατὰ τοὺς νόμους καὶ κατὰ τὸ εἰκὸς ἔπραξαν, καὶ ἠδικηκότες μὲν οὐδὲν φαίνονται, λόγον δὲ
20 πλεῖστον τοῦ δικαίου ποιησάμενοι. τούτων μὲν οὖν ἀδικούντων μετρίως ἂν ἠγανάκτουν, ἡγούμενος τετάχθαι
116 τοὺς μὲν ἐχθροὺς κακῶς "ποιεῖν, τοὺς δὲ φίλους εὖ· παρ' ὑμῶν δὲ τοῦ δικαίου στερηθεὶς πολὺ ἂν μᾶλλον λυπηθείην. δι' ἔχθραν μὲν γὰρ οὐ δόξω κακῶς πεπονθέναι, διὰ κα-
21 κίαν δὲ τῆς πόλεως. λόγῳ μὲν οὖν περὶ τῆς ἀπογραφῆς ἀγωνίζομαι, ἔργῳ δὲ περὶ πολιτείας. τυχὼν μὲν γὰρ τῶν δικαίων (πιστεύω δὲ τῇ ὑμετέρᾳ γνώμῃ) μείναιμι ἂν ἐν τῇ πόλει· πραχθεὶς δὲ ὑπὸ τῶνδε, εἰ ἀδίκως ἁλοίην, ἀποδραίην ἄν. τίνι γὰρ ἐπαρθέντα ἐλπίδι δεῖ με συμπολιτεύεσθαι, ἢ τί με χρὴ διανοηθέντα, εἰδότα μὲν τῶν ἀντιδίκων τὴν προθυμίαν, ἀποροῦντα δ' ὅθεν χρὴ
22 τῶν δικαίων τινὸς τυχεῖν; περὶ πλείστου οὖν ποιησάμενοι τὸ δίκαιον, καὶ ἐνθυμηθέντες ὅτι καὶ ὑπὲρ τῶν περιφανῶν ἀδικημάτων συγγνώμην ποιεῖσθε, τοὺς μηδὲν ἀδικήσαντας διὰ τὰς ἔχθρας μὴ περιίδητε ἀδίκως τοῖς μεγίστοις ἀτυχήμασι περιπεσόντας.

10.

ΚΑΤΑ ΘΕΟΜΝΗΣΤΟΥ Α.

Μαρτύρων μὲν οὐκ ἀπορίαν μοι ἔσεσθαι δοκῶ, ὦ ἄνδρες δικασταί· πολλοὺς γὰρ ὑμῶν ὁρῶ δικάζοντας τῶν τότε παρόντων, ὅτε Λυσίθεος Θεόμνηστον εἰσήγγελλε τὰ ὅπλα ἀποβεβληκότα, οὐκ ἐξὸν αὐτῷ, δημηγορεῖν· ἐν ἐκείνῳ γὰρ τῷ ἀγῶνι τὸν πατέρα μ' ἔφασκεν ἀπεκτονέ-
2 ναι τὸν ἐμαυτοῦ. ἐγὼ δ', εἰ μὲν τὸν ἑαυτοῦ με ἀπεκτο-

v. 1. καταψηφίσασθε O. 4. καὶ ante ἠδικηκότες add C. μὲν οὐδὲν COX, μὲν γὰρ οὐδὲν ς. δὲ om O. 20, 3. τοὺς δὲ] τοὺς μὲν O. 21, 3. πιστεύων X. 4. ἐν om COX. πραχθεὶς COX, Aldina πραθείς. 22, 3. τοὺς] τοὺς μὲν O. 5. ἀτυχήμασι Reiskius; libri ἀδικήμασι. § 1, 1. μοι om C.

νέναι ᾐτιᾶτο, συγγνώμην ἂν εἶχον αὐτῷ τῶν εἰρημένων
(φαῦλον γὰρ αὐτὸν καὶ οὐδενὸς ἄξιον ἡγούμην)· οὐδ'
εἴ τι ἄλλο τῶν ἀποῤῥήτων ἤκουσα, οὐκ ἂν ἐπεξῆλθον
αὐτῷ (ἀνελεύθερον γὰρ καὶ λίαν φιλόδικον εἶναι νομίζω
3 κακηγορίας δικάζεσθαι)· νυνὶ δὲ αἰσχρόν μοι εἶναι δοκεῖ
περὶ τοῦ πατρός, οὕτω πολλοῦ ἀξίου γεγενημένου καὶ
ὑμῖν καὶ τῇ πόλει, μὴ τιμωρήσασθαι τὸν ταῦτ' εἰρηκότα.
καὶ παρ' ὑμῶν εἰδέναι βούλομαι πότερον δώσει δίκην, ἢ
τούτῳ μόνῳ Ἀθηναίων ἐξαίρετόν ἐστι καὶ ποιεῖν καὶ λέ-
γειν παρὰ τοὺς νόμους ὅ τι ἂν βούληται.
4 Ἐμοὶ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἔτη εἰσὶ τριάκοντα
τρία, ἐξ ὅτου δ' ὑμεῖς κατεληλύθατε, εἰκοστὸν τουτί,
φαίνομαι οὖν τρισκαιδεκέτης ὢν ὅτε ὁ πατὴρ ὑπὸ τῶν
τριάκοντα ἀπέθνησκε. ταύτην δὲ ἔχων τὴν ἡλικίαν οὔτ' εἰ
ἔστιν ὀλιγαρχία ἠπιστάμην, οὔτε ἂν ἐκείνῳ ἀδικουμένῳ
5 ἠδυνάμην βοηθῆσαι. καὶ μὲν δὴ οὐκ ὀρθῶς τῶν χρημάτων
ἕνεκα ἐπεβούλευσα αὐτῷ· ὁ γὰρ πρεσβύτερος ἀδελφὸς
Πανταλέων ἅπαντα παρέλαβε, καὶ ἐπιτροπεύσας ἡμᾶς
τῶν πατρῴων ἀπεστέρησεν, ὥστε πολλῶν ἕνεκα, ὦ ἄν-
δρες δικασταί, προσῆκέ μοι αὐτὸν βούλεσθαι ζῆν.
ἀνάγκη μὲν οὖν περὶ αὐτῶν μνησθῆναι, οὐδὲν δὲ δεῖ
πολλῶν λόγων· σχεδὸν ἐπίστασθε ἅπαντες ὅτι ἀληθῆ
λέγω. ὅμως δὲ μάρτυρας αὐτῶν παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

6 Ἴσως τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, περὶ τούτων μὲν οὐδὲν
ἀπολογήσεται, ἐρεῖ δὲ πρὸς ὑμᾶς ἅπερ ἐτόλμα λέγειν
καὶ πρὸς τὸν διαιτητήν, ὡς οὐκ ἔστι τῶν ἀποῤῥήτων, ἐάν
τις εἴπῃ τὸν πατέρα ἀπεκτονέναι· τὸν γὰρ νόμον οὐ ταῦτ'
7 ἀπαγορεύειν, ἀλλ' ἀνδροφόνον οὐκ ἐᾶν λέγειν. ἐγὼ δὲ
οἶμαι ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐ περὶ τῶν ὀνομάτων
διαφέρεσθαι ἀλλὰ τῆς τούτων διανοίας, καὶ πάντας εἰ-
δέναι ὅτι, ὅσοι ἀνδροφόνοι εἰσί, καὶ ἀπεκτόνασί τινας.

4, 2. τρία add Scaliger. δ' om CX. 5, 5. προσῆκε] προσήκει CX. 9. ΜΑΡΤΥΡΕΣ om C.

πολὺ γὰρ ἔργον ἦν τῷ νομοθέτῃ ἅπαντα τὰ ὀνόματα γρά-
φειν, ὅσα τὴν αὐτὴν δύναμιν ἔχει· ἀλλὰ περὶ ἑνὸς εἰπὼν
8 περὶ πάντων ἐδήλωσεν. οὐ γὰρ δήπου, ὦ Θεόμνηστε, εἰ
μέν τίς σ' εἴποι πατραλοίαν ἢ μητραλοίαν, ἠξίους ἂν
αὐτὸν ὄφλειν σοι δίκην, εἰ δέ τις εἴποι ὡς τὴν τεκοῦσαν
ἢ τὸν φύσαντα ἔτυπτες, ᾤου ἂν αὐτὸν ἀζήμιον δεῖν εἶναι
117 ὡς οὐδὲν τῶν ἀποῤῥήτων εἰρηκότα. ἡδέως γὰρ ἄν σου πυ-
9 θοίμην (περὶ τοῦτο γὰρ δεινὸς εἶ καὶ μεμελέτηκας καὶ
ποιεῖν καὶ λέγειν)· εἴ τίς σε εἴποι ῥῖψαι τὴν ἀσπίδα, ἐν
δὲ τῷ νόμῳ εἴρητο, ἐάν τις φάσκῃ ἀποβεβληκέναι, ὑπό-
δικον εἶναι, οὐκ ἂν ἐδικάζου αὐτῷ, ἀλλ' ἐξήρκει ἄν σοι
ἐῤῥιφέναι τὴν ἀσπίδα, λέγοντι οὐδέν σοι μέλει; οὐδὲ
10 γὰρ τὸ αὐτό ἐστι ῥῖψαι καὶ ἀποβεβληκέναι. ἀλλ' οὐδ'
ἂν τῶν ἕνδεκα γενόμενος ἀποδέξαιο, εἴ τις ἀπάγοι τινὰ
φάσκων θοἰμάτιον ἀποδεδύσθαι ἢ τὸν χιτωνίσκον ἐκδεδύ-
σθαι, ἀλλ' ἀφείης ἂν τὸν αὐτὸν τρόπον, ὅτι οὐ λωποδύτης
ὀνομάζεται. οὐδ' εἴ τις παῖδα ἐξαγαγὼν ληφθείη, οὐκ
ἂν φάσκοις αὐτὸν ἀνδραποδιστὴν εἶναι, εἴπερ μαχῇ τοῖς
ὀνόμασιν, ἀλλὰ μὴ τοῖς ἔργοις τὸν νοῦν προσέξεις, ὧν
11 ἕνεκα τὰ ὀνόματα πάντες τίθενται. Ἔτι τοίνυν σκέψα-
σθε, ὦ ἄνδρες δικασταί· οὑτοσὶ γάρ μοι δοκεῖ ὑπὸ ῥαθυ-
μίας καὶ μαλακίας οὐδ' εἰς Ἄρειον πάγον ἀναβεβηκέ-
ναι. πάντες γὰρ ἐπίστασθε ὅτι ἐν ἐκείνῳ τῷ χωρίῳ, ὅταν
τὰς τοῦ φόνου δίκας δικάζωνται, οὐ διὰ τούτου τοῦ ὀνό-
ματος τὰς διωμοσίας ποιοῦνται, ἀλλὰ δι' οὗπερ ἐγὼ
κακῶς ἀκήκοα· ὁ μὲν γὰρ διώκων ὡς ἔκτεινε διόμνυ-
12 ται, ὁ δὲ φεύγων ὡς οὐκ ἔκτεινεν. οὐκοῦν ἄτοπον ἂν εἴη
τὸν δόξαντα κτεῖναι [ἀποφεύγειν] φάσκοντα ἀνδροφό-
νον εἶναι, ὅτι ὁ διώκων, ὡς ἔκτεινε, τὸν φεύγοντα διωμό-
σατο. τί γὰρ ταῦτα, ὧν οὗτος ἐρεῖ, διαφέρει; καὶ αὐτὸς

8, 1. ἐδήλωσεν CX: ἐδήλου ς. 2. εἴποι] εἴπῃ C. 9, 6. μέλει] μέλλει X. 10, 2. τις] om C, τὴν X. 6. φάσκοι X. 7. προσέξεις CX: quapropter et antea scribendum μαχῇ, ς enim μάχῃ et προσέχεις. 11, 7. κακῶς Taylorus; libri καλῶς. ἀπέκτεινε C. 12, 2. δόξαντα Reiskius; libri δείξαντα. idem add ἀποφεύγειν.

μὲν Θέωνι κακηγορίας ἐδικάσω εἰπόντι σε ἐῤῥιφέναι τὴν ἀσπίδα. καίτοι περὶ μὲν τοῦ ῥῖψαι οὐδὲν τῷ νόμῳ εἴρηται, ἐὰν δέ τις εἴπῃ ἀποβεβληκέναι τὴν ἀσπίδα, πεντα-
13 κοσίας δραχμὰς ὀφείλειν κελεύει. οὐκοῦν δεινόν, εἰ ὅταν μὲν δέῃ κακῶς ἀκούσαντα τοὺς ἐχθροὺς τιμωρεῖσθαι, οὕτω τοὺς νόμους ὥσπερ ἐγὼ νῦν λαμβάνεις, ὅταν δ' ἕτερον παρὰ τοὺς νόμους εἴπῃς κακῶς, οὐκ ἀξιοῖς δοῦναι δίκην. πότερον οὕτω σὺ δεινὸς εἶ ὥστε, ὅπως ἂν βούλῃ, οἷός τ' εἶ χρῆσθαι τοῖς νόμοις, ἢ τοσοῦτον δύνασαι ὥστ' οὐδέποτε οἴει τοὺς ἀδικουμένους ὑπὸ σοῦ τιμωρίας τεύξε-
14 σθαι; εἶτ' οὐκ αἰσχύνῃ οὕτως ἀνοήτως διακείμενος, ὥστ' οὐκ ἐξ ὧν εὖ πεποίηκας τὴν πόλιν, ἀλλ' ἐξ ὧν ἀδικῶν οὐ δέδωκας δίκην, οἴει δεῖν πλεονεκτεῖν; Καίτοι ἀνάγνωθι τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

15 Ἐγὼ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὑμᾶς μὲν πάντας εἰδέναι ἡγοῦμαι ὅτι ἐγὼ μὲν ὀρθῶς λέγω, τοῦτον δὲ οὕτω σκαιὸν εἶναι ὥστε οὐ δύνασθαι μαθεῖν τὰ λεγόμενα. βούλομαι οὖν αὐτὸν καὶ ἐξ ἑτέρων νόμων περὶ τούτων διδάξαι, ἄν πως ἀλλὰ νῦν γ' ἐπὶ τοῦ βήματος παιδευθῇ καὶ τὸ λοιπὸν ἡμῖν μὴ παρέχῃ πράγματα. Καί μοι ἀνάγνωθι τούτους τοὺς νόμους τοὺς Σόλωνος τοὺς παλαιούς.

16 ΝΟΜΟΣ. *Δεδέσθαι δ' ἐν τῇ ποδοκάκκῃ ἡμέρας πέντε τὸν πόδα, ἐὰν μὴ προστιμήσῃ ἡ ἡλιαία.*

Ἡ ποδοκάκκη αὕτη ἐστίν, ὦ Θεόμνηστε, ὃ νῦν καλεῖται ἐν τῷ ξύλῳ δεδέσθαι. εἰ οὖν ὁ δεθεὶς ἐξελθὼν ἐν ταῖς εὐθύναις τῶν ἕνδεκα κατηγοροίη ὅτι οὐκ ἐν τῇ ποδοκάκκῃ ἐδέδετο ἀλλ' ἐν τῷ ξύλῳ, οὐκ ἂν ἠλίθιον αὐτὸν νομίζοιεν; Λέγε ἕτερον νόμον.

v. 1. ὅτι σε εἶπεν C, εἰπόντι σε X. 13, 1. εἰ ὅταν μὲν δέῃ σῃ] Reiskius ἐὰν μὲν δέῃ. 2. post δέῃσῃ omisi σε cum CX. 3. λαμβάνεις Taylorus, libri λαμβάνειν, Reiskius ἐκλαμβάνειν. idem mox ἀξιοῖς. 15, 5. γ' add Reiskius. 6. ὑμῖν C. μὴ om X. πράγματα] πρᾶγμα X. 7. τοὺς Σόλωνος CX: τοῦ Σόλωνος ς. 16, 1. ποδοκάκκῃ] ποδοκάκῃ CX, qui sic et infra. πέντε] δέκα C. 2. ἡλιαία] μὴ ἡλιαία X. 3. καλεῖται] καλεῖ X.

17 ΝΟΜΟΣ. Ἐπεγγυᾶν δ' ἐπιορκήσαντα τὸν Ἀπόλλω. δεδιότα δὲ δίκης ἕνεκα δρασκάζειν.

Τούτων τὸ μὲν ἐπιορκήσαντα ὀμόσαι ἐστί, τὸ δὲ δρασκάζειν, ὃ νῦν ἀποδιδράσκειν ὀνομάζομεν.

Ὅστις δὲ ἀπίλλει τῇ θύρᾳ, ἔνδον τοῦ κλέπτου ὄντος.

Τὸ ἀπίλλειν τὸ ἀποκλείειν νομίζεται, καὶ μηδὲν διὰ τοῦτο διαφέρου.

18 Τὸ ἀργύριον στάσιμον εἶναι ἐφ' ὁπόσῳ ἂν βούληται ὁ δανείζων.

Τὸ στάσιμον τοῦτό ἐστιν, ὦ βέλτιστε, οὐ ζυγῷ ἱστάναι, ἀλλὰ τόκον πράττεσθαι ὁπόσον ἂν βούληται. Ἐπανάγνωθι τουτὶ τοῦ νόμου τὸ τελευταῖον.

19 Ὅσαι δὲ πεφασμένως πολοῦνται, καὶ οἰκῆος καὶ βλάβης τὴν δούλην εἶναι ὀφείλειν.

Προσέχετε τὸν νοῦν. τὸ μὲν πεφασμένως ἐστὶ φανε-
ρῶς, πολεῖσθαι δὲ βαδίζειν, τὸ δὲ οἰκῆος θεράποντος.
20 πολλὰ δὲ τοιαῦτα καὶ ἄλλα ἐστίν, ὦ ἄνδρες δικασταί.
ἀλλ' εἰ μὴ σιδηροῦς ἐστιν, οἴομαι αὐτὸν ἔννουν γεγονέναι
ὅτι τὰ μὲν πράγματα ταὐτά ἐστι νῦν τε καὶ πάλαι,
118 τῶν δὲ ὀνομάτων ἐνίοις οὐ τοῖς αὐτοῖς χρώμεθα νῦν τε καὶ
πρότερον. δηλώσει δέ· οἰχήσεται γὰρ ἀπιὼν ἀπὸ τοῦ βή-
21 ματος σιωπῇ. εἰ δὲ μή, δέομαι ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί,
τὰ δίκαια ψηφίσασθαι, ἐνθυμουμένους ὅτι πολὺ μεῖζον
κακόν ἐστιν ἀκούσαντα τὸν πατέρα [ἀπεκτονέναι ἢ τὴν
ἀσπίδα] ἀποβεβληκέναι. ἐγὼ γοῦν δεξαίμην ἂν πάσας
τὰς ἀσπίδας ἐῤῥιφέναι ἢ τοιαύτην γνώμην ἔχειν περὶ τὸν
22 πατέρα. οὗτος οὖν ἔνοχος μὲν ὢν τῇ αἰτίᾳ, ἐλάττονος δὲ
οὔσης αὐτῷ τῆς συμφορᾶς, οὐ μόνον ὑφ' ὑμῶν ἠλεήθη,
ἀλλὰ καὶ τὸν μαρτυρήσαντα ἠτίμωσεν. ἐγὼ δὲ ἑωρακὼς
μὲν ἐκεῖνο τοῦτον ποιήσαντα ὃ καὶ ὑμεῖς ἴστε, αὐτὸς δὲ

17, 1. Ἀπόλλω] ἀπόλλωνα C. 3. Τούτων] τοῦτο X. μὲν om CX. 5. ἀπίλλει CX: ἀπειλλῇ ς. 6. ἀπίλλειν C: ἀπείλλειν ς. 7. διαφέρου C: διαφέρον ς. 18, 4. τουτὶ] Marklandus τουτουί. 19, 1. *Duae leges vel potius duarum legum capita exhibentur,* Ὅσαι πεφασμένως πωλοῦνται, καὶ Οἰκῆος καὶ δούλης τὴν βλάβην ὀφεί-ήρου λειν. Taylorus. πολοῦνται C: πωλοῦνται ς. 20, 2. σιδηροῦς X. 4. τε add C. 21, 3. ἀπεκτονέναι ἢ τὴν ἀσπίδα add C. 22, 4. μὲν om C.

σώσας τὴν ἀσπίδα, ἀκηκοὼς δὲ οὕτως ἄνομον καὶ δεινὸν
πρᾶγμα, μεγίστης δὲ οὔσης μοι τῆς συμφορᾶς, εἰ ἀπο-
φεύξεται, τούτῳ δ' οὐδενὸς ἀξίας, εἰ κακηγορίας ἁλώ-
3σεται, οὐκ ἄρα δίκην παρ' αὐτοῦ λήψομαι; τίνος ὄντος
ἐμοὶ πρὸς ὑμᾶς ἐγκλήματος; πότερον ὅτι δικαίως ἀκή-
κοα; ἀλλ' οὐδ' ἂν αὐτοὶ φήσαιτε. ἀλλ' ὅτι βελτίων
καὶ ἐκ βελτιόνων ὁ φεύγων ἐμοῦ; ἀλλ' οὐδ' ἂν αὐτὸς
ἀξιώσειεν. ἀλλ' ὅτι ἀποβεβληκὼς τὰ ὅπλα δικάζομαι
κακηγορίας τῷ σώσαντι; ἀλλ' οὐχ οὗτος ὁ λόγος ἐν τῇ
4πόλει κατεσκέδασται. ἀναμνήσθητε δὲ ὅτι μεγάλην
καὶ καλὴν ἐκείνην δωρεὰν αὐτῷ δεδώκατε· ἐν ᾗ τίς οὐκ
ἂν ἐλεήσειεν Διονύσιον, τοιαύτῃ μὲν συμφορᾷ περιπεπτω-
κότα, ἄνδρα δὲ ἄριστον ἐν τοῖς κινδύνοις γεγενημένον,
5ἀπιόντα δὲ ἀπὸ τοῦ δικαστηρίου καὶ λέγοντα ὅτι δυστυ-
χεστάτην ἐκείνην εἴημεν στρατείαν ἐστρατευμένοι, ἐν ᾗ
πολλοὶ μὲν ἡμῶν ἀπέθανον, οἱ δὲ σώσαντες τὰ ὅπλα
ψευδομαρτυριῶν ὑπὸ τῶν ἀποβαλόντων ἑαλώκασι,
κρεῖττον δὲ ἦν αὐτῷ τότε ἀποθανεῖν ἢ οἴκαδ' ἐλθόντι
6τοιαύτῃ τύχῃ χρῆσθαι. μὴ τοίνυν ἀκούσαντα Θεόμνηστον
κακῶς τὰ προσήκοντα ἐλεεῖτε, καὶ ὑβρίζοντι καὶ λέγον-
τι παρὰ τοὺς νόμους συγγνώμην ἔχετε. τίς γὰρ ἂν ἐμοὶ
μείζων ταύτης γένοιτο συμφορά, περὶ τοιούτου πατρὸς
7οὕτως αἰσχρὰν αἰτίαν ἀκηκοότι; ὃς πολλάκις μὲν ἐστρα-
τήγησε, πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους κινδύνους μεθ' ὑμῶν
ἐκινδύνευσε· καὶ οὔτε τοῖς πολεμίοις τὸ ἐκείνου σῶμα
ὑποχείριον ἐγένετο, οὔτε τοῖς πολίταις οὐδεμίαν πώποτε
ὦφλεν εὐθύνην, ἔτη δὲ γεγονὼς ἑπτὰ καὶ ἑξήκοντα ἐν ὀλι-
8γαρχίᾳ δι' εὔνοιαν τοῦ ὑμετέρου πλήθους ἀπέθανεν. ἆρ'
ἄξιον ὀργισθῆναι τῷ εἰρηκότι καὶ βοηθῆσαι τῷ πατρί, ὡς
καὶ ἐκείνου κακῶς ἀκηκοότος; τί γὰρ ἂν τούτου ἀνιαρό-

v. 3. τούτῳ δ' οὐδενὸς ἀξίας, εἰ] οὐδὲ C, τούτῳ δ' ἀξιώσει X. 23, 3. φήσητε C. 24, 1. κατεσκέδασται Reiskius et Koenius; libri κατεσκεύασται. 2. δωρεὰν Schottus; libri δῶρον. 25, 3. ἡμῶν om C. 4. ψευδομαρτυριῶν ὑπὸ τῶν ἀποβαλόντων C: ὑπὸ τῶν ἀποβ. ψευδ. ς. 26, 1. ἀκούσαντα] malim ἀκούσαντά τε. 27, 1. αἰσχρὰν αἰτίαν ἀκηκοότι ὃς Reiskius; libri αἰσχρὰς αἰτίας ἀκηκοότος.

τερον γένοιτο αὐτῷ, ἢ τεθνάναι μὲν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν, αἰτίαν δ' ἔχειν ὑπὸ τῶν παίδων; οὗ ἔτι καὶ νῦν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τῆς ἀρετῆς τὰ μνημεῖα πρὸς τοῖς ὑμετέροις [ἱεροῖς] ἀνάκειται, τὰ δὲ τούτου καὶ τοῦ τούτου πατρὸς τῆς κακίας πρὸς τοῖς τῶν πολεμίων· οὕτω σύμφυτος αὐτοῖς
29 ἡ δειλία. καὶ μὲν δή, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅσῳ μείζους εἰσὶ καὶ νεανίαι τὰς ὄψεις, τοσούτῳ μᾶλλον ὀργῆς ἄξιοί εἰσι· δῆλον γὰρ ὅτι τοῖς μὲν σώμασι δύνανται, τὰς δὲ ψυχὰς οὐκ ἔχουσιν.

30 Ἀκούω δ' αὐτόν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐπὶ τοῦτον τὸν λόγον τρέπεσθαι, ὡς ὀργισθεὶς εἴρηκε ταῦτα ἐμοῦ μαρτυρήσαντος τὴν αὐτὴν μαρτυρίαν Διονυσίῳ. ὑμεῖς δ' ἐνθυμεῖσθε, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι ὁ νομοθέτης οὐδεμιᾷ ὀργῇ συγγνώμην δίδωσιν, ἀλλὰ ζημιοῖ τὸν λέγοντα, ἐὰν μὴ ἀποφαίνῃ ὡς ἔστιν ἀληθῆ τὰ εἰρημένα. ἐγὼ δὲ δὶς ἤδη περὶ τούτου μεμαρτύρηκα· οὐ γάρ πω ᾔδειν ὅτι ὑμεῖς τοὺς μὲν ἰδόντας τιμωρεῖσθε, τοῖς δὲ ἀποβάλλουσι συγγνώμην ἔχετε.

31 Περὶ μὲν οὖν τούτων οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· ἐγὼ δ' ὑμῶν δέομαι καταψηφίσασθαι Θεομνήστου, ἐνθυμουμένους ὅτι οὐκ ἂν γένοιτο τούτου μείζων ἀγὼν μοι. νῦν γὰρ διώκω κακηγορίας, τῇ δ' αὐτῇ ψήφῳ φόνου φεύγω τοῦ πατρός, ὃς μόνος, ἐπειδὴ τάχιστα ἐδοκιμάσθην, ἐπεξ-
32 ῆλθον τοῖς τριάκοντα ἐν Ἀρείῳ πάγῳ. ὧν μεμνημένοι καὶ ἐμοὶ καὶ τῷ πατρὶ βοηθήσατε καὶ τοῖς νόμοις τοῖς κειμένοις καὶ τοῖς ὅρκοις οἷς ὀμωμόκατε.

11.

119 ΚΑΤΑ ΘΕΟΜΝΗΣΤΟΥ Β.

Ὅτι μὲν τὸν πατέρα μ' ἔφασκεν ἀπεκτονέναι, πολλοὶ σύνοιδασιν ὑμῶν, καὶ μαρτυροῦσί δέ μοι· ὅτι δὲ οὐ πεποίηκα, ἔτη γάρ ἐστί μοι δύο καὶ τριάκοντα, ἐξ οὗ δ'

v. 3. ἱεροῖς add Marklandus: 5. τοῖς om C. 30, 2. ὡς om C.
§ 1, 3. ἐξ] ἀφ' C.

ῥύμεῖς κατήλθετε, εἰκοστὸν τουτί. φαίνομαι οὖν δωδεκαέτης ὤν, ὅτε ὁ πατὴρ ὑπὸ τῶν τριάκοντα ἀπέθνησκεν, ὥστ' οὐδ' ὅ τι ὀλιγαρχία ἦν ᾔδειν, οὐδὲ τῷ πατρὶ βοηθεῖν οἷός τ' ἦν. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τῶν χρημάτων ἕνεκα ἐπεβούλευσα αὐτῷ· ὁ γὰρ πρεσβύτερος ἀδελφὸς πάντα λαβὼν ἀπεστέρησεν ἡμᾶς.

3 Ἴσως δ' ἐρεῖ ὡς οὐκ ἔστι τῶν ἀπορρήτων, ἐάν τις φῇ τὸν πατέρα ἀπεκτονέναι· τὸν γὰρ νόμον οὐ ταῦτ' ἀπαγορεύειν, ἀλλ' ἀνδροφόνον οὐκ ἐᾶν λέγειν. ἐγὼ δ' οἶμαι δεῖν οὐ περὶ τῶν ὀνομάτων διαφέρεσθαι, ἀλλὰ περὶ τῆς τῶν ἔργων διανοίας, καὶ πάντας εἰδέναι ὅτι ὁπόσοι ἀπεκτόνασί τινας, καὶ ἀνδροφόνοι τῶν αὐτῶν εἰσί, καὶ ὅσοι ἀν-
4 δροφόνοι τινός, καὶ ἀπεκτόνασι τουτονί. πολὺ γὰρ ἂν ἔργον εἴη τῷ νομοθέτῃ πάντα γράφειν τὰ ὀνόματα, ὅσα τὴν αὐτὴν δύναμιν ἔχει· ἀλλὰ περὶ ἑνὸς εἰπὼν περὶ πάντων ἐδήλωσεν. οὐ γὰρ δή που ἐὰν μέν τις πατραλοίαν ἢ μητραλοίαν καλέσῃ, ὑπόδικός ἐστιν, ἐὰν δέ τις τὴν τεκοῦ-
5 σαν ἢ τὸν φυτεύσαντα τύπτῃ, ἀζήμιος ἔσται. καὶ εἴ τις εἴπῃ ῥίψασπιν, ἀθῷος ἔσται· τὸν γὰρ νόμον, ἐάν τις εἴπῃ ἀποβεβληκέναι τὴν ἀσπίδα, ζημίαν τάττειν, ἀλλ' οὐκ ἄν τις ῥῖψαι φῇ αὐτήν. ὁμοίως δ' ἂν καὶ τῶν ἕνδεκα γενόμενος οὐκ ἂν ἀπεδέχου τὸν ἀπαγόμενον, ὅτι θοἰμάτιον ἔξω θέμενος ἢ τὸν χιτωνίσκον, εἰ μὴ λωποδύτην ὠνόμαζεν.
6 οὐδ' εἴ τις παῖδ' ἐξῆγεν ὡς ἀνδραποδιστήν. καὶ αὐτὸς μὲν ἐδικάσω κακηγορίας τῷ εἰπόντι σε ῥῖψαι τὴν ἀσπίδα. καίτοι ἐν τῷ νόμῳ οὐ γέγραπται, ἀλλ' ἐάν τις φῇ ἀποβεβληκέναι. πῶς οὖν οὐ δεινόν, ἐὰν μέν τις σὲ εἴπῃ, τοὺς νόμους ἐκλαμβάνειν οὕτως ὥσπερ ἐγὼ νῦν, καὶ τιμωρεῖν τοὺς ἐχθρούς, ἐὰν δ' αὐτὸς εἴπῃς, οὐκ ἄξιον δοῦναι
7 δίκην; βοηθήσατε οὖν μοι, ἐνθυμούμενοι ὅτι μεῖζόν ἐστι κακὸν τὸν πατέρα ἀπεκτονέναι ἢ τὴν ἀσπίδα ῥῖψαι. ἐγὼ οὖν δεξαίμην πάσας ἀποβεβληκέναι ἢ τοιαύτην γνώ-

2, 5. πάντα λαβὼν om C. 3, 1. φῇ C: εἴπῃ ς. 6. ὁπόσοι Stephanus; libri ὁποῖοι. 5, 3. ἀποβεβληκέναι τὴν ἀσπίδα CX: τὴν ἀσπίδα ἀποβεβληκέναι ς. 6, 1. οὐδ' εἰ C: εἰ μὴ ς. 4. μὲν C: μὴ ς.

μην περὶ τὸν πατέρα ἔχειν. καί γε τοῦτον μὲν ἑώρακα
ποιοῦντα, ὡς καὶ ὑμεῖς ἴστε, αὐτὸς δ' ἔσωσα τὴν ἀσπί-
8 δα. ὥστε διὰ τί οὐκ ἂν λάβοιμι δίκην παρ' αὐτοῦ; τί-
νος ἐγκλήματός μοι ὄντος; πότερον ὡς δικαίως ἤκουσα;
ἀλλ' οὐδ' ἂν αὐτοὶ φήσαιτε. ἀλλ' ὡς βελτίονος ὄντος;
ἀλλ' οὐδ' ἂν αὐτὸς ἀξιώσειεν. ἀλλ' ὅτι ἀποβεβληκὼς
τὰ ὅπλα σώσαντι δικάζομαι; ἀλλ' οὐχ οὗτος ὁ λό-
9 γος διέσπαρται κατὰ τὴν πόλιν. μὴ δὴ κακῶς ἀκού-
οντα τὰ προσήκοντα ἐλεεῖτε, μηδ' ὑβρίζοντί τε καὶ
λέγοντι παρὰ τοὺς νόμους συγγνώμην ἔχετε, καὶ ταῦ-
τα εἰς ἄνδρα ὃς πολλὰς μὲν στρατηγίας ἐστρατήγηκε,
πολλοὺς δὲ μεθ' ὑμῶν [κινδύνους] κεκινδύνευκε, καὶ
οὔτε τοῖς πολεμίοις ὑποχείριος γέγονεν οὔθ' ὑμῖν εὔ-
θυναν ὦφλεν, ἑβδομήκοντα δ' ἐτῶν ὢν ὑπ' ὀλιγαρχίας
10 ἐτελεύτησε διὰ τὴν ὑμετέραν εὔνοιαν. ἄξιον δὲ ὀργισθῆ-
ναι ὑπὲρ αὐτοῦ· τί γὰρ ἂν τούτου ἀνιαρότερον ἀκού-
σειεν, εἰ τεθνηκὼς ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν αἰτίαν ἔχοι ὑπὸ τῶν
τέκνων ἀνῃρῆσθαι; οὗ τῆς ἀρετῆς τὰ μνημεῖα πρὸς
τοῖς ὑμετέροις ἱεροῖς ἀνάκειται, τῆς δὲ τούτων κακίας
πρὸς τοῖς τῶν πολεμίων;

11 Ἐρεῖ δὲ ὡς ὀργισθεὶς εἴρηκεν. ὑμεῖς δ' ἐνθυμεῖσθε
ὅτι ὁ νομοθέτης οὐδεμίαν συγγνώμην ὀργῇ δίδωσιν, ἀλ-
λὰ ζημιοῖ τὸν λέγοντα, ἐὰν μὴ ἀποδεικνύῃ ἀληθῆ. ἐγὼ
δὲ δὶς περὶ τούτου μεμαρτύρηκα· οὐ γὰρ ᾔδειν ὅτι ὑμεῖς
τοὺς μὲν ἰδόντας τιμωρεῖσθε, τοῖς δὲ ἀποβάλλουσι συγ-
γνώμην ἔχετε. δέομαι οὖν καταψηφίσασθαι αὐτοῦ. νυνὶ
12 γὰρ διώκω μὲν κακηγορίας, τῇ δ' αὐτῇ ψήφῳ φόνου
φεύγω τοῦ πατρός, οὗ μείζων ἀγὼν οὐκ ἂν γένοιτό μοι,
ὃς μόνος δοκιμασθεὶς τοῖς τριάκοντ' ἐπεξῆλθον ἐν Ἀρείῳ
πάγῳ. βοηθήσατ' οὖν κἀκείνῳ κἀμοί.

v. 1. ἔχειν om X. 2. καὶ om C. 8, 3. αὐτοὶ — οὐδ' ἂν om C. 9, 5. κινδύνους add Augerus. 6. εὐθύνην C. 10, 5. ἱεροῖς om C. 11, 5. ἰδόντας Schottus; libri ἰδιώτας.

12.

ΚΑΤΑ ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΤΟΥ ΓΕΝΟΜΕΝΟΥ ΤΩΝ ΤΡΙΑΚΟΝΤΑ, ΟΝ ΑΥΤΟΣ ΕΙΠΕ ΛΥΣΙΑΣ.

Οὐκ ἄρξασθαί μοι δοκεῖ ἄπορον εἶναι, ὦ ἄνδρες δικα-
σταί, τῆς κατηγορίας, ἀλλὰ παύσασθαι λέγοντι· τοιαῦτα
αὐτοῖς τὸ μέγεθος καὶ τοσαῦτα τὸ πλῆθος εἴργασται,
ὥστε μήτ' ἂν ψευδόμενον δεινότερα τῶν ὑπαρχόντων κα-
τηγορῆσαι, μήτε τἀληθῆ βουλόμενον εἰπεῖν ἅπαντα δύνα-
σθαι, ἀλλ' ἀνάγκη ἢ τὸν κατήγορον ἀπειπεῖν ἢ τὸν χρό-
2 νον ἐπιλιπεῖν. τοὐναντίον δέ μοι δοκοῦμεν πείσεσθαι ἢ ἐν
τῷ πρὸ τοῦ χρόνῳ. πρότερον μὲν γὰρ ἔδει τὴν ἔχθραν τοὺς
κατηγοροῦντας ἐπιδεῖξαι, ἥτις εἴη πρὸς τοὺς φεύγοντας·
νυνὶ δὲ παρὰ τῶν φευγόντων χρὴ πυνθάνεσθαι ἥτις ἦν αὐ-
τοῖς πρὸς τὴν πόλιν ἔχθρα, ἀνθ' ὅτου τοιαῦτα ἐτόλμησαν
εἰς αὐτὴν ἐξαμαρτάνειν. οὐ μέντοι ὡς οὐκ ἔχων οἰκείας
ἔχθρας καὶ συμφορὰς τοὺς λόγους ποιοῦμαι, ἀλλ' ὡς
ἅπασι πολλῆς ἀφθονίας οὔσης ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἢ ὑπὲρ
3 τῶν δημοσίων ὀργίζεσθαι. ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικα-
σταί, οὔτ' ἐμαυτοῦ πώποτε οὔτε ἀλλότρια πράγματα
πράξας νῦν ἠνάγκασμαι ὑπὸ τῶν γεγενημένων τού-
του κατηγορεῖν, ὥστε πολλάκις εἰς πολλὴν ἀθυμίαν
κατέστην, μὴ διὰ τὴν ἀπειρίαν ἀναξίως καὶ ἀδυνάτως
ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ καὶ ἐμαυτοῦ τὴν κατηγορίαν ποι-
ήσωμαι· ὅμως δὲ πειράσομαι ὑμᾶς ἐξ ἀρχῆς ὡς ἂν δύ-
νωμαι δι' ἐλαχίστων διδάξαι.
4 Οὑμὸς πατὴρ Κέφαλος ἐπείσθη μὲν ὑπὸ Περικλέους
εἰς ταύτην τὴν γῆν ἀφικέσθαι, ἔτη δὲ τριάκοντα ᾤκησε, καὶ
οὐδενὶ πώποτε οὔτε ἡμεῖς οὔτε ἐκεῖνος δίκην οὔτε ἐδικασά-
μεθα οὔτε ἐφύγομεν, ἀλλ' οὕτως ᾠκοῦμεν δημοκρατούμε-
νοι ὥστε μήτε εἰς τοὺς ἄλλους ἐξαμαρτάνειν μήτε ὑπὸ
5 τῶν ἄλλων ἀδικεῖσθαι. ἐπειδὴ δ' οἱ τριάκοντα πονηροὶ

5, 6. ποιήσομαι X.

μὲν καὶ συκοφάνται ὄντες εἰς τὴν ἀρχὴν κατέστησαν, φά-
σκοντες χρῆναι τῶν ἀδίκων καθαρὰν ποιῆσαι τὴν πόλιν
καὶ τοὺς λοιποὺς πολίτας ἐπ᾽ ἀρετὴν καὶ δικαιοσύνην
τραπέσθαι· καὶ τοιαῦτα λέγοντες οὐ τοιαῦτα ποιεῖν ἐτόλ-
μων, ὡς ἐγὼ περὶ τῶν ἐμαυτοῦ πρῶτον εἰπὼν καὶ περὶ
6 τῶν ἡμετέρων ἀναμνῆσαι πειράσομαι. Θέογνις γὰρ καὶ
Πείσων ἔλεγον ἐν τοῖς τριάκοντα περὶ τῶν μετοίκων, ὡς
εἶέν τινες τῇ πολιτείᾳ ἀχθόμενοι· καλλίστην οὖν εἶναι
πρόφασιν τιμωρεῖσθαι μὲν δοκεῖν, τῷ δ᾽ ἔργῳ χρηματίζε-
σθαι· πάντως δὲ τὴν μὲν πόλιν γενέσθαι τὴν ἀρχὴν δεῖ-
7 σθαι χρημάτων. καὶ τοὺς ἀκούοντας οὐ χαλεπῶς ἔπειθον·
ἀποκτιννύναι μὲν γὰρ ἀνθρώπους περὶ οὐδενὸς ἡγοῦν-
το, λαμβάνειν δὲ χρήματα περὶ πολλοῦ ἐποιοῦντο. ἔδο-
ξεν οὖν αὐτοῖς δέκα συλλαβεῖν, τούτων δὲ δύο πένητας, ἵνα
αὐτοῖς ᾖ πρὸς τοὺς ἄλλους ἀπολογία, ὡς οὐ χρημάτων
ἕνεκα ταῦτα πέπρακται, ἀλλὰ συμφέροντα τῇ πολιτείᾳ
γεγένηται, ὥσπερ τι τῶν ἄλλων εὐλόγως πεποιηκό-
8 τες. διαλαβόντες δὲ τὰς οἰκίας ἐβάδιζον. καὶ ἐμὲ μὲν
ξένους ἑστιῶντα κατέλαβον, οὓς ἐξελάσαντες Πείσωνί με
παραδιδόασιν· οἱ δὲ ἄλλοι εἰς τὸ ἐργαστήριον ἐλθόντες
τὰ ἀνδράποδα ἀπεγράφοντο. ἐγὼ δὲ Πείσωνα μὲν ἠρώ-
121 των εἰ βούλοιτό με σῶσαι χρήματα λαβών· ὁ δ᾽ ἔφα-
9 σκεν, εἰ πολλὰ εἴη. εἶπον οὖν ὅτι τάλαντον ἀργυρίου
ἕτοιμος εἴην δοῦναι· ὁ δ᾽ ὡμολόγησε ταῦτα ποιήσειν.
ἠπιστάμην μὲν οὖν ὅτι οὔτε θεοὺς οὔτ᾽ ἀνθρώπους νομίζει,
ὅμως δ᾽ ἐκ τῶν παρόντων ἐδόκει μοι ἀναγκαιότατον εἶναι
10 πίστιν παρ᾽ αὐτοῦ λαβεῖν. ἐπειδὴ δὲ ὤμοσεν ἐξώλειαν
ἑαυτῷ καὶ τοῖς παισὶν ἐπαρώμενος, λαβὼν τὸ τάλαντόν
με σώσειν, εἰσελθὼν εἰς τὸ δωμάτιον τὴν κιβωτὸν ἀνοίγνυ-
μι· Πείσων δ᾽ αἰσθόμενος εἰσέρχεται, καὶ ἰδὼν τὰ ἐνόντα
καλεῖ τῶν ὑπηρετῶν δύο, καὶ τὰ ἐν τῇ κιβωτῷ λαβεῖν
11 ἐκέλευσεν. ἐπεὶ δὲ οὐχ ὅσον ὡμολόγησα εἶχεν, ὦ ἄνδρες

6, 5. τὴν μὲν πόλιν] τὴν πολιτείαν C. 7, 1. χρημάτων] τῶν χρημάτων C. 6. ἕνεκα C: οὕνεκα ς. 11, 1. ὡμολόγησα CX: Stephanus ὡμολογήκειν, Aldina ὁμολογεῖν.

δικασταί, ἀλλὰ τρία τάλαντα ἀργυρίου καὶ τετρακοσίους κυζικηνοὺς καὶ ἑκατὸν δαρεικοὺς καὶ φιάλας ἀργυρᾶς τέσσαρας, ἐδεόμην αὐτοῦ ἐφόδιά μοι δοῦναι, ὁ δ' ἀγαπήσειν με ἔφασκεν, εἰ τὸ σῶμα σώσω. ἐξιοῦσι δ' ἐμοὶ καὶ Πείσωνι ἐπιτυγχάνει Μηλόβιός τε καὶ Μνησιθείδης ἐκ τοῦ ἐργαστηρίου ἀπιόντες, καὶ καταλαμβάνουσι πρὸς αὐταῖς ταῖς θύραις, καὶ ἐρωτῶσιν ὅπῃ βαδίζοιμεν· ὁ δ' ἔφασκεν εἰς τὰ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ ἐμοῦ, ἵνα καὶ τὰ ἐν ἐκείνῃ τῇ οἰκίᾳ σκέψηται. ἐκεῖνον μὲν οὖν ἐκέλευον βαδίζειν, ἐμὲ δὲ μεθ' αὐτῶν ἀκολουθεῖν εἰς Δαμνίππου. Πείσων δὲ προσελθὼν σιγᾶν μοι παρακελεύεται καὶ θαῤῥεῖν, ὡς ἥξων ἐκεῖσε. καταλαμβάνομεν δὲ αὐτόθι Θέογνιν ἑτέρους φυλάττοντα· ᾧ παραδόντες ἐμὲ πάλιν ᾤχοντο. ἐν τοιούτῳ δ' ὄντι μοι κινδυνεύειν ἐδόκει, ὡς τοῦ γε ἀποθανεῖν ὑπάρχοντος ἤδη. καλέσας δὲ Δάμνιππον λέγω πρὸς αὐτὸν τάδε, „ἐπιτήδειος μέν μοι τυγχάνεις ὤν, ἥκω δ' εἰς τὴν σὴν οἰκίαν, ἀδικῶ δ' οὐδέν, χρημάτων δ' ἕνεκα ἀπόλλυμαι. σὺ οὖν ταῦτα πάσχοντί μοι πρόθυμον παράσχου τὴν σεαυτοῦ δύναμιν εἰς τὴν ἐμὴν σωτηρίαν." ὁ δ' ὑπέσχετο ταῦτα ποιήσειν. ἐδόκει δ' αὐτῷ βέλτιον εἶναι πρὸς Θέογνιν μνησθῆναι· ἡγεῖτο γὰρ ἅπαν ποιήσειν αὐτόν, εἴ τις ἀργύριον διδοίη. ἐκείνου δὲ διαλεγομένου Θεόγνιδι (ἔμπειρος γὰρ ὢν ἐτύγχανον τῆς οἰκίας, καὶ ᾔδειν ὅτι ἀμφίθυρος εἴη) ἐδόκει μοι ταύτῃ πειρᾶσθαι σωθῆναι, ἐνθυμουμένῳ ὅτι, ἐὰν μὲν λάθω, σωθήσομαι, ἐὰν δὲ ληφθῶ, ἡγούμην μέν, εἰ Θέογνις εἴη πεπεισμένος ὑπὸ τοῦ Δαμνίππου χρήματα λαβεῖν, οὐδὲν ἧττον ἀφεθήσεσθαι, εἰ δὲ μή, ὁμοίως ἀποθανεῖσθαι. ταῦτα διανοηθεὶς ἔφευγον, ἐκείνων ἐπὶ τῇ αὐλείῳ θύρᾳ τὴν φυλακὴν ποιουμένων· τριῶν δὲ θυρῶν οὐσῶν, ἃς ἔδει με διελθεῖν, ἅπασαι ἀνεῳγμέναι ἔτυχον. ἀφικόμενος δὲ εἰς Ἀρχένεω τοῦ ναυκλήρου ἐκεῖνον πέμπω εἰς ἄστυ,

v. 2. δαρεικοὺς Schottus, Palmerius, Maussacus; libri καρικούς. 3. ἀργυρᾶς C: ἀργυρίου ς. 12, 2. δ' ἐμοὶ C: δέ μοι ς. 13, 1. μοι CX: με ς. παρακελεύεται C: παρεκελεύετο ς. 4. μοι] τοι C.

πευσόμενον περὶ τοῦ ἀδελφοῦ· ἥκων δὲ ἔλεγεν ὅτι Ἐρατο-
σθένης αὐτὸν ἐν τῇ ὁδῷ λαβὼν εἰς τὸ δεσμωτήριον ἀπα-
17 γάγοι. καὶ ἐγὼ τοιαῦτα πεπυσμένος τῆς ἐπιούσης νυκτὸς
διέπλευσα Μέγαράδε. Πολεμάρχῳ δὲ παρήγγειλαν οἱ
τριάκοντα τὸ ἐπ᾽ ἐκείνων εἰθισμένον παράγγελμα, πί-
νειν κώνειον, πρὶν τὴν αἰτίαν εἰπεῖν δι᾽ ἥντινα ἔμελλεν
ἀποθανεῖσθαι· οὕτω πολλοῦ ἐδέησε κριθῆναι καὶ ἀπολο-
18 γήσασθαι. καὶ ἐπειδὴ ἀπεφέρετο ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου
τεθνεώς, τριῶν ἡμῖν οἰκιῶν οὐσῶν οὐδεμιᾶς εἴασαν ἐξε-
νεχθῆναι, ἀλλὰ κλίσιον μισθωσάμενοι προὔθεντο αὐτόν.
καὶ πολλῶν ὄντων ἱματίων αἰτοῦσιν οὐδὲν ἔδοσαν εἰς τὴν
ταφήν, ἀλλὰ τῶν φίλων ὁ μὲν ἱμάτιον ὁ δὲ προσκεφά-
λαιον ὁ δὲ ὅ τι ἕκαστος ἔτυχεν ἔδωκεν εἰς τὴν ἐκείνου τα-
19 φήν. καὶ ἔχοντες μὲν ἑπτακοσίας ἀσπίδας τῶν ἡμε-
τέρων, ἔχοντες δὲ ἀργύριον καὶ χρυσίον τοσοῦτον, χαλ-
κὸν δὲ καὶ κόσμον καὶ ἔπιπλα καὶ ἱμάτια γυναικεῖα
ὅσα οὐδεπώποτε ᾤοντο κτήσασθαι, καὶ ἀνδράποδα εἴκοσι
καὶ ἑκατόν, ὧν τὰ μὲν βέλτιστα ἔλαβον, τὰ δὲ λοιπὰ
εἰς τὸ δημόσιον ἀπέδοσαν, εἰς τοσαύτην ἀπληστίαν καὶ
αἰσχροκέρδειαν ἀφίκοντο καὶ τοῦ τρόπου τοῦ αὐτῶν ἀπό-
δειξιν ἐποιήσαντο· τῆς γὰρ Πολεμάρχου γυναικὸς χρυ-
σοῦς ἑλικτῆρας, οὓς ἔχουσα ἐτύγχανεν, ὅτε τὸ πρῶτον ἦλ-
20 θεν εἰς τὴν οἰκίαν Μηλόβιος, ἐκ τῶν ὤτων ἐξείλετο. καὶ
122 οὐδὲ κατὰ τὸ ἐλάχιστον μέρος τῆς οὐσίας ἐλέου παρ᾽ αὐ-
τῶν ἐτυγχάνομεν. ἀλλ᾽ οὕτως εἰς ἡμᾶς διὰ τὰ χρήματα
ἐξημάρτανον, ὥσπερ ἂν ἕτεροι μεγάλων ἀδικημάτων ὀργὴν
ἔχοντες, οὐ τούτων ἀξίους γε ὄντας τῇ πόλει, ἀλλὰ πά-
σας τὰς χορηγίας χορηγήσαντας, πολλὰς δ᾽ εἰσφορὰς
εἰσενεγκόντας, κοσμίους δ᾽ ἡμᾶς αὐτοὺς παρέχοντας
καὶ πᾶν τὸ προσταττόμενον ποιοῦντας, ἐχθρὸν δ᾽ οὐδένα
κεκτημένους, πολλοὺς δ᾽ Ἀθηναίων ἐκ τῶν πολεμίων λυ-
σαμένους τοιούτων ἠξίωσαν, οὐχ ὁμοίως μετοικοῦντας

v. 2. λαβὼν] vid. Villois. ad Long. p. 19. Bast. ep. crit. p. 262. 17, 3. ἐπ᾽] ὑπ᾽ CX. 4. ἔμελλεν] ἔμελλον C. 18, 4. τὴν add CX. 20, 5. γε ὄντας] ἔχοντας CX. 7. ἐνεγκόντας X.

21 ὥσπερ αὐτοὶ ἐπολιτεύοντο. οὗτοι γὰρ πολλοὺς μὲν τῶν
πολιτῶν εἰς τοὺς πολεμίους ἐξήλασαν, πολλοὺς δ' ἀδί-
κως ἀποκτείναντες ἀτάφους ἐποίησαν, πολλοὺς δ' ἐπιτί-
μους ὄντας ἀτίμους τῆς πόλεως κατέστησαν, πολλῶν δὲ
22 θυγατέρας μελλούσας ἐκδίδοσθαι ἐκώλυσαν. Καὶ εἰς
τοσοῦτόν εἰσι τόλμης ἀφιγμένοι ὥσθ' ἥκουσιν ἀπολο-
γησόμενοι, καὶ λέγουσιν ὡς οὐδὲν κακὸν οὐδ' αἰσχρὸν
εἰργασμένοι εἰσίν. ἐγὼ δ' ἐβουλόμην ἂν αὐτοὺς ἀληθῆ
λέγειν· μετῆν γὰρ ἂν καὶ ἐμοὶ τούτου τἀγαθοῦ οὐκ ἐλά-
23 χιστον μέρος. νῦν δὲ οὔτε πρὸς τὴν πόλιν αὐτοῖς τοιαῦτα
ὑπάρχει οὔτε πρὸς ἐμέ· τὸν ἀδελφὸν γάρ μου, ὥσπερ
καὶ πρότερον εἶπον, Ἐρατοσθένης ἀπέκτεινεν, οὔτε αὐτὸς
ἰδίᾳ ἀδικούμενος οὔτε εἰς τὴν πόλιν ὁρῶν ἐξαμαρτάνοντα,
24 ἀλλὰ τῇ ἑαυτοῦ παρανομίᾳ προθύμως ἐξυπηρετῶν. ἀνα-
βιβασάμενος δ' αὐτὸν βούλομαι ἐρέσθαι, ὦ ἄνδρες δικα-
σταί. τοιαύτην γὰρ γνώμην ἔχω· ἐπὶ μὲν τῇ τούτου ὠφε-
λείᾳ καὶ πρὸς ἕτερον περὶ τούτου διαλέγεσθαι ἀσεβὲς
εἶναι νομίζω, ἐπὶ δὲ τῇ τούτου βλάβῃ καὶ πρὸς αὐτὸν
τοῦτον ὅσιον καὶ εὐσεβές. ἀνάβηθι οὖν μοι καὶ ἀπόκρι-
ναι, ὅ τι ἄν σε ἐρωτῶ.

25 Ἀπήγαγες Πολέμαρχον ἢ οὔ; Τὰ ὑπὸ τῶν ἀρχόντων
προσταχθέντα δεδιὼς ἐποίουν. Ἦσθα δ' ἐν τῷ βουλευ-
τηρίῳ, ὅτε οἱ λόγοι ἐγίνοντο περὶ ἡμῶν; Ἦν. Πότερον
συνηγόρευες τοῖς κελεύουσιν ἀποκτεῖναι ἢ ἀντέλεγες; Ἀν-
τέλεγον. Ἵνα μὴ ἀποθάνωμεν; Ἵνα μὴ ἀποθάνητε.
Ἡγούμενος ἡμᾶς ἄδικα πάσχειν [ἢ δίκαια]; Ἄδικα.
26 Εἶτ', ὦ σχετλιώτατε πάντων, ἀντέλεγες μὲν ἵνα σώ-
σειας, συνελάμβανες δὲ ἵνα ἀποκτείνοις; καὶ ὅτε μὲν
τὸ πλῆθος ἦν ὑμῶν κύριον τῆς σωτηρίας τῆς ἡμετέρας, ἀν-
τιλέγειν φῂς τοῖς βουλομένοις ἡμᾶς ἀπολέσαι· ἐπειδὴ δὲ
ἐπὶ σοὶ μόνῳ ἐγένετο καὶ σῶσαι Πολέμαρχον καὶ μή, εἰς τὸ
δεσμωτήριον ἀπήγαγες; εἶθ' ὅτι μέν, ὡς φῄς, ἀντειπὼν οὐ-

24, 6. ὅσιον] ὅσον CX. 7. ὅ τι] libri εἴ τι. 25, 5. μὴ ante ἀποθάνωμεν add C. 6. ἢ δίκαια om C. 26, 2. ἀποκτείνης C.

δὲν ὠφέλησας, ἄξιοῖς χρηστὸς νομίζεσθαι, ὅτι δὲ συλλαβὼν
ἀπέκτεινας, οὐκ οἴει ἐμοὶ καὶ τουτοισὶ δοῦναι δίκην;
27 Καὶ μὴν οὐδὲ τοῦτο εἰκὸς αὐτῷ πιστεύειν, εἴπερ ἀλη-
θῆ λέγει φάσκων ἀντειπεῖν, ὡς αὐτῷ προσετάχθη. οὐ
γὰρ δή που ἐν τοῖς μετοίκοις πίστιν παρ' αὐτοῦ ἐλάμβα-
νον. ἔπειτα τῷ ἧσσον εἰκὸς ἦν προσταχθῆναι ἢ ὅστις
ἀντειπών γε ἐτύγχανεν καὶ γνώμην ἀποδεδειγμένος; τί-
να γὰρ εἰκὸς ἦν ἧττον ταῦτα ὑπηρετῆσαι ἢ τὸν ἀντειπόν-
28 τα οἷς ἐκεῖνοι ἐβούλοντο πραχθῆναι; Ἔτι δὲ τοῖς μὲν
ἄλλοις Ἀθηναίοις ἱκανή μοι δοκεῖ πρόφασις εἶναι τῶν
γεγενημένων εἰς τοὺς τριάκοντα ἀναφέρειν τὴν αἰτίαν· αὐ-
τοὺς δὲ τοὺς τριάκοντα, ἂν εἰς σφᾶς αὐτοὺς ἀναφέρωσι,
29 πῶς εἰκὸς ὑμᾶς ἀποδέχεσθαι; εἰ μὲν γάρ τις ἦν ἐν τῇ
πόλει ἀρχὴ ἰσχυροτέρα αὐτῆς, ὑφ' ἧς αὐτῷ προσετάτ-
τετο παρὰ τὸ δίκαιον ἀνθρώπους ἀπολλύναι, ἴσως ἂν
εἰκότως αὐτῷ συγγνώμην εἴχετε· νῦν δὲ παρὰ τοῦ ποτὲ
καὶ λήψεσθε δίκην, εἴπερ ἐξέσται τοῖς τριάκοντα λέγειν
30 ὅτι τὰ ὑπὸ τῶν τριάκοντα προσταχθέντα ἐποίουν; Καὶ
μὲν δὴ οὐκ ἐν τῇ οἰκίᾳ ἀλλ' ἐν τῇ ὁδῷ, σώζων αὐ-
τὸν καὶ τὰ τούτοις ἐψηφισμένα, συλλαβὼν ἀπήγαγεν.
ὑμεῖς δὲ πάντες ὀργίζεσθε, ὅσοι εἰς τὰς οἰκίας ἦλθον τὰς
ὑμετέρας ζήτησιν ποιούμενοι ἢ ὑμῶν ἢ τῶν ὑμετέρων τινός.
31 καίτοι εἰ χρὴ τούτοις διὰ τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν ἑτέρους
125 ἀπολέσασι συγγνώμην ἔχειν, ἐκείνοις ἂν δικαιότερον ἔχοιτε·
κίνδυνος γὰρ ἦν πεμφθεῖσι μὴ ἐλθεῖν καὶ καταλαβοῦ-
σιν ἐξάρνοις γενέσθαι. τῷ δὲ Ἐρατοσθένει ἐξῆν εἰπεῖν ὅτι
οὐκ ἀπήντησεν, ἔπειτα ὅτι οὐκ εἶδεν· ταῦτα γὰρ οὔτ'
ἔλεγχον οὔτε βάσανον εἶχεν, ὥστε μηδ' ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν
32 βουλομένων οἷόν τ' εἶναι ἐξελεγχθῆναι. χρῆν δέ σε, ὦ
Ἐρατόσθενες, εἴπερ ἦσθα χρηστός, πολὺ μᾶλλον τοῖς

v. 2. οἴει] εἴη C. 27, 2. προσετάχθη Reiskius; libri ἐτάχθη. 4. ἧσσον Reiskius; οὐ πιστὸν C, πίστιν X. 28, 1. ἠβούλοντο C. 29, 1. εἰκὸς ὑμᾶς C: ὑμᾶς εἰκὸς ς. ἦν add CX. 4. παρὰ τοῦ Canterus; παρ' αὐτοῦ ς. 30, 2. μὲν C cum Marklando: μηδὲν ς. σώζων αὐτὸν C: σώζοντα αὐτὸν ς. 3. Ante συλλαβὼν cum C omisi ἄν. 31, 5. εἶδεν CX: οἶδεν ς.

μέλλουσιν ἀδίκως ἀποθανεῖσθαι μηνυτὴν γενέσθαι ἢ τοὺς ἀδίκως ἀπολουμένους συλλαμβάνειν. νῦν δέ σου τὰ ἔργα φανερὰ γεγένηται οὐχ ὡς ἀνιωμένου ἀλλ' ὡς ἡδομένου
33 τοῖς γιγνομένοις, ὥστε τούσδε ἐκ τῶν ἔργων χρὴ μᾶλλον ἢ ἐκ τῶν λόγων τὴν ψῆφον φέρειν, ἃ ἴσασι γεγενημένα τῶν τότε λεγομένων τεκμήρια λαμβάνοντας, ἐπειδὴ μάρτυρας περὶ αὐτῶν οὐχ οἷόν τε παρασχέσθαι. οὐ γὰρ μόνον ἡμῖν παρεῖναι οὐκ ἐξῆν, ἀλλ' οὐδὲ παρ' αὑτοῖς εἶναι, ὥστ' ἐπὶ τούτοις ἐστὶ πάντα τὰ κακὰ εἰργασμέ-
34 νοις τὴν πόλιν πάντα τἀγαθὰ περὶ αὑτῶν λέγειν. τοῦτο μέντοι οὐ φεύγω, ἀλλ' ὁμολογῶ σοι, εἰ βούλει, ἀντειπεῖν. θαυμάζω δὲ τί ἄν ποτε ποιήσαις συνειπών, ὁπότε ἀντειπεῖν φάσκων ἀπέκτεινας Πολέμαρχον. φέρε δή, τί ἂν εἰ καὶ ἀδελφοὶ ὄντες ἐτύχετε αὐτοῦ ἢ καὶ υἱεῖς; ἀπεψηφίσασθε; δεῖ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, Ἐρατοσθένην δυοῖν θάτερον ἀποδεῖξαι, ἢ ὡς οὐκ ἀπήγαγεν αὐτόν, ἢ ὡς δικαίως τοῦτ' ἔπραξεν. οὗτος δὲ ὡμολόγηκεν ἀδίκως συλλαβεῖν, ὥστε ῥᾳδίαν ὑμῖν τὴν διαψήφισιν περὶ αὐτοῦ
35 πεποίηκε. Καὶ μὲν δὴ πολλοὶ καὶ τῶν ἀστῶν καὶ τῶν ξένων ἥκουσιν εἰσόμενοι τίνα γνώμην περὶ τούτων ἕξετε. ὧν οἱ μὲν ὑμέτεροι ὄντες πολῖται μαθόντες ἄπίασιν ὅτι ἢ δίκην δώσουσιν ὧν ἂν ἐξαμάρτωσιν, ἢ πράξαντες μὲν ὧν ἐφίενται τύραννοι τῆς πόλεως ἔσονται, δυστυχήσαντες δὲ τὸ ἴσον ὑμῖν ἕξουσιν· ὅσοι δὲ ξένοι ἐπιδημοῦσιν, εἴσονται πότερον ἀδίκως τοὺς τριάκοντα ἐκκηρύττουσιν ἐκ τῶν πόλεων ἢ δικαίως. εἰ γὰρ δὴ αὐτοὶ οἱ κακῶς πεπονθότες λαβόντες ἀφήσουσιν, ἦ που σφᾶς αὐτοὺς ἡγήσονται πε-
36 ριέργους ὑπὲρ ὑμῶν τειρομένους. οὔκουν δεινὸν εἰ τοὺς μὲν στρατηγούς, οἳ ἐνίκων ναυμαχοῦντες, ὅτι διὰ χειμῶνα οὐχ οἷοί τ' ἔφασαν εἶναι τοὺς ἐκ τῆς θαλάττης ἀνε-

33, 4. περὶ αὐτῶν μάρτυρας C. 34, 6. Ἐρατοσθένη C (ῦ): Ἐρατοσθένην ς. 8. ὡμολόγηκεν CX: ὡμολόγησεν ς. 35, 3. ἡμέτεροι C. 36, 1. ὑμῶν C. τειρομένους Canterus: τηρουμένους ς. 2. ὅτι X: ὅτε ς.

λέσθαι, θανάτῳ ἐζημιώσατε, ἡγούμενοι χρῆναι τῇ τῶν
τεθνεώτων ἀρετῇ παρ' ἐκείνων δίκην λαβεῖν· τούτους δὲ
δή, οἳ ἰδιῶται μὲν ὄντες καθ' ὅσον ἐδύναντο ἐποίησαν ἡτ-
τηθῆναι ναυμαχοῦντας, ἐπειδὴ δὲ εἰς τὴν ἀρχὴν κατέστη-
σαν, ὁμολογοῦσιν ἑκόντες πολλοὺς τῶν πολιτῶν ἀκρί-
τους ἀποκτιννύναι, οὐκ ἄρα χρὴ αὐτοὺς καὶ τοὺς παῖδας
ὑφ' ὑμῶν ταῖς ἐσχάταις ζημίαις κολάζεσθαι;
37 Ἐγὼ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἠξίουν ἱκανὰ εἶναι τὰ
κατηγορημένα· μέχρι γὰρ τούτου νομίζω χρῆναι κατηγο-
ρεῖν, ἕως ἂν θανάτου δόξῃ τῷ φεύγοντι ἄξια εἰργάσθαι·
ταύτην γὰρ ἐσχάτην δίκην δυνάμεθα παρ' αὐτῶν λαβεῖν.
ὥστ' οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πολλὰ κατηγορεῖν τοιούτων ἀνδρῶν,
οἳ οὐδ' ὑπὲρ ἑνὸς ἑκάστου τῶν πεπραγμένων δὶς ἀποθα-
38 νόντες δίκην δοῦναι δύναιντ' ἄν. οὐ γὰρ δὴ οὐδὲ τοῦτο αὐ-
τῷ προσήκει ποιῆσαι, ὅπερ ἐν τῇδε τῇ πόλει εἰθισμένον
ἐστίν, πρὸς μὲν τὰ κατηγορημένα μηδὲν ἀπολογεῖσθαι,
περὶ δὲ σφῶν αὐτῶν ἕτερα λέγοντες ἐνίοτε ἐξαπατῶσιν,
ὑμῖν ἀποδεικνύντες ὡς στρατιῶται ἀγαθοί εἰσιν, ἢ ὡς
πολλὰς τῶν πολεμίων ναῦς ἔλαβον τριηραρχήσαντες, ἢ
39 πόλεις πολεμίας οὔσας φίλας ἐποίησαν· ἐπεὶ κελεύετε
αὐτὸν ἀποδεῖξαι ὅπου τοσούτους τῶν πολεμίων ἀπέκτει-
ναν ὅσους τῶν πολιτῶν, ἢ ναῦς ὅπου τοσαύτας ἔλαβον
ὅσας αὐτοὶ παρέδοσαν, ἢ πόλιν ἥντινα τοιαύτην προσε-
40 κτήσαντο οἵαν τὴν ἡμετέραν κατεδουλώσαντο. ἀλλὰ γὰρ
ὅπλα τῶν πολεμίων ἐσκύλευσαν ὅσαπερ ὑμῶν ἀφεί-
λοντο; ἀλλὰ τείχη τοιαῦτα εἷλον οἷα τῆς ἑαυτῶν πατρί-
124 δος κατέσκαψαν; "οἵτινες καὶ τὰ περὶ τὴν Ἀττικὴν
φρούρια καθεῖλον, καὶ ὑμῖν ἐδήλωσαν ὅτι οὐδὲ τὸν Πει-
ραιᾶ Λακεδαιμονίων προσταττόντων περιεῖλον, ἀλλ' οἷς
αὐτοῖς τὴν ἀρχὴν οὕτω βεβαιοτέραν ἐνόμιζον εἶναι.

v. 2. τεθνεότων C, τεθνειότων ς. λαμβάνειν C sed γρ. λαβεῖν. 3. δὴ om CX. 4. ἀκρίτως C. 7. ὑφ' C, ἀφ' ς. 38, 3. κατηγορημένα C: κατηγορούμενα ς. 6. ἢ add Marklandus. 39, 4. παρέδοσαν CX: παρέδωκαν ς. 40, 2. ὑμῶν] ἡμῶν C.

41 Πολλάκις οὖν ἐθαύμασα τῆς τόλμης τῶν λεγόντων ὑπὲρ
αὐτῶν, πλὴν ὅταν ἐνθυμηθῶ ὅτι τῶν αὐτῶν ἐστὶν αὐτούς
τε πάντα τὰ κακὰ ἐργάζεσθαι καὶ τοὺς τοιούτους ἐπαι-
42 νεῖν. οὐ γὰρ νῦν πρῶτον τῷ ὑμετέρῳ πλήθει τὰ ἐναντία
ἔπραξεν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν τετρακοσίων ἐν τῷ στρατο-
πέδῳ ὀλιγαρχίαν καθιστὰς ἔφευγεν ἐξ Ἑλλησπόντου
τριήραρχος καταλιπὼν τὴν ναῦν, μετὰ Ἰατροκλέους καὶ
ἑτέρων, ὧν τὰ ὀνόματα οὐδὲν δέομαι λέγειν. ἀφικόμενος
δὲ δεῦρο τἀναντία τοῖς βουλομένοις δημοκρατίαν εἶναι
ἔπραττεν. καὶ τούτων μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

43 Τὸν μὲν τοίνυν μεταξὺ βίον αὐτοῦ παρήσω· ἐπειδὴ δὲ
ἡ ναυμαχία καὶ ἡ συμφορὰ τῇ πόλει ἐγένετο, δημοκρα-
τίας ἔτι οὔσης, ὅθεν τῆς στάσεως ἦρξαν, πέντε ἄνδρες
ἔφοροι κατέστησαν ὑπὸ τῶν καλουμένων ἑταίρων, συνα-
γωγεῖς μὲν τῶν πολιτῶν, ἄρχοντες δὲ τῶν συνωμοτῶν,
ἐναντία δὲ τῷ ὑμετέρῳ πλήθει πράττοντες· ὧν Ἐρα-
44 τοσθένης καὶ Κριτίας ἦσαν, οὗτοι δὲ φυλάρχους τε ἐπὶ
τὰς φυλακὰς κατέστησαν, καὶ ὅ τι δέοι χειροτονεῖσθαι καὶ
οὕστινας χρείη ἄρχειν παρήγγελλον, καὶ εἴ τι ἄλλο
πράττειν βούλοιντο, κύριοι ἦσαν· οὕτως οὐχ ὑπὸ τῶν πο-
λεμίων μόνον ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τούτων πολιτῶν ὄντων ἐπε-
βουλεύεσθε ὅπως μήτ' ἀγαθὸν μηδὲν ψηφίσαισθε πολ-
45 λῶν τε ἐνδεεῖς ἔσεσθε. τοῦτο γὰρ καὶ ἠπίσταντο, ὅτι
ἄλλως μὲν οὐχ οἷοί τε ἔσονται περιγενέσθαι, κακῶς δὲ
πραττόντων δυνήσονται· καὶ ὑμᾶς ἡγοῦντο τῶν παρόντων
κακῶν ἐπιθυμοῦντας ἀπαλλαγῆναι περὶ τῶν μελλόντων
46 οὐκ ἐνθυμήσεσθαι. ὡς τοίνυν τῶν ἐφόρων ἐγένετο, μαρτυ-
ρας ὑμῖν παρέξομαι, οὐ τοὺς τότε συμπράττοντας (οὐ
γὰρ ἂν δυναίμην) ἀλλὰ τοὺς αὐτοῦ Ἐρατοσθένους ἀκού-
47 σαντας. καίτοι εἰ ἐσωφρόνουν κατεμαρτύρουν ἂν αὐτῶν,
καὶ τοὺς διδασκάλους τῶν σφετέρων ἁμαρτημάτων
σφόδρ' ἂν ἐκόλαζον, καὶ τοὺς ὅρκους, εἰ ἐσωφρόνουν, οὐκ

42, 2. ἔπραξαν X. 6. τοῖς om C. 44, 6. ψηφίσησθε X, λήψεσθε Reiskius: ψηφίσεσθε ς.

ἂν ἐπὶ μὲν τοῖς τῶν πολιτῶν κακοῖς πιστοὺς ἐνόμιζον,
ἐπὶ δὲ τοῖς τῆς πόλεως ἀγαθοῖς ῥᾳδίως παρέβαινον. πρὸς
μὲν οὖν τούτους τοσαῦτα λέγω, τοὺς δὲ μάρτυράς μοι κά-
λει. καὶ ὑμεῖς ἀνάβητε.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

48 Τῶν μὲν μαρτύρων ἀκηκόατε. τὸ δὲ τελευταῖον εἰς τὴν
ἀρχὴν καταστὰς ἀγαθοῦ μὲν οὐδενὸς μετέσχεν, ἄλλων
δὲ πολλῶν. καίτοι εἴπερ ἦν ἀνὴρ ἀγαθός, ἐχρῆν ἂν πρῶ-
τον μὲν μὴ παρανόμως ἄρχειν, ἔπειτα τῇ βουλῇ μηνυτὴν
γίνεσθαι περὶ τῶν εἰσαγγελιῶν ἁπασῶν, ὅτι ψευδεῖς εἶεν
καὶ Βάτραχος καὶ Αἰσχυλίδης οὐ τἀληθῆ μηνύουσιν,
ἀλλὰ τὰ ὑπὸ τῶν τριάκοντα πλασθέντα εἰσαγγέλλουσι,
49 συγκείμενα ἐπὶ τῇ τῶν πολιτῶν βλάβῃ. καὶ μὲν δή, ὦ
ἄνδρες δικασταί, ὅσοι κακόνοι ἦσαν τῷ ὑμετέρῳ πλήθει,
οὐδὲν ἔλαττον εἶχον σιωπῶντες· ἕτεροι γὰρ ἦσαν οἱ λέ-
γοντες καὶ πράττοντες ὧν οὐχ οἷόν τ' ἦν μείζω κακὰ γε-
νέσθαι τῇ πόλει. ὁπόσοι δ' εὖνοί φασιν εἶναι, πῶς οὐκ
ἐνταῦθα ἔδειξαν, αὐτοί τε τὰ βέλτιστα λέγοντες καὶ τοὺς
ἐξαμαρτάνοντας ἀποτρέποντες;

50 Ἴσως δ' ἂν ἔχοι εἰπεῖν ὅτι ἐδεδοίκει, καὶ ὑμῶν τοῦτο
ἐνίοις ἱκανὸν ἔσται. ὅπως τοίνυν μὴ φανήσεται ἐν τῷ λό-
γῳ τοῖς τριάκοντα ἐναντιούμενος· εἰ δὲ μή, ἐνταῦθα δῆ-
λος ἔσται ὅτι ἐκεῖνά τε αὐτῷ ἤρεσκε, καὶ τοσοῦτον ἐδύ-
νατο ὥστε ἐναντιούμενος μηδὲν κακὸν παθεῖν ὑπ' αὐτῶν.
χρῆν δ' αὐτὸν ὑπὲρ τῆς ὑμετέρας σωτηρίας ταύτην τὴν
προθυμίαν ἔχειν, ἀλλὰ μὴ ὑπὲρ Θηραμένους, ὃς εἰς ὑμᾶς
51 πολλὰ ἐξήμαρτεν. ἀλλ' οὗτος τὴν μὲν πόλιν ἐχθρὰν ἐνό-
μιζεν εἶναι, τοὺς δ' ὑμετέρους ἐχθροὺς φίλους, ὡς ἀμφό-
125 τερα ταῦτα ἐγὼ πολλοῖς τεκμηρίοις παραστήσω, καὶ τὰς
πρὸς ἀλλήλους διαφορὰς οὐχ ὑπὲρ ὑμῶν ἀλλ' ὑπὲρ ἑαυ-
τῶν γινομένας, ὁπότεροι ταῦτα πράξουσι καὶ τῆς πόλεως

48, 2. ἄλλων] κακῶν C. 7. ἀλλὰ τὰ C: ἀλλὰ τἀληθῆ ς. 50, 2. τοί-
νυν CX: τι ς. 3. τοῖς τριάκοντα om C. ἐνταῦθα C: ἐνταυθοῖ Xς.
4. αὐτῷ] αὐτὰ ᾧ X. τοσαῦτα C, τοσαυτα (ουτ) X. 51, 5. ὁπότε-
ροι C: ὁπότεροί μοι ς.

52 ἄρξουσι. καὶ γὰρ εἰ ὑπὲρ τῶν ἀδικουμένων ἐστασίαζον,
ποῦ κάλλιον ἦν ἀνδρὶ ἄρχοντι, ἢ Θρασυβούλου Φυλὴν
κατειληφότος, τότ' ἐπιδείξασθαι τὴν αὑτοῦ συνουσίαν; ὁ
δ' ἀντὶ τοῦ ἐπαγγείλασθαί τι ἢ πρᾶξαι ἀγαθὸν πρὸς τοὺς
ἐπὶ Φυλῇ, ἐλθὼν μετὰ τῶν συναρχόντων εἰς Σαλαμῖνα καὶ
Ἐλευσινάδε τριακοσίους τῶν πολιτῶν ἀπήγαγεν εἰς τὸ
δεσμωτήριον, καὶ μιᾷ ψήφῳ αὐτῶν ἁπάντων θάνατον
53 κατεψηφίσατο. ἐπειδὴ δὲ εἰς τὸν Πειραιᾶ ἤλθομεν καὶ
αἱ ταραχαὶ γεγενημέναι ἦσαν καὶ περὶ τῶν διαλλαγῶν
οἱ λόγοι ἐγίνοντο, πολλὰς ἑκάτεροι ἐλπίδας εἴχομεν πρὸς
ἀλλήλους ἔσεσθαι ὡς ἀμφότεροι ἔδοξαν. οἱ μὲν γὰρ ἐκ
54 Πειραιέως κρείττους ὄντες εἴασαν αὐτοὺς ἀπελθεῖν· οἱ δὲ
εἰς τὸ ἄστυ ἐλθόντες τοὺς μὲν τριάκοντα ἐξέβαλον πλὴν
Φείδωνος καὶ Ἐρατοσθένους, ἄρχοντας δὲ τοὺς ἐκείνοις
ἐχθίστους εἵλοντο, ἡγούμενοι δικαίως ἂν ὑπὸ τῶν αὐτῶν
τούς τε τριάκοντα μισεῖσθαι καὶ τοὺς ἐν Πειραιεῖ φιλεῖ-
55 σθαι. τούτων τοίνυν Φείδων ὁ τῶν τριάκοντα γενόμενος καὶ
Ἱπποκλῆς καὶ Ἐπιχάρης ὁ Λαμπρεὺς καὶ ἕτεροι οἱ δο-
κοῦντες εἶναι ἐναντιώτατοι Χαρικλεῖ καὶ Κριτίᾳ καὶ τῇ
ἐκείνων ἑταιρείᾳ, ἐπειδὴ αὐτοὺς εἰς τὴν ἀρχὴν κατέστη-
σαν, πολὺ μείζω στάσιν καὶ πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐν Πει-
56 ραιεῖ ἢ τοῖς ἐξ ἄστεος ἐποίησαν. ᾗ καὶ φανερῶς ἐπεδεί-
ξαντο ὅτι οὐχ ὑπὲρ τῶν ἐν Πειραιεῖ οὐδ' ὑπὲρ τῶν ἀδίκως
ἀπολλυμένων ἐστασίαζον, οὐδ' οἱ τεθνεῶτες αὐτοὺς ἐλύ-
πουν, οὐδ' οἱ μέλλοντες ἀποθανεῖσθαι, ἀλλ' οἱ μεῖζον δυ-
57 νάμενοι καὶ θᾶσσον πλουτοῦντες. λαβόντες γὰρ τὰς ἀρ-
χὰς καὶ τὴν πόλιν ἀμφοτέροις ἐπολέμουν, τοῖς τε τριά-
κοντα πάντα κακὰ εἰργασμένοις καὶ ὑμῖν πάντα κακὰ
πεπονθόσι. καίτοι τοῦτο πᾶσι δῆλον ἦν, ὅτι εἰ μὲν ἐκεῖνοι

v. 1. εἰ inseruit Canterus. 2. ποῦ] ποῦ δὲ C. ἦν C: ἂν ἦν ς. 3. καταλαβόντος C. 53, 4. ἔδοξαν] Canterus ἔδειξαν. 56, 2. ὁ] καὶ C. Taylorus Λαμπτρεύς. 4. αὐτοὺς C, αὐτοὺς (οῖς) X; Reiskius αὐτῆς. 56, 1. ᾗ καὶ Reiskius, οἳ καὶ CX: αἱ δὲ ς. 3. τεθνεῶτες C: τεθνειότες ς.

δικαίως ἔφευγον, ὑμεῖς ἀδίκως, εἰ δ' ὑμεῖς ἀδίκως, οἱ τριάκοντα δικαίως· οὐ γὰρ δὴ ἑτέρων ἔργων αἰτίαν λα-
58βόντες ἐκ τῆς πόλεως ἐξέπεσον, ἀλλὰ τούτων. ὥστε σφόδρα χρὴ ὀργίζεσθαι, ὅτι Φείδων αἱρεθεὶς ὑμᾶς διαλλάξαι καὶ καταγαγεῖν τῶν αὐτῶν ἔργων Ἐρατοσθένει μετεῖχε καὶ τῇ αὐτῇ γνώμῃ τοὺς μὲν κρείττους αὐτῶν δι' ὑμᾶς κακῶς ποιεῖν ἕτοιμος ἦν, ὑμῖν δὲ ἀδίκως φεύγουσιν οὐκ ἠθέλησεν ἀποδοῦναι τὴν πόλιν, ἀλλ' ἐλθὼν εἰς Λακεδαίμονα ἔπειθεν αὐτοὺς στρατεύσασθαι, διαβάλλων ὅτι Βοιωτῶν ἡ πόλις ἔσται, καὶ ἄλλα λέγων οἷς ᾤετο πείσειν
59μάλιστα. οὐ δυνάμενος δὲ τούτων τυχεῖν, εἴτε καὶ τῶν ἱερῶν ἐμποδὼν ὄντων εἴτε καὶ αὐτῶν οὐ βουλομένων, ἑκατὸν τάλαντα ἐδανείσατο, ἵνα ἔχοι ἐπικούρους μισθοῦσθαι. καὶ Λύσανδρον ἄρχοντα ᾐτήσαντο, εὐνούστατον μὲν ὄντα τῇ ὀλιγαρχίᾳ, κακονούστατον δὲ τῇ πόλει, μισοῦντα δὲ
60μάλιστα τοὺς ἐν Πειραιεῖ. μισθωσάμενοι δὲ πάντας ἀνθρώπους ἐπ' ὀλέθρῳ τῆς πόλεως, καὶ πόλεις ἐπάγοντες, καὶ τελευτῶντες Λακεδαιμονίους καὶ τῶν συμμάχων ὁπόσους ἐδύναντο πεῖσαι, οὐ διαλλάξαι ἀλλ' ἀπολέσαι παρεσκευάζοντο τὴν πόλιν εἰ μὴ δι' ἄνδρας ἀγαθούς, οἷς ὑμεῖς δηλώσατε παρὰ τῶν ἐχθρῶν δίκην λαβόντες,
61ὅτι καὶ ἐκείνοις χάριν ἀποδώσετε. ταῦτα δὲ ἐπίστασθε μὲν καὶ αὐτοί, καὶ οἶδ' ὅτι οὐ δεῖ μάρτυρας παρασχέσθαι· ὅμως δ'· ἐγώ τε γὰρ δέομαι ἀναπαύσασθαι, ὑμῶν τ' ἐνίοις ἥδιον ὡς πλεῖστον τοὺς αὐτοὺς λόγους ἀκούειν.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

62 Φέρε δὲ καὶ περὶ Θηραμένους ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων διδάξω. δέομαι δ' ὑμῶν ἀκοῦσαι ὑπέρ τ' ἐμαυτοῦ καὶ τῆς πόλεως. καὶ μηδενὶ τοῦτο παραστῇ, ὡς Ἐρατοσθένους κινδυνεύοντος Θηραμένους κατηγορῶ· πυν-

58, 2. ὑμᾶς] ἡμᾶς C. 7. στρατεύσασθαι C: στρατεύεσθαι ς. 59, 3. ἔχοι CX: ἔχῃ ς. 4. ᾐτήσαντο] ᾐτήσατο X. 60, 6. οἷς] οὓς CX. δηλώσατε] ζηλώσατε C. δίκην] δίκας C. 61, 2. οὐ om X. 3. ἀναπαύσεως C. 62, 1. δὴ C: δὲ ς. ἂν recepi ex C.

θάνομαι γὰρ ταῦτα ἀπολογήσασθαι αὐτόν, ὅτι ἐκείνοις
63 φίλος ἦν καὶ τῶν αὐτῶν ἔργων μετεῖχε. καίτοι σφόδρ' ἂν
126 αὐτὸν οἶμαι "μετὰ Θεμιστοκλέους πολιτευόμενον προσποιεῖσθαι πράττειν ὅπως οἰκοδομηθήσεται τὰ τείχη, ὁπότε καὶ μετὰ Θηραμένους ὅπως καθαιρεθήσεται. οὐ γάρ μοι δοκοῦσιν ἴσου ἄξιοι γεγενῆσθαι· ὁ μὲν γὰρ Λακεδαιμονίων ἀκόντων ᾠκοδόμησεν αὐτά, οὗτος δὲ τοὺς πολίτας ἐξα-
64 πατήσας καθεῖλε. περιέστηκεν οὖν τῇ πόλει τοὐναντίον ἢ ὡς εἰκὸς ἦν. ἄξιον μὲν γὰρ καὶ τοὺς φίλους τοῦ Θηραμένους προσαπολωλέναι, πλὴν εἴ τις ἐτύγχανεν ἐκείνῳ τἀναντία πράττων· νῦν δὲ ὁρῶ τάς τε ἀπολογίας εἰς ἐκεῖνον ἀναφερομένας, τούς τ' ἐκείνῳ συνόντας τιμᾶσθαι πειρωμένους, ὥσπερ πολλῶν ἀγαθῶν αἰτίου ἀλλ' οὐ με-
65 γάλων κακῶν γεγενημένου. ὃς πρῶτον μὲν τῆς προτέρας ὀλιγαρχίας αἰτιώτατος ἐγένετο, πείσας ὑμᾶς τὴν ἐπὶ τῶν τετρακοσίων πολιτείαν ἑλέσθαι. καὶ ὁ μὲν πατὴρ αὐτοῦ τῶν προβούλων ὢν ταῦτ' ἔπραττεν, αὐτὸς δὲ δοκῶν εὐνούστατος εἶναι τοῖς πράγμασι στρατηγὸς ὑπ' αὐτοῦ
66 ᾑρέθη. καὶ ἕως μὲν ἐτιμᾶτο, πιστὸν ἑαυτὸν τῇ πόλει παρεῖχεν· ἐπειδὴ δὲ Πείσανδρον μὲν καὶ Κάλλαισχρον καὶ ἑτέρους ἑώρα πραοτέρους αὐτοῦ γινομένους, τὸ δὲ ὑμέτερον πλῆθος οὐκέτι βουλόμενον τούτων ἀκροᾶσθαι, τότ' ἤδη διά τε τὸν πρὸς ἐκείνους φθόνον καὶ τὸ παρ' ὑμῶν δέος με-
67 τέσχε τῶν Ἀριστοκράτους ἔργων. βουλόμενος δὲ τῷ ὑμετέρῳ πλήθει δοκεῖν πιστὸς εἶναι Ἀντιφῶντα καὶ Ἀρχεπτόλεμον, φιλτάτους ὄντας αὐτῷ, κατηγορῶν ἀπέκτεινεν, εἰς τοσοῦτον δὲ κακίας ἦλθεν, ὥστε ἅμα μὲν διὰ τὴν πρὸς ἐκείνους πίστιν ὑμᾶς κατεδουλώσατο, διὰ δὲ τὴν
68 πρὸς ὑμᾶς τοὺς φίλους ἀπώλεσεν. τιμώμενος δὲ καὶ τῶν μεγίστων ἀξιούμενος, αὐτὸς ἐπαγγειλάμενος σώσειν τὴν πόλιν αὐτὸς ἀπώλεσε, φάσκων πρᾶγμα εὑρηκέναι μέγα καὶ πολλοῦ ἄξιον. ὑπέσχετο δὲ εἰρήνην ποιήσειν μήτε

63, 5. ἴσου CX. ἴσων Marklandus: ἴσον ς. 64, 6. αἰτίου — γεγενημένου] ita correxi αἰτίους — γεγενημένους ς. 65, 2. κάλαισχρον C. 3. γινομένους CX: γενομένους ς. 66, 2. ἀρχιπτόλεμον C.

ὅμηρα δοὺς μήτε τὰ τείχη καθελὼν μήτε τὰς ναῦς
παραδούς· ταῦτα δὲ εἰπεῖν μὲν οὐδενὶ ἠθέλησεν, ἐκέ-
69 λευσε δὲ αὐτῷ πιστεύειν. ὑμεῖς δέ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
πραττούσης μὲν τῆς ἐν Ἀρείῳ πάγῳ βουλῆς σωτηρίαν,
ἀντιλεγόντων δὲ πολλῶν Θηραμένει, εἰδότες δὲ ὅτι οἱ μὲν
ἄλλοι ἄνθρωποι τῶν πολεμίων εἵνεκεν τἀπόῤῥητα ποιοῦν-
ται, ἐκεῖνος δ' ἐν τοῖς αὑτοῦ πολίταις οὐκ ἠθέλησεν εἰ-
πεῖν ταῦθ' ἃ πρὸς τοὺς πολεμίους ἔμελλεν ἐρεῖν, ὅμως
ἐπετρέψατε αὐτῷ πατρίδα καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας
70 καὶ ὑμᾶς αὐτούς. ὁ δὲ ὧν μὲν ὑπέσχετο οὐδὲν ἔπραξεν,
οὕτω δὲ ἐνετεθύμητο ὡς χρὴ μικρὰν καὶ ἀσθενῆ γενέσθαι
τὴν πόλιν, ὥστε περὶ ὧν οὐδεὶς πώποτε οὔτε τῶν πολε-
μίων ἐμνήσθη οὔτε τῶν πολιτῶν ἤλπισε, ταῦθ' ὑμᾶς
ἔπεισε πρᾶξαι, οὐχ ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἀναγκαζόμενος,
ἀλλ' αὐτὸς ἐκείνοις ἐπαγγελλόμενος τοῦ τε Πειραιῶς
τὰ τείχη περιελεῖν καὶ τὴν ὑπάρχουσαν πολιτείαν κατα-
λῦσαι, εὖ εἰδὼς ὅτι, εἰ μὴ πασῶν τῶν ἐλπίδων ἀποστερη-
θήσεσθε, ταχεῖαν παρ' αὐτοῦ τὴν τιμωρίαν κομιεῖσθε.
71 καὶ τὸ τελευταῖον, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐ πρότερον εἴασε
τὴν ἐκκλησίαν γενέσθαι, ἕως ὁ λεγόμενος ὑπ' ἐκείνου και-
ρὸς ἐπιμελῶς ὑπ' αὐτοῦ ἐτηρήθη, καὶ μετεπέμψατο μὲν
τὰς μετὰ Λυσάνδρου ναῦς ἐκ Σάμου, ἐπεδήμησε δὲ τὸ
72 τῶν πολεμίων στρατόπεδον. τότε δὲ τούτων ὑπαρχόντων,
καὶ παρόντων Λυσάνδρου καὶ Φιλοχάρους καὶ Μιλτιάδου,
περὶ τῆς πολιτείας τὴν ἐκκλησίαν ἐποίουν, ἵνα μήτε
ῥήτωρ μηδεὶς αὐτοῖς ἐναντιοῖτο μήτε ἀπειλοῖτο, ὑμεῖς τε
μὴ τὰ τῇ πόλει συμφέροντα ἕλοισθε, ἀλλὰ τἀκείνοις δο-
73 κοῦντα ψηφίσαισθε. ἀναστὰς δὲ Θηραμένης ἐκέλευσεν
ὑμᾶς τριάκοντα ἀνδράσιν ἐπιτρέψαι τὴν πόλιν, καὶ τῇ

69, 4. εἵνεκεν C: οὕνεκεν ς. 5. ἠθέλησεν εἰπεῖν ταῦθ' ἃ] ἐθε-λήσας εἰπεῖν ταῦτα C. 7. ἐπετρέψατε] ἐπέμψατε X. 70, 6. αὐτὸς ἐλ Canterus; libri αὐτοῖς. ἐπαγγελόμενος C. 7. περιαιρεῖν X, περιαιρεῖν C. 72, 4. μηδεὶς αὐτοῖς C: αὐτοῖς μηδεὶς ς. 73, 1. ψηφίσοισθε CX. 2. ἡμᾶς X.

πολιτείᾳ χρῆσθαι ἣν Δρακοντίδης ἀπέφαινεν. ὑμεῖς δ'
ὅμως καὶ οὕτω διακείμενοι ἐθορυβεῖτε ὡς οὐ ποιήσοντες
ταῦτα· ἐγινώσκετε γὰρ ὅτι περὶ δουλείας καὶ ἐλευθερίας
4 ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ἐκκλησιάζετε. Θηραμένης δέ, ὦ ἄν-
δρες δικασταί, (καὶ τούτων ὑμᾶς αὐτοὺς μάρτυρας πα-
ρέξομαι) εἶπεν ὅτι οὐδὲν αὐτῷ μέλοι τοῦ ὑμετέρου θορύ-
βου, ἐπειδὴ πολλοὺς μὲν Ἀθηναίων εἰδείη τοὺς τὰ ὅμοια
πράττοντας αὐτῷ, δοκοῦντα δὲ Λυσάνδρῳ καὶ Λακεδαι-
μονίοις λέγοι. μετ' ἐκεῖνον δὲ Λύσανδρος ἀναστὰς ἄλλα
τε πολλὰ εἶπε καὶ ὅτι παρασπόνδους ὑμᾶς ἔχοι,
καὶ ὅτι οὐ περὶ πολιτείας ὑμῖν ἔσται ἀλλὰ περὶ
σωτηρίας [ὁ λόγος], εἰ μὴ ποιήσαιθ' ἃ Θηραμένης
5 κελεύοι. τῶν δ' ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ὅσοι ἄνδρες ἀγαθοὶ
ἦσαν, γνόντες τὴν παρασκευὴν καὶ τὴν ἀνάγκην, οἱ μὲν
αὐτοῦ μένοντες ἡσυχίαν εἶχον, οἱ δ' ᾤχοντο ἀπιόντες,
τοῦτο γοῦν σφίσιν αὐτοῖς συνειδότες, ὅτι οὐδὲν κακὸν τῇ
πόλει ἐψηφίσαντο· ὀλίγοι δέ τινες καὶ πονηροὶ καὶ κα-
6 κῶς βουλευόμενοι τὰ προσταχθέντα ἐχειροτόνησαν. πα-
ρηγγέλλετο γὰρ αὐτοῖς δέκα μὲν οὓς Θηραμένης ἀπέ-
δειξε χειροτονῆσαι, δέκα δὲ οὓς οἱ καθεστηκότες ἔφοροι
κελεύοιεν, δέκα δ' ἐκ τῶν παρόντων· οὕτω γὰρ τὴν ὑμετέ-
ραν ἀσθένειαν ἑώρων καὶ τὴν αὑτῶν δύναμιν ἠπίσταντο,
ὥστε πρότερον ᾔδεσαν τὰ μέλλοντα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πρα-
7 χθήσεσθαι. ταῦτα δὲ οὐκ ἐμοὶ δεῖ πιστεῦσαι, ἀλλὰ
ἐκείνῳ· πάντα γὰρ τὰ ὑπ' ἐμοῦ εἰρημένα ἐν τῇ βουλῇ
ἀπολογούμενος ἔλεγεν, ὀνειδίζων μὲν τοῖς φεύγουσιν, ὅτι
δι' αὐτὸν κατέλθοιεν, φροντίζων δὲ τῶν Λακεδαιμονίων,
ὀνειδίζων δὲ τοῖς τῆς πολιτείας μετέχουσιν ὅτι πάντων
τῶν πεπραγμένων τοῖς εἰρημένοις τρόποις ὑπ' ἐμοῦ αὐτὸς
αἴτιος γεγενημένος τοιούτων τυγχάνοι, πολλὰς πίστεις

v. 1. ἀπέφαινεν] Reiskius e Vindobonensi ἀπέφηνεν. 74, 3. μέλλει C. 4. Ἀθηναίους C. 7. Post πολλὰ cum CX omisi τολμηρῶς. 9. ὁ λόγος om CX. 75, 1. κελεύει C. 3. εἶχον C: ἦγον ς. 76, 3. δὲ om X. 77, 1. δεῖ] δοκεῖ X. 4. φροντίζων C: οὐδὲν φροντίζων ς. 7. τούτων τυγχάνει C.

αὐτοῖς ἔργῳ δεδωκὼς καὶ παρ' ἐκείνων ὅρκους εἰληφώς.
78 τοσούτων οὖν καὶ ἑτέρων κακῶν καὶ αἰσχρῶν καὶ πάλαι
καὶ νεωστὶ καὶ μικρῶν καὶ μεγάλων αἰτίου γεγενημένου
τολμήσουσιν αὐτοὺς φίλους ὄντας ἀποφαίνειν, οὐχ ὑπὲρ
ὑμῶν ἀποθανόντος Θηραμένους ἀλλ' ὑπὲρ τῆς αὐτοῦ πο-
νηρίας, καὶ δικαίως μὲν ἐν ὀλιγαρχίᾳ δίκην δόντος (ἤδη
γὰρ αὐτὴν κατέλυσε), δικαίως δ' ἂν ἐν δημοκρατίᾳ· δὶς
γὰρ ὑμᾶς κατεδουλώσατο, τῶν μὲν παρόντων καταφρο-
νῶν, τῶν δὲ ἀπόντων ἐπιθυμῶν, καὶ τῷ καλλίστῳ ὀνόματι
χρώμενος δεινοτάτων ἔργων διδάσκαλος καταστάς.
79 Περὶ μὲν τοίνυν Θηραμένους ἱκανά μοί ἐστι τὰ κατη-
γορημένα. ἥκει δ' ὑμῖν ἐκεῖνος ὁ καιρός, ἐν ᾧ δεῖ συγ-
γνώμην καὶ ἔλεον μὴ εἶναι ἐν ταῖς ὑμετέραις γνώμαις,
ἀλλὰ παρὰ Ἐρατοσθένους καὶ τῶν τουτουῒ συναρχόντων
δίκην λαμβάνειν, μηδὲ μαχομένους μὲν κρείττους εἶναι τῶν
80 πολεμίων, ψηφιζομένους δὲ ἥττους τῶν ἐχθρῶν. μηδ' ὧν
φασὶ μέλλειν πράξειν πλείω χάριν αὐτοῖς ἴστε, ἢ ὧν
ἐποίησαν ὀργίζεσθε· μηδ' ἀποῦσι μὲν τοῖς τριάκοντα ἐπι-
βουλεύετε, παρόντας δ' ἀφῆτε· μηδὲ τῆς τύχης, ἣ τού-
τους παρέδωκε τῇ πόλει, κάκιον ὑμῖν αὐτοῖς βοηθήσητε.
81 κατηγορεῖτε δὲ Ἐρατοσθένους καὶ τῶν τούτου φίλων, οἷς
τὰς ἀπολογίας ἀνοίσει καὶ μεθ' ὧν αὐτῷ ταῦτα πέπρα-
κται. ὁ μέντοι ἀγὼν οὐκ ἐξ ἴσου τῇ πόλει καὶ Ἐρατο-
σθένει· οὗτος μὲν γὰρ κατήγορος καὶ δικαστὴς αὐτὸς ἦν
τῶν γινομένων, ἡμεῖς δὲ νυνὶ εἰς κατηγορίαν καὶ ἀπολο-
82 γίαν καθέσταμεν. καίτοι οὗτοι μὲν τοὺς οὐδὲν ἀδικοῦντας
ἀπέκτειναν ἀκρίτως, ὑμεῖς δὲ τοὺς ἀπολέσαντας τὴν
πόλιν κατὰ τὸν νόμον ἀξιοῦτε κρίνειν, παρ' ὧν οὐδ' ἂν
παρανόμως βουλόμενοι δίκην λαμβάνειν ἀξίαν τῶν ἀδι-
κημάτων ὧν τὴν πόλιν ἠδικήκασι λάβοιτε. τί γὰρ ἂν
παθόντες δίκην τὴν ἀξίαν εἴησαν τῶν ἔργων δεδωκότες;
83 πότερον εἰ αὐτοὺς ἀποκτείνοιτε καὶ τοὺς παῖδας αὐτῶν,

v. 1. αὐτοῖς C: αὐτῷ ς. 78, 1. τοσούτων οὖν C: καὶ τοσούτων ς. 7. ὑμᾶς] αὐτὴν C. 79, 5. λαμβάνειν C: λαβεῖν ς. μὲν add Reiskius. 82, 2. ἀπέκτειναν ἀκρίτως C, ἀκρίτως ἀπέκτειναν ς.

ἱκανὴν ἂν τοῦ φόνου δίκην λάβοιμεν, ὧν οὗτοι πατέρας
καὶ υἱεῖς καὶ ἀδελφοὺς ἀκρίτους ἀπέκτειναν; ἀλλὰ
γὰρ εἰ τὰ χρήματα τὰ φανερὰ δημεύσαιτε, καλῶς
ἂν ἔχοι ἢ τῇ πόλει, ἧς οὗτοι πολλὰ εἰλήφασιν, ἢ τοῖς
84 ἰδιώταις, ὧν οἰκίας ἐξεπόρθησαν; ἐπειδὴ τοίνυν πάντα
ποιοῦντες δίκην παρ' αὐτῶν οὐκ ἂν δύναισθε λαβεῖν,
πῶς οὐκ αἰσχρὸν ὑμῖν καὶ ἥντινοῦν ἀπολιπεῖν, ἥντινά τις
128 βούλοιτο παρὰ τούτων λαμβάνειν; πᾶν δ' ἄν μοι δο-
κεῖ τολμῆσαι, ὅστις νυνὶ οὐχ ἑτέρων ὄντων τῶν δικαστῶν
ἀλλ' αὐτῶν τῶν κακῶς πεπονθότων, ἥκει ἀπολογησόμενος
πρὸς αὐτοὺς τοὺς μάρτυρας τῆς τούτου πονηρίας· τοσοῦ-
85 τον δ' ὑμῶν καταπεφρόνηκεν ἢ ἑτέροις πεπίστευκεν. ὧν
ἀμφοτέρων ἄξιον ἐπιμεληθῆναι, ἐνθυμουμένοις ὅτι οὔτ' ἂν
ἐκεῖνα δύναιντο ποιεῖν μὴ ἑτέρων συμπραττόντων οὔτ' ἂν
νῦν ἐπεχείρησαν ἐλθεῖν μὴ ὑπὸ τῶν αὐτῶν οἰόμενοι σωθή-
σεσθαι, οἳ οὐ τούτοις ἥκουσι βοηθήσοντες, ἀλλὰ ἡγούμενοι
πολλὴν ἄδειαν σφίσιν ἔσεσθαι τῶν πεπραγμένων καὶ τοῦ
λοιποῦ ποιεῖν ὅ τι ἂν βούλωνται, εἰ τοὺς μεγίστων κα-
κῶν αἰτίους λαβόντες ἀφήσετε.

86 Ἀλλὰ καὶ τῶν ξυνερούντων αὐτοῖς ἄξιον θαυμάζειν,
πότερον ὡς καλοὶ κἀγαθοὶ αἰτήσονται, τὴν αὐτῶν ἀρετὴν
πλείονος ἀξίαν ἀποφαίνοντας τῆς [τούτων] πονηρίας·
ἐβουλόμην μέντ' ἂν αὐτοὺς οὕτω προθύμους εἶναι σώζειν
τὴν πόλιν, ὥσπερ οὗτοι ἀπολλύναι· ἢ ὡς δεινοὶ λέγειν
ἀπολογήσονται καὶ τὰ τούτων ἔργα πολλοῦ ἄξια ἀπο-
φανοῦσιν; ἀλλ' οὐχ ὑπὲρ ὑμῶν οὐδεὶς αὐτῶν οὐδὲ τὰ
δίκαια πώποτε ἐπεχείρησεν εἰπεῖν.

87 Ἀλλὰ τοὺς μάρτυρας ἄξιον ἰδεῖν, οἳ τούτοις μαρτυροῦν-
τες αὐτῶν κατηγοροῦσι, σφόδρα ἐπιλήσμονας καὶ εὐήθεις
νομίζοντες ὑμᾶς εἶναι, εἰ διὰ μὲν τοῦ ὑμετέρου πλήθους

v. 2. ἀκρίτους C: ἀκρίτως ς. 3. γὰρ om. C. δημεύσαιτε Reiskius: δημεύσετε ς. 84, 2. δύναισθε] libri δύνησθε. 4. δοκῇ C. 85, 2. ἐνθυμουμένους X. 4. ἐλθεῖν C: ἐλεῖν ς. 86, 1. συνερούντων Reiskius, ξυνεργούντων CX: συνεργούντων ς. 2. κἀγαθοὶ] ἢ ἀγαθοὶ X. 3. τούτων add Marklandus. 5. idem ἀπολλύναι, ubi libri ἀποδοῦναι. 7. οὐδὲ Reiskius, οὔτω C: οὔτε Xς.

ἀδεῶς ἡγοῦνται τοὺς τριάκοντα σώσειν, διὰ δὲ Ἐρατο-
σθένην καὶ τοὺς συνάρχοντας αὐτοῦ δεινὸν ἦν καὶ τῶν
88 τεθνεώτων ἐπ' ἐκφορὰν ἐλθεῖν. καίτοι οὗτοι μὲν σωθέντες
πάλιν ἂν δύναιντο τὴν πόλιν ἀπολέσαι· ἐκεῖνοι δέ, οὓς
οὗτοι ἀπώλεσαν, τελευτήσαντες τὸν βίον πέρας ἔχουσι τῆς
παρὰ τῶν ἐχθρῶν τιμωρίας. οὐκοῦν δεινὸν εἰ τῶν μὲν
ἀδίκως τεθνεώτων οἱ φίλοι συναπώλλυντο, αὐτοῖς δὲ τοῖς
τὴν πόλιν ἀπολέσασιν ἐπ' ἐκφορὰν πολλοὶ ἥξουσιν,
89 ὁπότε βοηθεῖν τοσοῦτοι παρασκευάζονται. καὶ μὲν δὴ
πολὺ ῥᾷον ἡγοῦμαι εἶναι ὑπὲρ ὧν ὑμεῖς ἐπάσχετε ἀν-
τειπεῖν, ἢ ὑπὲρ ὧν οὗτοι πεποιήκασιν ἀπολογήσασθαι.
καίτοι λέγουσιν ὡς Ἐρατοσθένει ἐλάχιστα τῶν τριάκοντα
κακὰ εἴργασται, καὶ διὰ τοῦτο αὐτὸν ἀξιοῦσι σωθῆναι·
ὅτι δὲ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων πλεῖστα εἰς ὑμᾶς ἐξημάρτη-
90 κεν, οὐκ οἴονται χρῆναι αὐτὸν ἀπολέσθαι. ὑμεῖς δὲ δεί-
ξατε ἥν τινα γνώμην ἔχετε περὶ τῶν πραγμάτων. εἰ μὲν
γὰρ τούτου καταψηφιεῖσθε, δῆλοι ἔσεσθε ὡς ὀργιζόμενοι
τοῖς πεπραγμένοις· εἰ δὲ ἀποψηφιεῖσθε, ὀφθήσεσθε τῶν
αὐτῶν ἔργων ἐπιθυμηταὶ τούτοις ὄντες, καὶ οὐχ ἕξετε λέ-
γειν ὅτι τὰ ὑπὸ τῶν τριάκοντα προσταχθέντα ἐποιεῖτε·
91 νυνὶ μὲν γὰρ οὐδεὶς ὑμᾶς ἀναγκάζει παρὰ τὴν ὑμετέραν
γνώμην ἀποψηφίζεσθαι. ὥστε συμβουλεύω μὴ τούτων
ἀποψηφισαμένους ὑμῶν αὐτῶν καταψηφίσασθαι. μηδ'
οἴεσθε κρύβδην τὴν ψῆφον εἶναι· φανερὰν γὰρ τῇ πόλει
τὴν ὑμετέραν γνώμην ποιήσετε.

92 Βούλομαι δὲ ὀλίγα ἑκατέρους ἀναμνήσας καταβαί-
νειν, τούς τε ἐξ ἄστεος καὶ τοὺς ἐκ Πειραιῶς, ἵνα τὰς
ὑμῖν διὰ τούτων γεγενημένας συμφορὰς παραδείγματα
ἔχοντες τὴν ψῆφον φέρητε. καὶ πρῶτον μὲν ὅσοι ἐξ ἄ-
στεός ἐστε, σκέψασθε ὅτι ὑπὸ τούτων οὕτω σφόδρα ἤρ-

88, 1. τεθνεώτων C: τεθνειότων ς. 4. εἰ] οἱ X. 6. ἐπ' C, ἤπου X, Reiskius ἤ που ἐπ'. 89, 1. βοηθῆσαι C. 2. πολὺ] πολλοὶ C. ῥᾷον Reiskius; libri ῥᾴδιον. πάσχετε C. 3. ὑπὲρ CX: περὶ ς. 91, 4. εἶναι add C. 92, 2. πειραιέως C. item § 94 et 95. 3. τούτων C.

χεσθε, ὥστε ἀδελφοῖς καὶ υἱέσι καὶ πολίταις ἠναγκάζε-
σθε πολεμεῖν τοιοῦτον πόλεμον, ἐν ᾧ ἡττηθέντες μὲν
τοῖς νικήσασι τὸ ἴσον ἔχετε, νικήσαντες δ' ἂν τούτοις ἐδου-
93 λεύετε. καὶ τοὺς ἰδίους οἴκους οὗτοι μὲν ἂν ἐκ τῶν πρα-
γμάτων μεγάλους ἐκτήσαντο, ὑμεῖς δὲ διὰ τὸν πρὸς ἀλ-
λήλους πόλεμον ἐλάττους ἔχετε· συνωφελεῖσθαι μὲν γὰρ
ὑμᾶς οὐκ ἠξίουν, συνδιαβάλλεσθαι δ' ἠνάγκαζον, εἰς το-
σοῦτον ὑπεροψίας ἐλθόντες ὥστε οὐ τῶν ἀγαθῶν κοινού-
μενοι πιστοὺς ὑμᾶς ἐκτῶντο, ἀλλὰ τῶν ὀνειδῶν μεταδι-
94 δόντες εὔνους ᾤοντο εἶναι. ἀνθ' ὧν ὑμεῖς νῦν ἐν τῷ θαῤῥα-
λέῳ ὄντες, καθ' ὅσον δύνασθε, καὶ ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν καὶ
129 ὑπὲρ τῶν ἐκ Πειραιῶς τιμωρήσασθε, ἐνθυμηθέντες μὲν
ὅτι ὑπὸ τούτων πονηροτάτων ὄντων ἤρχεσθε, ἐνθυμηθέν-
τες δὲ ὅτι μετ' ἀνδρῶν νῦν ἀρίστων πολιτεύεσθε καὶ τοῖς πο-
λεμίοις μάχεσθε καὶ περὶ τῆς πόλεως βουλεύεσθε, ἀναμνη-
σθέντες δὲ τῶν ἐπικούρων, οὓς οὗτοι φύλακας τῆς σφετέ-
ρας ἀρχῆς καὶ τῆς ὑμετέρας δουλείας εἰς τὴν ἀκρόπολιν
95 κατέστησαν. καὶ πρὸς ὑμᾶς μὲν ἔτι πολλῶν ὄντων εἰπεῖν
τοσαῦτα λέγω. ὅσοι δ' ἐκ Πειραιῶς ἐστέ, πρῶτον μὲν
τῶν ὅπλων ἀναμνήσθητε, ὅτι πολλὰς μάχας ἐν τῇ ἀλλο-
τρίᾳ μαχεσάμενοι οὐχ ὑπὸ τῶν πολεμίων ἀλλ' ὑπὸ τού-
των εἰρήνης οὔσης ἀφῃρέθητε τὰ ὅπλα, ἔπειθ' ὅτι ἐξεκη-
ρύχθητε μὲν ἐκ τῆς πόλεως, ἣν ὑμῖν οἱ πατέρες παρέδο-
96 σαν, φεύγοντας δὲ ὑμᾶς ἐκ τῶν πόλεων ἐξῃτοῦντο. ἀνθ'
ὧν ὀργίσθητε μὲν ὥσπερ ὅτ' ἐφεύγετε, ἀναμνήσθητε δὲ καὶ
τῶν ἄλλων κακῶν ἃ πεπόνθατε ὑπ' αὐτῶν, οἳ τοὺς μὲν
ἐκ τῆς ἀγορᾶς τοὺς δ' ἐκ τῶν ἱερῶν συναρπάζοντες βιαίως
ἀπέκτειναν, τοὺς δὲ ἀπὸ τέκνων καὶ γονέων καὶ γυναι-
κῶν ἀφέλκοντες φονέας αὑτῶν ἠνάγκασαν γενέσθαι καὶ
οὐδὲ ταφῆς τῆς νομιζομένης εἴασαν τυχεῖν, ἡγούμενοι τὴν
αὑτῶν ἀρχὴν βεβαιοτέραν εἶναι τῆς παρὰ τῶν θεῶν τιμω-

v. 3. et 93, 3. ἔχετε CX: εἴχετε ς. 93, 5. κινούμενοι C. 6. ὀνειδιῶν CX. 94, 4. πονηροτάτων Reiskius; libri πονηροτέρων. 7. σφετέρας Marklandus: ὑμετέρας ς. 96, 1. ἐξῃτοῦντο Stephanus; ἐξητοῦντο CX. 5. ἀπέκτενον C, ἀπέκτεινον X, ἀπέκτανον Stephaniana. 6. ἀφέλκοντες Reiskius: ἀφελόντες ς.

97ρίας. ὅσοι δὲ τὸν θάνατον διέφυγον, πολλαχοῦ κινδυνεύ-
σαντες καὶ εἰς πολλὰς πόλεις πλανηθέντες καὶ πανταχό-
χόθεν ἐκκηρυττόμενοι, ἐνδεεῖς ὄντες τῶν ἐπιτηδείων, οἱ μὲν
ἐν πολεμίᾳ τῇ πατρίδι τοὺς παῖδας καταλιπόντες, οἱ δ'
ἐν ξένῃ γῇ, πολλῶν ἐναντιουμένων ἤλθετε εἰς τὸν Πειραιᾶ.
πολλῶν δὲ καὶ μεγάλων κινδύνων ὑπαρξάντων ἄνδρες
ἀγαθοὶ γενόμενοι τοὺς μὲν ἠλευθερώσατε, τοὺς δ' εἰς τὴν
98πατρίδα κατηγάγετε. εἰ δὲ ἐδυστυχήσατε καὶ τούτων
ἡμάρτετε, αὐτοὶ μὲν ἂν δείσαντες ἐφεύγετε μὴ πάθητε
τοιαῦτα οἷα καὶ πρότερον, καὶ οὔτ' ἂν ἱερὰ οὔτε βωμοὶ
ὑμᾶς ἀδικουμένους διὰ τοὺς τούτων τρόπους ὠφέλησαν, ἃ
καὶ τοῖς ἀδικοῦσι σωτήρια γίνεται· οἱ δὲ παῖδες ὑμῶν,
ὅσοι μὲν ἐνθάδε ἦσαν, ὑπὸ τούτων ἂν ὑβρίζοντο, οἱ δ' ἐπὶ
ξένης μικρῶν ἂν ἕνεκα συμβολαίων ἐδούλευον ἐρημίᾳ
τῶν ἐπικουρησόντων.
99 Ἀλλὰ γὰρ οὐ τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι βούλομαι λέγειν,
τὰ πραχθέντα ὑπὸ τούτων οὐ δυνάμενος εἰπεῖν· οὐδὲ γὰρ
ἑνὸς κατηγόρου οὐδὲ δυοῖν ἔργον ἐστίν, ἀλλὰ πολλῶν.
ὅμως δὲ τῆς ἐμῆς προθυμίας οὐδὲν ἐλλέλειπται ὑπὲρ τῶν
ἱερῶν, ἃ οὗτοι τὰ μὲν ἀπέδοντο τὰ δ' εἰσιόντες ἐμίαι-
νον, ὑπέρ τε τῆς πόλεως, ἣν μικρὰν ἐποίουν, ὑπέρ τε τῶν
νεωρίων, ἃ καθεῖλον, καὶ ὑπὲρ τῶν τεθνεώτων, οἷς ὑμεῖς,
ἐπειδὴ ζῶσιν ἐπαμῦναι οὐκ ἠδύνασθε, ἀποθανοῦσι βοηθή-
100σατε. οἶμαι δ' αὐτοὺς ἡμῶν τε ἀκροᾶσθαι καὶ ὑμᾶς εἴ-
σεσθαι τὴν ψῆφον φέροντας, ἡγουμένους, ὅσοι μὲν ἂν τού-
των ἀποψηφίσησθε, αὐτῶν θάνατον καταψηφιεῖσθαι, ὅσοι
δ' ἂν παρὰ τούτων δίκην λάβωσιν, ὑπὲρ αὐτῶν τιμωρίας
πεποιημένους.

Παύσομαι κατηγορῶν. ἀκηκόατε, ἑωράκατε, πεπόν-
θατε, ἔχετε. δικάζετε.

98, 5. σωτήρια Reiskius, σωτηρία X, σωτηρία ς. 7. ἂν post μικρῶν om C. 99, 4. οὐδὲν add Canterus. 100, 1. ἡμῶν Augerus: ὑμῶν ς.

13.

ΚΑΤΑ ΑΓΟΡΑΤΟΥ ΕΝΔΕΙΞΕΩΣ.

Προσήκει μέν, ὦ ἄνδρες δικασταί, πᾶσιν ὑμῖν τιμω-
ρεῖν ὑπὲρ τῶν ἀνδρῶν οἳ ἀπέθανον εὖνοι ὄντες τῷ πλήθει
τῷ ὑμετέρῳ, προσήκει δὲ κἀμοὶ οὐχ ἥκιστα· κηδεστὴς
γάρ μοι ἦν Διονυσόδωρος καὶ ἀνεψιός. τυγχάνει οὖν
ἐμοὶ ἡ αὐτὴ ἔχθρα πρὸς Ἀγόρατον τουτονὶ καὶ τῷ πλήθει
τῷ ὑμετέρῳ ὑπάρχουσα· ἔπραξε γὰρ οὗτος τοιαῦτα, δι' ἃ
ὑπ' ἐμοῦ νυνὶ εἰκότως μισεῖται, ὑπό τε ὑμῶν, ἂν θεὸς θέλῃ,
130 2 δικαίως τιμωρηθήσεται. Διονυσόδωρον γὰρ τὸν κηδεστὴν
τὸν ἐμὸν καὶ ἑτέρους πολλούς, ὧν δὴ τὰ ὀνόματα ἀκούσε-
σθε, ἄνδρας ὄντας ἀγαθοὺς περὶ τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον,
ἐπὶ τῶν τριάκοντα ἀπέκτεινε, μηνυτὴς κατ' ἐκείνων γενό-
μενος. ποιήσας δὲ ταῦτα ἐμὲ μὲν ἰδίᾳ καὶ ἕκαστον τῶν
προσηκόντων μεγάλα ἐζημίωσε, τὴν δὲ πόλιν κοινῇ πᾶ-
σαν τοιούτων ἀνδρῶν ἀποστερήσας οὐ μικρά, ὡς ἐγὼ νομί-
3 ζω, ἔβλαψεν. ἐγὼ οὖν, ἄνδρες δικασταί, δίκαιον καὶ
ὅσιον ἡγοῦμαι εἶναι καὶ ἐμοὶ καὶ ὑμῖν ἅπασι τιμωρεῖ-
σθαι καθ' ὅσον ἕκαστος δύναται· καὶ ποιοῦσι ταῦτα νο-
μίζω ἡμῖν καὶ παρὰ θεῶν καὶ παρ' ἀνθρώπων ἄμεινον ἂν
γίγνεσθαι. δεῖ δ' ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐξ ἀρχῆς τῶν
4 πραγμάτων ἁπάντων ἀκοῦσαι, ἵν' εἰδῆτε πρῶτον μὲν ᾧ
τρόπῳ ὑμῖν ἡ δημοκρατία κατελύθη καὶ ὑφ' ὅτου, ἔπει-
τα ᾧ τρόπῳ οἱ ἄνδρες ὑπ' Ἀγοράτου ἀπέθανον, καὶ δὴ ὅ
τι ἀποθνήσκειν μέλλοντες ἐπέσκηψαν· ἅπαντα γὰρ ταῦτα
ἀκριβῶς ἂν μαθόντες ἥδιον καὶ ὁσιώτερον Ἀγοράτου του-
τουῒ καταψηφίζοισθε. ὅθεν οὖν ἡμεῖς τε ῥᾷστα διδάξο-
μεν καὶ ὑμεῖς μαθήσεσθε, ἐντεῦθεν ὑμῖν ἄρξομαι διη-
γεῖσθαι.

5 Ἐπειδὴ γὰρ αἱ νῆες αἱ ὑμέτεραι διεφθάρησαν καὶ τὰ
πράγματα ἐν τῇ πόλει ἀσθενέστερα ἐγεγένητο, οὐ πολ-

§. 1, 5. Ἀγόρατον] Ἀγοράκριτον Reiskius Animadv. p. 57. 7. νῦν C. 2, 5. ἰδίᾳ C. 4, 2. ὑμῖν — τρόπῳ om C. 3. δὴ ὅτι Marklandus: διότι ς. 6. καταψηφίζεσθε C. 7. ὑμῖν om C. 5, 2. ἐγεγένητο CX: ἐγεγένητο ς.

λῳ χρόνῳ ὕστερον αἵ τε νῆες αἱ Λακεδαιμονίων ἐπὶ τὸν
Πειραιᾶ ἀφικνοῦνται, καὶ ἅμα λόγοι πρὸς Λακεδαιμο-
6 νίους περὶ τῆς εἰρήνης ἐγίγνοντο. ἐν δὲ τῷ χρόνῳ τούτῳ οἱ
βουλόμενοι νεώτερα πράγματα ἐν τῇ πόλει γίγνεσθαι
ἐπεβούλευον, νομίζοντες κάλλιστον καιρὸν εἰληφέναι καὶ
μάλιστα ἐν τῷ τότε χρόνῳ τὰ πράγματα, ὡς αὐτοὶ ἠβού-
7 λοντο, καταστήσασθαι. ἡγοῦντο δὲ οὐδὲν ἄλλο σφίσιν
ἐμποδὼν εἶναι ἢ τοὺς τοῦ δήμου προεστηκότας καὶ τοὺς
στρατηγοῦντας καὶ ταξιαρχοῦντας. τούτους οὖν ἐβούλοντο
ἁμωσγέπως ἐκποδὼν ποιήσασθαι, ἵνα ῥᾳδίως ἃ βούλοιν-
το διαπράττοιντο. πρῶτον μὲν οὖν Κλεοφῶντι ἐπέθεντο ἐκ
8 τρόπου τοιούτου. ὅτε γὰρ ἡ πρώτη ἐκκλησία περὶ τῆς εἰ-
ρήνης ἐγίγνετο, καὶ οἱ παρὰ Λακεδαιμονίων ἥκοντες ἔλε-
γον ἐφ᾽ οἷς ἕτοιμοι εἶεν τὴν εἰρήνην ποιεῖσθαι Λακεδαιμό-
νιοι, εἰ κατασκαφείη τῶν τειχῶν τῶν μακρῶν ἐπὶ δέκα στά-
δια ἑκατέρου, τότε ὑμεῖς τε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐκ ἠνέ-
σχεσθε ἀκούσαντες περὶ τῶν τειχῶν τῆς κατασκαφῆς,
Κλεοφῶν τε ὑπὲρ ὑμῶν πάντων ἀναστὰς ἀντεῖπεν ὡς
9 οὐδενὶ τρόπῳ οἷόν τε εἴη ποιεῖν ταῦτα. μετὰ δὲ ταῦτα
Θηραμένης, ἐπιβουλεύων τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ, ἀναστὰς
λέγει ὅτι, ἐὰν αὐτὸν ἕλησθε περὶ τῆς εἰρήνης πρεσβευτὴν
αὐτοκράτορα, ποιήσει ὥστε μήτε τῶν τειχῶν διελεῖν μήτε
ἄλλο τὴν πόλιν ἐλαττῶσαι μηδέν. οἴοιτο δὲ καὶ ἄλλο τι
10 ἀγαθὸν παρὰ Λακεδαιμονίων τῇ πόλει εὑρήσεσθαι. πει-
σθέντες δὲ ὑμεῖς εἵλεσθε ἐκεῖνον πρεσβευτὴν αὐτοκράτορα,
ὃν τῷ προτέρῳ ἔτει στρατηγὸν χειροτονηθέντα ἀπεδοκιμά-
σατε, οὐ νομίζοντες εὔνουν εἶναι τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ.
11 ἐκεῖνος μὲν οὖν ἐλθὼν εἰς Λακεδαίμονα ἔμεινεν ἐκεῖ πο-
λὺν χρόνον, καταλιπὼν ὑμᾶς πολιορκουμένους, εἰδὼς τὸ
ὑμέτερον πλῆθος ἐν ἀπορίᾳ ἐχόμενον καὶ διὰ τὸν πόλεμον
καὶ τὰ κακὰ τοὺς πολλοὺς τῶν ἐπιτηδείων ἐνδεεῖς ὄντας,

v. 1. *Λακεδαιμονίων—πρὸς* om C. 7, 5. *ἐκ τρόπου τοιούτου*] *τρόπῳ τοιούτῳ* C. 8, 3. *ἕτοιμοι εἶεν*] *ἠτιμοῖεν* X. 6. *ἀκούοντες*] *τοιαῦτα ἀκούσαντες* C. 9, 1. *δὲ* om C. 4. *ποιήσει* Stephanus, *ποιήσειν* CX. 11, 1. *ἔμεινεν* C: *ἔμενεν* ς. 4. *καὶ τὰ κατὰ*] *καὶ τὰ κακὰ* X, om C.

νομίζων, εἰ διαθείη ὑμᾶς ἀπόρως, ὥσπερ διέθηκεν, ἀσμέ-
2νως ὁποιαντινοῦν ἐθελῆσαι ἂν εἰρήνην ποιήσασθαι. οἱ δ'
ἐνθάδε ὑπομένοντες καὶ ἐπιβουλεύοντες καταλῦσαι τὴν
δημοκρατίαν εἰς ἀγῶνα Κλεοφῶντα καθιστᾶσι, πρόφασιν
μὲν ὅτι οὐκ ἦλθεν εἰς τὰ ὅπλα ἀναπαυσόμενος, τὸ δ'
ἀληθὲς ὅτι ἀντεῖπεν ὑπὲρ ὑμῶν μὴ καθαιρεῖν τὰ τείχη.
ἐκείνῳ μὲν οὖν δικαστήριον παρασκευάσαντες καὶ εἰσελ-
θόντες οἱ βουλόμενοι ὀλιγαρχίαν καταστήσασθαι ἀπέκτει-
3ναν ἐν τῇ προφάσει ταύτῃ. Θηραμένης δὲ ὕστερον ἀφι-
κνεῖται ἐκ Λακεδαίμονος. προσιόντες δ' αὐτῷ τῶν τε
στρατηγῶν τινὲς καὶ τῶν ταξιάρχων, ὧν ἦν Στρομβι-
3χίδης καὶ Διονυσόδωρος, καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν πολιτῶν
εὐνοοῦντες ὑμῖν, ὥς γ' ἐδήλωσαν ὕστερον, ἠγανάκτουν σφό-
δρα. ἦλθε γὰρ φέρων εἰρήνην τοιαύτην, ἣν ἡμεῖς ἔργῳ μα-
θόντες ἔγνωμεν· πολλοὺς γὰρ τῶν πολιτῶν καὶ ἀγαθοὺς
ἀπολέσαμεν, καὶ αὐτοὶ ὑπὸ τῶν τριάκοντα ἐξηλάθημεν.
4ἦν γὰρ ἀντὶ μὲν τοῦ ἐπὶ δέκα στάδια τῶν μακρῶν τειχῶν
διελεῖν ὅλα τὰ μακρὰ τείχη διασκάψαι, ἀντὶ δὲ τοῦ
ἄλλο τι ἀγαθὸν τῇ πόλει εὑρέσθαι τάς τε ναῦς παρα-
δοῦναι τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ τὸ περὶ τὸν Πειραιᾶ τεῖ-
5χος περιελεῖν. ὁρῶντες δὲ οὗτοι οἱ ἄνδρες ὀνόματι μὲν εἰ-
ρήνην λεγομένην, τῷ δ' ἔργῳ τὴν δημοκρατίαν καταλυο-
μένην, οὐκ ἔφασαν ἐπιτρέψαι ταῦτα γενέσθαι, οὐκ ἐλε-
οῦντες ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὰ τείχη, εἰ πεσεῖται, οὐδὲ
κηδόμενοι τῶν νηῶν, εἰ Λακεδαιμονίοις παραδοθήσονται,
(οὐδὲν γὰρ αὐτοῖς τούτων πλεῖον ἢ ὑμῶν ἑκάστῳ προσῆ-
6κεν), ἀλλ' αἰσθόμενοι ἐκ τοῦ τρόπου τούτου τὸ ὑμετέρον
πλῆθος καταλυθησόμενον, οὐδ' (ὥς φασί τινες) οὐκ ἐπι-
θυμοῦντες εἰρήνην γίγνεσθαι, ἀλλὰ βουλόμενοι βελτίω
ταύτης εἰρήνην τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων ποιήσασθαι. ἐνό-
μιζον δὲ δυνήσεσθαι, καὶ ἔπραξαν ἂν ταῦτα, εἰ μὴ ὑπ'
7Ἀγοράτου τουτουῒ ἀπώλοντο. γνοὺς δὲ ταῦτα Θηραμένης

13, 3. στρατηγῶν Marklandus; libri στρατιωτῶν. ταξιάρχων X: ταξιαρχῶν ς. 14, 2. διασκάψαι] immo κατασκάψαι. 16, 3. γί-γνεσθαι — εἰρήνην om C.

καὶ οἱ ἄλλοι οἱ ἐπιβουλεύοντες ὑμῖν, ὅτι εἰσί τινες οἳ κω-
λύσουσι τὸν δῆμον καταλυθῆναι καὶ ἐναντιώσονται περὶ
τῆς ἐλευθερίας, εἵλοντο, πρὶν τὴν ἐκκλησίαν τὴν περὶ τῆς
εἰρήνης γενέσθαι, τούτους πρῶτον εἰς διαβολὰς καὶ κιν-
δύνους καταστῆσαι, ἵνα μηδεὶς ἐκεῖ ὑπὲρ τοῦ ὑμετέρου
18 πλήθους ἀντιλέγοι. ἐπιβουλὴν οὖν τοιαύτην ἐπιβουλεύ-
ουσι. πείθουσι γὰρ Ἀγόρατον τουτονὶ μηνυτὴν κατὰ τῶν
στρατηγῶν καὶ τῶν ταξιάρχων γενέσθαι, οὐ ξυνειδότα
ἐκείνοις ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι οὐδέν (οὐ γὰρ δήπου ἐκεῖνοι
οὕτως ἀνόητοι ἦσαν καὶ ἄφιλοι, ὥστε περὶ τηλικούτων ἂν
πραγμάτων πράττοντες Ἀγόρατον ὡς πιστὸν καὶ εὔνουν,
δοῦλον καὶ ἐκ δούλων ὄντα, παρεκάλεσαν), ἀλλ' ἐδόκει
19 αὐτοῖς οὗτος ἐπιτήδειος εἶναι μηνυτής. ἐβούλοντο οὖν
ἄκοντα δοκεῖν αὐτὸν καὶ μὴ ἑκόντα μηνύειν, ὅπως πιστό-
τερα ὑμῖν ὑποφαίνοιτο. ὡς δὲ ἑκὼν ἐμήνυσε, καὶ ὑμᾶς
οἶμαι ἐκ τῶν πεπραγμένων αἰσθήσεσθαι. ἐκπέμπουσι
γὰρ εἰς τὴν βουλὴν τὴν πρὸ τῶν τριάκοντα βουλεύουσαν
Θεόκριτον τὸν τοῦ Ἐλαφοστίκτου καλούμενον· ὁ δὲ Θεό-
20 κριτος οὗτος ἑταῖρος ἦν τῷ Ἀγοράτῳ καὶ ἐπιτήδειος. ἡ δὲ
βουλὴ ἡ πρὸ τῶν τριάκοντα βουλεύουσα διέφθαρτο καὶ
ὀλιγαρχίας ἐπεθύμει, ὡς ἴστε, μάλιστα. τεκμήριον δέ·
οἱ γὰρ πολλοὶ ἐξ ἐκείνης τῆς βουλῆς τὴν ὑστέραν βουλὴν
τὴν ἐπὶ τῶν τριάκοντα ἐβούλευον. τοῦ δ' ἕνεκα ταῦτα
λέγω ὑμῖν; ἵν' εἰδῆτε ὅτι τὰ ψηφίσματα τὰ ἐξ ἐκείνης
τῆς βουλῆς οὐκέτι εὐνοίᾳ τῇ ὑμετέρᾳ ἀλλ' ἐπὶ καταλύ-
σει τοῦ δήμου τοῦ ὑμετέρου ἅπαντα ἐλέγετο, καὶ ὡς
21 τοιούτοις οὖσιν αὐτοῖς τὸν νοῦν ἧσσον προσέχητε. εἰσελ-
θὼν δὲ εἰς ταύτην τὴν βουλὴν ἐν ἀπορρήτῳ Θεόκριτος μη-
νύει ὅτι συλλέγονταί τινες ἐναντιωσόμενοι τοῖς τότε καθι-
σταμένοις πράγμασι. τὰ μὲν οὖν ὀνόματα οὐκ ἔφη αὐ-

v. 4. τούτους Marklandus: τοῦτον ς. 18, 1. ἀντιλέγοι X: ἀν-τιλέγῃ ς. 7. δούλων] δούλης C. conf. § 70, 3. 19, 3. Malim ἀποφαίνοιτο. 5. τὴν ante πρὸ om C. 6. ἐλαφροστίκτου C.
20, 2. ἡ ante πρὸ om X. 4. ὑστέραν Taylorus; libri ὑμετέραν. 5. Articulum ante ἐπὶ addidit Reiskius, ante ἐξ ego addidi.
21, 1. οὖσιν] οὐκ οὖσιν X. ἧσσον Reiskius: μὴ C.

τῶν ἐρεῖν καθ' ἕκαστον· ὅρκους τε γὰρ ὀμωμοκέναι τοὺς
αὐτοὺς ἐκείνοις, καὶ εἶναι ἑτέρους οἳ ἐροῦσι τὰ ὀνόματα, αυ-
2τὸς δὲ οὐκ ἄν ποτε ποιῆσαι ταῦτα. καίτοι εἰ μὴ ἐκ πα-
ρασκευῆς ἐμηνύετο, πῶς οὐκ ἂν ἠνάγκασεν ἡ βουλὴ εἰ-
πεῖν τὰ ὀνόματα Θεόκριτον καὶ μὴ ἀνώνυμον τὴν μήνυσιν
ποιήσασθαι; νυνὶ δὲ τοῦτο τὸ ψήφισμα ἐψηφίσατο.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

3 Ἐπειδὴ τοίνυν τοῦτο τὸ ψήφισμα ἐψηφίσθη, κατέρ-
χονται ἐπὶ τὸν Ἀγόρατον εἰς τὸν Πειραιᾶ οἱ αἱρεθέντες
τῶν βουλευτῶν, καὶ περιτυχόντες αὐτῷ ἐν ἀγορᾷ ἐζήτουν
ἄγειν. παραγενόμενος δὲ Νικίας καὶ Νικομένης καὶ
ἄλλοι τινές, ὁρῶντες τὰ πράγματα οὐχ οἷα βέλτιστα ἐν
τῇ πό"λει ὄντα, ἄγειν μὲν τὸν Ἀγόρατον οὐκ ἔφασαν
προήσεσθαι, ἀφῃροῦντο δὲ καὶ ἠγγυῶντο καὶ ὡμολόγουν
4παρέξειν εἰς τὴν βουλήν. γραψάμενοι δὲ οἱ βουλευταὶ
τὰ ὀνόματα τῶν ἐγγυωμένων καὶ κωλυόντων, ἀπιόντες
ᾤχοντο εἰς ἄστυ. ὁ δὲ Ἀγόρατος καὶ οἱ ἐγγυηταὶ κα-
θίζουσιν ἐπὶ τὸν βωμὸν Μουνυχίασιν· ἐπειδὴ δὲ ἐκάθι-
σαν, ἐβουλεύοντο τί χρὴ ποιεῖν. ἐδόκει οὖν τοῖς ἐγγυηταῖς
καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἐκποδὼν ποιῆσαι τὸν Ἀγόρατον
25ὡς τάχιστα, καὶ παρορμίσαντες δύο πλοῖα Μουνυχία-
σιν ἐδέοντο αὐτοῦ παντὶ τρόπῳ ἀπελθεῖν Ἀθήνηθεν, καὶ
αὐτοὶ ἔφασαν συνεκπλευσεῖσθαι, ἕως τὰ πράγματα κα-
ταστ αίη, λέγοντες ὅτι, εἰ κομισθείη εἰς τὴν βουλήν, βα-
σανιζόμενος ἴσως ἀναγκασθήσεται ὀνόματα εἰπεῖν Ἀθη-
ναίων ὧν ἂν ὑποβάλωσιν οἱ βουλόμενοι κακόν τι ἐν τῇ
26πόλει ἐργάζεσθαι. ταῦτα ἐκείνων δεομένων, καὶ παρα-
σκευασάντων πλοῖα, καὶ αὐτῶν ἑτοίμων ὄντων συνεκπλεῖν,
οὐκ ἠθέλησε πείθεσθαι αὐτοῖς Ἀγόρατος οὑτοσί. καίτοι,
ὦ Ἀγόρατε, εἰ μή τί σοι ἦν παρεσκευασμένον καὶ ἐπί-
στευες μηδὲν κακὸν πείσεσθαι, πῶς οὐκ ἂν ᾤχου καὶ

22, 4. δὲ add CX. ψηφίσατο C, ψηφίσετε X: ψηφίσεσθαι ς. 5. ΨΗΦΙΣΜΑ] add C. 23, 2. αἱρεθέντες Reiskius; libri διαιρεθέντες. 7. προαήσεσθαι X. 24, 2. τὸ ὄνομα CX. 3. ἄστυ] τὸ ἄστυ C. 4. ἐκάθισαν C: ἐκίνησαν ς. 25, 1, παρορμήσαντα C. 6. ὑποβάλωσιν C, ὑποβάλλωσιν ς.

πλοίων παρεσκευασμένων καὶ τῶν ἐγγυητῶν ἑτοίμων ὄν-
των σοι συνεκπλεῖν; ἔτι γὰρ οἷόν τέ σοι ἦν, καὶ οὔπω ἡ
27*βουλή σου ἐκράτει. ἀλλὰ μὲν δὴ οὐχ ὅμοιά γε σοὶ καὶ*
ἐκείνοις ὑπῆρχε. πρῶτον μέν γε Ἀθηναῖοι ἦσαν ὥστε οὐκ
ἐδεδίεσαν βασανισθῆναι· ἔπειτα πατρίδα σφετέραν αὐ-
τῶν καταλιπόντες ἕτοιμοι ἦσαν συνεκπλεῖν μετὰ σοῦ,
ἡγησάμενοι ταῦτα μᾶλλον λυσιτελεῖν ἢ τῶν πολιτῶν
πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς ὑπὸ σοῦ ἀδίκως ἀπολέσθαι. σοὶ
δὲ πρῶτον μὲν κίνδυνος ἦν βασανισθῆναι ὑπομείναντι,
28*ἔπειτα οὐ πατρίδα ἂν σαυτοῦ ἀπέλιπες· ὥστ' ἐκ παντὸς*
τρόπου σοὶ μᾶλλον ἐκπλεῦσαι ἢ ἐκείνοις συνέφερεν, εἰ
μή τι ἦν ᾧ ἐπίστευες. νῦν δὲ ἄκων μὲν προσποιῇ, ἑκὼν
δὲ πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς Ἀθηναίων ἀπέκτεινας. ὡς δὲ
παρεσκευάσθη ἅπαντα ἃ ἐγὼ λέγω, καὶ μάρτυρές εἰσι
καὶ αὐτὸ τὸ ψήφισμα σοῦ τὸ τῆς βουλῆς καταμαρ-
τυρήσει.

29 ΨΗΦΙΣΜΑ.

Ἐπειδὴ τοίνυν τοῦτο τὸ ψήφισμα ἐψηφίσθη καὶ
ἦλθον οἱ ἐκ τῆς βουλῆς Μουνυχίαζε, ἑκὼν ἀνέστη Ἀγό-
ρατος ἀπὸ τοῦ βωμοῦ· καίτοι νῦν γε βίᾳ φησὶν ἀφαιρε-
30*θῆναι. ἐπειδὴ δὲ εἰς τὴν βουλὴν ἐκομίσθη, ἀπογράφει*
Ἀγόρατος πρῶτον μὲν τῶν αὑτοῦ ἐγγυητῶν τὰ ὀνόματα,
ἔπειτα τῶν στρατηγῶν καὶ τῶν ταξιάρχων, ἔπειτα δὲ
καὶ ἄλλων τινῶν πολιτῶν. ἡ δὲ ἀρχὴ αὕτη τοῦ παντὸς
κακοῦ ἐγένετο. ὡς δὲ ἀπέγραψε τὰ ὀνόματα, οἶμαι μὲν
καὶ αὐτὸν ὁμολογήσειν· εἰ δὲ μή, ἐπ' αὐτοφώρῳ ἐγὼ αὐ-
τὸν ἐξελέγξω. Ἀπόκριναι δή μοι.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ.

31 *Ἐβούλοντο τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἔτι πλειόνων*
αὐτὸν τὰ ὀνόματα ἀπογράψαι· οὕτω σφόδρα ἔρρωτο ἡ
βουλὴ κακόν τι ἐργάζεσθαι αὐτόν, ὥστ' οὐκ ἐδόκει αὐ-

28, 2. ἐκπλεῦσαι ἢ ἐκείνοις C: ἢ ἐκείνοις ἐκπλεῦσαι ς. 4. ὡς δὲ Marklandus; libri ὥστε. 6. σοῦ τὸ Reiskius, τοῦτο C: οὕτω ς.
29, 3. Ἀγόρατος] ὁ ἀγόρατος C. 30, 8. Titulum add C.
31, 2. αὐτὸν Taylorus; libri αὐτοί. 5. αὐτὸν ὥστ' C, αὐτὸς X: αὐτὸς δ' ς.

τοῖς ἅπαντα τἀληθῆ πω κατηγορηκέναι. τούτους μὲν οὖν ἅπαντας ἑκὼν ἀπογράφει, οὐδεμιᾶς αὐτῷ ἀνάγκης οὔσης.
32 μετὰ τοῦτο προσαπογράφει ἑτέρους τῶν πολιτῶν. ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐκκλησία Μουνυχίασιν ἐν τῷ θεάτρῳ ἐγίγνετο, οὕτω σφόδρα τινὲς ἐπεμελοῦντο ὅπως καὶ ἐν τῷ δήμῳ περὶ τῶν στρατηγῶν καὶ τῶν ταξιάρχων μήνυσις γένοιτο (περὶ δὲ τῶν ἄλλων ἀπέχρη ἐν τῇ βουλῇ μήνυσις ἡ γεγενημένη), ὥστε καὶ ἐκεῖ παράγουσιν εἰς τὸν δῆμον. Καί μοι ἀπόκριναι, ὦ Ἀγόρατε· οὐ γὰρ οἶμαί σε ἔξαρον γενέσθαι ἃ ἐναντίον Ἀθηναίων ἁπάντων ἐποίησας.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ.

3 Ὁμολογεῖ μὲν καὶ αὐτός, ὅμως δὲ καὶ τὰ ψηφίσματα ὑμῖν τοῦ δήμου ἀναγνώσεται.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Ὅτι μὲν ἀπέγραψεν Ἀγόρατος οὑτοσὶ τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τὰ ὀνόματα, καὶ τὰ ἐν τῇ βουλῇ καὶ τὰ ἐν τῷ δήμῳ, καὶ ἔστι φονεὺς ἐκείνων, σχεδόν τι οἶμαι ὑμᾶς ἐπίστασθαι· ὡς τοίνυν ἁπάντων τῶν κακῶν αἴτιος τῇ πόλει ἐγένετο καὶ οὐδ' ὑφ' ἑνὸς αὐτὸν προσήκει ἐλεεῖσθαι,
4 ἐγὼ οἶμαι ὑμῖν ἐν κεφαλαίοις ἀποδείξειν. ἐπειδὴ γὰρ
3 ἐκεῖνοι συλληφθέντες ἐδέθησαν, τότε καὶ ὁ Λύσανδρος εἰς τοὺς λιμένας τοὺς ὑμετέρους εἰσέπλευσε, καὶ αἱ νῆες αἱ ὑμέτεραι Λακεδαιμονίοις παρεδόθησαν, καὶ τὰ τείχη κατεσκάφη, καὶ οἱ τριάκοντα κατέστησαν, καὶ τοιοῦ-
5 τον δεινὸν τῇ πόλει ἐγένετο. ἐπειδὴ τοίνυν οἱ τριάκοντα κατεστάθησαν, εὐθέως κρίσιν τοῖς ἀνδράσι τούτοις ἐποίουν ἐν τῇ βουλῇ, ὁ δὲ δῆμος ἐν τῷ δικαστηρίῳ ἐν δισχιλίοις ἐψηφίσατο. Καί μοι ἀνάγνωθι τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

6 Εἰ μὲν οὖν ἐν τῷ δικαστηρίῳ ἐκρίνοντο, ῥᾳδίως ἂν ἐσῴζοντο· ἅπαντες γὰρ ἤδη ἐγνωκότες ἦτε οὗ ἦν κακοῦ ἡ πόλις, ἐν ᾧ οὐδὲν ἔτι ὠφελεῖν ἐδύνασθε· νῦν δ' εἰς τὴν

32, 5. ἢ] μὲν ἢ X. 7. οὐ γὰρ C: ἀλλ' ς. 9. Titulum ΕΡΩΤΗΣΙΣ add C. 33, 2. τοῦ] Reiskius τὰ τοῦ. 34, 3. ἡμετέρους C, et mox ἡμέτεραι. 5. κατεσκάφη] libri κατεσκάφησαν. καὶ add Reiskius. 36, 3. ᾧ] οὐ C.

βουλὴν αὐτοὺς τὴν ἐπὶ τῶν τριάκοντα εἰσάγουσιν. ἡ δὲ
κρίσις τοιαύτη ἐγένετο, οἵαν καὶ ὑμεῖς αὐτοὶ ἐπίστα-
37σθε. οἱ μὲν γὰρ τριάκοντα ἐκάθηντο ἐπὶ τῶν βάθρων,
οὗ νῦν οἱ πρυτάνεις καθέζονται· δύο δὲ τράπεζαι ἐν τῷ
πρόσθεν τῶν τριάκοντα ἐκείσθην· τὴν δὲ ψῆφον οὐκ εἰς
καδίσκους ἀλλὰ φανερὰν ἐπὶ τὰς τραπέζας ταύτας ἔδει
τίθεσθαι, τὴν μὲν ἐπὶ τὴν πρώτην, τὴν δὲ καθαιροῦ-
σαν ἐπὶ τὴν ὑστέραν· ὥστ' ἐκ τίνος τρόπου ἔμελλέ τις
38αὐτῶν σωθήσεσθαι; ἑνὶ δὲ λόγῳ, ὅσοι εἰς τὸ βουλευτήριον
ἐπὶ τῶν τριάκοντα εἰσῆλθον κριθησόμενοι, ἁπάντων θά-
νατος κατεγινώσκετο καὶ οὐδενὸς ἀπεψηφίσαντο, πλὴν
Ἀγοράτου τουτουΐ· τοῦτον δὲ ἀφεῖσαν ὡς εὐεργέτην ὄντα·
ἵνα δὲ εἰδῆτε ὡς πολλοὶ ὑπὸ τούτου τεθνᾶσι, βούλομαι
ὑμῖν τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἀναγνῶναι.

ΟΝΟΜΑΤΑ.

39 Ἐπειδὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, θάνατος κατεγνώ-
σθη αὐτῶν καὶ ἔδει αὐτοὺς ἀποθνήσκειν, μεταπέμπονται
εἰς τὸ δεσμωτήριον ὁ μὲν ἀδελφήν, ὁ δὲ μητέρα, ὁ δὲ
γυναῖκα, ὁ δ' ἥ τις ἦν ἑκάστῳ αὐτῶν προσήκουσα, ἵνα
τὰ ὕστατα ἀσπασάμενοι τοὺς αὐτῶν οὕτω τὸν βίον τε-
40λευτήσειαν. καὶ δὴ καὶ Διονυσόδωρος μεταπέμπεται τὴν
ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν εἰς τὸ δεσμωτήριον, γυναῖκα ἑαυτοῦ οὖ-
σαν. πυθομένη δ' ἐκείνη ἀφικνεῖται, μέλαν τε ἱμάτιον ἠμ-
φιεσμένη, ὡς εἰκὸς ἦν ἐπὶ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς τοιαύτῃ συμφορᾷ
41κεχρημένῳ. ἐναντίον δὲ τῆς ἀδελφῆς τῆς ἐμῆς Διονυσό-
δωρος τά τε οἰκεῖα τὰ ἑαυτοῦ διέθετο ὅπως αὐτῷ ἐδόκει,
καὶ περὶ Ἀγοράτου τούτου ἔλεγεν ὅτι αἴτιος ἦν τοῦ θανά-
του, καὶ ἐπέσκηπτεν ἐμοὶ καὶ Διονυσίῳ τούτῳ, τῷ ἀδελ-
φῷ τῷ αὐτοῦ, καὶ τοῖς φίλοις πᾶσι τιμωρεῖν ὑπὲρ αὐτοῦ
42Ἀγόρατον· καὶ τῇ γυναικὶ τῇ αὐτοῦ ἐπέσκηπτε, νομίζων

v. 2. ἐγένετο C: ἐγίγνετο ς. 37, 4. καδδίσκους C. 5. ἐπὶ τὴν πρώτην, τὴν δὲ] haec recepi ex C: quae post ὑστέραν legi solent, τὴν δὲ σώζουσαν ἐπὶ τὴν προτέραν, omisi cum CX. 38, 7. *ΟΝΟΜΑΤΑ*] titulum add C. 39, 1. κατεγνώσθη αὐτῶν C: αὐτῶν κατεγνώσθη ς. 3. ἀδελφόν X. 4. εἴ τις] ἥ τις CX. 40, 2. αἴτου C. 3. τε] τὸ Koen. ad Corinth. p. 72. 41, 2. ἑαυτοῦ C: αὑτοῦ ς.

αὐτὴν κύειν ἐξ αὐτοῦ, ἐὰν γένηται αὐτῇ παιδίον, φράζειν τῷ γενομένῳ ὅτι τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἀγόρατος ἀπέκτεινε, καὶ κελεύειν τιμωρεῖν ὑπὲρ αὐτοῦ ὡς φονέα ὄντα. ὡς οὖν ἀληθῆ λέγω, μάρτυρας τούτων παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

3 Οὗτοι μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὑπ' Ἀγοράτου ἀπογραφέντες ἀπέθανον· ἐπεὶ δὲ τούτους ἐκποδὼν ἐποιήσαντο οἱ τριάκοντα, σχεδὸν οἶμαι ὑμᾶς ἐπίστασθαι ὡς πολλὰ καὶ δεινὰ μετὰ ταῦτα τῇ πόλει ἐγένετο· ὧν οὗτος ἁπάντων αἴτιός ἐστιν, ἀποκτείνας ἐκείνους. ἀνιῶμαι μὲν οὖν ὑπομιμνήσκων τὰς γεγενημένας συμφορὰς τῇ πόλει,
4 ἀνάγκη δ' ἐστίν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐν τῷ παρόντι καιρῷ, ἵν' εἰδῆτε ὡς σφόδρα ὑμῖν ἐλεεῖν προσήκει Ἀγόρατον. ἴστε μὲν γὰρ τοὺς ἐκ Σαλαμῖνος τῶν πολιτῶν κομισθέντας, οἷοι ἦσαν καὶ ὅσοι, καὶ οἵῳ ὀλέθρῳ ὑπὸ τῶν τριάκοντα ἀπώλοντο· ἴστε δὲ τοὺς ἐξ Ἐλευσῖνος, ὡς πολλοὶ ταύτῃ τῇ συμφορᾷ ἐχρήσαντο· μέμνησθε δὲ καὶ τοὺς ἐνθάδε διὰ τὰς ἰδίας ἔχθρας ἀπαγομένους εἰς τὸ
5 δεσμωτήριον· οἳ οὐδὲν κακὸν τὴν πόλιν ποιήσαντες ἠναγκάζοντο αἰσχίστῳ καὶ ἀκλεεστάτῳ ὀλέθρῳ ἀπόλλυσθαι, οἱ μὲν γονέας σφετέρους αὐτῶν πρεσβύτας καταλιπόντες, οἳ ἤλπιζον ὑπὸ τῶν σφετέρων αὐτῶν παίδων γηροτροφη-
34 θέντες, ἐπειδὴ τελευτήσαιεν τὸν βίον, ταφήσεσθαι, οἱ δὲ ἀδελφὰς ἀνεκδότους, οἱ δὲ παῖδας μικροὺς πολλῆς ἔτι
6 θεραπείας δεομένους· οὕς, ὦ ἄνδρες δικασταί, ποίαν τινὰ οἴεσθε γνώμην περὶ τούτου ἔχειν, ἢ ποίαν τινὰ ἂν ψῆφον θέσθαι, εἰ ἐπ' ἐκείνοις γένοιτο, ἀποστερηθέντας διὰ τοῦτον τῶν ἡδίστων; ἔτι δὲ τὰ τείχη ὡς κατεσκάφη, καὶ αἱ νῆες τοῖς πολεμίοις παρεδόθησαν, καὶ τὰ νεώρια καθῃρέθη, καὶ Λακεδαιμόνιοι τὴν ἀκρόπολιν ὑμῶν εἶχον, καὶ ἡ δύναμις ἅπασα τῆς πόλεως παρελύθη, ὥστε
7 μηδὲν διαφέρειν τῆς ἐλαχίστης πόλεως τὴν πόλιν. πρὸς

v. 1. κυεῖν C. 44, 2. μὴ ἐλεεῖν corr X, οὐκ ἐλεεῖν Reiskius. 46, 3. γένοιτο Taylorus: γένοιντο ς. 5. τὰ om X. 6. ἡμῶν CX. 7. παρεδόθη C.

δὲ τούτοις τὰς ἰδίας οὐσίας ἀπωλέσατε, καὶ τὸ τελευ-
ταῖον συλλήβδην ἅπαντες ὑπὸ τῶν τριάκοντα ἐκ τῆς πα-
τρίδος ἐξηλάθητε. ταῦτα ἐκεῖνοι οἱ ἀγαθοὶ ἄνδρες αἰσθό-
μενοι οὐκ ἔφασαν ἐπιτρέψαι τὴν εἰρήνην, ὦ ἄνδρες δι-
48 κασταί, ποιήσασθαι· οὓς σὺ Ἀγόρατε βουλομένους
ἀγαθόν τι πρᾶξαι τῇ πόλει ἀπέκτεινας, μηνύσας αὐ-
τοὺς τῇ βουλῇ ἐπιβουλεύειν τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ, καὶ
αἴτιος εἶ ἁπάντων τῇ πόλει τῶν κακῶν τῶν γεγενη-
μένων. νῦν οὖν μνησθέντες καὶ τῶν ἰδίων ἕκαστος δυστυ-
χημάτων καὶ τῶν κοινῶν τῆς πόλεως, τιμωρεῖσθε τὸν
αἴτιον τούτων.

49 Θαυμάζω δ' ἔγωγε, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅ τί ποτε
τολμήσει πρὸς ὑμᾶς ἀπολογεῖσθαι· δεῖ γὰρ αὐτὸν ἀπο-
δεῖξαι ὡς οὐ κατεμήνυσε τῶν ἀνδρῶν τούτων οὐδ' αἴτιος
αὐτοῖς ἐστι τοῦ θανάτου, ὅπερ οὐκ ἂν δύναιτο οὐδέποτε
50 ἀποδεῖξαι. πρῶτον μὲν γὰρ τὰ ψηφίσματα αὐτοῦ τὰ ἐκ
τῆς βουλῆς καὶ τοῦ δήμου καταμαρτυρεῖ, διαῤῥήδην ἀγο-
ρεύοντα περὶ ὧν Ἀγόρατος κατείρηκεν· ἔπειτα ἡ κρίσις,
ἣν ἐκρίθη ἐπὶ τῶν τριάκοντα καὶ ἀφείθη, διαῤῥήδην λέγει,
„διότι" φησίν „ἔδοξε τἀληθῆ εἰσαγγεῖλαι." Καί μοι
ἀνάγνωθι.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ. ΓΝΩΣΙΣ. ΓΡΑΦΑΙ.

51 Ὡς μὲν οὖν οὐκ ἀπέγραψεν, οὐδενὶ τρόπῳ δύναιτ' ἂν ἀποδεῖξαι· δεῖ τοίνυν αὐτὸν ὡς δικαίως ἐμήνυσε ταῦτα ἀποφαίνειν, ὁρῶν αὐτοὺς πονηρὰ καὶ οὐκ ἐπιτήδεια τῷ δήμῳ τῷ ὑμετέρῳ πράττοντας. οἴομαι δ' οὐδ' ἂν τοῦτον αὐτὸν ἐπιχειρῆσαι ἀποδεικνύναι. οὐ γὰρ δήπου, εἴ τι κακὸν τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων εἰργάσαντο, οἱ τριάκοντα, δεδιότες μὴ καταλυθείη ὁ δῆμος, τιμωροῦντες ὑπὲρ

v. 1. οὐσίας om CX. 48, 1. βουλόμενος C. 3. βουλῇ Reiskius; πόλει ς. ὑμετέρῳ CX: ἡμετέρῳ ς. 49, 4. ὅπερ οὐκ ἂν C, κἂν X. 50, 6. quae in Reiskiana sunt post ἀνάγνωθι, τὰ ψηφίσματα καὶ τὰς γραφάς, om CX, titulos quoque om X, ΓΝΩΣΙΣ est a C. 51, 4. τοῦτον] Reiskius τοῦτό γ'. 5. αὐτὸν om C.
7. καταλυθείη] libri καταλυθείησαν. itaque Marklandus καταλυθείη ἄν.

τοῦ δήμου ἂν αὐτοὺς ἀπέκτειναν, ἀλλ' οἶμαι πολὺ τοὐναντίον τοῦτον.

52 Ἀλλ' ἴσως φήσει ἄκων τοσαῦτα κακὰ ἐργάσασθαι. ἐγὼ δ' οὐκ οἶμαι, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐδ' ἐάν τις ὑμᾶς ὡς μάλιστα ἄκων μεγάλα κακὰ ἐργάσηται, ὧν μὴ οἷόν τε γενέσθαι ἐστὶν ὑπερβολήν, οὐ τούτου ἕνεκα οὐ δεῖν ὑμᾶς ἀμύνεσθαι. εἶτα δὲ καὶ ἐκείνων μεμνῆσθαι, ὅτι ἐξῆν Ἀγοράτῳ τούτῳ, πρὶν εἰς τὴν βουλὴν κομισθῆναι, ὅτ' ἐπὶ τοῦ βωμοῦ ἐκάθητο Μουνυχίασι, σωθῆναι· καὶ γὰρ πλοῖα παρεσκεύαστο καὶ οἱ ἐγγυηταὶ ἕτοιμοι ἦσαν

53 συναπιέναι. καίτοι εἰ ἐκείνοις ἐπείθου καὶ ἠθέλησας ἐκπλεῦσαι μετ' ἐκείνων, οὔτ' ἂν ἑκὼν οὔτε ἄκων τοσούτους Ἀθηναίους ἀπέκτεινας· νῦν δὲ πεισθεὶς ὑφ' ὧν τότε ἐπείσθης, εἰ τῶν στρατηγῶν καὶ τῶν ταξιάρχων τὰ ὀνόματα μόνον εἴποις, μέγα τι ᾤου παρ' αὐτῶν διαπράξασθαι. οὔκουν τούτου ἕνεκα δεῖ σε παρ' ἡμῶν συγγνώμης τινὸς τυχεῖν, ἐπεὶ οὐδὲ ἐκεῖνοι παρὰ σοῦ οὐδεμιᾶς ἔτυχον,

54 οὓς σὺ ἀπέκτεινας. καὶ Ἱππίας μὲν ὁ Θάσιος καὶ Ξενοφῶν ὁ Ἰκαριεύς, οἳ ἐπὶ τῇ αὐτῇ αἰτίᾳ τούτῳ ὑπὸ τῆς βουλῆς μετεπέμφθησαν, οὗτοι μὲν ἀπέθανον ὁ μὲν στρεβλωθείς, Ξενοφῶν, ὁ δὲ Ἱππίας . . . , διότι οὐκ ἄξιοι ἐδόκουν τοῖς τριάκοντα σωτηρίας εἶναι (οὐδένα γὰρ Ἀθηναίων ἀπώλλυσαν)· Ἀγόρατος δὲ ἀφείθη, διότι ἐδόκει ἐκείνοις τὰ ἥδιστα πεποιηκέναι.

55 Ἀκούω δ' αὐτὸν καὶ εἰς Μενέστρατον ἀναφέρειν τι περὶ τῶν γραφῶν τούτων. τὸ δὲ τοῦ Μενεστράτου πρᾶγμα τοιοῦτον ἐγένετο. ὁ Μενέστρατος οὗτος ἀπεγράφη ὑπὸ

135 τοῦ Ἀγοράτου καὶ συλληφθεὶς ἐδέδετο· Ἁγνόδωρος δ' ἦν Ἀμφιτροπαιεύς, δημότης τοῦ Μενεστράτου, Κριτίου κηδεστὴς τοῦ τῶν τριάκοντα. οὑτοσὶ οὖν, ὅτε ἡ ἐκκλησία

v. 2. τοῦτον] libri τούτου. 52, 4. ὑπερβολήν] ὑπερβολὴ X. 5. ἐκείνων C: ἐκεῖνο ς. 8. οἱ add Marklandus. 54, 2. libri καριεύς: correxit Palmerius. 4. post Ἱππίας, ubi ς legunt οὕτω, in C lacuna est novem litterarum. ἄξιοι CX, ἂν ἄξιοι ς; Reiskius ἀνάξιοι. 5. ἀθηναῖον C. 55, 4. δ' om C. 5. ἀμφιτροπαιεύς C.

*Μουνυχίασιν ἐν τῷ θεάτρῳ ἐγίνετο, ἅμα μὲν βουλόμε-
νος τὸν Μενέστρατον σωθῆναι, ἅμα δὲ ὡς πλείστους ἀπο-
γραφέντας ἀπολέσθαι, παράγει αὐτὸν εἰς τὸν δῆμον, καὶ
εὑρίσκονται αὐτῷ κατὰ τὸ ψήφισμα τουτὶ ἄδειαν.*

ΨΗΦΙΣΜΑ.

56 *Ἐπειδὴ δὲ τοῦτο τὸ ψήφισμα ἐγένετο, μηνύει ὁ Μενέ-
στρατος καὶ προσαπογράφει ἑτέρους τῶν πολιτῶν. τοῦ-
τον μέντοι οἱ μὲν τριάκοντα ἀφεῖσαν ὥσπερ Ἀγόρατον
τουτονί, δόξαντα ἀληθῆ εἰσαγγεῖλαι, ὑμεῖς δὲ πολλῷ
χρόνῳ ὕστερον λαβόντες ἐν δικαστηρίῳ ὡς ἀνδροφόνον
ὄντα, θάνατον δικαίως καταψηφισάμενοι, τῷ δημίῳ πα-*
57 *ρέδοτε, καὶ ἀπετυμπανίσθη. καίτοι εἰ ἐκεῖνος ἀπέθανεν,
ἦ που Ἀγόρατός γε δικαίως ἀποθανεῖται, ὅς γε τόν τε
Μενέστρατον ἀπογράψας αἴτιος ἐκείνῳ ἐστὶ τοῦ θανάτου,
καὶ τοῖς ὑπὸ Μενεστράτου ἀπογραφεῖσι τίς αἰτιώτερος
ἢ ὁ εἰς τοιαύτην ἀνάγκην ἐκεῖνον καταστήσας;*
58 *Ἀνόμοιος δέ μοι δοκεῖ Ἀριστοφάνει γενέσθαι τῷ Χολ-
λίδῃ, ὃς ἐγγυητὴς τότε τούτου ἐγένετο καὶ τὰ πλοῖα πα-
ρασκευάσας Μουνυχίασιν ἕτοιμος ἦν συνεκπλεῖν μετὰ
τούτου. καὶ τό γε ἐπ᾽ ἐκεῖνον εἶναι ἐσώθης, καὶ οὔτ᾽ ἂν
Ἀθηναίων οὐδένα ἀπώλεσας οὔτ᾽ ἂν αὐτὸς σὺ εἰς τοιού-*
59 *τους κινδύνους κατέστης· νυνὶ δὲ καὶ τὸν σωτῆρα τὸν
σαυτοῦ ἐτόλμησας ἀπογράψαι, καὶ ἐπέτριψας καὶ
ἐκεῖνον καὶ τοὺς ἄλλους ἐγγυητάς. τοῦτον μέντοι ὡς οὐ
καλῶς Ἀθηναῖον ὄντα ἐβούλοντό τινες βασανισθῆναι, καὶ
τουτὶ τὸ ψήφισμα τὸν δῆμον ἀναπείθουσι ψηφίσασθαι.*

ΨΗΦΙΣΜΑ.

60 *Μετὰ τοῦτο τοίνυν προσιόντες τῷ Ἀριστοφάνει οἱ
πράττοντες τότε τὰ πράγματα ἐδέοντο αὐτοῦ κατειπεῖν*

v. 1. *ἐν μουνυχιάσιν* X. *ἐγίνετο* CX: *ἐγένετο* ς. 4. *εὑρίσκον-
ται* Reiskius, *εὑρίσκων τε* X, *εὑρίσκουσιν* C. 56, 6. *δημίῳ* Schot-
tus; libri *δήμῳ*. 57, 2. *ὅς γε* Toupius ad Longin. 34. p. 211:
ὥστε ς. 58, 4. *ἐκεῖνον*] *ἐκείνῳ* Scaliger. vid. Porson. ad E. Orest.
1338. et Lobeck. ad Phrynich. p. 275. 5. *σὺ* add CX. 59, 1. *νυνὶ*
C: *νῦν* ς. *καὶ* om C. 2. *ἐπέτριψας* Reiskius, qui Animadv.
p. 59. *ἀπώλεσας*: *ἀπέγραψας* C, *ἀπογράψας* X. 5. *ψηφίσασθαι* C:
ψηφίζεσθαι ς. 60, 1. *τῷ* om C.

καὶ σώζεσθαι, καὶ μὴ κινδυνεύειν ἀγωνισάμενον τῆς ξε-
νίας τὰ ἔσχατα παθεῖν. ὁ δὲ οὐκ ἔφη οὐδέποτε· οὕτω
χρηστὸς ἦν καὶ περὶ τοὺς δεδεμένους καὶ περὶ τὸν δῆμον
τῶν Ἀθηναίων, ὥστε εἵλετο μᾶλλον ἀποθανεῖν ἢ κατει-
61 πεῖν καὶ ἀδίκως τινὰς ἀπολέσαι. ἐκεῖνος μὲν τοίνυν καὶ
ὑπὸ σοῦ ἀπολλύμενος τοιουτοσὶ ἐγένετο, καὶ Ξενοφῶν ὁ
στρεβλωθεὶς καὶ Ἱππίας ὁ Θάσιος· σὺ δ' οὐδὲν τοῖς ἀν-
δράσιν ἐκείνοις συνειδώς, πεισθεὶς δὲ ὡς σύ γε, ἂν ἐκεῖνοι
ἀπόλωνται, μεθέξεις τῆς τότε πολιτείας καθισταμένης,
ἀπέγραφες καὶ ἀπέκτεινας Ἀθηναίων πολλοὺς καὶ
ἀγαθούς.

62 Βούλομαι δ' ὑμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐπιδεῖξαι οἵων
ἀνδρῶν ὑπ' Ἀγοράτου ἀπεστέρησθε. εἰ μὲν οὖν οὐ πολλοὶ
ἦσαν, καθ' ἕκαστον ἂν περὶ αὐτῶν ἠκούετε, νῦν δὲ συλ-
λήβδην περὶ πάντων. οἱ μὲν γὰρ στρατηγήσαντες ὑμῖν
πολλάκις μείζω τὴν πόλιν τοῖς διαδεχομένοις στρατηγοῖς
παρεδίδοσαν· οἱ δ' ἑτέρας μεγάλας ἀρχὰς ἄρξαντες
καὶ τριηραρχίας πολλὰς τριηραρχήσαντες οὐδεπώποτε
63 ὑφ' ὑμῶν οὐδεμίαν αἰτίαν αἰσχρὰν ἔσχον. οἱ δ' αὐτῶν
περιγενόμενοι καὶ σωθέντες, οὓς οὗτος μὲν ἀπέκτεινεν
ὠμῶς καὶ θάνατος αὐτῶν κατεγνώσθη, ἡ δὲ τύχη καὶ
ὁ δαίμων περιεποίησε· φυγόντες γὰρ ἐνθένδε καὶ οὐ
συλληφθέντες οὐδὲ ὑπομείναντες τὴν κρίσιν, κατελθόντες
ἀπὸ Φυλῆς τιμῶνται ὑφ' ὑμῶν ὡς ἄνδρες ἀγαθοὶ ὄντες.

64 Τούτους μέντοι τοιούτους ὄντας Ἀγόρατος τοὺς μὲν
ἀπέκτεινε, τοὺς δὲ φυγάδας ἐντεῦθεν ἐποίησε, τίς ὢν
αὐτός; δεῖ γὰρ ὑμᾶς εἰδέναι ὅτι δοῦλος καὶ ἐκ δούλων
ἐστίν, ἵν' εἰδῆτε οἷος ὢν ὑμᾶς ἐλυμαίνετο. τούτῳ μὲν
γὰρ πατὴρ ἦν Εὐμάρης, ἐγένετο δὲ ὁ Εὐμάρης οὗτος Νι-
κοκλέους καὶ Ἀντικλέους. Καί μοι ἀνάβητε μάρτυρες.

61, 2. Ξενοφῶν] ὁ ξενοφῶν X. 5. τότε Marklandus; libri τε. Idem mox ἀπέγραφες reposuit pro ἀπεγράφης ς. 62, 2. οὖν add C. 63, 1. ὑφ'] οὐδ' ὑφ' C. 6. ὑμῶν] ἡμῶν C. 64, 1. μέντοι C: μὲν ς. ὁ ἀγόρατος C. 2. ἀπέκτεινε C. 5. Εὐμάρης Stephanus; libri εὐμαρής. conf. Valcken. ad Herodot. 2, 134.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

65 Πολλὰ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅσα κακὰ καὶ
αἰσχρὰ καὶ τούτῳ καὶ τοῖς τούτου ἀδελφοῖς ἐπιτετήδευ-
ται, πολὺ ἂν εἴη ἔργον λέγειν. περὶ δὲ συκοφαντίας,
ὅσας οὗτος ἢ δίκας ἰδίας συκοφαντῶν ἐδικάζετο ἢ γρα-
φὰς ὅσας ἐγράφετο ἢ ἀπογραφὰς ἀπέγραφεν, οὐδέν με
δεῖ καθ' ἕκαστον λέγειν· συλλήβδην γὰρ ὑμεῖς ἅπαντες
καὶ ἐν τῷ δήμῳ καὶ ἐν τῷ δικαστηρίῳ συκοφαντίας
136 αὐτοῦ κατέγνωτε καὶ ὤφλησεν ὑμῖν μυρίας δραχμάς,
66 ὥστε τοῦτο μὲν ἱκανῶς ὑπὸ ὑμῶν ἁπάντων μεμαρτύρη-
ται. γυναῖκας τοίνυν τῶν πολιτῶν τοιοῦτος ὢν μοιχεύειν
καὶ διαφθείρειν ἐλευθέρας ἐπεχείρησε, καὶ ἐλήφθη μοιχός·
καὶ τούτου θάνατος ἡ ζημία ἐστίν. Ὡς δὲ ἀληθῆ λέγω,
μάρτυρας κάλει.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

67 Ἦσαν τοίνυν οὗτοι, ὦ ἄνδρες δικασταί, τέτταρες ἀδελ-
φοί. τούτων εἷς μὲν ὁ πρεσβύτερος ἐν Σικελίᾳ παραφρυ-
κτωρευόμενος τοῖς πολεμίοις ληφθεὶς ὑπὸ Λαμάχου ἀπε-
τυμπανίσθη· ὁ δὲ ἕτερος εἰς Κόρινθον μὲν ἐντευθενὶ ἀν-
δράποδον ἐξήγαγεν, ἐκεῖθεν δὲ παιδίσκην ἀστῆς ἐξαγαγὼν
ἁλίσκεται, καὶ ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ δεδεμένος ἀπέθανε·
68 τὸν δὲ τρίτον Φαινιππίδης ἐνθάδε λωποδύτην ἀπήγαγε,
καὶ ὑμεῖς κρίναντες αὐτὸν ἐν τῷ δικαστηρίῳ καὶ κατα-
γνόντες αὐτοῦ θάνατον ἀποτυμπανίσαι παρέδοτε. ὡς
δὲ ἀληθῆ λέγω, καὶ αὐτὸν οἶμαι ὁμολογήσειν τοῦτον καὶ
μάρτυρας παρεξόμεθα.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

69 Πῶς οὖν οὐχ ἅπασι προσήκει ὑμῖν τούτου καταψηφί-
ζεσθαι; εἰ γὰρ τούτων ἕκαστος δι' ἓν ἁμάρτημα θανάτου
ἠξιώθη, ἦ που τούτου γε πολλὰ ἐξημαρτηκότος καὶ δη-
μοσίᾳ εἰς τὴν πόλιν καὶ ἰδίᾳ εἰς ἕκαστον ὑμῶν, ὧν ἑκά-

65, 1. Πολλὰ] immo πάντα. 7. συκοφαντίας] forlasse leg. συκοφαντίαν. 66, 1. τοῦτο X: τούτῳ ς. ἱκανῶς] libri κακῶς. 67, 5. ἀστῆς C: αὐτὸς ς. 68, 1. φαινιππίδην X. ἐνθάδε Reiskius Animadv. p. 61: ἐνθένδε ς. 69, 3. ἦπου τούτου Taylorus, ἦπου τοῦ C: ὑπὸ τοῦ ς.

στου ἁμαρτήματος ἐν τοῖς νόμοις θάνατος ἡ ζημία ἐστί, δεῖ ὑμᾶς σφόδρα θάνατον αὐτοῦ καταψηφίσασθαι.

70 Λέξει δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ ἐξαπατῆσαι ὑμᾶς πειράσεται, ὡς ἐπὶ τῶν τετρακοσίων Φρύνιχον ἀπέκτεινε, καὶ ἀντὶ τούτου φησὶν αὐτὸν Ἀθηναῖον τὸν δῆμον ποιήσασθαι, ψευδόμενος, ὦ ἄνδρες δικασταί· οὔτε γὰρ Φρύνιχον ἀπέκτεινεν, οὔτε Ἀθηναῖον αὐτὸν ὁ δῆμος ἐποιήσατο.

71 Φρυνίχῳ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, κοινῇ Θρασύβουλός τε ὁ Καλυδώνιος καὶ Ἀπολλόδωρος ὁ Μεγαρεὺς ἐπεβούλευσαν· ἐπειδὴ δὲ ἐπετυχέτην αὐτῷ βαδίζοντι, ὁ μὲν Θρασύβουλος τύπτει τὸν Φρύνιχον καὶ καταβάλλει πατάξας, ὁ δὲ Ἀπολλόδωρος οὐχ ἥψατο. ἀλλ' ἐν τούτῳ κραυγὴ γίνεται καὶ ᾤχοντο φεύγοντες. Ἀγόρατος δὲ οὑτοσὶ οὔτε παρεκλήθη οὔτε παρεγένετο οὔτε οἶδε τοῦ πράγματος οὐδέν. ὡς δὲ ἀληθῆ λέγω, αὐτὸ ὑμῖν τὸ ψήφισμα δηλώσει.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

72 Ὅτι μὲν οὐκ ἀπέκτεινε Φρύνιχον, ἐξ αὐτοῦ τοῦ ψηφίσματος δῆλον· οὐδαμοῦ γάρ ἐστιν Ἀγόρατον Ἀθηναῖον εἶναι ὥσπερ Θρασύβουλον καὶ Ἀπολλόδωρον· καίτοι εἴπερ ἀπέκτεινε Φρύνιχον, ἔδει αὐτὸν ἐν τῇ αὐτῇ στήλῃ, ἵναπερ Θρασύβουλον καὶ Ἀπολλόδωρον, Ἀθηναῖον πεποιημένον ... τὰ μέντοι ὀνόματα διαπράττονται σφῶν αὐτῶν, δόντες ἀργύριον τῷ ῥήτορι, προσγραφῆναι εἰς τὴν στήλην ὡς εὐεργέτας ὄντας. καὶ ὡς ἀληθῆ λέγω, τοῦτο τὸ ψήφισμα ἐλέγξει.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

73 Οὕτω μέντοι οὗτος πολὺ ὑμῶν καταφρονεῖ, ὥστε οὐκ ὢν Ἀθηναῖος καὶ ἐδίκαζε καὶ ἐξεκλησίαζε καὶ γραφὰς τὰς ἐξ ἀνθρώπων ἐγράφετο, ἐπιγραφόμενος Ἀναγυράσιος εἶναι. ἔπειτα δὲ καὶ ἕτερον μέγα τεκμήριον ὡς οὐκ ἂν ἀπέκτεινε Φρύνιχον, δι' ὃν Ἀθηναῖός φησι γεγενῆσθαι.

70, 3 et 5. ἀθηναίων X. 71, 5. ἀλλ' ἐν C: ἀλλὰ ς. Reiskius ἀλλ' ἅμα. 6. δὲ Marklandus; libri τε. 73, 1. ἡμῶν X. 2. ἐξεκλησίαζε C, ἐξεκκλησίαζε X: apud Reiskium est ἐκκλησίαζε. item § 76.

ὁ Φρύνιχος γὰρ οὗτος τοὺς τετρακοσίους κατέστησεν·
ἐπειδὴ δ' ἐκεῖνος ἀπέθανεν, οἱ πολλοὶ τῶν τετρακοσίων
74 ἔφυγον. πότερον οὖν δοκοῦσιν ὑμῖν οἱ τριάκοντα καὶ ἡ
βουλὴ ἡ ἐπὶ τῶν τριάκοντα βουλεύουσα, οἳ πάντες
ἦσαν τῶν τετρακοσίων τῶν φευγόντων, ἀφεῖναι ἂν λα-
βόντες τὸν Φρύνιχον ἀποκτείναντα, ἢ τιμωρήσασθαι ὑπὲρ
Φρυνίχου καὶ τῆς φυγῆς ἧς αὐτοὶ ἔφυγον; ἐγὼ μὲν οἶ-
75 μαι τιμωρεῖσθαι ἄν. εἰ μὲν οὖν μὴ ἀποκτείνας προσποι-
εῖται, ἀδικεῖ, ὡς ἐγώ φημι· εἰ δὲ ἀμφισβητεῖς καὶ φὴς
Φρύνιχον ἀποκτεῖναι, δῆλον ὅτι μείζω τὸν δῆμον τῶν
Ἀθηναίων κακὰ ποιήσας τὴν ὑπὲρ Φρυνίχου αἰτίαν πρὸς
τοὺς τριάκοντα ἀπελύσω· οὐδέποτε γὰρ πείσεις οὐδένα
137 ἀνθρώπων ὡς Φρύνιχον ἀποκτείνας ἀφείθης ἂν ὑπὸ τῶν
τριάκοντα, εἰ μὴ μεγάλα τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων καὶ
76 ἀνήκεστα κακὰ εἰργάσω. ἐὰν μὲν οὖν φάσκῃ Φρύνιχον
ἀποκτεῖναι, τούτων μέμνησθε, καὶ τοῦτον τιμωρεῖσθε ἀνθ'
ὧν ἐποίησεν· ἐὰν δ' οὐ φάσκῃ, ἔρεσθε αὐτὸν διότι φησὶν
Ἀθηναῖος ποιηθῆναι. ἐὰν δὲ μὴ ἔχῃ ἀποδεῖξαι, τιμωρεῖ-
σθε αὐτὸν ὅτι καὶ ἐδικάζετο καὶ ἐξεκλησίαζε καὶ ἐσυ-
κοφάντει πολλοὺς ὡς Ἀθηναῖος τοὔνομα ἐπιγραφόμενος.
77 Ἀκούω δ' αὐτὸν παρασκευάζεσθαι ἀπολογεῖσθαι ὡς
ἐπὶ Φυλήν τε ᾤχετο καὶ συγκατῆλθε τοῖς ἀπὸ Φυλῆς,
καὶ τοῦτο μέγιστον ἀγώνισμα εἶναι. ἐγένετο δὲ τοιοῦτον.
ἦλθεν οὗτος ἐπὶ Φυλήν· καίτοι πῶς ἂν γένοιτο ἄνθρωπος
μιαρώτερος, ὅστις εἰδὼς ὅτι εἰσί τινες ἐπὶ Φυλὴν τῶν ὑπὸ
78 τούτου ἐκπεπτωκότων ἐτόλμησεν ἐλθεῖν ὡς τούτους; ἐπει-
δὴ δὲ εἶδον αὐτόν, τάχιστα συλλαβόντες ἄγουσιν ἄντι-
κρυς ὡς ἀποκτενοῦντες, οὗπερ καὶ τοὺς ἄλλους ἀπέσφατ-
τον, εἴ τινα λῃστὴν ἢ κακοῦργον λάβοιεν. στρατηγῶν δὲ
Ἄνυτος ἐπὶ Φυλὴν οὐκ ἔφη χρῆναι ποιεῖν αὐτοὺς ταῦτα,
λέγων ὅτι οὐχ οὕτω διακέοιντο ὥστε τιμωρεῖσθαί τινας

v. 2. ἐκεῖνοι ἀπέθανον X. 74, 2. ἡ ἐπὶ] ὅτ' ἐπὶ X. Post οἳ omisi αὐτοί, auctore C. idem πάντες ἦσαν pro ἦσαν ἅπαντες ς. 3. ἂν λαβόντες] ἀναλαβόντες X. 5. ἧς] ἣν C. 75, 7. εἰ — ἀπο-κτεῖναι om C. 77, 2. τοῖς add C. 78, 4. λάβοιεν C: συλλάβοιεν ς. 6. οὐχ C, om X: οὔπω ς.

τῶν ἐχθρῶν, ἀλλὰ νῦν μὲν δεῖν αὐτοὺς ἡσυχίαν ἔχειν, εἰ δέ ποτε οἴκαδε κατέλθοιεν, τότε καὶ τιμωρήσοιντο τοὺς ἀδι-
9 κοῦντας. ταῦτα λέγων αἴτιος ἐγένετο τοῦ ἀποφυγεῖν τοῦτον ἐπὶ Φυλήν· ἀνάγκη δὲ ἦν στρατηγοῦ ἀνδρὸς ἀκροᾶσθαι, εἴπερ ἔμελλον σωθήσεσθαι. ἀλλ' ἕτερον· οὔτε γὰρ συσσιτήσας τούτῳ οὐδεὶς φανήσεται οὔτε σύσκηνος γενόμενος, οὔτε ταξίαρχος εἰς τὴν φυλὴν κατατάξας, ἀλλ' ὥσπερ ἀλιτηρίῳ οὐδεὶς ἀνθρώπων αὐτῷ διελέγετο. Καί μοι κάλει τὸν ταξίαρχον.

ΜΑΡΤΥΣ.

0 Ἐπειδὴ δὲ διαλλαγαὶ πρὸς ἀλλήλους ἐγένοντο καὶ ἔπεμψαν οἱ πολῖται ἐκ Πειραιῶς τὴν πομπὴν εἰς πόλιν, ἡγεῖτο μὲν Αἴσιμος τῶν πολιτῶν, οὗτος δὲ οὕτω τολμηρὸς καὶ τότε ἐγένετο· συνηκολούθει γὰρ λαβὼν τὰ ὅπλα καὶ συνέπεμπε τὴν πομπὴν μετὰ τῶν πολιτῶν
1 πρὸς τὸ ἄστυ. ἐπειδὴ δὲ πρὸς ταῖς πύλαις ἦσαν καὶ ἔθεντο τὰ ὅπλα, πρὶν εἰσιέναι εἰς τὸ ἄστυ, ὁ μὲν Αἴσιμος αἰσθάνεται καὶ προσελθὼν τήν τε ἀσπίδα αὐτοῦ λαβὼν ἔῤῥιψε, καὶ ἀπιέναι ἐκέλευσεν ἐς κόρακας ἐκ τῶν πολιτῶν· οὐ γὰρ ἔφη δεῖν ἀνδροφόνον αὐτὸν ὄντα συμπέμπειν τὴν πομπὴν τῇ Ἀθηνᾷ. τούτῳ τῷ τρόπῳ ὑπὸ Αἰσίμου ἀπηλάθη. Ὡς δ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

82 Τούτῳ τῷ τρόπῳ, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ ἐπὶ Φυλῇ καὶ ἐν Πειραιεῖ πρὸς τοὺς πολίτας διέκειτο· οὐδεὶς γὰρ αὐτῷ διελέγετο ὡς ἀνδροφόνῳ ὄντι, τοῦ τε μὴ ἀποθανεῖν Ἄνυτος ἐγένετο αὐτῷ αἴτιος. ἐὰν οὖν τῇ ἐπὶ Φυλὴν ὁδῷ ἀπολογίᾳ χρῆται, ὑπολαμβάνειν χρὴ εἰ Ἄνυτος αὐτῷ ἐγένετο αἴτιος μὴ ἀποθανεῖν ἑτοίμων ὄντων τιμωρεῖσθαι,

79, 2. ἦν] ἦν τοῦ Aldina. 8. μάρτυρες C. 80, 2. πόλιν] Reiskius τὴν πόλιν. 4. τότε C, ἐκεῖνος X: ἐκεῖ ς. 81, 1. πύλαις Palmerius: libri φυλαῖς. 4. ἐκέλευσεν] ἐκέλευεν C. 7. μάρτυρες CX: κάλει μοι τοὺς μάρτυρας ς. 82, 1. Φυλῇ C: Φυλὴν ς. 2. πολίτας Marklandus: ὁπλίτας ς. 6. μὴ] Reiskius τοῦ μή. conf. Schaefer. Meletem. p. 23.

καὶ εἰ ἔῤῥιψεν αὐτοῦ Αἴσιμος τὴν ἀσπίδα καὶ οὐκ εἴα μετὰ τῶν πολιτῶν πέμπειν τὴν πομπήν, καὶ εἴ τις αὐτὸν ταξίαρχος εἰς τάξιν τινὰ κατέταξεν.

83 Μήτε οὖν ταῦτα αὐτοῦ ἀποδέχεσθε, μήτε ἂν λέγῃ ὅτι πολλῷ χρόνῳ ὕστερον τιμωρούμεθα, οὐ γὰρ οἶμαι οὐδεμίαν τῶν τοιούτων ἀδικημάτων προθεσμίαν εἶναι, ἀλλ' ἐγὼ μὲν οἶμαι, εἴτ' εὐθὺς εἴτε χρόνῳ τις τιμωρεῖται, τοῦτον δεῖν ἀποδεικνύναι ὡς οὐ πεποίηκε περὶ ὧν ἐστὶν ἡ
84αἰτία. οὗτος τοίνυν τοῦτο ἀποφαινέτω, ἢ ὡς οὐκ ἀπέκτεινεν ἐκείνους ἢ ὡς δικαίως, κακόν τι ποιοῦντας τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων. εἰ δὲ πάλαι δέον τιμωρεῖσθαι ὕστερον ἡμεῖς τιμωρούμεθα, τὸν χρόνον κερδαίνει ὃν ἔζη οὐ προσῆκον αὐτῷ, οἱ δὲ ἄνδρες ὑπὸ τούτου οὐδὲν ἧττον τεθνήκασιν.

85 Ἀκούω δ' αὐτὸν καὶ τῳδὶ ἰσχυρίζεσθαι, ὅτι ἐπ' αὐτοφώρῳ τῇ ἀπαγωγῇ ἐπιγέγραπται· ὃ πάντων ἐγὼ οἶμαι εὐηθέστατον· ὡς εἰ μὲν τὸ ἐπ' αὐτοφώρῳ μὴ προσεγέ-
138γραπτο, ἔνοχος ὢν τῇ ἀπαγωγῇ· διότι δὲ τοῦτο προσγέγραπται, ἔνοχος ὢν ῥᾳστώνην τινὰ οἴεται αὐτῷ εἶναι. τοῦτο δὲ οὐδενὶ ἄλλῳ ἔοικεν ἢ ὁμολογεῖν ἀποκτεῖναι, μὴ ἐπ' αὐτοφώρῳ δέ, καὶ περὶ τούτου δυσχυρίζεσθαι, ὥσπερ, εἰ μὴ ἐπ' αὐτοφώρῳ μέν, ἀπέκτεινε δέ, τούτου ἕνεκα δέον αὐτὸν σώζε-
86σθαι. δοκοῦσι δ' ἔμοιγε οἱ ἕνδεκα οἱ παραδεξάμενοι τὴν ἀπαγωγὴν ταύτην, οἰόμενοι Ἀγοράτῳ συμπράττειν τότε καὶ δυσχυριζόμενοι σφόδρα ὀρθῶς ποιῆσαι Διονύσιον, τὴν ἀπαγωγὴν ἀπάγειν ἀναγκάζοντες, προσγράψασθαι τότε ἐπ' αὐτοφώρῳ, ἢ ὅπου ἂν ᾖ· πρῶτον μὲν ἐναντίον πεντακοσίων ἐν τῇ βουλῇ, εἶτα πάλιν ἐναντίον Ἀθηναίων ἁπάντων ἐν τῷ δήμῳ ἀπογράψας τινὰς ἀποκτείνειε καὶ
87αἴτιος γένοιτο τοῦ θανάτου. οὐ γὰρ δήπου τοῦτο μόνον οἴεται ἐπ' αὐτοφώρῳ, ἐάν τις ξύλῳ ἢ μαχαίρᾳ πατάξας καταβάλῃ, ἐπεὶ ἔκ γε τοῦ σοῦ λόγου οὐδεὶς φανήσεται ἀποκτείνας τοὺς ἄνδρας οὓς σὺ ἀπέγραψας· οὔτε γὰρ

v. 1. εἰ post καὶ add C. 85, 1. Reiskius καὶ τῳδὶ ἰσχυρίζεσθαι: καὶ δυσχυρίζεσθαι C, καὶ ἰσχυρίζεσθαι X. 2. ἐπαγωγῇ X. sic et infra. ὃ add C. 4. τῇ — ὢν om C. 86, 7. ἀπογράψαι C.

ἐπάταξεν αὐτοὺς οὐδεὶς οὔτ' ἀπέσφαξεν. ἀλλ' ἀναγκασθέντες ὑπὸ τῆς σῆς ἀπογραφῆς ἀπέθανον. οὐκοῦν αἴτιος τοῦ θανάτου οὗτος ἐπ' αὐτοφώρῳ ἐστί. τίς οὖν ἄλλος αἴτιος ἢ σὺ ἀπογράψας; ὥστε πῶς οὐκ ἐπ' αὐτοφώρῳ σὺ εἶ ὁ ἀποκτείνας;

88 Πυνθάνομαι δ' αὐτὸν καὶ περὶ τῶν ὅρκων καὶ περὶ τῶν συνθηκῶν μέλλειν λέγειν, ὡς παρὰ τοὺς ὅρκους καὶ τὰς συνθήκας ἀγωνίζεται ἃς συνεθέμεθα πρὸς τοὺς ἐν ἄστει οἱ ἐν τῷ Πειραιεῖ. σχεδὸν μὲν οὖν τούτοις ἰσχυριζόμενος ὁμολογεῖ ἀνδροφόνος εἶναι· ἐμποδὼν γοῦν ἢ ὅρκους ἢ συνθήκας ἢ χρόνον ἢ ἐπ' αὐτοφώρῳ τι ποιεῖται, αὐτῷ δὲ τῷ
89 πράγματι οὐ πιστεύει καλῶς ἀγωνιεῖσθαι. ὑμῖν δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐ προσήκει περὶ τούτων ἀποδέχεσθαι· ἀλλ' ὡς οὐκ ἀπέγραψεν οὐδὲ οἱ ἄνδρες τεθνᾶσι, περὶ τούτων κελεύετε αὐτὸν ἀπολογεῖσθαι. ἔπειτα τοὺς ὅρκους καὶ τὰς συνθήκας οὐδὲν ἡγοῦμαι προσήκειν ἡμῖν πρὸς τοῦτον. οἱ γὰρ ὅρκοι τοῖς ἐν ἄστει πρὸς τοὺς ἐν Πειραιεῖ γεγένην-
90 ται. εἰ μὲν οὖν οὗτος μὲν ἐν ἄστει ἡμεῖς δ' ἐν Πειραιεῖ ἦμεν, εἶχόν τινα λόγον αὐτῷ αἱ συνθῆκαι· νῦν δὲ καὶ οὗτος ἐν Πειραιεῖ ἦν καὶ ἐγὼ καὶ Διονύσιος καὶ οὗτοι ἅπαντες οἱ τοῦτον τιμωρούμενοι, ὥστε οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἐμποδὼν οὐδέν· οὐδένα γὰρ ὅρκον οἱ ἐν Πειραιεῖ τοῖς ἐν Πειραιεῖ ὤμοσαν.

91 Ἐκ παντὸς δὲ τρόπου ἔμοιγε δοκεῖ οὐχ ἑνὸς θανάτου ἄξιος εἶναι, ὅστις φησὶ μὲν ὑπὸ τοῦ δήμου ...., τὸν δὲ δῆμον, ὃν αὐτός φησι πατέρα αὑτοῦ εἶναι, φαίνεται κακώσας, καὶ ἀφεὶς καὶ προδοὺς ἐξ ὧν ἐκεῖνος μείζων καὶ ἰσχυρότερος ἐγίγνετο. ὅστις οὖν τόν τε γόνῳ πατέρα τὸν αὑτοῦ ἔτυπτε καὶ οὐδὲν παρεῖχε τῶν ἐπιτηδείων, τόν τε ποιητὸν πατέρα ἀφείλετο ἃ ἦν ὑπάρχοντα ἐκείνῳ ἀγαθά,

88, 6. ἢ χρόνον om C. 89, 1. πράγματι Reiskius: γράμματι ς. οὐ C, οὔτε X: οὗτοι ς. 90, 5. οὐδέν add Reiskius. τοῖς ἐν Πειραιεῖ Palmerius; libri τοῖς ἐν ἄστει. 91, 2. τοῦ om C. idem post δήμου lacunam habet versus dimidii. πεποιῆσθαι inserebat Reiskius. 4. προδοὺς C, προδόντα X: προδόσας ς. 5. ἐγίγνετο CX: ἐγένετο ς.

πῶς οὐ καὶ διὰ τοῦτο καὶ διὰ τὸν τῆς κακώσεως νόμον
ἄξιός ἐστι θανάτῳ ζημιωθῆναι;
92 Προσήκει δ' ὑμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἅπασι τιμωρεῖν
ὑπὲρ ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν ὁμοίως ὥσπερ ἡμῶν ἑνὶ ἑκάστῳ.
ἀποθνήσκοντες γὰρ ἡμῖν ἐπέσκηψαν καὶ ὑμῖν καὶ τοῖς
ἄλλοις ἅπασι τιμωρεῖν ὑπὲρ σφῶν αὐτῶν Ἀγόρατον του-
τονὶ ὡς φονέα ὄντα, καὶ κακῶς ποιεῖν καθ' ὅσον ἂν βραχὺ
ἕκαστος δύνηται. εἰ τοίνυν τι ἐκεῖνοι ἀγαθὸν τὴν πόλιν ἢ
τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον φανεροί εἰσι πεποιηκότες, ἃ καὶ
αὐτοὶ ὑμεῖς ὁμολογεῖτε, ἀνάγκη ὑμᾶς ἐστὶ πάντας ἐκεί-
νοις φίλους καὶ ἐπιτηδείους εἶναι, ὥστε οὐδὲν μᾶλλον ἡμῖν
93 ἢ καὶ ὑμῶν ἑνὶ ἑκάστῳ ἐπέσκηψαν. οὔκουν οὔτε ὅσιον
οὔτε νόμιμον ὑμῖν ἐστὶν ἀνεῖναι Ἀγόρατον τουτονί. ὑμεῖς
τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι νυνὶ δή, ἐπειδὴ ἐν τῷ τότε
χρόνῳ, ἐν ᾧ ἐκεῖνοι ἀπέθνησκον, οὐχ οἷοί τε ἐκείνοις ἐπαρ-
κέσαι γεγόνατε διὰ τὰ πράγματα τὰ περιεστηκότα, νυ-
νί, ἐν ᾧ δύνασθε, τιμωρήσατε τὸν ἐκείνων φονέα. ἐνθυ-
μεῖσθε δ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅπως μὴ πάντων ἔργον σχε-
τλιώτατον ἐργάσησθε. εἰ γὰρ ἀποψηφιεῖσθε Ἀγοράτου
139 τουτουΐ, οὐ μόνον τοῦτο διαπράττεσθε, ἀλλὰ καὶ ἐκείνων
τῶν ἀνδρῶν, οὓς ὁμολογεῖτε ὑμῖν εὔνους εἶναι, τῇ αὐτῇ
94 ψήφῳ ταύτῃ θάνατον καταψηφίζεσθε· ἀπολύοντες γὰρ
τὸν αἴτιον ὄντα ἐκείνοις τοῦ θανάτου οὐδὲν ἄλλο γιγνώ-
σκετε ἢ ἐκείνους δικαίως ὑπὸ τούτου τεθνηκέναι. καὶ οὕ-
τως ἂν δεινότατα πάντων πάθοιεν, εἰ οἷς ἐπέσκηπτον
ἐκεῖνοι ὡς φίλοις οὖσι τιμωρεῖν ὑπὲρ αὐτῶν, οὗτοι ὁμόψη-
φοι κατ' ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν τοῖς τριάκοντα γενήσονται.
95 μηδαμῶς, ὦ ἄνδρες δικασταί, πρὸς θεῶν Ὀλυμπίων, μή-
τε τέχνῃ μήτε μηχανῇ μηδεμιᾷ θάνατον ἐκείνων τῶν
ἀνδρῶν καταψηφίσησθε, οἳ πολλὰ κἀγαθὰ ὑμᾶς ποιή-

v. 1. κακώσεως] vid. Luzac. exercitat. academ. p. 86. 92, 2. ὑμῶν (ἡ supra) C, ὑμῶν X. 3. ἡμῖν — ὑμῖν C: ὑμῖν — ἡμῖν ς. 93, 3. ἐπειδὴ C: ἐπεὶ ς. 5. περιεστηκότα Marklandus; libri παρεστηκότα. 6. ἐκεί-νου C. 9. τοῦτο C, τουτ X: τούτῳ ς. 10. τῇ] ἀλλὰ τῇ X.
94, 1. καταψηφίζεσθε CX: καταψηφίσεσθε ς.

σαντες διὰ ταῦτα ὑπὸ τῶν τριάκοντα καὶ Ἀγοράτου τουτουῒ ἀπέθανον. ἀναμνησθέντες οὖν ἁπάντων τῶν δεινῶν, καὶ τῶν κοινῶν τῇ πόλει καὶ τῶν ἰδίων, ὅσα ἑκάστῳ ἐγένοντο ἐπειδὴ ἐκεῖνοι οἱ ἄνδρες ἐτελεύτησαν, τιμωρήσατε τὸν αἴτιον τούτων. ἀποδέδεικται δ᾽ ὑμῖν ἅπαντα καὶ ἐκ τῶν ψηφισμάτων καὶ ἐκ τῶν ἀπογραφῶν καὶ ἐκ τῶν ἄλλων
6 ἁπάντων Ἀγόρατος ὢν αὐτοῖς αἴτιος τοῦ θανάτου. ἔτι δὲ καὶ προσήκει ὑμῖν ἐναντία τοῖς τριάκοντα ψηφίζεσθαι. ὧν μὲν τοίνυν ἐκεῖνοι θάνατον κατέγνωσαν, ὑμεῖς ἀποψηφίσασθε· ὧν δ᾽ ἐκεῖνοι θάνατον οὐ κατέγνωσαν, ὑμεῖς καταγινώσκετε. οἱ τριάκοντα τοίνυν τῶν μὲν ἀνδρῶν τούτων, οἳ ἦσαν ὑμέτεροι φίλοι, θάνατον κατέγνωσαν, ὧν δεῖ ὑμᾶς ἀποψηφίζεσθαι· Ἀγοράτου δὲ ἀπεψηφίσαντο, διότι ἐδόκει προθύμως τούτους ἀπολλύναι· οὗ προσήκει κα-
7 ταψηφίζεσθαι. ἐὰν οὖν τὰ ἐναντία τοῖς τριάκοντα ψηφίζησθε, πρῶτον μὲν οὐχ ὁμόψηφοι γίγνεσθε, ἔπειτα τοῖς ὑμετέροις αὐτῶν φίλοις τετιμωρηκότες ἔσεσθε, ἔπειτα τοῖς πᾶσιν ἀνθρώποις δόξετε δίκαια καὶ ὅσια ψηφίσασθαι.

14.
ΚΑΤΑ ΑΛΚΙΒΙΑΔΟΥ ΛΕΙΠΟΤΑΞΙΟΥ.

Ἡγοῦμαι μέν, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐδεμίαν ὑμᾶς ποθεῖν ἀκοῦσαι πρόφασιν παρὰ τῶν βουλομένων Ἀλκιβιάδου κατηγορεῖν· τοιοῦτον γὰρ πολίτην ἑαυτὸν ἐξ ἀρχῆς παρέσχεν, ὥστε καὶ εἰ μή τις ἰδίᾳ ἀδικούμενος ὑπ᾽ αὐτοῦ τυγχάνει, οὐδὲν ἧττον προσήκει ἐκ τῶν ἄλλων ἐπιτη-
2 δευμάτων ἐχθρὸν αὐτὸν ἡγεῖσθαι. οὐ γὰρ μικρὰ τὰ ἁμαρτήματα οὐδὲ συγγνώμης ἄξια, οὐδ᾽ ἐλπίδα παρέχοντα ὡς ἔσται τοῦ λοιποῦ βελτίων, ἀλλ᾽ οὕτω πεπραγμένα καὶ εἰς τοσοῦτον κακίας ἀφιγμένα, ὥστ᾽ ἐπ᾽ ἐνίοις ὧν οὗτος φιλοτιμεῖται τοὺς ἐχθροὺς αἰσχύνεσθαι. ἐγὼ μέντοι,

v. 5. τοῦτον X. 96, 8. ἐδόκει Marklandus; libri δοκεῖ. 97, 4. καὶ om C. § 2, 4. τοσοῦτον C: τοσοῦτο ς. ἐπ᾽ ἐνίοις Reiskius: ἐπινικίοις ς.

ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ πρότερον πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῖν
διαφορᾶς ὑπαρχούσης, καὶ πάλαι τοῦτον ἐχθρὸν ἡγούμε-
νος, καὶ νῦν ὑπ' αὐτοῦ πεπονθὼς κακῶς, πειράσομαι περὶ
πάντων τῶν πεπραγμένων μεθ' ὑμῶν αὐτὸν τιμωρήσα-
3 σθαι. περὶ μὲν οὖν τῶν ἄλλων Ἀρχεστρατίδης ἱκανῶς
κατηγόρησε· καὶ γὰρ τοὺς νόμους ἐπέδειξε καὶ μάρτυρας
πάντων παρέσχετο· ὅσα δ' οὗτος παραλέλοιπεν, ἐγὼ καθ'
ἕκαστον ὑμᾶς διδάξω. Ἀνάγνωθι δέ μοι τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

4 Εἰκὸς τοίνυν ἐστίν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐξ οὗ τὴν εἰρή-
νην ἐποιησάμεθα, πρῶτον περὶ τούτων νυνὶ δικάζοντας μὴ
μόνον δικαστὰς ἀλλὰ καὶ νομοθέτας αὐτοὺς γενέσθαι, εὖ
εἰδότας ὅτι, ὅπως ἂν ὑμεῖς νυνὶ περὶ αὐτῶν γνῶτε, οὕτω
καὶ τὸν ἄλλον χρόνον ἡ πόλις αὐτοῖς χρήσεται. δοκεῖ δέ
μοι καὶ πολίτου χρηστοῦ καὶ δικαστοῦ δικαίου ἔργον
εἶναι ταύτῃ τοὺς νόμους διαλαμβάνειν, ὅπῃ καὶ εἰς τὸν
5 λοιπὸν χρόνον μέλλει συνοίσειν τῇ πόλει. τολμῶσι γάρ τινες
140'' λέγειν ὡς οὐδεὶς ἔνοχός ἐστι λειποταξίου οὐδὲ δειλίας·
μάχην γὰρ οὐδεμίαν γεγονέναι, τὸν δὲ νόμον κελεύειν, ἐάν
τις λίπῃ τὴν τάξιν εἰς τοὐπίσω δειλίας ἕνεκα, μαχομέ-
νων τῶν ἄλλων, περὶ τούτου τοὺς στρατιώτας δικάζειν. ὁ
δὲ νόμος οὐ περὶ τούτων κελεύει μόνον, ἀλλὰ καὶ ὁπόσοι
ἂν μὴ παρῶσιν ἐν τῇ πεζῇ στρατιᾷ. Ἀνάγνωθί μοι τὸν
νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

6 Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι περὶ ἀμφοτέρων κεῖ-
ται, καὶ ὅσοι ἂν μάχης οὔσης εἰς τοὐπίσω ἀναχωρήσωσι,
καὶ ὅσοι ἂν ἐν τῇ πεζῇ στρατιᾷ μὴ παρῶσι. σκέψασθε
δὲ τίνες εἰσὶν οὓς δεῖ παρεῖναι. οὐχ οἵτινες ἂν τὴν ἡλικίαν
ταύτην ἔχωσιν; οὐχ οὓς ἂν οἱ στρατηγοὶ καταλέξωσιν;
7 ἡγοῦμαι δ', ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅλῳ τῷ νόμῳ μόνον αὐ-
τὸν τῶν πολιτῶν ἔνοχον εἶναι. ἀστρατείας μὲν γὰρ δι-

v. 4. προγεγραμμένων X. 3, 1. οὖν post μὲν add C. 4, 4. ἂν om C. 7. καὶ add C. 7, 2. ἀστρατίας C.

καίως ἂν αὐτὸν ἁλῶναι, ὅτι οὐ κατελέγη, λειποταξίου δέ, ὅτι οὐκ ἐπεξῆλθε μεθ' ὑμῶν στρατοπέδῳ μόνος, οὐδὲ παρέσχε μετὰ τῶν ἄλλων ἑαυτὸν τάξαι, δειλίας δέ, ὅτι δεῖν ἕκαστον μετὰ τῶν ὁπλιτῶν κινδυνεύειν, ὁ
8 δ' ἱππεύειν εἵλετο. καίτοι φασὶν αὐτὸν ταύτην τὴν ἀπολογίαν ποιήσεσθαι, ὡς ἐπειδήπερ ἵππευεν, οὐδὲν ἠδίκει τὴν πόλιν. ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι διὰ τοῦθ' ὑμᾶς δικαίως ἂν αὐτῷ ὀργίζεσθαι, ὅτι τοῦ νόμου κελεύοντος, ἐάν τις ἀδοκίμαστος ἱππεύῃ, ἄτιμον εἶναι, ἐτόλμησεν ἀδοκίμαστος ἱππεύειν. Καί μοι ἀνάγνωθι τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

9 Οὗτος τοίνυν εἰς τοῦτ' ἦλθε πονηρίας, καὶ οὕτως ὑμῶν κατεφρόνησε καὶ τοὺς πολεμίους ἔδεισε καὶ ἱππεύειν ἐπεθύμησε καὶ τῶν νόμων οὐκ ἐφρόντισεν, ὥστε οὐδὲν αὐτῷ τούτων τῶν κινδύνων ἐμέλησεν, ἀλλ' ἐβουλήθη καὶ ἄτιμος εἶναι καὶ τὰ χρήματ' αὐτοῦ δημευθῆναι καὶ πάσαις ταῖς κειμέναις ζημίαις ἔνοχος γενέσθαι μᾶλλον ἢ μετὰ
10 τῶν ὁπλιτῶν εἶναι καὶ ὁπλίτης γενέσθαι. καὶ ἕτεροι μὲν οὐδεπώποτε ὁπλιτεύσαντες, ἔφιπποι δὲ ὄντες τὸν ἄλλον χρόνον καὶ πολλὰ κακὰ τοὺς πολεμίους πεποιηκότες, οὐκ ἐτόλμησαν ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀναβῆναι, δεδιότες ὑμᾶς καὶ τὸν νόμον· οὕτω γὰρ ἦσαν παρεσκευασμένοι, οὐχ ὡς ἀπολουμένης τῆς πόλεως, ἀλλ' ὡς σωθησομένης καὶ μεγάλης ἐσομένης καὶ τιμωρησομένης τοὺς ἀδικοῦντας· Ἀλκιβιάδης δ' ἐτόλμησεν ἀναβῆναι, οὔτε εὔνους ὢν τῷ πλήθει οὔτε πρότερον ἱππεύσας οὔτε νῦν ἐπιστάμενος οὔτε ὑφ' ὑμῶν δοκιμασθείς, ὡς οὐκ ἐξεσόμενον τῇ πόλει δίκην
11 παρὰ τῶν ἀδικούντων λαμβάνειν. ἐνθυμηθῆναι δὲ χρὴ ὅτι, εἰ ἐξέσται ὅ τι ἂν τις βούληται ποιεῖν, οὐδὲν ὄφε-

v. 1. οὐ κατελέγη, λειποταξίου δὲ ὅτι C, ὁ καταλέγεις ὁ πατὴρ X: καταλεγεὶς ὁ πατὴρ ς. 2. στρατοπέδῳ μόνος CX: στρατοπεδευομένων ς. 3. οὐδὲ] οὐ X. παρέσχε—τάξαι CX: παρῆν—τάξας ς. 4. δεῖν] δεῖ CX. ὁπλιτῶν Stephanus; libri πολιτῶν. ὁδ' C, om ς. 8, 2. ποιήσεσθαι X: ποιήσασθαι ς. 9, 1. Οὗτος C, ὅτι X: Reiskius ἔτι. πονηριων C. 10, 1. ὁπλιτῶν Reiskius; libri πολιτῶν. 2. ἔφιπποι δὲ ὄντες C, ἵππου ὄντες δὲ X: ἱππεύσαντες δὲ καὶ ς.

λος νόμους κεῖσθαι ἢ ὑμᾶς συλλέγεσθαι ἢ στρατηγοὺς
αἱρεῖσθαι. θαυμάζω δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἴ τις ἀξιοῖ,
ἐὰν μέν τις προσιόντων τῶν πολεμίων τῆς πρώτης τάξεως
τεταγμένος τῆς δευτέρας γένηται, τούτου μὲν δειλίαν κα-
ταψηφίζεσθαι, ἐὰν δέ τις ἐν τοῖς ὁπλίταις τεταγμένος ἐν
12 τοῖς ἱππεῦσιν ἀναφανῇ, τούτῳ συγγνώμην ἔχειν. καὶ μὲν
δή, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἡγοῦμαι δικάζειν ὑμᾶς οὐ μόνον
τῶν ἐξαμαρτανόντων ἕνεκα, ἀλλ' ἵνα καὶ τοὺς ἄλλους
τῶν ἀκοσμούντων σωφρονεστέρους ποιῆτε. ἐὰν μὲν τοίνυν
τοὺς ἀγνῶτας κολάζητε, οὐδεὶς ἔσται τῶν ἄλλων βελ-
τίων· οὐδεὶς γὰρ εἴσεται τὸν ὑφ' ὑμῶν καταψηφισθέν-
τα· ἐὰν δὲ τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν ἐξαμαρτανόντων τι-
μωρῆσθε, πάντες πεύσονται, ὥστε τούτῳ παραδείγματι
13 χρώμενοι βελτίους ἔσονται οἱ πολῖται. ἐὰν τοίνυν τούτου
καταψηφιεῖσθε, οὐ μόνον οἱ ἐν τῇ πόλει εἴσονται, ἀλλὰ
καὶ οἱ σύμμαχοι αἰσθήσονται καὶ οἱ πολέμιοι πεύσονται,
καὶ ἡγήσονται πολὺ πλείονος ἀξίαν εἶναι τὴν πόλιν, ἐὰν
ὁρῶσιν ἐπὶ τοῖς τοιούτοις τῶν ἁμαρτημάτων μάλισθ' ὑμᾶς
ὀργιζομένους καὶ μηδεμιᾶς συγγνώμης τοὺς ἀκοσμοῦντας
14 ἐν τῷ πολέμῳ τυγχάνοντας. ἐνθυμεῖσθε δ', ὦ ἄνδρες
δικασταί, ὅτι τῶν στρατιωτῶν οἱ μὲν κάμνοντες ἐτύγχα-
νον, οἱ δὲ ἐνδεεῖς ὄντες τῶν ἐπιτηδείων, καὶ ἡδέως ἂν οἱ
μὲν ἐν ταῖς πόλεσι καταμείναντες ἐθεραπεύοντο, οἱ δὲ
141 οἴκαδ' ἀπελθόντες τῶν οἰκείων ἐπεμέλοντο, οἱ δὲ ψιλοὶ
15 ἐστρατεύοντο, οἱ δ' ἐν τοῖς ἱππεῦσιν ἐκινδύνευον· ἀλλ'
ὅμως οὐκ ἐτολμᾶτε ἀπολιπεῖν τὰς τάξεις οὐδὲ τὰ ἀρεστὰ
ὑμῖν αὐτοῖς αἱρεῖσθαι, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἐφοβεῖσθε
τοὺς τῆς πόλεως νόμους ἢ τὸν πρὸς τοὺς πολεμίους κίν-
δυνον. ὧν χρὴ μεμνημένους ὑμᾶς νυνὶ τὴν ψῆφον φέρειν,
καὶ πᾶσι φανερὸν ποιεῖν ὅτι Ἀθηναίων οἱ μὴ βουλόμενοι
τοῖς πολεμίοις μάχεσθαι ὑφ' ὑμῶν κακῶς πείσονται.

12, 6. τὸν Reiskius; libri τά. 14, 1. δ' CX: οὖν ς. 5. ψιλοὶ Marklandus: conf. Wesseling. ad Diodor. 15, 85. libri φίλοι.
15, 1. οἱ δ' ἐν τοῖς ἱππεῦσιν ἐκινδύνευον] haec post illud ἐθεραπεύοντο ponit C. 5. τὴν ψῆφον φέρειν C, φέρειν τὴν ψῆφον Reiskius, priores infinitivum om.

6 Ἡγοῦμαι δ', ὦ ἄνδρες δικασταί, περὶ μὲν τοῦ νόμου
καὶ αὐτοῦ τοῦ πράγματος οὐκ ἔχειν αὐτοὺς ὅ τι λέξουσιν·
ἀναβαίνοντες δ' ὑμᾶς ἐξαιτήσονται καὶ ἀντιβολήσουσιν,
οὐκ ἀξιοῦντες τοῦ Ἀλκιβιάδου υἱέος τοσαύτην δειλίαν
καταγνῶναι, ὡς ἐκεῖνον πολλῶν ἀγαθῶν ἀλλ' οὐχὶ πολ-
λῶν κακῶν αἴτιον γεγενημένον, ὃν εἰ τηλικοῦτον ὄντα
ἀπεκτείνατε, ὅτε πρῶτον εἰς ὑμᾶς ἐλάβετε ἐξαμαρτάνον-
7 τα, οὐκ ἂν ἐγένοντο συμφοραὶ τοσαῦται τῇ πόλει. δεινὸν
δέ μοι δοκεῖ, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἶναι, εἰ αὐτοῦ μὲν ἐκείνου
θάνατον κατέγνωτε, τοῦ δὲ υἱοῦ ἀδικοῦντος δι' ἐκεῖνον ἀπο-
ψηφιεῖσθε, ὃς αὐτὸς μὲν οὐκ ἐτόλμα μεθ' ὑμῶν μάχε-
σθαι, ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ μετὰ τῶν πολεμίων ἠξίου στρατεύε-
σθαι. καὶ ὅτε μὲν παῖς ἦν καὶ οὔπω δῆλος ἦν ὁποῖός τις
ἔσται, διὰ τὰ τοῦ πατρὸς ἁμαρτήματα ὀλίγου τοῖς ἕνδε-
κα παρεδόθη· ἐπειδὴ δὲ πρὸς τοῖς ἐκείνῳ πεπραγμένοις
ἐπίστασθε καὶ τὴν τούτου πονηρίαν, διὰ τὸν πατέρα ἐλεεῖν
8 αὐτὸν ἀξιώσετε; οὐκοῦν δεινόν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τού-
τους μὲν οὕτως εὐτυχεῖς εἶναι ὥστ', ἐπειδὰν ἐξαμαρτά-
νοντες ληφθῶσι, διὰ τὸ αὐτῶν γένος σώζεσθαι, ἡμᾶς δέ,
εἰ ἐδυστυχήσαμεν διὰ τοὺς οὕτως ἀτακτοῦντας, μηδένα
ἂν δύνασθαι παρὰ τῶν πολεμίων ἐξαιτήσασθαι μηδὲ διὰ
9 τὰς τῶν προγόνων ἀρετάς. καίτοι πολλαὶ καὶ μεγάλαι
καὶ ὑπὲρ ἁπάντων τῶν Ἑλλήνων γεγόνασι, καὶ οὐδὲν
ὅμοιαι τοῖς ὑπὸ τούτων περὶ τὴν πόλιν πεπραγμένοις, ὦ
ἄνδρες δικασταί. εἰ δ' ἐκεῖνοι δοκοῦσι βελτίους εἶναι σώ-
ζοντες τοὺς φίλους, δῆλον ὅτι καὶ ὑμεῖς ἀμείνους δόξετε
0 εἶναι τιμωρούμενοι τοὺς ἐχθρούς. ἀξιῶ δ', ὦ ἄνδρες δικα-
σταί, ἐὰν μέν τινες τῶν συγγενῶν αὐτὸν ἐξαιτῶνται, ὀρ-
γίζεσθαι ὅτι τούτου μὲν οὐκ ἐπεχείρησαν δεηθῆναι, ἢ δεη-
θέντες οὐκ ἐδύναντο εὑρέσθαι, ποιεῖν τὰ ὑπὸ τῆς πόλεως
προσταττόμενα, ὑμᾶς δὲ πείθειν πειρῶνται ὡς οὐ χρὴ

16, 4. υἱέως C. 6. ὃν om X. 17, 4. ὑμῶν C: ἡμῶν ς. 6. ὅτε C: ὅταν ς. καὶ post ἦν add C. οὔπω] οὕτω X. 7. τὰ τοῦ Reiskius, τοῦ C: τὰ ς. 18, 5. μηδὲ διὰ C: μηδ' ἂν ς, quapropter Reiskius post ἀρετὰς addebat λέγῃ. ὀργίζεσθε C.

21 παρὰ τῶν ἀδικούντων δίκην λαμβάνειν· ἐὰν δέ τινες τῶν ἀρχόντων βοηθῶσιν αὐτῷ ἐπίδειξιν μὲν τῆς ἑαυτῶν δυνάμεως ποιούμενοι, φιλοτιμούμενοι δὲ ὅτι καὶ τοὺς φανερῶς ἡμαρτηκότας σώζειν δύνανται, ὑμᾶς δὲ χρὴ ὑπολαμβάνειν πρῶτον μὲν ὅτι, εἰ πάντες Ἀλκιβιάδῃ ὅμοιοι ἐγένοντο, οὐδὲν ἂν ἔδει τῶν στρατηγῶν (οὐδὲ γὰρ εἶχον ὅτου ἡγοῦντο), ἔπειθ᾽ ὅτι πολὺ μᾶλλον αὐτοῖς προσήκει τῶν λιπόντων τὴν τάξιν κατηγορεῖν ἢ ὑπὲρ τούτων ἀπολογεῖσθαι. τίς γάρ ἐστιν ἐλπὶς τοὺς ἄλλους ἐθελήσειν ποιεῖν τὰ ὑπὸ τῶν στρατηγῶν προσταττόμενα, ὅταν αὐτοὶ
22 οὗτοι τοὺς ἀκοσμοῦντας σώζειν πειρῶνται; ἐγὼ τοίνυν ἀξιῶ, ἂν μὲν ἀποδείξωσιν οἱ λέγοντες καὶ αἰτούμενοι ὑπὲρ Ἀλκιβιάδου ὡς ἐστρατεύσατο ἐν τοῖς ὁπλίταις ἢ ὡς ἱππεύειν δεδοκιμασμένος ἐστίν, ἀποψηφίσασθαι· ἐὰν δὲ μηδὲν ἔχοντες δίκαιον κελεύωσιν αὐτῷ ὀργίζεσθαι, μεμνῆσθαι χρὴ ὅτι διδάσκουσιν ὑμᾶς ἐπιορκεῖν καὶ τοῖς νόμοις μὴ πείθεσθαι, καὶ ὅτι λίαν προθύμως τοῖς ἀδικοῦσι βοηθοῦντες πολλοὺς τῶν αὐτῶν ἔργων ἐπιθυμεῖν ποιήσουσιν.

23 Θαυμάζω δὲ μάλιστα, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἴ τις ὑμῶν τὸν Ἀλκιβιάδην ἀξιώσει διὰ μὲν τοὺς βοηθοῦντας σώζεσθαι, διὰ δὲ τὴν αὐτοῦ πονηρίαν μὴ ἀπολέσθαι. ἧς ἄξιον ὑμᾶς ἀκοῦσαι, ἵν᾽ ἐπίστησθε ὅτι οὐκ ἂν εἰκότως αὐτοῦ ἀποψηφίζοισθε ὡς ταῦτα μὲν ἡμαρτηκότος, τὰ δ᾽ ἄλλα πολίτου χρηστοῦ γεγενημένου· ἐκ γὰρ τῶν ἄλλων τῶν τούτῳ πεπραγμένων δικαίως ἂν αὐτοῦ θάνατον κα-
24 ταψηφίζοισθε. προσήκει δ᾽ ὑμῖν περὶ αὐτῶν εἰδέναι· ἐπει-
142 δὴ γὰρ καὶ τῶν ἀπολογουμένων ἀποδέχεσθε λεγόντων τὰς σφετέρας αὐτῶν ἀρετὰς καὶ τὰς τῶν προγόνων εὐεργεσίας, εἰκὸς ὑμᾶς καὶ τῶν κατηγόρων ἀκροᾶσθαι, ἐὰν

21, 6. ἂν] ἀλλ᾽ X. τῶν στρατηγῶν Reiskius: τοῦ στρατηγεῖν ς. 7. αὐτοῖς C: αὐτοὺς ς. 8. τούτων C: τῶν τοιούτων ς. 10. πραττόμενα X. 22, 4. ἐστὶν add C. 5. αὐτοὶ ὀργίζεσθε μεμνῆσθαι δὲ C, Marklandus αὐτῷ μὴ ὀργίζεσθαι μεμνῆσθαι: αὐτοὶ ὀργίζεσθαι μεμνῆσθαι Xς. 24, 3. ἀρετὰς καὶ τὰς τῶν om C.

ἀποφαίνωσι τοὺς φεύγοντας πολλὰ εἰς ὑμᾶς ἡμαρτηκό-
τας καὶ τοὺς προγόνους αὐτῶν πολλῶν κακῶν αἰτίους
5 γεγενημένους. Οὗτος γὰρ παῖς μὲν ὢν παρ' Ἀρχεδήμῳ
τῷ γλάμωνι, οὐκ ὀλίγα τῶν ὑμετέρων ὑφῃρημένῳ, πολ-
λῶν ὁρώντων ἔπινεν ὑπὸ τῷ αὐτῷ στρώματι κατακεί-
μενος, ἐκώμαζε δὲ μεθ' ἡμέραν, ἄνηβος ἑταίραν ἔχων,
μιμούμενος τοὺς ἑαυτοῦ προγόνους, καὶ ἡγούμενος οὐκ ἂν
δύνασθαι πρεσβύτερος ὢν λαμπρὸς γενέσθαι, εἰ μὴ νέος
6 ὢν πονηρότατος δόξειεν εἶναι. μετεπέμφθη δ' ὑπὸ Ἀρ-
χεβιάδου, ἐπειδὴ φανερῶς ἐξημάρτανε. καίτοι ποῖόν τινα
χρὴ αὐτὸν ὑφ' ὑμῶν νομίζεσθαι εἶναι, ὅστις κἀκείνῳ τοι-
αῦτ' ἐπιτηδεύων διεβέβλητο, ὃς τοὺς ἄλλους ταῦτ' ἐδί-
δασκε; μετὰ Θεοτίμου δὲ ἐπιβουλεύσας τῷ πατρὶ
Ὠρεοὺς προὔδωκεν. ὁ δὲ παραλαβὼν τὸ χωρίον πρότερον
μὲν ὕβριζεν αὐτὸν ὡραῖον ὄντα, τελευτῶν δὲ δήσας ἀργύ-
7 ριον εἰσεπράττετο. ὁ δὲ πατὴρ αὐτὸν οὕτως ἐμίσει σφό-
δρα, ὥστ' οὐδ' ἂν ἀποθανόντος ἔφασκε τὰ ὀστᾶ κομί-
σασθαι. τελευτήσαντος δ' ἐκείνου ἐραστὴς γενόμενος
Ἀρχεβιάδης αὐτὸν ἐλύσατο. οὐ πολλῷ δὲ χρόνῳ ὕστερον
κατακυβεύσας τὰ ὄντα, ἐκ Λευκῆς ἀκτῆς ὁρμώμενος τοὺς
8 φίλους κατεπόντιζεν. ὅσα μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταί,
ἢ εἰς τοὺς πολίτας ἢ εἰς τοὺς οἰκείους ἢ περὶ τοὺς αὐτοῦ
ξένους ἢ περὶ τοὺς ἄλλους ἡμάρτηκε, μακρὸν ἂν εἴη λέ-
γειν· Ἱππόνικος δὲ πολλοὺς παρακαλέσας ἐξέπεμψε
τὴν αὑτοῦ γυναῖκα, φάσκων τοῦτον ὡς οὐκ ἀδελφὸν αὐ-
τῆς ἀλλ' ὡς ἄνδρα ἐκείνης εἰς τὴν οἰκίαν εἰσιέναι τὴν
9 ἑαυτοῦ. καὶ τοιαῦθ' ἡμαρτηκότι καὶ οὕτω δεινὰ καὶ

25, 2. οὐκ] τῷ οὐκ Reiskius. 3. ἔπινεν Reiskius, ἔτι μὲν X, νυκτός τε C. αὐτῷ στρώματι Augerus, αὐτῷ στρωματεῖ Reiskius, αὐτῷ εἵματι Iacobs (Emend. in Athen. p. 17), αὐτῷ ἱματίῳ Lobeckius (ad Phrynich. p. 401), αὐτῷ οἰκήματι C: αὐτόματι ς.
4. δὲ Reiskius, καὶ C: om ς. 26, 1. δοξειεν C: δόξει Marklandus, cum legeretur δείξει. Ἀρχεβιάδου Reiskius, Ἀρχιβιάδου editiones antiquiores: ἀλκιβιάδου CX. 4. ὅς] ὡς X. 6. ὠρεοὺς CX, ὀρνεοὺς γρ. C. 27, 2. οὐδὲ] Reiskius οὐδ' ἄν. 4. Ἀρχεβιάδης Reiskius; libri ἀρχεβιάδης. 28, 5. τὴν αὑτοῦ C, τὴν αὐτοῦ X, apud Stephanum deest articulus, apud Reiskium pronomen.
29, 1. ἑαυτοῦ C: αὐτοῦ ς.

πολλὰ καὶ μεγάλα πεποιηκότι οὔτε τῶν πεπραγμένων αὐτῷ μεταμέλει οὔτε τῶν μελλόντων ἔσεσθαι. ὃν μᾶλλον ἔδει κοσμιώτατον εἶναι τῶν πολιτῶν, ἀπολογίαν ποιούμενον τὸν ἑαυτοῦ βίον τῶν τοῦ πατρὸς ἁμαρτημάτων· ὁ δ' ἑτέρους ὑβρίζειν πειρᾶται, ὥσπερ δυνάμενος ἂν πολλοστὸν μέρος τῶν ὀνειδῶν τῶν ἑαυτῷ προσηκόντων τοῖς
30 ἄλλοις μεταδοῦναι, καὶ ταῦθ' υἱὸς ὢν Ἀλκιβιάδου, ὃς ἔπεισε μὲν Δεκέλειαν Λακεδαιμονίους ἐπιτειχίσαι, ἐπὶ δὲ τὰς νήσους ἀποστήσων ἔπλευσε, διδάσκαλος δὲ τῶν τῆς πόλεως κακῶν ἐγένετο, πλεονάκις δὲ μετὰ τῶν ἐχθρῶν ἐπὶ τὴν πατρίδα ἐστρατεύσατο ἢ μετὰ τῶν πολιτῶν ἐπ' ἐκείνους. ἀνθ' ὧν καὶ ὑμῖν καὶ τοῖς μέλλουσιν ἔσεσθαι
31 τιμωρεῖσθαι προσήκει ὅντινα λαμβάνετε τούτων. καίτοι σφόδρα εἴθισται λέγειν ὡς οὐκ εἰκός ἐστι τὸν μὲν πατέρα αὐτοῦ κατελθόντα δωρεὰς παρὰ τοῦ δήμου λαβεῖν, τοῦτον δ' ἀδίκως διὰ τὴν φυγὴν τὴν ἐκείνου διαβεβλῆσθαι. ἐμοὶ δὲ δοκεῖ δεινὸν εἶναι, εἰ τὰς μὲν δωρεὰς αὐτοῦ ἀφείλεσθε ὡς οὐ δικαίως δεδωκότες, τούτου δὲ ἀδικοῦντος ἀποψηφιεῖσθε ὡς τοῦ πατρὸς χρηστοῦ περὶ τὴν πόλιν γε-
32 γενημένου. Καὶ μὲν δή, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἄλλων τε πολλῶν ἄξιον ἕνεκεν αὐτοῦ καταψηφίσασθαι, καὶ ὅτι ταῖς ὑμετέραις ἀρεταῖς χρῆται παραδείγματι περὶ τῆς ἑαυτοῦ πονηρίας. τολμᾷ γὰρ λέγειν ὡς Ἀλκιβιάδης οὐ-
33 δὲν δεινὸν εἴργασται ἐπὶ τὴν πατρίδα στρατεύσας· καὶ γὰρ ὑμᾶς φεύγοντας Φυλὴν καταλαβεῖν καὶ δένδρα τεμεῖν καὶ πρὸς τὰ τείχη προσβαλεῖν, καὶ ταῦτα ποιήσαντας οὐκ ὄνειδος τοῖς παισὶ καταλιπεῖν, ἀλλὰ τιμὴν παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις κτήσασθαι, ὡς τῶν αὐτῶν ὄντας ἀξίους ὅσοι φυγόντες μετὰ τῶν πολεμίων ἐπὶ τὴν χώραν ἐστράτευ-

v. 1. καὶ post πολλὰ om C. πεπραγμένων] γεγραμμένων C. 3. ποιούμενος C. 4. ὅδ' C: οὗτος ς. 6. τῶν ἑαυτῷ προσηκόντων C, τῶν εἰδῶν τῶν ἑαυτῷ προσηκόντων X: τῶν εἰδῶν τῶν ἑαυτοῦ προσηκόντων ς: Marklandus τῶν ὀνειδῶν τῶν ἑαυτοῦ προσηκόντων. 31, 1. ὅντινα λαμβάνετε C, ὅντινα λαμβάνεται X, Reiskius ὅντιν' ἂν λαμβάνητε. 5. αὐτῷ C. 32, 2. εἵνεκα C. 33, 1. στρατεύσας Marklandus, στρατευσάμενος Reiskius; libri στρατεύσασθαι. 2. φυλακὴν X.

σαν, καὶ ὅσοι κατῄεσαν Λακεδαιμονίων ἐχόντων τὴν πό-
4 λιν. καὶ μὲν δὴ πᾶσιν ἡγοῦμαι δῆλον εἶναι ὅτι οὗτοι μὲν
ἐζήτουν κατιέναι ὡς τὴν μὲν τῆς θαλάττης ἀρχὴν Λακε-
δαιμονίοις παραδώσοντες, αὐτοὶ δ' ὑμῶν ἄρξοντες, τὸ δ'
ὑμέτερον πλῆθος κατελθὸν τοὺς μὲν πολεμίους ἐξήλασε,
τῶν δὲ πολιτῶν καὶ τοὺς βουλομένους δουλεύειν ἠλευθέ-
3 ρωσεν· ὥστ' οὐχ ὁμοίων τῶν ἔργων ἀμφοτέροις γεγενημέ-
5 νων τοὺς λόγους ποιεῖται. Ἀλλ' ὅμως τοσούτων συμφο-
ρῶν καὶ οὕτως αὐτῷ μεγάλων ὑπαρχουσῶν ἐπὶ τῇ τοῦ
πατρὸς πονηρίᾳ φιλοτιμεῖται, καὶ λέγει ὡς οὕτως ἐκεῖνος
ἐδύνατο μέγα ὥστε τῇ πόλει πάντων κακῶν αἴτιος γε-
γένηται. καίτοι τίς οὕτως ἄπειρος τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος,
ὃς οὐκ ἂν βουλόμενος εἶναι πονηρὸς εἰσηγήσαιτο μὲν τοῖς
πολεμίοις ἃ χρὴ καταλαβεῖν τῶν χωρίων, δηλώσειε δ'
ἂν ἃ κακῶς φυλάττεται τῶν φρουρίων, διδάξειε δ' ἂν
ἃ πονηρῶς ἔχει τῶν πραγμάτων, μηνύσειε δ' ἂν τοὺς
6 βουλομένους ἀφίστασθαι τῶν συμμάχων; οὐ γὰρ δή-
που, ὅτε μὲν ἔφευγε, διὰ τὴν δύναμιν κακῶς οἷός τ' ἦν
ποιεῖν τὴν πόλιν, ἐπειδὴ δὲ ὑμᾶς ἐξαπατήσας κατῆλθε
καὶ πολλῶν ἦρξε τριήρων, οὔτε τοὺς πολεμίους ἐδύνατο
ἐκ τῆς χώρας ἐκβαλεῖν, οὔτε Χίους οὓς ἀπέστησε πάλιν
φίλους ποιῆσαι, οὔτε ἄλλο οὐδὲν ἀγαθὸν ὑμᾶς ἐργάσα-
7 σθαι. ὥστ' οὐ χαλεπὸν γνῶναι ὅτι Ἀλκιβιάδης δυνάμει
μὲν οὐδὲν τῶν ἄλλων διέφερε, πονηρίᾳ δὲ τῶν πολιτῶν
πρῶτος ἦν. ἃ μὲν γὰρ ᾔδει τῶν ὑμετέρων κακῶς ἔχοντα,
μηνυτὴς αὐτοῖς Λακεδαιμονίοις ἐγένετο· ἐπειδὴ δ' ἔδει
αὐτὸν στρατηγεῖν, οὐδὲν κακὸν ποιεῖν ἐκείνους ἐδύνατο,
ἀλλ' ὑποσχόμενος δι' ἑαυτὸν παρέξειν βασιλέα χρήματα,
8 πλέον ἢ διακόσια τάλαντα τῆς πόλεως ὑφείλετο. καὶ
οὕτω πολλὰ ἐνόμιζεν εἰς ὑμᾶς ἡμαρτηκέναι, ὥστε λέγειν
δυνάμενος καὶ φίλων ὄντων καὶ χρήματα κεκτημένος οὐ-

35, 4. ἐδύνατο μέγα C: μέγα ἐδύνατο ς. τῇ] ἐν τῇ C. 36, 1. δή που] δήμου C. 2. ὅτι C: ὅταν ς. 4. οὔτε τοὺς] ὥστε τοὺς C. 37, 3. ἡμετέρων C. 4. αὐτοῖς] Reiskius αὐτός.

δέποτ' ἐλθὼν εὐθύνας ἐτόλμησε δοῦναι, ἀλλὰ φυγὴν αὐ-
τοῦ καταγνοὺς καὶ Θρᾴκης καὶ πάσης πόλεως ἐβούλετο
πολίτης γενέσθαι μᾶλλον ἢ τῆς πατρίδος εἶναι τῆς ἑαυ-
τοῦ. καὶ τὸ τελευταῖον, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὑπερβολὴν
ποιησάμενος τῆς προτέρας πονηρίας ἐτόλμησε τὰς ναῦς
39 Λυσάνδρῳ μετὰ Ἀδειμάντου προδοῦναι. ὥστε εἴ τις ὑμῶν
ἢ τοὺς τεθνεῶτας ἐν [τῇ] ναυμαχίᾳ ἐλεεῖ, ἢ ὑπὲρ τῶν
δουλευσάντων τοῖς πολεμίοις αἰσχύνεται, ἢ τῶν τειχῶν
καθῃρημένων ἀγανακτεῖ, ἢ Λακεδαιμονίους μισεῖ, ἢ τοῖς
τριάκοντα ὀργίζεται, τούτων ἁπάντων χρὴ τὸν τούτου
πατέρα αἴτιον ἡγεῖσθαι, καὶ ἐνθυμηθῆναι ὅτι Ἀλκιβιάδην
μὲν τὸν πρόπαππον αὐτοῦ καὶ τὸν μητρὸς Μεγα-
κλέα οἱ ὑμέτεροι πρόγονοι δὶς ἀμφοτέρους ἐξωστράκι-
σαν, τοῦ δὲ πατρὸς αὐτοῦ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν θάνατον
40 κατέγνωσαν, ὥστε νῦν χρὴ ἡγησαμένους πατρικὸν ἐχθρὸν
τοῦτον εἶναι τῇ πόλει καταψηφίσασθαι, καὶ μήτε ἔλεον
μήτε συγγνώμην μήτε χάριν μηδεμίαν περὶ πλείονος
ποιήσασθαι τῶν νόμων τῶν κειμένων καὶ τῶν ὅρκων οὓς
ὠμόσατε.

41 Σκέψασθαι δὲ χρή, ὦ ἄνδρες δικασταί, διὰ τί ἄν τις
τοιούτων ἀνδρῶν φείσαιτο; πότερον ὡς πρὸς μὲν τὴν πό-
λιν δεδυστυχήκασιν, ἄλλως δὲ κόσμιοί εἰσι καὶ σωφρό-
νως βεβιώκασιν; οὐχ οἱ μὲν πολλοὶ αὐτῶν ἡταιρήκασιν,
οἱ δ' ἀδελφαῖς συγγεγόνασι, τοῖς δ' ἐκ θυγατέρων παῖ-
42 δες γεγόνασιν, οἱ δὲ μυστήρια πεποιήκασι καὶ τοὺς
Ἑρμᾶς περικεκόφασι καὶ περὶ πάντας τοὺς θεοὺς ἠσε-
βήκασι καὶ εἰς ἅπασαν τὴν πόλιν ἡμαρτήκασιν, ἀδίκως
καὶ παρανόμως καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους διακείμενοι καὶ
πρὸς σφᾶς αὐτοὺς πολιτευόμενοι, οὐδεμιᾶς τόλμης ἀπε-
χόμενοι, οὐδὲ ἔργου δεινοῦ ἄπειροι γεγενημένοι; ἀλλὰ
καὶ πεπόνθασι καὶ πεποιήκασιν ἅπαντα. οὕτω γὰρ
διάκεινται ὥστ' ἐπὶ μὲν τοῖς καλοῖς αἰσχύνεσθαι, ἐπὶ

v. 1. εὐθύνας] ἐς θύρας C. 39, 2. τῇ add Reiskius. 8. ἡμέτεροι CX. 42, 6. ἀλλὰ καὶ πεπόνθασι καὶ πεποιήκασιν ἅπαντα C: ἀλλ' ἅτε πεπόνθασιν ἅπαντα, ἃ πεποιήκασι καὶ πεπόνθασι ς.

3 δὲ τοῖς κακοῖς φιλοτιμεῖσθαι. Καὶ μὲν δή, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἤδη τινῶν ἀπεψηφίσασθε ἀδικεῖν μὲν νομίσαντες, οἰόμενοι δ' εἰς τὸ λοιπὸν χρησίμους ὑμῖν ἔσεσθαι. τίς οὖν ἐλπὶς ὑπὸ τούτου τι ἀγαθὸν πείσεσθαι τὴν πόλιν, ὃν ὑμεῖς, ὅτι μὲν οὐδενὸς ἄξιός ἐστιν, ἐπειδὰν ἀπολογῆται, εἴσεσθε, ὅτι δὲ πονηρός ἐστιν, ἐκ τῶν ἄλλων ἐπιτηδευμάτων εἴσεσθε; Ἀλλὰ μὲν δὴ οὐδ' ἂν ἐξελθὼν ἐκ τῆς
4 πόλεως οὐδὲν δύναιτο κακὸν ὑμᾶς ἐργάσασθαι, δειλὸς ὢν καὶ πένης καὶ πράττειν ἀδύνατος καὶ τοῖς οἰκείοις διάφορος καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων μισούμενος. ὥστ' οὐδὲ
5 τούτων ἕνεκα αὐτὸν ἄξιον φυλάττεσθαι, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον παράδειγμα ποιῆσαι καὶ τοῖς ἄλλοις καὶ τοῖς τούτου φίλοις, οἳ τὰ μὲν προσταττόμενα ποιεῖν οὐκ ἐθέλουσι, τοιούτων δ' ἔργων ἐπιθυμοῦσι, καὶ περὶ τῶν σφετέρων αὐτῶν κακῶς βουλευσάμενοι περὶ τῶν ὑμετέρων δημηγοροῦσιν.

6 Ἐγὼ μὲν οὖν ὡς ἐδυνάμην ἄριστα κατηγόρηκα, ἐπίσταμαι δ' ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι τῶν ἀκροωμένων θαυμάζουσιν, ὅπως ποθ' οὕτως ἀκριβῶς ἐδυνήθην ἐξευρεῖν τὰ τούτων ἁμαρτήματα, οὗτος δέ μου καταγελᾷ, ὅτι οὐδὲ πολλοστὸν μέρος εἴρηκα τῶν τούτοις ὑπαρχόντων κακῶν.
7 ὑμεῖς οὖν καὶ τὰ εἰρημένα καὶ τὰ παραλελειμμένα ἀναλογισάμενοι πολὺ μᾶλλον αὐτοῦ καταψηφίσασθε, ἐνθυμηθέντες ὅτι ἔνοχος μέν ἐστι τῇ γραφῇ, μεγάλη δ' εὐτυχία τὸ τοιούτων πολιτῶν ἀπαλλαγῆναι πόλει. Ἀνάγνωθι δ' αὐτοῖς τοὺς νόμους καὶ τοὺς ὅρκους καὶ τὴν γραφήν· καὶ τούτων μεμνημένοι ψηφιοῦνται τὰ δίκαια.

15.

ΚΑΤΑ ΑΛΚΙΒΙΑΔΟΥ ΑΣΤΡΑΤΕΙΑΣ.

Ἐγὼ μέν, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ ὑμᾶς αἰτοῦμαι τὰ δίκαια ψηφίσασθαι, καὶ τῶν στρατηγῶν δέομαι, ἐπεὶ

43, 3. ὑμῖν] ὑμᾶς C. 46, 4. Ante πολλοστὸν cum C omisi τό. 47, 6. ψηφιοῦνται C: ψηφίσονται ς. Tit. 1. ἀσιραιίας C, qui sic et § 4, 3.

καὶ ἐν τῇ ἄλλῃ ἀρχῇ πολλοῦ ἄξιοι τῇ πόλει γεγόνασι, καὶ περὶ τῶν τῆς ἀστρατείας γραφῶν κοινοὺς εἶναι τῷ τε διώκοντι καὶ τῷ φεύγοντι, καὶ μὴ βοηθοῦντας ὡς ἂν βούλωνται πᾶσαν προθυμίαν ἔχειν παρὰ τὸ δίκαιον ὑμᾶς
2 ψηφίσασθαι, ἐνθυμουμένους ὅτι σφόδρ' ἂν ἠγανακτεῖτε, εἰ ἐν τῇ ὑμετέρᾳ δοκιμασίᾳ οἱ θεσμοθέται ἀναβάντες ὑμῶν ἐδέοντο μὴ καταψηφίσασθαι, ἡγούμενοι δεινὸν εἶναι, εἰ οἱ τιθέντες τὸν ἀγῶνα καὶ τὴν ψῆφον διδόντες
3 παρακελεύσονται μὴ καταψηφίζεσθαι. τί δ' ἂν αἴσχιον ἔθος ἢ δεινότερον πρᾶγμα τούτου τῇ πόλει γένοιτο, εἰ τολμήσει ὁ μὲν ἄρχων ἐν ταῖς τῶν ἐπικλήρων δίκαις ἀντιβολεῖν καὶ ἱκετεύειν τοὺς δικαστὰς ὅ τι ἂν βούληται πραχθῆναι, ὁ δὲ πολέμαρχος καὶ οἱ ἕνδεκα δεήσονται ἐν ταῖς δίκαις ταῖς ὑφ' ἑαυτῶν εἰσαγομέναις,
4 ὥσπερ καὶ νῦν; χρὴ τοίνυν καὶ ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν, ἐνθυμουμένους ὅτι οὐδὲν διοίσει ὑμᾶς ἰδίᾳ περὶ τῆς ἀστρατείας βοηθεῖν, ἢ τούτων τινὰς δεῖσθαι
5 αὐτοὺς τὴν ψῆφον διδόντας. σκέψασθε δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐὰν ἱκανὸν γένηται τεκμήριον ὅτι οὐδείς πω τῶν ἀρχόντων ἐν τῷ στρατοπέδῳ Ἀλκιβιάδῃ ἦν παρεσκευασμένος. ἐχρῆν γὰρ αὐτούς, εἴπερ ἀληθῆ λέγουσιν, ἀνακαλεῖν μὲν Πάμφιλον, ὅτι ἀφαιρῶν τὸν ἵππον ἱππέως ἀπεστέρει τὴν πόλιν, ἐπιβάλλειν δὲ τῷ φυλάρχῳ, ὅτι ἐξελαύνων Ἀλκιβιάδην ἐκ τῆς φυλῆς ἄκυρον ἐποίει τὴν τούτων τάξιν, κελεύειν δὲ τὸν ταξίαρχον ἐξαλείφειν αὐτὸν
6 ἐκ τοῦ τῶν ὁπλιτῶν καταλόγου. νῦν δὲ τούτων οὐδὲν ἐποίησαν, ἀλλ' ἐν μὲν τῷ στρατοπέδῳ περιεώρων αὐτὸν ὑπὸ πάντων προπηλακιζόμενον κἀν τοῖς ἱπποτοξόταις ἱππεύοντα, ἐπειδὴ δὲ ὑμᾶς δεῖ παρὰ τῶν ἀδικούντων δίκην λαμβάνειν, χαριζόμενοι μαρτυροῦσιν ὑφ' ἑαυτῶν αὐ-

v. 2. κοινωνοὺς X. 2, 2. ἐν add Reiskius. 3. μὴ add C. 4. διδόντες Taylorus, διαδιδόντες CX. 3, 1. μὴ C, τὸν μὲν μὴ X: τῶν μὲν μὴ ς. Marklandus τῶν μὲν καταψηφίζεσθαι τῶν δὲ μή. 3. τολμήσει ὁ Marklandus; libri τολμήσειε. ἐν ταῖς Reiskius; libri ἐμβας. 4, 2. διοίσει] sic correxi ς δεήσει. ἡμᾶς C. 3. τούτων C, τούτου ὧν X: τούτους ὧν ς. 5, 5. ἀφαιρῶν C, φένων X: φαίνων ς.

τὸν τετάχθαι. καίτοι δεινόν, ὦ ἄνδρες δικασταί, αὐτοὺς
μὲν τοὺς στρατηγοὺς ὑπὸ τοῦ δήμου χειροτονηθέντας μὴ
ἂν τολμῆσαι πρότερον ὑμῶν ἡγήσασθαι, ἕως ἂν ἐδοκι-
μάσθησαν κατὰ τοὺς νόμους, Ἀλκιβιάδην δὲ τολμᾶν
7 παρὰ τοὺς τῆς πόλεως νόμους ὑπ' αὐτῶν ταχθῆναι. δει-
νὸν δέ μοι δοκεῖ εἶναι, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ τῶν μὲν
45 δεδοκιμασμένων ἱππέων οὐκ ἐπὶ τούτοις ἐστὶν ὅντινα
βούλονται αὐτοὶ εἰς τοὺς ὁπλίτας καταλέξαι, τῶν δὲ
ὁπλιτῶν ἀδοκιμάστων ὄντων ἐπὶ τούτοις ἔσται ὅντιν' ἂν
8 βούλωνται ἱππεύειν. εἰ μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί,
ὄντες κύριοι πολλῶν βουλομένων μηδένα τῶν ἄλλων ἱπ-
πεύειν εἴασαν, οὐκ ἂν δικαίως χαρίζοισθε αὐτοῖς· εἰ δ'
ἄκυροι ὄντες ὁμολογήσουσι τάξαι, ἐνθυμεῖσθαι χρὴ ὅτι
ὀμωμόκατε τὰ δίκαια γνώσεσθαι, ἀλλ' οὐχ ὅ τι ἂν οὗ-
τοι κελεύωσι ψηφιεῖσθαι, ὥστε οὐδένα χρὴ τῶν δεομένων
9 περὶ πλείονος ὑμῶν αὐτῶν καὶ τῶν ὅρκων ποιεῖσθαι. καὶ
μὲν δή, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἴ τῳ δοκεῖ μεγάλη ἡ ζημία
εἶναι καὶ λίαν ἰσχυρὸς ὁ νόμος, μεμνῆσθαι χρὴ ὅτι οὐ νο-
μοθετήσοντες περὶ αὐτῶν ἥκετε, ἀλλὰ κατὰ τοὺς κειμέ-
νους νόμους ψηφιούμενοι, οὐδὲ τοὺς ἀδικοῦντας ἐλεήσον-
τες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον αὐτοῖς ὀργιούμενοι καὶ ὅλῃ τῇ
πόλει βοηθήσοντες, εὖ εἰδότες ὅτι ὑπὲρ τῶν παρεληλυθό-
των ὀλίγους τιμωρησάμενοι πολλοὺς ποιήσετε κοσμιωτέ-
10 ρους ἐν τοῖς μέλλουσι κινδυνεύειν. χρὴ δέ, ὦ ἄνδρες δικα-
σταί, ὥσπερ οὗτος ἀμελήσας τῆς πόλεως τὴν αὑτοῦ σω-
τηρίαν ἐσκέψατο, οὕτως ὑμᾶς ἀμελήσαντας τούτου τῇ
πόλει τὰ βέλτιστα ψηφίσασθαι, ἄλλως τε καὶ ὅρκους
ὀμωμοκότας καὶ περὶ Ἀλκιβιάδου μέλλοντας ψηφίσα-
σθαι, ὃς ἂν ὑμᾶς ἐξαπατήσῃ, καταγελῶν τῆς πόλεως
ἄπεισιν· οὐ γὰρ δὴ χάριν γε ὑμῖν ἀποδώσει τῇ ψήφῳ
κρύβδην εὖ παθών, ὃς τῶν φίλων τοὺς φανερῶς αὐτὸν εὖ
11 ποιήσαντας κακῶς ποιεῖ. ὑμεῖς οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταί,

οις
v. 3. ἡμῶν CX. 7, 3. τούτων C. 4. αὐτοὶ — βούλωνται om C. 9, 6. αὐτοὺς C. 10, 5. ψηφίσεσθαι C. 6. ὃς] οἷς X.

τὰς τούτων δεήσεις περὶ ἐλάττονος ποιησάμενοι τὰ δίκαια ψηφίσασθε. ἀποδέδεικται δὲ καταλεγεὶς εἰς τοὺς ὁπλίτας καὶ λιπὼν τὴν τάξιν καὶ τῶν νόμων κωλυόντων ἀδοκίμαστος ἱππεύσας, καὶ περὶ ὧν οἱ νόμοι διαῤῥήδην οὔτε στρατηγὸν οὔτε ἵππαρχον οὔτε ἄλλον οὐδένα κυριώτερον ἐκείνων ἀποδεικνύουσι, περὶ τούτων ἰδιώτης ὢν τὴν
12 ἐξουσίαν αὑτῷ δεδωκώς. ἐγὼ μὲν οὖν καὶ φίλῳ ὄντι Ἀρχεστρατίδῃ βοηθῶν, καὶ Ἀλκιβιάδην ἐχθρὸν ὄντα ἐμαυτοῦ τιμωρούμενος, δέομαι τὰ δίκαια ψηφίσασθαι· ὑμᾶς δὲ χρὴ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχοντας τὴν ψῆφον φέρειν, ἥνπερ ὅτε ᾤεσθε πρὸς τοὺς πολεμίους διακινδυνεύειν.

16.

ΕΝ ΒΟΥΛΗΙ ΜΑΝΤΙΘΕΩΙ ΔΟΚΙΜΑΖΟΜΕΝΩΙ ΑΠΟΛΟΓΙΑ.

Εἰ μὴ συνῄδειν ὦ βουλὴ τοῖς κατηγόροις βουλομένοις ἐκ παντὸς τρόπου κακῶς ἐμὲ ποιεῖν, πολλὴν ἂν αὐτοῖς χάριν εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας· ἡγοῦμαι γὰρ τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις τούτους εἶναι μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίους, οἵτινες ἂν αὐτοὺς ἀναγκάζωσιν εἰς ἔλεγχον τῶν
2 αὑτοῖς βεβιωμένων καταστῆναι. ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἐμαυτῷ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρός με τυγχάνει ἀηδῶς ἢ κακῶς διακείμενος, ἐπειδὰν ἐμοῦ λέγοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῷ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσεσθαι.
3 ἀξιῶ δέ, ὦ βουλή, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, ὡς εὔνους εἰμὶ τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὡς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν, μηδέν πώ μοι πλέον εἶναι· ἐὰν δὲ φαίνωμαι περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκὼς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ παρὰ τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν, δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, τού-

ν. 1. ἐλάττονος Marklandus; libri ἐλαττόνων. 12, 1. φίλων C.
§ 2, 2. τυγχάνει CX: τυγχάνοι ς.

τους δὲ ἡγεῖσθαι χείρους εἶναι. πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὡς οὐχ ἵππευον οὔτ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

4 Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατὴρ πρὸ τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφο-
ρᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ διαιτησομένους ἐξέπεμ-
46ψε, καὶ οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων οὔτε μεθιστα-
μένης τῆς πολιτείας, ἀλλ' ἤλθομεν πρὶν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς
5εἰς τὸν Πειραιᾶ κατελθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις. καίτοι
οὔτε ἡμᾶς εἰκὸς ἦν εἰς τοιοῦτον καιρὸν ἀφιγμένους ἐπιθυ-
μεῖν μετέχειν τῶν ἀλλοτρίων κινδύνων, οὔτ' ἐκεῖνοι φαί-
νονται τοιαύτην γνώμην ἔχοντες ὥστε καὶ τοῖς ἀποδημοῦσι
καὶ τοῖς μηδὲν ἐξαμαρτάνουσι μεταδιδόναι τῆς πολιτείας,
ἀλλὰ μᾶλλον ἠτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν
6δῆμον. Ἔπειτα δὲ ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου τοὺς ἱππεύ-
σαντας σκοπεῖν εὔηθές ἐστιν· ἐν τούτῳ γὰρ πολλοὶ μὲν
τῶν ὁμολογούντων ἱππεύειν οὐκ ἔνεισιν, ἔνιοι δὲ τῶν ἀπο-
δημούντων ἐπιγεγραμμένοι εἰσίν. ἐκεῖνος δ' ἐστὶν ἔλεγ-
χος μέγιστος· ἐπειδὴ γὰρ κατήλθετε, ἐψηφίσασθε τοὺς
φυλάρχους ἀπενεγκεῖν τοὺς ἱππεύσαντας, ἵνα τὰς κατα-
7στάσεις ἀναπράττητε παρ' αὐτῶν. ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν
ἀποδείξειεν οὔτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε
παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν παραλα-
βόντα. καίτοι πᾶσι ῥᾴδιον τοῦτο γνῶναι, διότι ἀναγ-
καῖον ἦν τοῖς φυλάρχοις, εἰ μὴ ἀποδείξαιεν τοὺς ἔχον-
τας τὰς καταστάσεις, αὐτοῖς ζημιοῦσθαι. ὥστε πολὺ ἂν
δικαιότερον ἐκείνοις τοῖς γράμμασιν ἢ τούτοις πιστεύ-
οιτε· ἐκ μὲν γὰρ τούτων ῥᾴδιον ἦν ἐξαλειφθῆναι τῷ βου-
λομένῳ, ἐν ἐκείνοις δὲ τοὺς ἱππεύσαντας ἀναγκαῖον ἦν
8ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι. Ἔτι δέ, ὦ βουλή, εἴ-
περ ἵππευσα, οὐκ ἂν ἦν ἔξαρνος ὡς δεινόν τι πεποιηκώς,
ἀλλ' ἠξίουν, ἀποδείξας ὡς οὐδεὶς ὑπ' ἐμοῦ τῶν πολιτῶν

4, 3. μεθισταμένῃ τῇ πολιτείᾳ CX. 5, 6. καὶ CX: ἢ ς. quo servato Reiskius post δῆμον addebat verbum ἐτίμων. 6, 3. ἀποδημούντων CX: Aldina ἀπομούντων. 4. ἐγγεγραμμένοι Marklandus. 7, 5. τοὺς ἔχοντας τὰς καταστάσεις αὐτοῖς] τὰς καταστάσεις αὐτῶν C.

κακῶς πέπονθε, δοκιμάζεσθαι. ὁρῶ δὲ καὶ ὑμᾶς ταύτῃ τῇ γνώμῃ χρωμένους, καὶ πολλοὺς μὲν τῶν τότε ἱππευσάντων βουλεύοντας, πολλοὺς δ᾽ αὐτῶν στρατηγοὺς καὶ ἱππάρχους κεχειροτονημένους. ὥστε μηδὲν δι᾽ ἄλλο με ἡγεῖσθε ταύτην ποιεῖσθαι τὴν ἀπολογίαν, ἢ ὅτι περιφανῶς ἐτόλμησάν μου καταψεύσασθαι. Ἀνάβηθι δέ μοι καὶ μαρτύρησον.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

9 Περὶ μὲν τοίνυν ταύτης τῆς αἰτίας οὐκ οἶδ᾽ ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· δοκεῖ δέ μοι, ὦ βουλή, ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἀγῶσι περὶ αὐτῶν μόνων τῶν κατηγορημένων προσήκειν ἀπολογεῖσθαι, ἐν δὲ ταῖς δοκιμασίαις δίκαιον εἶναι παντὸς τοῦ βίου λόγον διδόναι. δέομαι οὖν ὑμῶν μετ᾽ εὐνοίας ἀκροάσασθαί μου. ποιήσομαι δὲ τὴν ἀπολογίαν ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων.

10 Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μὲν οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα, ἐπιδοὺς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρᾳ, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ᾽ οὕτως ἐνειμάμην ὥστ᾽ ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῴων, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτω βεβίωκα ὥστε μηδεπώποτέ μοι μηδὲ πρὸς ἕνα μηδὲν ἔγκλημα
11 γενέσθαι. καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτω διῴκησα· περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἡγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικείας, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ περὶ τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθέ μοι διαφόρους ὄντας, καὶ πλεῖστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους. καίτοι δῆλον ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυ-
12 μοῦμεν, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ. ἔτι δ᾽, ὦ βουλή, οὐδεὶς ἂν ἀποδεῖξαι περὶ ἐμοῦ δύναιτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγενημένην· καίτοι ἑτέρους ὁρᾶτε πολλάκις εἰς τοιούτους ἀγῶνας κα-

v. 1. καὶ om C. 8. μάρτυρες C. sic et § 17. 9, 3. μόνον [ων] C.

θεστηκότας. πρὸς τοίνυν τὰς στρατείας καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους σκέψασθε οἷον ἐμαυτὸν
13 παρέχω τῇ πόλει. πρῶτον μὲν γάρ, ὅτε τὴν συμμαχίαν ἐποιήσασθε πρὸς τοὺς Βοιωτοὺς καὶ εἰς Ἁλίαρτον ἔδει βοηθεῖν, ὑπὸ Ὀρθοβούλου κατειλεγμένος ἱππεύειν, ἐπειδὴ πάντας ἑώρων τοῖς μὲν ἱππεύουσιν ἀσφάλειαν εἶναι δεῖν νομίζοντας, τοῖς δ' ὁπλίταις κίνδυνον ἡγουμένους, ἑτέρων
47 ἀναβάντων ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀδοκιμάστων παρὰ τὸν νόμον ἐγὼ προσελθὼν ἔφην τῷ Ὀρθοβούλῳ ἐξαλεῖψαί με ἐκ τοῦ καταλόγου, ἡγούμενος αἰσχρὸν εἶναι τοῦ πλήθους μέλλοντος κινδυνεύειν ἄδειαν ἐμαυτῷ παρασκευάσαντι στρατεύεσθαι. Καί μοι ἀνάβηθι, Ὀρθόβουλε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

14 Συλλεγέντων τοίνυν τῶν δημοτῶν πρὸ τῆς ἐξόδου, εἰδὼς αὐτῶν ἐνίους πολίτας μὲν χρηστοὺς ὄντας καὶ προθύμους, ἐφοδίων δὲ ἀποροῦντας, εἶπον ὅτι χρὴ τοὺς ἔχοντας παρέχειν τὰ ἐπιτήδεια τοῖς ἀπόρως διακειμένοις. καὶ οὐ μόνον τοῦτο συνεβούλευον τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἔδωκα δυοῖν ἀνδροῖν τριάκοντα δραχμὰς ἑκατέρῳ, οὐχ ὡς πολλὰ κεκτημένος, ἀλλ' ἵνα παράδειγμα τοῦτο τοῖς ἄλλοις γένηται. Καί μοι ἀνάβητε.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

15 Μετὰ ταῦτα τοίνυν, ὦ βουλή, εἰς Κόρινθον ἐξόδου γενομένης καὶ πάντων προειδότων ὅτι δεήσει κινδυνεύειν, ἑτέρων ἀναδυομένων ἐγὼ διεπραξάμην ὥστε τῆς πρώτης τεταγμένος μάχεσθαι τοῖς πολεμίοις· καὶ μάλιστα τῆς ἡμετέρας φυλῆς δυστυχησάσης, καὶ πλείστων ἐνθανόντων, ὕστερον ἀνεχώρησα τοῦ σεμνοῦ Στειριέως τοῦ πᾶσιν ἀν-
16 θρώποις δειλίαν ὠνειδικότος. καὶ οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον μετὰ ταῦτα ἐν Κορίνθῳ χωρίων ἰσχυρῶν κατειλημμένων, ὥστε τοὺς πολεμίους μὴ δύνασθαι προσιέναι, Ἀγησιλάου δ' εἰς τὴν Βοιωτίαν ἐμβαλόντος, ψηφισαμένων τῶν ἀρχόντων ἀποχωρίσαι τάξεις αἵτινες βοηθή-

13, 7. ἔφην] ἔτι X. 16, 4. δ' om C.

σουσι, φοβουμένων ἁπάντων εἰκότως ὦ βουλὴ (δεινὸν γὰρ ἦν ἀγαπητῶς ὀλίγῳ πρότερον σεσωσμένους ἐφ' ἕτερον κίνδυνον ἰέναι) προσελθὼν ἐγὼ τὸν ταξίαρχον ἐκέλευον
17 ἀκληρωτὶ τὴν ἡμετέραν τάξιν πέμπειν. ὥστ' εἴ τινες ὑμῶν ὀργίζονται τοῖς τὰ μὲν τῆς πόλεως ἀξιοῦσι πράττειν, ἐκ δὲ τῶν κινδύνων ἀποδιδράσκουσιν, οὐκ ἂν δικαίως περὶ ἐμοῦ τὴν γνώμην ταύτην ἔχοιεν· οὐ γὰρ μόνον τὰ προσταττόμενα ἐποίουν προθύμως, ἀλλὰ καὶ κινδυνεύειν ἐτόλμων. καὶ ταῦτ' ἐποίουν οὐχ ὡς οὐ δεινὸν ἡγούμενος εἶναι Λακεδαιμονίοις μάχεσθαι, ἀλλ' ἵνα, εἴ ποτε ἀδίκως εἰς κίνδυνον καθισταίμην, διὰ ταῦτα βελτίων ὑφ' ὑμῶν νομιζόμενος ἁπάντων τῶν δικαίων τυγχάνοιμι. Καί μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

18 Τῶν τοίνυν ἄλλων στρατειῶν καὶ φρουρῶν οὐδεμιᾶς ἀπελείφθην πώποτε, ἀλλὰ πάντα τὸν χρόνον διατετέλεκα μετὰ τῶν πρώτων μὲν τὰς ἐξόδους ποιούμενος, μετὰ τῶν τελευταίων δὲ ἀναχωρῶν. καίτοι χρὴ τοὺς φιλοτίμως καὶ κοσμίως πολιτευομένους ἐκ τῶν τοιούτων σκοπεῖν, ἀλλ' οὐκ εἴ τις κομᾷ, διὰ τοῦτο μισεῖν· τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα ἐπιτηδεύματα οὔτε τοὺς ἰδιώτας οὔτε τὸ κοινὸν τῆς πόλεως βλάπτει, ἐκ δὲ τῶν κινδυνεύειν ἐθελόντων
19 πρὸς τοὺς πολεμίους ἅπαντες ὑμεῖς ὠφελεῖσθε. ὥστε οὐκ ἄξιον ἀπ' ὄψεως ὦ βουλὴ οὔτε φιλεῖν οὔτε μισεῖν οὐδένα, ἀλλ' ἐκ τῶν ἔργων σκοπεῖν· πολλοὶ μὲν γὰρ μικρὸν διαλεγόμενοι καὶ κοσμίως ἀπεχόμενοι μεγάλων κακῶν αἴτιοι γεγόνασιν, ἕτεροι δὲ τῶν τοιούτων ἀμελοῦντες πολλὰ κἀγαθὰ ὑμᾶς εἰσὶν εἰργασμένοι.

20 Ἤδη δέ τινων ᾐσθόμην, ὦ βουλή, καὶ διὰ ταῦτα ἀχθομένων μοι, ὅτι νεώτερος ὢν ἐπεχείρησα λέγειν ἐν τῷ δήμῳ. ἐγὼ δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἠναγκάσθην ὑπὲρ τῶν ἐμαυτοῦ πραγμάτων δημηγορῆσαι, ἔπειτα μέντοι καὶ ἐμαυτῷ δοκῶ φιλοτιμότερον διατεθῆναι τοῦ δέοντος, ἅμα μὲν τῶν προγόνων ἐνθυμούμενος, ὅτι οὐδὲν πέπαυνται τῶν
21 τῆς πόλεως πράττοντες, ἅμα δὲ ὑμᾶς ὁρῶν (τὰ γὰρ ἀλη-

θῇ χρὴ λέγειν) τούτους μόνους ἀξίους νομίζοντας εἶναι, ὥστε ὁρῶν ὑμᾶς ταύτην τὴν γνώμην ἔχοντας τίς οὐκ ἂν ἐπαρθείη πράττειν καὶ λέγειν ὑπὲρ τῆς πόλεως; ἔτι δὲ τί ἂν τοῖς τοιούτοις ἄχθοισθε; οὐ γὰρ ἕτεροι περὶ αὐτῶν κριταί εἰσιν, ἀλλ' ὑμεῖς.

17.

48 ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΧΡΗΜΑΤΩΝ.

Ἴσως τινὲς ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί, διὰ τὸ βούλεσθαί με ἄξιον εἶναί τινος ἡγοῦνται καὶ εἰπεῖν ἂν μᾶλλον ἑτέρου δύνασθαι· ἐγὼ δὲ τοσούτου δέω περὶ τῶν μὴ προσηκόντων ἱκανὸς εἶναι λέγειν, ὥστε δέδοικα μὴ καὶ περὶ ὧν ἀναγκαῖόν μοί ἐστι λέγειν, ἀδύνατος ὦ τὰ δέοντα εἰπεῖν. οἴομαι μὲν οὖν, ἂν πάντα διηγήσωμαι τὰ πεπραγμένα ἡμῖν πρὸς Ἐράτωνα καὶ τοὺς ἐκείνου παῖδας, ῥᾳδίως ἐξ αὐτῶν ὑμᾶς εὑρήσειν ἃ προσήκει σκέψασθαι περὶ ταύτης τῆς διαδικασίας. ἐξ ἀρχῆς οὖν ἀκούσατε.

2 Ἐράτων ὁ Ἐρασιφῶντος πατὴρ ἐδανείσατο παρὰ τοῦ ἐμοῦ πάππου τάλαντα δύο. ὅτι μὲν οὖν ἔλαβε τἀργύριον καὶ ὡς τοσοῦτόν γε ἐδεήθη δανεῖσαι, ὧν ἐναντίον ἐδόθη, μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι· ἃ δ' ἐχρήσατο αὐτῷ καὶ ὅσα ὠφελήθη, οἱ μᾶλλόν τε ἐμοῦ εἰδότες καὶ παραγεγενημένοι οἷς ἐκεῖνος ἔπραττε διηγήσονται ὑμῖν καὶ μαρτυρήσουσι. Καί μοι κάλει μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

3 Ἕως τοίνυν ὁ Ἐράτων ἔζη, τούς τε τόκους ἀπελάμβανον ἐγὼ καὶ τἆλλα τὰ συγκείμενα· ἐπειδὴ δὲ ἐτελεύτησε καταλιπὼν υἱοὺς τρεῖς, Ἐρασιφῶντα καὶ Ἐράτωνα καὶ Ἐρασίστρατον, οὗτοι οὐδὲν ἔτι ἡμῖν τῶν δικαίων ἐποίουν. ἐν μὲν οὖν τῷ πολέμῳ, διότι οὐκ ἦσαν δίκαι, οὐ δυνατοὶ ἦμεν παρ' αὐτῶν ἃ ὤφειλον πράξασθαι· ἐπειδὴ δὲ

Tit. 1. ΧΡΗΜΑΤΩΝ Marklandus et Taylorus: libri ἀδικημάτων. § 1, 3. τοσούτου] τοσοῦτον C. 4. καὶ om C. 2, 3. γε Stephanus; libri τε. ὧν] καὶ ὧν CX. 4. ἃ] ὡς X.

εἰρήνη ἐγένετο, ὅτε περ πρῶτον αἱ ἀστικαὶ δίκαι ἐδικάζοντο, λαχὼν ὁ πατὴρ παντὸς τοῦ συμβολαίου Ἐρασιστράτῳ, ὅσπερ μόνος τῶν ἀδελφῶν ἐπεδήμει, κατεδικάσατο ἐπὶ Ξεναινέτου ἄρχοντος. μάρτυρας δὲ καὶ τούτων παρέξομαι ὑμῖν. Καί μοι κάλει μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

4 *Ὅτι μὲν τὰ Ἐράτωνος δικαίως ἂν ἡμέτερα εἴη, ἐκ τούτων ῥᾴδιον εἰδέναι, ὅτι δὲ πάντα δημεύεται, ἐξ αὐτῶν [τῶν] ἀπογραφῶν· τρεῖς γὰρ καὶ τέσσαρες ἕκαστα ἀπογεγράφασι. καίτοι τοῦτό γε παντὶ εὔγνωστον, ὡς οὐκ ἂν παρέλιπον, εἴ τι ἄλλο τῶν Ἐράτωνος οἷόν τε ἦν δημεύειν, οἱ πάντα τὰ Ἐράτωνος ἀπογράφοντες· ἐγὼ δὲ πολὺν ἤδη χρόνον κέκτημαι. ὡς μὲν οὖν ἡμῖν οὐδετέρωθεν εἰσπράξασθαι οἷόν τε, ἂν ὑμεῖς ταῦτα δημεύσητε, εὔ-*
5 *γνωστόν μοι δοκεῖ εἶναι· ὡς δὲ τὴν ἀμφισβήτησιν ἐποιησάμην πρός τε ὑμᾶς καὶ τοὺς ἰδιώτας, ἔτι ἀκούσατε. ἕως μὲν γὰρ ἡμῖν οἱ Ἐρασιφῶντος οἰκεῖοι τούτων τῶν χρημάτων ἠμφισβήτουν, ἅπαντα ἠξίουν ἐμὰ εἶναι, διότι ὑπὲρ ἅπαντος τοῦ χρέους ἀντιδικῶν πρὸς τὸν πατέρα ὁ Ἐρασίστρατος ἡττήθη· καὶ τὰ μὲν Σφηττοῖ ἤδη τρία ἔτη μεμίσθωκα, τῶν δὲ Κικυννοῖ καὶ τῆς οἰκίας ἐδικαζόμην τοῖς ἔχουσι. πέρυσι μὲν οὖν διέγραψάν μου τὰς δίκας, ἔμποροι φάσκοντες εἶναι· νυνὶ δὲ λαχόντος ἐν τῷ Γαμη-*
6 *λιῶνι μηνὶ οἱ ναυτοδίκαι οὐκ ἐξεδίκασαν. ἐπειδὴ δ' ὑμῖν τὰ Ἐρασιφῶντος δημεύειν ἔδοξε, ἀφεὶς τῇ πόλει τὼ δύο μέρη τὰ Ἐρασιστράτου ἀξιῶ μοι ψηφισθῆναι, διότι ταῦτά γε ἤδη καὶ πρότερον ἐγνώκατε ἡμέτερα εἶναι. ὡρισάμην οὖν ἐμαυτῷ τὸ τρίτον μέρος τῆς ἐκείνων οὐσίας οὐ τὴν ἀκρίβειαν ἐπισκεψάμενος, ἀλλὰ πολλῷ πλέον ἢ τὼ*

v. 1. ἀστικαὶ CX: ἀστυκαὶ ς. 4. Ξεναινέτου] vid. Wesseling. ad Diodor. 14, 19. καὶ om C. 4, 2. αὐτῶν τῶν ἀπογραφῶν Reiskius; libri αὐτῶν ἀπογράφω. 3. τέσσαρες C: τέτταρες ς. 4. ὡς C: ὅτι ς. 5. παρέλιπον C: παραλιπόντες ς. 6. οἱ πάντα C, τὴν πάντα X: πάντα ς. ἀπογράφοντες C: ἀπέγραφον ς, ἐγὼ δὲ C, καὶ ἃ ἐγὼ Reiskius: καὶ λόγῳ ς. 5, 7. κικυνοῖ C, κινδῦνοι X. 9. λαχόντος] libri λαχόντες. 6, 2. τὼ C: τὰ ς. item v. 6. 5. ἐκείνου C.

7 δύο μέρη τῷ δημοσίῳ ὑπολιπών. ῥᾴδιον δὲ γνῶναι ἐκ τοῦ τιμήματος τοῦ ἐπιγεγραμμένου τοῖς χρήμασιν. ἅπαντα μὲν γὰρ πλείονος ἢ ταλάντου τετίμηνται, ὧν δ' ἐγὼ ἀμφισβητῶ τῷ μὲν πέντε μνᾶς τῷ δὲ χιλίας δραχμὰς ἐπεγραψάμην· καὶ εἰ πλείονος ἄξιά ἐστιν ἢ τοσούτου,
8 ἀποκηρυχθέντων τὸ περιττὸν ἡ πόλις λήψεται. ἵνα οὖν εἰδῆτε ὅτι ταῦτα ἀληθῆ ἐστί, μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι πρῶτον μὲν τοὺς μεμισθωμένους παρ' ἐμοῦ τὸ Σφηττοῖ
49 χωρίον, ἔπειτα τοῦ Κικυννοῖ τοὺς γείτονας, οἳ ἴσασιν ἡμᾶς ἤδη τρία ἔτη ἀμφισβητοῦντας, ἔτι δὲ τούς τε πέρυσιν ἄρξαντας, πρὸς οὓς αἱ δίκαι ἐλήχθησαν, καὶ τοὺς
9 νῦν ναυτοδίκας. ἀναγνωσθήσονται δὲ ὑμῖν καὶ αὐταὶ αἱ ἀπογραφαί· ἐκ τούτων γὰρ μάλιστα γνώσεσθε ὅτι οὔτε νεωστὶ ταῦτα τὰ χρήματα ἀξιοῦμεν ἡμέτερα εἶναι, οὔτε νυνὶ τῷ δημοσίῳ πλειόνων ἀμφισβητοῦμεν ἢ τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ τοῖς ἰδιώταις. Καί μοι κάλει μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

10 Ὅτι μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐ παρὰ τὸ δίκαιον ἀξιῶ μοι ψηφίσασθαι τὸ διαδίκασμα, ἀλλ' αὐτὸς τῇ πόλει πολλὰ τῶν ἐμαυτοῦ ἀφιεὶς τοῦτο ἀξιῶ μοι ἀποδοθῆναι, ἀποδέδεικται. ἤδη δέ μοι δοκεῖ δίκαιον εἶναι καὶ δεηθῆναι ὑμῶν τε καὶ τῶν συνδίκων ἐναντίον ὑμῶν.

18.

ΠΕΡΙ ΔΗΜΕΥΣΕΩΣ ΤΟΥ ΝΙΚΙΟΥ ΑΔΕΛΦΟΥ ΕΠΙΛΟΓΟΣ.

Ἐνθυμήθητε τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, οἷοί τινες ὄντες πολῖται καὶ αὐτοὶ καὶ ὧν προσήκοντες ἀδικούμενοι

7, 5. ἀπεγραψάμην C. 8, 1. ἀποκηρυχθέντων C: ἐπικηρυχθέντων ς. 4. τοῦ] τῶν Taylorus, libri τό. κικυνοῖ C. 5. τρία ἔτη Reiskius e Vindobonensi; ceteri om, X quidem in lacuna.
9, 1. αὐτοδίκας X. ἀναγνωσθήσονται — ἀπογραφαί om C. 3. νεωστί] νῦν C. 10, 1. οὖν add Reiskius e Vindobonensi.
Tit. 1. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΗΜΕΥΣΕΩΣ ΤΟΥ ΝΙΚΙΟΥ ΑΔΕΛΦΟΥ ΕΠΙΛΟΓΟΣ CFX et (omisso τῆς) K, Taylorus κατὰ τοῦ Πολιούχου.
§ 1, 1. οἷοί τινες] libri οἵτινες. 2. καὶ ante αὐτοὶ deleverim.

ἀξιοῦμεν ἐλεεῖσθαι ὑφ' ὑμῶν καὶ τῶν δικαίων τυγχάνειν·
οὐ γὰρ μόνον περὶ τῆς οὐσίας ἀγωνιζόμεθα, ἀλλὰ καὶ
περὶ τῆς πολιτείας, εἰ χρὴ δημοκρατουμένης τῆς πόλεως
ἡμῖν μετεῖναι. πρῶτον μὲν οὖν περὶ Νικίου τοῦ ἡμετέρου
2 θείου ἀναμνήσθητε. ἐκεῖνος γὰρ ὅσα μὲν τῇ ἑαυτοῦ γνώμῃ
χρώμενος ὑπὲρ τοῦ πλήθους τοῦ ὑμετέρου ἔπραξε, πανταχοῦ
φανήσεται πολλῶν μὲν ἰδίᾳ ἀγαθῶν αἴτιος τῇ
πόλει γεγενημένος, πλεῖστα δὲ καὶ μέγιστα κακὰ τοὺς
πολεμίους εἰργασμένος· ὅσα δὲ οὐ βουλόμενος ἀλλ' ἄκων
ἠναγκάσθη ποιῆσαι, τῶν μὲν κακῶν οὐκ ἐλάχιστον αὐτὸς
μετέσχε μέρος, τὴν δ' αἰτίαν τῆς συμφορᾶς οἱ πείσαντες
3 ὑμᾶς δικαίως ἂν ἔχοιεν, ἐπεὶ τήν γε πρὸς ὑμᾶς εὔνοιαν
καὶ τὴν ἀρετὴν αὑτοῦ ἐν ταῖς εὐτυχίαις ταῖς ὑμετέραις καὶ
ταῖς δυστυχίαις ταῖς τῶν ἐχθρῶν ἐπέδειξε· στρατηγῶν
γὰρ πολλὰς μὲν πόλεις εἷλε, πολλὰ δὲ καὶ καλὰ κατὰ
τῶν πολεμίων ἔστησε τρόπαια, ὧν καθ' ἓν ἕκαστον πολὺ
4 ἂν ἔργον εἴη λέγειν. Εὐκράτης τοίνυν, ἀδελφὸς μὲν ὢν
ἐκείνου, πατὴρ δ' ἐμός, ἤδη τῆς τελευταίας ναυμαχίας
γεγενημένης φανερὰν ἐπεδείξατο τὴν εὔνοιαν ἣν εἶχε περὶ
τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον· ἡττημένων γὰρ ἐν [τῇ] ναυμαχίᾳ
στρατηγὸς ὑφ' ὑμῶν ᾑρημένος, καὶ παρακαλούμενος
μετέχειν τῆς ὀλιγαρχίας ὑπὸ τῶν ἐπιβουλευόντων
5 τῷ πλήθει, οὐκ ἠθέλησεν αὐτοῖς πείθεσθαι, ἐν τοιούτῳ
καιρῷ ληφθεὶς ἐν ᾧ οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνθρώπων καὶ μεταβάλλονται
πρὸς τὰ παρόντα καὶ ταῖς τύχαις εἴκουσι,
δυστυχοῦντος τοῦ δήμου, οὐκ ἀπελαυνόμενος τῆς πολιτείας
οὐδ' ἰδίας ἔχθρας ὑπαρχούσης πρὸς τοὺς ἄρξειν
μέλλοντας, ἀλλ' ἐξὸν αὐτῷ καὶ τῶν τριάκοντα γενέσθαι
καὶ μηδενὸς ἔλαττον δύνασθαι, μᾶλλον εἵλετο πράττων
ὑπὲρ τῆς ὑμετέρας σωτηρίας ἀπολέσθαι ἢ ἐπιδεῖν τὰ
τείχη καθαιρούμενα καὶ τὰς ναῦς τοῖς πολεμίοις παραδιδομένας
καὶ τὸ ὑμέτερον πλῆθος καταδουλούμενον.

2, 3. μὲν et αἴτιος om C. 4, 4. τῇ add Reiskius. 6. βουλευόντων C. 5, 9. παραδιδομένας CX: Aldina παραδεδομένας. 10. καταδουλούμενον C: καταδεδουλωμένον ς.

6 καὶ οὐ πολλῷ χρόνῳ ὕστερον Νικήρατος, ἀνεψιὸς ὢν ἐμὸς
καὶ υἱὸς Νικίου, εὔνους ὢν τῷ ὑμετέρῳ πλήθει, συλληφθεὶς
ὑπὸ τῶν τριάκοντα ἀπέθανεν, οὔτε γένει οὔτε οὐσίᾳ οὔθ'
ἡλικίᾳ δοκῶν ἀνάξιος εἶναι τῆς πολιτείας μετασχεῖν·
ἀλλὰ τοιαῦτα ἐνόμιζε τὰ ὑπάρχοντα αὐτῷ πρὸς τὸ ὑμέ-
τερον πλῆθος εἶναι καὶ διὰ τοὺς προγόνους καὶ αὐτόν,
7 ὥστε οὐκ ἄν ποθ' ἑτέρας ἐπιθυμῆσαι πολιτείας. συνήδε-
σαν γὰρ ἅπασιν αὐτοῖς ὑπὸ τῆς πολιτείας τιμωμένοις,
καὶ πολλαχοῦ μὲν ὑπὲρ ὑμῶν κεκινδυνευκόσι, μεγάλας
δ' εἰσφορὰς εἰσενηνοχόσι καὶ λελειτουργηκόσι κάλλιστα,
καὶ τῶν ἄλλων οὐδενὸς πώποτ' ἀποστᾶσιν ὧν ἡ πόλις
8 αὐτοῖς προσέταξεν, ἀλλὰ προθύμως λειτουργοῦσι. καίτοι
τίνες ἂν ἡμῶν εἴησαν δυστυχέστεροι, εἰ ἐν μὲν τῇ ὀλιγαρ-
χίᾳ ἀποθνήσκοιμεν εὖνοι ὄντες τῷ πλήθει, ἐν δὲ τῇ δημο-
κρατίᾳ ὡς κακόνοι ὄντες τῷ πλήθει ἀποστεροίμεθα τῶν
9 ὄντων; καὶ μὲν δή, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ Διόγνητος
διαβληθεὶς μὲν ὑπὸ τῶν συκοφαντῶν φεύγων ᾤχετο, μετ'
ὀλίγων δὲ τῶν ἐκπεπτωκότων οὔτ' ἐπὶ τὴν πόλιν ἐστρα-
τεύσατο οὔτ' εἰς Δεκέλειαν ἀφίκετο· οὐδ' ἔστιν ὅτου κα-
κοῦ αἴτιος οὔτε φυγὼν οὔτε κατελθὼν τῷ ὑμετέρῳ πλήθει
γεγένηται, ἀλλ' εἰς τοῦτ' ἀρετῆς ἦλθεν ὥστε μᾶλλον ὠρ-
γίζετο τοῖς εἰς ὑμᾶς ἡμαρτηκόσιν ἢ τοῖς αὐτῷ τῆς καθό-
10 δου αἰτίοις γεγενημένοις ἔχαιρε. καὶ ἀρχὴν μὲν οὐδεμίαν
ἦρξεν ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ· ἐπειδὴ δὲ τάχιστα ἦλθον εἰς τὴν
Ἀκαδημίαν Λακεδαιμόνιοι καὶ Παυσανίας, λαβὼν τὸν
Νικηράτου καὶ ἡμᾶς παῖδας ὄντας, ἐκεῖνον μὲν κατέθη-
κεν ἐπὶ τοῖς γόνασι τοῖς Παυσανίου, ἡμᾶς δὲ παραστη-
σάμενος ἔλεγε πρὸς ἐκεῖνον καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς παρόν-
τας ὅσα εἴημεν πεπονθότες καὶ οἵαις τύχαις κεχρημένοι,
καὶ ἠξίου Παυσανίαν βοηθῆσαι καὶ διὰ τὴν φιλίαν καὶ
διὰ τὴν ξενίαν τὴν ὑπάρχουσαν, καὶ τιμωρὸν γενέσθαι τῶν
11 εἰς ἡμᾶς ἡμαρτηκότων. ὅθεν Παυσανίας ἤρξατο εὔνους
εἶναι τῷ δήμῳ, παράδειγμα ποιούμενος πρὸς τοὺς ἄλλους

9, 4. ὅτου] ὅπου C. 10, 1. ἔχαιρε add C.

Λακεδαιμονίους τὰς ἡμετέρας συμφορὰς τῆς τῶν τριάκοντα πονηρίας· δῆλον γὰρ ἅπασι τοῖς ἐλθοῦσι Πελοποννησίων ἐγεγένητο, ὅτι οὐ τοὺς πονηροτάτους τῶν πολιτῶν ἀπέκτεινον, ἀλλ' οἷς μάλιστα προσῆκον καὶ διὰ γένος καὶ διὰ πλοῦτον καὶ διὰ τὴν ἄλλην ἀρετὴν τιμᾶ-
12 *σθαι. οὕτω δ' ἠλεούμεθα καὶ πᾶσι δεινὰ ἐδοκοῦμεν πεπονθέναι, ὥστε Παυσανίας τὰ μὲν παρὰ τῶν τριάκοντα ξένια οὐκ ἠθέλησε λαβεῖν, τὰ δὲ παρ' ἡμῶν ἐδέξατο. καίτοι δεινόν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὑπὸ μὲν τῶν πολεμίων παῖδας ὄντας ἡμᾶς ἐλεεῖσθαι, οἳ τῇ ὀλιγαρχίᾳ βοηθήσοντες ἦλθον, ὑπὸ δὲ ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τοιούτους γεγενημένους τῶν ὄντων ἀποστερεῖσθαι, ὧν οἱ πατέρες ὑπὲρ τῆς δημοκρατίας ἀπέθανον.*

13 *Εὖ δ' οἶδ', ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι περὶ πλείστου ἂν ποιήσαιτο Πολίαρχος τοῦτον τὸν ἀγῶνα κατορθῶσαι, ἡγούμενος αὑτῷ καλὴν εἶναι τὴν ἀπόδειξιν καὶ πρὸς τοὺς πολίτας καὶ τοὺς ξένους, ὅτι Ἀθήνησι τοσοῦτον δύναται ὥσθ' ὑμᾶς τοὺς αὐτούς, περὶ ὧν ὅρκους ὀμωμόκατε, ὑμῖν αὐ-*
14 *τοῖς τἀναντία ποιεῖν ψηφίζεσθαι. πάντες γὰρ εἴσονται ὅτι τότε μὲν χιλίαις δραχμαῖς ἐζημίωσε τὸν βουλόμενον τὴν ἡμετέραν γῆν δημοσίαν ποιῆσαι, νυνὶ δὲ κελεύων δημεῦσαι νενίκηκε, καὶ περὶ τούτων δὴ ἀμφοτέρων Ἀθηναῖοι, παρανόμων φεύγοντος τοῦ αὐτοῦ ἀνδρός, τἀναντία*
15 *σφίσιν αὐτοῖς ἐψηφίσαντο. οὐκοῦν αἰσχρόν, εἰ ἃ μὲν Λακεδαιμονίοις συνέθεσθε βεβαιώσετε, ἃ δὲ αὐτοῖς ἐψηφίσασθε οὕτω ῥᾳδίως διαλύσετε· καὶ τὰς μὲν πρὸς ἐκείνους συνθήκας κυρίας ποιήσετε, τὰς δὲ πρὸς αὐτοὺς ἀκύρους· καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις Ἕλλησιν ὀργίζοισθε, εἴ τις Λακεδαιμονίους ὑμῶν περὶ πλείονος ποιεῖται, ὑμεῖς δ' αὐτοὶ φανήσεσθε πιστότερον πρὸς ἐκείνους ἢ πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς*

v. 4. οἷς] Reiskius οὓς. Marklandus προσῆκεν. 12, 5. ὄντας ἡμᾶς C: ἡμᾶς ὄντας ς. 13, 1. δ' om C. 2. *Πολιοῦχος* Taylorus auctore Galeno, πολίαχος C, πολίσχος X, πολίαρχος Stephaniana. 14, 1. τἀναντία C: τὰ ἐναντία ς. 4. δὴ CX: δὲ ς.
5. φεύγοντες C. 15, 4. τὰς δὲ πρὸς αὐτοὺς ἀκύρους add C: item μὲν post τοῖς. 6. ὑμῶν] ὑμᾶς C.

16 διακείμενοι. ἄξιον δὲ μάλιστα φθονῆσαι ὅτι οὕτως ἤδη οἱ τὰ τῆς πόλεως πράττοντες διάκεινται, ὥστ' οὐχ ὅ τι ἂν τῇ πόλει βέλτιστον ᾖ, τοῦτο οἱ ῥήτορες λέγουσιν, ἀλλ' ἀφ' ὧν ἂν αὐτοὶ κερδαίνειν μέλλωσι, ταῦτα ὑμεῖς ψηφίζεσθε.
17 καὶ εἰ μὲν τῷ ὑμετέρῳ πλήθει συνέφερε τοὺς μὲν ἔχειν τὰ αὐτῶν τῶν δὲ ἀδίκως δημεύεσθαι τὴν οὐσίαν, εἰκότως ἂν ἠμελεῖτε τῶν ὑφ' ἡμῶν λεγομένων· νυνὶ δὲ πάντες ἂν ὁμολογήσαιτε ὁμόνοιαν μέγιστον ἀγαθὸν εἶναι πόλει, στάσιν δὲ πάντων κακῶν αἰτίαν, διαφέρεσθαι δὲ πρὸς ἀλλήλους ἐκ τῶν τοιούτων μάλιστ', ἂν οἱ μὲν τῶν ἀλλο-
18 τρίων ἐπιθυμῶσιν, οἱ δ' ἐκ τῶν ὄντων ἐκπίπτωσι. καὶ ταῦθ' ὑμεῖς ἔγνωτε νεωστὶ κατελθόντες, ὀρθῶς βουλευόμενοι· ἔτι γὰρ ἐμέμνησθε τῶν γεγενημένων συμφορῶν, καὶ τοῖς θεοῖς εἰς ὁμόνοιαν εὔχεσθε καταστῆναι τὴν πόλιν μᾶλλον, ἢ ἐπὶ τιμωρίαν τῶν παρεληλυθότων τραπόμενοι τὴν μὲν πόλιν στασιάσαι, τοὺς δὲ λέγοντας ταχέως
19 πλουτῆσαι. καίτοι πλείων συγγνώμη μνησικακεῖν νεωστὶ κατεληλυθόσιν, ἔτι τῆς ὀργῆς οὔσης προσφάτου, ἢ τοσούτῳ χρόνῳ ὕστερον ἐπὶ τιμωρίαν τῶν παρεληλυθότων τραπέσθαι, ὑπὸ τοιούτων πεισθέντας οἳ ἐν ἄστει μείναντες ταύτην ὑμῖν οἴονται διδόναι πίστιν τῆς αὑτῶν εὐνοίας, ἑτέρους κακῶς ποιοῦντες, ἀλλ' οὐ σφᾶς αὐτοὺς χρηστοὺς παρέχοντες, καὶ νυνὶ τῶν τῆς πόλεως εὐτυχιῶν ἀπολαύοντες, ἀλλ' οὐ πρότερον τῶν ὑμετέρων κινδύνων μετέχοντες.
20 Καὶ εἰ μὲν ἑωρᾶτο, ὦ ἄνδρες δικασταί, σωζόμενα τῇ πόλει τὰ ὑπὸ τούτων δημευόμενα, συγγνώμην ἂν εἴχομεν· νῦν δ' ἐπίστασθε ὅτι τὰ μὲν αὐτῶν ὑπὸ τούτων ἀφανίζεται, τὰ δὲ πολλοῦ ἄξια ὄντα ὀλίγου πιπράσκεται. ἂν δ' ἐμοὶ πείθησθε, οὐκ ἔλαττω ἀπ' αὐτῶν ὑμεῖς ὠφεληθήσεσθε ἢ ἡμεῖς οἱ κεκτημένοι, ἐπεὶ καὶ νυνὶ Διόμνηστος καὶ ἐγὼ καὶ ὁ ἀδελφὸς ἐκ μιᾶς οἰκίας τρεῖς ὄντες τριη-

17, 2. δημεύεσθαι C: διδημεῦσθαι ς. 3. ἂν om C. 4. εἶναι πόλει CX: εἶναι τῇ πόλει ς. 18, 1. ἐκ] Reiskius αὐ. 19, 1. συγγνώμη] συγγνώμη μὴ CX. 5. ταύτην Marklandus; libri αὐτήν. 6. κακοποιοῦντες C. 20, 1. ἑωρᾶτε X. 5. ἀπ'] ὑπ' C.

ραρχοῦμεν, καὶ ὅταν ἡ πόλις δέηται χρημάτων, ἀπὸ τού-
των ὑμῖν εἰσφέρομεν. ὡς οὖν ἡμῶν ταύτῃ τῇ γνώμῃ χρω-
μένων, καὶ τῶν προγόνων τῶν ἡμετέρων τοιούτων γεγενη-
22 μένων, φείδεσθε ἡμῶν. οὐδὲν γὰρ ἂν ἡμᾶς κωλύοι, ὦ
ἄνδρες δικασταί, ἀθλιωτάτους εἶναι, ἐπὶ μὲν τῶν τριά-
κοντα ὀρφανοὺς καταλειφθέντας, ἐν δὲ τῇ δημοκρατίᾳ τῶν
ὄντων ἐστερημένους, οἷς ἡ τύχη παρέδωκεν ὥστ᾽ ἔτι ἡμᾶς
παῖδας ὄντας ἐπὶ τὴν Παυσανίου σκηνὴν ἐλθόντας βοηθῆ-
σαι τῷ πλήθει. καὶ τοιούτων ἡμῖν ὑπαρχόντων εἰς τίνας
23 ἂν ἐβουλήθημεν δικαστὰς καταφυγεῖν; οὐκ εἰς τοὺς οὕτω
πολιτευομένους ὑπὲρ τῆς πολιτείας ἧς καὶ ὁ πατὴρ καὶ
οἱ προσήκοντες ἡμῖν ἀπέθανον; νῦν τοίνυν ταύτην ἀνθ᾽
ἁπάντων ἀπαιτοῦμεν ὑμᾶς τὴν χάριν, μὴ περιιδεῖν ἡμᾶς
ἀπόρως διατεθέντας μηδ᾽ ἐνδεεῖς τῶν ἐπιτηδείων γενομέ-
νους, μηδὲ τὴν τῶν προγόνων εὐδαιμονίαν καταλῦσαι,
ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον παράδειγμα ποιῆσαι τοῖς βουλομένοις
τὴν πόλιν εὖ ποιεῖν, οἵων ὑμῶν ἐν τοῖς κινδύνοις τεύξονται.
24 Οὐκ ἔχω, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὕστινας δεησομένους
ὑπὲρ ἡμῶν ἀναβιβάσωμαι· τῶν γὰρ προσηκόντων οἱ μὲν
ἄνδρας ἀγαθοὺς αὑτοὺς παρασχόντες καὶ μεγάλην τὴν
πόλιν ποιοῦντες ἐν τῷ πολέμῳ τεθνᾶσιν, οἱ δ᾽ ὑπὲρ τῆς
δημοκρατίας καὶ τῆς ὑμετέρας ἐλευθερίας ὑπὸ τῶν τριά-
25 κοντα κώνειον πιόντες, ὥστε τῆς ἐρημίας τῆς ἡμετέρας
αἴτιαι γεγόνασιν αἵ τε τῶν προσηκόντων ἀρεταὶ καὶ αἱ
τῆς πόλεως συμφοραί. ὧν ἄξιον ὑμᾶς ἐνθυμηθέντας προ-
θύμως ἡμῖν βοηθῆσαι, ἡγησαμένους τούτους ἂν ἐν δημο-
κρατίᾳ δικαίως εὖ πάσχειν ὑφ᾽ ὑμῶν, οἵπερ ἐν ὀλιγαρχίᾳ
26 τῶν συμφορῶν μετέσχον τὸ μέρος. Ἄξιον δὲ καὶ τού-
τους τοὺς συνδίκους εὔνους ἡμῖν εἶναι, ἐκείνου τοῦ χρόνου
μνησθέντας, ὅτ᾽ ἐκ τῆς πατρίδος ἐκπεπτωκότες καὶ τὰς
οὐσίας ἀπολωλεκότες ἄνδρας ἀρίστους ἐνομίζετ᾽ εἶναι τοὺς

22, 1. κωλύοι CX: κωλύῃ ς. 2. ἀθλιωτάτους Stephanus; libri ἀθλιοθεάτους. 23, 5. γενομένους CX: γεγενημένους ς. 24, 2. ἀναβιβάσομαι X. 25, 2. αἰτίαι CX: αἴτιοι ς. 26, 1. τὸ add C. ἄξιον X: ἀξιῶ ς. 8. τῆς om C.

ὑπὲρ ὑμῶν ἀποθνήσκοντας, καὶ τοῖς θεοῖς εὔχεσθε δυνη-
7 θῆναι χάριν τοῖς ἐξ ἐκείνων ἀποδοῦναι. ἡμεῖς τοίνυν, υἱεῖς ὄντες καὶ συγγενεῖς τῶν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας προκεκινδυνευκότων, ἀπαιτοῦμεν ὑμᾶς νυνὶ ταύτην τὴν χάριν, καὶ ἀξιοῦμεν μὴ ἀδίκως ἡμᾶς ἀπολέσαι, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον βοηθεῖν τοῖς τῶν αὐτῶν μετασχοῦσι συμφορῶν. ἐγὼ μὲν οὖν καὶ δέομαι καὶ ἀντιβολῶ καὶ ἱκετεύω, καὶ τούτων παρ᾽ ὑμῶν τυγχάνειν ἀξιῶ· οὐ γὰρ περὶ μικρῶν κινδυνεύομεν, ἀλλὰ περὶ τῶν ὄντων ἁπάντων.

19.

2 ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ, ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝ.

Πολλήν μοι ἀπορίαν παρέχει ὁ ἀγὼν οὑτοσί, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅταν ἐνθυμηθῶ ὅτι, ἂν ἐγὼ μὲν μὴ νῦν εὖ εἴπω, οὐ μόνον ἐγὼ ἀλλὰ καὶ ὁ πατὴρ δόξει ἄδικος εἶναι καὶ τῶν ὄντων ἁπάντων στερήσομαι. ἀνάγκη οὖν, εἰ καὶ μὴ δεινὸς πρὸς ταῦτα πέφυκα, βοηθεῖν τῷ πατρὶ καὶ
2 ἐμαυτῷ οὕτως ὅπως ἂν δύνωμαι. τὴν μὲν οὖν παρασκευὴν καὶ προθυμίαν τῶν ἐχθρῶν ὁρᾶτε, καὶ οὐδὲν δεῖ περὶ τούτων λέγειν· τὴν δ᾽ ἐμὴν ἀπειρίαν πάντες ἴσασιν, ὅσοι ἐμὲ γιγνώσκουσιν. αἰτήσομαι οὖν ὑμᾶς δίκαια καὶ ῥᾴδια χαρίσασθαι, ἄνευ ὀργῆς καὶ ἡμῶν ἀκοῦσαι, ὥσπερ τῶν κα-
3 τηγόρων. ἀνάγκη γὰρ τὸν ἀπολογούμενον, κἂν ἐξ ἴσου ἀκροᾶσθε, ἔλαττον ἔχειν. οἱ μὲν γὰρ ἐκ πολλοῦ χρόνου ἐπιβουλεύοντες, αὐτοὶ ἄνευ κινδύνων ὄντες, τὴν κατηγορίαν ἐποιήσαντο, ἡμεῖς δ᾽ ἀγωνιζόμεθα μετὰ δέους καὶ διαβολῆς καὶ κινδύνου μεγίστου. εἰκὸς οὖν ὑμᾶς εὔνοιαν πλείω
4 ἔχειν τοῖς ἀπολογουμένοις. οἶμαι γὰρ πάντας ὑμᾶς εἰδέναι ὅτι πολλοὶ ἤδη πολλὰ καὶ δεινὰ κατηγορήσαντες παραχρῆμα ἐξηλέγχθησαν ψευδόμενοι οὕτω φανερῶς, ὥσθ᾽ ὑπὲρ πάντων τῶν πεπραγμένων μισηθέντες ἀπελθεῖν· οἱ δ᾽ αὖ μαρτυρήσαντες τὰ ψευδῆ καὶ ἀδίκως ἀπο-

§ 1, 1. οὗτος C. 4, 5. τὰ om C.

λέσαντες ἀνθρώπους ἑάλωσαν, ἡνίκα οὐδὲν ἦν πλέον τοῖς
5 πεπονθόσιν. ὅτ' οὖν τοιαῦτα πολλὰ γεγένηται, ὡς ἐγὼ
ἀκούω, εἰκὸς ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταί, μήπω τοὺς τῶν
κατηγόρων λόγους ἡγεῖσθαι πιστούς, πρὶν ἂν καὶ ἡμεῖς
εἴπωμεν. ἀκούω γὰρ ἔγωγε, καὶ ὑμῶν δὲ τοὺς πολλοὺς
6 οἶμαι εἰδέναι, ὅτι πάντων δεινότατόν ἐστι διαβολή. μά-
λιστα δὲ τοῦτο ἔχοι ἄν τις ἰδεῖν, ὅταν πολλοὶ ἐπὶ τῇ αὐ-
τῇ αἰτίᾳ εἰς ἀγῶνα καταστῶσιν. ὡς γὰρ ἐπὶ τὸ πολὺ οἱ
τελευταῖοι κρινόμενοι σώζονται· πεπαυμένοι γὰρ τῆς
ὀργῆς αὐτῶν ἀκροᾶσθε, καὶ τοὺς ἐλέγχους ἤδη θέλοντες
7 ἀποδέχεσθαι. ἐνθυμεῖσθε οὖν ὅτι Νικόφημος καὶ Ἀρι-
στοφάνης ἄκριτοι ἀπέθανον, πρὶν παραγενέσθαι τινὰ αὐ-
τοῖς ἐλεγχομένοις ὡς ἠδίκουν. οὐδεὶς γὰρ οὐδ' εἶδεν
ἐκείνους μετὰ τὴν σύλληψιν· οὐ γὰρ θάψαι τὰ σώματ'
αὐτῶν ἀπέδωκαν, ἀλλ' οὕτω δεινὴ συμφορὰ γεγένηται
8 ὥστε πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τούτου ἐστέρηνται. ἀλλὰ
ταῦτα μὲν ἐάσω· οὐδὲν γὰρ ἂν περαίνοιμι· πολὺ δὲ
ἀθλιώτεροι δοκοῦσί μοι οἱ παῖδες οἱ Ἀριστοφάνους. οὐ-
δένα γὰρ οὔτ' ἰδίᾳ οὔτε δημοσίᾳ ἠδικηκότες οὐ μόνον τὰ
πατρῷα ἀπολωλέκασι παρὰ τοὺς νόμους τοὺς ὑμετέ-
ρους, ἀλλὰ καὶ ἡ ὑπόλοιπος ἐλπὶς ἦν, ὑπὸ τοῦ πάππου
9 ἐκτραφῆναι, ἐν οὕτω δεινῷ καθέστηκεν. ἔτι δ' ἡμεῖς ἐστε-
ρημένοι μὲν κηδεστῶν, ἐστερημένοι δὲ τῆς προικός, παιδά-
ρια δὲ τρία ἠναγκασμένοι τρέφειν, προσέτι συκοφαντού-
μεθα, καὶ κινδυνεύομεν περὶ ὧν οἱ πρόγονοι ἡμῖν κατέ-
λιπον κτησάμενοι ἐκ τοῦ δικαίου. καίτοι, ὦ ἄνδρες δι-
κασταί, ὁ ἐμὸς πατὴρ ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ πλείω εἰς τὴν
πόλιν ἀνάλωσεν ἢ εἰς αὑτὸν καὶ τοὺς οἰκείους, διπλάσια
δὲ ἢ νῦν ἔστιν ἡμῖν, ὡς ἐγὼ λογιζομένῳ αὐτῷ πολλάκις
10 παρεγενόμην. μὴ οὖν προκαταγινώσκετε ἀδικίαν τοῦ εἰς
αὑτὸν μὲν μικρὰ δαπανῶντος, ὑμῖν δὲ πολλὰ καθ' ἕκα-
στον τὸν ἐνιαυτόν, ἀλλ' ὅσοι καὶ τὰ πατρῷα καὶ ἄν τί

5, 3. καὶ om C. 7, 1. ἀποδέχεσθαι Reiskius; libri ἀποδέχεσθε.
3. ἐλεγχόμενοι C. 8, 5. ὑμετέρους CX: ἡμετέρους ς.

ποθεν λάβωσιν, εἰς τὰς αἰσχίστας ἡδονὰς εἰθισμένοι
11 εἰσὶν ἀναλίσκειν. χαλεπὸν μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἀπολογεῖσθαι πρὸς δόξαν ἣν ἔνιοι ἔχουσι περὶ τῆς Νικοφήμου οὐσίας, καὶ σπάνιν ἀργυρίου ἣ νῦν ἐστὶν ἐν τῇ πό-
53 λει, καὶ τοῦ ἀγῶνος πρὸς τὸ δημόσιον ὄντος· ὅμως δὲ καὶ τούτων ὑπαρχόντων ῥᾳδίως γνώσεσθε ὅτι οὐκ ἀληθῆ ἐστὶ τὰ κατηγορημένα. δέομαι δ' ὑμῶν πάσῃ τέχνῃ καὶ μηχανῇ μετ' εὐνοίας ἀκροασαμένους ἡμῶν διὰ τέλους, ὅ τι ἂν ὑμῖν ἄριστον καὶ εὐορκότατον νομίσητε εἶναι, τοῦτο ψηφίσασθαι.

12 Πρῶτον μὲν οὖν, ᾧ τρόπῳ κηδεσταὶ ἡμῖν ἐγένοντο, διδάξω ὑμᾶς. στρατηγῶν γὰρ Κόνων περὶ Πελοπόννησον, τριηραρχήσαντι τῷ ἐμῷ πατρὶ πάλαι φίλος γεγενημένος, ἐδεήθη δοῦναι τὴν ἀδελφὴν αἰτοῦντι τῷ υἱεῖ τῷ Νικοφή-
13 μου. ὁ δὲ ὁρῶν αὐτοὺς ὑπ' ἐκείνου τε πεπιστευμένους γεγονότας τε ἐπιεικεῖς τῇ τε πόλει ἔν γε τῷ τότε χρόνῳ ἀρέσκοντας, ἐπείσθη δοῦναι, οὐκ εἰδὼς τὴν ἐσομένην διαβολήν, ἀλλ' ὅτε καὶ ὑμῶν ὁστισοῦν ἂν ἐκείνοις ἠξίωσε κηδεστὴς γενέσθαι, ἐπεὶ ὅτι γε οὐ χρημάτων ἕνεκα, ῥᾴδιον γνῶναι ἐκ τοῦ βίου παντὸς καὶ τῶν ἔργων τῶν τοῦ
14 πατρός. ἐκεῖνος γὰρ ὅτ' ἦν ἐν τῇ ἡλικίᾳ, παρὸν μετὰ πολλῶν χρημάτων γῆμαι ἄλλην, τὴν ἐμὴν μητέρα ἔλαβεν οὐδὲν ἐπιφερομένην, ὅτι δὲ Ξενοφῶντος ἦν θυγάτηρ τοῦ Εὐριπίδου υἱέος, ὃς οὐ μόνον ἰδίᾳ χρηστὸς ἐδόκει εἶναι, ἀλλὰ καὶ στρατηγεῖν αὐτὸν ἠξιώσατε, ὡς ἐγὼ ἀκούω.
15 τὰς τοίνυν ἐμὰς ἀδελφὰς θελόντων τινῶν λαβεῖν ἀπροίκους πάνυ πλουσίων οὐ δέδωκεν, ὅτι ἐδόκουν κάκιον γεγονέναι, ἀλλὰ τὴν μὲν Φιλομήλῳ τῷ Παιανιεῖ, ὃν οἱ πολλοὶ βελτίονα ἡγοῦνται εἶναι ἢ πλουσιώτερον, τὴν δὲ πένη-

v. 1. λάβωσιν] μὴ δῶσιν Xς. 11, 7. ἀκροασαμένους codex Stephani: ἀκροασομένων CX. 8. νομίσητε C, νομίζετε X, νομίζητε Reiskius. 12, 4. τῷ Νικοφήμου] τοῦ νικοφήμου C. 13, 2. τῇ τε πόλει ἔν γε τῷ Reiskius: τῇ πόλει ἔν τε τῷ ς. 4. Sluiterus ἀλλ' ὅτε, ἄλλο τε X, ἄλλως τε ς. 14, 4. υἱέως C. 15, 2. οὐ δέδωκεν] malim οὐκ ἔδωκεν.

τι γεγενημένῳ οὐ διὰ κακίαν, ἀδελφιδῷ δὲ Φαίδρῳ ὄντι Μυῤῥινουσίῳ, ἐπιδοὺς τετταράκοντα μνᾶς, καὶ Ἀριστο-
16 φάνει τὸ ἴσον. πρὸς δὲ τούτοις ἐμοὶ πολλὴν ἐξὸν πάνυ προῖκα λαβεῖν ἐλάττω συνεβούλευσεν, ὥστ᾽ εὖ εἰδέναι ὅτι κηδεσταῖς χρησοίμην κοσμίοις καὶ σώφροσι. καὶ νῦν ἔχω γυναῖκα τὴν Κριτοδήμου θυγατέρα τοῦ Ἀλωπεκῆθεν, ὃς ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἀπέθανεν, ὅτε ἡ ναυμαχία ἐγένετο ἐν
17 Ἑλλησπόντῳ. καίτοι, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅστις αὐτός τε ἄνευ χρημάτων ἔγημε ταῖν τε θυγατέροιν πολὺ ἀργύριον ἐπέδωκε τῷ τε υἱῷ ὀλίγην προῖκα ἔλαβε, πῶς οὐκ εἰκὸς περὶ τούτου πιστεύειν ὡς οὐχ ἕνεκα χρημάτων τούτοις κηδεστὴς ἐγένετο;

18 Ἀλλὰ μὴν ὅ γε Ἀριστοφάνης ἤδη ἔχων τὴν γυναῖκα ὅτι πολλοῖς ἂν μᾶλλον ἐχρῆτο ἢ τῷ ἐμῷ πατρί, ῥάδιον γνῶναι. ἥ τε γὰρ ἡλικία πολὺ διάφορος, ἥ τε φύσις ἔτι πλέον· ἐκείνῳ μὲν γὰρ ἦν τὰ ἑαυτοῦ πράττειν, Ἀριστοφάνης δὲ οὐ μόνον τῶν ἰδίων ἀλλὰ καὶ τῶν κοινῶν ἐβούλετο ἐπιμελεῖσθαι, καὶ εἴ τι ἦν αὐτῷ ἀργύριον, ἀνάλω-
19 σεν ἐπιθυμῶν τιμᾶσθαι. γνώσεσθε δὲ ὅτι ἀληθῆ λέγω, ἐξ αὐτῶν ὧν ἐκεῖνος ἔπραττε. πρῶτον μὲν γὰρ βουλομένου Κόνωνος πέμπειν τινὰ εἰς Σικελίαν, ᾤχετο ὑποστὰς μετὰ Εὐνόμου καὶ Λυσίου, φίλου ὄντος καὶ ξένου, τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον πλεῖστα ἀγαθὰ πεποιηκότος, ὡς ἐγὼ ἀκήκοα
20 τῶν ἐν Πειραιεῖ παραγενομένων. ἦσαν δ᾽ ἐλπίδες τοῦ πλοῦ πεῖσαι Διονύσιον κηδεστὴν μὲν γενέσθαι Εὐαγόρᾳ, πολέμιον δὲ Λακεδαιμονίοις, φίλον δὲ καὶ σύμμαχον τῇ πόλει τῇ ὑμετέρᾳ. καὶ ταῦτ᾽ ἔπραττον πολλῶν κινδύνων ὑπαρχόντων πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ τοὺς πολεμίους, καὶ ἔπεισαν Διονύσιον μὴ πέμψαι τριήρεις ἃς τότε παρε-
21 σκευάσατο Λακεδαιμονίοις. μετὰ δὲ ταῦτα ἐπειδὴ οἱ πρέσβεις ἧκον ἐκ Κύπρου ἐπὶ τὴν βοήθειαν, οὐδὲν ἐνέλιπε

ου

v. 1. φαίδρῳ C. 18, 3. πολλῷ C. 4. ἦν] vid. Hemsterhus. ad Lucian. I. p. 430. 6. ἀνάλωσεν C: ἀνήλωσεν ς. 20, 1. τῶν post Πειραιεῖ omisi cum C. 4. ἡμετέρα C. 6. nescio an praestet legere παρεσκεύαστο.

προθυμίας σπεύδων. ὑμεῖς δὲ τριήρεις αὐτοῖς ἔδοτε καὶ τἆλλα ἐψηφίσασθε, ἀργυρίου δ᾽ εἰς τὸν ἀπόστολον ἠπόρουν. ὀλίγα μὲν γὰρ ἦλθον ἔχοντες χρήματα, πολλῶν δὲ προσεδεήθησαν· οὐ γὰρ μόνον εἰς τὰς ναῦς, ἀλλὰ καὶ
22 πελταστὰς ἐμισθώσαντο καὶ ὅπλα ἐπρίαντο. Ἀριστοφάνης δ᾽ οὖν τῶν χρημάτων τὰ μὲν πλεῖστα αὐτὸς παρέσχεν· ἐπειδὴ δὲ οὐχ ἱκανὰ ἦν, τοὺς φίλους ἔπειθε δεόμενος καὶ ἐγγυώμενος, καὶ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ ὁμοπατρίου ἀποκειμένας παρ᾽ αὐτῷ τεσσαράκοντα μνᾶς εἰπὼν κατεχρήσατο. τῇ δὲ προτεραίᾳ ἢ ᾗ ἀνήγετο, "εἰσελθὼν ὡς τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν ἐκέλευσε χρῆσαι ὅ τι εἴη ἀργύριον. προσδεῖν γὰρ ἔφη πρὸς τὸν μισθὸν τοῖς πελτασταῖς. ἦσαν δ᾽ ἡμῖν ἔνδον ἑπτὰ μναῖ· ὁ δὲ καὶ ταύτας λαβὼν κατεχρήσα-
23 το. τίνα γὰρ οἴεσθε, ὦ ἄνδρες δικασταί, φιλότιμον μὲν ὄντα, ἐπιστολῶν δ᾽ αὐτῷ ἡκουσῶν παρὰ τοῦ πατρὸς μηδὲν ἀπορήσειν ἐκ Κύπρου, ᾑρημένον δὲ πρεσβευτὴν καὶ μέλλοντα πλεῖν ὡς Εὐαγόραν, ὑπολείπεσθαι ἄν τι τῶν ὄντων, ἀλλ᾽ οὐχ ἃ δυνατὸς ἦν πάντα παρασχόντα χαρίσασθαι ἐκείνῳ τε καὶ κομίσασθαι μὴ ἐλάττω; Ὡς τοίνυν ταῦτ᾽ ἐστὶν ἀληθῆ, κάλει μοι Εὔνομον.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

24 Τῶν μὲν μαρτύρων ἀκούετε, οὐ μόνον ὅτι ἔχρησαν ἐκείνου δεηθέντος, ἀλλὰ καὶ ὅτι ἀπειλήφασιν· ἐκομίσθη γὰρ αὐτοῖς ἐπὶ τῆς τριήρους.

Ῥᾴδιον μὲν οὖν ἐκ τῶν εἰρημένων γνῶναι ὅτι τοιούτων καιρῶν συμπεσόντων οὐδενὸς ἂν ἐφείσατο τῶν ἑαυτοῦ·
25 ὃ δὲ μέγιστον τεκμήριον· Δῆμος γὰρ ὁ Πυριλάμπους, τριηραρχῶν εἰς Κύπρον, ἐδεήθη μου προσελθεῖν αὐτῷ, λέγων ὅτι ἔλαβε σύμβολον παρὰ βασιλέως τοῦ μεγάλου φιάλην χρυσῆν, ὡς Ἀριστοφάνη λαβεῖν ἑκκαίδεκα μνᾶς

22, 5. εἰπὼν γρ C: ipse λαβών. 6. ἢ ᾗ C, ᾗ X: ᾗ ς. 23, 2. αὐτῷ ἠκοῦσα C, αὐτῶν ἡκουσῶν X: ἡκουσῶν αὐτῶν ς. 4. ἄν τι] ἀντὶ X. 5. οὐκ εἰ δυνατὸς ἦν C, οὐκ εἰ ἦν δυνατὸς X. 25, 1. Πυριλάμπους C: πυριλαμποῦς ς. 3. φιάλην χρυσῆν C: φιάλης μὲν χρυσῆς ς. 4. ὡς] καὶ ὡς C. Ἀριστοφάνη C: Ἀριστοφάνην ς.

ἐπ' αὐτῇ, ὥς ἔχοι ἀναλίσκειν εἰς τὰς τριηραρχίας· ἐπειδὴ δὲ εἰς Κύπρον ἀφίκοιτο, λύσασθαι ἀποδοὺς εἴκοσι μνᾶς· πολλῶν γὰρ ἀγαθῶν καὶ ἄλλων χρημάτων εὐπο-
26ρήσειν διὰ τὸ σύμβολον ἐν πάσῃ τῇ ἠπείρῳ. Ἀριστοφάνης τοίνυν ἀκούων μὲν ταῦτα Δήμου, δεομένου δ' ἐμοῦ, μέλλων δ' ἄξειν χρυσίον, τέτταρας δὲ μνᾶς τόκον λήψεσθαι, οὐκ ἔφη εἶναι, ἀλλ' ὤμνυε καὶ προσδεδανεῖσθαι τοῖς ξένοις ἄλλοθεν, ἐπειδὴ . . . . ἥδιστ' ἀνθρώπων ἄγειν τε εὐθὺς ἐκεῖνο τὸ σύμβολον καὶ χαρίσασθαι ἡμῖν
27ἃ ἐδεόμεθα. ὡς δὲ ταῦτ' ἐστὶν ἀληθῆ, μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ὅτι μὲν τοίνυν οὐ κατέλιπεν Ἀριστοφάνης ἀργύριον οὐδὲ χρυσίον, ῥᾴδιον γνῶναι ἐκ τῶν εἰρημένων καὶ μεμαρτυρημένων· χαλκώματα δὲ σύμμικτα οὐ πολλὰ ἐκέκτητο. ἀλλὰ καὶ ὅθ' εἱστία τοὺς παρ' Εὐαγόρου πρεσβεύοντας, αἰτησάμενος ἐχρήσατο. ἃ δὲ κατέλιπεν, ἀναγνώσεται ὑμῖν.

28 ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΧΡΗΜΑΤΩΝ.

Ἴσως ἐνίοις ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί, δοκεῖ ὀλίγα εἶναι· ἀλλ' ἐκεῖνο ἐνθυμεῖσθε, ὅτι Ἀριστοφάνει, πρὶν τὴν ναυμαχίαν νικῆσαι, οὐδὲν ἦν ἀλλ' ἢ χωρίδιον μικρὸν Ῥαμνοῦντι. ἐγένετο δ' ἡ ναυμαχία ἐπ' Εὐβούλου ἄρ-
29χοντος. ἐν οὖν τέτταρσιν ἢ πέντε ἔτεσι, πρότερον μὴ ὑπαρχούσης οὐσίας, χαλεπὸν ὦ ἄνδρες δικασταὶ τραγῳδοῖς τε δὶς χορηγῆσαι ὑπὲρ αὑτοῦ τε καὶ τοῦ πατρός, καὶ τρία ἔτη συνεχῶς τριηραρχῆσαι, εἰσφοράς τε πολλὰς εἰσενηνοχέναι, οἰκίαν τε πεντήκοντα μνῶν πρίασθαι, γῆς τε πλέον ἢ τριακόσια πλέθρα κτήσασθαι. ἔτι δὲ πρὸς τούτοις
30οἴεσθαι χρῆναι ἔπιπλα πολλὰ καταλελοιπέναι, ἀλλ' οὐδ'

v. 1. ὡς] ὡς ἂς C, ἂν X: ἃς ς. 26, 4. προδεδανεῖσθαι C. 5. post ἐπειδὴ C lacunam habet litterarum duodecim. 28, 1. Titulum add C. 3. quae post ὅτι leguntur ς, πρὶν Νικοφήμῳ ἢ καί, sustuli auctore Reiskio. post νικῆσαι videtur deesse Κόνωνα. 4. οὐδὲν C: γῆ μὲν οὐκ ς, γε μὲν οὐκ X. 5. δ' ἡ Reiskius: δὲ ς. ἐπ' Εὐβούλου] vid. Wesseling. ad Diodor. 14, 83 et 85. 29, 2. οὐσίας] αἰτίας X. 3. δὶς χορηγῆσαι Reiskius; libri διαχορηγῆσαι.

οἱ πάλαι πλούσιοι δοκοῦντες εἶναι ἄξια λόγου ἔχοιεν ἂν ἐξενεγκεῖν· ἐνίοτε γὰρ οὐκ ἔστιν, οὐδ᾽ ἐάν τις πάνυ ἐπιθυμῇ, πρίασθαι τοιαῦτα ἃ κτησαμένῳ εἰς τὸν λοιπὸν
31 χρόνον ἡδονὴν ἂν παρέχοι. ἀλλὰ τόδε σκοπεῖτε. τῶν ἄλλων ὅσων ἐδημεύσατε χρήματα, οὐχ ὅπως σκεύη ἀπέδοσθε, ἀλλὰ καὶ αἱ θύραι ἀπὸ τῶν οἰκημάτων ἀφηρπάσθησαν· ἡμεῖς δὲ ἤδη δεδημευμένων καὶ ἐξεληλυθυίας τῆς ἐμῆς ἀδελφῆς φύλακα κατεστήσαμεν τῇ ἐμῇ οἰκίᾳ, ἵνα μήτε θυρώματα μήτε ἀγγεῖα μήτε ἄλλο μηδὲν ἀπόλοιτο. ἔπιπλα δὲ ἀπεφαίνοντο πλείω ἢ χιλίων δρα-
32 χμῶν, ὅσα οὐδενὸς πώποτ᾽ ἐλάβετε. πρὸς δὲ τούτοις καὶ πρότερον πρὸς τοὺς συνδίκους καὶ νῦν ἐθέλομεν πίστιν δοῦναι, ἥτις ἐστὶ μεγίστη τοῖς ἀνθρώποις, μὴ ἔχειν τῶν Ἀριστοφάνους χρημάτων, ὀφείλεσθαι δὲ τὴν προῖκα τῆς ἀδελφῆς καὶ ἑπτὰ μνᾶς, ἃ ᾤχετο λαβὼν παρὰ τοῦ
33 πατρὸς τοῦ ἐμοῦ. πῶς ἂν οὖν εἶεν ἄνθρωποι ἀθλιώτεροι, ἢ εἰ τὰ σφέτερ᾽ αὐτῶν ἀπολωλεκότες δοκοῖεν τἀκείνων
55 ἔχειν; ὃ δὲ πάντων δεινότατον, τὴν ἀδελφὴν ὑποδέξασθαι παιδία ἔχουσαν πολλά, καὶ ταῦτα τρέφειν, μηδ᾽ αὐτοὺς ἔχοντας μηδέν, ἐὰν ὑμεῖς τὰ ὄντ᾽ ἀφέλησθε.
34 φέρε πρὸς θεῶν Ὀλυμπίων· οὕτω γὰρ σκοπεῖτε, ὦ δικασταί. εἴ τις ὑμῶν ἔτυχε δοὺς Τιμοθέῳ τῷ Κόνωνος τὴν θυγατέρα ἢ τὴν ἀδελφήν, καὶ ἐκείνου ἀποδημήσαντος καὶ ἐν διαβολῇ γενομένου ἐδημεύθη ἡ οὐσία, καὶ μὴ ἐγένετο τῇ πόλει πραθέντων ἁπάντων τέτταρα τάλαντα ἀργυρίου, διὰ τοῦτο ἠξιοῦτε ἂν τοὺς ἐκείνου καὶ τοὺς προσήκοντας ἀπολέσθαι, ὅτι οὐδὲ πολλοστὸν μέρος τῆς δόξης τῆς
35 παρ᾽ ὑμῖν ἐφάνη τὰ χρήματα; ἀλλὰ μὴν τοῦτο πάντες ἐπίστασθε, Κόνωνα μὲν ἄρχοντα, Νικόφημον δὲ ποιοῦντα ὅ τι ἐκεῖνος προστάττοι. τῶν οὖν ὠφελειῶν Κόνωνα εἰκὸς

v. 1. ἄξια C: ἄξιον ς. ἔχοιεν ἂν C, ἔχοι ἂν X: ἔχοιεν ς. 3. ἃ add Taylorus. 31, 3. ἀφηρπάσθησαν X, ἀφηρπάσθησαν C: ἀπεσπάσθησαν ς. 5. φύλακα C: φύλακας ς. 32, 4. malim ἐνοφείλεσθαι. 34, 1. πρὸς om C. 6. διὰ τοῦτο CX: διὰ τούτου ς. Reiskius διὰ τουτὶ οὖν. ἠξίουν X. ἂν add C. 35, 1. τοῦτο C, τοῦτον X, τούτοιν Reiskius.

πολλοστὸν μέρος ἄλλῳ τινὶ μεταδιδόναι, ὥστ' εἰ οἴονται πολλὰ γενέσθαι Νικοφήμῳ, ὁμολογήσειαν τὰ Κόνωνος
36εἶναι πλείονα ἢ δεκαπλάσια. ἔτι δὲ φαίνονται οὐδὲν πώποτε διενεχθέντες, ὥστ' εἰκὸς καὶ περὶ τῶν χρημάτων ταὐτὰ γνῶναι, ἱκανὰ μὲν ἐνθάδε τῷ υἱεῖ ἑκάτερον καταλιπεῖν, τὰ δὲ ἄλλα παρ' αὑτοῖς ἔχειν· ἦν γὰρ Κόνωνι μὲν υἱὸς ἐν Κύπρῳ καὶ γυνή, Νικοφήμῳ δὲ γυνὴ καὶ θυγάτηρ, ἡγοῦντο δὲ καὶ τὰ ἐκεῖ ὅμως σφίσιν εἶναι ἴσα ὥσ-
37περ καὶ τὰ ἐνθάδε. πρὸς δὲ τούτοις ἐνθυμεῖσθε ὅτι καὶ εἴ τις μὴ κτησάμενος ἀλλὰ παρὰ τοῦ πατρὸς παραλαβὼν τοῖς παισὶ διένειμεν, οὐκ ἐλάχιστα ἂν αὑτῷ ὑπέλιπε· βούλονται γὰρ πάντες ὑπὸ τῶν παίδων θεραπεύεσθαι ἔχοντες χρήματα μᾶλλον ἢ ἐκείνων δεῖσθαι ἀποροῦντες.
38νῦν τοίνυν εἰ δημεύσαιτε τὰ Τιμοθέου, — ὃ μὴ γένοιτο, εἰ μή τι μέλλει μέγα ἀγαθὸν ἔσεσθαι τῇ πόλει —, ἐλάττω δὲ ἐξ αὐτῶν λάβοιτ' ἢ ἐκ τῶν Ἀριστοφάνους γεγένηται, τούτου ἕνεκα ἀξιοῖτε ἂν τοὺς ἀναγκαίους
39τοὺς ἐκείνου τὰ σφέτερ' αὐτῶν ἀπολέσαι; ἀλλ' οὐκ εἰκός, ὦ ἄνδρες δικασταί· ὁ γὰρ Κόνωνος θάνατος καὶ αἱ διαθῆκαι, ἃς διέθετο ἐν Κύπρῳ, σαφῶς ἐδήλωσαν ὅτι πολλοστὸν μέρος ἦν τὰ χρήματα ὧν ὑμεῖς προσεδοκᾶτε· τῇ μὲν γὰρ Ἀθηνᾷ καθιέρωσεν εἰς ἀναθήματα καὶ τῷ
40Ἀπόλλωνι εἰς Δελφοὺς πεντακισχιλίους στατῆρας· τῷ δὲ ἀδελφιδῷ τῷ ἑαυτοῦ, ὃς ἐφύλαττεν αὐτῷ καὶ ἐταμίευε πάντα τὰ ἐν Κύπρῳ, ἔδωκεν ὡς μυρίας δραχμάς, τῷ δὲ ἀδελφῷ τρία τάλαντα· τὰ δὲ λοιπὰ τῷ υἱεῖ κατέλιπε, τάλαντα ἑπτακαίδεκα. τούτων δὲ κεφάλαιον γίγνε-
41ται περὶ τετταράκοντα τάλαντα. καὶ οὐδενὶ οἷόν τε εἰπεῖν ὅτι διηρπάσθη ἢ ὡς οὐ δικαίως ἀπεφάνθη· αὐτὸς γὰρ ἐν τῇ νόσῳ ὢν εὖ φρονῶν ᾔσθετο. Καί μοι κάλει τούτων μάρτυρας.

v. 1. οιοντε (αι) X. 36, 2. διενεχθῆναι C, sed γρ. διενεχθέντες. 37, 3. διένειμεν CX: διένεμεν ς. ὑπέλειπε C. 38, 1. δημεύσαιτε Reiskius: δημεύσετε ς. τὰ Τιμοθέου C: τὰ τοῦ Τιμοθέου ς. 3. δὲ C: ἐὰν ς. Palmerius λάβοιτ' ἢ ἐκ, λάβοι τὴν ἐκ X, λάβοιτε ὡς καὶ ἐκ C. 4. τούτου] τοῦτο X. ἀξιοῖτε ἂν C: ἠξιοῦτε ς. 40, 2. αὐτῷ] αὐτὸν C. 41, 4. τοῦτον μάρτυρα CX.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

42 Ἀλλὰ μὴν ὅστισοῦν, ὦ ἄνδρες δικασταί, πρὶν ἀμφό-
τερα δῆλα γενέσθαι, πολλοστὸν μέρος τὰ Νικοφήμου
τῶν Κόνωνος χρημάτων ᾠήθη ἂν εἶναι. Ἀριστοφάνης
τοίνυν γῆν μὲν καὶ οὐσίαν ἐκτήσατο πλέον ἢ πέντε ταλάν-
των, κατεχορήγησε δὲ ὑπὲρ αὑτοῦ καὶ τοῦ πατρὸς πεν-
τακισχιλίας δραχμάς, τριηραρχῶν δὲ ἀνήλωσεν ὀγδοή-
43 κοντα μνᾶς. εἰσενήνεκται δὲ ὑπὲρ ἀμφοτέρων οὐκ ἔλαττον
μνῶν τετταράκοντα. εἰς δὲ τὸν ἐν Σικελίᾳ πλοῦν ἀνήλωσεν
ἑκατὸν μνᾶς. εἰς δὲ τὸν ἀπόστολον τῶν τριήρων, ὅτε οἱ
Κύπριοι ἦλθον καὶ ἔδοτε αὐτοῖς τὰς δέκα ναῦς, καὶ τῶν
πελταστῶν τὴν μίσθωσιν καὶ τῶν ὅπλων τὴν ὠνὴν παρέ-
σχε τρισμυρίας δραχμάς. καὶ τούτων κεφάλαιον πάντων
44 γίγνεται μικροῦ λείποντος πεντεκαίδεκα τάλαντα. ὥστ'
οὐκ ἂν εἰκότως ἡμᾶς αἰτιᾶσθε, εἰ τῶν Κόνωνος, τῶν ὁμο-
λογουμένων δικαίως ἀποφανθῆναι ὑπ' αὐτοῦ ἐκείνου,
πολλαπλασίων δοκούντων πλέον ἢ τρίτον μέρος φαίνε-
ται τὰ Ἀριστοφάνους. καὶ οὐ προσλογιζόμεθα ὅσα αὐ-
τὸς ἐν Κύπρῳ ἔσχε Νικόφημος, οὔσης αὐτῷ ἐκεῖ γυναι-
κὸς καὶ θυγατρός.

45 Ἐγὼ μὲν οὐκ ἀξιῶ, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὕτω πολ-
λὰ καὶ μεγάλα τεκμήρια παρασχομένους ἡμᾶς ἀπολέ-
σθαι ἀδίκως. ἀκήκοα γὰρ ἔγωγε καὶ τοῦ πατρὸς καὶ
56 ἄλλων πρεσβυτέρων, ὅτι οὐ νῦν μόνον ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ
πρόσθεν χρόνῳ πολλῶν ἐψεύσθητε τῆς οὐσίας, καὶ ζῶν-
τες μὲν πλουτεῖν ἐδόκουν, ἀποθανόντες δὲ πολὺ παρὰ
46 τὴν δόξαν τὴν ὑμετέραν ἐφάνησαν. αὐτίκα Ἰσχομά-
χῳ, ἕως ἔζη, πάντες ᾤοντο εἶναι πλέον ἢ ἑβδομήκοντα
τάλαντα, ὡς ἐγὼ ἀκούω· ἐνειμάσθην δὲ τὼ υἱέε οὐδὲ δέ-
κα τάλαντα ἑκατέρω ἀποθανόντος. Στεφάνῳ δὲ τῷ

v. 1. μάρτυρας C. 42, 5. δὲ post ἐχορήγησε om C, κατεχο-
ρήγησε Reiskius: καὶ ἐχορήγησε ς. 43, 4. ναῦς] μιᾶς X. 44, 2. εἰ
C, Reiskius ἐπεί, cum ς legeretur ἐπί. 4. δοκούντων εἶναι
Reiskius: δοκούντων εἰ ς. 45, 5. πρόσθεν C: ἔμπροσθεν ς. καὶ]
Taylorus οἱ. 46, 1. ἐφάνη X. 2. πλεῖον C: πλείω ς. 3. ἐνει-
μάσθην δὲ τὼ υἱέε C, ἐνειμάσθη δὲ τῷ υἱεῖ X.

Θάλλου ἐλέγετο εἶναι πλέον ἢ πεντήκοντα ταλάντων,
47 ἀποθανόντος δ' ἡ οὐσία ἐφάνη περὶ ἕνδεκα τάλαντα. ὁ
τοίνυν Νικίου οἶκος προσεδοκᾶτο εἶναι οὐκ ἔλαττον ἢ ἑκα-
τὸν ταλάντων, καὶ τούτων τὰ πολλὰ ἔνδον ἦν· Νικήρα-
τος δ' ὅτ' ἀπέθνησκεν, ἀργύριον μὲν ἢ χρυσίον οὐδ' αὐτὸς
ἔφη καταλιπεῖν οὐδέν, ἀλλὰ τὴν οὐσίαν ἣν κατέλιπε τῷ
υἱεῖ, οὐ πλείονος ἀξία ἐστὶν ἢ τεττάρων καὶ δέκα ταλάν-
48 των. Καλλίας τοίνυν ὁ Ἱππονίκου, ὅς, ὅτε νεωστὶ ἐτεθνή-
κει ὁ πατήρ, πλεῖστα τῶν Ἑλλήνων ἐδόκει κεκτῆσθαι, καὶ
ὥς φησι, διακοσίων ταλάντων ἐτιμήσατο αὐτοῦ ὁ πάππος,
τὸ τούτου τοίνυν τίμημ' οὐδὲ δυοῖν ταλάντοιν ἐστί. Κλεο-
φῶντα δὲ πάντες ἴστε, ὅτι πολλὰ ἔτη διεχείρισε τὰ τῆς
πόλεως πάντα καὶ προσεδοκᾶτο πάμπολλα ἐκ τῆς
ἀρχῆς ἔχειν· ἀποθανόντος δ' αὐτοῦ οὐδαμοῦ δῆλα τὰ
χρήματα, ἀλλὰ καὶ οἱ προσήκοντες καὶ οἱ κηδεσταί, παρ'
49 οἷς κατέλιπεν, ὁμολογουμένως πένητες εἰσί. φαινόμεθα
δὴ καὶ τῶν ἀρχαιοπλούτων πολὺ ἐψευσμένοι καὶ τῶν
νεωστὶ παρὰ τὸ εἰκὸς ἐν δόξῃ γεγενημένων. αἴτιον δέ
μοι δοκεῖ εἶναι, ὅτι ῥᾳδίως τινὲς τολμῶσι λέγειν ὡς ὁ
δεῖνα ἔχει τάλαντα πολλὰ ἐκ τῆς ἀρχῆς. καὶ ὅσα μὲν
περὶ τεθνεώτων λέγουσιν, οὐ πάνυ θαυμάζω (οὐ γὰρ ὑπό
γε ἐκείνων ἐξελεγχθεῖεν ἄν), ἀλλ' ὅσα ζώντων ἐπιχει-
50 ροῦσι καταψεύδεσθαι. αὐτοὶ γὰρ ἔναγχος ἠκούετε ἐν
τῇ ἐκκλησίᾳ ὡς Διότιμος ἔχοι τάλαντα τετταράκοντα
πλείω ἢ ὅσα αὐτὸς ὡμολόγει παρὰ τῶν ναυκλήρων καὶ
ἐμπόρων λαβεῖν· καὶ ταῦτα, ἐπειδὴ ἦλθεν, ἐκείνου ἀπο-
γραφέντος καὶ χαλεπῶς φέροντος ὅτι ἀπὼν διεβάλλετο,
οὐδεὶς ἐξήλεγξε, δεομένης μὲν τῆς πόλεως χρημάτων,
51 ἐθέλοντος δὲ ἐκείνου λογίσασθαι. ἐνθυμεῖσθε τοίνυν οἷον
ἂν ἐγένετο, εἰ Ἀθηναίων ἁπάντων ἀκηκοότων ὅτι τεττα-

v. 1. πλέον ἢ π. ταλάντων] vid. Toup. ep. de Syracusiis. 48, 1. ὅς hoc loco reposuit Reiskius; libri ante πλεῖστα ponunt. 4. τὸ C: τότε ς, quare Reiskius τοίνυν mutabat in τανῦν. 6. πάμπολλα C: πάνυ πολλὰ ς. 49, 2. δὴ et παρὰ τὸ εἰκὸς accesserunt ex C. ἐψευσμένοι] ἐψηφισμένοι CX. 6. τεθνεώτων Marklandus: τεθνεῶτος ς. 50, 2. ἔχει C. 3. ἢ et λαβεῖν add C. 51, 2. ἁπάντων] ἀπόντων X.

ράκοντα τάλαντα ἔχοι Διότιμος, εἶτα ἔπαθέ τι πρὶν καταπλεῦσαι δεῦρο. εἶτα οἱ προσήκοντες ἂν αὐτοῦ ἐν κινδύνῳ ἦσαν τῷ μεγίστῳ, εἰ ἔδει αὐτοὺς πρὸς τοσαύτην διαβολὴν ἀπολογεῖσθαι, μὴ εἰδότας μηδὲν τῶν πεπραγμένων. αἴτιοι οὖν εἰσὶ καὶ ὑμῖν πολλῶν ἤδη ψευσθῆναι καὶ ἰδίᾳ ἀδίκως τινὰς ῥᾳδίως ἀπολέσθαι οἱ τολμῶντες ψεύδεσθαι καὶ συκοφαντεῖν ἀνθρώπους ἐπιθυμοῦντες.
2 ἔπειτ' οἴομαι ὑμᾶς εἰδέναι ὅτι Ἀλκιβιάδης τέτταρα ἢ πέντε ἔτη ἐφεξῆς ἐστρατήγει ἐπικρατῶν καὶ νενικηκὼς Λακεδαιμονίους, καὶ διπλάσια ἐκείνῳ ἠξίουν αἱ πόλεις διδόναι ἢ ἄλλῳ τινὶ τῶν στρατηγῶν, ὥστ' ᾤοντό εἶναί τινες αὐτῷ πλέον ἢ ἑκατὸν τάλαντα. ὁ δ' ἀποθανὼν ἐδήλωσεν ὅτι οὐκ ἀληθῆ ταῦτα ἦν· ἐλάττω γὰρ οὐσίαν κατέλιπε τοῖς παισὶν ἢ αὐτὸς παρὰ τῶν ἐπιτροπευσάντων παρέλαβεν.

3 Ὅτι μὲν οὖν καὶ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ τοιαῦτα ἐγίγνετο, ῥᾴδιον γνῶναι· φασὶ δὲ καὶ τοὺς ἀρίστους καὶ σοφωτάτους μάλιστα ἐθέλειν μεταγινώσκειν. εἰ οὖν δοκοῦμεν εἰκότα λέγειν καὶ ἱκανὰ τεκμήρια παρέχεσθαι, ὦ ἄνδρες δικασταί, πάσῃ τέχνῃ καὶ μηχανῇ ἐλεήσατε. ὡς ἡμεῖς τῆς μὲν διαβολῆς οὕτω μεγάλης οὔσης ἀεὶ προσεδοκῶμεν κρατήσειν μετὰ τοῦ ἀληθοῦς· ὑμῶν δὲ μηδενὶ τρόπῳ ἐθελησάντων πεισθῆναι οὐδ' ἐλπὶς οὐδεμία σωτηρίας ἐδόκει ἡμῖν εἶναι. ἀλλὰ πρὸς θεῶν Ὀλυμπίων, ὦ ἄνδρες δικασταί, βούλεσθε ἡμᾶς δικαίως σῶσαι μᾶλλον ἢ ἀδίκως ἀπολέσαι, καὶ πιστεύετε τούτοις ἀληθῆ λέγειν, οἳ ἂν καὶ σιωπῶντες ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ παρέχωσι σώφρονας σφᾶς αὐτοὺς καὶ δικαίους.

5 Περὶ μὲν οὖν αὐτῆς τῆς γραφῆς, καὶ ᾧ τρόπῳ κηδεσταὶ ἡμῖν ἐγένοντο, καὶ ὅτι οὐκ ἐξήρκει τὰ ἐκείνου εἰς τὸν

v. 1. ἔχει C. εἶτα C: εἶτα εἰ ς. πρὶν Stephanus; libri πλήν. 4. εἰδότες X. 6. ἰδίᾳ] Reiskius νὴ Δία. γέ post ἀδίκως Reiskius; τε X; om C. 52, 6. ἀληθῆ ταῦτα CX: ἀληθὲς τοῦτο ς. 54, 2. μᾶλλον ἢ] ἢ μᾶλλον CX. 3. ἀπολέσαι Reiskius; libri ἀπολέσθαι. παρέχουσι C. 5. δικαίως C.

157ἔκπλουν, ἀλλὰ καὶ ὡς ἄλλοθεν προσεδανείσατο ἀκηκόατε καὶ μεμαρτύρηται ὑμῖν· περὶ δ' ἐμαυτοῦ βραχέα βούλομαι εἰπεῖν. ἐγὼ γὰρ ἔτη γεγονὼς ἤδη τριάκοντα οὔτε τῷ πατρὶ οὐδὲν πώποτε ἀντεῖπον, οὔτε τῶν πολιτῶν οὐδείς μοι ἐνεκάλεσεν, ἐγγύς τε οἰκῶν τῆς ἀγορᾶς οὔτε πρὸς δικαστηρίῳ οὔτε πρὸς βουλευτηρίῳ ὤφθην
56 οὐδεπώποτε, πρὶν ταύτην τὴν συμφορὰν γενέσθαι. περὶ μὲν οὖν ἐμαυτοῦ τοσαῦτα λέγω, περὶ δὲ τοῦ πατρός, ἐπειδὴ ὥσπερ ἀδικοῦντος αἱ κατηγορίαι γεγένηνται, συγγνώμην ἔχετε, ἐὰν λέγω ἃ ἀνήλωσεν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς φίλους· οὐ γὰρ φιλοτιμίας ἕνεκα, ἀλλὰ τεκμήριον ποιούμενος ὅτι οὐ τοῦ αὐτοῦ ἐστὶν ἀνδρὸς ἄνευ ἀνάγκης τε πολλὰ ἀναλίσκειν καὶ μετὰ κινδύνου
57 τοῦ μεγίστου ἐπιθυμῆσαι ἔχειν τι τῶν κοινῶν. εἰσὶ δέ τινες οἱ προαναλίσκοντες οὐ μόνου τούτου ἕνεκεν, ἀλλ' ἵνα ἄρχειν ὑφ' ὑμῶν ἀξιωθέντες διπλάσια κομίσωνται. ὁ τοίνυν ἐμὸς πατὴρ ἄρχειν μὲν οὐδεπώποτε ἐπεθύμησε, τὰς δὲ χορηγίας ἁπάσας κεχορήγηκε, τετριηράρχηκε δὲ ἑπτάκις, εἰσφορὰς δὲ πολλὰς καὶ μεγάλας εἰσενήνοχεν. ἵνα δὲ εἰδῆτε καὶ ὑμεῖς, καθ' ἑκάστην ἀναγνώσεται.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΙ.

58 Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες δικασταί, τὸ πλῆθος. πεντήκοντα γὰρ ἔτη ἐστὶν ὅσα ὁ πατὴρ καὶ τοῖς χρήμασι καὶ τῷ σώματι τῇ πόλει ἐλειτούργει. ἐν οὖν τοσούτῳ χρόνῳ δοκοῦντάς τι ἐξ ἀρχῆς ἔχειν οὐδεμίαν εἰκὸς δαπάνην πεφευγέναι. ὅμως δὲ καὶ μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

59 Τούτων συμπάντων κεφάλαιόν ἐστιν ἐννέα τάλαντα καὶ δισχίλιαι δραχμαί. ἔτι τοίνυν καὶ ἰδίᾳ τισὶ τῶν πολιτῶν ἀποροῦσι συνεξέδωκε θυγατέρας καὶ ἀδελφάς, τοὺς δ' ἐλύσατο ἐκ τῶν πολεμίων, τοῖς δ' εἰς ταφὴν παρεῖχεν ἀργύριον. καὶ ταῦτ' ἐποίει ἡγούμενος εἶναι ἀνδρὸς

v. 3. ante εἰπεῖν cum C omisi ὑμῖν. 4. οὔτε] οὐδὲ X.
56, 5. ἕνεκα C: ἕνεκεν ς. 57, 2. μόνου C: μόνον ς. 7. καθ' C: καὶ καθ' ς. 8. λειτουργίαι C, ς om titulum.

ἀγαθοῦ ὠφελεῖν τοὺς φίλους, καὶ εἰ μηδεὶς μέλλοι
εἴσεσθαι· νῦν δὲ πρέπον ἐστὶ καὶ ὑμᾶς ἀκοῦσαί μου.
Καί μοι κάλει τὸν καὶ τόν.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

60 Τῶν μὲν οὖν μαρτύρων ἀκηκόατε· ἐνθυμεῖσθε δὲ ὅτι
ὀλίγον μὲν χρόνον δύναιτ' ἄν τις πλάσασθαι τὸν τρόπον
τὸν αὑτοῦ, ἐν ἑβδομήκοντα δὲ ἔτεσιν οὐδ' ἂν εἷς λάθοι
πονηρὸς ὤν. τῷ τοίνυν πατρὶ τῷ ἐμῷ ἄλλα μὲν ἄν τις
ἔχοι ἐπικαλέσαι ἴσως, εἰς χρήματα δὲ οὐδεὶς οὐδὲ τῶν
61 ἐχθρῶν ἐτόλμησε πώποτε. οὔκουν ἄξιον τοῖς τῶν κατηγό-
ρων λόγοις πιστεῦσαι μᾶλλον ἢ τοῖς ἔργοις, ἃ ἐπράχθη
ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ, καὶ τῷ χρόνῳ, ὃν ὑμεῖς σαφέστατον
ἔλεγχον τοῦ ἀληθοῦς νομίσατε. εἰ γὰρ μὴ ἦν τοιοῦτος,
οὐκ ἂν ἐκ πολλῶν ὀλίγα κατέλιπεν, ἐπεὶ εἰ νῦν γε ἐξα-
πατηθείητε ὑπὸ τούτων καὶ δημεύσαιθ' ἡμῶν τὴν οὐσίαν,
οὐδὲ δύο τάλαντα λάβοιτ' ἄν. ὥστ' οὐ μόνον πρὸς δό-
ξαν ἀλλὰ καὶ εἰς χρημάτων λόγον λυσιτελεῖ μᾶλλον ὑμῖν
ἀποψηφίσασθαι· πολὺ γὰρ πλείω ὠφελήσεσθε, ἂν ἡμεῖς
62 ἔχωμεν. σκοπεῖτε δὲ ἐκ τοῦ παρεληλυθότος χρόνου, ὅσα
φαίνεται ἀνηλωμένα εἰς τὴν πόλιν· καὶ νῦν ἀπὸ τῶν
ὑπολοίπων τριηραρχῶ μὲν ἐγώ, τριηραρχῶν δὲ ὁ πατὴρ
ἀπέθανεν, πειράσομαι δ', ὥσπερ ἐκεῖνον ἑώρων, ὀλίγα
κατὰ μικρὸν παρασκευάσασθαι εἰς τὰς κοινὰς ὠφελείας.
ὥστε τῷ γ' ἔργῳ πάλαι ταῦτ' ἐστί, καὶ οὔτ' ἐγὼ ἀφῃρη-
μένος ἀδικεῖσθαι οἰήσομαι, ὑμῖν τε πλείους οὕτως αἱ
63 ὠφέλειαι ἢ εἰ δημεύσαιτε. πρὸς δὲ τούτοις ἄξιον ἐνθυ-
μηθῆναι οἵαν φύσιν εἶχεν ὁ πατήρ. ὅσα γὰρ ἔξω τῶν
ἀναγκαίων ἐπεθύμησεν ἀναλίσκειν, πάντα φανήσεται
τοιαῦτα ὅθεν καὶ τῇ πόλει τιμὴ ἔμελλεν ἔσεσθαι. αὐτί-
κα ὅτε ἵππευεν, οὐ μόνον ἵππους ἐκτήσατο λαμπροὺς
ἀλλὰ καὶ ἀθλητάς, καὶ ἐνίκησεν Ἰσθμοῖ καὶ Νεμέᾳ,

v. 1. μέλλει C. 2. ἔσεσθαι X. 60, 2. μὲν] μὲν οὖν CX. 61, 3. ὃν ὑμεῖς] ὃ νῦν εἰς X. 6. δημεύσαιθ' C, δημεύσηθ' X. 9. ὠφελήσεσθε C: ὠφεληθήσεσθε ς. 62, 6. γ' Marklandus; libri τ'. πάλαι] πάλαι ὑμέτερα Reiskius. 7. τε Stephanus; δὲ CX. 63, 6. καὶ post ἀθλητὰς add C.

ὥστε τὴν πόλιν κηρυχθῆναι καὶ αὐτὸν στεφανωθῆναι.
6 δέομαι οὖν ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ τούτων καὶ τῶν ἄλλων μεμνημένους ἁπάντων τῶν εἰρημένων βοηθεῖν ἡμῖν καὶ μὴ περιιδεῖν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ἀναιρεθέντας. καὶ ταῦτα ποιοῦντες τά τε δίκαια ψηφιεῖσθε καὶ ὑμῖν αὐτοῖς τὰ συμφέροντα.

20.

158 ΥΠΕΡ ΠΟΛΥΣΤΡΑΤΟΥ, ΔΗΜΟΥ ΚΑΤΑΛΥΣΕΩΣ ΑΠΟΛΟΓΙΑ.

Οὔ μοι δοκεῖ χρῆναι ὀργίζεσθαι ὑμᾶς τῷ ὀνόματι τῷ τῶν τετρακοσίων, ἀλλὰ τοῖς ἔργοις ἐνίων. οἱ μὲν γὰρ ἐπιβουλεύσαντες ἦσαν αὐτῶν, οἱ δ' ἵνα μήτε τὴν πόλιν μηδὲν κακὸν ἐργάσαιντο μήθ' ὑμῶν μηδένα, ἀλλ' εὖνοι ὄντες εἰσῆλθον εἰς τὸ βουλευτήριον, ὧν εἷς ὢν οὗτος τυγχάνει Πολύστρατος.
2 οὗτος γὰρ ᾑρέθη μὲν ὑπὸ τῶν φυλετῶν ὡς χρηστὸς ὢν ἀνὴρ καὶ περὶ τοὺς δημότας καὶ περὶ τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον· κατηγοροῦσι δὲ αὐτοῦ ὡς οὐκ εὔνους ἦν τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ, αἱρεθεὶς ὑπὸ τῶν φυλετῶν, οἳ ἄριστα διαγνοῖεν ἂν περὶ
3 σφῶν αὐτῶν ὁποῖοί τινες εἰσίν. οὗτος δὲ τίνος ἂν ἕνεκα ὀλιγαρχίας ἐπεθύμησε; πότερον ὡς ἡλικίαν εἶχε λέγων τι διαπράττεσθαι παρ' ὑμῖν, ἢ τῷ σώματι πιστεύων, ἵνα ὑβρίζοι εἴς τῶν ὑμετέρων τινά; ἀλλ' ὁρᾶτε αὐτοῦ τὴν ἡλικίαν, ἣ καὶ τοὺς ἄλλους ἱκανός ἐστιν ἀποτρέπειν
4 τούτων. ὅστις μὲν οὖν ἄτιμος ὤν, κακόν τι ἐργασάμενος ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ, ἑτέρας πολιτείας ἐπεθύμησε, διὰ τὰ πρόσθεν ἁμαρτήματα αὐτοῦ ἕνεκ' ἂν ἔπραττε· τούτῳ δὲ τοιοῦτον οὐδὲν ἡμάρτηται, ὥστε αὑτοῦ ἕνεκα μισεῖν τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον, ἢ τῶν παίδων. ὁ μὲν γὰρ ἐν Σικελίᾳ ἦν, οἱ δ' ἐν Βοιωτοῖς· ὥστε μηδὲ
5 τούτων ἕνεκα ἑτέρας πολιτείας ἐπιθυμῆσαι. καὶ κατη-

§ 1, 1. τῷ ante τῶν om C. 3. ἵνα μήτε] Taylorus μήτε ἵνα. 2, 4. ἂν add C. 3, 1. ἕνεκα CX: ἕνεκεν, sic et 5, 1. 4. ὑβρίζῃ C. 5. ἣ X, ᾗ C: ἣ ς. 5, 1. post ἐπιθυμῆσαι cum C omisi, quae ς adduntur, μηδὲ διὰ τὰ πρόσθεν ἁμαρτήματα.

γοροῦσι μὲν αὐτοῦ ὡς πολλὰς ἀρχὰς ἦρξεν, ἀποδεῖξαι
δὲ οὐδεὶς οἷός τέ ἐστιν ὡς οὐ καλῶς ἦρξεν. ἐγὼ δ'
ἡγοῦμαι οὐ τούτους ἀδικεῖν ἐν τοῖς πράγμασιν ἐκεί-
νοις, ἀλλ' εἴ τις ὀλίγας ἄρξας ἀρχὰς μὴ τὰ ἄριστα ἦρξε
τῇ πόλει. οὐ γὰρ οἱ καλῶς ἄρχοντες προὐδίδοσαν τὴν
6 πόλιν, ἀλλ' οἱ μὴ δικαίως. οὗτος δὲ πρῶτον μὲν ἄρξας
ἐν Ὠρωπῷ οὔτε προέδωκε, καὶ ἑτέραν πολιτείαν κατέ-
στησε, τῶν ἄλλων ἁπάντων, ὅσοι ἦρχον, καταπροδόντων
τὰ πράγματα. οἱ δ' οὐχ ὑπέμειναν, καταγνόντες σφῶν
αὐτῶν ἀδικεῖν· ὁ δὲ ἡγούμενος μηδὲν ἠδικηκέναι δίκην δί-
7 δωσι. καὶ τοὺς μὲν ἀδικοῦντας οἱ κατήγοροι ἐκλείπου-
σιν, ἀργύριον λαμβάνοντες· παρ' ὧν δ' ἂν μὴ κερδαί-
νωσιν, ἀδικοῦντας ἀποφαίνουσι. καὶ ὁμοίας τὰς κατη-
γορίας ποιοῦνται τῶν τε εἰπόντων γνώμην τινὰ ἐν τῇ βου-
λῇ καὶ τῶν μή. οὗτος δὲ οὐδὲ γνώμην οὐδεμίαν εἶπε περὶ
8 τοῦ ὑμετέρου πλήθους. ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι ἀξίους εἶναι τού-
τους μηδὲν πάσχειν ὑφ' ὑμῶν κακόν, εἰ ὑμῖν μὲν εὖνοι
ἦσαν, ἐκείνοις δὲ οὐκ ἀπηχθάνοντο. τῶν γὰρ λεγόν-
των ἐναντία ἐκείνοις οἱ μὲν ἔφευγον οἱ δ' ἀπέθνησκον,
ὥστ' εἴ τις καὶ ἐβούλετο ἐναντιοῦσθαι ὑπὲρ ὑμῶν, τὸ
δέος καὶ ὁ φόβος τῶν πεπονθότων ἀπέτρεπε πάν-
9 τας. ὥστε οἱ πολλοὶ πάντα ἐγίγνωσκον αὐτῶν· τοὺς
μὲν γὰρ ἐξήλαυνον αὐτῶν, τοὺς δὲ ἀπεκτίννυσαν. οὓ
δὲ ἐκείνων ἔμελλον ἀκροᾶσθαι καὶ μηδὲν ἐπιβουλεύειν
μηδὲ ἐξαγγέλλειν, τούτους ἂν καθίσταντο. ὥστε οὐκ
ἂν ῥᾳδίως μετέστη ἂν ὑμῖν ἡ πολιτεία. οὔκουν δίκαιοί
10 εἰσιν, ὧν ὑμῖν εὖνοι ἦσαν, τούτων δίκην διδόναι. δεινὸν δέ
μοι δοκεῖ εἶναι, εἰ τοῖς εἰποῦσι περὶ τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον
μὴ τὰ ἄριστα ὁ μηδὲν εἰπὼν ταὐτὰ πείσεται. καὶ ἐν μὲν
ἑβδομήκοντα ἔτεσιν οὐδὲν ἐξήμαρτεν εἰς ὑμᾶς, ἐν ὀκτὼ δ'
ἡμέραις· καὶ οἱ μὲν τὸν βίον ἅπαντα πονηροὶ ὄντες χρηστοὶ

v. 3. ἐν X, om C: ς ante Reiskium μέν. 8, 3. οὐκ om X. 6. φόβος] Reiskius φόνος. 9, 2. ἀπεκτίννυσαν CX: ἀπεκτίννυον ς. 4. ἂν καθίσταντο] οὓς ἂν καθίστωνται C.

ἐν τῷ λογιστηρίῳ γεγένηνται, πείσαντες τοὺς κατηγό-
11 ρους, οἱ δ' ἀεὶ ὑμῖν χρηστοί, οὗτοι πονηροί. Καίτοι ἔν γε
ταῖς πρότερον κατηγορίαις τά τε ἄλλα κατηγόρησαν ψευ-
δῆ τοῦ πατρός, καὶ συγγενῆ Φρύνιχον αὐτοῦ εἶναι ἔφασαν.
καίτοι εἴ τις βούλεται, ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ μαρτυρησάτω ὡς
159 ἀναγκαῖον ὄντα Φρυνίχῳ. ἀλλὰ γὰρ ψευδῆ κατηγόρουν.
ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐκ παιδείας φίλος ἦν αὐτῷ· ὁ μὲν γὰρ ἐν
ἀγρῷ πένης ὢν ἐποίμαινεν, ὁ δὲ πατὴρ ἐν τῷ ἄστει ἐπαι-
12 δεύετο. καὶ ἐπειδὴ ἀνὴρ ἐγένετο, ὁ μὲν ἐγεώργει, ὁ δ' ἐλθὼν
εἰς τὸ ἄστυ ἐσυκοφάντει, ὥστε μηδὲν ὁμολογεῖν τὼ τρόπω
τὼ ἀλλήλων. καὶ ὅτ' ἐξέτινε τῷ δημοσίῳ, οὐκ εἰσήνεγκεν
αὐτῷ τὸ ἀργύριον· καίτοι ἐν τοῖς τοιούτοις μάλιστα δη-
λοῦσιν οἳ ἂν φίλοι ὦσιν. εἰ δ' ἦν δημότης, οὐ δίκαιος
διὰ τοῦτο βλάπτεσθαί ἐστιν ὁ πατήρ, εἰ μὴ καὶ ὑμεῖς
13 ἀδικεῖτε, ὅτι ὑμῶν ἐστὶ πολίτης. Πῶς δ' ἂν γένοιτο δη-
μοτικώτερος, ἢ ὅστις ὑμῶν ψηφισαμένων πεντακισχιλίοις
παραδοῦναι τὰ πράγματα καταλογεὺς ὢν ἐνναχισχιλί-
ους κατέλεξεν, ἵνα μηδεὶς αὐτῷ διάφορος εἴη τῶν δημο-
τῶν, ἀλλ' ἵνα τὸν μὲν βουλόμενον γράφῃ, εἰ δέ τῳ μὴ οἷόν
τ' εἴη, χαρίζοιτο. καίτοι οὐχ οἳ ἂν πλείστους πολίτας
ποιῶσιν, οὗτοι καταλύουσι τὸν δῆμον, ἀλλ' οἳ ἂν ἐκ πλειό-
14 νων ἐλάττους. οὗτος δὲ οὔτε ὀμόσαι ἤθελεν οὔτε καταλέ-
γειν, ἀλλ' αὐτὸν ἠνάγκαζον, ἐπιβολὰς ἐπιβάλλοντες καὶ
ζημιοῦντες· ἐπεὶ δὲ ἠναγκάσθη καὶ ὤμοσε τὸν ὅρκον,
ὀκτὼ ἡμέρας εἰσελθὼν εἰς τὸ βουλευτήριον ἐξέπλει εἰς
Ἐρέτριαν, καὶ ἐδόκει ἐκεῖ τὴν ψυχὴν οὐ πονηρὸς εἶναι ἐν
ταῖς ναυμαχίαις, καὶ τετρωμένος δεῦρ' ἦλθε, καὶ ἤδη με-
τεπεπτώκει τὰ πράγματα. καὶ οὗτος μὲν οὔτ' εἰπὼν
γνώμην οὐδεμίαν, οὔτε πλέον ὀκτὼ ἡμερῶν ἐλθὼν εἰς τὸ
βουλευτήριον ὦφλε χρήματα τοσαῦτα· τῶν δὲ εἰπόντων
ὑμῖν τἀναντία καὶ διὰ τέλους ἐν τῷ βουλευτηρίῳ ὄντων

v. 1. βουλευτηρίῳ C. 11, 1. post χρηστοί cum C omisi ἦσαν. ἔν γε C, ἐν X: ἔν τε ς. 3. ἔφασαν CX: ἔφησαν ς. 12, 2. τὼ τρόπω τὼ C cum Reiskio: τῷ τρόπῳ τῷ ς. 6. μὴ καὶ C: καὶ μὴ ς. 13, 3. ἐνναχισχ. C: ἐναχισχ. ς.

5πολλοὶ ἀποπεφεύγασι. καὶ οὐ φθονῶν τούτοις λέγω,
ἀλλ' ἡμᾶς ἐλεῶν· οἱ μὲν γὰρ δοκοῦντες ἀδικεῖν ἐξητη-
μένοι εἰσὶν ὑπὸ τῶν ὑμῖν προθύμων ἐν τοῖς πράγμασι
γενομένων, οἱ δ' ἠδικηκότες ἐκπριάμενοι τοὺς κατηγόρους
οὐδὲν ἔδοξαν ἀδικεῖν. πῶς ἂν οὖν οὐκ ἂν δεινὰ πάσχοι-
6μεν; καὶ κατηγοροῦσι μὲν τῶν τετρακοσίων, ὅτι ἦσαν κα-
κοί· καίτοι ὑμεῖς αὐτοὶ πεισθέντες ὑπὸ τούτων παρέδοτε
τοῖς πεντακισχιλίοις, καὶ οἷς αὐτοὶ τοσοῦτοι ὄντες ἐπεί-
σθητε, ἕνα ἕκαστον τῶν τετρακοσίων οὐ χρῆν πεισθῆναι;
ἀλλ' οὐχ οὗτοι ἀδικοῦσιν, ἀλλ' οἳ ὑμᾶς ἐξηπάτων καὶ
κακῶς ἐποίουν. οὗτος δ' ἐν πολλοῖς δηλοῖ ὑμῖν ὅτι, εἴ πέρ
τι νεωτερίζειν ἐβούλετο εἰς τὸ ὑμέτερον πλῆθος, οὐκ ἂν
ποτ' ἐν ὀκτὼ ἡμέραις εἰσελθὼν εἰς τὸ βουλευτήριον ᾤχετο
7ἐκπλέων. ἀλλ' εἴποι ἄν τις ὅτι κερδαίνειν ἐπιθυμῶν ἐξέ-
πλευσεν, ὥσπερ ἔνιοι ἥρπαζον καὶ ἔφερον. οὐδεὶς τοίνυν
ἂν εἴποι ὅπως τι τῶν ὑμετέρων ἔχει, ἀλλὰ πάντα μᾶλ-
λον κατηγοροῦσιν ἢ εἰς τὴν ἀρχήν. καὶ οἱ κατήγοροι τότε
μὲν οὐδαμῇ εὖνοι ὄντες ἐφαίνοντο τῷ δήμῳ οὐδὲ ἐβοήθουν·
νῦν δὲ ἡνίκα αὐτὸς ἑαυτῷ εὐνούστατός ἐστιν ὁ δῆμος, βοη-
θοῦσι τῷ μὲν ὀνόματι ὑμῖν, τῷ δὲ ἔργῳ σφίσιν αὐτοῖς.
8καὶ μὴ θαυμάζετε, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι τοσαῦτα ὦφλε
χρήματα. ἐρήμην γὰρ αὐτὸν λαβόντες, αὐτοῦ τε καὶ
ἡμῶν κατηγοροῦντες εἷλον. τῷ μὲν γὰρ οὐδ' εἴ τις εἶχε
μαρτυρίαν, εἶχε μαρτυρεῖν διὰ τὸ δέος τὸ τῶν κατηγόρων,
9τοῖς δὲ καὶ τὰ ψευδῆ δεδοικότες ἐμαρτύρουν. ἦ δεινά
γ' ἂν πάθοιμεν, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ τοὺς μὲν οὐχ
οἵους τε ὄντας ἐξάρνους εἶναι μὴ οὐ χρήματα ἔχειν ὑμῶν,
τούτους μὲν ἀφῆτε ἀνδρὶ ἐξαιτουμένῳ, ἡμῖν δὲ αὐτοῖς τε
προθύμοις γεγενημένοις περὶ τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον, καὶ
τοῦ πατρὸς οὐδὲν ὑμᾶς ἠδικηκότος, οὐ χαριεῖσθε. καὶ εἰ
μὲν ξένος τις ἐλθὼν ὑμᾶς ἢ χρήματα ᾔτει ἢ εὐεργέτης

15, 3. πράγμασι] πράξεσι C. 16, 5. οἷς Marklandus, εἰ CX: οἱ ς. 4. χρῆν Marklandus; libri χρή. 17, 3. ὅπως τι C: τὶς ον ὅπως ς. 18, 1. ὦφλε C: ὤφειλε ς. 2. ἐρήμην X, ἔρημον Reiskius. 19, 1. ἦ] ἡ C. 2. γ' ἂν] ἄγαν X.

ἀναγραφῆναι ἠξίου, ἔδοτε ἂν αὐτῷ· ἡμῖν δὲ οὐ δώσετε
20 ἡμᾶς αὐτοὺς ἐπιτίμους ὑμῖν γενέσθαι. εἰ δέ τινες κακόνοι
ἐγένοντο εἰς τὰ ὑμέτερα πράγματα ἢ γνώμην μὴ ἐπιτη-
δείαν εἶπον, οὐχ οἱ ἀπόντες τούτων αἴτιοί εἰσιν, ἐπεὶ καὶ
τοὺς παρόντας ὑμεῖς ἀπελύσατε. οὐδὲ γὰρ εἴ τις τῶν ἐν-
θάδε μὴ τὰ ἄριστα λέγων πείθει ὑμᾶς, οὐχ ὑμεῖς ἐστὲ
21 αἴτιοι, ἀλλ' ὁ ἐξαπατῶν ὑμᾶς. ἐκεῖνοι δὲ σφῶν αὐτῶν
160 προκαταγνόντες ἀδικεῖν οἴχονται, ἵνα μὴ δοῖεν δίκην· καὶ
εἴ τινες ἄλλοι ἀδικοῦσιν, ἧττον μὲν ἐκείνων, ἀδικοῦσι δέ,
τὸ δέος αὐτοὺς ποιεῖ τό τε ὑμέτερον καὶ τὸ τῶν κατηγόρων
μὴ ἐπιδημεῖν ἀλλὰ στρατεύεσθαι, ἵνα ἢ ὑμᾶς πραοτέρους
22 ποιῶσιν ἢ τούτους πείθωσιν. οὗτος δὲ ὑμῖν δίκην δέδωκεν,
οὐδὲν ὑμᾶς ἀδικῶν, εὐθὺς μετὰ τὰ πράγματα, ὅτε ὑμεῖς
τε μάλιστα ἐμέμνησθε τῶν γενομένων καὶ οὗτος ἐλεγχθή-
σεσθαι ἔμελλε, πιστεύων αὑτῷ μηδὲν ἡμαρτῆσθαι ἀλλ'
ἀγωνιεῖσθαι εὖ μετὰ τοῦ δικαίου. ὡς δ' ἦν δημοτικός,
23 ἐγὼ ὑμῖν ἀποδείξω. πρῶτον μὲν γὰρ ὅσων οὐδεμιᾶς
στρατείας ἀπελείφθη, ἀλλ' ἐστρατεύετο, ὡς συνειδότες
ἂν εἴποιεν οἱ δημόται· καὶ ἐξὸν αὐτῷ τὴν οὐσίαν ἀφανῆ
καταστήσαντι μηδὲν ὑμᾶς ὠφελεῖν, εἵλετο μᾶλλον συνει-
δέναι ὑμᾶς, ἵν', εἰ καὶ βούλοιτο κακὸς εἶναι, μὴ ἐξῇ αὐ-
τῷ, ἀλλ' εἰσφέροι τε τὰς εἰσφορὰς καὶ λειτουργοίη. καὶ
ἡμᾶς παρεσκεύασεν, ὡς ἂν τῇ πόλει ὠφελιμώτατοι εἴη-
24 μεν. καὶ ἐμὲ μὲν εἰς Σικελίαν ἐξέπεμψεν, ὑμῖν δ' οὐκ
ἦν, ὥστ' εἰδέναι [κατειλεγμένον εἰς] τοὺς ἱππέας, οἷος ἦν
τὴν ψυχήν, ἕως τὸ στρατόπεδον σῶν ἦν· ἐπειδὴ δὲ διε-
φθάρη καὶ ἀνεσώθην εἰς Κατάνην, ἐληϊζόμην ὁρμώμενος
ἐντεῦθεν καὶ τοὺς πολεμίους κακῶς ἐποίουν, ὥστε τῇ θεῷ
τε τὰς δεκάτας ἐξαιρεθῆναι πλέον ἢ τριάκοντα μνᾶς καὶ
τοῖς στρατιώταις εἰς σωτηρίαν, ὅσοι ἐν τοῖς πολεμίοις

20, 2. μὴ om C. 3. ἀπόντες Marklandus: ἅπαντες ς.
23, 1. ὅσων] ὅτι C. 2. στρατιᾶς C. 6. εἰσφέρῃ C. 7. ὠφελιμώτατον C. 24, 2. [κατειλεγμένον εἰς] add C. Sed totum hoc (κατειλεγμένον εἰς τοὺς ἱππέας) aptius poneretur post illud ἐξέπεμψεν.
3. σῶν C: σῶον ς. 4. ante Κατάνην cum CX omisi τήν.
ἐληϊζόμην Taylorus, ὁπλιζόμην C: ἠλπιζόμην ς.

5 ἦσαν. καὶ ἐπειδὴ Καταναῖοι ἠνάγκαζον ἱππεύειν, [ἵππευον, καὶ] οὐδενὸς οὐδ' ἐνταῦθα κινδύνου ἀπελιπόμην, ὥστ' εἰδέναι ἅπαντας οἷος ἦν τὴν ψυχὴν ἱππεύων τε καὶ ὁπλιτεύων. καὶ ὑπὲρ τούτων ὑμῖν τοὺς μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

6 Ἀκηκόατε μὲν τῶν μαρτύρων, ὦ ἄνδρες δικασταί· οἷος δ' εἰμὶ περὶ τὸ ὑμέτερον πλῆθος, ἐγὼ ὑμῖν ἀποδείξω. ἀφικομένου γὰρ ἐκεῖσε Συρακουσίου ὅρκιον ἔχοντος καὶ ἑτοίμου ὄντος ὁρκοῦν καὶ προσιόντος πρὸς ἕνα ἕκαστον τῶν ἐκεῖ ὄντων, ἀντεῖπον εὐθὺς αὐτῷ, καὶ ἐλθὼν ὡς Τυδέα διηγούμην ταῦτα, καὶ συλλογὴν ἐποίει, καὶ λόγοι οὐκ ὀλίγοι ἦσαν. ὧν δ' οὖν ἐγὼ εἶπον, καλῶ μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

7 Σκέψασθε δὴ καὶ τοῦ πατρὸς τὴν ἐπιστολήν, ἣν ἔδωκεν ἀποδοῦναί μοι, πότερα τῷ ὑμετέρῳ πλήθει ἀγαθὸς ἦν ἢ οὔ. τά τε γὰρ οἰκεῖα ἐνεγέγραπτο, καὶ ἔτι, ὅτε καλῶς ἔχοι τὰ ἐν Σικελίᾳ, ἥκειν. καίτοι ταὐτὰ ὑμῖν συνέφερε καὶ τοῖς ἐκεῖ· ὥστ' εἰ μὴ εὔνους ἦν τῇ πόλει καὶ ὑμῖν, οὐκ ἄν ποτε τοιαῦτα ἐπέστελλεν.

8 Ἀλλὰ μὴν καὶ τὸν ἀδελφὸν τὸν νεώτατον, οἷος εἰς ὑμᾶς ἐστίν, ἐγὼ ἀποδείξω. καταδρομῆς γὰρ γενομένης τῶν φυγάδων, οἳ οὐ μόνον ἐνθάδε ὅ τι οἷοί τ' ἦσαν κακὸν εἰργάζοντο, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοῦ τείχους ἔφερον καὶ ἦγον ὑμᾶς, ἐξελάσας ἐκ τῶν ἄλλων ἱππέων ἕνα ἀπέκτεινεν. ὧν ὑμῖν αὐτοὺς μάρτυρας τοὺς παραγενομένους παρέξομαι.

9 ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Τὸν δὲ πρεσβύτατον ἀδελφὸν αὐτοὶ οἱ συστρατευόμενοι ἴσασιν, οἵτινες ἐνθάδε ὄντες ἦτε ἐν Ἑλλησπόντῳ, ὥστε κομίζειν μηδενὸς ἥττον' εἶναι ἀνθρώπων τὴν ψυχήν. Καί μοι ἀνάβητε δεῦρο.

25, 1. [ἵππευον καὶ] om C. 2. ἀπελιπόμην C: ἀπελειπόμην ς. 4. καὶ ὑπὲρ τούτων add C, Reiskius ὧν. 27, 2. μοι C: ἐμοί ς. ἀγαθὸς C: ἀγαθὰ ς. 28, 3. οἳ add Marklandus. 4. ἀπὸ] ὑπὸ Wesseling. ad Diodor. 4, 46. 29, 3. ἦτε] οἵ τε C. 4. ἥττον' Reiskius post Stephanum; libri ἧττον.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

30 *Πῶς οὖν οὐ χρὴ χάριν παρ' ὑμῶν ἀπολαμβάνειν, εἰ τοιοῦτοι ἐσμέν; ἀλλ' ὧν μὲν ὁ πατὴρ διαβέβληται εἰς ὑμᾶς οὐ δικαίως, τούτων δεῖ ἡμᾶς ἕνεκα ἀπολέσθαι, δι' ὧν δὲ πρόθυμοι εἰς τὴν πόλιν γεγενήμεθα, μηδεμίαν ὠφέλειαν γενέσθαι; ἀλλ' οὐ δίκαιον. ἀλλ' εἰ διὰ τὴν τούτου διαβολὴν δεῖ ἡμᾶς πάσχειν, δίκαιοί ἐσμεν διὰ τὴν*
31 *ἡμετέραν προθυμίαν τοῦτόν τε σῶσαι καὶ ἡμᾶς. οὐ γὰρ ἂν ἡμεῖς χρημάτων γε ἕνεκα, ἵνα λάβοιμεν, εὖ ὑμᾶς ἐποιοῦμεν, ἀλλ' ἵνα, εἴ ποτε κίνδυνος εἴη ἡμῖν, ἐξαιτούμενοι παρ' ὑμῶν τὴν ἀξίαν χάριν ἀπολάβοιμεν. χρὴ δὲ ὑμᾶς καὶ τῶν ἄλλων ἕνεκα τοιούτους εἶναι, γιγνώσκοντας ὅτι, ἐάν τις πρόθυμος εἰς ὑμᾶς ᾖ, οὐ μόνον ἡμᾶς ὠφελήσετε. ἡμῶν μὲν γὰρ καὶ πρὶν δεηθῆναι πεπείρασθε, οἷοί ἐσμεν εἰς ὑμᾶς· τοὺς δὲ ἄλλους προθυμοτέρους ποιήσετε,*
32 *κατ' ἀξίαν χαριζόμενοι, ὃς ἄν τις ὑμᾶς εὖ ποιῇ. καὶ*
161 *μηδαμῶς τοῖς λέγουσι βεβαιώσητε "λόγον τῶν πάντων πονηρότατον· λέγεται γὰρ τοὺς κακῶς πεπονθότας μεμνῆσθαι μᾶλλον ἢ τοὺς εὖ. τίς γὰρ ἔτι θελήσει χρηστὸς εἶναι εἰ ἡττηθήσονται τῶν κακῶς ὑμᾶς ποιούντων οἱ εὖ ποιοῦντες; ἔχει δ' ὑμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὕτω. περὶ*
33 *ἡμῶν γάρ ἐστι ψῆφος ὑμῖν, καὶ οὐ περὶ χρημάτων. ἕως μὲν γὰρ εἰρήνη ἦν, ἡμῖν φανερὰ οὐσία, καὶ ἦν ὁ πατὴρ ἀγαθὸς γεωργός· ἐπειδὴ δὲ εἰσέβαλον οἱ πολέμιοι, πάντων τούτων ἐστερήθημεν. ὥστε αὐτῶν τούτων ἕνεκα πρόθυμοί ἐσμεν εἰς ὑμᾶς, εἰδότες ὅτι χρήματα μὲν ἡμῖν οὐκ εἴη πόθεν ἐκτίσομεν, αὐτοὶ δὲ πρόθυμοι ὄντες εἰς ὑμᾶς*
34 *ἀξιοῦμεν εὑρίσκεσθαι χάριν. καίτοι ὁρῶμέν γ' ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐάν τις παῖδας αὑτοῦ ἀναβιβασάμενος κλαίῃ καὶ ὀλοφύρηται, τούς τε παῖδας καὶ αὐτὸν εἰ ἀτιμωθήσονται ἐλεοῦντας, καὶ ἀφιέντας τὰς τῶν πατέρων*

v. 1. Titulum add C. 30, 2. *ἀλλ'* C, *ἢ* Reiskius; om ς. 3. *οὐ* om X. *ἕνεκα*] *εἵνεκα* C. item § 31, 2. 32, 1. *χαριζόμενος* C. 2. *λόγον τῶν* vel *τὸν* Marklandus; libri *λεγόντων*. 33, 1. *ἡμῶν*] *ὑμῶν* X.

ἁμαρτίας διὰ τοὺς παῖδας, οὓς οὔπω ἴστε εἴτε ἀγαθοὶ εἴτε κακοὶ ἡβήσαντες γενήσονται· ἡμᾶς δ' ἴστε ὅτι πρόθυμοι γεγενήμεθα εἰς ὑμᾶς, καὶ τὸν πατέρα οὐδὲν ἡμαρτηκότα. ὥστε πολλῷ δικαιότεροί ἐστε, ὧν πεπείρασθε, τούτοις χαρίσασθαι, ἢ οὓς οὐκ ἴστε ὁποῖοί τινες ἔσονται.
35 πεπόνθαμεν δὲ τοὐναντίον τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι τοὺς παῖδας παραστησάμενοι ἐξαιτοῦνται ὑμᾶς, ἡμεῖς δὲ τὸν πατέρα τουτονὶ καὶ ἡμᾶς ἐξαιτούμεθα, μὴ ἡμᾶς ἀντὶ μὲν ἐπιτίμων ἀτίμους ποιήσητε, ἀντὶ δὲ πολιτῶν ἀπόλιδας· ἀλλ' ἐλεήσατε καὶ τὸν πατέρα γέροντα ὄντα καὶ ἡμᾶς. εἰ δὲ ἡμᾶς ἀδίκως ἀπολεῖτε, πῶς ἢ οὗτος ἡμῖν ἡδέως συνέσται ἢ ἡμεῖς ἀλλήλοις ἐν τῷ αὐτῷ, ὄντες ὑμῶν τε ἀνάξιοι καὶ τῆς πόλεως; ἀλλ' ὑμῶν δεόμεθα τρεῖς ὄντες ἐᾶσαι ἡμᾶς ἔτι προθυμο-
36 τέρους γενέσθαι. δεόμεθα οὖν ὑμῶν πρὸς τῶν ὑπαρχόντων ἀγαθῶν ἑκάστῳ, ὅτῳ μέν εἰσιν υἱεῖς, τούτων ἕνεκεν ἐλεῆσαι· ὅστις δ' ἡμῖν ἡλικιώτης τυγχάνει ἢ τῷ πατρί, ἐλεήσαντες ἀποψηφίσασθε, καὶ μὴ ἡμᾶς βουλομένους εὖ ποιεῖν τὴν πόλιν ὑμεῖς κωλύσητε. δεινὰ δ' ἂν πάθοιμεν, εἰ ὑπὸ τῶν πολεμίων μὲν ἐσώθημεν, οὓς εἰκὸς ἦν διακωλύειν μὴ σώζεσθαι, παρ' ὑμῶν δὲ μηδὲν εὑρησόμεθα τοῦ σωθῆναι.

21.

ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΔΩΡΟΔΟΚΙΑΣ ΑΠΑΡΑΣΗΜΟΣ.

Περὶ μὲν τῶν κατηγορημένων, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἱκανῶς ὑμῖν ἀποδέδεικται· ἀκοῦσαι δὲ καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὑμᾶς ἀξιῶ, ἵν' ἐπίστησθε περὶ οἵου τινὸς ὄντος ἐμοῦ ψηφιεῖσθε. ἐγὼ γὰρ ἐδοκιμάσθην μὲν ἐπὶ Θεοπόμπου ἄρχοντος, καταστὰς δὲ χορηγὸς τραγῳδοῖς ἀνήλωσα τριάκοντα μνᾶς καὶ τρίτῳ μηνὶ Θαργηλίοις νικήσας ἀνδρικῷ

35, 4. ἐπιτιμίων C. 8. ἡμῶν τε] ὑμῶν τε C. 36, 3. δ' add Stephanus. 4. ἐλεήσαντες ἀποψηφίσασθε] καὶ ἐλεήσαντας ἀποψηφίσασθαι C, ἐλεήσαντας ἀποψηφίσασθαι X.

χορῷ δισχιλίας δραχμάς, ἐπὶ δὲ Γλαυκίππου ἄρχοντος
εἰς πυῤῥιχιστὰς Παναθηναίοις τοῖς μεγάλοις ὀκτακοσίας.
2 ἔτι δ' ἀνδράσι χορηγῶν εἰς Διονύσια ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἄρχον-
τος ἐνίκησα, καὶ ἀνήλωσα σὺν τῇ τοῦ τρίποδος ἀναθέσει
πεντακισχιλίας δραχμάς, καὶ ἐπὶ Διοκλέους Παναθη-
ναίοις τοῖς μικροῖς κυκλικῷ χορῷ τριακοσίας. τὸν δὲ με-
ταξὺ χρόνον ἐτριηράρχουν ἑπτὰ ἔτη, καὶ ἓξ τάλαντα ἀνή-
3 λωσα. καὶ τοσαύτας δαπάνας δαπανώμενος, καὶ καθ'
ἡμέραν ὑπὲρ ὑμῶν κινδυνεύων καὶ ἀποδημῶν, ὅμως εἰσ-
φορὰν τὴν μὲν τριάκοντα μνᾶς τὴν δὲ τετρακισχιλίας
δραχμὰς εἰσενήνοχα. ἐπειδὴ δὲ κατέπλευσα ἐπὶ Ἀλε-
ξίου ἄρχοντος, εὐθὺς ἐγυμνασιάρχουν εἰς Προμήθεια, καὶ
162 ἐνίκων ἀναλώσας δώδεκα μνᾶς. καὶ ὕστερον κατέστην
4 χορηγὸς παιδικῷ χορῷ, καὶ ἀνήλωσα πλέον ἢ πεντεκαί-
δεκα μνᾶς. ἐπὶ δὲ Εὐκλείδου ἄρχοντος κωμῳδοῖς χορη-
γῶν Κηφισοδότῳ ἐνίκων, καὶ ἀνήλωσα σὺν τῇ τῆς σκευῆς
ἀναθέσει ἑκκαίδεκα μνᾶς, καὶ Παναθηναίοις τοῖς μικροῖς
ἐχορήγουν πυῤῥιχισταῖς ἀγενείοις, καὶ ἀνήλωσα ἑπτὰ
5 μνᾶς. νενίκηκα δὲ τριήρει μὲν ἁμιλλώμενος ἐπὶ Σουνίῳ,
ἀναλώσας πεντεκαίδεκα μνᾶς· χωρὶς δὲ ἀρχιθεωρίας καὶ
ἀῤῥηφορίας καὶ ἄλλα τοιαῦτα, εἰς ἃ ἐμοὶ δεδαπάνηται
πλέον ἢ τριάκοντα μναῖ. καὶ τούτων ὧν κατέλεξα, εἰ
ἐβουλόμην κατὰ τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ λειτουργεῖν,
6 οὐδ' ἂν τὸ τέταρτον μέρος ἀνήλωσα. τὸν δὲ χρόνον ὃν
ἐτριηράρχουν, ἡ ναῦς ἄριστά μοι ἔπλει παντὸς τοῦ στρα-
τοπέδου. τεκμήριον δὲ τούτου μέγιστον ὑμῖν ἐρῶ. πρῶτον
μὲν γὰρ Ἀλκιβιάδης, ὃν ἐγὼ περὶ πολλοῦ ἂν ἐποιησά-
μην μὴ συμπλεῖν μοι, οὔτε φίλος ὢν οὔτε συγγενὴς
7 οὔτε φυλέτης ἔπλει ἐπὶ τῆς ἐμῆς νεώς. καίτοι ὑμᾶς οἴ-
μαι εἰδέναι ὅτι στρατηγὸς ὤν, ᾧ ἐξῆν ποιεῖν ὅ τι ἐβούλετο,
οὐκ ἂν ποτε ἀνέβη ἐπ' ἄλλην ναῦν εἰ μὴ τὴν ἄριστα πλέ-
ουσαν, μέλλων αὐτὸς κινδυνεύσειν. ἐπειδὴ δὲ ἐκείνους μὲν

5, 3. καὶ om C. 6, 2. πλεῖ C. 3. μέγιστον ὑμῖν C: ὑμῖν μέγιστον ς. 5. μὴ] καὶ C. 7, 2. ὢν add C.

ὑμεῖς ἐπαύσατε τῆς ἀρχῆς, τοὺς δὲ μετὰ Θρασύλλου
8 δέκα εἵλεσθε, οὗτοι πάντες ἐβούλοντο ἐπὶ τῆς ἐμῆς νεὼς
πλεῖν, ἀνέβη μέντοι πολλῶν λοιδοριῶν αὐτοῖς γενομένων
Ἀρχέστρατος ὁ Φρεάῤῥιος· ἀποθανόντος δὲ τούτου ἐν Μι-
τυλήνῃ Ἐρασινίδης μετ' ἐμοῦ συνέπλει. καίτοι οὕτω πα-
ρεσκευασμένην τριήρη πόσα οἴεσθε ἀνηλωκέναι χρήματα,
ἢ πόσα τοὺς πολεμίους εἰργάσθαι κακά, ἢ πόσα τὴν πό-
9 λιν εὖ πεποιηκέναι; τεκμήριον δὲ τούτου μέγιστον· ὅτε
γὰρ ἐν τῇ τελευταίᾳ ναυμαχίᾳ αἱ νῆες διεφθάρησαν, οὐ-
δενός μοι συμπλέοντος στρατηγοῦ (ἵνα καὶ τούτου μνη-
σθῶ, ἐπειδὴ καὶ τοῖς τριηράρχοις ὠργίσθητε διὰ τὴν γε-
νομένην συμφοράν) ἐγὼ τήν τε ἐμαυτοῦ ναῦν ἐκόμισα καὶ
10 τὴν Ναυσιμάχου τοῦ Φαληρέως ἔσωσα. καὶ ταῦτα οὐκ
ἀπὸ τύχης ἐγένετο, ἀλλ' ἀπὸ παρασκευῆς τῆς ἐμῆς·
εἶχον γὰρ χρήμασι πείσας κυβερνήτην Φαντίαν ἅπαντα
τὸν χρόνον, ὃς ἐδόκει τῶν Ἑλλήνων ἄριστος εἶναι, παρε-
σκευασάμην δὲ καὶ τὸ πλήρωμα πρὸς ἐκεῖνον καὶ τὴν
ἄλλην ὑπηρεσίαν ἀκόλουθον. καὶ ταῦθ' ὅτι ἀληθῆ λέγω,
πάντες ἐπίστασθε, ὅσοι ἐτυγχάνετε ὄντες ἐκεῖ τῶν στρα-
τιωτῶν. κάλεσον δὲ καὶ Λυσίμαχον.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

11 Αἱ μὲν τοίνυν σωθεῖσαι τῶν νεῶν δώδεκα ἦσαν· ἐγὼ δ'
ὑμῖν δύο ἐκόμισα, τὴν ἐμαυτοῦ καὶ τὴν Ναυσιμάχου
τριήρη.

Καὶ οὕτω πολλοὺς κινδύνους ὑπὲρ ὑμῶν κεκινδυνευκὼς
καὶ τοσαῦτα ἀγαθὰ εἰργασμένος τὴν πόλιν, νυνὶ δέομαι
οὐ δωρεὰν ὥσπερ ἕτεροι ἀντὶ τούτων παρ' ὑμῶν λαβεῖν,
ἀλλὰ μὴ στερηθῆναι τῶν ἐμαυτοῦ, ἡγούμενος καὶ ὑμῖν
αἰσχρὸν εἶναι παρά τε ἑκόντος ἐμοῦ καὶ παρ' ἄκοντος
12 λαμβάνειν. καὶ οὐ τοσοῦτόν μοι μέλει εἴ με δεῖ τὰ ὄντα
ἀπολέσαι· ἀλλ' οὐκ ἂν δεξαίμην ὑβρισθῆναι, οὐδὲ παρα-

v. 1. Θρασύλλου CX. 8, 3. Φρεάριος C. 4. Ἐρασινίδης CX: Ἐρασινείδης ς. 9, 4. ἐπειδὴ καὶ τοῖς Reiskius, ἐπειδὴ δὲ τοῖς X, ἐπειδὴ τοῖς C. 10, 2. ἐγένετο C: ἐγίγνετο ς. 11, 2. καὶ τὴν] καὶ τοῦ C. 5. νυνὶ CX: νῦν ς.

στῆναι τοῖς διαδυομένοις τὰς λειτουργίας ἐμοὶ μὲν ἀχά-
ριστα εἶναι τὰ εἰς ὑμᾶς ἀνηλωμένα, ἐκείνους δὲ δοκεῖν
ὀρθῶς βεβουλεῦσθαι ὅτι ὑμῖν οὐδὲν προεῖνται τῶν σφετέ-
ρων αὐτῶν. ἂν οὖν ἐμοὶ πεισθῆτε, τά τε δίκαια ψηφιεῖ-
13 σθε καὶ τὰ λυσιτελοῦντα ὑμῖν αὐτοῖς αἱρήσεσθε. ὁρᾶτε
γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, τὰ προσιόντα τῇ πόλει ὡς
ὀλίγα ἐστί, καὶ ταῦτα ὡς ὑπὸ τῶν ἐφεστηκότων ἁρπά-
ζεται· ὥστ' ἄξιον ταύτην ἡγεῖσθαι πρόσοδον βεβαιοτάτην
τῇ πόλει, τὰς οὐσίας τῶν ἐθελόντων λειτουργεῖν. ἂν οὖν
εὖ βουλεύσησθε, οὐδὲν ἧττον ἐπιμελήσεσθε τῶν ἡμετέρων
14 χρημάτων ἢ τῶν ἰδίων τῶν ὑμετέρων αὐτῶν, εἰδότες ὅτι
ἕξετε πᾶσι χρῆσθαι τοῖς ἡμετέροις ὥσπερ καὶ πρότερον.
οἶμαι δὲ πάντας ὑμᾶς ἐπίστασθαι ὅτι τῶν ἐμῶν ἐγὼ
πολὺ βελτίων ὑμῖν ἔσομαι ταμίας τῶν τὰ τῆς πόλεως
ὑμῖν ταμιευόντων. ἐὰν δ' ἐμὲ πένητα ποιήσητε, καὶ ὑμᾶς
αὐτοὺς ἀδικήσετε· ἕτεροι δὲ καὶ ταῦτα διανεμοῦνται,
ὥσπερ καὶ τἆλλα.

163 Ἄξιον δέ ἐστιν ἐνθυμηθῆναι ὅτι πολὺ μᾶλλον ὑμῖν
15 προσήκει τῶν ὑμετέρων ἐμοὶ διδόναι ἢ τῶν ἐμῶν ἐμοὶ ἀμ-
φισβητῆσαι, καὶ πένητα γενόμενον ἐλεῆσαι μᾶλλον ἢ
πλουτοῦντι φθονῆσαι, καὶ τοῖς θεοῖς εὔχεσθαι τοὺς ἄλ-
λους εἶναι τοιούτους πολίτας, ἵνα τῶν μὲν ἑτέρων μὴ
ἐπιθυμήσωσι, τὰ δὲ σφέτερα αὐτῶν εἰς ὑμᾶς ἀναλίσκωσιν.
16 ἡγοῦμαι δ', ὦ ἄνδρες δικασταί (καὶ μηδεὶς ὑμῶν ἀχθε-
σθῇ), πολὺ ἂν δικαιότερον ὑμᾶς ὑπὸ τῶν ζητητῶν ἀπο-
γραφῆναι τὰ ἐμὰ ἔχειν, ἢ ἐμὲ νυνὶ κινδυνεύειν ὡς τοῦ
δημοσίου χρήματα ἔχοντα. τοιοῦτον γὰρ ἐμαυτὸν τῇ πό-
λει παρέχω, ὥστ' ἰδίᾳ μὲν φείδομαι, δημοσίᾳ δὲ λει-
τουργῶν ἥδομαι, καὶ οὐκ ἐπὶ τοῖς περιοῦσι μέγα φρονῶ,
17 ἀλλ' ἐπὶ τοῖς εἰς ὑμᾶς ἀνηλωμένοις, ἡγούμενος τούτων
μὲν αὐτὸς αἴτιος εἶναι, τὴν δ' οὐσίαν ἑτέρους μοι καταλι-
πεῖν, καὶ διὰ ταύτην μὲν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ἀδίκως συκο-

13, 2. προσιόντα Reiskius: προσόντα ς. 5. ἐθελόντων C: θε-λόντων ς. 15, 5. μὴ add Schottus. 6. εἰς — καὶ om C. 16, 3. νυνὶ om C. 5. μὲν C: μὲν τῶν ς.

φαντεῖσθαι, δι' ἐκεῖνα δὲ ὑφ' ὑμῶν δικαίως σώζεσθαι.
ὥστ' οὐκ ἂν εἰκότως ἕτεροί με ἐξῃτήσαντο παρ' ὑμῶν,
ἀλλὰ καὶ εἴ τις τῶν ἐμῶν φίλων τοιοῦτον ἀγῶνα ἠγωνί-
ζετο, ὑμᾶς ἂν ἠξίουν ἐμοὶ δοῦναι τὴν χάριν, καὶ εἰ παρ'
ἄλλοις ἐκινδύνευον, ὑμᾶς εἶναι τοὺς δεομένους ὑπὲρ ἐμοῦ.
18 τοῦτο δ' οὐκ ἂν εἰπεῖν ἔχοι τις, ὡς πολλὰς ἀρχὰς ἄρ-
ξας ἐκ τῶν ὑμετέρων ὠφέλημαι, ἢ ὡς αἰσχρὰς δίκας δε-
δίκασμαι, ἢ ὡς αἰσχροῦ τινὸς αἴτιός εἰμι, ἢ ὡς τὰς τῆς
πόλεως συμφορὰς ἀσμένως εἶδον· ὑπὲρ ἁπάντων δὲ καὶ
[τῶν] ἰδίων καὶ τῶν δημοσίων οὕτως ἡγοῦμαί μοι πεπο-
λιτεῦσθαι, καὶ ὑμᾶς εἰδέναι, ὥστε οὐδὲν δεῖν με ἀπολο-
19 γήσασθαι περὶ αὐτῶν. δέομαι οὖν ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικα-
σταί, τὴν αὐτὴν νῦν περὶ ἐμοῦ γνώμην ἔχειν ἥνπερ καὶ
ἐν τῷ τέως χρόνῳ, καὶ μὴ μόνον τῶν δημοσίων λειτουρ-
γιῶν μεμνῆσθαι, ἀλλὰ καὶ τῶν ἰδίων ἐπιτηδευμάτων
ἐνθυμεῖσθαι, ἡγουμένους ταύτην εἶναι τὴν λειτουργίαν
ἐπιπονωτάτην, διὰ τέλους τὸν πάντα χρόνον κόσμιον εἶναι
καὶ σώφρονα καὶ μήθ' ἡδονῆς ἡττηθῆναι μήθ' ὑπὸ κέρ-
δους ἐπαρθῆναι, ἀλλὰ τοιοῦτον παρασχεῖν ἑαυτὸν ὥστε
μηδένα τῶν πολιτῶν μήτε μέμψασθαι μήτε δίκην τολ-
μῆσαι προσκαλέσασθαι.
20 Οὔκουν ἄξιον, ὦ ἄνδρες δικασταί, πειθομένους κατη-
γόροις τοιούτοις ἐμοῦ καταψηφίσασθαι, οἳ περὶ ἀσεβείας
μὲν ἀγωνιζόμενοι τηλικοῦτοι γεγόνασιν, οὐ δυνάμενοι
δ' ὑπὲρ τῶν σφετέρων ἁμαρτημάτων ἀπολογήσασθαι
ἑτέρων κατηγορεῖν τολμῶσι. καὶ ὧν Κινησίας οὕτω δια-
κείμενος πλείους στρατείας ἐστράτευται, οὗτοι περὶ τῶν
τῆς πόλεως ἀγανακτοῦσι. καὶ ἐξ ὧν μὲν ἡ πόλις εὐδαί-
μων ἔσται, οὐ συμβάλλονται, πάντα δὲ ποιοῦσιν ὅπως
21 ὑμεῖς τοῖς εὖ πεποιηκόσιν ὀργισθήσεσθε. οὗτοι μὲν οὖν, ὦ
ἄνδρες δικασταί, ἐν τῷ δήμῳ κατείποιεν ὑμῖν τὰ σφέτερ'

v. 3. τοιούτων X. 18, 1. δ' οὐκ ἂν C: γε ς. 6. δεῖν Reiskius; libri δεῖ. 19, 2. νῦν] καὶ νῦν C. 3. μόνων X. 4. καὶ om X. 7. μήθ' ἡδονῆς C: μήθ' ὑφ' ἡδονῆς ς. 20, 3. οὐ δυνάμενοι C: οὐκ ἂν δυνάμενοι ς.

αὐτῶν ἐπιτηδεύματα· οὐ γὰρ ἂν ἔχοιμι ὅ τι τούτου μεῖ-
ζον αὐτοῖς εὔξαίμην κακόν· ἐγὼ δ' ὑμῶν δέομαι καὶ ἱκε-
τεύω καὶ ἀντιβολῶ μὴ καταγνῶναι δωροδοκίαν ἐμοῦ,
μηδ' ἡγήσασθαι τοσαῦτα χρήματα εἶναι, ἃ ἐγὼ βουλη-
22 θείην ἄν τι κακὸν τῇ πόλει γενέσθαι. μαινοίμην γὰρ [ἄν,]
ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ τὴν μὲν πατρῴαν οὐσίαν φιλοτι-
μούμενος εἰς ὑμᾶς ἀναλίσκοιμι, ἐπὶ δὲ τῷ τῆς πόλεως
κακῷ παρὰ τῶν ἄλλων δωροδοκοίην. ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ ἄν-
δρες δικασταί, οὐκ οἶδ' οὕστινας ἢ ὑμᾶς ἐβουλήθην περὶ
ἐμοῦ δικαστὰς γενέσθαι, εἴπερ χρὴ τοὺς εὖ πεπονθότας
23 περὶ τῶν εὖ πεποιηκότων εὔχεσθαι τὴν ψῆφον φέρειν. καὶ
μὲν δή, ὦ ἄνδρες δικασταί (ἐπιθυμῶ γὰρ καὶ τούτων
μνησθῆναι), οὐδεπώποτε λειτουργεῖν ὑπὲρ ὑμῶν δέον
ἐμνήσθην εἰ τοσούτῳ πενεστέρους τοὺς παῖδας καταλείψω,
ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον εἰ μὴ προθύμως ποιήσω τὰ προστα-
24 χθέντα· οὐδ' εἴ ποτε κινδυνεύσειν ἐν ταῖς ναυμαχίαις
μέλλοιμι, οὐδεπώποτ' ἠλέησα οὐδ' ἐδάκρυσα οὐδ' ἐμνή-
σθην γυναικὸς οὐδὲ παίδων τῶν ἐμαυτοῦ, οὐδ' ἡγούμην
δεινὸν εἶναι εἰ τελευτήσας ὑπὲρ τῆς πατρίδος τὸν βίον ὀρ-
φανοὺς καὶ πατρὸς ἀπεστερημένους αὐτοὺς καταλείψω,
164 ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον εἰ σωθεὶς αἰσχρῶς ὀνείδη καὶ ἐμαυτῷ
25 καὶ ἐκείνοις περιάψω. ἀνθ' ὧν ὑμᾶς ἀπαιτῶ νῦν τὴν χά-
ριν, καὶ ἀξιῶ, ἐν τοῖς κινδύνοις ἐμοῦ τοιαύτην περὶ ὑμῶν
γνώμην ἔχοντος, ὑμᾶς νυνὶ ἐν τῷ θαῤῥαλέῳ ὄντας ἐμὲ καὶ
τοὺς παῖδας τούτους περὶ πολλοῦ ποιήσασθαι, ἡγουμένους
ἡμῖν μὲν δεινὸν ὑμῖν δὲ αἰσχρὸν εἶναι, εἰ ἀναγκασθησό-
μεθα ἐπὶ τοιαύταις αἰτίαις ἄτιμοι γενέσθαι, ἢ στερηθέν-
τες τῶν ὑπαρχόντων πένητες εἶναι καὶ πολλῶν ἐνδεεῖς ὄν-
τες περιιέναι, ἀνάξια μὲν ἡμῶν αὐτῶν πεπονθότες, ἀνά-
ξια δὲ τῶν εἰς ὑμᾶς ὑπηργμένων. μηδαμῶς, ὦ ἄνδρες
δικασταί· ἀλλ' ἀποψηφισάμενοι τοιούτοις ἡμῖν χρῆσθε
πολίταις οἵοισπερ ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ.

23, 4. ἐμνήσθην add C. 24, 1. οὐδ' εἴ ποτε] οὐδέποτε X.
25, 8. ἄξια X. ἡμῶν C: ὑμῶν ς.

22.

ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΣΙΤΟΠΩΛΩΝ.

Πολλοί μοι προσεληλύθασιν, ὦ ἄνδρες δικασταί, θαυμάζοντες ὅτι ἐγὼ τῶν σιτοπωλῶν ἐν τῇ βουλῇ κατηγόρουν, καὶ λέγοντες ὅτι ὑμεῖς, εἰ ὡς μάλιστα αὐτοὺς ἀδικεῖν ἡγεῖσθε, οὐδὲν ἧττον καὶ τοὺς περὶ τούτων ποιουμένους λόγους συκοφαντεῖν νομίζετε. ὅθεν οὖν ἠνάγκασμαι κατηγορεῖν αὐτῶν, περὶ τούτων πρῶτον εἰπεῖν βούλομαι.

2 Ἐπειδὴ γὰρ οἱ πρυτάνεις ἀπέδοσαν εἰς τὴν βουλὴν
περὶ αὐτῶν, οὕτως ὠργίσθησαν αὐτοῖς, ὥστε ἔλεγόν τινες
τῶν ῥητόρων ὡς ἀκρίτους αὐτοὺς χρὴ τοῖς ἕνδεκα παραδοῦναι θανάτῳ ζημιῶσαι. ἡγούμενος δὲ ἐγὼ δεινὸν εἶναι
τοιαῦτα ἐθίζεσθαι ποιεῖν τὴν βουλήν, ἀναστὰς εἶπον ὅτι
μοι δοκοίη κρίνειν τοὺς σιτοπώλας κατὰ τὸν νόμον, νομίζων, εἰ μὲν εἰσιν ἄξια θανάτου εἰργασμένοι, ὑμᾶς οὐδὲν
ἧττον ἡμῶν γνώσεσθαι τὰ δίκαια, εἰ δὲ μηδὲν ἀδικοῦσιν,
3 οὐ δεῖν αὐτοὺς ἀκρίτους ἀπολωλέναι. πεισθείσης δὲ τῆς
βουλῆς ταῦτα, διαβάλλειν ἐπεχείρουν με λέγοντες ὡς
ἐγὼ σωτηρίας οὕνεκα τῆς τῶν σιτοπωλῶν τοὺς λόγους
τούτους ἐποιούμην. πρὸς μὲν οὖν τὴν βουλήν, ὅτ' ἦν αὐτοῖς ἡ κρίσις, ἔργῳ ἀπελογησάμην· τῶν γὰρ ἄλλων ἡσυχίαν ἀγόντων ἀναστὰς αὐτῶν κατηγόρουν, καὶ πᾶσι φανερὸν ἐποίησα ὅτι οὐχ ὑπὲρ τούτων ἔλεγον, ἀλλὰ τοῖς νό-
4 μοις τοῖς κειμένοις ἐβοήθουν. ἠρξάμην μὲν οὖν τούτων
ἕνεκα· δεδιὼς δὲ τὰς αἰτίας αἰσχρὸν ἡγοῦμαι πρότερον
παύσασθαι, πρὶν ἂν ὑμεῖς περὶ αὐτῶν ὅ τι ἂν βούλησθε
ψηφίσησθε.

5 Καὶ πρῶτον μὲν ἀνάβηθι καὶ εἰπὲ σὺ ἐμοί, μέτοικος εἶ; Ναί. Μετοικεῖς δὲ πότερον ὡς πεισόμενος τοῖς νόμοις τοῖς τῆς πόλεως, ἢ ὡς ποιήσων ὅ τι ἂν βούλῃ;

2, 3. ἀκρίτως CX. 3, 2. ταῦτα om C. 3. οὕνεκα CX : εἵνεκα ς. 4, 4. post ψηφίσησθε C titulum habet ΕΡΩΤΗΣΙΣ. 5, 1. μὲν Marklandus μοι. καὶ om CX.

Ὡς πεισόμενος. Ἄλλο τι οὖν ἀξιοῖς ἢ ἀποθανεῖν, εἴ τι πεποίηκας παρὰ τοὺς νόμους, ἐφ' οἷς θάνατος ἡ ζημία; Ἔγωγε. Ἀπόκριναι δή μοι, εἰ ὁμολογεῖς πλείω σῖτον συμπρίασθαι πεντήκοντα φορμῶν, ὧν ὁ νόμος ἐξεῖναι κελεύει. Ἐγὼ τῶν ἀρχόντων κελευόντων συνεπριάμην.

6 Ἂν μὲν τοίνυν ἀποδείξῃ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὡς ἔστι νόμος ὃς κελεύει τοὺς σιτοπώλας συνωνεῖσθαι τὸν σῖτον, ἂν οἱ ἄρχοντες κελεύωσιν, ἀποψηφίσασθε· εἰ δὲ μή, δίκαιον ὑμᾶς καταψηφίσασθαι. ἡμεῖς γὰρ ὑμῖν παρεσχόμεθα τὸν νόμον, ὃς ἀπαγορεύει μηδένα τῶν ἐν τῇ πόλει πλείω σῖτον πεντήκοντα φορμῶν συνωνεῖσθαι.

7 Χρῆν μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἱκανὴν εἶναι ταύτην τὴν κατηγορίαν, ἐπειδὴ οὗτος μὲν ὁμολογεῖ συμπρίασθαι, ὁ δὲ νόμος ἀπαγορεύων φαίνεται, ὑμεῖς δὲ κατὰ τοὺς νόμους ὀμωμόκατε ψηφιεῖσθαι· ὅμως δ' ἵνα πεισθῆτε ὅτι καὶ κατὰ τῶν ἀρχόντων ψεύδονται, ἀνάγκη
8 καὶ μακρότερον εἰπεῖν περὶ αὐτῶν. ἐπειδὴ γὰρ οὗτοι τὴν αἰτίαν εἰς ἐκείνους ἀνέφερον, παρακαλέσαντες τοὺς ἄρχοντας ἠρωτῶμεν. καὶ οἱ μὲν δύο οὐδὲν ἔφασαν εἰδέναι τοῦ πράγματος, Ἄνυτος δ' ἔλεγεν ὡς τοῦ προτέρου χει-
165 μῶνος, ἐπειδὴ τίμιος ἦν ὁ σῖτος, τούτων ὑπερβαλλόντων ἀλλήλους καὶ πρὸς σφᾶς αὐτοὺς μαχομένων συμβουλεύσειεν αὐτοῖς παύσασθαι φιλονεικοῦσιν, ἡγούμενος συμφέρειν ὑμῖν τοῖς παρὰ τούτων ὠνουμένοις ὡς ἀξιώτατον τούτους πρίασθαι· δεῖν γὰρ αὐτοὺς ὀβολῷ μόνον πωλεῖν
9 τιμιώτερον. ὡς τοίνυν οὐ συμπριαμένους καταθέσθαι ἐκέλευεν αὐτούς, ἀλλὰ μὴ ἀλλήλοις ἀντωνεῖσθαι συνεβούλευεν, αὐτὸν ὑμῖν Ἄνυτον μάρτυρα παρέξομαι, καὶ ὡς οὗτος μὲν ἐπὶ τῆς προτέρας βουλῆς τούτους εἶπε τοὺς λόγους, οὗτοι δ' ἐπίτηδες συνωνούμενοι φαίνονται.

ΜΑΡΤΥΣ.

10 Ὅτι μὲν τοίνυν οὐχ ὑπὸ τῶν ἀρχόντων κελευσθέντες

6, 6. πλείω om X. 7, 1. Χρῆν Reiskius; libri χρή. 8, 3. ἠρώτων μὲν X. ἔφθασαν C. 9, 4. μὲν om C. 5. ἐπὶ τῆς ἐς Reiskius, ἐξεπίτηδες C, ἐπίτηδες X. malim ἐπὶ τῆσδε vel ἔτ' ἐπὶ τῆσδε. 6. μάρτυρες C.

συνεπρίαντο τὸν σῖτον, ἀκηκόατε· ἡγοῦμαι δ', ἂν ὡς μά-
λιστα περὶ τούτων ἀληθῆ λέγωσιν, οὐχ ὑπὲρ αὐτῶν αὐ-
τοὺς ἀπολογήσεσθαι, ἀλλὰ τούτων κατηγορήσειν, περὶ
γὰρ ὧν εἰσὶ νόμοι διαῤῥήδην γεγραμμένοι, πῶς οὐ χρὴ
διδόναι δίκην καὶ τοὺς μὴ πειθομένους καὶ τοὺς κελεύ-
οντας τούτοις τἀναντία πράττειν;

1 Ἀλλὰ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, οἴομαι αὐτοὺς ἐπὶ
μὲν τοῦτον τὸν λόγον οὐκ ἐλεύσεσθαι· ἴσως δ' ἐροῦσιν,
ὥσπερ καὶ ἐν τῇ βουλῇ, ὡς ἐπ' εὐνοίᾳ τῆς πόλεως συν-
εωνοῦντο τὸν σῖτον, ἵν' ὡς ἀξιώτατον ὑμῖν πωλοῖεν.
μέγιστον δ' ὑμῖν ἐρῶ καὶ περιφανέστατον τεκμήριον ὅτι
2 ψεύδονται. ἐχρῆν γὰρ αὐτούς, εἴπερ ὑμῶν ἕνεκα ἔπρατ-
τον ταῦτα, φαίνεσθαι τῆς αὐτῆς τιμῆς πολλὰς ἡμέρας
πωλοῦντας, ἕως ὁ συνεωνημένος αὐτοὺς ἐπέλιπε· νυνὶ δ'
ἐνίοτε τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐπώλουν δραχμῇ τιμιώτερον,
ὥσπερ κατὰ μέδιμνον συνωνούμενοι. καὶ τούτων ὑμᾶς
3 μάρτυρας παρέχομαι. δεινὸν δέ μοι δοκεῖ εἶναι, εἰ ὅταν
μὲν εἰσφορὰν εἰσενεγκεῖν δέῃ, ἣν πάντες εἴσεσθαι μέλλου-
σιν, οὐκ ἐθέλουσιν ἀλλὰ πενίαν προφασίζονται, ἐφ' οἷς
δὲ θάνατός ἐστιν ἡ ζημία καὶ λαθεῖν αὐτοῖς συνέφερε,
ταῦτα ἐπ' εὐνοίᾳ φασὶ τῇ ὑμετέρᾳ παρανομῆσαι. καίτοι
πάντες ἐπίστασθε ὅτι τούτοις ἥκιστα προσήκει τοιούτους
ποιεῖσθαι λόγους. τἀναντία γὰρ αὐτοῖς καὶ τοῖς ἄλλοις
συμφέρει· τότε γὰρ πλεῖστα κερδαίνουσιν, ὅταν κακοῦ
τινὸς ἀπαγγελθέντος τῇ πόλει τίμιον τὸν σῖτον πωλῶσιν.
1 οὕτω δ' ἄσμενοι τὰς συμφορὰς τὰς ὑμετέρας ὁρῶσιν,
ὥστε τὰς μὲν πρότεροι τῶν ἄλλων πυνθάνονται, τὰς δ'
αὐτοὶ λογοποιοῦσιν, ἢ τὰς ναῦς διεφθάρθαι τὰς ἐν τῷ
Πόντῳ, ἢ ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐκπλεούσας συνειλῆφθαι,
ἢ τὰ ἐμπόρια κεκλεῖσθαι, ἢ τὰς σπονδὰς μέλλειν ἀποῤ-
ῥηθήσεσθαι, καὶ εἰς τοῦτ' ἔχθρας ἐληλύθασιν, ὥστ' ἐν

v. 3. ἀπολογήσασθαι X. 11, 1. Ἀλλὰ γάρ] ἀλλὰ μὲν γάρ CX. 2. ἐλεύσεσθαι] vid. Lobeck. ad Phrynich. p. 38. 4. ὑμῖν C: ἡμῖν ς. 12, 1. ἕνεκα C: οὕνεκα ς. 14, 3. αὐτοὶ Marklandus; libri οὗτοι. 4. ἐκπλεούσης C.

τούτοις τοῖς καιροῖς ἐπιβουλεύουσιν ὑμῖν, ἐν οἷσπερ οἱ
πολέμιοι. ὅταν γὰρ μάλιστα σίτου τυγχάνητε δεόμενοι,
ἀναρπάζουσιν οὗτοι καὶ οὐκ ἐθέλουσι πωλεῖν, ἵνα μὴ περὶ
τῆς τιμῆς διαφερώμεθα, ἀλλ᾽ ἀγαπῶμεν ἂν ὁποσου-
τινοσοῦν πριάμενοι παρ᾽ αὐτῶν ἀπέλθωμεν· ὥστ᾽ ἐνίοτε
16 εἰρήνης οὔσης ὑπὸ τούτων πολιορκούμεθα. οὕτω δὲ πάλαι
περὶ τῆς τούτων πανουργίας καὶ κακονοίας ἡ πόλις
ἔγνωκεν, ὥστ᾽ ἐπὶ μὲν τοῖς ἄλλοις ὠνίοις ἅπασι τοὺς ἀγο-
ρανόμους φύλακας κατεστήσατε, ἐπὶ δὲ ταύτῃ μόνῃ τῇ
τέχνῃ χωρὶς σιτοφύλακας ἀποκληροῦτε· καὶ πολλάκις
ἤδη παρ᾽ ἐκείνων πολιτῶν ὄντων δίκην τὴν μεγίστην ἐλά-
βετε, ὅτι οὐχ οἷοί τ᾽ ἦσαν τῆς τούτων πονηρίας ἐπικρατῆ-
σαι. καίτοι τί χρὴ αὐτοὺς τοὺς ἀδικοῦντας ὑφ᾽ ὑμῶν
πάσχειν, ὁπότε καὶ τοὺς οὐ δυναμένους φυλάττειν
ἀποκτείνετε;

17 Ἐνθυμεῖσθαι δὲ χρὴ ὅτι ἀδύνατον ὑμῖν ἐστὶν ἀποψη-
φίσασθαι. εἰ γὰρ ἀπογνώσεσθε ὁμολογούντων αὐτῶν ἐπὶ
τοὺς ἐμπόρους συνίστασθαι, δόξεθ᾽ ὑμεῖς ἐπιβουλεύειν
τοῖς εἰσπλέουσιν. εἰ μὲν γὰρ ἄλλην τινὰ ἀπολογίαν
ἐποιοῦντο, οὐδεὶς ἂν εἶχε τοῖς ἀποψηφισαμένοις ἐπιτι-
μᾶν· ἐφ᾽ ὑμῖν γὰρ ὁποτέροις βούλεσθε πιστεύειν· νῦν δὲ
πῶς οὐ δεινὰ ἂν δόξαιτε ποιεῖν, εἰ τοὺς ὁμολογοῦντας
18 παρανομεῖν ἀζημίους ἀφήσετε; ἀναμνήσθητε δέ, ὦ ἄν-
δρες δικασταί, ὅτι πολλῶν ἤδη ἐχόντων ταύτην τὴν αἰτίαν
166 [λαμβάνειν] καὶ μάρτυρας παρεχομένων θάνατον κατέ-
γνωτε, πιστοτέρους ἡγησάμενοι τοὺς τῶν κατηγόρων λό-
γους. καίτοι πῶς ἂν οὐ θαυμαστὸν εἴη, εἰ περὶ τῶν αὐτῶν
ἁμαρτημάτων δικάζοντες μᾶλλον ἐπιθυμεῖτε παρὰ τῶν
19 ἀρνουμένων δίκην λαμβάνειν; Καὶ μὲν δή, ὦ ἄνδρες δι-
κασταί, πᾶσιν ἡγοῦμαι φανερὸν εἶναι ὅτι οἱ περὶ τῶν
τοιούτων ἀγῶνες κοινότατοι τυγχάνουσιν ὄντες τοῖς ἐν τῇ
πόλει, ὥστε πεύσονται ἥντινα γνώμην περὶ αὐτῶν ἔχετε,

16, 5. χωρὶς om C. 9. οὐ CX: μὴ ς. 17, 1. ὑμῖν ἐστὶν C: ἐστιν ὑμῖν ς. 4. πλέουσιν C. 6. γὰρ] Reiskius γάρ ἐστιν. 18, 6. ἐπιθυμεῖτε Reiskius.

ἡγούμενοι, ἂν μὲν θάνατον αὐτῶν καταγνῶτε, κοσμιωτέ-
ρους ἔσεσθαι τοὺς λοιπούς· ἂν δ' ἀζημίους ἀφῆτε, πολ-
λὴν ἄδειαν αὐτοῖς ἐψηφισμένοι ἔσεσθε ποιεῖν ὅ τι ἂν
20 βούλωνται. χρὴ δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, μὴ μόνον τῶν
παρεληλυθότων ἕνεκα αὐτοὺς κολάζειν, ἀλλὰ καὶ παρα-
δείγματος ἕνεκα τῶν μελλόντων ἔσεσθαι· οὕτω γὰρ
ἔσονται μόγις ἀνεκτοί. ἐνθυμεῖσθε δ' ὅτι ἐκ ταύτης τῆς
τέχνης πλεῖστοι περὶ τοῦ σώματός εἰσιν ἠγωνισμένοι·
καὶ οὕτω μεγάλα ἐξ αὐτῆς ὠφελοῦνται, ὥστε μᾶλλον
αἱροῦνται καθ' ἑκάστην ἡμέραν περὶ τῆς ψυχῆς κινδυ-
νεύειν ἢ παύσασθαι παρ' ὑμῶν ἀδίκως κερδαίνοντες.
21 καὶ μὲν δὴ οὐδ' ἂν ἀντιβολῶσιν ὑμᾶς καὶ ἱκετεύωσι, δι-
καίως ἂν αὐτοὺς ἐλεήσαιτε, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τῶν τε
πολιτῶν οἳ διὰ τὴν τούτων πονηρίαν ἀπέθνησκον, καὶ τοὺς
ἐμπόρους ἐφ' οἷς οὗτοι συνέστησαν· οἷς ὑμεῖς χαριεῖσθε
καὶ προθυμοτέρους ποιήσετε, δίκην παρ' αὐτῶν λαμβάνον-
τες. εἰ δὲ μή, τίν' αὐτοὺς οἴεσθε γνώμην ἕξειν, ἐπειδὰν
πύθωνται ὅτι τῶν καπήλων, οἳ τοῖς εἰσπλέουσιν ὡμολό-
γησαν ἐπιβουλεύειν, ἀπεψηφίσασθε;
22 Οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· περὶ μὲν γὰρ τῶν ἄλ-
λων τῶν ἀδικούντων, ὅτε δικάζονται, δεῖ παρὰ τῶν κατη-
γόρων πυθέσθαι, τὴν δὲ τούτων πονηρίαν ἅπαντες ἐπίστα-
σθε. ἂν οὖν τούτων καταψηφίσησθε, τά τε δίκαια ποιή-
σετε καὶ ἀξιώτερον τὸν σῖτον ὠνήσεσθε. εἰ δὲ μή, τι-
μιώτερον.

23.

ΚΑΤΑ ΠΑΓΚΛΕΩΝΟΣ, ΟΤΙ ΟΥΚ ΗΝ ΠΛΑΤΑΙΕΥΣ.

Πολλὰ μὲν λέγειν, ὦ ἄνδρες δικασταί, περὶ τουτουῒ τοῦ πράγματος οὔτ' ἂν δυναίμην οὔτε μοι δοκεῖ δεῖν·

20, 3. ἕνεκα C: οὕνεκα ς. 7. αἰτοῦνται X. 8. παύσεσθαι C.
21, 6. τίνα αὐτοὺς C: τὴν αὐτὴν ς. 7. libri ἐκπλέουσιν: εἰσπλέουσιν supra est § 17.

ὡς δὲ ὀρθῶς τὴν δίκην ἔλαχον τούτῳ Παγκλέωνι οὐκ ὄντι Πλαταιεῖ, τοῦτο ὑμῖν πειράσομαι ἀποδεῖξαι.

2 Ὡς γὰρ ἀδικῶν με πολὺν χρόνον οὐκ ἐπαύετο, ἐλθὼν ἐπὶ τὸ γναφεῖον ἐν ᾧ εἰργάζετο προσεκαλεσάμην αὐτὸν πρὸς τὸν πολέμαρχον, νομίζων μέτοικον εἶναι. εἰπόντος δὲ τούτου ὅτι Πλαταιεὺς εἴη, ἠρόμην ὁπόθεν δημοτεύοιτο, παραινέσαντός τινος τῶν παρόντων προσκαλέσασθαι καὶ πρὸς τὴν φυλήν, ἧς τινὸς εἶναι σκήπτοιτο. ἐπειδὴ δὲ ἀπεκρίνατο ὅτι Δεκελειόθεν, προσκαλεσάμενος αὐτὸν καὶ
3 πρὸς τοὺς τῇ Ἱπποθοωντίδι δικάζοντας, ἐλθὼν ἐπὶ τὸ κουρεῖον τὸ παρὰ τοὺς Ἑρμᾶς, ἵνα οἱ Δεκελεῖς προσφοιτῶσιν, ἠρώτων, οὕς τε ἐξευρίσκοιμι Δεκελέων ἐπυνθανόμην εἴ τινα γιγνώσκοιεν Δεκελειόθεν δημοτευόμενον Παγκλέωνα. ἐπειδὴ δὲ οὐδεὶς ἔφασκεν γιγνώσκειν αὐτόν, πυθόμενος ὅτι καὶ ἑτέρας δίκας τὰς μὲν φύγοι τὰς δ' ὠφλήκοι παρὰ τῷ πολεμάρχῳ, ἔλαχον καὶ ἐγώ.

4 Πρῶτον μὲν οὖν ὑμῖν Δεκελέων οὓς ἠρόμην μάρτυρας παρέξομαι, ἔπειτα δε καὶ τῶν ἄλλων τῶν λαχόντων τε δίκας αὐτῷ πρὸς τὸν πολέμαρχον καὶ καταδικασαμένων, ὅσοι τυγχάνουσι παρόντες. Καί μοι ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

5 Ἐκ μὲν τούτων πεισθεὶς πρὸς τὸν πολέμαρχον αὐτῷ τὴν δίκην ἔλαχον· ἐπειδὴ δέ μοι αὐτὴν ἀντεγράψατο μὴ
167 εἰσαγώγιμον εἶναι, περὶ πολλοῦ ποιούμενος μηδενὶ δόξαι ὑβρίζειν μᾶλλον βούλεσθαι ἢ δίκην λαβεῖν ὧν ἠδικήθην, πρῶτον μὲν Εὐθύκριτον, ὃν πρεσβύτατόν τε Πλαταιέων ἐγίγνωσκον καὶ μάλιστα ᾤόμην εἰδέναι, ἠρόμην εἴ τινα γιγνώσκοι Ἱππαρμοδώρου υἱὸν Παγκλέωνα Πλαταιέα·
6 ἔπειτα δέ, ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἀπεκρίνατό μοι ὅτι τὸν Ἱππαρμόδωρον μὲν γιγνώσκοι, υἱὸν δὲ ἐκείνῳ οὐδένα οὔτε Παγκλέωνα οὔτε ἄλλον οὐδένα εἰδείη ὄντα, ἠρώτων δὴ καὶ τῶν ἄλλων ὅσους ᾔδειν Πλαταιέας ὄντας. πάντες οὖν ἀγνο-

3, 2. Ἑρμᾶς, ἵνα οἱ] ἑρμασινᾶς, οἱ C: ἑρμασινᾶ. οἱ X. 4, 1. ὑμῖν om C. 5, 4. μᾶλλον βούλεσθαι C: βούλεσθαι μᾶλλον ς.

οὖντες τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἀκριβέστατα ἂν ἔφασάν με πυθέσθαι ἐλθόντα εἰς τὸν χλωρὸν τυρὸν τῇ ἕνῃ καὶ νέᾳ· ταύτῃ γὰρ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς ἑκάστου ἐκεῖσε συλλέγε-
7 σθαι τοὺς Πλαταιέας. ἐλθὼν οὖν εἰς τὸν τυρὸν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐπυνθανόμην αὐτῶν, εἴ τινα γιγνώσκοιεν Παγκλέωνα πολίτην σφέτερον. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι οὐκ ἔφασαν γιγνώσκειν, εἷς δέ τις εἶπεν ὅτι τῶν μὲν πολιτῶν οὐδενὶ εἰδείη τοῦτο ὂν τὸ ὄνομα, δοῦλον μέντοι ἔφη ἑαυτοῦ ἀφεστῶτα εἶναι Παγκλέωνα, τήν τε ἡλικίαν λέ-
8 γων τὴν τούτου καὶ τὴν τέχνην ᾗ οὗτος χρῆται. Ταῦτ' οὖν ὡς ἀληθῆ ἐστί, τόν τε Εὐθύκριτον, ὃν πρῶτον ἠρόμην, καὶ τῶν ἄλλων Πλαταιέων ὅσοις προσῆλθον, καὶ τὸν ὃς ἔφη δεσπότης τούτου εἶναι, μάρτυρας παρέξομαι. Καί μοι ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

9 Ἡμέραις τοίνυν μετὰ ταῦτα οὐ πολλαῖς ὕστερον ἰδὼν ἀγόμενον τουτονὶ Παγκλέωνα ὑπὸ Νικομήδους, ὃς ἐμαρτύρησεν αὐτοῦ δεσπότης εἶναι, προσῆλθον βουλόμενος εἰδέναι ὁποῖόν τι περὶ αὐτοῦ πραχθήσοιτο. τότε μὲν οὖν ἐπειδὴ ἐπαύσαντο μαχόμενοι, εἶπόν τινες τῶν τούτῳ παρόντων ὅτι εἴη αὐτῷ ἀδελφὸς ὃς ἐξαιρήσοιτο αὐτὸν εἰς ἐλευθερίαν· ἐπὶ τούτοις ἐγγυησάμενοι παρέξειν εἰς ἀγο-
10 ρὰν ᾤχοντο ἀπιόντες. τῇ δ' ὑστεραίᾳ τῆς τε ἀντιγράψεως ἕνεκα ταυτησὶ καὶ αὐτῆς τῆς δίκης ἔδοξέ μοι χρῆναι μάρτυρας λαβόντι παραγενέσθαι, ἵν' εἰδείην τόν τ' ἐξαιρησόμενον αὐτὸν καὶ ὅ τι λέγων ἀφαιρήσοιτο. ἐφ' οἷς μὲν οὖν ἐξηγγυήθη, οὔτε ἀδελφὸς οὔτε ἄλλος οὐδεὶς ἦλθε, γυνὴ δὲ φάσκουσα αὐτῆς αὐτὸν εἶναι δοῦλον, ἀμφισβητοῦσα τῷ Νικομήδει, καὶ οὐκ ἔφη ἐάσειν αὐτὸν ἄγειν.
11 ὅσα μὲν οὖν αὐτόθι ἐῤῥήθη, πολὺς ἂν εἴη μοι λόγος διηγεῖσθαι· εἰς τοῦτο δὲ βιαιότητος ἦλθον οἵ τε παρόντες τούτῳ καὶ αὐτὸς οὗτος, ὥστε ἐθέλοντος μὲν τοῦ Νικομή-

v. 2. ἔννη C. 8, 4. τὸν] vid. Reiz. de inclinat. acc. p. 72. 10, 1. ἀντιγράψεως C: ἀντιγραφῆς ς. 5. ἐξεγγυήθη C. qui sic et infra § 11.

δους ἐθελούσης δὲ τῆς γυναικὸς ἀφιέναι, εἴ τις ἢ εἰς ἐλευθερίαν τοῦτον ἄγοι [ἢ] φάσκων ἑαυτοῦ δοῦλον εἶναι, τούτων οὐδὲν ποιήσαντες ἀφελόμενοι ᾤχοντο. Ὡς οὖν τῇ τε προτεραίᾳ ἐπὶ τούτοις ἐξηγγυήθη καὶ τότε βίᾳ ᾤχοντο ἀφελόμενοι αὐτόν, μάρτυρας παρέξομαι ὑμῖν. Καί μοι ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

12 Ῥᾴδιον τοίνυν εἰδέναι ὅτι οὐδ' αὐτὸς Παγκλέων νομίζει ἑαυτὸν μὴ ὅτι Πλαταιέα εἶναι, ἀλλ' οὐδ' ἐλεύθερον. ὅστις γὰρ ἐβουλήθη βίᾳ ἀφαιρεθεὶς ἐνόχους καταστῆσαι τοὺς ἑαυτοῦ ἐπιτηδείους τοῖς βιαίοις, μᾶλλον ἢ κατὰ τοὺς νόμους εἰς τὴν ἐλευθερίαν ἐξαιρεθεὶς δίκην λαβεῖν παρὰ τῶν ἀγόντων αὐτόν, οὐδενὶ χαλεπὸν γνῶναι ὅτι εὖ εἰδὼς ἑαυτὸν ὄντα δοῦλον ἔδεισεν ἐγγυητὰς καταστήσας περὶ τοῦ σώματος ἀγωνίσασθαι.

13 Ὅτι μὲν οὖν Πλαταιεὺς εἶναι πολλοῦ δεῖ, οἶμαι ὑμᾶς ἐκ τούτων σχεδόν τι γινώσκειν· ὅτι δὲ οὐδ' οὗτος, ὃς ἄριστα οἶδε τὰ αὑτοῦ, ἡγήσατο δόξαι ἂν ὑμῖν εἶναι Πλαταιεύς, ἐξ ὧν ἔπραξε ῥᾳδίως μαθήσεσθε. ἐν τῇ ἀντωμοσίᾳ γὰρ τῆς δίκης ἣν αὐτῷ ἔλαχεν Ἀριστόδικος οὑτοσί, ἀμφισβητῶν μὴ πρὸς τὸν πολέμαρχον εἶναί οἱ
14 τὰς δίκας διεμαρτυρήθη μὴ Πλαταιεὺς εἶναι, ἐπισκηψάμενος δὲ τῷ μάρτυρι οὐκ ἐπεξῆλθεν, ἀλλ' εἴασε καταδικάσασθαι αὑτοῦ τὸν Ἀριστόδικον. ἐπεὶ δὲ ὑπερήμερος ἐγένετο, ἐξέτισε τὴν δίκην, καθότι ἔπειθε. καὶ τούτων, ὡς ἀληθῆ ἐστί, μάρτυρας ἐγὼ παρέξομαι ὑμῖν. Καί μοι ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

15 Πρὶν τοίνυν ταῦτα ὁμολογηθῆναι αὐτῷ, δεδιὼς τὸν
168 Ἀριστόδικον, μεταστὰς ἐντεῦθεν Θήβησι μετῴκει. καίτοι οἶμαι εἰδέναι ὑμᾶς ὅτι εἴπερ ἦν Πλαταιεύς, πανταχοῦ

v. 1. ἢ om C. 2. libri ἄγοι ἢ φάσκων, ἄγοι ἢ φάσκοι ς. Reiskius ἐξαιροῖτο ἢ εἰς δουλείαν ἄγοι φάσκων. 13, 1. Πλαταιεὺς εἶναι CX: εἶναι Πλαταιεὺς ς. 5. ἀριστόδημος C, ἀριστόδημος X (ικος supra). 14, 3. αὑτοῦ X: αὐτὸν ς.

μᾶλλον ἢ Θήβησιν εἰκὸς ἦν αὐτὸν μετοικῆσαι. Ὡς οὖν ᾤκει [ἐκεῖ] πολὺν χρόνον, τούτων μάρτυρας παρέξομαι. Καί μοι ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

16 Ἐξαρκεῖν μοι νομίζω τὰ εἰρημένα, ὦ ἄνδρες δικασταί· ἐὰν γὰρ διαμνημονεύητε, οἶδ' ὅτι τά τε δίκαια καὶ τἀληθῆ ψηφιεῖσθε, καὶ ἃ ἐγὼ ὑμῶν δέομαι.

24.

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΑΝ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΜΗ ΔΙΔΟΣΘΑΙ ΤΩΙ ΑΔΥΝΑΤΩΙ ΑΡΓΥΡΙΟΝ.

Οὐ πολλοῦ δέω χάριν ἔχειν, ὦ βουλή, τῷ κατηγόρῳ, ὅτι μοι παρεσκεύασε τὸν ἀγῶνα τουτονί. πρότερον γὰρ οὐκ ἔχων πρόφασιν ἐφ' ἧς τοῦ βίου λόγον δοίην, νυνὶ διὰ τοῦτον εἴληφα. καὶ πειράσομαι τῷ λόγῳ τοῦτον μὲν ἐπιδεῖξαι ψευδόμενον, ἐμαυτὸν δὲ βεβιωκότα μέχρι τῆσδε τῆς ἡμέρας ἐπαίνου μᾶλλον ἄξιον ἢ φθόνου· διὰ γὰρ οὐδὲν ἄλλο μοι δοκεῖ παρασκευάσαι τόνδε μοι
2 τὸν κίνδυνον οὗτος ἢ διὰ φθόνον. καίτοι ὅστις τούτοις φθονεῖ οὓς οἱ ἄλλοι ἐλεοῦσι, τίνος ἂν ὑμῖν ὁ τοιοῦτος ἀποσχέσθαι δοκεῖ πονηρίας; εἰ μὲν γὰρ ἕνεκα χρημάτων, συκοφαντεῖ· εἰ δ' ὡς ἐχθρὸν ἑαυτοῦ με τιμωρεῖται, ψεύδεται· διὰ γὰρ τὴν πονηρίαν αὐτοῦ οὔτε φίλῳ οὔτε
3 ἐχθρῷ πώποτε ἐχρησάμην αὐτῷ. ἤδη τοίνυν ὦ βουλὴ δῆλός ἐστι φθονῶν, ὅτι τοιαύτῃ κεχρημένος συμφορᾷ τούτου βελτίων εἰμὶ πολίτης. καὶ γὰρ οἶμαι δεῖν, ὦ βουλή, τὰ τοῦ σώματος δυστυχήματα τοῖς τῆς ψυχῆς ἐπιτηδεύμασιν ἰᾶσθαι καλῶς. εἰ γὰρ ἐξ ἴσου τῇ συμφορᾷ καὶ τὴν διάνοιαν ἕξω καὶ τὸν βίον διάξω, τί τούτου διοίσω;

4 Περὶ μὲν οὖν τούτων τοσαῦτά μοι εἰρήσθω· ὑπὲρ ὧν δέ μοι προσήκει λέγειν, ὡς ἂν οἷόν τε διὰ βραχυτάτων

v. 1. εἰκὸς ἦν CX: ἦν εἰκὸς ς. § 1, 1. Οὐ πολλοῦ C: πολλοῦ ς. 2. γὰρ om X. 7. δοκῇ C. 2, 3. χρημάτων] χρημάτων με C. 3, 6. τὸν βίον C: τὸν ἄλλον βίον ς.

ἐρῶ. φησὶ γὰρ ὁ κατήγορος οὐ δικαίως με λαμβάνειν τὸ παρὰ τῆς πόλεως ἀργύριον· καὶ γὰρ τῷ σώματι δύνασθαι καὶ οὐκ εἶναι τῶν ἀδυνάτων, καὶ τέχνην ἐπίστασθαι τοιαύτην ὥστε καὶ ἄνευ τοῦ διδομένου τού-
5του ζῆν. καὶ τεκμηρίοις χρῆται τῆς μὲν τοῦ σώματος ῥώμης, ὅτι ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀναβαίνω, τῆς δ' ἐν τῇ τέχνῃ εὐπορίας, ὅτι δύναμαι συνεῖναι δυναμένοις ἀνθρώποις ἀναλίσκειν. τὴν μὲν οὖν ἐκ τῆς τέχνης εὐπορίαν καὶ τὸν ἄλλον τὸν ἐμὸν βίον, οἷος τυγχάνει [ὤν], πάντας ὑμᾶς οἴομαι γινώσκειν· ὅμως δὲ κἀγὼ διὰ βραχέων
6ἐρῶ. ἐμοὶ γὰρ ὁ μὲν πατὴρ κατέλιπεν οὐδέν, τὴν δὲ μητέρα τελευτήσασαν πέπαυμαι τρέφων τρίτον ἔτος τουτί, παῖδες δέ μοι οὔπω εἰσὶν οἵ με θεραπεύσουσι. τέχνην δὲ κέκτημαι βραχέα δυναμένην ὠφελεῖν, ἣν αὐτὸς μὲν ἤδη χαλεπῶς ἐργάζομαι, τὸν διαδεξόμενον δ' αὐτὴν οὔπω δύναμαι κτήσασθαι. πρόσοδος δέ μοι οὐκ ἔστιν ἄλλη πλὴν ταύτης, ἧς ἂν ἀφέλησθέ με, κινδυνεύσαιμ' ἂν ὑπὸ
7τῇ δυσχερεστάτῃ γενέσθαι τύχῃ. μὴ τοίνυν, ἐπειδή γε ἔστιν ὦ βουλὴ σῶσαί με δικαίως, ἀπολέσητε ἀδίκως· μηδὲ ἃ νεωτέρῳ καὶ μᾶλλον ἐρρωμένῳ ὄντι ἔδοτε, πρεσβύτερον καὶ ἀσθενέστερον γιγνόμενον ἀφέλησθε· μηδὲ πρότερον καὶ περὶ τοὺς οὐδὲν ἔχοντας κακὸν ἐλεημονέστατοι δοκοῦντες εἶναι νυνὶ διά τοῦτον τοὺς καὶ τοῖς ἐχθροῖς ἐλεεινοὺς ὄντας ἀγρίως ἀποδέξησθε· μηδ' ἐμὲ τολμήσαντες ἀδικῆσαι καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ὁμοίως ἐμοὶ διακειμένους
8ἀθυμῆσαι ποιήσητε. καὶ γὰρ ἂν ἄτοπον εἴη, ὦ βουλή, εἰ ὅτε μὲν ἁπλῆ μοι ἦν ἡ συμφορά, τότε μὲν φαινοίμην λαμβάνων τὸ ἀργύριον τοῦτο, νῦν δ' ἐπειδὴ καὶ γῆρας
169καὶ νόσοι καὶ τὰ τούτοις ἑπόμενα κακὰ προσγίνεταί
9μοι, τότε ἀφαιρεθείην. δοκεῖ δέ μοι τῆς πενίας τῆς ἐμῆς τὸ μέγεθος ὁ κατήγορος ἂν ἐπιδεῖξαι σαφέστατα μόνος ἀνθρώπων. εἰ γὰρ ἐγὼ κατασταθεὶς χορηγὸς τραγῳδοῖς

5, 5. τὸν ἄλλον] τῶν ἄλλων X. τυγχάνει ὢν Reiskius: libri τυγχάνει; τυγχάνω ς. 7, 6. τοὺς καὶ apud Reiskium: libri καὶ τούς.

προκαλεσαίμην αὐτὸν εἰς ἀντίδοσιν, δεκάκις ἂν ἕλοιτο χορηγῆσαι μᾶλλον ἢ ἀντιδοῦναι ἅπαξ. εἶτα πῶς οὐ δεινόν ἐστι νῦν μὲν κατηγορεῖν ὡς διὰ πολλὴν εὐπορίαν ἐξ ἴσου δύναμαι συνεῖναι τοῖς πλουσιωτάτοις, εἰ δὲ ὧν ἐγὼ λέγω τύχοι τις γενόμενος, τοιοῦτον εἶναι καὶ ἔτι πονηρότερον;

10 Περὶ δὲ τῆς ἐμῆς ἱππικῆς, ἧς οὗτος ἐτόλμησε μνησθῆναι πρὸς ὑμᾶς, οὔτε τὴν τύχην δείσας οὔτε ὑμᾶς αἰσχυνθείς, οὐ πολὺς ὁ λόγος. ἐγὼ γάρ, ὦ βουλή, πάντας οἶμαι τοὺς ἔχοντάς τι δυστύχημα τοιοῦτο ῥαστώνην τινὰ ζητεῖν καὶ τοῦτο φιλοσοφεῖν, ὅπως ὡς ἀλυπότατα μεταχειριοῦνται τὸ συμβεβηκὸς πάθος. ὧν εἷς ἐγώ, καὶ περιπεπτωκὼς τοιαύτῃ συμφορᾷ ταύτην ἐμαυτῷ ῥαστώνην ἐξεῦρον εἰς τὰς ὁδοὺς τὰς μακροτέρας τῶν ἀναγκαίων.
11 ὃ δὲ μέγιστον, ὦ βουλή, τεκμήριον ὅτι διὰ τὴν συμφορὰν ἀλλ' οὐ διὰ τὴν ὕβριν, ὡς οὗτός φησιν, ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀναβαίνω, ῥᾴδιόν ἐστι μαθεῖν. εἰ γὰρ ἐκεκτήμην οὐσίαν, ἐπ' ἀστράβης ἂν ὠχούμην, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τοὺς ἀλλοτρίους ἵππους ἀνέβαινον· νυνὶ δ' ἐπειδὴ τοιοῦτον οὐ δύναμαι κτήσασθαι, τοῖς ἀλλοτρίοις ἵπποις ἀναγκάζομαι χρῆσθαι
12 πολλάκις. καίτοι πῶς οὐκ ἄτοπόν ἐστιν, ὦ βουλή, τοῦτον αὐτόν, εἰ μὲν ἐπ' ἀστράβης ὀχούμενον ἑώρα με, σιωπᾶν (τί γὰρ ἂν καὶ ἔλεγεν;), ὅτι δ' ἐπὶ τοὺς ᾐτημένους ἵππους ἀναβαίνω, πειρᾶσθαι πείθειν ὑμᾶς ὡς δυνατὸς εἴην; καὶ ὅτι μὲν δυοῖν βακτηρίαιν χρῶμαι τῶν ἄλλων μιᾷ χρωμένων, μὴ κατηγορεῖν ὡς καὶ τοῦτο τῶν δυναμένων ἐστίν· ὅτι δ' ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀναβαίνω, τεκμηρίῳ χρῆσθαι πρὸς ὑμᾶς ὡς εἰμὶ τῶν δυναμένων; οἷς ἐγὼ διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν ἀμφοτέροις χρῶμαι.

13 Τοσοῦτον δὲ διενήνοχεν ἀναισχυντίᾳ τῶν ἁπάντων ἀνθρώπων, ὥστε ὑμᾶς πειρᾶται πείθειν, τοσούτους ὄντας

v. 1. προκαλεσαίμην Reiskius, προσκαλεσαίμην X, προσκαλεσάμην C. 2. εἶτα C: καὶ ς. 4. ὧν ἐγὼ λέγω τύχοι τις γενόμενος C cum Xς, nisi quod X γενόμενον habet, ς γινομένων: Reiskius ὡς ἐγὼ λέγω τύχοι γενόμενον. 5. τοιοῦτον εἶναι CX: εἶναι τοιοῦτον ς. 10, 4. Reiskiana τοιοῦτον. ῥαστώνην τινὰ et quod praecedit οἶμαι add C. 13, 2. ὥστε ὑμᾶς] Reiskiana ὥστε καὶ ὑμᾶς.

εἷς ὤν, ὡς οὐκ εἰμὶ τῶν ἀδυνάτων ἐγώ. καίτοι εἰ τοῦτο
πείσει τινὰς ὑμῶν, ὦ βουλή, τί με κωλύει κληροῦσθαι
τῶν ἐννέα ἀρχόντων, καὶ ὑμᾶς ἐμοῦ μὲν ἀφελέσθαι τὸν
ὀβολὸν ὡς ὑγιαίνοντος, τούτῳ δὲ ψηφίσασθαι πάντας ὡς
ἀναπήρῳ; οὐ γὰρ δήπου τὸν αὐτὸν ὑμεῖς μὲν ὡς δυνά-
μενον ἀφαιρήσεσθε τὸ διδόμενον, οἱ δὲ ὡς ἀδύνατον ὄντα
14 κληροῦσθαι κωλύσουσιν. ἀλλὰ γὰρ οὔτε ὑμεῖς τούτῳ τὴν
αὐτὴν ἔχετε γνώμην, οὔθ᾽ οὗτος εὖ ποιῶν. ὁ μὲν γὰρ ὥσ-
περ ἐπικλήρου τῆς συμφορᾶς οὔσης ἀμφισβητήσων ἥκει,
καὶ πειρᾶται πείθειν ὑμᾶς ὡς οὐκ εἰμὶ τοιοῦτος οἷον
ὑμεῖς ὁρᾶτε πάντες· ὑμεῖς δὲ (ὃ τῶν εὖ φρονούντων ἔργον
ἐστί) μᾶλλον πιστεύετε τοῖς ὑμετέροις αὐτῶν ὀφθαλ-
μοῖς ἢ τοῖς τούτου λόγοις.

15 Λέγει δ᾽ ὡς ὑβριστής εἰμι καὶ βίαιος καὶ λίαν ἀσελ-
γῶς διακείμενος, ὥσπερ εἰ φοβερῶς ὀνομάσαι, μέλλων
ἀληθῆ λέγειν, ἀλλ᾽ οὐκ ἂν πάνυ πρᾶον ὡς μηδὲ ψεύ-
δηται ταῦτα ποιήσων. ἐγὼ δ᾽ ὑμᾶς, ὦ βουλή, σαφῶς
οἶμαι δεῖν διαγινώσκειν οἷς τ᾽ ἐγχωρεῖ τῶν ἀνθρώπων
16 ὑβρισταῖς εἶναι καὶ οἷς οὐ προσήκει. οὐ γὰρ πενομένους
καὶ λίαν ἀπόρως διακειμένους ὑβρίζειν εἰκός, ἀλλὰ τοὺς
πολλῷ πλείω τῶν ἀναγκαίων κεκτημένους· οὐδὲ τοὺς
ἀδυνάτους τοῖς σώμασιν ὄντας, ἀλλὰ τοὺς μάλιστα
πιστεύοντας ταῖς αὐτῶν ῥώμαις· οὐδὲ τοὺς ἤδη προβεβη-
κότας τῇ ἡλικίᾳ, ἀλλὰ τοὺς ἔτι νέους καὶ νέαις ταῖς
17 διανοίαις χρωμένους. οἱ μὲν γὰρ πλούσιοι τοῖς χρήμασιν
ἐξωνοῦνται τοὺς κινδύνους, οἱ δὲ πένητες ὑπὸ τῆς παρούσης
ἀπορίας σωφρονεῖν ἀναγκάζονται· καὶ οἱ μὲν νέοι συγ-
γνώμης ἀξιοῦνται τυγχάνειν παρὰ τῶν πρεσβυτέρων, τοῖς
δ᾽ ἑτέροις ἐξαμαρτάνουσιν ὁμοίως ἐπιτιμῶσιν ἀμφότεροι·
18 καὶ τοῖς μὲν ἰσχυροῖς ἐγχωρεῖ μηδὲν αὐτοῖς πάσχουσιν,
οὓς ἂν βουληθῶσιν, ὑβρίζειν, τοῖς δὲ ἀσθενέσιν οὐκ ἔστιν
οὔτε ὑβριζομένοις ἀμύνεσθαι τοὺς ὑπάρξαντας οὔτε ὑβρί-
170 ζειν βουλομένοις περιγίνεσθαι τῶν ἀδικουμένων. ὥστε

14, 6. πιστεύετε CX: πιστεύσατε ς. 15, 1. Λέγει C: λέγων ς.
2. φοβερῶς CX: φοβερὸν ς. 3. ψεύδηται CX: ψεύσηται ς.

μοι δοκεῖ ὁ κατήγορος εἰπεῖν περὶ τῆς ἐμῆς ὕβρεως οὐ
σπουδάζων, ἀλλὰ παίζων, οὐδ' ὑμᾶς πεῖσαι βουλόμενος
ὡς εἰμὶ τοιοῦτος, ἀλλ' ἐμὲ κωμῳδεῖν βουλόμενος, ὥσπερ
τι καλὸν ποιῶν.
9 Ἔτι δὲ καὶ συλλέγεσθαί φησιν ἀνθρώπους ὡς ἐμὲ πο-
νηροὺς καὶ πολλούς, οἳ τὰ μὲν ἑαυτῶν ἀνηλώκασι, τοῖς δὲ
τὰ σφέτερα σώζειν βουλομένοις ἐπιβουλεύουσιν. ὑμεῖς δὲ
ἐνθυμήθητε πάντες ὅτι ταῦτα λέγων οὐδὲν ἐμοῦ κατηγο-
ρεῖ μᾶλλον ἢ τῶν ἄλλων ὅσοι τέχνας ἔχουσιν, οὐδὲ τῶν ὡς
ἐμὲ εἰσιόντων μᾶλλον ἢ τῶν ὡς τοὺς ἄλλους δημιουρ-
0 γούς. ἕκαστος γὰρ ὑμῶν εἴθισται προσφοιτᾶν ὁ μὲν
πρὸς μυροπωλεῖον, ὁ δὲ πρὸς κουρεῖον, ὁ δὲ πρὸς σκυτο-
τομεῖον, ὁ δ' ὅποι ἂν τύχῃ, καὶ πλεῖστοι μὲν ὡς τοὺς
ἐγγυτάτω τῆς ἀγορᾶς κατεσκευασμένους, ἐλάχιστοι δὲ
ὡς τοὺς πλεῖστον ἀπέχοντας αὐτῆς, ὥστ' εἴ τις ὑμῶν
πονηρίαν καταγνώσεται τῶν ὡς ἐμὲ εἰσιόντων, δῆλον ὅτι
καὶ τῶν παρὰ τοῖς ἄλλοις διατριβόντων· εἰ δὲ κἀκείνων,
ἁπάντων Ἀθηναίων· ἅπαντες γὰρ εἴθισθε προσφοιτᾶν
καὶ διατρίβειν ἁμοῦ γέ που.
1 Ἀλλὰ γὰρ οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ λίαν με ἀκριβῶς ἀπο-
λογούμενον πρὸς ἓν ἕκαστον ὑμῖν τῶν εἰρημένων ἐνοχλεῖν
πλείω χρόνον. εἰ γὰρ ὑπὲρ τῶν μεγίστων εἴρηκα, τί δεῖ
περὶ τῶν ὁμοίως τούτῳ φαύλων σπουδάζειν; ἐγὼ δ' ὑμῶν,
ὦ βουλή, δέομαι πάντων τὴν αὐτὴν ἔχειν περὶ ἐμοῦ
2 διάνοιαν, ἥνπερ καὶ πρότερον. μηδ' οὗ μόνου μεταλαβεῖν
ἔδωκεν ἡ τύχη μοι τῶν ἐν τῇ πατρίδι, τούτου διὰ τουτονὶ
ἀποστερήσητέ με· μηδ' ἃ πάλαι κοινῇ πάντες ἔδοτέ μοι,
νῦν οὗτος εἷς ὢν πείσῃ πάλιν ὑμᾶς ἀφελέσθαι. ἐπειδὴ
γάρ, ὦ βουλή, τῶν μεγίστων ἀρχῶν ὁ δαίμων ἀπεστέρησεν
ἡμᾶς, ἡ πόλις ἡμῖν ἐψηφίσατο τοῦτο τὸ ἀργύριον, ἡγου-
μένη κοινὰς εἶναι τὰς τύχας τοῖς ἅπασι καὶ τῶν κακῶν

19, 5. ἄλλων — ἢ τῶν om C. 20, 2. μυροπωλεῖον, ὁ δὲ C: μυροπώλιον, οἱ δὲ X. 3. τοὺς om X. 9. ἁμοῦ] sic correxi ἄλλου ς. 21, 1. με X: μὲν ς. 5. ἐμὴ C. 22, 1. μόνου Marklandus: μόνον ς. 4. πάλιν] πάντας C.

23καὶ τῶν ἀγαθῶν. πῶς οὖν οὐκ ἂν δειλαιότατος εἴην, εἰ
τῶν μὲν καλλίστων καὶ μεγίστων διὰ τὴν συμφορὰν ἀπε-
στερημένος εἴην, ἃ δ' ἡ πόλις ἔδωκε προνοηθεῖσα τῶν οὕ-
τως διακειμένων, διὰ τὸν κατήγορον ἀφαιρεθείην; μηδα-
μῶς ὦ βουλὴ ταύτῃ θῆσθε τὴν ψῆφον. διὰ τί γὰρ ἂν
24καὶ τύχοιμι τοιούτων ὑμῶν; πότερον ὅτι δι' ἐμέ τις εἰς
ἀγῶνα πώποτε καταστὰς ἀπώλεσε τὴν οὐσίαν; ἀλλ'
οὐδ' ἂν εἷς ἀποδείξειεν. ἀλλ' ὅτι πολυπράγμων εἰμὶ καὶ
θρασὺς καὶ φιλαπεχθήμων; ἀλλ' οὐ τοιαύταις ἀφορ-
25μαῖς τοῦ βίου πρὸς τὰ τοιαῦτα τυγχάνω χρώμενος. ἀλλ'
ὅτι λίαν ὑβριστὴς καὶ βίαιος; ἀλλ' οὐδ' ἂν αὐτὸς φή-
σειεν, εἰ μὴ βούλοιτο καὶ τοῦτο ψεύδεσθαι τοῖς ἄλλοις
ὁμοίως. ἀλλ' ὅτι ἐπὶ τῶν τριάκοντα γενόμενος ἐν δυνάμει
κακῶς ἐποίησα πολλοὺς τῶν πολιτῶν; ἀλλὰ μετὰ τοῦ
ὑμετέρου πλήθους ἔφυγον εἰς Χαλκίδα τὴν ἐπ' Εὐρίπῳ,
καὶ ἐξόν μοι μετ' ἐκείνων ἀδεῶς πολιτεύεσθαι μεθ' ὑμῶν
26εἱλόμην κινδυνεύειν ἁπάντων. μὴ τοίνυν, ὦ βουλή, μηδὲν
ἡμαρτηκὼς ὁμοίως ὑμῶν τύχοιμι τοῖς πολλὰ ἠδικηκόσιν,
ἀλλὰ τὴν αὐτὴν ψῆφον θέσθε περὶ ἐμοῦ ταῖς ἄλλαις
βουλαῖς, ἀναμνησθέντες ὅτι οὔτε χρήματα διαχειρίσας
τῆς πόλεως δίδωμι λόγον αὐτῶν, οὔτε ἀρχὴν ἄρξας οὐ-
δεμίαν εὐθύνας ὑπέχω νῦν αὐτῆς, ἀλλὰ περὶ ὀβολοῦ
27μόνον ποιοῦμαι τοὺς λόγους. καὶ οὕτως ὑμεῖς μὲν τὰ
δίκαια γνώσεσθε πάντες, ἐγὼ δὲ τούτων ὑμῖν τυχὼν ἕξω
τὴν χάριν, οὗτος δὲ τοῦ λοιποῦ μαθήσεται μὴ τοῖς ἀσθε-
νεστέροις ἐπιβουλεύειν ἀλλὰ τῶν ὁμοίων αὐτῷ περιγί-
νεσθαι.

25.

171 ΔΗΜΟΥ ΚΑΤΑΛΥΣΕΩΣ ΑΠΟΛΟΓΙΑ.

Ὑμῖν μὲν πολλὴν συγγνώμην ἔχω, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἀκούουσι τοιούτων λόγων καὶ ἀναμιμνησκομένοις τῶν γε-

23, 1. δικαιότατος X. 5. libri θέσθε. τὴν ψῆφον Taylorus; libri τῇ ψήφῳ. 25, 2. ἀλλ' ante οὐδ' add C.

γενημένων, εἰ ὁμοίως ἅπασιν ὀργίζεσθε τοῖς ἐν ἄστει μεί-
νασι· τῶν δὲ κατηγόρων θαυμάζω, οἳ ἀμελοῦντες τῶν
οἰκείων τῶν ἀλλοτρίων ἐπιμελοῦνται· οἳ σαφῶς εἰδότες
τοὺς μηδὲν ἀδικοῦντας καὶ τοὺς πολλὰ ἐξημαρτηκότας
ζητοῦσι κερδαίνειν ἢ ὑμᾶς πείθειν περὶ ἁπάντων ἡμῶν τὴν
2 γνώμην ταύτην ἔχειν. εἰ μὲν οὖν οἴονται, ἃ ὑπὸ τῶν τριά-
κοντα γεγένηνται τῇ πόλει, ἐμοῦ κατηγορηκέναι, ἀδυνά-
τους αὐτοὺς ἡγοῦμαι λέγειν· οὐδὲ γὰρ πολλοστὸν μέρος
τῶν ἐκείνοις πεπραγμένων εἰρήκασιν· εἰ δὲ ὡς ἐμοί τι
προσῆκον περὶ αὐτῶν ποιοῦνται τοὺς λόγους, ἀποδείξω
τούτους μὲν ἅπαντας ψευδομένους, ἐμαυτὸν δὲ τοιοῦτον
ὄντα οἷόσπερ ἂν τῶν ἐκ Πειραιῶς [ὁ] βέλτιστος ἐν ἄστει
3 μείνας ἐγένετο. δέομαι δ' ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί, μὴ
τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν τοῖς συκοφάνταις. τούτων μὲν
γὰρ ἔργον ἐστὶ καὶ τοὺς μηδὲν ἡμαρτηκότας εἰς αἰτίαν
καθιστάνειν (ἐκ τούτων γὰρ ἂν μάλιστα χρηματίζοιν-
το), ὑμέτερον δὲ τοῖς μηδὲν ἀδικοῦσιν ἐξ ἴσου τῆς πολι-
τείας μεταδιδόναι· οὕτω γὰρ ἂν τοῖς καθεστηκόσι πρά-
4 γμασι πλείστους συμμάχους ἔχοιτε. ἀξιῶ δέ, ὦ ἄνδρες
δικασταί, ἐὰν ἀποφανῶ συμφορᾶς μὲν μηδεμιᾶς αἴτιος
γεγενημένος, πολλὰ δὲ κἀγαθὰ εἰργασμένος τὴν πόλιν
καὶ τῷ σώματι καὶ τοῖς χρήμασι, ταῦτα γοῦν μοι παρ'
ὑμῶν ὑπάρχειν, ὧν οὐ μόνον τοὺς εὖ πεποιηκότας ἀλλὰ
5 καὶ τοὺς μηδὲν ἀδικοῦντας τυγχάνειν δίκαιόν ἐστι. μέγα
μὲν οὖν ἡγοῦμαι τεκμήριον εἶναι, ὅτι, εἴπερ ἐδύναντο οἱ
κατήγοροι ἰδίᾳ με ἀδικοῦντα ἐξελέγξαι, οὐκ ἂν τὰ τῶν
τριάκοντα ἁμαρτήματα ἐμοῦ κατηγόρουν, οὐδ' ἂν ᾤοντο
χρῆναι ὑπὲρ τῶν ἐκείνοις πεπραγμένων ἑτέρους διαβάλ-
λειν, ἀλλ' αὐτοὺς τοὺς ἀδικοῦντας τιμωρεῖσθαι· νυνὶ δὲ

v. 1. εἰ ὁμοίως ἅπ. ὀργίζεσθε C: ὁμοίως ἅπ. ὀργίζεσθαι ς. 2. οἳ] Marklandus εἰ. 3. οἳ] Reiskius εἰ. 4. μηδὲν Reiskius, μὲν X, (ειν) om C: μὴ ς. 2, 5. ἀποδείξω Stephanus, ἀποδείξω C: ἀποδεῖξαι ς. 3, 3. τοὺς om C. 4. καθιστάναι Coraes ad Isocrat. p. 438, 15. idem mox χρηματίζοιντο ὑμέτερον pro ς χρηματίζειν τὸ ὑμέτερον. 5, 6. νυνὶ C: νῦν ς.

νομίζουσι τὴν πρὸς ἐκείνους ὀργὴν ἱκανὴν εἶναι καὶ τοὺς
6 μηδὲν κακὸν εἰργασμένους ἀπολέσαι. ἐγὼ δὲ οὐχ ἡγοῦ-
μαι δίκαιον εἶναι οὔτε εἴ τινες τῇ πόλει πολλῶν ἀγαθῶν
αἴτιοι γεγένηνται, ἄλλους τινὰς ὑπὲρ τούτων τιμὴν ἢ χά-
ριν κομίσασθαι παρ᾽ ὑμῶν, οὔτ᾽ εἴ τινες πολλὰ κακὰ
εἰργασμένοι εἰσίν, εἰκότως ἂν δι᾽ ἐκείνους τοὺς μηδὲν
ἀδικοῦντας ὀνείδους καὶ διαβολῆς τυγχάνειν· ἱκανοὶ γὰρ
οἱ ὑπάρχοντες ἐχθροὶ τῇ πόλει καὶ μέγα κέρδος νομίζον-
τες εἶναι τοὺς ἀδίκως ἐν ταῖς διαβολαῖς καθεστηκότας.
7 Πειράσομαι δ᾽ ὑμᾶς διδάξαι, οὓς ἡγοῦμαι τῶν πολι-
τῶν προσήκειν ὀλιγαρχίας ἐπιθυμεῖν καὶ δημοκρατίας. ἐκ
τούτου γὰρ καὶ ὑμεῖς γνώσεσθε, κἀγὼ περὶ ἐμαυτοῦ τὴν
ἀπολογίαν ποιήσομαι, ἀποφαίνων ὡς οὔτε ἐξ ὧν ἐν δημο-
κρατίᾳ οὔτε ἐξ ὧν ἐν ὀλιγαρχίᾳ πεποίηκα, οὐδέν μοι προσ-
8 ῆκον κακόνουν εἶναι τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ. πρῶτον μὲν
οὖν ἐνθυμηθῆναι χρὴ ὅτι οὐδείς ἐστιν ἀνθρώπων φύσει
οὔτε ὀλιγαρχικὸς οὔτε δημοκρατικός, ἀλλ᾽ ἥτις ἂν ἑκά-
στῳ πολιτεία συμφέρῃ, ταύτην προθυμεῖται καθιστάναι·
ὥστε οὐκ ἐλάχιστον ἐν ὑμῖν ἐστὶ μέρος ὡς πλείστους
ἐπιθυμεῖν τῶν παρόντων νυνὶ πραγμάτων. καὶ ταῦτα ὅτι
οὕτως ἔχει, οὐ χαλεπῶς ἐκ τῶν πρότερον γεγενημένων
9 μαθήσεσθε. σκέψασθε γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, τοὺς
προστάντας ἀμφοτέρων [τῶν] πολιτειῶν, ὁσάκις δὴ με-
τεβάλοντο. οὐ Φρύνιχος μὲν καὶ Πείσανδρος καὶ οἱ μετ᾽
ἐκείνων δημαγωγοί, ἐπειδὴ πολλὰ εἰς ὑμᾶς ἐξήμαρτον,
τὰς περὶ τούτων δείσαντες τιμωρίας τὴν προτέραν ὀλιγαρ-
χίαν κατέστησαν, πολλοὶ δὲ τῶν τετρακοσίων μετὰ τῶν
ἐκ Πειραιῶς συγκατῆλθον, ἔνιοι δὲ τῶν ἐκείνους ἐκβαλόν-
των αὐτοὶ αὖθις τῶν τριάκοντα ἐγένοντο; εἰσὶ δὲ οἵτινες
172 τῶν Ἐλευσῖνάδε ἀπογραψαμένων, ἐξελθόντες μεθ᾽ ὑμῶν,
10 ἐπολιορκοῦντο μετ᾽ αὐτῶν. οὔκουν χαλεπὸν γνῶναι, ὦ

7, 3. κἀγὼ] καὶ C. 5. προσῆκεν Marklandus. 8, 4. πολι-
τεία συμφέρῃ — καθιστάναι CX: πολιτεία μὴ συμφέρῃ — μεθιστάναι ς.
9, 4. δημαγωγοὶ — τούτων om C. 8. αὖθις Reiskius, αὐτῶν C,
αὐτοῖς X. ego malim abesse. 10, 1. μεθ᾽ ἑαυτῶν C.

ἄνδρες δικασταί, ὅτι οὐ περὶ πολιτείας εἰσὶν αἱ πρὸς ἀλ-
λήλους διαφοραί, ἀλλὰ περὶ τῶν ἰδίᾳ συμφερόντων ἑκά-
στῳ. ὑμᾶς οὖν χρὴ ἐκ τούτων δοκιμάζειν τοὺς πολίτας,
σκοποῦντας μὲν ὅπως ἦσαν ἐν τῇ δημοκρατίᾳ πεπολιτευ-
μένοι, ζητοῦντας δὲ εἴ τις αὐτοῖς ὠφέλεια ἐγίνετο τῶν
πραγμάτων μεταπεσόντων· οὕτω γὰρ ἂν δικαιοτάτην
1 κρίσιν περὶ αὐτῶν ποιοῖσθε. ἐγὼ τοίνυν ἡγοῦμαι, ὅσοι μὲν
ἐν τῇ δημοκρατίᾳ ἄτιμοι ἦσαν εὐθύνας δεδωκότες ἢ τῶν
ὄντων ἀπεστερημένοι ἢ ἄλλῃ τινὶ συμφορᾷ τοιαύτῃ κεχρη-
μένοι, προσήκειν αὐτοῖς ἑτέρας ἐπιθυμεῖν πολιτείας, ἐλπί-
ζοντας τὴν μεταβολὴν ὠφέλειάν τινα αὐτοῖς ἔσεσθαι· ὅσοι
δὲ τὸν δῆμον πολλὰ κἀγαθὰ εἰργασμένοι εἰσί, κακὸν δὲ
μηδὲν πώποτε, ὀφείλεται δὲ αὐτοῖς χάριν κομίσασθαι
παρ' ὑμῶν μᾶλλον ἢ δοῦναι δίκην τῶν πεπραγμένων, οὐκ
ἄξιον τὰς κατὰ τούτων ὑποδέχεσθαι διαβολάς, οὐδ' ἂν
πάντες οἱ τὰ τῆς πόλεως πράττοντες ὀλιγαρχικοὺς αὐ-
2 τοὺς φάσκωσιν εἶναι. ἐμοὶ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί,
οὔτ' ἰδίᾳ οὔτε δημοσίᾳ συμφορὰ ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ οὐδε-
μία πώποτε ἐγένετο, ἀνθ' ἧς τινὸς ἂν προθυμούμενος τῶν
παρόντων κακῶν ἀπαλλαγῆναι ἑτέρων ἐπεθύμουν πρα-
γμάτων. ἐτριηράρχησα μὲν γὰρ πεντάκις, καὶ τετράκις
νεναυμάχηκα, καὶ εἰσφορὰς ἐν τῷ πολέμῳ πολλὰς εἰσε-
νήνοχα, καὶ τἆλλα λελειτούργηκα οὐδενὸς χεῖρον τῶν
3 πολιτῶν. καίτοι διὰ τοῦτο πλείω τῶν ὑπὸ τῆς πόλεως
προσταττομένων ἐδαπανώμην, ἵνα καὶ βελτίων ὑφ'
ὑμῶν νομιζοίμην, καὶ εἴ πού μοί τις συμφορὰ γένοιτο,
ἄμεινον ἀγωνιζοίμην. ὧν ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ ἁπάντων ἀπε-
στερούμην· οὐ γὰρ τοὺς τῷ πλήθει ἀγαθοῦ τινὸς αἰτίους
γεγενημένους χάριτος παρ' αὐτῶν ἠξίουν τυγχάνειν, ἀλλὰ

εἴ
v. 5. εἴ] ἢ X. ὠφέλεια ἐγίνετο C: ἐγίνετο ὠφέλεια ς. 6. ἂν —
ει αι
ποιοῖσθε] ἂν — ποιῆσθε C, ἂν — ποιησθε X: ἂν εἴη — ποιεῖσθαι ς.
11, 9. τὰς κατὰ τούτων C: τὰς τούτων ς. 12, 7. χεῖρων C.
13, 2. πραττομένων X. ἐδαπανώμην Stephanus, ἐδαπάνουν C:
ἐδαπανῶμεν ς. 3. γίνοιτο C.

τοὺς πλεῖστα κακὰ ὑμᾶς εἰργασμένους εἰς τὰς τιμὰς
καθίστασαν, ὡς ταύτην παρ' ἡμῶν πίστιν εἰληφότες. ἃ
χρὴ πάντας ἐνθυμουμένους μὴ τοῖς τούτων λόγοις πιστεύ-
ειν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ἔργων σκοπεῖν ἃ ἑκάστῳ τυγχάνει
14 πεπραγμένα. ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὔτε ἐπὶ τῶν
τετρακοσίων ἐγενόμην· ἢ τῶν κατηγόρων ὁ βουλόμενος
παρελθὼν ἐλεγξάτω· οὐ τοίνυν οὐδ' ἐπειδὴ οἱ δέκα κα-
τέστησαν, οὐδείς με ἀποδείξει οὔτε βουλεύσαντα οὔτε
ἀρχὴν οὐδεμίαν ἄρξαντα. καίτοι εἰ μὲν ἐξόν μοι ἄρχειν
μὴ ἠβουλόμην, ὑφ' ὑμῶν νυνὶ τιμᾶσθαι δίκαιός εἰμι· εἰ
δὲ οἱ τότε δυνάμενοι μὴ ἠξίουν μοι μεταδιδόναι τῶν πρα-
γμάτων, πῶς ἂν φανερώτερον ἢ οὕτω ψευδομένους ἀπο-
δείξαιμι τοὺς κατηγόρους;

15 Ἔτι τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ ἐκ τῶν ἄλλων τῶν
ἐμοὶ πεπραγμένων ἄξιον σκέψασθαι. ἐγὼ γὰρ τοιοῦτον
ἐμαυτὸν ἐν ταῖς τῆς πόλεως συμφοραῖς παρέσχον ὥστε,
εἰ πάντες τὴν αὐτὴν γνώμην ἔσχον ἐμοί, μηδένα ἂν ὑμῶν
μηδεμιᾷ κεχρῆσθαι συμφορᾷ. ὑπ' ἐμοῦ γὰρ ἐν τῇ ὀλι-
γαρχίᾳ οὔτε ἀπαχθεὶς οὐδεὶς φανήσεται, οὔτε τῶν ἐχθρῶν
16 οὐδεὶς τετιμωρημένος, οὔτε τῶν φίλων εὖ πεπονθώς. καὶ
τοῦτο μὲν οὐκ ἄξιον θαυμάζειν· εὖ μὲν γὰρ ποιεῖν ἐν
ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ χαλεπὸν ἦν, ἐξαμαρτάνειν δὲ τῷ βουλο-
μένῳ ῥᾴδιον. οὐ τοίνυν οὐδ' εἰς τὸν κατάλογον Ἀθηναίων
καταλέξας οὐδένα φανήσομαι, οὐδὲ δίαιταν καταδιαι-
τησάμενος οὐδενός, οὐδὲ πλουσιώτερος ἐκ τῶν ὑμετέρων
γεγονὼς συμφορῶν. καίτοι εἰ τοῖς τῶν γεγενημένων κα-
κῶν αἰτίοις ὀργίζεσθε, εἰκὸς καὶ τοὺς μηδὲν ἡμαρτηκότας
17 βελτίους ὑφ' ὑμῶν νομίζεσθαι. καὶ μὲν δή, ὦ ἄνδρες δι-
κασταί, μεγίστην ἡγοῦμαι περὶ ἐμαυτοῦ τῇ δημοκρατίᾳ
πίστιν δεδωκέναι. ὅστις γὰρ τότε οὐδὲν ἐξήμαρτον οὕτω
πολλῆς δεδομένης ἐξουσίας, ἦ που νῦν σφόδρα προθυμηθή-
σομαι χρηστὸς εἶναι, εὖ εἰδὼς ὅτι, ἐὰν ἀδικῶ, παραχρῆ-

14, 3. οἱ δέκα Reiskius: οὐδὲ ς. 15, 5. κεχρῆσθαι Reiskius; libri χρῆσθαι. 16, 5. οὐδὲ δίαιταν] οὔτε δίαιταν C. 8. ὀργίζοισθε CX. 17, 4. διδομένης C.

μα δώσω δίκην. ἀλλὰ γὰρ τοιαύτην διὰ τέλους γνώμην ἔχω, ὥστ' ἐν ὀλιγαρχίᾳ μὲν μὴ ἐπιθυμεῖν τῶν ἀλλοτρίων, ἐν δημοκρατίᾳ δὲ τὰ ὄντα προθύμως εἰς ὑμᾶς ἀναλίσκειν.

18 Ἡγοῦμαι δ', ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐκ ἂν δικαίως ὑμᾶς μισεῖν τοὺς ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ οὐδὲν πεπονθότας κακόν, ἐξὸν ὀργίζεσθαι τοῖς εἰς τὸ πλῆθος ἐξημαρτηκόσιν, οὐδὲ τοὺς μὴ φυγόντας ἐχθροὺς νομίζειν, ἀλλὰ τοὺς ὑμᾶς ἐκβαλόντας, οὐδὲ τοὺς προθυμουμένους τὰ ἑαυτῶν σῶσαι, ἀλλὰ τοὺς τὰ τῶν ἄλλων ἀφῃρημένους, οὐδὲ οἵ τῆς σφετέρας αὐτῶν σωτηρίας ἕνεκα ἔμειναν ἐν τῷ ἄστει, ἀλλ' οἵ τινες ἑτέρους ἀπολέσαι βουλόμενοι μετέσχον τῶν πραγμάτων. εἰ δὲ οἴεσθε χρῆναι, οὓς ἐκεῖνοι παρέλιπον ἀδικοῦντες, ὑμεῖς ἀπολέσαι, οὐδεὶς τῶν πολιτῶν ἀπολειφθήσεται.

19 Σκοπεῖν δὲ χρὴ καὶ ἐκ τῶνδε, ὦ ἄνδρες δικασταί. πάντες γὰρ ἐπίστασθε ὅτι ἐν τῇ προτέρᾳ δημοκρατίᾳ τῶν τὰ τῆς πόλεως πραττόντων πολλοὶ μὲν τὰ δημόσια ἔκλεπτον, ἔνιοι δ' ἐπὶ τοῖς ὑμετέροις ἐδωροδόκουν, οἱ δὲ συκοφαντοῦντες τοὺς συμμάχους ἀφίστασαν. καὶ εἰ μὲν οἱ τριάκοντα τούτους μόνους ἐτιμωροῦντο, ἄνδρας ἀγαθοὺς καὶ ὑμεῖς ἂν αὐτοὺς ἡγεῖσθε· νῦν δέ, ὅτι ὑπὲρ τῶν ἐκείνοις ἡμαρτημένων τὸ πλῆθος κακῶς ποιεῖν ἠξίουν, ἠγανακτεῖτε, ἡγούμενοι δεινὸν εἶναι τὰ τῶν ὀλίγων ἀδικήματα

20 πάσῃ τῇ πόλει κοινὰ γίνεσθαι. οὐ τοίνυν ἄξιον χρῆσθαι τούτοις, οἷς ἐκείνους ἑωρᾶτε ἐξαμαρτάνοντας, οὐδὲ ἃ πάσχοντες ἄδικα ἐνομίζετε πάσχειν, ὅταν ἑτέρους ποιῆτε, δίκαια ἡγεῖσθαι, ἀλλὰ τὴν αὐτὴν κατελθόντες περὶ αὐτῶν γνώμην ἔχετε, ἥνπερ φεύγοντες περὶ ὑμῶν αὐτῶν εἴχετε· ἐκ τούτων γὰρ καὶ ὁμόνοιαν πλείστην ποιήσετε, καὶ ἡ πόλις ἔσται μεγίστη, καὶ τοῖς ἐχθροῖς ἀνιαρότατα ψηφιεῖσθε.

18, 2. οὐδὲν C: μηδὲν ς. 4. ἐχθροὺς] ἐκ τοῦ Χ. 5. ἐκβάλλοντας Χ. 8. οἵ τινες CX: εἴ τινες ς. 19, 3. μὲν] γὰρ C. 20, 4. ἡγεῖσθαι C: ἡγεῖσθε ς.

21 Ἐνθυμηθῆναι δὲ χρή, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ τῶν
ἐπὶ τῶν τριάκοντα γεγενημένων, ἵνα τὰ τῶν ἐχθρῶν
ἁμαρτήματα ἄμεινον ὑμᾶς ποιήσῃ περὶ τῶν ὑμετέρων
αὐτῶν βουλεύσασθαι. ὅτε μὲν γὰρ ἀκούοιτε τοὺς ἐν ἄστει
τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν, μικρὰς ἐλπίδας εἴχετε τῆς κα-
θόδου, ἡγούμενοι τὴν ἡμετέραν ὁμόνοιαν μέγιστον κακὸν
22 εἶναι τῇ ὑμετέρᾳ φυγῇ· ἐπειδὴ δὲ πυνθάνοισθε τοὺς μὲν
τρισχιλίους στασιάζοντας ἐκ τοῦ ἄστεος, τοὺς δὲ ἄλλους
πολίτας ἐκκεκηρυγμένους, τοὺς δὲ τριάκοντα μὴ τὴν
αὐτὴν γνώμην ἔχοντας, πλείους δ' ὄντας τοὺς ὑπὲρ
ἡμῶν δεδιότας ἢ τοὺς ὑμῖν πολεμοῦντας, τότ' ἤδη καὶ
κατιέναι προσεδοκᾶτε καὶ παρὰ τῶν ἐχθρῶν λήψεσθαι
δίκην. ταῦτα γὰρ τοῖς θεοῖς εὔχεσθε, ἅπερ ἐκείνους
ἑωρᾶτε ποιοῦντας, ἡγούμενοι διὰ τὴν τῶν τριάκοντα πονη-
ρίαν πολὺ μᾶλλον σωθήσεσθαι ἢ διὰ τὴν τῶν φευγόντων
23 δύναμιν κατιέναι. χρὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τοῖς
πρότερον γεγενημένοις παραδείγμασι χρωμένους βουλεύε-
σθαι περὶ τῶν μελλόντων ἔσεσθαι, καὶ τούτους ἡγεῖσθαι
δημοτικωτάτους, οἵτινες ὁμονοεῖν ὑμᾶς βουλόμενοι τοῖς
ὅρκοις καὶ ταῖς συνθήκαις ἐμμένουσι, νομίζοντες καὶ τῆς
πόλεως ταύτην ἱκανωτάτην εἶναι σωτηρίαν καὶ τῶν ἐχθρῶν
μεγίστην τιμωρίαν· οὐδὲν γὰρ ἂν εἴη αὐτοῖς χαλεπώτε-
ρον τούτων, ἢ πυνθάνεσθαι μὲν ἡμᾶς μετέχοντας τῶν
πραγμάτων, αἰσθάνεσθαι δὲ οὕτω διακειμένους τοὺς πο-
λίτας ὥσπερ μηδενὸς ἐγκλήματος πρὸς ἀλλήλους γεγε-
24 νημένου. χρὴ δὲ εἰδέναι, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι οἱ φεύ-
γοντες τῶν ἄλλων πολιτῶν ὡς πλείστους καὶ διαβεβλῆ-
σθαι καὶ ἠτιμῶσθαι βούλονται, ἐλπίζοντες τοὺς ὑφ' ὑμῶν
ἀδικουμένους ἑαυτοῖς ἔσεσθαι συμμάχους, τοὺς δὲ συκο-
φάντας εὐδοκιμεῖν δέξαιντ' ἂν παρ' ὑμῖν καὶ μέγα δύ-
νασθαι ἐν τῇ πόλει· τὴν γὰρ τούτων πονηρίαν ἑαυτῶν
ἡγοῦνται σωτηρίαν.

21, 2. τῶν post ἐπὶ om C. 6. κακὸν] ἀγαθὸν X. 22, 2. δὲ ἄλλους C: ἄλλους δὲ ς. 4. δ' om X. 5. ἡμῶν C: ὑμῶν ς. καὶ om C. 23, 3. τούτοις C.

5 Ἄξιον δὲ μνησθῆναι τῶν μετὰ τοὺς τετρακοσίους πρα-
γμάτων· εὖ γὰρ εἴσεσθε ὅτι, ἃ μὲν οὗτοι συμβουλεύουσιν,
οὐδεπώποτε ὑμῖν ἐλυσιτέλησεν, ἃ δ' ἐγὼ παραινῶ, ἀμ-
φοτέραις ἀεὶ ταῖς πολιτείαις συμφέρει. ἴστε γὰρ Ἐπι-
4 γένην καὶ Δημοφάνην καὶ Κλεισθένην ἰδίᾳ μὲν καρπω-
σαμένους τὰς τῆς πόλεως συμφοράς, δημοσίᾳ δὲ ὄντας
6 μεγίστων κακῶν αἰτίους. ἐνίων μὲν γὰρ ἔπεισαν ὑμᾶς
ἀκρίτων θάνατον καταψηφίσασθαι, πολλῶν δὲ ἀδίκως
δημεῦσαι τὰς οὐσίας, τοὺς δ' ἐξελάσαι καὶ ἀτιμῶσαι
τῶν πολιτῶν· τοιοῦτοι γὰρ ἦσαν ὥστε τοὺς μὲν ἡμαρτη-
κότας ἀργύριον λαμβάνοντες ἀφιέναι, τοὺς δὲ μηδὲν ἠδι-
κηκότας εἰς ὑμᾶς εἰσιόντες ἀπολλύναι. καὶ οὐ πρότε-
ρον ἐπαύσαντο, ἕως τὴν μὲν πόλιν εἰς στάσεις καὶ τὰς
μεγίστας συμφορὰς κατέστησαν, αὐτοὶ δ' ἐκ πενήτων
7 πλούσιοι ἐγένοντο. ὑμεῖς δὲ οὕτω διετέθητε ὥστε τοὺς μὲν
φεύγοντας κατεδέξασθε, τοὺς δ' ἀτίμους ἐπιτίμους ἐποιή-
σατε, τοῖς δ' ἄλλοις περὶ ὁμονοίας ὅρκους ὠμνύτε· τε-
λευτῶντες δὲ ἥδιον ἂν τοὺς ἐν τῇ δημοκρατίᾳ συκοφαν-
τοῦντας ἐτιμωρήσασθε ἢ τοὺς ἄρξαντας ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ.
καὶ εἰκότως, ὦ ἄνδρες δικασταί· πᾶσι γὰρ ἤδη φανερόν
ἐστιν ὅτι διὰ μὲν τοὺς ἀδίκως πολιτευομένους ἐν τῇ
ὀλιγαρχίᾳ δημοκρατία γίνεται, διὰ δὲ τοὺς ἐν τῇ δημο-
κρατίᾳ συκοφαντοῦντας ὀλιγαρχία δὶς κατέστη. ὥστε
οὐκ ἄξιόν ἐστι τούτοις χρῆσθαι πολλάκις συμβούλοις,
8 οἷς οὐδὲ ἅπαξ ἐλυσιτέλησε πειθομένοις. σκέψασθαι δὲ
χρὴ ὅτι καὶ τῶν ἐκ Πειραιῶς οἱ μεγίστην δόξαν ἔχοντες
καὶ μάλιστα κεκινδυνευκότες καὶ πλεῖστα ὑμᾶς ἀγαθὰ
εἰργασμένοι πολλάκις ἤδη τῷ ὑμετέρῳ πλήθει διεκελεύ-
σαντο τοῖς ὅρκοις καὶ ταῖς συνθήκαις ἐμμένειν, ἡγούμενοι
ταύτην δημοκρατίας εἶναι φυλακήν· τοῖς μὲν γὰρ ἐξ
ἄστεος ὑπὲρ τῶν παρεληλυθότων ἄδειαν ποιήσειν, τοῖς δ'

25, 5. Δημοφάνην CX: διοφάνη ς. 27, 1. ὥστε add C. 7. μὲν τοὺς C: τοὺς μὲν ς. 10. ἐστι add C. χρῆσθαι πολλάκις C: πολλάκις χρῆσθαι ς. 28, 2. Πειραιῶς] πειραιέως C et hic bis et § 33. 4. διεκελεύσαντο Taylorus: διελύσαντο ς. 5. τοῖς] ὥστε τοῖς C.

ἐκ Πειραιῶς οὕτω πλεῖστον χρόνον τὴν πολιτείαν πα-
29ραμεῖναι. οἷς ὑμεῖς πολὺ ἂν δικαιότερον πιστεύοιτε ἢ
τούτοις, οἳ φεύγοντες μὲν δι' ἑτέρους ἐσώθησαν, κατελ-
θόντες δὲ συκοφαντεῖν ἐπιχειροῦσιν. ἡγοῦμαι δ', ὦ ἄνδρες
δικασταί, τοὺς μὲν τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχοντας ἐμοὶ τῶν
ἐν ἄστει μεινάντων φανεροὺς γεγενῆσθαι καὶ ἐν δημοκρα-
30τίᾳ καὶ ἐν ὀλιγαρχίᾳ, ὁποῖοί τινές εἰσι πολῖται· τούτων
δ' ἄξιον θαυμάζειν, ὅ τι ἂν ἐποίησαν, εἴ τις αὐτοὺς εἴασε
τῶν τριάκοντα γενέσθαι, οἳ νῦν δημοκρατίας οὔσης ταὐτὰ
ἐκείνοις πράττουσι, καὶ ταχέως μὲν ἐκ πενήτων πλού-
σιοι γεγένηνται, πολλὰς δ' ἀρχὰς ἄρχοντες οὐδεμιᾶς εὐ-
θύνην διδόασιν, ἀλλ' ἀντὶ μὲν ὁμονοίας ὑποψίαν πρὸς ἀλ-
λήλους πεποιήκασιν, ἀντὶ δὲ εἰρήνης πόλεμον κατηγγέλ-
κασι, διὰ τούτους δὲ ἄπιστοι τοῖς Ἕλλησι γεγενήμεθα.
31καὶ τοσούτων κακῶν καὶ ἑτέρων πολλῶν ὄντες αἴτιοι,
καὶ οὐδὲν διαφέροντες τῶν τριάκοντα πλὴν ὅτι ἐκεῖνοι μὲν
ὀλιγαρχίας οὔσης ἐπεθύμουν ὧνπερ οὗτοι, οὗτοι δὲ δη-
μοκρατίας τῶν αὐτῶν ὧνπερ ἐκεῖνοι, ὅμως οἴονται χρῆναι
οὕτω ῥᾳδίως ὃν ἂν βούλωνται κακῶς ποιεῖν, ὥσπερ τῶν
μὲν ἄλλων ἀδικούντων, ἄριστοι δὲ ἄνδρες αὐτοὶ γεγενη-
32μένοι. καὶ τούτων μὲν οὐκ ἄξιον θαυμάζειν, ὑμῶν δέ, ὅτι
οἴεσθε μὲν δημοκρατίαν εἶναι, γίγνεται δὲ ὅ τι ἂν οὗτοι
βούλωνται, καὶ δίκην διδόασιν οὐχ οἱ τὸ ὑμέτερον πλῆθος
ἀδικοῦντες, ἀλλ' οἱ τὰ σφέτερα αὐτῶν μὴ διδόντες. καὶ
δέξαιντ' ἂν μικρὰν εἶναι τὴν πόλιν μᾶλλον ἢ δι' ἄλλους
33μεγάλην καὶ ἐλευθέραν, ἡγούμενοι νῦν μὲν διὰ τοὺς ἐκ
Πειραιῶς κινδύνους αὐτοῖς ἐξεῖναι ποιεῖν ὅ τι ἂν βού-
λωνται, ἐὰν δ' ὕστερον ὑμῖν δι' ἑτέρων σωτηρία γένηται,
τούτους μὲν ἐπιλύσεσθαι, ἐκείνους δὲ μέγα δυνήσε-
σθαι· ὥστε δι' αὐτὸ πάντες ἐμποδών εἰσιν, ἐάν τι δι'
34ἄλλων ἀγαθὸν ὑμῖν φαίνηται. τοῦτο μὲν οὖν οὐ χαλεπὸν

29, 5. ἐν δημοκρατίᾳ καὶ ἐν ὀλιγαρχίᾳ C: ἐν ὀλ. καὶ ἐν δημ. ς. 30, 4. πράττονται C. 31, 1. ὄντες ante κακῶν ponit C. 3. ὧνπερ οὗτοι, οὗτοι δὲ καὶ δημ. ς: ὥσπερ οὗτοι δὲ δημ. C. 4. ὅμως Reiskius: ὁμοίως ς. 33, 2. αὐτοὺς C. 3. ἑτέρου X. 4. τούτους] αὐτοὺς C. ἐπιλύσασθαι X. μέγα C: μεῖζον ς. 5. δι' C: τὸ ς.

τῷ βουλομένῳ κατανοῆσαι· αὐτοί τε γὰρ οὐκ ἐπιθυμοῦσι λανθάνειν, ἀλλ' αἰσχύνονται μὴ δοκοῦντες εἶναι πονηροί, ὑμεῖς τε τὰ μὲν αὐτοὶ ὁρᾶτε τὰ δ' ἑτέρων πολλῶν ἀκούετε. ἡμεῖς δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, δίκαιον μὲν ἡγούμεθ' εἶναι πρὸς πάντας ὑμᾶς τοὺς πολίτας ταῖς
5 συνθήκαις καὶ τοῖς ὅρκοις ἐμμένειν, ὅμως δέ, ὅταν μὲν ἴδωμεν τοὺς τῶν κακῶν αἰτίους δίκην διδόντας, τῶν τότε περὶ ἡμᾶς γεγενημένων μεμνημένοι συγγνώμην ἔχομεν, ὅταν δὲ φανεροὶ γένησθε τοὺς μηδὲν αἰτίους ἐξ ἴσου τοῖς ἀδικοῦσι τιμωρούμενοι, τῇ αὐτῇ ψήφῳ πάντας ἡμᾶς εἰς ὑπο . . . . . .

26.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΥΑΝΔΡΟΥ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑΣ.

. . . . . ἡγούμενος ἀκριβῆ νῦν τὴν δοκιμασίαν αὐτοὺς διὰ τὸν χρόνον ποιήσεσθαι, ἐπεὶ σύνοισθα πολλὰ καὶ δεινὰ εἰς αὐτοὺς ἐξημαρτηκώς, ὧν ἐπιλελῆσθαι καὶ οὐδ' ἀναμνησθήσεσθαι ἐνίους αὐτῶν νομίζεις. ὃ δὴ ἔγωγε καὶ ἀγανακτῶ, εἰ ταύτῃ τῇ ἐλπίδι εἰς ὑμᾶς ἥκει πιστεύων, ὥσπερ ἄλλων μέν τινων ὄντων τῶν ἠδικημένων, ἑτέρων δὲ τῶν ταῦτα διαψηφιουμένων, ἀλλ' οὐκ ἀμφότερα τῶν
2 αὐτῶν καὶ πεπονθότων καὶ ἀκουσομένων. αἴτιοι δὲ τούτων ὑμεῖς ἐστέ· οὐ γὰρ ἐνθυμεῖσθε ὅτι οὗτοι μέν, ὅτε ἡ πόλις ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων ἤρχετο, οὐδὲ τῆς αὐτῆς δουλείας ὑμῖν μεταδοῦναι ἠξίωσαν, ἀλλὰ καὶ τῆς πόλεως ἐξήλασαν, ὑμεῖς δ' ἐλευθέραν αὐτὴν ποιήσαντες οὐ μόνον τῆς ἐλευθερίας αὐτοῖς ἀλλὰ καὶ τοῦ δικάζειν καὶ τοῦ ἐκκλησιάζειν περὶ τῶν κοινῶν μετέδοτε, ὥστε εἰ-
3 κότως ὑμῶν ταύτην τὴν εὐήθειαν καταγινώσκουσιν. ὧν

v. 1. κατανοῆσαι C: κατηγορῆσαι ς. τε Reiskius: δὲ ς.
35, 2. διδωκότας C. 3. ὑμᾶς C. 5. ἡμᾶς εἰς ὑπο CX: εἰς ς. post ὑπο C lacunam habet paginarum 2½. Tit. 1. Titulum om CIKX. § 1, 2. ποιήσεσθαι C: ποιήσασθαι ς. 4. ἔγωγε CX: ἀγωνιῶ ς. 6. ὄντων om C. 7. ἀμφοτέρων C et fortasse X.
2, 4. ἡμῖν C: ἡμῖν ς. 3, 1. καταγινώσκουσιν] οὗτοι γινώσκουσιν Aldina.

εἷς οὗτος ὢν οὐκ ἀγαπᾷ εἴ τις αὐτὸν ἐᾷ τούτων μετέχειν, ἀλλὰ καὶ πρὶν ἐκείνων δοῦναι δίκην πάλιν ἄρχειν ἀξιοῖ. καὶ νυνὶ αὐτὸν ἀκούομεν, ὑπὲρ ὧν αὐτοῦ κατηγοροῦμεν, διὰ βραχέων ἀπολογήσεσθαι, ἐπισύροντα τὰ πράγματα καὶ διακλέπτοντα τῇ ἀπολογίᾳ τὴν κατηγορίαν, λέξειν δὲ ὡς πολλὰ εἰς τὴν πόλιν ἀνηλώκασι καὶ φιλοτίμως λελειτουργήκασι καὶ νίκας πολλὰς καὶ καλὰς ἐν δημοκρατίᾳ νενικήκασι, καὶ ὅτι αὐτὸς κόσμιός ἐστι καὶ οὐχ ὁρᾶται ποιῶν ἃ ἕτεροι ἐνταῦθα τολμῶσιν,
4 ἀλλὰ τὰ ἑαυτοῦ πράττειν ἀξιοῖ. ἐγὼ δὲ πρὸς τούτους τοὺς λόγους οὐ χαλεπὸν οἶμαι ἀντειπεῖν, πρὸς μὲν τὰς λειτουργίας, ὅτι κρείττων ἦν ὁ πατὴρ αὐτοῦ μὴ λειτουργήσας ἢ τοσαῦτα τῶν ἑαυτοῦ ἀναλώσας· διὰ γὰρ ταῦτα πιστευθεὶς ὑπὸ τοῦ δήμου κατέλυσε τὴν δημοκρατίαν, ὥστ' εἶναι ταῦτα τὰ ἔργα ἀειμνηστότερα ἢ τὰ ἐκ τῶν
5 λειτουργιῶν αὐτῷ ἀναθήματα· πρὸς δὲ τὴν ἡσυχιότητα τὴν τούτου, ὅτι οὐ νῦν δεῖ αὐτὸν ἐξετάζειν εἰ σώφρων ἐστίν, ὅτ' αὐτὸν οὐκ ἔξεστιν ἀσελγαίνειν, ἀλλ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον σκοπεῖν, ἐν ᾧ ἐξὸν ὁποτέρως ἐβούλετο ζῆν εἵλετο παρανόμως πολιτευθῆναι. τοῦ μὲν γὰρ νῦν μηδὲν ἐξαμαρτάνειν οἱ κωλύσαντες αἴτιοι, τῶν δὲ τότε γεγενημένων ὁ τούτου τρόπος καὶ οἱ τούτῳ ἐπιτρέπειν ἀξιοῦντες. ὥστε ἂν ἐκ τούτων δοκιμάζεσθαι ἀξιοῖ, ταῦτα χρὴ ὑπολαμβάνειν, μὴ εὐήθεις αὐτῷ εἶναι δοκῆτε.

6 Ἂν δὲ καὶ ἐπὶ τοιόνδε λόγον τράπωνται, ὡς ὁ χρόνος οὐκ ἐγχωρεῖ ἄλλον ἀποκληρῶσαι, ἀλλ' ἀνάγκη, ἐὰν αὐτὸν ἀποδοκιμάσητε, ἄθυτα τὰ πάτρια ἱερὰ γίγνεσθαι, τάδ' ἐνθυμήθητε, ὅτι πάλαι ὁ χρόνος ἤδη παρελήλυθεν. ἡ γὰρ αὔριον ἡμέρα μόνη λοιπὴ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐστίν, ἐν δὲ ταύτῃ τῷ Διὶ τῷ σωτῆρι θυσία γίγνεται, δικαστήριον δὲ
7 παρὰ τοὺς νόμους οὐ δυνατὸν κληρωθῆναι. εἰ δὲ ταῦτα

v. 3. νυνὶ] νῦν C. ὑπὲρ] malim ὑπὲρ μέν. 4. διὰ] οὐ διὰ C, ὧν διὰ X. ἀπολογήσασθαι X. 4, 3. κρείττων] vid. Lobeck. ad Soph. Ajac. 634. 5, 6. γεγενημένων C: γενομένων ς. 9. δοκεῖτε X.
6, 5. μόνη λοιπὴ] vid. Hemsterhus. ad Aristophan. Plut. p. 460 b.
7, 1. οὐ add C. κληρωθῆναι Marklandus: πληρωθῆναι ς.

πάνθ' οὗτος ὥστε γενέσθαι διαπέπρακται, τί προσδο-
κᾶτε δοκιμασθέντ' αὐτὸν ποιήσειν, εἰ τὴν ἐξιοῦσαν ἀρχὴν
πέπεικεν αὐτοῦ ἕνεκα παρανομῆσαι; ἆρ' ἂν ὀλίγα τοιαῦτα
ἐν τῷ ἐνιαυτῷ διαπράξασθαι; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐκ ἂν οἶμαι.
8 ἔστι δ' ὑμῖν οὐ τοῦτο μόνον σκεπτέον, ἀλλὰ καὶ πότερον
εὐσεβέστερον τὸν βασιλέα καὶ τοὺς συνάρχοντας τὰ
ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος ἄρξειν ἱερὰ θῦσαι, ὡς καὶ πρότερον
ἤδη γεγένηται, ἢ καὶ τοῦτον, ὃν οὐδὲ καθαρὸν εἶναι τὰς
χεῖρας οἱ εἰδότες μεμαρτυρήκασι, καὶ πότερον ὑμεῖς ὠμό-
σατε εἰς τὴν ἀρχὴν ἀδοκίμαστον καταστήσειν, ἢ δοκιμά-
σαντες τὸν ἄξιον τῆς ἀρχῆς στεφανώσειν. ταῦτα γὰρ
9 σκοπεῖσθε· κἀκεῖνο ἐνθυμεῖσθε, ὅτι ὁ θεὶς τὸν περὶ τῶν δο-
κιμασιῶν νόμον οὐχ ἥκιστα [περὶ] τῶν ἐν ὀλιγαρχίᾳ
ἀρξάντων ἕνεκεν ἔθηκεν, ἡγούμενος δεινὸν εἶναι, εἰ δι' οὓς
ἡ δημοκρατία κατελύετο, οὗτοι ἐν αὐτῇ [τῇ πολιτείᾳ]
πάλιν ἄρξουσι, καὶ κύριοι γενήσονται τῶν νόμων καὶ τῆς
πόλεως, ἣν πρότερον προλαβόντες οὕτως αἰσχρῶς καὶ
δεινῶς ἐλωβήσαντο. ὥστ' οὐκ ἄξιον τῆς δοκιμασίας ὀλι-
γώρως ἔχειν, οὐδὲ μικρὸν ἡγουμένους τὸ πρᾶγμα μὴ
φροντίζειν αὐτῆς, ἀλλὰ φυλάττειν· ὡς ἐν τῷ ἕκαστον
δικαίως ἄρχειν ἥ τε πολιτεία καὶ τὸ ἄλλο πλῆθος τὸ
10 ὑμέτερον σώζεται. εἰ μὲν δὴ βουλεύσων νυνὶ ἐδοκιμά-
ζετο καὶ ὡς ἱππευκότος αὐτοῦ ἐπὶ τῶν τριάκοντα ἅρμα
ἐν ταῖς σανίσιν ἐνεγέγραπτο, καὶ ἄνευ κατηγόρου ἂν αὐ-
τὸν ἀπεδοκιμάζετε· νυνὶ δέ, ὅτε μὴ μόνον ἱππευκὼς
[μηδὲ βεβουλευκὼς] ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ πλῆθος ἐξημαρ-
τηκὼς φαίνεται, οὐκ ἂν ἄτοπον ποιήσαιτε, εἰ μὴ τὴν αὐ-
11 τὴν γνώμην ἔχοντες περὶ αὐτοῦ φανεῖσθε; καὶ μὲν δὴ
βουλεύειν γε δοκιμασθεὶς πεντακοσιοστὸς ὢν μετὰ τῶν
ἄλλων ἐνιαυτὸν ἂν μόνον ἐβούλευσεν, ὥστε καὶ εἴ τι ἐν

v. 1. προσδοκᾶτε C: προσδοκῆσαι δεῖ ς. 2. ἐξιοῦσαν Scaliger: ἀξιοῦσαν ς. 8, 4. καὶ post ἢ delendum censeo. 9, 3. ἕνεκα C. 10, 1. δὴ add C. ἐδοκιμάζετε X, add C ἅτε βεβουλευκότος. 2. ἅρμα] ὄνομα Schottus, τοὔνομα Reiskius Animadv. p. 92. 4. νυνὶ C: νῦν ς. 5. μηδὲ βεβουλευκὼς om C. 11, 1. φανεῖσθε] libri φανοῖσθε. 3. ἐβούλευσας X.

τούτῳ τῷ χρόνῳ ἐξαμαρτάνειν ἐβούλετο, ῥᾳδίως ἂν ὑπὸ τῶν ἄλλων ἐκωλύετο. ταύτης δὲ τῆς ἀρχῆς ἀξιοῖ μόνος αὐτὸς καθ' αὑτὸν ἄρχειν, καὶ μετὰ τῆς ἐν Ἀρείῳ πάγῳ βουλῆς τὸν ἅπαντα χρόνον τῶν μεγίστων κύριος γενέ-
12σθαι· ὥστε ὑμῖν καθήκειν περὶ ταύτης τῆς ἀρχῆς ἀκριβεστέραν τὴν δοκιμασίαν ἢ περὶ τῶν ἄλλων ἀρχῶν ποιεῖσθαι. εἰ δὲ μή, πῶς οἴεσθε τὸ ἄλλο πλῆθος τῶν πολιτῶν διακείσεσθαι, ὅταν αἴσθωνται, ὃν προσῆκε δίκας τῶν ἡμαρτημένων διδόναι, τοῦτον ὑφ' ὑμῶν τοιαύτης ἀρχῆς ἠξιωμένον; καὶ φόνου δίκας δικάζοντα, ὃν ἔδει αὐτὸν ὑπὸ τῆς ἐν Ἀρείῳ πάγῳ βουλῆς κρίνεσθαι; καὶ πρὸς τούτοις ἴδωσιν ἐστεφανωμένον, καὶ ἐπικλήρων καὶ ὀρφανῶν κύριον γεγενημένον, ὧν ἐνίοις αὐτὸς οὗτος τῆς ὀρφα-
13νίας αἴτιος γεγένηται; ἆρ' οὐκ οἴεσθε χαλεπῶς αὐτοὺς διακείσεσθαι καὶ ὑμᾶς αὐτῶν αἰτίους ἡγήσεσθαι, ὅταν γένωνται ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις, ἐν οἷς αὐτῶν πολλοὶ εἰς τὸ δεσμωτήριον ἀπήγοντο καὶ ἄκριτοι ὑπὸ τούτων ἀπώλλυντο καὶ φεύγειν τὴν σφετέραν αὐτῶν ἠναγκάζοντο, κἀκεῖνο προσενθυμηθῶσιν, ὅτι ὁ αὐτὸς οὗτος ἀνὴρ Θρασύβουλος αἴτιος γεγένηται Λεωδάμαντά τε ἀποδοκιμασθῆναι καὶ τοῦτον δοκιμασθῆναι, τοῦ μὲν κατήγορος γενόμενος, ὑπὲρ τούτου δὲ ἀπολογήσασθαι παρασκευασάμενος, ὃς ὅπως πρὸς τὴν πόλιν διέκειτο καὶ πόσων
14αἴτιος αὐτῇ κακῶν γεγένηται . . . . ἢ πειθόμενοι πῶς ἂν οἴεσθε διαβληθῆναι; τότε μὲν γὰρ ὑμᾶς ᾤοντο ὀργισθέντας Λεωδάμαντα ἀποδοκιμάσαι· ἐὰν δὲ αὐτὸν δοκιμάσητε, εὖ εἴσονται ὅτι οὐ δικαίᾳ γνώμῃ περὶ αὐτοῦ κέχρησθε. ἔστι δὲ τούτοις μὲν πρὸς ὑμᾶς ἀγών, ὑμῖν δὲ πρὸς ἅπασαν τὴν πόλιν, ἣ σκοπεῖ νυνὶ τίνα ὑμεῖς γνώμην περὶ

v. 4. κύριος] κύριός τε X. 12, 3. πῶς] ὡς X. 6. ὃν om X. 9. αὐτὸς οὗτος C, αὐτὸς ὢν οὗτος X: αὐτὸς ὢν τοιοῦτος ς. 13, 1. οὐκ Stephanus: libri οὖν. χαλεπῶς αὐτοὺς C: αὐτοὺς χαλεπῶς ς. 2. διακεῖσθαι X. ἡγήσασθαι X. 6. κἀκεῖνοι X. 7. τε] γε CX. 10. ὃς add C: quo auctore et διέκειτο reposui pro ς διακεῖσθαι. mutilus est locus. 14, 2. οἴησθε C. τότε — ἀποδοκιμάσαι C: ὅτι — ἀποδοκιμάσητε ς. 6. ἣ σκοπεῖν pr X.

5 αὐτῆς ἕξετε. καὶ μηδεὶς ὑμῶν ἡγείσθω με Λεωδάμαντι
χαριζόμενον κατηγορεῖν Εὐάνδρου, ὅτι φίλος ὢν τυγχάνει,
ἀλλ' ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τῆς πόλεως προνοούμενον. ῥᾴδιον δ'
ἐξ αὐτοῦ τοῦ πράγματος μαθεῖν. Λεωδάμαντι γὰρ
συμφέρει τοῦτον δοκιμασθῆναι, οὕτω γὰρ ὑμεῖς μάλιστα
διαβληθήσεσθε, καὶ δόξετε ἀντὶ δημοτικῶν ἀνθρώπων ὀλι-
γαρχικοὺς εἰς τὰς ἀρχὰς καθιστάνειν. καὶ εἰ μὲν τόνδε
ἀποδοκιμάσετε, δόξετε κἀκεῖνον δικαίως ἂν ἀποδοκιμά-
σαι· ἐὰν δὲ μὴ τόνδε, οὐδ' ἐκεῖνον δικαίως.
6 Καίτοιγε αὐτὸν ἀκούω λέξειν ὡς οὐ περὶ αὐτοῦ μόνον
ἡ δοκιμασία ἐστίν, ἀλλὰ περὶ πάντων τῶν ἐν ἄστει μει-
νάντων, καὶ τοὺς ὅρκους καὶ τὰς συνθήκας ὑμᾶς ὑπο-
μνήσειν, ὡς ἐκ τούτων προσληψόμενον αὐτὸν δοκιμαστὰς
τοὺς ἐν ἄστει μείναντας. ἐγὼ δ' ὑπὲρ τοῦ πλήθους βρα-
χέα πρὸς αὐτὸν εἰπεῖν βούλομαι, ὅτι ὁ δῆμος οὐ τὴν αὐ-
τὴν γνώμην ἔχει περὶ πάντων τῶν ἐν ἄστει μεινάντων,
ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν τοιαῦτα ἐξαμαρτανόντων οἵαν ἐγώ
7 φημι δεῖν, περὶ δὲ τῶν ἄλλων τὴν ἐναντίαν. τεκμήριον δέ·
οὐ γὰρ ἐλάττους τούτων ἡ πόλις τετίμηκε τῶν ἐπὶ Φυλὴν ἐλ-
θόντων καὶ τὸν Πειραιᾶ καταλαβόντων. εἰκότως. τοὺς μὲν
γὰρ ἴσασιν ὁποῖοί τινες ἐν δημοκρατίᾳ μόνῃ γεγένηνται,
ὁποῖοι δ' ἂν τινες ἐν ὀλιγαρχίᾳ γένοιντο, οὔπω πεῖραν εἰ-
λήφασι· παρὰ δὲ τούτων ἑκατέρας τῆς πολιτείας ἱκανὴν
8 βάσανον ἔχουσιν, ὥστ' εἰκότως πιστεύειν. καὶ ἡγοῦνταί
γε διὰ μὲν τοὺς τοιούτους τοὺς συλληφθέντας τότε ἀπο-
θανεῖν, διὰ δὲ τοὺς ἄλλους τοὺς συλληφθέντας ἐκφεύγειν,
ἐπεὶ εἴ γε τὴν αὐτὴν γνώμην ἅπαντες ἔσχον, οὔτ' ἂν φυ-
γὴ οὔτ' ἂν κάθοδος οὔτ' ἄλλο οὐδὲν ἂν τῶν γεγενημένων
9 τῇ πόλει συνέβη. ἀλλὰ καὶ τὸ ἄλογον δοκοῦν εἶναι
παρά τισιν, ὅπως ποτὲ πολλοὶ ὄντες ὑπ' ὀλίγων τῶν ἐν
Πειραιεῖ ἡττήθησαν, οὐδαμόθεν ἄλλοθεν ἢ ἐκ τῆς τούτων

15, 4. Λεωδάμαντι CX: Λαοδάμαντι ς. 7. καὶ εἰ μὲν τόνδε ἀποδοκιμάσετε, δόξετε κἀκεῖνον C: ὑμῖν δὲ τόνδε ἀποδοκιμάσαι, δόξετε γὰρ κἀκεῖνον ς. 9. μὴ C: μηδὲ ς. οὐδ'] οὐ X. 18, 2. τοὺς post τοιούτους add Marklandus. 19, 1. δοκοῦν C: δοκεῖ ς.

προνοίας γεγένηται· οὗτοι γὰρ εἵλοντο μετὰ τῶν κατελ-
θόντων πολιτεύεσθαι μᾶλλον ἢ μετὰ τῶν τριάκοντα Λα-
20 κεδαιμονίοις δουλεύειν. τοιγάρτοι ἀντὶ τούτων αὐτοὺς
ὁ δῆμος ταῖς μεγίσταις τιμαῖς τετίμηκεν, ἱππαρχεῖν
καὶ στρατηγεῖν καὶ πρεσβεύειν ὑπὲρ αὐτῶν αἱρούμενοι·
καὶ οὐδέποτε αὐτοῖς μετεμέλησε. καὶ διὰ μέν γε τοὺς
πολλὰ ἐξαμαρτόντας τὰς δοκιμασίας εἶναι ἐψηφίσαντο, διὰ
δὲ τοὺς μηδὲν τοιοῦτον πράξαντας τὰς συνθήκας ἐποιή-
σαντο τοιαύτας, οἵας ἐγὼ ὑπὲρ τοῦ δήμου ἀποκρίνομαι.
21 Ὑμέτερον δὴ ἔργον ἐστίν, ὦ ἄνδρες βουλευταί, σκέψα-
σθαι ποτέρῳ ἂν πειθόμενοι περὶ τῆς δοκιμασίας ταύτης
ἄμεινον βουλεύσαισθε, πότερον ἐμοὶ ἢ Θρασυβούλῳ, ὃς
αὐτῷ ἀπολογήσεται. περὶ μὲν οὖν ἐμοῦ ἢ τοῦ πατρὸς ἢ
τῶν προγόνων οὐδὲν οὗτος εἰπεῖν ἕξει εἰς μισοδημίαν.
οὔτε γὰρ ὡς ὀλιγαρχίας μετέσχον (ὕστερον γὰρ τῶν
χρόνων τούτων ἀνὴρ εἶναι ἐδοκιμάσθην), οὔθ' ὡς ὁ πατὴρ
(πρὸ γὰρ τῶν στάσεων πολὺ ἐν Σικελίᾳ ἄρχων ἐτελεύτη-
22 σεν)· οὐδ' ὡς οἱ πρόγονοι ὑπὸ τοῖς τυράννοις ἐγένοντο·
στασιάζοντες γὰρ πρὸς αὐτοὺς τὸν ἅπαντα χρόνον διετέ-
λεσαν. ἀλλὰ μὲν δὴ οὐδὲ τὴν οὐσίαν ἡμᾶς ἐν τῷ πολέμῳ
φήσει κτήσασθαι, εἰς δὲ τὴν πόλιν οὐδὲν ἀνηλωκέναι·
πᾶν γὰρ τοὐναντίον ἐν εἰρήνῃ μὲν ὀγδοηκοντατάλαντος
ἡμῶν ὁ οἶκος ἐγένετο, εἰς δὲ τὴν τῆς πόλεως σωτηρίαν ἐν
23 τῷ πολέμῳ ἅπας ἀνηλώθη. ἐγὼ δὲ περὶ τούτου τρία ἕξω
εἰπεῖν τηλικαῦτα τὸ μέγεθος, ὥστ' ἄξιον εἶναι ἕκαστον
ἔργον θανάτου, πρῶτον μὲν ὅτι τὴν ἐν Βοιωτοῖς πολι-
τείαν χρήματα λαβὼν μετέστησε καὶ τῆς συμμαχίας
ὑμᾶς ταύτης ἀπεστέρησεν, ἔπειτα ὅτι τὰς ναῦς προὔδωκε
καὶ τὴν πόλιν περὶ σωτηρίας βουλεύεσθαι πεποίηκεν,
24 ἔπειτα ὅτι παρὰ τῶν αἰχμαλώτων, οὓς αὐτὸς ἀπώ-
λεσε, τριάκοντα μνᾶς ἐσυκοφάντησεν, οὐ φάσκων αὐτοὺς
λύσεσθαι, εἰ μὴ τοῦτο αὐτῷ παρὰ σφῶν αὐτῶν παρά-

20, 5. πολλὰ Reiskius; libri πολλούς. 21, 7. οὔθ' Reiskius; libri οὐδ'. 22, 6. πᾶν] πάντα X. 23, 3. μὲν] μὲν γὰρ C. 5. ὑμᾶς C: ἡμᾶς ς. 24, 1. παρὰ] περὶ C. 3. αὐτῷ] αὐτὸ C.

σχοιεν. συνειδότες οὖν ἡμῶν ἑκατέρων τὸν βίον, πρὸς ταῦτα βουλεύεσθε ὁποτέρῳ χρὴ πιστεύειν περὶ τῆς Εὐάνδρου δοκιμασίας, καὶ οὕτως οὐκ ἐξαμαρτήσεσθε.

27.

ΚΑΤΑ ΕΠΙΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΥΜΠΡΕΣΒΕΥΤΩΝ ΕΠΙΛΟΓΟΣ.

Κατηγόρηται μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Ἐπικράτους ἱκανὰ καὶ τῶν συμπρεσβευτῶν· ἐνθυμεῖσθαι δὲ χρὴ ὅτι πολλάκις ἠκούσατε τούτων λεγόντων, ὁπότε βούλοιντό τινα ἀδίκως ἀπολέσαι, ὅτι, εἰ μὴ καταψηφιεῖσθε ὧν αὐ-
2τοὶ κελεύουσιν, ὑπολείψει ὑμᾶς ἡ μισθοφορά. καὶ νῦν οὐ-
δὲν ἧττον ἐνδεῖ, ὥστε τὸ μὲν πλῆθος καὶ ἡ αἰσχύνη ἡ διὰ τούτων ὑμῖν γίγνεται, ἡ δ' ὠφέλεια τούτοις· πεπείρανται γὰρ ὅτι, ὁπότε ἂν οὗτοι καὶ οἱ τούτων λόγοι δοκῶσιν αἴτιοι εἶναι ψηφιεῖσθαι ὑμᾶς παρὰ τὸ δίκαιον, ῥᾳδίως παρὰ τῶν ἀδικούντων χρήματα λαμβά-
3νουσι. καίτοι τίνα χρὴ ἐλπίδα ἔχειν σωτηρίας, ὁπόταν ἐν χρήμασιν ᾖ καὶ σωθῆναι τῇ πόλει καὶ μή, ταῦτα δὲ οὗτοι φύλακες ὑφ' ὑμῶν καταστάντες, οἱ τῶν ἀδικούντων κολασταί, κλέπτωσί τε καὶ καταδωροδοκῶσι; καὶ οὐ νῦν πρῶτον ὤφθησαν ἀδικοῦντες, ἀλλὰ καὶ πρότερον ἤδη
4δώρων ἐκρίθησαν. καὶ ὑμῖν ἔχω ἐπικαλέσαι ὅτι τοῦ αὐτοῦ ἀδικήματος ὀνομάσαντος μὲν κατεψηφίσασθε, τούτου δὲ ἀπεψηφίσασθε, τοῦ αὐτοῦ ἀνδρὸς ἁπάντων κατηγοροῦντος καὶ τῶν αὐτῶν καταμαρτυρούντων, οἳ οὐχ ἑτέρων ἤκουσαν, ἀλλ' αὐτοὶ ἦσαν οἱ περὶ τῶν χρημάτων
5καὶ τῶν δώρων πρὸς τούτους πράττοντες. καίτοι τοῦτο

Tit. v. 2. ΕΠΙΛΟΓΟΣ] ἐπίλογος ὡς Θεόδωρος CX. §2, 2. post ἧττον cum C omisi τοσοῦτον. πλῆθος] ὄνειδος Marklandus. 3. ὑμῖν C: ἡμῖν ς. 3, 4. κλέπτουσί τε καὶ καταδωροδοκοῦσιν C. 4, 2. ὀνομάσαντος] Ὀνοσάνδρου vel Ὀνομακρίτου Reiskius (Animadv. p. 93.), ὄντος Μνάσωνος Marklandus. 3. ἀπεψηφίσασθε] ἀποψηφίσασθαι X. τοῦ αὐτοῦ ἀνδρὸς ἁπάντων κατηγοροῦντος CX, τοῦ αὐτοῦ ἀνδρὸς ἀμφοῖν κατηγοροῦντος Schottus: τοῦ ἀνδρὸς ἁπάντων κατηγορούντων ς. 5. ἀλλ' αὐτοὶ C, αὐτοὶ X: αὐτοὶ δὲ ς.

ἅπαντες ἐπίστασθε, ὅτι οὐχ ὅταν τοὺς μὴ δυναμένους λέγειν κολάζητε, τότε ἔσται παράδειγμα τοῦ μὴ ὑμᾶς ἀδικεῖν, ἀλλ' ὁπόταν παρὰ τῶν δυναμένων δίκην λαμβάνητε, τότε πάντες παύσονται ἐπιχειροῦντες εἰς ὑμᾶς
6ἐξαμαρτάνειν. νῦν δ' ἀσφαλῶς αὐτοῖς ἔχει τὰ ὑμέτερα κλέπτειν. ἂν μὲν γὰρ λάθωσιν, ἀδεῶς αὐτοῖς ἔξουσι χρῆσθαι· ἂν δὲ ὀφθῶσιν, ἢ μέρει τῶν ἀδικημάτων τὸν κίνδυνον ἐξεπρίαντο, ἢ εἰς ἀγῶνα καταστάντες τῇ αὐτῶν δυνάμει ἐσώθησαν. νῦν τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, παράδειγμα ποιήσετε τοῖς ἄλλοις δικαίοις εἶναι, παρὰ τούτων
7δίκην λαβόντες. ἥκουσι δὲ πάντες οἱ τὰ τῆς πόλεως πράττοντες οὐχ ἡμῶν ἀκροασόμενοι, ἀλλ' ὑμᾶς εἰσόμενοι ἥντινα γνώμην περὶ τῶν ἀδικούντων ἕξετε. ὥστ' εἰ μὲν ἀποψηφιεῖσθε τούτων, οὐδὲν δεινὸν δόξει αὐτοῖς εἶναι ὑμᾶς ἐξαμαρτήσαντας ἐκ τῶν ὑμετέρων ὠφελεῖσθαι· ἐὰν δὲ καταψηφισάμενοι θανάτου τιμήσητε, τῇ αὐτῇ ψήφῳ τούς τε ἄλλους κοσμιωτέρους ποιήσετε ἢ νῦν εἰσί, καὶ
8παρὰ τούτων δίκην εἰληφότες ἔσεσθε. ἡγοῦμαι δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐδ' εἰ μὴ προθέντες αὐτοῖς κρίσιν, ἢ ἀπολογουμένων μὴ ἐθελήσαντες ἀκοῦσαι, καταψηφισάμενοι τῶν ἐσχάτων τιμήσαιτε, οὐκ ἂν ἀκρίτους αὐτοὺς ἀπολωλέναι, ἀλλὰ τὴν προσήκουσαν δίκην δεδωκέναι. οὐ γὰρ οὗτοι ἄκριτοί εἰσι, περὶ ὧν ἂν ὑμεῖς εἰδότες τὰ πραχθέντα ψηφίσησθε, ἀλλ' οἵτινες ἂν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν διαβληθέντες περὶ ὧν ὑμεῖς μὴ ἴστε, ἀκροάσεως μὴ τύχωσι. τούτων δὲ τὰ μὲν πράγματα κατηγορεῖ, ἡμεῖς δὲ κατα-
9μαρτυροῦμεν· καὶ οὐ τοῦτο δέδοικα, ὡς ἐὰν ἀκροᾶσθε αὐτῶν ἀποψηφιεῖσθε· ἀλλ' οὐκ ἂν ἡγοῦμαι αὐτοὺς δίκην ἀξίαν δεδωκέναι, εἰ ἀκροασάμενοι αὐτῶν καταψηφίσαισθε. πῶς γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, οἷς οὐδὲ ταὐτὰ καὶ ὑμῖν συμφέρει; οὗτοι μὲν γὰρ ἐν τῷ πολέμῳ ἐκ πενήτων πλούσιοι γεγόνασιν ἐκ τῶν ὑμετέρων, ὑμεῖς δὲ διὰ

v. 4. τότε πάντες] τοὺς πάντας X. 8, 2. αὐτοῖς κρίσιν C, αὐτοὺς κρίσιν X: αὐτοὺς εἰς κρίσιν ς. 4. τιμήσατε C. 7. οἵ τινες CX: εἴ τινες ς.

o τούτους πένητες. καίτοι οὐ ταῦτα ἀγαθῶν δημαγωγῶν
ἐστί, τὰ ὑμέτερα ἐν ταῖς ὑμετέραις συμφοραῖς λαμβά-
νειν, ἀλλὰ τὰ ἑαυτῶν ὑμῖν διδόναι. καὶ γάρ τοι εἰς
τοσοῦτον ἥκομεν, ὥσθ᾽ οἱ πρότερον ἐν τῇ εἰρήνῃ οὐδὲ σφᾶς
αὐτοὺς ἐδύναντο τρέφειν, νῦν ὑμῖν εἰσφορὰν εἰσφέρουσι καὶ
1 χορηγοῦσι καὶ οἰκίας μεγάλας οἰκοῦσι. καίτοι ἑτέροις
ὑμεῖς ἔστιν ὅτε τὰ πατρῷα κεκτημένοις ταῦτα ποιοῦσιν
ἐφθονεῖτε. νῦν δ᾽ οὕτως ἡ πόλις διάκειται, ὥστε οὐκέτι
ὧν οὗτοι κλέπτουσιν ὀργίζεσθε, ἀλλ᾽ ὧν αὐτοὶ λαμβάνετε
χάριν ἴστε, ὥσπερ ὑμεῖς τὰ τούτων μισθοφοροῦντες, ἀλλ᾽
2o οὐ τούτων τὰ ὑμέτερα κλεπτόντων. τὸ δὲ πάντων ὑπερ-
φυέστατον, ὅτι ἐν μὲν τοῖς ἰδίοις οἱ ἀδικούμενοι δακρύ-
ουσι καὶ ἐλεεινοί εἰσιν, ἐν δὲ τοῖς δημοσίοις οἱ μὲν ἀδι-
κοῦντες ἐλεεινοί, ὑμεῖς δ᾽ οἱ ἀδικούμενοι ἐλεεῖτε. καὶ νῦν
ἴσως ποιήσουσιν ἅπερ καὶ πρότερον ἦσαν εἰθισμένοι, καὶ
δημόται καὶ φίλοι κλαίοντες ἐξαιτήσονται αὐτοὺς παρ᾽
3 ὑμῶν. ἐγὼ δ᾽ οὕτως ἀξιῶ γενέσθαι· εἰ μὲν ἀδικεῖν τού-
9 τους ″ μηδὲν νομίζουσιν, ἀποδείξαντας ὡς ψευδῆ τὰ κατη-
γορημένα, οὕτω πείθειν ὑμᾶς ἀποψηφίσασθαι· εἰ δὲ νο-
μίσαντες ἀδικεῖν αἰτήσονται, δῆλον ὅτι τοῖς ἀδικοῦσιν
εὐνούστεροί εἰσιν ἢ ὑμῖν τοῖς ἀδικουμένοις, ὥστε οὐ χάρι-
4 τος ἄξιοι τυχεῖν ἀλλὰ τιμωρίας, ὁπόταν ὑμεῖς δύνησθε. ἔτι
δὲ τοὺς αὐτοὺς ἡγεῖσθαι χρὴ καὶ τῶν κατηγόρων σφόδρα
δεήσεσθαι, νομίζοντας πολὺ ἂν θᾶττον παρ᾽ ἡμῶν ὀλίγων
ὄντων ταύτην τὴν χάριν λαμβάνειν ἢ παρ᾽ ὑμῶν, ἔτι δὲ
ῥᾷον ἄλλους τινὰς τὰ ὑμέτερα καταχαρίζεσθαι ἢ ὑμᾶς
5 αὐτούς γε. ἡμεῖς μὲν τοίνυν οὐκ ἠθελήσαμεν προδοῦναι,
ἀξιοῦμεν δὲ μηδ᾽ ὑμᾶς, ἐνθυμουμένους ὅτι σφόδρ᾽ ἂν ἡμῖν
ὠργίζεσθε καὶ ἐτιμωρεῖσθε, ὅπου παρεπίπτομεν, ὡς εἰκὸς
τοὺς ἀδικοῦντας, εἰ ἡμεῖς παρὰ τούτων ἢ χρήματα λα-
βόντες ἢ ἄλλῳ τινὶ τρόπῳ διηλλάγημεν. καίτοι εἰ τοῖς

11, 2. ὑμεῖς C, ὑμῖν X: ἡμῶν ς. 12, 2. οἱ add Brunckius ad Soph. Antig. 260. 6. ἐξαιτήσονται C, ἐξαιτεῖσθε X: ἐξαιτεῖσθαι ς. 13, 5. ὥστε Marklandus, καὶ ἴσως C, ἴσως τ᾽ X. 14, 4. ἴστε Reiskius. 6. τὰ om CX.

μὴ δικαίως ἐπεξιοῦσιν ὀργίζεσθε, ἦ που σφόδρα χρὴ αὐ-
16τοὺς τοὺς ἀδικοῦντας τιμωρεῖσθαι. νῦν τοίνυν, ὦ ἄνδρες
δικασταί, καταψηφισάμενοι Ἐπικράτους τῶν ἐσχάτων
τιμήσατε, καὶ μή, ὥσπερ ἐν τῷ τέως χρόνῳ εἰθισμένοι
ἐστέ, ἐπειδὰν καταψηφισάμενοι ἐξελέγξητε τοὺς ἀδικοῦν-
τας, ἐν τῷ τιμήματι ἀζημίους ἀφίετε, ἔχθραν, οὐ δίκην
παρὰ τῶν ἀδικούντων λαμβάνοντες, ὥσπερ τοῦ ὀνείδους
ἀλλ' οὐ τῆς ζημίας αὐτοῖς μέλον, εὖ εἰδότες ὅτι ἐν μὲν τῇ
ψήφῳ οὐδὲν ἄλλο ποιεῖτε ἢ ὀνειδίζετε τοῖς ἀδικοῦσιν, ἐν
δὲ τῷ τιμήματι τιμωρεῖσθε τοὺς ἐξαμαρτάνοντας.

28.

ΚΑΤΑ ΕΡΓΟΚΛΕΟΥΣ ΕΠΙΛΟΓΟΣ.

Τὰ μὲν κατηγορημένα οὕτως ἐστὶ πολλὰ καὶ δεινά,
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὥστε οὐκ ἄν μοι δοκεῖ δύνασθαι Ἐρ-
γοκλῆς ὑπὲρ ἑνὸς ἑκάστου τῶν πεπραγμένων αὐτῷ πολ-
λάκις ἀποθανὼν δοῦναι δίκην ἀξίαν τῷ ὑμετέρῳ πλήθει.
καὶ γὰρ πόλεις προδεδωκὼς φαίνεται, καὶ προξένους
καὶ πολίτας ὑμετέρους ἠδικηκώς, καὶ ἐκ πένητος ἐκ τῶν
2ὑμετέρων πλούσιος γεγενημένος. καίτοι πῶς αὐτοῖς
χρὴ συγγνώμην ἔχειν, ὅταν ὁρᾶτε τὰς μὲν ναῦς, ὧν ἦρχον
οὗτοι, δι' ἀπορίαν χρημάτων καταλυομένας καὶ ἐκ
πολλῶν ὀλίγας γινομένας, τούτους δὲ πένητας καὶ ἀπό-
ρους ἐκπλεύσαντας οὕτω ταχέως πλείστην τῶν πολι-
3τῶν οὐσίαν κεκτημένους; ὑμέτερον τοίνυν ἔργον ἐστίν, ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐπὶ τοῖς τοιούτοις ὀργίζεσθαι· καὶ γὰρ
δὴ δεινὸν ἂν εἴη, εἰ νῦν μὲν οὕτως αὐτοὶ πιεζόμενοι ταῖς
εἰσφοραῖς συγγνώμην τοῖς κλέπτουσι καὶ τοῖς δωροδο-
κοῦσιν ἔχοιτε, ἐν δὲ τῷ τέως χρόνῳ, καὶ τῶν οἴκων τῶν
ὑμετέρων μεγάλων ὄντων καὶ τῶν δημοσίων προσόδων με-
γάλων οὐσῶν, θανάτῳ ἐκολάζετε τοὺς τῶν ὑμετέρων ἐπι-
4θυμοῦντας. οἶμαι δ' ἔγωγε πάντας ὑμᾶς ὁμολογῆσαι,

16, 3. τιμήσατε Stephanus: τιμωρήσατε ς. § 1, 4. ἡμετέρῳ C.
2, 1. ἡμετέρων C. 3. οὗτοι] αὐτοὶ C.

εἰ ὑμῖν Θρασύβουλος ἐπηγγέλλετο τριήρεις ἔχων ἐκπλεύ-
σεσθαι καὶ ταύτας παλαιὰς ἀντὶ καινῶν παραδώσειν,
καὶ τοὺς μὲν κινδύνους ὑμετέρους ἔσεσθαι, τὰς δ' ὠφε-
λείας τῶν αὐτοῦ φίλων, καὶ ὑμᾶς μὲν διὰ τὰς εἰσφορὰς
πενεστέρους ἀποδείξειν, Ἐργοκλέα δὲ καὶ τοὺς κόλακας
τοὺς αὑτοῦ πλουσιωτάτους τῶν πολιτῶν ποιήσειν, οὐδένα
ἂν ὑμῶν ἐπιτρέψαι τὰς ναῦς ἐκεῖνον ἔχοντα ἐκπλεῦσαι.
5 ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ τάχιστα ὑμεῖς ἐψηφίσασθε τὰ χρή-
ματα ἀπογράψαι τὰ ἐκ τῶν πόλεων εἰλημμένα καὶ
τοὺς ἄρχοντας τοὺς μετ' ἐκείνου καταπλεῖν εὐθύνας δώ-
σοντας, Ἐργοκλῆς ἔλεγεν ὡς ἤδη συκοφαντεῖτε καὶ τῶν
ἀρχαίων νόμων ἐπιθυμεῖτε, καὶ Θρασυβούλῳ συνεβούλευε
Βυζάντιον καταλαβεῖν καὶ τὰς ναῦς ἔχειν "καὶ τὴν Σεύ-
6 θου θυγατέρα γαμεῖν· „ἵνα αὐτῶν ἐκκόψῃς" ἔφη „τὰς
συκοφαντίας· ποιήσεις γὰρ αὐτοὺς οὐκ ἐπιβουλεύοντας
σοὶ καθῆσθαι καὶ τοῖς σοῖς φίλοις, ἀλλὰ περὶ αὑτῶν δε-
διέναι·" οὕτως, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐπειδὴ τάχιστα ἐνε-
πέπληντο καὶ τῶν ὑμέτερων ἀπέλαυσαν, ἀλλοτρίους τῆς
7 πόλεως ἑαυτοὺς ἡγήσαντο. ἅμα γὰρ πλουτοῦσι καὶ ὑμᾶς
μισοῦσι, καὶ οὐκέτι ὡς ἀρξόμενοι παρασκευάζονται ἀλλ'
ὡς ὑμῶν ἄρξοντες, καὶ δεδιότες ὑπὲρ ὧν ἀφῄρηνται ἕτοι-
μοί εἰσι καὶ χωρία καταλαμβάνειν καὶ ὀλιγαρχίαν κα-
θιστάναι καὶ πάντα πράττειν, ὅπως ὑμεῖς ἐν τοῖς δεινο-
τάτοις κινδύνοις καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἔσεσθε· οὕτω γὰρ
ἡγοῦνται οὐκέτι τοῖς σφετέροις αὐτῶν ἁμαρτήμασι τὸν
νοῦν ὑμᾶς προσέξειν, ἀλλ' ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν καὶ τῆς πό-
8 λεως ὀρρωδοῦντας ἡσυχίαν πρὸς τούτους ἕξειν. Θρασύ-
βουλος μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, (οὐδὲν γὰρ δεῖ περὶ
αὐτοῦ πλείω λέγειν) καλῶς ἐποίησεν οὕτω τελευτήσας
τὸν βίον· οὐ γὰρ ἔδει αὐτὸν οὔτε ζῆν τοιούτοις ἔργοις ἐπι-
βουλεύοντα, οὔθ' ὑφ' ὑμῶν ἀποθανεῖν ἤδη τι δοκοῦντα
ὑμᾶς ἀγαθὸν πεποιηκέναι, ἀλλὰ τοιούτῳ τρόπῳ τῆς πό-

v. 7. ἡμῶν C. 5, 1. καὶ ἐπειδὴ Stephanus: libri ἐπειδὴ καί.
3. τοὺς post ἄρχοντας om C. 6, 5. τῶν om CX. 7, 1. ἑαυ-
τοὺς C: αὑτοὺς ς: ἅμα Reiskius; libri ἀλλά.

9 λεως ἀπαλλαγῆναι. ὁρῶ δ' αὐτοὺς διὰ τὴν πρώην ἐκκλησίαν οὐκέτι φειδομένους τῶν χρημάτων, ἀλλ' ὠνουμένους τὰς αὑτῶν ψυχὰς καὶ παρὰ τῶν λεγόντων καὶ παρὰ τῶν ἐχθρῶν καὶ παρὰ τῶν πρυτάνεων, καὶ πολλοὺς Ἀθηναίων ἀργυρίῳ διαφθείροντας. ὑπὲρ ὧν ὑμῖν ἄξιόν ἐστιν ἀπολογήσασθαι παρὰ τούτου νῦν δίκην λαβοῦσι, καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ἐπιδεῖξαι ὅτι οὐκ ἔστι τοσαῦτα χρήματα, ὧν ὑμεῖς ἡττήσεσθε ὥστε μὴ τιμωρεῖσθαι τοὺς
10 ἀδικοῦντας. ἐνθυμεῖσθε γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι οὐκ Ἐργοκλῆς μόνος κρίνεται, ἀλλὰ καὶ ἡ πόλις ὅλη. νυνὶ γὰρ τοῖς ἄρχουσι τοῖς ὑμετέροις ἐπιδείξετε πότερον χρὴ δικαίοις εἶναι, ἢ ὡς πλεῖστα τῶν ὑμετέρων ὑφελομένοις τῷ αὐτῷ τρόπῳ τὴν σωτηρίαν παρασκευάζεσθαι, ᾧπερ οὗτοι νυνὶ πειρῶνται. καίτοι εὖ εἰδέναι χρή, ὦ ἄνδρες δι-
11 κασταί, ὅτι ὅστις ἐν τοσαύτῃ ἀπορίᾳ τῶν ὑμετέρων πραγμάτων ἢ πόλεις προδίδωσιν ἢ χρήματα κλέπτειν ἢ δωροδοκεῖν ἀξιοῖ, οὗτος καὶ τὰ τείχη καὶ τὰς ναῦς τοῖς πολεμίοις παραδίδωσι καὶ ὀλιγαρχίαν ἐκ δημοκρατίας καθίστησιν· ὥστ' οὐκ ἄξιον ὑμῖν τῆς τούτων παρασκευῆς ἡττᾶσθαι, ἀλλὰ παράδειγμα πᾶσιν ἀνθρώποις ποιῆσαι καὶ μήτε κέρδος μήτε ἔλεον μήτ' ἄλλο μηδὲν περὶ πλείονος ποιήσασθαι τῆς τούτων τιμωρίας.

12 Οἶμαι δ' Ἐργοκλέα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, περὶ μὲν Ἁλικαρνασσοῦ καὶ περὶ τῆς ἀρχῆς καὶ περὶ τῶν αὐτῷ πεπραγμένων οὐκ ἐπιχειρήσειν ἀπολογεῖσθαι, ἐρεῖν δὲ ὡς ἀπὸ Φυλῆς κατῆλθε καὶ ὡς δημοτικός ἐστι καὶ ὡς τῶν κινδύνων τῶν ὑμετέρων μετέσχεν. ἐγὼ δέ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοιαύτην γνώμην ἔχω περὶ τῶν τοιούτων. ὅσοι
13 μὲν ἐλευθερίας καὶ τοῦ δικαίου ἐπιθυμοῦντες καὶ τοὺς νόμους ἴσχειν βουλόμενοι καὶ τοὺς ἀδικοῦντας μισοῦντες τῶν ὑμετέρων κινδύνων μετέσχον, οὐ πονηροὺς εἶναι πολί-

9, 2. τῶν om CX. 5. διαφθείροντας C: διαφθείρειν ς. 11, 1. ὅτι add Stephanus. 12, 2. ἁλικαρνασοῦ C. 6. τοιαύτην CX: οὐ τοιαύτην ς. ὅσοι C: ἀλλ' ὅσοι ς. 13, 2. ἴσχειν CX, ἰσχύειν Marklandus: ἔχειν ς.

τας, οὐδὲ ἀδίκως τούτοις φημὶ ἂν εἶναι ὑπόλογον τὴν ἐκείνων φυγήν· ὅσοι δὲ κατελθόντες ἐν δημοκρατίᾳ τὸ μὲν ὑμέτερον πλῆθος ἀδικοῦσι, τοὺς δὲ ἰδίους οἴκους ἐκ τῶν ὑμετέρων μεγάλους ποιοῦσι, πολὺ μᾶλλον αὐτοῖς προσή-
4 κει ὀργίζεσθαι ἢ τοῖς τριάκοντα. οἱ μὲν γὰρ ἐπὶ τοῦτ' ἐχειροτονήθησαν, ἵνα κακῶς, εἴ πῃ δύναιντο, ὑμᾶς ποιήσαιεν· τούτοις δ' ὑμᾶς αὐτοὺς ἐπετρέψατε ὡς μεγάλην καὶ ἐλευθέραν τὴν πόλιν ποιήσουσιν· ὧν ὑμῖν οὐδὲν ἀποβέβηκεν, ἀλλὰ τὸ ἐπὶ τούτοις εἶναι ἐν τοῖς δεινοτάτοις κινδύνοις καθεστήκατε, ὥστε πολὺ ἂν δικαιότερον ὑμᾶς αὐτοὺς ἢ τούτους ἐλεοῖτε, καὶ τοὺς ὑμετέρους παῖδας καὶ
5 γυναῖκας, ὅτι ὑπὸ τοιούτων ἀνδρῶν λυμαίνεσθε. ὅταν γὰρ ἡγησώμεθα σωτηρίας ἀντειλῆφθαι, δεινότερα ὑπὸ τῶν ἡμετέρων ἀρχόντων πάσχομεν ἢ ὑπὸ τῶν πολεμίων. καίτοι πάντες ἐπίστασθε ὅτι οὐδεμία ἐλπὶς σωτηρίας ὑμῖν δυστυχήσασιν. ὥστε ἄξιον ὑμᾶς παρακελευσαμένους ὑμῖν αὐτοῖς παρὰ τούτων νυνὶ δίκην τὴν μεγίστην λαβεῖν, καὶ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησιν ἐπιδεῖξαι ὡς τοὺς ἀδικοῦντας τιμωρεῖσθε, καὶ τοὺς ὑμετέρους ἄρχοντας βελτίους ποιήσετε. ἐγὼ μὲν οὖν ταῦθ' ὑμῖν παρακελεύομαι· ὑμᾶς δὲ χρὴ εἰδέναι ὅτι, ἂν μὲν ἐμοὶ πεισθῆτε, εὖ περὶ αὐτῶν βουλεύσεσθε, εἰ δὲ μή, χείροσι τοῖς ἄλλοις πολίταις χρήσεσθε. ἔτι δέ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἂν αὐτῶν ἀποψηφίσησθε, οὐδεμίαν ὑμῖν εἴσονται χάριν, ἀλλὰ τοῖς ἀνηλωμένοις καὶ τοῖς χρήμασιν οἷς ὑφῄρηνται· ὥστε τὴν μὲν ἔχθραν ὑμῖν αὐτοῖς καταλείψετε, τῆς δὲ σωτηρίας ἐκείνοις εἴσονται χάριν. καὶ μὲν δή, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ Ἁλικαρνασσεῖς καὶ οἱ ἄλλοι οἱ ὑπὸ τούτων ἠδικημένοι, ἂν μὲν παρὰ τούτων τὴν μεγίστην δίκην λάβητε, νομιοῦσιν ὑπὸ τούτων μὲν ἀπολωλέναι, ὑμᾶς δὲ αὐτοῖς βεβοηθηκέναι· ἐὰν δὲ τούτους σώσητε, ἡγήσονται καὶ ὑμᾶς ὁμογνώμονας γε-

v. 1. ἂν εἶναι] ἀνεῖναι C. ὑπόλογον Stephanus; libri ὑπὸ λόγον. 14, 4. ποιήσουσιν Marklandus; libri ποιήσωσιν. 15, 6. δίκην τὴν μεγίστην C: τὴν μεγίστην δίκην ς. 8. καὶ τοὺς ὑμ. ἄρχ. βελτ. ποιήσετε] haec aptius post βουλεύσεσθε § 16, 3. ponentur. 17, 1. ἁλικαρνασεῖς C. 5. καὶ ante ὑμᾶς om C.

γονέναι τοῖς αὐτοὺς προδεδωκόσιν. ὥστ᾽ ἄξιον τούτων ἁπάντων ἐνθυμηθέντας ἅμα τοῖς τε φίλοις τοῖς ὑμετέροις ἀποδοῦναι χάριν καὶ παρὰ τῶν ἀδικούντων δίκην λαβεῖν.

29.

ΚΑΤΑ ΦΙΛΟΚΡΑΤΟΥΣ ΕΠΙΛΟΓΟΣ.

Ὁ μὲν ἀγὼν οὗτος, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐρημότερος γεγένηται ἢ ἐγὼ προσεδόκων. πολλοὶ γὰρ ἦσαν οἱ ἀπειλοῦντες καὶ οἱ φάσκοντες Φιλοκράτους κατηγορήσειν· ὧν οὐδεὶς νυνὶ φαίνεται. ὃ κἀμοὶ δοκεῖ οὐδενὸς ἔλαττον εἶναι τεκμήριον τῆς ἀπογραφῆς, ὅτι ἀληθὴς οὖσα τυγχάνει· εἰ γὰρ μὴ πολλὰ τῶν Ἐργοκλέους εἶχε χρημάτων, οὐκ ἂν
2 οὕτως οἷός τ᾽ ἦν ἀπαλλάξαι τοὺς κατηγόρους. ἐγὼ δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, πάντας ὑμᾶς ἡγοῦμαι εἰδέναι ὅτι Ἐργοκλέους διὰ τοῦτο ὑμεῖς θάνατον κατεχειροτονήσατε, ὅτι κακῶς διαθεὶς τὰ τῆς πόλεως πλέον ἢ τριάκοντα ταλάντων οὐσίαν ἐκτήσατο. καὶ τούτων τῶν χρημάτων οὐδὲν ἐν τῇ πόλει φαίνεται. καίτοι ποῖ χρὴ τραπέσθαι ἢ πῇ ζητῆσαι τὰ χρήματα; εἰ γὰρ παρὰ τοῖς κηδεσταῖς καὶ οἷς ἐκεῖνος οἰκειότατ᾽ ἀνθρώπων ἐχρῆτο μὴ φανήσε-
3 ται, χαλεπῶς παρὰ τοῖς ἐχθροῖς εὑρεθήσεται. τίνα δὲ Ἐργοκλῆς περὶ πλείονος Φιλοκράτους ἐποιεῖτο, ἢ πρὸς τίν᾽ ἀνθρώπων διέκειτο οἰκειότερον; οὐ τῶν μὲν ὑμετέρων πολιτῶν αὐτὸν ἐξήγαγε, τῶν δ᾽ αὑτοῦ χρημάτων ταμίαν ἐποίησε, καὶ τὸ τελευταῖον τριήραρχον κατέστησε;
4 καίτοι δεινὸν εἰ οἱ μὲν τὰς οὐσίας ἔχοντες ὀλοφυροῦνται τριηραρχοῦντες, οὗτος δὲ οὐδὲν πρότερον κεκτημένος ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ ἐθελοντὴς ὑπέστη ταύτην τὴν λειτουργίαν. οὐκοῦν δὴ οὐχ ὡς ζημιωθησόμενον αὐτὸν τριήραρχον κατέστησεν, ἀλλ᾽ ὡς ὠφεληθησόμενον καὶ φυλάξοντα τὰ αὑτοῦ χρήματα, οὐκ ἔχων ὅτῳ χρὴ μᾶλλον τούτου πιστεύ-

v. 3. δίκην C: τὴν δίκην ς. § 2, 4. διατιθεὶς Reiskiana. 6. ποῖ] ποῦ X. 7. πῇ] ποῖ CX. 8. οἰκειοτάτοις C. 3, 5. ante κατέστησε cum C omisi αὐτόν.

5 σαι. ἡγοῦμαι δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, Φιλοκράτει δύο εἶναι καὶ μόνας ἀπολογίας. προσήκει γὰρ αὐτῷ ἀποδεῖξαι ἢ ἑτέρους ἔχοντας τὰ Ἐργοκλέους χρήματα, ἢ ἀδίκως ἀπολωλότα ἐκεῖνον καὶ οὐδὲν ὑφῃρημένον τῶν ὑμετέρων οὐδὲ δεδωροδοκηκότα. εἰ δὲ τούτων μηδέτερον ποιήσει, δέδοκται καταψηφίζεσθαι, καὶ μὴ τοῖς μὲν παρὰ τῶν ἄλλων λαμβάνουσιν ὀργίζεσθαι, τοῖς δὲ τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν ἔχουσι συγγνώμην ἔχειν.

32 6 Τίς δ' οὐκ οἶδεν Ἀθηναίων τρία τάλαντα παρ' Ἐργοκλέους μεσεγγυηθέντα τοῖς λέγουσιν, εἰ δύναιντο αὐτὸν σῶσαι καὶ μὴ κατηγορεῖν; οἳ ἐπειδὴ ἑώρων τὴν ὑμετέραν ὀργὴν τιμωρεῖσθαι βουλομένην, ἡσυχίαν ἦγον καὶ οὐκ ἐτόλμων σφᾶς αὐτοὺς φανεροὺς ποιῆσαι. καὶ τὸ μὲν πρῶτον οὗτος οὐ κομιζόμενος παρ' αὐτῶν τὰ χρήματα
7 μηνύσειν ἔφη τῇ πόλει· ἐπειδὴ δὲ καὶ ταῦτα ἀπείληφε καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐκείνου κύριος γεγένηται, εἰς τοῦτο τόλμης ἐλήλυθεν, ὥστε μάρτυρας πεπόρισται οἳ μαρτυρήσουσιν αὐτῷ ὡς ἦν ἔχθιστος ἁπάντων ἀνθρώπων Ἐργοκλεῖ. καίτοι οἴεσθ' ἂν αὐτόν, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰς τοῦτο μανίας ἀφικέσθαι, ὥστε Θρασυβούλου στρατηγοῦντος καὶ Ἐργοκλέους αὐτῷ διαφερομένου ἐθελοντὴν ὑποστῆναι τριήραρχον; πῶς γὰρ ἂν θᾶττον ἀπώλετο, ἢ πῶς ἂν μᾶλλον ἐπηρεάζετο;

8 Περὶ μὲν οὖν τούτων ἱκανὰ τὰ εἰρημένα· ἐγὼ δ' ὑμᾶς ἀξιῶ ὑμῖν αὐτοῖς βοηθῆσαι, καὶ πολὺ μᾶλλον τοὺς ἀδικοῦντας τιμωρεῖσθαι ἢ τοὺς τὰ τῆς πόλεως ἔχοντας ἐλεεινοὺς ἡγεῖσθαι. οὐδὲν γὰρ τῶν αὑτοῦ καταθήσει, ἀλλὰ τὰ ὑμέτερα ὑμῖν αὐτοῖς ἀποδώσει, καὶ πολλῷ πλείω
9 αὐτῷ τούτων περιέσται. καὶ γὰρ ἂν καὶ δεινὸν εἴη, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ τοῖς μὲν μὴ δυναμένοις τὰ σφέτερ' αὐτῶν εἰσφέρειν ὀργίζοισθε καὶ τὰς οὐσίας αὐτῶν ὡς ἀδικούντων δημεύοιτε, τοὺς δὲ τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν ἔχοντας μὴ

5, 2. προσήκει C: προσήκειν ς. 6, 1. παρ'] περὶ X. 3. ἐπειδὰν C. 7, 1. μηνύσειν Stephanus; libri μηνύειν. 8, 5. πλεῖον δ'] Aldina πλεῖον.

τιμωροῖσθε, ἀλλὰ τῶν τε χρημάτων ἀποστεροῖσθε καὶ
10 τούτους χαλεπωτέρους ἐχθροὺς ἔχοιτε. ἕως γὰρ ἂν τὰ
ὑμέτερα ἔχοντες σφίσιν αὐτοῖς ξυνειδῶσιν, οὐδέποτε ὑμῖν
παύσονται κακονοοῦντες, νομίζοντες τὰς τῆς πόλεως δυσ-
τυχίας μόνας ἀπαλλαγὴν εἶναι τῶν πρὸς αὐτοὺς πρα-
γμάτων.

11 Ἡγοῦμαι δ', ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐ μόνον περὶ χρη-
μάτων αὐτῷ προσήκειν ἀγωνίζεσθαι, ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦ
σώματος κινδυνεύειν. καὶ γὰρ ἂν καὶ δεινὸν εἴη, εἰ οἱ μὲν
τὰ τῶν ἰδιωτῶν ἀπολλύμενα τοῖς κλέπταις συνειδότες
τοῖς αὐτοῖς ἐνέχοιντο, οὗτος δὲ τὰ τῆς πόλεως Ἐργοκλεῖ
συνειδὼς κλέπτοντι καὶ ἐπὶ τοῖς ὑμετέροις δωροδοκοῦντι
μὴ τῆς αὐτῆς τιμωρίας τυγχάνοι, ἀλλὰ ἆθλα λάβοι τὴν
ὑπ' ἐκείνου καταλειφθεῖσαν οὐσίαν ἀντὶ τῆς αὐτοῦ πονη-
12 ρίας. ἄξιοι δ' ὑμῖν εἰσὶν ὀργῆς, ὦ ἄνδρες δικασταί. οὗτοι
γάρ, ὅτε Ἐργοκλῆς ἐκρίνετο, ἐν τῷ δήμῳ περιιόντες ἔλεγον
ὡς πεντακόσιοι μὲν αὐτοῖς εἴησαν ἐκ τοῦ Πειραιῶς δε-
δεκασμένοι, ἑξακόσιοι δὲ καὶ χίλιοι ἐκ τοῦ ἄστεος· μᾶλ-
λον δὲ προσεποιοῦντο πιστεύειν τοῖς χρήμασιν ἢ δεδιέναι
13 τὰ αὑτῶν ἁμαρτήματα. ἐκεῖ μὲν οὖν ἐπεδείξατε αὐτοῖς,
ἐὰν δὲ εὖ φρονῆτε, καὶ νυνὶ τοῦτο φανερὸν πᾶσιν ἀνθρώ-
ποις ποιήσετε, ὅτι οὐκ ἔστι τοσαῦτα χρήματα ἃ ὑμᾶς,
οὓς ἂν λαμβάνητε ἀδικοῦντας, ἀποτρέψει τιμωρεῖσθαι,
καὶ μηδεμίαν αὐτοῖς ἄδειαν δώσετε τὰ ὑμέτερα αὐτῶν
14 διαρπάζουσι καὶ κλέπτουσιν. ἐγὼ μὲν οὖν ταῦτα ὑμῖν
παραινῶ. πάντες γὰρ ἐπίστασθε ὅτι Ἐργοκλῆς χρημα-
τιούμενος ἀλλ' οὐ πρὸς ὑμᾶς φιλοτιμησόμενος ἐξέπλευσε,
καὶ οὐδεὶς ἄλλος ἔχει τὰ χρήματα ἢ οὗτος. ἐὰν οὖν σω-
φρονῆτε, τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν κομιεῖσθε.

11, 5. ἀνέχοιντο C. 12, 3. εἴησαν] οἱ ἦσαν X. πειραιέως X.

30.

83 # ΚΑΤΑ ΝΙΚΟΜΑΧΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΣ ΕΥΘΥΝΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ.

Ἤδη ὦ ἄνδρες δικασταί τινες εἰς κρίσιν καταστάντες ἀδικεῖν μὲν ἔδοξαν, ἀποφαίνοντες δὲ τὰς τῶν προγόνων ἀρετὰς καὶ τὰς σφετέρας αὐτῶν εὐεργεσίας συγγνώμης ἔτυχον παρ' ὑμῶν. ἐπειδὴ τοίνυν καὶ τῶν ἀπολογουμένων ἀποδέχεσθε, ἐάν τι ἀγαθὸν φαίνωνται τὴν πόλιν πεποιηκότες, ἄξιον καὶ τῶν κατηγόρων ὑμᾶς ἀκροάσασθαι, ἐὰν ἀποφαίνωσι τοὺς φεύγοντας πάλαι πονηροὺς ὄντας.
2 ὅτι μὲν τοίνυν ὁ πατὴρ ὁ Νικομάχου δημόσιος ἦν, καὶ οἷα νέος ὢν οὗτος ἐπετήδευσε καὶ ὅσα ἔτη γεγονὼς εἰς τοὺς φράτορας εἰσήχθη, πολὺ ἂν ἔργον εἴη λέγειν· ἐπειδὴ δὲ τῶν νόμων ἀναγραφεὺς ἐγένετο, τίς οὐκ οἶδεν ὅσα τὴν πόλιν ἐλυμήνατο; προσταχθὲν γὰρ αὐτῷ τεσσάρων μηνῶν ἀναγράψαι τοὺς νόμους τοὺς Σόλωνος, ἀντὶ μὲν Σόλωνος αὑτὸν νομοθέτην κατέστησεν, ἀντὶ δὲ τεττάρων μηνῶν ἑξέτη τὴν ἀρχὴν ἐποιήσατο, καθ' ἑκάστην δὲ ἡμέραν ἀργύριον λαμβάνων τοὺς μὲν ἐνέγραφε τοὺς δὲ ἐξήλειφεν.
3 εἰς τοῦτο δὲ κατέστημεν ὥστε ἐκ τῆς τούτου χειρὸς τεταμιεύμεθα τοὺς νόμους· καὶ οἱ ἀντίδικοι ἐπὶ τοῖς δικαστηρίοις ἐναντίους παρείχοντο, ἀμφότεροι παρὰ Νικομάχου φάσκοντες εἰληφέναι. ἐπιβαλλόντων δὲ τῶν ἀρχόντων ἐπιβολὰς καὶ εἰσαγόντων εἰς τὸ δικαστήριον οὐκ ἠθέλησε παραδοῦναι τοὺς νόμους· ἀλλὰ πρότερον ἡ πόλις εἰς τὰς μεγίστας συμφορὰς κατέστη, πρὶν τοῦτον ἀπαλλαγῆναι
4 τῆς ἀρχῆς καὶ τῶν πεπραγμένων εὐθύνας ὑποσχεῖν. καὶ γάρ τοι, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐπειδὴ ἐκείνων δίκην οὐ δέδωκεν, ὁποίαν καὶ νῦν τὴν ἀρχὴν κατεστήσατο; ὅστις πρῶτον μὲν τέτταρα ἔτη ἀνέγραψεν, ἐξὸν αὐτῷ τριάκοντα ἡμερῶν ἀπαλλαγῆναι· ἔπειτα διωρισμένον ἐξ ὧν ἔδει

§ 1, 6. ἄξιον C: ἀξιῶ ς. 2, 4. ὅσα] οἷα C. 6. τοὺς Σόλωνος Reiskius; libri τοῦ σόλωνος. 8. ἑξέτη Taylorus; libri ἐξ ἔτη. 4, 2. οὐ δέδωκεν] οὐκ ἔδωκεν C. 5. ἔπειτα διωρισμένα C, ἐπὶ τῷ διωρισμένα X.

ἀναγράφειν, αὐτὸν ἁπάντων κύριον ἐποίησεν, καὶ τοσαῦτα διαχειρίσας μόνος οὗτος τῶν ἀρξάντων εὐθύνας
5 οὐκ ἔδωκεν, ἀλλ' οἱ μὲν ἄλλοι τῆς αὑτῶν ἀρχῆς κατὰ πρυτανείαν λόγον ἀναφέρουσι, σὺ δὲ ὦ Νικόμαχε οὐδὲ τεττάρων ἐτῶν ἠξίωσας ἐγγράψαι, ἀλλὰ μόνῳ σοὶ τῶν πολιτῶν ἐξεῖναι νομίζεις ἄρχειν πολὺν χρόνον, καὶ μήτε εὐθύνας διδόναι μήτε τοῖς ψηφίσμασι πείθεσθαι μήτε τῶν νόμων φροντίζειν, ἀλλὰ τὰ μὲν ἐγγράφεις τὰ δ' ἐξαλείφεις, καὶ εἰς τοῦτο ὕβρεως ἥκεις ὥστε σαυτοῦ νομίζεις
6 εἶναι τὰ τῆς πόλεως, αὐτὸς δημόσιος ὤν. ὑμᾶς τοίνυν χρή, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἀναμνησθέντας καὶ τῶν προγόνων τῶν Νικομάχου, οἵτινες ἦσαν, καὶ οὗτος ὡς ἀχαρίστως ὑμῖν προσενήνεκται παρανομήσας, κολάσαι αὐτόν, καὶ ἐπειδὴ ἑνὸς ἑκάστου δίκην οὐκ εἰλήφατε, νῦν ὑπὲρ ἁπάντων τὴν τιμωρίαν ποιήσασθαι.

7 Ἴσως δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐπειδὰν περὶ αὑτοῦ μηδὲν δύνηται ἀπολογεῖσθαι, ἐμὲ διαβάλλειν πειράσεται. ἐγὼ δὲ περὶ τῶν ἐμῶν τούτῳ τότε ἀξιῶ πιστεύειν ὑμᾶς, ὁπόταν ἀπολογίας ἐμοὶ δοθείσης μὴ δύνωμαι ψευδόμενον αὐτὸν ἐξελέγξαι. ἐὰν δ' ἄρ' ἐπιχειρῇ λέγειν ἅπερ ἐν τῇ βουλῇ, ὡς ἐγὼ τῶν τετρακοσίων ἐγενόμην, ἐνθυμεῖσθε ὅτι ἐκ τῶν τοιαῦτα λεγόντων πλεῖον ἢ χίλιοι τῶν τετρακοσίων γενήσονται· καὶ γὰρ τοὺς ἔτι παῖδας ὄντας ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ καὶ τοὺς ἀποδημοῦντας οἱ διαβάλλειν
8 βουλόμενοι ταῦτα λοιδοροῦσιν. ἐγὼ δὲ οὕτω πολλοῦ ἐδέησα τῶν τετρακοσίων γενέσθαι, ὥστε οὐδὲ τῶν τρισχιλίων κατελέγην. δεινὸν δέ μοι δοκεῖ εἶναι ὅτι, εἰ μὲν περὶ ἰδίων συμβολαίων ἀγωνιζόμενος οὕτω φανερῶς ἐξήλεγχον αὐτὸν

v. 1. ἐποίησεν C: ἐποιήσατο ς. τοσαῦτα C: ὅσα ς. 2. διαχειρίσας Marklandus; ς om praepositionem. 6, 6. ἁπάντων τὴν C, ἁπάντων γ τὴν (additis post γ aliquot litteris quae legi non possunt) X: ἁπάντων γ*ωων τὴν ς, unde γ' ἀθρόων faciebat Marklandus. idem ποιήσασθαι reposuit pro ς ποιήσασθε. 7, 3. ἐγὼ δὲ περὶ τῶν ἐμῶν τότε C, τότε δὲ περὶ τῶν ἐμῶν τότε X: Reiskius τότε δὲ περὶ τῶν ἐμῶν τούτῳ. 6. τετρακοσίων Taylorus; libri τριακοσίων. sic et v. inf. ἐνθυμεῖσθε ὅτι ἐκ τῶν τ. λ. πλεῖον ἢ χίλιοι τῶν τριακοσίων C, ἐνθυμεῖσθε τῶν τ. λ. ἐκ τῶν τριακοσίων πλεῖον ἢ χίλιοι ς.

ἀδικοῦντα, οὐδ᾽ ἂν αὐτὸς ἠξίωσε τοιαῦτα ἀπολογούμενος διαποφεύγειν, νυνὶ δὲ περὶ τῶν τῆς πόλεως κρινόμενος οἰήσεται χρῆναι ἐμοῦ κατηγορῶν ὑμῖν μὴ δοῦναι δίκην.

9 Ἔτι δέ, οἶμαι, θαυμαστὸν νομίζω Νικόμαχον ἑτέροις ἀδικοῦσι μνησικακεῖν ἀξιοῦν, ὃν ἐγὼ ἐπιβουλεύσαντα τῷ πλήθει ἀποδείξω. καί μου ἀκούσατε· δίκαιον γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, περὶ τῶν τοιούτων ἀνθρώπων τὰς τοιαύτας κατηγορίας ἀποδέχεσθαι, οἵτινες τότε συγκαταλύ-
10σαντες τὸν δῆμον νυνὶ δημοτικοί φασιν εἶναι. ἐπειδὴ γὰρ ἀπολομένων τῶν νεῶν ἡ μετάστασις ἐπράττετο, Κλεοφῶν τὴν βουλὴν ἐλοιδόρει, φάσκων συνεστάναι καὶ οὐ τὰ βέλτιστα βουλεύειν τῇ πόλει. Σάτυρος δὲ Κηφισιεὺς βουλεύων ἔπεισε τὴν βουλὴν δήσαντας αὐτὸν παραδοῦναι
11δικαστηρίῳ. οἱ δὲ βουλόμενοι αὐτὸν ἀπολέσαι, δεδιότες μὴ οὐκ ἀποκτείνωσιν ἐν τῷ δικαστηρίῳ πείθουσι Νικομαχίδην νόμον ἀποδεῖξαι ὡς χρὴ καὶ τὴν βουλὴν συνδικάζειν. καὶ ὁ πάντων οὗτος πονηρότατος οὕτω φανερῶς συνεστασίασεν, ὥστε τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἡ κρίσις ἐγένετο ἀποδεῖ-
12ξαι τὸν νόμον. Κλεοφῶντος τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἕτερα μὲν ἄν τις ἔχοι κατηγορῆσαι· τοῦτο δὲ παρὰ πάντων ὁμολογεῖται, ὅτι οἱ καταλύοντες τὸν δῆμον ἐκεῖνον ἐβούλοντο μάλιστα τῶν πολιτῶν ἐκποδὼν γενέσθαι, καὶ ὅτι Σάτυρος καὶ [Κλεοφῶν] οἱ τῶν τριάκοντα γενόμενοι οὐχ ὑπὲρ ὑμῶν ὀργιζόμενοι Κλεοφῶντος κατηγόρουν, ἀλλ᾽ ἵνα ἐκεῖνον ἀποκτείναντες αὐτοὶ ὑμᾶς κακῶς ποιῶσι.
13καὶ ταῦτα διεπράξαντο διὰ τὸν νόμον ὃν Νικόμαχος ἀπέδειξεν. εἰκὸς τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐνθυμεῖσθαι καὶ ὁπόσοι ὑμῶν ἐνόμιζον Κλεοφῶντα κακὸν πολίτην εἶναι, ὅτι καὶ τῶν ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ ἀποθανόντων ἴσως τις ἦν πονηρός, ἀλλ᾽ ὅμως καὶ διὰ τοὺς τοιούτους ὠργίζεσθε τοῖς τριάκοντα, ὅτι οὐ τῶν ἀδικημάτων ἕνεκα ἀλλὰ κατὰ

9, 1. Ἔτι — νομίζω C, ἔτι — νομίζων X, ἔστι — νομίζειν Reiskius; vel οἶμαι vel νομίζω delebat Marklandus. 2. ἀδικοῦσι Reiskius: libri ἀδίκοις: ἀδίκως ς. 10, 3. καὶ οὐ τὰ Reiskius, καὶ μὴ τὰ Marklandus: καὶ τὰ ς. 4. κηφισιεὺς CX. 11, 2. ἀποκτείνουσιν C. 13, 5. ὠργίζεσθε CX: ὀργίζεσθε ς.

14 στάσιν αὐτοὺς ἀπέκτειναν. ἐὰν οὖν πρὸς ταῦτα ἀπολο-
γῆται, τοσοῦτον μέμνησθε, ὅτι ἐν τοιούτῳ καιρῷ τὸν νόμον
ἀπέδειξεν ἐν ᾧ ἡ πολιτεία μεθίστατο, καὶ τούτοις χα-
ριζόμενος οἳ τὸν δῆμον κατέλυσαν, καὶ ταύτην τὴν βουλὴν
συνδικάζειν ἐποίησεν ἐν ᾗ Σάτυρος μὲν καὶ Χρέμων μέγι-
στον ἐδύναντο, Στρομβιχίδης δὲ καὶ Καλλιάδης καὶ ἕτε-
ροι πολλοὶ καὶ καλοὶ κἀγαθοὶ τῶν πολιτῶν ἀπώλλυντο.

15 Καὶ περὶ τούτων οὐδένα ἂν ἐποιησάμην λόγον, εἰ μὴ
ᾐσθανόμην αὐτὸν ὡς δημοτικὸν ὄντα πειράσεσθαι παρὰ τὸ
δίκαιον σώζεσθαι, καὶ τῆς εὐνοίας τῆς εἰς τὸ πλῆθος τε-
κμηρίῳ χρησόμενον ὅτι ἔφυγεν. ἐγὼ δὲ καὶ ἑτέρους ἂν ἔχοιμι
ἐπιδεῖξαι τῶν συγκαταλυσάντων τὸν δῆμον τοὺς μὲν
ἀποθανόντας, τοὺς δὲ φύγοντας τε καὶ οὐ μετασχόντας
16 τῆς πολιτείας, ὥστε οὐδὲν εἰκὸς αὐτῷ τοῦτο ὑπόλογον
γενέσθαι. τοῦ μὲν γὰρ ὑμᾶς φυγεῖν μέρος τι καὶ οὗτος
συνεβάλετο, τοῦ δὲ τοῦτον κατελθεῖν τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτε-
ρον αἴτιον ἐγένετο. ἔτι δὲ καὶ δεινόν, εἰ ὧν μὲν ἄκων ἔπαθε
χάριν αὐτῷ εἴσεσθε, ὧν δ' ἑκὼν ἐξήμαρτε μηδεμίαν τι-
μωρίαν ποιήσεσθε.

17 Πυνθάνομαι δὲ αὐτὸν λέγειν ὡς ἀσεβῶ καταλύων τὰς
θυσίας. ἐγὼ δ' εἰ μὲν νόμους ἐτίθην περὶ τῆς ἀναγραφῆς,
ἡγούμην ἂν ἐξεῖναι Νικομάχῳ τοιαῦτα εἰπεῖν περὶ ἐμοῦ·
νῦν δὲ τοῖς κοινοῖς καὶ κειμένοις ἀξιῶ τοῦτον πείθεσθαι.
θαυμάζω δὲ εἰ μὴ ἐνθυμεῖται, ὅταν ἐμὲ φάσκῃ ἀσεβεῖν
λέγοντα ὡς χρὴ θύειν τὰς θυσίας τὰς ἐκ τῶν κύρβεων καὶ
τῶν στηλῶν κατὰ τὰς συγγραφάς, ὅτι καὶ τῆς πόλεως
κατηγορεῖ· ταῦτα γὰρ ὑμεῖς ἐψηφίσασθε. ἔπειτα εἰ
ταῦτα νομίζεις δεινά, ἦ που σφόδρα ἐκείνους ἡγῇ ἀδι-
18 κεῖν, οἳ τὰ ἐκ τῶν κύρβεων μόνον ἔθυον. καίτοι, ὦ ἄνδρες
δικασταί, περὶ εὐσεβείας οὐ παρὰ Νικομάχου μανθά-
νειν χρή, ἀλλ' ἐκ τῶν γεγενημένων σκοπεῖν. οἱ τοίνυν πρό-

τ υ

14, 6. στρομαιχίδης C. 15, 5. συγκαλεσάντων X. 16, 1. αὐδένα X. ὑπὸ λόγον C. 17, 7. στηλῶν Taylorus: ὅπλων C, εὔπλων X. 9. ἀδικεῖν] immo ἀσεβεῖν. 18, 2. μανθάνειν χρή C, μανθάνειν X: δεῖ μανθάνειν ς.

γόνοι τὰ ἐκ τῶν κύρβεων θύοντες μεγίστην καὶ εὐδαιμο-
νεστάτην τῶν Ἑλληνίδων τὴν πόλιν παρέδοσαν, ὥστ'
ἄξιον ἡμῖν τὰς αὐτὰς ἐκείνοις θυσίας ποιεῖσθαι καὶ εἰ
μηδὲν δι' ἄλλο, τῆς τύχης ἕνεκα τῆς ἐξ ἐκείνων τῶν ἱερῶν
γεγενημένης. πῶς δ' ἄν τις εὐσεβέστερος γένοιτο ἐμοῦ,
19 ὅστις ἀξιῶ πρῶτον μὲν κατὰ τὰ πάτρια θύειν, ἔπειτα ἃ
μᾶλλον συμφέρει τῇ πόλει, ἔτι δὲ ἃ ὁ δῆμος ἐψηφίσατο
καὶ δυνησόμεθα δαπανᾶν ἐκ τῶν προσιόντων χρημάτων;
σὺ δέ, ὦ Νικόμαχε, τούτων τἀναντία πεποίηκας· ἀνα-
γράψας γὰρ πλείω τῶν προσταχθέντων αἴτιος γεγένησαι
τὰ προσιόντα χρήματα εἰς ταῦτα μὲν ἀναλίσκεσθαι, ἐν
20 δὲ ταῖς πατρίοις θυσίαις ἐπιλείπειν. αὐτίκα πέρυσιν
ἱερὰ ἄθυτα τριῶν ταλάντων γεγένηται τῶν ἐν ταῖς κύρ-
βεσι γεγραμμένων. καὶ οὐχ οἷόν τε εἰπεῖν ὡς οὐχ ἱκανὰ
ἦν ἃ προσῆλθε τῇ πόλει· εἰ γὰρ οὗτος μὴ πλείω ἀνέ-
γραψεν ἓξ ταλάντοις, εἴς τε τὰς θυσίας τὰς πατρίους ἂν
ἐξήρκεσε καὶ τρία τάλαντα ἂν περιεγένετο τῇ πόλει. περὶ
δὲ τῶν εἰρημένων καὶ μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

21 Ἐνθυμεῖσθε τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι, ὅταν μὲν
κατὰ τὰς συγγραφὰς ποιῶμεν, ἅπαντα τὰ πάτρια θύε-
ται, ἐπειδὰν δὲ κατὰ τὰς στήλας ἃς οὗτος ἀνέγραψε,
πολλὰ τῶν ἱερῶν καταλύεται. καὶ τούτοις ὁ ἱερόσυλος
περιτρέχει, λέγων ὡς εὐσέβειαν ἀλλ' οὐκ εὐτέλειαν ἀνέ-
γραψε· εἰ δὲ μὴ ταῦτα ὑμῖν ἀρέσκει, ἐξαλείφειν κε-
λεύει, καὶ ἐκ τούτων οἴεται πείθειν ὡς οὐδὲν ἀδικεῖ, ὃς ἐν
δυοῖν μὲν ἔτοῖν πλείω ἤδη τοῦ δέοντος δώδεκα ταλάντοις
ἀνάλωσε, παρ' ἕκαστον δὲ τὸν ἐνιαυτὸν ἐπεχείρησεν ἓξ
22 ταλάντοις τὴν πόλιν ζημιῶσαι, καὶ ταῦτα ὁρῶν αὐτὴν
ἀποροῦσαν χρημάτων καὶ Λακεδαιμονίους μὲν ἀπειλοῦν-
τας, ὅταν μὴ ἀποπέμψωμεν αὐτοῖς τὰ χρήματα, Βοιω-

v. 3. ὑμῖν C. 19, 2. ἔπειτα] ἔπειτα καὶ C. 4. προσιόντων Reiskius; libri προσόντων. idem mox προσιόντα pro ς προσόντα.
7. μὲν om C. 20, 2. ἱερεῖα C. 4. ἦν ἃ Marklandus; libri εἶναι. 21, 4. τούτοις] ἐπὶ τούτοις Marklandus. 6. εἰ δὲ C: καὶ εἰ ς. ἡμῖν X.

τοὺς δὲ σῦλα ποιουμένους, ὅτι οὐ δυνάμεθα δύο τάλαντα ἀποδοῦναι, τοὺς δὲ νεωσοίκους καὶ τὰ τείχη περικαταῤῥέοντα, εἰδὼς δὲ ὅτι βουλὴ ἡ βουλεύουσα, ὅταν μὲν ἔχῃ ἱκανὰ χρήματα εἰς διοίκησιν, οὐδὲν ἐξαμαρτάνει, ὅταν δὲ εἰς ἀπορίαν καταστῇ, ἀναγκάζεται εἰσαγγελίας δέχεσθαι καὶ δημεύειν τὰ τῶν πολιτῶν καὶ τῶν ῥητόρων τοῖς
23 πονηρότατα λέγουσι πείθεσθαι. χρὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, μὴ τοῖς βουλεύουσιν ἑκάστοτε ὀργίζεσθαι, ἀλλὰ τοῖς εἰς τοιαύτας ἀπορίας καθιστᾶσι τὴν πόλιν. προσέχουσι τὸν νοῦν οἱ βουλόμενοι τὰ κοινὰ κλέπτειν, ὅπως Νικόμαχος ἀγωνιεῖται· οἷς ὑμεῖς, ἐὰν μὴ τοῦτον τιμωρήσησθε, πολλὴν ἄδειαν ποιήσετε· ἐὰν δὲ καταψηφισάμενοι τῶν ἐσχάτων αὐτῷ τιμήσητε, τῇ αὐτῇ ψήφῳ τούς τε ἄλλους βελτίους ποιήσετε καὶ παρὰ τούτου δίκην εἰ-
24 ληφότες ἔσεσθε. ἐπίστασθε δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι παράδειγμα τοῖς ἄλλοις ἔσται μὴ τολμᾶν εἰς ὑμᾶς ἐξαμαρτάνειν οὐχ ὅταν τοὺς ἀδυνάτους εἰπεῖν κολάζητε, ἀλλ' ὅταν παρὰ τῶν δυναμένων λέγειν δίκην λαμβάνητε. τίς οὖν τῶν ἐν τῇ πόλει ἐπιτηδειότερος Νικομάχου δοῦναι δίκην; τίς ἐλάττω τὴν πόλιν ἀγαθὰ πεποίηκεν ἢ πλείω
25 ἠδίκηκεν; ὃς καὶ τῶν ὁσίων καὶ τῶν ἱερῶν ἀναγραφεὺς γενόμενος εἰς ἀμφότερα ταῦτα ἡμάρτηκεν. ἀναμνήσθητε δὲ ὅτι πολλοὺς ἤδη τῶν πολιτῶν ἐπὶ κλοπῇ χρημάτων ἀπεκτείνατε. καίτοι ἐκεῖνοι μὲν τοσοῦτον μόνον ὑμᾶς ἔβλαψαν ὅσον ἐν τῷ παρόντι, οὗτοι δ' ἐπὶ τῇ τῶν νόμων ἀναγραφῇ καὶ τῶν ἱερῶν δῶρα λαμβάνοντες εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον τὴν πόλιν ζημιοῦσι.

26 Διὰ τί δ' ἄν τις ἀποψηφίσαιτο τούτου; πότερον ὡς ἀνδρὸς ἀγαθοῦ πρὸς τοὺς πολεμίους καὶ πολλαῖς μάχαις καὶ ναυμαχίαις παραγεγενημένου; ἀλλ' ὅτε ὑμεῖς ἐκινδυνεύετε ἐκπλέοντες, οὗτος αὐτοῦ μένων τοὺς Σόλωνος

v. 1. σκῦλα C. 2. καὶ om X. 23, 1. πονηρότατα] τὰ πονηρότατα Reiskius. 3. καθιστᾶσι Reiskiana: codices καθιστῶσι. 5. τιμωρήσητε C. 7. αὐτῷ Reiskius: αὐτὸν ς. 26, 3. ὅτι C. 4. τοὺς] τοὺς τοῦ C.

νόμους ἐλυμαίνετο. ἀλλ' ὅτι χρήματα δεδαπάνηκε καὶ
πολλὰς εἰσφορὰς εἰσενήνοχεν; ἀλλ' οὐχ ὅπως ὑμῖν τῶν
αὑτοῦ τι ἐπέδωκεν, ἀλλὰ τῶν ὑμετέρων πολλὰ ὑφήρη-
7 ται. ἀλλὰ διὰ τοὺς προγόνους; ἤδη γάρ τινες καὶ διὰ
τοῦτο συγγνώμης ἔτυχον παρ' ὑμῶν. ἀλλὰ τούτῳ γε
προσήκει διὰ μὲν αὑτὸν τεθνάναι, διὰ δὲ τοὺς προγό-
νους πεπρᾶσθαι. ἀλλ' ὡς, ἐὰν νῦν αὐτοῦ φείσησθε, αὖ-
36 θις ἀποδώσει τὰς χάριτας; ὃς οὐδ' ὧν πρότερον μετέ-
λαβε παρ' ὑμῶν ἀγαθῶν μέμνηται. καίτοι ἀντὶ μὲν
δούλου πολίτης γεγένηται, ἀντὶ δὲ πτωχοῦ πλούσιος,
8 ἀντὶ δὲ ὑπογραμματέως νομοθέτης. ἃ καὶ ὑμῶν ἔχοι
ἄν τις κατηγορῆσαι, ὅτι οἱ μὲν πρόγονοι νομοθέτας
ᾑροῦντο Σόλωνα καὶ Θεμιστοκλέα καὶ Περικλέα, ἡγού-
μενοι τοιούτους ἔσεσθαι τοὺς νόμους οἷοί περ ἂν ὦσιν οἱ
τιθέντες, ὑμεῖς δὲ Τισαμενὸν τὸν Μηχανίωνος καὶ Νικό-
μαχον καὶ ἑτέρους ἀνθρώπους ὑπογραμματέας· καὶ τὰς
μὲν ἀρχὰς ὑπὸ τῶν τοιούτων ἡγεῖσθε διαφθείρεσθαι, αὐ-
9 τοὺς δὲ τούτοις πιστεύετε. ὃ δὲ πάντων δεινότατον, ὅτι ὑπο-
γραμματεῦσαι μὲν οὐκ ἔξεστι δὶς τὸν αὐτὸν τῇ ἀρχῇ τῇ
αὐτῇ, περὶ δὲ τῶν μεγίστων τοὺς αὐτοὺς ἐᾶτε πολὺν χρό-
νον κυρίους εἶναι. καὶ τὸ τελευταῖον Νικόμαχον εἵλεσθε
ἀναγράφειν τὰ πάτρια, ᾧ κατὰ πατέρα τῆς πόλεως οὐ
0 προσήκει· καὶ ὃν ἔδει ὑπὲρ τοῦ δήμου κρίνεσθαι, οὗτος τὸν
δῆμον συγκαταλύσας φαίνεται. νῦν τοίνυν ὑμῖν μεταμελη-
σάτω τῶν πεπραγμένων, καὶ μὴ ὑπὸ τούτων ἀεὶ κακῶς
πάσχοντες ἀνέχεσθε, μηδὲ ἰδίᾳ μὲν ὀνειδίζετε τοῖς ἀδικοῦ-
σιν, ἐπειδὰν δ' ἐξῇ δίκην παρ' αὐτῶν λαμβάνειν, ἀπο-
ψηφίζεσθε.

1 Καὶ περὶ μὲν τούτων ἱκανά μοι τὰ εἰρημένα· περὶ δὲ
τῶν ἐξαιτησομένων βραχέα πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν βούλομαι.
παρεσκευασμένοι τινές εἰσι καὶ τῶν φίλων καὶ τῶν τὰ

v. 1. χρήματα C: χρήμασι ς. 3. καὶ post ἀλλὰ om CX. 27, 5. τὰς om C. 28, 4. περ om C. 7. αὐτοὺς Marklandus; libri αὐτοῖς. 29, 1. ὅτι add C. 30, 3. τούτων C: τῶν ς. 5. ἀποψηφίζησθε C.

τῆς πόλεως πραττόντων δεῖσθαι ὑπὲρ αὐτοῦ· ὧν ἐγὼ
ἡγοῦμαι ἐνίοις προσήκειν ὑπὲρ τῶν ἑαυτοῖς πεπραγμένων
ἀπολογεῖσθαι πολὺ μᾶλλον ἢ τοὺς ἀδικοῦντας σώζειν
32 προαιρεῖσθαι. δεινὸν δέ μοι δοκεῖ εἶναι, ὦ ἄνδρες δικα-
σταί, εἰ τούτου μὲν ἑνὸς ὄντος καὶ οὐδὲν ὑπὸ τῆς πόλεως
ἠδικημένου οὐκ ἐπεχείρησαν δεῖσθαι ὡς χρὴ παύσασθαι
εἰς ὑμᾶς ἐξαμαρτάνοντα, ὑμᾶς δὲ τοσούτους ὄντας καὶ
ἠδικημένους ὑπὸ τούτου ζητοῦσιν ὡς οὐ χρὴ δίκην παρ'
33 αὐτοῦ λαμβάνειν. χρὴ τοίνυν, ὥσπερ ἂν τούτους ὁρᾶτε
προθύμως σώζοντας τοὺς φίλους, οὕτω καὶ ὑμᾶς τοὺς
ἐχθροὺς τιμωρεῖσθαι, εὖ εἰδότας ὅτι τούτοις πρώτοις ἄν-
δρες ἀμείνους δόξετε εἶναι, ἐπὰν παρὰ τῶν ἀδικούντων
δίκην λαμβάνητε. ἐνθυμεῖσθε δὲ ὅτι οὔτε Νικόμαχος οὔτε
τῶν αἰτησομένων οὐδεὶς τοσαῦτα ἀγαθὰ πεποίηκε τὴν
πόλιν, ὅσα οὗτος ἠδίκηκεν, ὥστε πολὺ μᾶλλον ὑμῖν προσ-
34 ήκει τιμωρεῖσθαι ἢ τούτοις βοηθεῖν. εὖ δ' εἰδέναι χρὴ
τοὺς αὐτοὺς τούτους, ὅτι πολλὰ δεηθέντες τῶν κατηγόρων
ἡμᾶς μὲν οὐδαμῶς ἔπεισαν, τὴν δὲ ὑμετέραν ψῆφον κα-
ταπειράσοντες εἰσεληλύθασιν εἰς τὸ δικαστήριον, καὶ ἐλ-
πίζουσιν ὑμᾶς ἐξαπατήσαντες ἄδειαν εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον
35 λήψεσθαι τοῦ ποιεῖν ὅ τι ἂν βούλωνται. ἡμεῖς μὲν οὖν
οὐκ ἠθελήσαμεν ὑπὸ τούτων ἀξιούμενοι πεισθῆναι, τὸ δὲ
αὐτὸ τοῦτο παρακαλοῦμεν, μὴ πρὸ τῆς κρίσεως μισο-
πονηρεῖν, ἀλλ' ἐν τῇ κρίσει τιμωρεῖσθαι τοὺς τὴν ὑμετέ-
ραν νομοθεσίαν ἀφανίζοντας· οὕτω γὰρ ἐννόμως διοικη-
θήσεται τὰ κατὰ τὴν πολιτείαν ἅπαντα.

31.

ΚΑΤΑ ΦΙΛΩΝΟΣ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑΣ.

Ὤιμην μέν, ὦ βουλή, οὐκ ἄν ποτ' εἰς τοῦτο τόλμης Φίλωνα ἀφικέσθαι, ὥστε ἐθελῆσαι ὡς ὑμᾶς ἐλθεῖν δοκιμασθησόμενον· ἐπειδὴ δὲ οὐχ ἕν τι μόνον ἀλλὰ πολλὰ

32, 5. ζητοῦσιν C: ζητήσουσιν ς. Stephanus πεῖσαι ζητήσουσιν.
35, 1. οὖν C: τοίνυν ς. 4. ἡμετέραν CX. 5. νουθεσίαν X.

τολμηρός ἐστιν, ἐγὼ δὲ ὀμόσας εἰσῆλθον εἰς τὸ βουλευ-
2τήριον τὰ βέλτιστα συμβουλεύειν τῇ πόλει, ἔνεστι δὲ
ἐν τῷ ὅρκῳ ἀποφαίνειν εἴ τίς τινα οἶδε τῶν λαχόντων
ἀνεπιτήδειον ὄντα βουλεύειν, ἐγὼ τὴν κατὰ τουτουὶ Φιλω-
8νος ποιήσομαι κατηγορίαν, οὐ μέντοιγε ἰδίαν ἔχθραν οὐδε-
μίαν μεταπορευόμενος, οὐδὲ τῷ δύνασθαι καὶ εἰωθέναι λέ-
γειν ἐν ὑμῖν ἐπαρθείς, ἀλλὰ τῷ πλήθει τῶν ἁμαρτημά-
των αὐτοῦ πιστεύων, καὶ τοῖς ὅρκοις οἷς ὤμοσα ἐμμένειν
3ἀξιῶν. γνώσεσθε μὲν οὖν ὅτι οὐκ ἀπὸ ἴσης παρασκευῆς
ἐγώ τε τοῦτον ἐλέγξω οἷός ἐστι, καὶ οὗτος ἐπεχείρησε
πονηρὸς εἶναι· ὅμως εἴ τι ἐγὼ ἐλλείποιμι τῷ λόγῳ τῆς
κατηγορίας, οὐκ ἂν δίκαιος εἴη οὗτος διὰ τοῦτο ὠφεληθῆ-
ναι, ἀλλὰ μᾶλλον, εἴ τι ἱκανῶς διδάξαιμι, ἐκ τούτων
4ἀποδοκιμασθῆναι. ἐνδεῶς μὲν γὰρ διὰ τὴν ἀπειρίαν πάν-
των τῶν τούτῳ πεπραγμένων, ἱκανῶς δὲ διὰ τὴν περὶ αὐ-
τὸν κακίαν εἰρηκὼς ἂν εἴην. ἀξιῶ δὲ καὶ ὑμῶν οἵτινες δυ-
νατώτεροι ἐμοῦ εἰσί, λόγῳ ἀποφῆναι μείζω ὄντα αὐ-
τοῦ τὰ ἁμαρτήματα, καὶ ἐξ ὧν ἂν ἐγὼ ὑπολίπωμαι,
πάλιν αὐτοὺς περὶ ὧν ἴσασι κατηγορῆσαι Φίλωνος· οὐ
γὰρ ἐκ τῶν ὑπ' ἐμοῦ λεγομένων δεῖ ὑμᾶς περὶ αὐτοῦ
5ὁποῖός ἐστι σκέψασθαι. Ἐγὼ γὰρ οὐκ ἄλλους τινάς φημι
δίκαιον εἶναι βουλεύειν περὶ ἡμῶν, ἢ τοὺς πρὸς τῷ εἶναι
πολίτας καὶ ἐπιθυμοῦντας τούτου. τούτοις μὲν γὰρ με-
γάλα τὰ διαφέροντά ἐστιν εὖ τε πράττειν τὴν πόλιν τήνδε
καὶ ἀνεπιτηδείως διὰ τὸ ἀναγκαῖον σφίσιν αὐτοῖς ἡγεῖ-
σθαι εἶναι μετέχειν τὸ μέρος τῶν δεινῶν, ὥσπερ καὶ τῶν
6ἀγαθῶν μετέχουσιν· ὅσοι δὲ φύσει μὲν πολῖταί εἰσι,
γνώμῃ δὲ χρῶνται ὡς πᾶσα γῆ πατρίς ἐστιν αὐτοῖς ἐν
ᾗ ἂν τὰ ἐπιτήδεια ἔχωσιν, οὗτοι δῆλοί εἰσιν ὅτι ἂν παρέν-
τες τὸ τῆς πόλεως κοινὸν ἀγαθὸν ἐπὶ τὸ ἑαυτῶν ἴδιον
κέρδος ἔλθοιεν διὰ τὸ μὴ τὴν πόλιν ἀλλὰ τὴν οὐσίαν
7πατρίδα ἑαυτοῖς ἡγεῖσθαι. ἐγὼ τοίνυν ἀποφανῶ Φί-

v. 1. βουλευτήριον] libri δικαστήριον. 2, 1. δὲ] τε CX. 3, 2. ἐγώ τε Marklandus; libri ἔγωγε. 6, 1. ὅσοι δὲ C: καὶ γὰρ οἵς. 2. ἐστιν αὐτοῖς C. 7, 1. ἑαυτοῖς C: αὐτοῖς ς.

λωνα τουτονὶ περὶ πλείονος ποιησάμενον τὴν ἰδίαν ἀσφά-
λειαν ἢ τὸν κοινὸν τῆς πόλεως κίνδυνον, καὶ ἡγησάμενον
κρεῖττον εἶναι αὐτὸν ἀκινδύνως τὸν βίον διάγειν ἢ τὴν πό-
λιν σώζειν ὁμοίως τοῖς ἄλλοις πολίταις κινδυνεύοντα.
8 οὗτος γάρ, ὦ βουλή, ὅτε ἡ συμφορὰ τῇ πόλει ἦν (ἧς ἐγώ,
καθ' ὅσον ἀναγκάζομαι, κατὰ τοσοῦτον μέμνημαι), ἐκ-
κεκηρυγμένος ἐκ τοῦ ἄστεος ὑπὸ τῶν τριάκοντα μετὰ τοῦ
ἄλλου πλήθους τῶν πολιτῶν τέως μὲν ᾤκει ἐν ἀγρῷ,
ἐπειδὴ δὲ οἱ ἀπὸ Φυλῆς κατῆλθον εἰς τὸν Πειραιᾶ, καὶ
οὐ μόνον οἱ ἐκ τῶν ἀγρῶν ἀλλὰ καὶ οἱ ἐκ τῆς ὑπερορίας
οἱ μὲν εἰς τὸ ἄστυ οἱ δ' εἰς τὸν Πειραιᾶ συνελέγοντο, καὶ
καθ' ὅσον ἕκαστος οἷός τ' ἦν, κατὰ τοσοῦτον ἐβοήθει
τῇ πατρίδι, τἀναντία ἅπασι τοῖς ἄλλοις πολίταις ἐποίησε·
9 συσκευασάμενος γὰρ τὰ ἑαυτοῦ ἐνθάδε εἰς τὴν ὑπερ-
ορίαν ἐξῴκησε, καὶ ἐν Ὠρωπῷ μετοίκιον κατατιθεὶς
ἐπὶ προστάτου ᾤκει, βουληθεὶς παρ' ἐκείνοις μετοικεῖν
μᾶλλον ἢ μεθ' ἡμῶν πολίτης εἶναι. οὐ τοίνυν οὐδ' ὥσπερ
ἔνιοί τινες τῶν πολιτῶν μετεβάλοντο, ἐπειδὴ ἑώρων τοὺς
ἀπὸ Φυλῆς ἐν οἷς ἔπραττον εὐτυχοῦντας, οὐδὲ τούτων τι
τῶν εὐτυχημάτων ἠξίωσε μετασχεῖν, ἐπὶ κατειργασμέ-
νοις μᾶλλον ἐλθεῖν βουλόμενος ἢ συγκατελθεῖν κατεργα-
σάμενός τι τῶν τῇ κοινῇ πολιτείᾳ συμφερόντων. οὐδ' ἦλ-
θεν εἰς τὸν Πειραιᾶ, οὐδ' ἔστιν ὅπου ἑαυτὸν ὑμῖν τά-
10 ξαι παρέσχε. καίτοι ὅστις εὐτυχοῦντας ὁρῶν ὑμᾶς
ἐτόλμα προδιδόναι, τί ποτε ὡς μὴ βουλόμεθά γε πράτ-
τοντας ἐποίησεν ἄν; ὅσοι μὲν τοίνυν διὰ συμφορὰς ἰδίας
οὐ μετέσχον τῶν τότε γενομένων τῇ πόλει κινδύνων, συγ-
γνώμης τινὸς ἄξιοί εἰσι τυχεῖν· οὐδενὶ γὰρ οὐδὲν ἑκού-
11 σιον δυστύχημα γίγνεται· ὅσοι δὲ τοῦτο γνώμῃ ἔπρα-
ξαν, οὐδεμιᾶς συγγνώμης ἄξιοί εἰσιν· οὐ γὰρ διὰ δυστυ-
χίαν ἀλλὰ δι' ἐπιβουλὴν ἐποίησαν αὐτό. καθέστηκε δὲ

8, 2. τοσοῦτον C: τοῦτο ς. 5. ἐπεὶ C. 9. τἀναντία C: τὰ ἐναντία ς. 9, 1. ἐνθάδε] immo ἐνθένδε. 7. κατεργασαμένῳ X.
10, 1. παρασχεῖν X. καί τοι] libri καὶ γάρ. 5. τινὸς — συγγνώμης om C. 11, 1. τοῦτο γνώμῃ] γνώμῃ τοῦτο X.

τι ἔθος δίκαιον πᾶσιν ἀνθρώποις τῶν αὐτῶν ἀδικημάτων
μάλιστα ὀργίζεσθαι τοῖς μάλιστα δυναμένοις μὴ ἀδι-
κεῖν, τοῖς δὲ πένησιν ἢ ἀδυνάτοις τῷ σώματι συγγνώμην
2 ἔχειν διὰ τὸ ἡγεῖσθαι ἄκοντας αὐτοὺς ἁμαρτάνειν. οὗτος
τοίνυν οὐδεμιᾶς συγγνώμης ἄξιός ἐστι τυχεῖν· οὔτε γὰρ
τῷ σώματι ἀδύνατος ἦν ταλαιπωρεῖν, ὡς καὶ ὑμεῖς
3 ὁρᾶτε, οὔτε τῇ οὐσίᾳ ἄπορος λειτουργεῖν, ὡς ἐγὼ ἀποδεί-
ξω. ὅστις οὖν ὅσον δυνατὸς ἦν ὠφελεῖν, τοσοῦτον κακὸς
ἦν, πῶς οὐκ ἂν εἰκότως ὑπὸ πάντων ὑμῶν μισοῖτο;
3 ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἀπεχθήσεσθέ γε τῶν πολιτῶν οὐδενὶ τοῦ-
τον ἀποδοκιμάσαντες· οὐ γὰρ τοὺς ἑτέρους ἀλλ' ἀμ-
φοτέρους φανερός ἐστι προδούς, ὥστε μήτε τοῖς ἐν τῷ
ἄστει γενομένοις φίλον προσήκειν εἶναι τοῦτον (οὐ γὰρ
ἠξίωσεν ὡς αὐτοὺς ἐλθεῖν κινδυνεύοντας), μήτε τοῖς τὸν
Πειραιᾶ καταλαβοῦσιν· οὐδὲ γὰρ τούτοις ἠθέλησε συγ-
4 κατελθεῖν, καὶ ταῦτα, ὥς φησί, καὶ ἀστὸς γενόμενος. εἰ
μέντοι τι μέρος περίεστι τῶν πολιτῶν ὅ τι τῶν αὐτῶν με-
τέσχε τούτῳ πραγμάτων, μετ' ἐκείνων, ἐάν ποτε (ὃ μὴ
γένοιτο) λάβωσι τὴν πόλιν, βουλεύειν ἀξιούτω.

Ὡς οὖν ᾤκει τε ἐν Ὠρωπῷ ἐπὶ προστάτου καὶ ἐκέ-
κτητο ἱκανὴν οὐσίαν καὶ οὔτ' ἐν τῷ Πειραιεῖ οὔτ' ἐν τῷ
ἄστει ἔθετο τὰ ὅπλα, ἵνα εἰδῆτε ὅτι ταῦτα πρῶτον ἀληθῆ
λέγω, ἀκούσατε τῶν μαρτύρων.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

5 Ὑπολείπεται τοίνυν αὐτῷ λέγειν ὡς τῷ μὲν σώματι
δι' ἀσθένειάν τινα γενομένην ἀδύνατος κατέστη βοηθῆσαι
εἰς τὸν Πειραιᾶ, ἀπὸ δὲ τῶν ὑπαρχόντων ἐπαγγειλάμε-
νος αὐτὸς ἢ χρήματ' εἰσενεγκεῖν εἰς τὸ πλῆθος τὸ ὑμέ-
τερον ἢ ὁπλίσαι τινὰς τῶν ἑαυτοῦ δημοτῶν, ὥσπερ καὶ
ἄλλοι πολλοὶ τῶν πολιτῶν αὐτοὶ οὐ δυνάμενοι λειτουργεῖν
5 τοῖς σώμασιν. ἵνα οὖν μὴ ἐγγένηται αὐτῷ ψευσαμένῳ

v. 2. μὴ om C. 12, 3. ἦν ταλαιπωρεῖν Taylorus; libri ἢ ταλαιπωρεῖ. 13, 1. οὐδ' om C. 2. οὐ γὰρ vel οὐχὶ γὰρ Reiskius: libri οὔτ' εἰ. 14, 1. καὶ ταῦτα ὡς φησι καὶ ἀστὸς γενόμενος C: φησὶ δὲ καὶ ταῦτα καὶ αὐτὸς γενόμενος ς. 6. προστάκτου C. 15, 4. εἰσενέγκειν Reiskius.

ἐξαπατῆσαι, καὶ περὶ τούτων ἤδη σαφῶς ὑμῖν ἀποδείξω, ἐπειδὴ ὕστερον οὐκ ἐξέσται μοι παρελθόντι ἐνθάδ' ἐλέγχειν αὐτόν. Καί μοι κάλει αὐτὸν Διότιμον Ἀχαρνέα καὶ τοὺς αἱρεθέντας μετ' αὐτοῦ τοὺς δημότας ὁπλίσαι ἀπὸ τῶν εἰσενεχθέντων χρημάτων.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΔΙΟΤΙΜΟΝ.

17 Οὗτος τοίνυν οὐχ ὅπως ὠφελήσει τὴν πόλιν ἐν τοιούτῳ καιρῷ καὶ τοιαύτῃ καταστάσει διενοήθη, ἀλλ' ὅπως τι κερδανεῖ ἀπὸ τῶν ὑμετέρων συμφορῶν παρεσκευάσατο· ὁρμώμενος γὰρ ἐξ Ὠρωποῦ, τοτὲ μὲν αὐτὸς μόνος, τοτὲ δ' ἑτέροις ἡγούμενος οἷς τὰ ὑμέτερα
18 δυστυχήματα εὐτυχήματα ἐγεγόνει, περιιὼν κατὰ τοὺς ἀγροὺς καὶ ἐντυγχάνων τῶν πολιτῶν τοῖς πρεσβυτάτοις, οἳ κατέμειναν ἐν τοῖς δήμοις ὀλίγα μὲν τῶν ἐπιτηδείων ἔχοντες, ἀναγκαῖα δέ, εὖνοι μὲν ὄντες τῷ πλήθει, ἀδύνατοι δὲ ὑπὸ τῆς ἡλικίας βοηθεῖν, τούτους ἀφῃρεῖτο τὰ ὑπάρχοντα, περὶ πλείονος ποιούμενος αὐτὸς μικρὰ κερδαίνειν ἢ ἐκείνους μηδὲν ἀδικεῖν· οἳ νῦν αὐτὸν δι' αὐτὸ τοῦτο οὐχ οἷοί τέ εἰσιν ἐπεξελθεῖν ἅπαντες, διόπερ καὶ
19 τότε ἀδύνατοι τῇ πόλει βοηθεῖν ἦσαν. οὐ μέντοι τοῦτόν γε χρὴ διὰ τὴν ἐκείνων ἀδυναμίαν δὶς ὠφεληθῆναι, τότε τ' ἀφελόμενον ἃ εἶχον, νῦν τε δοκιμασθέντα ὑφ' ὑμῶν· ἀλλὰ κἂν ὁστισοῦν παραγένηται τῶν ἀδικηθέντων, μέγα αὐτὸ ἡγήσασθε εἶναι, καὶ τοῦτον ὑπερμισήσατε, ὅστις ἐτόλμησεν, οἷς ἕτεροι διδόναι παρ' ἑαυτῶν τι προῃροῦντο διὰ τὴν ἀπορίαν οἰκτείραντες αὐτούς, τούτων ἀφαιρεῖσθαι τὰ ὑπάρχοντα. Κάλει μοι τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

20 Οὐ τοίνυν ἔγωγε οἶδα ὅ τι ὑμᾶς διαφερόντως δεῖ γιγνώσκειν περὶ αὐτοῦ ἢ οἱ οἰκεῖοι γιγνώσκουσι· τοιαῦτα γάρ ἐστιν, ὥστ' εἰ καὶ μηδὲν αὐτῷ ἄλλο ἡμάρτητο, διὰ

v. 2. ἐνθάδ'] ἔνθα X, om C. 6. ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΔΙΟΤΙΜΟΝ] μάρτυρες C. 17, 1. ὠφελήσει C, ὠφελήσοι X: ὠφελῆσαι ς. 3. κερδανεῖ C: κέρδαινοι ς. 4. ὁρώμενος X. 20, 1. οἶδα Marklandus, ἤδη X, οἶμαι C.

μόνα ταῦτα ἱκανὸν εἶναι ἀποδοκιμασθῆναι. οἷα μὲν οὖν ζῶσα ἡ μήτηρ αὐτοῦ κατηγόρει, παρήσω· ἐξ ὧν δὲ τελευτῶσα τὸν βίον διεπράξατο τεκμαιρομένοις ῥᾴδιόν ἐστιν
1 ὑμῖν γνῶναι ὁποῖός τις ἦν περὶ αὐτήν. ἐκείνη γὰρ τούτῳ μὲν ἠπίστησεν ἀποθανοῦσαν ἑαυτὴν ἐπιτρέψαι, Ἀντιφάνει δὲ οὐδὲν προσήκουσα πιστεύσασα ἔδωκεν εἰς τὴν αὑτῆς ταφὴν τρεῖς μνᾶς ἀργυρίου, παραλιποῦσα τοῦτον υἱὸν ὄντα ἑαυτῆς. ἆρα δῆλον ὅτι εὖ ᾔδει αὐτὸν οὐδὲ διὰ τὸ
2 προσήκειν αὐτῇ τὰ δέοντα ἂν ποιήσοντα; καίτοι εἰ μήτηρ, ἣ πέφυκε καὶ ἀδικουμένη ὑπὸ τῶν ἑαυτῆς παίδων μάλιστα ἀνέχεσθαι καὶ μηδ' ὠφελουμένη μεγάλα ἔχειν
9 ἡγεῖσθαι διὰ τὸ εὐνοίᾳ μᾶλλον ἢ ἐλέγχῳ τὰ γιγνόμενα δοκιμάζειν, ἐνόμιζε τοῦτον κἂν ἀπὸ τεθνεώσης φέρειν
3 ἑαυτῆς, τί χρὴ ὑμᾶς περὶ αὐτοῦ διανοηθῆναι; ὅστις γὰρ περὶ τοὺς ἑαυτοῦ ἀναγκαίους τοιαῦτα ἁμαρτάνει ἁμαρτήματα, τί ἂν περί γε τοὺς ἀλλοτρίους ποιήσειεν; Ὡς οὖν καὶ ταῦτ' ἀληθῆ ἐστιν, ἀκούσατε αὐτοῦ τοῦ λαβόντος τὸ ἀργύριον καὶ θάψαντος αὐτήν.

ΜΑΡΤΥΣ.

4 Τί [ἂν] οὖν βουληθέντες ὑμεῖς τοῦτον δοκιμάσαιτε; πότερον ὡς οὐχ ἡμαρτηκότα; ἀλλὰ τὰ μέγιστα περὶ τὴν πατρίδα ἠδίκηκεν· ἀλλ' ὡς ἔσται βελτίων; τοιγάρτοι πρότερον βελτίων γενόμενος περὶ τὴν πόλιν ὕστερον βουλεύειν ἀξιούτω, φανερόν τι ἀγαθὸν ὥσπερ τότε κακὸν ποιήσας. σωφρονέστερον γάρ ἐστιν ὕστερον πᾶσι τῶν ἔργων τὰς χάριτας ἀποδιδόναι· δεινὸν γὰρ ἔμοιγε δοκεῖ εἶναι, εἰ ἐξ ὧν μὲν ἤδη ἡμάρτηκε μηδέποτε τιμωρηθήσεται,
5 ἐξ ὧν δὲ μέλλει εὖ ποιήσειν ἤδη τετιμήσεται. ἀλλ' ἆρα ἵνα βελτίους ὦσιν οἱ πολῖται ὁρῶντες ἅπαντας ὁμοίως τιμωμένους, διὰ τοῦτο δοκιμαστέον ἐστίν; ἀλλὰ κίνδυνος καὶ τοὺς χρηστούς, ἐὰν αἰσθάνωνται ὁμοίως τοὺς πονη-

21, 3. προσήκουσα] vel potius προσήκοντι. Taylorus. αὑτῆς C: ἑαυτῆς ς. 23, 1. διανοεῖσθαι C. ὅστις] ὅς C. 3. γε om C. 6. μάρτυρες C. 25, 4. τοῖς πονηροῖς] τοὺς πονηροὺς Marklandus. alias τιμώμενοι legendum esse monet Reiskius.

ρους τιμωμένους, παύσεσθαι τῶν χρηστῶν ἐπιτηδευμά-
των, τῶν αὐτῶν ἡγουμένους εἶναι τούς τε κακοὺς τιμᾶν
26 καὶ τῶν ἀγαθῶν ἀμνημονεῖν. ἄξιον δὲ καὶ τόδε ἐνθυμηθῆ-
ναι, ὅτι εἰ μέν τις φρούριόν τι προὔδωκεν ἢ ναῦν ἢ στρατό-
πεδόν τι, ἐν ᾧ μέρος τι ἐτύγχανε τῶν πολιτῶν ὄν, ταῖς
ἐσχάταις ἂν ζημίαις ἐζημιοῦτο, οὗτος δὲ προδοὺς ὅλην
τὴν πόλιν οὐχ ὅπως τιμωρηθήσεται παρασκευάζεται.
καίτοι δικαίως γ' ἂν ὅστις φανερῶς ὥσπερ οὗτος προὔ-
δωκε τὴν ἐλευθερίαν, οὐ περὶ τοῦ βουλεύειν ἀλλὰ περὶ
τοῦ δουλεύειν καὶ τῆς μεγίστης ἀπορίας ἐκκλησιάζοιτο.
27 Ἀκούω δ' αὐτὸν λέγειν ὡς, εἴ τι ἦν ἀδίκημα τὸ μὴ
παραγενέσθαι ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ, νόμος ἂν ἔκειτο περὶ
αὐτοῦ διαῤῥήδην, ὥσπερ καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἀδικημάτων.
οὐ γὰρ οἴεται ὑμᾶς γνώσεσθαι ὅτι διὰ τὸ μέγεθος τοῦ
ἀδικήματος οὐδεὶς περὶ αὐτοῦ ἐγράφη νόμος. τίς γὰρ ἄν
ποτε ῥήτωρ ἐνεθυμήθη ἢ νομοθέτης ἤλπισεν ἁμαρτήσε-
28 σθαί τινα τῶν πολιτῶν τοσαύτην ἁμαρτίαν; οὐ γὰρ ἂν
δή που, εἰ μέν τις λίποι τὴν τάξιν μὴ αὐτῆς τῆς πόλεως
ἐν κινδύνῳ οὔσης ἀλλ' ἑτέρους εἰς τοῦτο καθιστάσης, ἐτέθη
νόμος ὡς μεγάλα ἀδικοῦντος, εἰ δέ τις αὐτῆς τῆς πόλεως
ἐν κινδύνῳ οὔσης λίποι τὴν πόλιν αὐτήν, οὐκ ἂν ἄρα
ἐτέθη. σφόδρα γ' ἄν, εἴ τις ᾠήθη τινὰ τῶν πολιτῶν ἁμαρ-
29 τήσεσθαί τι τοιοῦτόν ποτε. τίς δ' οὐκ ἂν εἰκότως ἐπιτι-
μήσειεν ὑμῖν, εἰ τοὺς μετοίκους μέν, ὅτι οὐ κατὰ τὸ
προσῆκον ἑαυτοῖς ἐβοήθησαν τῷ δήμῳ, ἐτιμήσατε ἀξίως
τῆς πόλεως, τοῦτον δέ, ὅτι παρὰ τὸ προσῆκον ἑαυτῷ
προὔδωκε τὴν πόλιν, μὴ κολάσαιτε, εἰ μή γε ἄλλῳ
30 τινὶ μείζονι, τῇ γε παρούσῃ ἀτιμίᾳ; ἀναμνήσθητε δὲ
διότι ποτὲ τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας γινομένους περὶ τὴν
πόλιν τιμᾶτε καὶ τοὺς κακοὺς ἀτιμάζετε. ἐδείχθη γὰρ
ἀμφότερα ταῦτα οὐ τῶν γεγενημένων μᾶλλόν τι ἕνεκα

26, 6. γ'] τ' X, τις C. 8. ἐκκλησιάζοιτο C: ἐκκλησιάζεται ς: *sententia postulat* ἀγωνίσαιτο. Reiskius. 28, 1. τινα] ποτέ τινα C. 29, 1. ποτε] τότε C. 5. κολάσετε CX: κολάζοιτε ς. μή γε] malim μὴ καί. 30, 2. γινομένους Reiskiana.

ἢ τῶν γενησομένων, ἵν' ἀγαθοὶ προθυμῶνται γίνεσθαι ἐκ
παρασκευῆς, κακοὶ δὲ μηδὲ ἐξ ἑνὸς τρόπου ἐπιχειρῶσιν.
31 ἔτι δὲ ἐνθυμήθητε ποίων ἂν ὑμῖν δοκεῖ οὗτος ὅρκων φροντίσαι,
ὃς ἔργῳ τοὺς πατρῴους θεοὺς προὔδωκεν· ἢ πῶς ἂν
χρηστόν τι βουλεῦσαι περὶ τῆς πολιτείας, ὃς οὐδὲ ἐλευθερῶσαι
τὴν πατρίδα ἐβουλήθη· ἢ ποῖα ἂν ἀπόρρητα τηρῆσαι,
ὃς οὐδὲ τὰ προειρημένα ποιῆσαι ἠξίωσε; πῶς δ' εἰκός
ἐστι τοῦτον, ὃς οὐδὲ τελευταῖος ἐπὶ τοὺς κινδύνους ἦλθε,
πρότερον τῶν κατεργασαμένων καὶ οὕτω συντιμηθῆναι;
σχέτλιον δ' ἂν εἴη, εἰ οὗτος μὲν ἅπαντας τοὺς πολίτας
περὶ οὐδενὸς ἡγήσατο, ὑμεῖς δὲ τοῦτον ἕνα ὄντα μὴ ἀπο-
32 δοκιμάσαιτε. ὁρῶ δέ τινας οἳ νῦν μὲν τούτῳ παρασκευάζονται
βοηθεῖν καὶ δεῖσθαι ὑμῶν, ἐπειδὴ ἐμὲ οὐκ ἠδύναντο
πεῖσαι· τότε δέ, ὅτε οἱ κίνδυνοι μὲν ὑμῖν καὶ οἱ μέγιστοι
ἀγῶνες ἦσαν, τὰ δὲ ἆθλα αὐτὴ ἡ πολιτεία ἔκειτο,
καὶ ἔδει οὐ μόνον περὶ τοῦ βουλεύειν ἀλλὰ καὶ περὶ
90'' τῆς ἐλευθερίας βουλεύεσθαι, τότε οὐκ ἐδέοντο αὐτοῦ
βοηθῆσαι καὶ ὑμῖν καὶ κοινῇ τῇ πόλει, καὶ μὴ προδοῦναι
μήτε τὴν πατρίδα μήτε τὴν βουλήν, ἧς νῦν ἀξιοῖ
33 τυχεῖν οὐ μετὸν αὐτῷ, ἄλλων γε κατεργασαμένων. μόνος
δή, ὦ βουλή, δικαίως οὐδ' ἂν ἀγανακτοίη μὴ τυχών· οὐ
γὰρ ὑμεῖς νῦν αὐτὸν ἀτιμάζετε, ἀλλ' αὐτὸς αὑτὸν τότε
ἀπεστέρησεν, ὅτε οὐκ ἠξίωσεν, ὥσπερ νῦν προθύμως
κληρωσόμενος ἦλθε, καὶ τότε διαμαχόμενος περὶ αὐτῆς
καταστῆναι μεθ' ὑμῶν.

34 Ἱκανά μοι νομίζω εἰρῆσθαι, καίτοι πολλά γε παραλιπών·
ἀλλὰ πιστεύω ὑμᾶς καὶ ἄνευ τούτων αὐτοὺς τὰ
συμφέροντα τῇ πόλει γνώσεσθαι. οὐ γὰρ ἄλλοις τισὶν
ὑμᾶς δεῖ περὶ τῶν ἀξίων ὄντων βουλεύειν τεκμηρίοις χρῆσθαι
ἢ ὑμῖν αὐτοῖς, ὁποῖοί τινες ὄντες αὐτοὶ περὶ τὴν πόλιν
ἐδοκιμάσθητε. ἔστι γὰρ τὰ τούτου ἐπιτηδεύματα
κοινὰ παραδείγματα καὶ πάσης δημοκρατίας ἀλλότρια.

31, 1. οὗτος om C. 32, 6. βούλεσθαι X. 33, 1. γε] τε X, om C. 4. ὅτε] ἡνίκα C. 34, 2. αὐτοὺς Reiskius: αὐτῶν ς. 5. αὐτοὶ] αὐτῷ X. 6. τὰ τούτου CX: αὐτοῦ τὰ ς.

pag. Reisk. 892.

32.
ΚΑΤΑ ΔΙΟΓΕΙΤΟΝΟΣ.

Εἰ μὲν μὴ μεγάλα ἦν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τὰ διαφέ-
ροντα, οὐκ ἄν ποτε εἰς ὑμᾶς εἰσελθεῖν τούτους εἴασα, νο-
893 μίζων αἴσχιστον εἶναι πρὸς τοὺς οἰκείους διαφέρεσθαι,
εἰδώς τε ὅτι οὐ μόνον οἱ ἀδικοῦντες χείρους ὑμῖν εἶναι
δοκοῦσιν, ἀλλὰ καὶ οἵτινες ἂν ἔλαττον ὑπὸ τῶν προση-
κόντων ἔχοντες ἀνέχεσθαι μὴ δύνωνται· ἐπειδὴ μέντοι, ὦ
ἄνδρες δικασταί, πολλῶν χρημάτων ἀπεστέρηνται καὶ
πολλὰ καὶ δεινὰ πεπονθότες ὑφ᾽ ὧν ἥκιστα ἐχρῆν ἐπ᾽
ἐμὲ κηδεστὴν ὄντα κατέφυγον, ἀνάγκη μοι γεγένηται
2 εἰπεῖν ὑπὲρ αὐτῶν. ἔχω δὲ τούτων μὲν ἀδελφήν, Διογεί-
τονος δὲ θυγατριδῆν, καὶ πολλὰ δεηθεὶς ἀμφοτέρων
τὸ μὲν πρῶτον ἔπεισα αὐτοὺς τοῖς φίλοις ἐπιτρέψαι
δίαιταν, περὶ πολλοῦ ποιούμενος τὰ τούτων πράγματα
μηδένα τῶν ἄλλων εἰδέναι· ἐπεὶ δὲ ὁ Διογείτων ἃ φανε-
ρῶς ἔχων ἐξηλέγχετο, περὶ τούτων οὐδενὶ τῶν αὑτοῦ φίλων
ἐτόλμα πείθεσθαι, ἀλλ᾽ ἐβουλήθη καὶ φεύγειν δίκας
894 καὶ μὴ οὔσας διώκειν καὶ ὑπομεῖναι τοὺς ἐσχάτους
κινδύνους μᾶλλον ἢ τὰ δίκαια ποιήσας ἀπηλλάχθαι
3 τῶν πρὸς τούτους ἐγκλημάτων, ὑμῶν δέομαι, ἐὰν μὲν
ἀποδείξω οὕτως αἰσχρῶς αὐτοὺς ἐπιτετροπευμένους ὑπὸ
τοῦ πάππου ὡς οὐδεὶς πώποτε ὑπὸ τῶν οὐδὲν προσηκόν-
των ἐν τῇ πόλει, βοηθεῖν αὐτοῖς τὰ δίκαια, εἰ δὲ μή,
τούτῳ μὲν ἅπαντα πιστεύειν, ἡμᾶς δὲ εἰς τὸν λοιπὸν
χρόνον ἡγεῖσθαι χείρους εἶναι. ἐξ ἀρχῆς δ᾽ ὑμᾶς περὶ
αὐτῶν διδάξαι πειράσομαι.

§ 1, 1. ὦ ἄνδρες δικασταὶ τὰ διαφέροντα S: τὰ διαφέροντα ὦ ἄνδρες δικασταί T. 3. αἴσχιστος T. 4. τε om T. 5. οἵ τινες] εἴ τινες T. ἂν om S. qui mox ἔχοντες ἔλαττον ὑπὸ τῶν προσηκόντων οὐκ ἀνέχεσθαι δ. 2, 1. εἰπεῖν om S. 2. θυγατριδῆν S: ἀδελφιδῆν ς. δεηθεὶς ἀμφοτέρων S: ἀμφοτέρων δεηθεὶς ς. 3. αὐτοὺς add S. τοὺς φίλους T. 4. δίαιταν S: διαιτᾷν ς. 5. ὁ add S. 6. ἐξηλέγχετο S: ἐξήλεγκτο ς. 7. ἐβουλήθη S: ἠβουλήθη ς. 8. ὑπομεῖναι] καθυπομένειν S. 9. μᾶλλον om T. 3, 3. οὐδὲν] μηδὲν S. 6. ἐξ — πειράσομαι] ἄρχεται δὲ τῆς διηγήσεως ὧδε S.

4 Ἀδελφοὶ ἦσαν, ὦ ἄνδρες δικασταί, Διόδοτος καὶ Διογείτων ὁμοπάτριοι καὶ ὁμομήτριοι, καὶ τὴν μὲν ἀφανῆ οὐσίαν ἐνείμαντο, τῆς δὲ φανερᾶς ἐκοινώνουν. ἐργασαμένου δὲ Διοδότου κατ' ἐμπορίαν πολλὰ χρήματα πείθει αὐτὸν λαβεῖν Διογείτων τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα, ἥπερ ἦν αὐτῷ
5 μόνη· καὶ γίνονται αὐτῷ δύο υἱεῖς καὶ θυγάτηρ. χρόνῳ δὲ ὕστερον καταλεγεὶς Διόδοτος μετὰ Θρασύλλου τοῦ ἐπὶ τῶν ὁπλιτῶν, καλέσας τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, ἀδελφιδῆν οὖσαν, καὶ τὸν ἐκείνης μὲν πατέρα, αὑτοῦ δὲ κηδεστὴν καὶ ἀδελφὸν ὁμοπάτριον, πάππον δὲ τῶν παιδίων καὶ θεῖον, ἡγούμενος διὰ ταύτας τὰς ἀνάγκας οὐδενὶ μᾶλλον προσήκειν ἑτέρῳ εἰς τοὺς παῖδας αὑτοῦ ἐπιτρόπῳ γε-
895 νέσθαι, διαθήκην αὐτῷ δίδωσι καὶ πέντε τάλαντα ἀργυ-
6 ρίου παρακαταθήκην· "ναυτικὰ δὲ ἐπέδειξεν ἐκδεδομένα ἑπτὰ τάλαντα καὶ τετταράκοντα μνᾶς, δισχιλίας δὲ
896 ὀφειλομένας ἐν Χερ"ρονήσῳ. ἐπέσκηψε δέ, ἐάν τι πάθῃ, τάλαντον μὲν ἐπιδοῦναι τῇ γυναικὶ καὶ τὰ ἐν τῷ δωματίῳ δοῦναι, τάλαντον δὲ τῇ θυγατρί. κατέλιπε [δὲ] καὶ εἴκοσι μνᾶς τῇ γυναικὶ καὶ τριάκοντα στατῆρας
7 Κυζικηνούς. ταῦτα δὲ πράξας καὶ οἴκοι ἀντίγραφα καταλιπὼν ᾤχετο στρατευσόμενος μετὰ Θρασύλλου. ἀπο-
897 θανόντος δὲ ἐκείνου "ἐν Ἐφέσῳ Διογείτων τὴν μὲν θυγατέρα ἔκρυπτε τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρός, καὶ τὰ γράμματα λαμβάνει ἃ κατέλιπε σεσημασμένα, φάσκων τὰ ναυτικὰ χρήματα δεῖν ἐκ τούτων τῶν γραμματείων κομί-
8 σασθαι. ἐπεὶ δὲ τῷ χρόνῳ ἐδήλωσε τὸν θάνατον αὐτοῖς καὶ ἐποίησαν τὰ νομιζόμενα, τὸν μὲν πρῶτον ἐνιαυτὸν ἐν Πειραιεῖ διῃτῶντο· ἅπαντα γὰρ αὐτοῦ κατελέλειπτο τὰ ἐπιτήδεια· ἐκείνων δὲ ὑπολιπόντων τοὺς μὲν παῖδας εἰς ἄστυ ἀναπέμπει, τὴν δὲ μητέρα αὐτῶν ἐκδίδωσιν ἐπιδοὺς

4, 5. λαβεῖν Διογείτων S: Διογείτων λαβεῖν ς. θυγατέρα] hac voce finitur fragmentum S. 5, 4. τὸν om T. 6. ἀνάγκας T: ἀναγκαιότητας ς. 7. αὐτοῦ add T. 8. ἀργυρίου — τάλαντα om T.
6, 2. δισχιλίας T: χιλίας ς. 7, 2. στρατευσάμενος T. 8, 4. ὑπολειπόντων T.

πεντακισχιλίας δραχμάς, χιλίαις ἔλαττον ὧν ὁ ἀνὴρ αὐ-
9τῆς ἔδωκεν. ὀγδόῳ δ' ἔτει δοκιμασθέντος μετὰ ταῦτα
τοῦ πρεσβυτέρου τοῖν μειρακίοιν, καλέσας αὐτοὺς εἶπε
Διογείτων ὅτι καταλίποι αὐτοῖς ὁ πατὴρ εἴκοσι μνᾶς
ἀργυρίου καὶ "τριάκοντα στατῆρας. „ἐγὼ οὖν πολλὰ τῶν
ἐμαυτοῦ δεδαπάνηκα εἰς τὴν ὑμετέραν τροφήν. καὶ ἕως
μὲν εἶχον, οὐδέν μοι διέφερε· νυνὶ δὲ καὶ αὐτὸς ἀπόρως
διάκειμαι. σὺ οὖν, ἐπειδὴ δεδοκίμασαι καὶ ἀνὴρ γεγένη-
10σαι, σκόπει αὐτὸς ἤδη πόθεν ἕξεις τὰ ἐπιτήδεια.“ ταῦτ'
ἀκούσαντες ἐκπεπληγμένοι καὶ δακρύοντες ᾤχοντο πρὸς
τὴν μητέρα, καὶ παραλαβόντες ἐκείνην ἧκον πρὸς ἐμέ,
οἰκτρῶς ὑπὸ τοῦ πάθους διακείμενοι καὶ ἀθλίως ἐκπε-
πτωκότες, κλαίοντες καὶ παρακαλοῦντές με μὴ περιιδεῖν
αὐτοὺς ἀποστερηθέντας τῶν πατρῴων μηδ' εἰς πτωχείαν
καταστάντας, ὑβρισμένους ὑφ' ὧν ἥκιστα ἐχρῆν, ἀλλὰ
βοηθῆσαι καὶ τῆς ἀδελφῆς οὕνεκα καὶ σφῶν αὐτῶν.
11πολλὰ ἂν εἴη λέγειν, ὅσον πένθος ἐν τῇ ἐμῇ οἰκίᾳ ἦν ἐν
ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ. τελευτῶσα δὲ ἡ μήτηρ αὐτῶν ἠντιβόλει
με καὶ ἱκέτευε συναγαγεῖν αὐτῆς τὸν πατέρα καὶ τοὺς
φίλους, εἰποῦσα ὅτι, εἰ καὶ πρότερον μὴ εἴθισται λέγειν
ἐν ἀνδράσι, τὸ μέγεθος αὐτὴν ἀναγκάσει τῶν συμφορῶν
περὶ τῶν σφετέρων κακῶν δηλῶσαι πάντα πρὸς ἡμᾶς.
12ἐλθὼν δ' ἐγὼ ἠγανάκτουν μὲν πρὸς Ἡγήμονα τὸν ἔχοντα
899τὴν τούτου θυγατέρα, λόγους δ' ἐποιού"μην πρὸς τοὺς ἄλ-
λους ἐπιτηδείους, ἠξίουν δὲ τοῦτον εἰς ἔλεγχον ἰέναι περὶ
τῶν πραγμάτων. Διογείτων δὲ τὸ μὲν πρῶτον οὐκ
ἤθελε, τελευτῶν δὲ ὑπὸ τῶν φίλων ἠναγκάσθη. ἐπειδὴ
δὲ συνήλθομεν, ἤρετο αὐτὸν ἡ γυνὴ τίνα ποτὲ ψυχὴν ἔχων
ἀξιοῖ περὶ τῶν παίδων τοιαύτῃ γνώμῃ χρῆσθαι, ἀδελφὸς
μὲν ὢν τοῦ πατρὸς αὐτῶν, πατὴρ δ' ἐμός, θεῖος δὲ αὐ-
13τοῖς καὶ πάππος. „καὶ εἰ μηδένα ἀνθρώπων ᾐσχύνου,
τοὺς θεοὺς ἐχρῆν σε“ φησί „δεδιέναι· ὃς ἔλαβες μέν, ὅτ'
900ἐκεῖνος ἐξέπλει, πέντε "τάλαντα παρ' αὐτοῦ καταθήκην.

9, 3. καταλείποι T. 6. διέφερον T. νυνὶ T: νῦν ς. 13, 3. ἐξέλιπε T. παρ' αὐτοῦ καταθήκην T: παρακαταθήκην ς.

καὶ περὶ τούτων ἐγὼ θέλω τοὺς παῖδας παραστησαμένη
01 καὶ τούτους καὶ ″τοὺς ὕστερον ἐμαυτῇ γενομένους ὀμόσαι
ὅπου ἂν αὐτὸς λέγῃς. καίτοι οὐχ οὕτως ἐγώ εἰμι ἀθλία,
οὐδ᾽ οὕτω περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι χρήματα, ὥστ᾽ ἐπιορ-
κήσασα κατὰ τῶν παίδων τῶν ἐμαυτῆς τὸν βίον καταλι-
14 πεῖν, ἀδίκως δὲ ἀφελέσθαι τὴν τοῦ πατρὸς οὐσίαν.“ ἔτι
τοίνυν ἐξήλεγχεν αὐτὸν ἑπτὰ τάλαντα κεκομισμένον
ναυτικὰ καὶ τετρακισχιλίας δραχμάς, καὶ τούτων τὰ
γράμματα ἀπέδειξεν· ἐν γὰρ τῇ διοικίσει, ὅτ᾽ ἐκ Κο-
02 λυττοῦ ″διῳκίζετο εἰς τὴν Φαίδρου οἰκίαν, τοὺς παῖδας
ἐπιτυχόντας ἐκβεβλημένῳ τῳ βιβλίῳ ἐνεγκεῖν πρὸς
15 ταύτην. ἀπέφηνε δ᾽ αὐτὸν ἑκατὸν μνᾶς κεκομισμένον
ἐγγύους ἐπὶ τόκῳ δεδανεισμένας, καὶ ἑτέρας δισχιλίας
δραχμὰς καὶ ἔπιπλα πολλοῦ ἄξια· φοιτᾶν δὲ καὶ σῖ-
τον αὐτοῖς ἐκ Χεῤῥονήσου καθ᾽ ἕκαστον ἐνιαυτόν. „ἔπειτα
03 σὺ ἐτόλμησας“ ″ἔφη „εἰπεῖν, ἔχων τοσαῦτα χρήματα, ὡς
δισχιλίας δραχμὰς ὁ τούτων πατὴρ κατέλιπε καὶ τριά-
κοντα στατῆρας, ἃ παρ᾽ ἐμοὶ καταλειφθέντα ἐκείνου τε-
16 λευτήσαντος ἐγώ σοι ἔδωκα; καὶ ἐκβαλεῖν τούτους
ἠξίωκας θυγατριδοῦς ὄντας ἐκ τῆς οἰκίας τῆς αὑτῶν
ἐν τριβωνίοις, ἀνυποδήτους, οὐ μετὰ ἀκολούθου, οὐ μετὰ
στρωμάτων, οὐ μετὰ ἱματίων, οὐ μετὰ τῶν ἐπίπλων ἃ
ὁ πατὴρ αὐτοῖς κατέλιπεν, οὐδὲ μετὰ τῶν παρακαταθη-
17 κῶν ἃς ἐκεῖνος παρὰ σοὶ κατέθετο. καὶ νῦν τοὺς μὲν
ἐκ τῆς μητρυιᾶς τῆς ἐμῆς παιδεύεις ἐν πολλοῖς χρήμασιν
εὐδαίμονας ὄντας· καὶ ταῦτα μὲν καλῶς ποιεῖς· τοὺς
δ᾽ ἐμοὺς ἀδικεῖς, οὓς ἀτίμως ἐκ τῆς οἰκίας ἐκβαλὼν
ἀντὶ πλουσίων πτωχοὺς ἀποδεῖξαι προθυμῇ. καὶ ἐπὶ
τοιούτοις ἔργοις οὔτε τοὺς θεοὺς φοβῇ, οὔτε ἐμὲ τὴν σὴν
θυγατέρα τὴν συνειδυῖαν αἰσχύνῃ, οὔτε τοῦ ἀδελφοῦ μέ-
μνησαι, ἀλλὰ πάντας ἡμᾶς περὶ ἐλάττονος ποιῇ χρημά-

v. 2. τοὺς om T. 14, 2. κεκοσμημένον αὐτίκα T. 4. ἀπέδειξεν T. διοικίσει Reiskius; libri διοικήσει. 6. τῳ add T. 15, 1. κεκοσμημένον T. 7. ἃ παρ᾽] ἅπερ T. 16, 1. ἐκβαλεῖν T: ἐκβάλλειν ς. 3. οὐ μετὰ ἀκολούθου om T. 4. τῶν om T.

18 των.“ τότε μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, πολλῶν καὶ
904 ″δεινῶν ὑπὸ τῆς γυναικὸς ῥηθέντων οὕτω διετέθημεν πάν-
τες οἱ παρόντες ὑπὸ τῶν τούτῳ πεπραγμένων καὶ τῶν
λόγων τῶν ἐκείνης, ὁρῶντες μὲν τοὺς παῖδας, οἷα ἦσαν
πεπονθότες, ἀναμιμνησκόμενοι δὲ τοῦ ἀποθανόντος, ὡς
ἀνάξιον τῆς οὐσίας τὸν ἐπίτροπον κατέλιπεν, ἐνθυμούμενοι
δὲ ὡς χαλεπὸν ἐξευρεῖν ὅτῳ χρὴ περὶ τῶν ἑαυτοῦ πιστεῦ-
σαί τινα, ὥστε, ὦ ἄνδρες δικασταί, μηδένα τῶν παρόν-
των δύνασθαι φθέγξασθαι, ἀλλὰ καὶ δακρύοντας μηδὲν
ἧττον τῶν πεπονθότων ἀπιόντας οἴχεσθαι σιωπῇ. Πρῶτον
μὲν οὖν τούτων ἀνάβητέ μοι μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

19 Ἀξιῶ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τῷ λογισμῷ προσέ-
χειν τὸν νοῦν, ἵνα τοὺς μὲν νεανίσκους διὰ τὸ μέγεθος
τῶν συμφορῶν ἐλεήσητε, τοῦτον δ᾽ ἅπασι τοῖς πολίταις
ἄξιον ὀργῆς ἡγήσησθε. εἰς τοσαύτην γὰρ ὑποψίαν Διογεί-
των πάντας ἀνθρώπους εἰς ἀλλήλους καθίστησιν, ὥστε
μήτε ζῶντας μήτε ἀποθνήσκοντας μηδὲν μᾶλλον τοῖς οἰ-
20 κειοτάτοις ἢ τοῖς ἐχθίστοις πιστεύειν· ὃς ἐτόλμησε τὰ
μὲν ἔξαρνος γενέσθαι, τὰ δὲ τελευτῶν ὁμολογήσας ἔχειν,
905 εἰς δύο παῖδας καὶ ἀδελ″φὴν λῆμμα καὶ ἀνάλωμα ἐν
ὀκτὼ ἔτεσιν ἑπτὰ τάλαντα ἀργυρίου καὶ ἑπτακισχιλίας
δραχμὰς ἀποδεῖξαι. καὶ εἰς τοῦτο ἦλθεν ἀναισχυντίας,
ὥστε οὐκ ἔχων ὅποι στρέψειε τὰ χρήματα, εἰς ὄψον
μὲν δυοῖν παιδίοιν καὶ ἀδελφῇ πέντε ὀβολοὺς τῆς ἡμέρας
ἐλογίζετο, εἰς ὑποδήματα δὲ καὶ εἰς γναφεῖον [ἱμάτια]
καὶ εἰς κουρεῖον οὐκ ἦν αὐτῷ κατὰ μῆνα οὐδὲ κατ᾽ ἐνι-
αυτὸν γεγραμμένα, συλλήβδην δὲ παντὸς τοῦ χρόνου
21 πλεῖον ἢ τάλαντον ἀργυρίου. εἰς δὲ τὸ μνῆμα τοῦ πατρὸς
οὐκ ἀναλώσας πέντε καὶ εἴκοσι μνᾶς ἐκ πεντακισχι-
λίων δραχμῶν, τὸ μὲν ἥμισυ αὐτῶν τίθησι τούτοις λελο-
γίσθαι. εἰς Διονύσια τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, (οὐκ

18, 2. δεινῶν] malim ἐλεινῶν. πάντες om T. 7. τῶν] τὸν T.
19, 4. γὰρ] δ᾽ T. 5. εἰς ἀλλήλους om T. 20, 2. ἔχειν Reiskius; ἐλεῖν T.

6 ἄ''τοπον γάρ μοι δοκεῖ καὶ περὶ τούτου μνησθῆναι) ἑκκαίδεκα δραχμῶν ἀπέφαινεν ἐωνημένον ἀρνίον, καὶ τούτων τὰς ὀκτὼ δραχμὰς ἐλογίζετο τοῖς παισίν· ἐφ' ὧν ἡμεῖς οὐχ ἥκιστα ὠργίσθημεν. οὕτως, ὦ ἄνδρες, ἐν ταῖς μεγάλαις ζημίαις ἐνίοτε οὐχ ἧττον τὰ μικρὰ λυπεῖ τοὺς ἀδικουμένους· λίαν γὰρ φανερὰν τὴν πονηρίαν τῶν ἀδικούν-
2 των ἐπιδείκνυσιν. εἰς τοίνυν τὰς ἄλλας ἑορτὰς καὶ θυσίας ἐλογίσατο αὐτοῖς πλέον ἢ τετρακισχιλίας δραχμὰς ἀνηλωμένας, ἕτερά τε παμπληθῆ, ἃ πρὸς τὸ κεφάλαιον συνελογίζετο, ὥσπερ διὰ τοῦτο ἐπίτροπος τῶν παίδων καταλειφθείς, ἵνα γράμματα αὐτοῖς ἀντὶ τῶν χρημάτων ἀποδείξειε καὶ πενεστάτους ἀντὶ πλουσίων ἀποφήνειε, καὶ ἵνα, εἰ μέν τις αὐτοῖς πατρικὸς ἐχθρὸς ἦν, ἐκείνου μὲν ἐπιλάθωνται, τῷ δ', ἐπεὶ τῶν πατρῴων εἰσὶν ἀπε-
3 στερημένοι, πολεμῶσι. καίτοι εἰ ἐβούλετο δίκαιος εἶναι περὶ τοὺς παῖδας, ἐξῆν αὐτῷ, κατὰ τοὺς νόμους οἳ κεῖνται περὶ τῶν ὀρφανῶν καὶ τοῖς ἀδυνάτοις τῶν ἐπιτρόπων καὶ τοῖς δυναμένοις, μισθῶσαι τὸν οἶκον ἀπηλλαγμένος
7 πολλῶν πραγμάτων, ἢ γῆν ''πριάμενος ἐκ τῶν προσιόντων τοὺς παῖδας τρέφειν· καὶ ὁπότερον τούτων ἐποίησεν, οὐδενὸς ἂν ἧττον Ἀθηναίων πλούσιοι ἦσαν. νῦν δέ μοι δοκεῖ οὐδεπώποτε διανοηθῆναι ὡς φανερὰν καταστήσων τὴν οὐσίαν, ἀλλ' ὡς αὐτὸς ἕξων τὰ τούτων, ἡγούμενος δεῖν τὴν αὑτοῦ πονηρίαν κληρονόμον εἶναι τῶν τοῦ τεθνεῶτος
4 χρημάτων. ὃ δὲ πάντων δεινότατον, ὦ δικασταί· οὗτος γὰρ συντριηραρχῶν Ἀλέξιδι τῷ Ἀριστοδίκου, φάσκων
8 δυοῖν δεούσας πεντή''κοντα μνᾶς ἐκείνῳ συμβαλέσθαι, τὸ ἥμισυ τούτων τοῖς ὀρφανοῖς οὖσι λελόγισται, οὓς ἡ πόλις οὐ μόνον παῖδας ὄντας ἀτελεῖς ἐποίησεν, ἀλλὰ καὶ ἐπειδὰν δοκιμασθῶσιν ἐνιαυτὸν ἀφῆκεν ἁπασῶν τῶν λειτουργιῶν. οὗτος δὲ πάππος ὢν παρὰ τοὺς νόμους τῆς ἑαυτοῦ τριηραρχίας παρὰ τῶν θυγατριδῶν αὐτοῦ τὸ ἥμισυ πράττε-

v. 2. ἀπέφαινεν om T. 22, 5. τῶν om T. 8. τῷ δ' ἐπεὶ] σὺνδ' ἐπὶ T. 23, 3. καὶ om T. 4. μισθῶσαι — ἀπηλλαγμένος — πριάμενος — T, Reiskius μισθώσασι — ἀπηλλαγμένοις — πριαμένοις. 24, 3. δέουσαν T. 8. αὐτοῦ add T.

ται. καὶ ἀποπέμψας εἰς τὸν Ἀδρίαν ὁλκάδα δυοῖν ταλάντοιν, ὅτε μὲν ἀπέστελλεν, ἔλεγε πρὸς τὴν μητέρα αὐτῶν ὅτι τῶν παίδων ὁ κίνδυνος εἴη, ἐπεὶ δὲ ἐσώθη καὶ ἐδιπλασίασεν, αὐτοῦ τὴν ἐμπορίαν ἔφασκεν εἶναι. καίτοι εἰ μὲν τὰς ζημίας τούτων ἀποδείξει, τὰ δὲ σωθέντα τῶν χρημάτων αὐτὸς ἕξει, ὅπῃ μὲν ἀνήλωται τὰ χρήματα, οὐ χαλεπῶς εἰς τὸν λόγον ἐγγράψει, ῥᾳδίως δ' ἐκ τῶν ἀλλο-
26 τρίων αὐτὸς πλουτήσει. καθ' ἕκαστον μὲν οὖν, ὦ δικασταί, πολὺ ἂν εἴη ἔργον πρὸς ὑμᾶς λογίζεσθαι· ἐπειδὴ δὲ μόλις παρ' αὐτοῦ παρέλαβον τὰ γράμματα, μάρτυρας ἔχων ἠρώτων Ἀριστόδικον τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἀλέξι-
909 δος (αὐτὸς γὰρ ἐτύγχανε τετελευτηκώς) εἰ ὁ λόγος αὐτῷ εἴη τῆς τριηραρχίας· ὁ δὲ ἔφασκεν εἶναι, καὶ ἐλθόντες οἴκαδε εὕρομεν Διογείτονα τέτταρας καὶ εἴκοσι μνᾶς
27 ἐκείνῳ συμβεβλημένον εἰς τὴν τριηραρχίαν. οὗτος δὲ ἐπέδειξε δυοῖν δεούσας πεντήκοντα μνᾶς ἀνηλωκέναι, ὥστε τούτοις λελογίσθαι ὅσονπερ ὅλον τὸ ἀνάλωμα αὐτῷ γεγένηται. καίτοι τί αὐτὸν οἴεσθε πεποιηκέναι περὶ ὧν αὐτῷ οὐδεὶς σύνοιδεν ἀλλ' αὐτὸς μόνος διεχείριζεν, ὃς ἃ δι' ἑτέρων ἐπράχθη καὶ οὐ χαλεπὸν ἦν περὶ τούτων πυθέσθαι, ἐτόλμησε ψευσάμενος τέτταρσι καὶ εἴκοσι μναῖς τοὺς αὐτοῦ θυγατριδοῦς ζημιῶσαι; Καί μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

28 Τῶν μὲν μαρτύρων ἀκηκόατε, ὦ δικασταί· ἐγὼ δ' ὅσα τελευτῶν ὡμολόγησεν αὐτὸς ἔχειν χρήματα, ἑπτὰ τάλαντα καὶ τετταράκοντα μνᾶς, ἐκ τούτων αὐτῶν λογιοῦμαι, πρόσοδον μὲν οὐδεμίαν ἀποφαίνων, ἀπὸ δὲ τῶν
910 ὑπαρχόντων ἀναλίσκων, καὶ θήσω ὅσον οὐδεὶς πώποτε ἐν τῇ πόλει, εἰς δύο παῖδας καὶ ἀδελφὴν καὶ παιδαγωγὸν καὶ θεράπαιναν χιλίας δραχμὰς ἑκάστου ἐνιαυτοῦ, μι-
29 κρῷ ἔλαττον ἢ τρεῖς δραχμὰς τῆς ἡμέρας. ἐν ὀκτὼ αὖ-

25, 6. μὲν] μὴ T, δὲ μὴ Reiskius. 7. δὲ add T. 26, 7. τέτταρας] τετταράκοντα T. 27, 2. ὥσγε T. 3. ὅσον περ] ὅσον ὅπερ T. 4. αὐτῷ om T. 29, 1. αὗται ἔτεσι T: ἔτεσιν αὗται ς.

ται ἔτεσι γίνονται ὀκτακισχίλιαι δραχμαί, καὶ ἀποδείκνυνται ἓξ τάλαντα περιόντα τῶν ἑπτὰ ταλάντων καὶ εἴκοσι μναῖ. οὐ γὰρ ἂν δύναιτο ἀποδεῖξαι οὔθ' ὑπὸ τῶν λῃστῶν ἀπολωλεκὼς οὔτε ζημίαν εἰληφὼς οὔτε χρήσταις ἀποδεδωκώς.. . . . .

33.
ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ.

Ἄλλων τε πολλῶν καὶ καλῶν ἔργων ἕνεκα, ὦ ἄνδρες, ἄξιον Ἡρακλέους μεμνῆσθαι, καὶ ὅτι τόνδε τὸν ἀγῶνα πρῶτος συνήγειρε δι' εὔνοιαν τῆς Ἑλλάδος. ἐν μὲν γὰρ τῷ τέως χρόνῳ ἀλλοτρίως αἱ πόλεις πρὸς ἀλλήλας διέκειντο· ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνος τοὺς τυράννους ἔπαυσε καὶ τοὺς ὑβρίζοντας ἐκώλυσεν, ἀγῶνα μὲν σωμάτων ἐποίησε, φιλοτιμίαν δὲ πλούτῳ, γνώμης δ' ἐπίδειξιν ἐν τῷ καλλίστῳ τῆς Ἑλλάδος, ἵνα τούτων ἁπάντων ἕνεκα εἰς τὸ αὐτὸ συνέλθωμεν, τὰ μὲν ὀψόμενοι, τὰ δε ἀκουσόμενοι· ἡγήσατο γὰρ τὸν ἐνθάδε σύλλογον ἀρχὴν γενέσθαι τοῖς Ἕλλησι τῆς πρὸς ἀλλήλους φιλίας. ἐκεῖνος μὲν οὖν ταῦθ' ὑφηγήσατο, ἐγὼ δ' ἥκω οὐ μικρολογησόμενος οὐδὲ περὶ τῶν ὀνομάτων μαχούμενος. ἡγοῦμαι γὰρ ταῦτα ἔργα μὲν εἶναι σοφιστῶν λίαν ἀχρήστων καὶ σφόδρα βίου δεομένων, ἀνδρὸς δὲ ἀγαθοῦ καὶ πολίτου πολλοῦ ἀξίου περὶ τῶν μεγίστων συμβουλεύειν, ὁρῶν οὕτως αἰσχρῶς διακειμένην τὴν Ἑλλάδα, καὶ πολλὰ μὲν αὐτῆς ὄντα ὑπὸ τῷ βαρβάρῳ, πολλὰς δὲ πόλεις ὑπὸ τυράννων ἀναστάτους γεγενημένας. καὶ ταῦτα εἰ μὲν δι' ἀσθένειαν ἐπάσχομεν, στέργειν ἂν ἦν ἀνάγκη τὴν τύχην· ἐπειδὴ δὲ διὰ στάσιν καὶ τὴν πρὸς ἀλλήλους φιλονεικίαν, πῶς οὐκ ἄξιον τῶν μὲν παύσασθαι τὰ δὲ κωλῦσαι, εἰδότας ὅτι φιλονεικεῖν μέν ἐστιν εὖ πραττόντων, γνῶναι δὲ τὰ βέλτιστα τῶν αὐτῶν. ὁρῶμεν γὰρ τοὺς κινδύνους καὶ μεγάλους

2, 3. δὲ om T. 3, 4. σοφιστῶν λίαν ἀχρήστων] σοφῶν τῶν λίαν χρηστῶν T. conf. Lobeck. ad S. Aiac. p. 222. 7. αὐτῆς] αὐτῶν T.

914 καὶ πανταχόθεν περιεστηκότας· "ἐπίστασθε δὲ ὅτι ἡ μὲν
ἀρχὴ τῶν κρατούντων τῆς θαλάσσης, τῶν δὲ χρημάτων
βασιλεὺς ταμίας, τὰ δὲ τῶν Ἑλλήνων σώματα τῶν δα-
πανᾶσθαι δυναμένων, ναῦς δὲ πολλὰς μὲν αὐτὸς κέ-
6 κτηται, πολλὰς δ' ὁ τύραννος τῆς Σικελίας. ὥστε ἄξιον
τὸν μὲν πρὸς ἀλλήλους πόλεμον καταθέσθαι, τῇ δ' αὐτῇ
γνώμῃ χρωμένους τῆς σωτηρίας ἀντέχεσθαι, καὶ περὶ μὲν
τῶν παρεληλυθότων αἰσχύνεσθαι, περὶ δὲ τῶν μελλόντων
ἔσεσθαι δεδιέναι, καὶ τοὺς προγόνους μιμεῖσθαι, οἳ τοὺς
μὲν βαρβάρους ἐποίησαν τῆς ἀλλοτρίας ἐπιθυμοῦντας τῆς
σφετέρας αὐτῶν ἐστερῆσθαι, τοὺς δὲ τυράννους ἐξελάσαν-
7 τες κοινὴν ἅπασι τὴν ἐλευθερίαν κατέστησαν. θαυμάζω
δὲ Λακεδαιμονίους πάντων μάλιστα, τίνι ποτὲ γνώμῃ
χρώμενοι καιομένην τὴν Ἑλλάδα περιορῶσιν, ἡγεμόνες
ὄντες τῶν Ἑλλήνων οὐκ ἀδίκως καὶ διὰ τὴν ἔμφυτον ἀρε-
τὴν καὶ διὰ τὴν πρὸς τὸν πόλεμον ἐπιστήμην, μόνοι δὲ
οἰκοῦντες ἀπόρθητοι καὶ ἀτείχιστοι καὶ ἀστασίαστοι καὶ
ἀήττητοι καὶ τρόποις ἀεὶ τοῖς αὐτοῖς χρώμενοι· ὧν ἕνεκα
915 ἐλπὶς ἀθάνατον τὴν ἐλευθερίαν "αὐτοὺς κεκτῆσθαι, καὶ ἐν
τοῖς παρεληλυθόσι κινδύνοις σωτῆρας γενομένους τῆς Ἑλ-
916 8 λάδος περὶ τῶν μελλόντων "προορᾶσθαι. οὐ τοίνυν ὁ ἐπιὼν
καιρὸς τοῦ παρόντος βελτίων· οὐ γὰρ ἀλλοτρίας δεῖ τὰς
τῶν ἀπολωλότων συμφορὰς νομίζειν ἀλλ' οἰκείας, οὐδ'
ἀναμεῖναι, ἕως ἂν ἐπ' αὐτοὺς ἡμᾶς αἱ δυνάμεις ἀμφοτέ-
ρων ἔλθωσιν, ἀλλ' ἕως ἔτι ἔξεστι, τὴν τούτων ὕβριν κωλῦ-
9 σαι. τίς γὰρ οὐκ ἂν ἐνορῶν ἐν τῷ πρὸς ἀλλήλους πο-
λέμῳ μεγάλους αὐτοὺς γεγενημένους; ὧν οὐ μόνον αἰ-
σχρῶν ὄντων ἀλλὰ καὶ "δεινῶν, τοῖς μὲν μεγάλα ἡμαρ-
τηκόσιν ἐξουσία γεγένηται τῶν πεπραγμένων, τοῖς δὲ
"Ἕλλησιν οὐδεμία αὐτῶν τιμωρία . . . . .

6, 7. στερῆσθαι T. 7, 7. χρωμένους T. 8, 4. ἂν om T.
9, 1. ἐνορῶν] ἐντρέποιτο ὁρῶν Reiskius. 3. ἐξημαρτηκόσιν]
ἡμαρτηκόσιν T.

34.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΜΗ ΚΑΤΑΛΥΣΑΙ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΟΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑΝ ΑΘΗΝΗΙΣΙ.

Ὅτε ἐνομίζομεν ὦ Ἀθηναῖοι τὰς γεγενημένας συμφορὰς ἱκανὰ μνημεῖα τῇ πόλει καταλελεῖφθαι, ὥστε μηδ' ἂν τοὺς ἐπιγινομένους ἑτέρας πολιτείας ἐπιθυμεῖν, τότε δὴ οὗτοι τοὺς κακῶς πεπονθότας καὶ ἀμφοτέρων πεπειραμένους ἐξαπατῆσαι ζητοῦσι τοῖς αὐτοῖς ψηφίσμασιν οἷσπερ καὶ πρότερον. διὸ δὴ καὶ τούτων μὲν οὐ θαυμάζω, ὑμῶν δὲ τῶν ἀκροωμένων, ὅτι πάντων εἰσὶν ἐπιλησμονέστατοι ἢ πάσχειν ἑτοιμότατοι κακῶς ὑπὸ τοιούτων ἀνδρῶν, οἳ τῇ μὲν τύχῃ τῶν ἐκ Πειραιῶς πραγμάτων μετέσχον, τῇ δὲ γνώμῃ τῶν ἐξ ἄστεος. καίτοι τί ἔδει φεύγοντας κατελθεῖν, εἰ χειροτονοῦντες ὑμᾶς αὐτοὺς καταδουλώσεσθε; ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ Ἀθηναῖοι, οὔτε ἡλικίᾳ οὔτε γένει ἀπελαυνόμενος, ἀλλ' ἀμφότερα τῶν ἀντιλεγόντων πρότερος ὤν, ἡγοῦμαι ταύτην μόνην σωτηρίαν εἶναι τῇ πόλει, ἅπασιν Ἀθηναίοις τῆς πολιτείας μετεῖναι, ἐπεὶ ὅτε καὶ τὰ τείχη καὶ τὰς ναῦς καὶ τὰ χρήματα καὶ συμμάχους ἐκτησάμεθα, οὐχ οὕτως ἵνα Ἀθηναίων τινὰ ποιήσωμεν διενοούμεθα, ἀλλὰ καὶ Εὐβοεῦσιν ἐπιγαμίαν ἐποιούμεθα· νῦν δὲ καὶ τοὺς ὑπάρχοντας πολίτας ἀπελῶμεν; οὐκ ἂν ἔμοιγε πειθώμεθα, οὐδὲ μετὰ τῶν τειχῶν καὶ ταῦτα ἡμῶν αὐτῶν περιαιρησόμεθα, ὁπλίτας πολλοὺς καὶ ἱππέας καὶ τοξότας, ὧν ὑμεῖς ἀντεχόμενοι βεβαίως δημοκρατήσεσθε, τῶν δὲ ἐχθρῶν πλέον ἐπικρατήσετε, ὠφελιμώτεροι δὲ τοῖς συμμάχοις ἔσεσθε· ἐπίστασθε γὰρ ταῖς ἐφ' ἡμῶν ὀλιγαρχίαις γεγενημέναις, καὶ οὐ τοὺς γῆν κεκτημένους ἔχοντας τὴν πόλιν, ἀλλὰ καὶ πολλοὺς μὲν αὐτῶν ἀποθανόντας, πολλοὺς δ' ἐκ τῆς πόλεως ἐκπεσόντας, οὓς ὁ δῆμος καταγαγὼν ὑμῖν μὲν τὴν ὑμετέραν

2, 4. ἐκ om T. 5. ἄστεως T. 6. καταδουλοῦσθε T. 3, 1. οὔτε ἡλικίᾳ om T. 6. οὕτως T, Stephanus ὅπως. τινὰ om T. 7. ποιήσωμεν] ἀπολέσωμεν Marklandus. 8. ἀπελῶμεν] Reiskius ἀπελοῦμεν, libri ἀπολοῦμεν.

ἀπέδωκεν, αὐτὸς δὲ ταύτης οὐκ ἐτόλμησε μετασχεῖν.
921 ὥστε, ἂν ἔμοιγε πείθησθε, οὐ τοὺς "εὐεργέτας, καθὸ δύ-
νασθε, τῆς πατρίδος ἀποστερήσετε, οὐδὲ τοὺς λόγους πι-
στοτέρους τῶν ἔργων οὐδὲ τὰ μέλλοντα τῶν γεγενημένων
νομιεῖτε, ἄλλως τε καὶ μεμνημένοι τῶν περὶ τῆς ὀλιγαρ-
χίας μαχομένων, οἳ τῷ μὲν λόγῳ τῷ δήμῳ πολεμοῦσι,
τῷ δὲ ἔργῳ τῶν ὑμετέρων ἐπιθυμοῦσιν· ἅπερ κτήσονται,
6 ὅταν ὑμᾶς ἐρήμους συμμάχων λάβωσιν. εἶτα τοῖς τῶν
922 ὑμῖν ὑπαρχόντων ἐρῶσι τίς "ἔσται σωτηρία τῇ πόλει, εἰ
μὴ ποιήσομεν ἃ Λακεδαιμόνιοι κελεύουσιν; ἐγὼ δὲ
τούτους εἰπεῖν ἀξιῶ, τί τῷ πλήθει περιγενήσεται, εἰ
ποιήσαιμεν ἃ ἐκεῖνοι προστάττουσιν. εἰ δὲ μή, πολὺ κάλ-
λιον μαχομένους ἀποθνήσκειν ἢ φανερῶς ἡμῶν αὐτῶν θά-
7 νατον καταψηφίσασθαι. ἡγοῦμαι γάρ, ἐὰν μὲν πεί-
θω, ἀμφοτέροις κοινὸν εἶναι κίνδυνον. ὁρῶ δὲ Ἀργείους
καὶ Μαντινέας τὴν αὐτὴν ἔχοντας γνώμην, τὴν αὐτῶν οἰ-
κοῦντας, τοὺς μὲν ὁμόρους ὄντας Λακεδαιμονίοις, τοὺς
δὲ ἐγγὺς οἰκοῦντας, καὶ τοὺς μὲν οὐδὲν ἡμῶν πλείους,
8 τοὺς δὲ οὐδὲ τρισχιλίους ὄντας. ἴσασι γὰρ ὅτι, κἂν πολ-
923 "λάκις εἰς τὴν τούτων ἐμβάλλωσι, πολλάκις αὐτοῖς
ἀπαντήσονται ὅπλα λαβόντες, ὥστε οὐ καλὸς ὁ κίνδυνος
αὐτοῖς δοκεῖ εἶναι, ἐὰν μὲν νικήσωσι, τούτους καταδου-
λώσεσθαί γε, ἐὰν δὲ ἡττηθῶσι, σφᾶς αὐτοὺς τῶν ὑπαρ-
χόντων ἀγαθῶν ἀποστερῆσαι· ὅσῳ δ' ἂν ἄμεινον πράτ-
9 τωσι, τοσούτῳ ἐπιθυμοῦσι κινδυνεύειν. εἴχομεν δὲ ὦ ἄν-
δρες καὶ ἡμεῖς ταύτην τὴν γνώμην, ὅτε τῶν Ἑλλήνων
ἤρχομεν, καὶ ἐδοκοῦμεν καλῶς βουλεύεσθαι περιορῶντες
μὲν τὴν χώραν τεμνομένην, οὐ νομίζοντες δὲ χρῆναι περὶ
αὐτῆς διαμάχεσθαι· ἄξιον γὰρ ἦν ὀλίγων ἀμελοῦντας
πολλῶν ἀγαθῶν φείσασθαι. νῦν δέ, ἐπεὶ ἐκείνων μὲν
ἁπάντων μάχῃ ἐστερήμεθα, ἡ δὲ πατρὶς ἡμῶν λέλειπται,

v. 1. ἀπέδωκεν om T. 7. ἅπερ] ὅπερ T. 6, 2. ὑμῖν T: ἡμῖν ς. 3. ἃ om T. 4. τούτους] τούτοις T. 7, 1. καταψηφίσεσθαι T. μὴ] μὲν T. 3. τὴν αὐτὴν ἔχοντας γνώμην om T. 4. τοὺς—οἰκοῦντας om T. 8, 2. ἐμβάλλωσι T: ἐμβάλωσι ς. 3. καλὸς] καλῶς T.

ἴσμεν ὅτι ὁ κίνδυνος οὗτος μόνος ἔχει τὰς ἐλπίδας τῆς σωτηρίας. ἀλλὰ γὰρ χρὴ ἀναμνησθέντας ὅτι ἤδη καὶ ἑτέροις ἀδικουμένοις βοηθήσαντες ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ πολλὰ τρόπαια τῶν πολεμίων ἐστήσαμεν, ἄνδρας ἀγαθοὺς περὶ τῆς πατρίδος καὶ ἡμῶν αὐτῶν γίνεσθαι, πιστεύοντας μὲν τοῖς θεοῖς καὶ ἐλπίζοντας ἐπὶ τὸ δίκαιον μετὰ τῶν ἀδι-
1 κουμένων ἔσεσθαι. δεινὸν γὰρ ἂν εἴη, ὦ Ἀθηναῖοι, εἰ, ὅτε μὲν ἐφεύγομεν, ἐμαχόμεθα Λακεδαιμονίοις, ἵνα κατέλθωμεν, κατελθόντες δὲ φευξόμεθα, ἵνα μὴ μαχώμεθα. οὐκοῦν αἰσχρὸν εἰ εἰς τοῦτο κακίας ἥξομεν, ὥστε οἱ μὲν πρόγονοι καὶ ὑπὲρ τῆς τῶν ἄλλων ἐλευθερίας Ἑλλήνων διεκινδύνευον, ὑμεῖς δὲ οὐδὲ ὑπὲρ τῆς ὑμετέρας αὐτῶν τολμᾶτε πολεμεῖν; . . . . .

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΙΑ.

1. ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤ' ΑΙΣΧΙΝΟΥ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΗΜΕΥΣΕΩΣ ΤΩΝ ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ.

ἐπειδὴ τοίνυν τοὺς Χύτρους ὁ Δημάρατος ἑάλω προδιδούς. Harpocrat. v. Χύτροι.

2. ΕΚ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΑΙΣΧΙΝΗΝ ΤΟΝ ΣΩΚΡΑΤΙΚΟΝ ΧΡΕΩΣ.

οὐκ ἂν ποτ' ᾠήθην, ἄνδρες δικασταί, Αἰσχίνην τολμῆσαι οὕτως αἰσχρὰν δίκην δικάσασθαι, νομίζων οὐκ ἂν ῥᾳδίως αὐτὸν ἑτέραν ταύτης συκοφαντωδεστέραν ἐξευρεῖν. οὗτος γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὀφείλων ἀργύριον ἐπὶ τρισὶ δραχμαῖς Σωσινόμῳ τῷ τραπεζίτῃ καὶ Ἀριστογείτονι προσελθὼν πρὸς ἐμὲ ἐδεῖτο μὴ περιιδεῖν αὐτὸν διὰ τοὺς
2 τόκους ἐκ τῶν ὄντων ἐκπεσόντα. „κατασκευάζομαι δέ“ ἔφη „τέχνην μυρεψικήν, ἀφορμῆς δὲ δέομαι, καὶ οἴσω δέ σοι ἐννέ' ὀβολοὺς τῆς μνᾶς τόκους.“ πεισθεὶς δ' ὑπ' αὐτοῦ τοιαῦτα λέγοντος, καὶ ἅμα οἰόμενος τοῦτον Αἰσχίνην Σωκράτους γεγονέναι μαθητήν, καὶ περὶ δικαιοσύνης καὶ ἀρετῆς πολλοὺς καὶ σεμνοὺς λέγοντα λόγους οὐκ ἂν ποτε

10, 1. γὰρ add Reiskius. 5. ἐπὶ] ἔτι Sluiterus. 11, 1. ἂν om T.

ἐπιχειρῆσαι οὐδὲ τολμῆσαι ἅπερ οἱ πονηρότατοι καὶ ἀδικώτατοι ἄνθρωποι ἐπιχειροῦσι πράττειν . . . .
3 ἀλλὰ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐκ εἰς ἐμὲ μόνον τοιοῦτός ἐστιν, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ἅπαντας τοὺς αὐτῷ κεχρημένους. οὐχ οἱ μὲν κάπηλοι οἱ ἐγγὺς οἰκοῦντες, ἐξ ὧν προπόσεις λαμβάνων οὐκ ἀποδίδωσι, δικάζονται αὐτῷ συγκλείσαντες τὰ καπηλεῖα, οἱ δὲ γείτονες οὕτως ὑπ' αὐτοῦ δεινὰ πάσχουσιν ὥστ' ἐκλιπόντες τὰς
4 αὐτῶν οἰκίας ἑτέρας πόῤῥω μισθοῦνται; ὅσους δ' ἐράνους συνείλεκται, τὰς μὲν ὑπολοίπους φορὰς οὐ κατατίθησιν, ἀλλὰ περὶ τοῦτον τὸν κάπηλον ὡς περὶ στήλην διαφθείρονται. τοσοῦτοι δὲ ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ἀπαιτήσοντες τὰ ὀφειλόμενα ἔρχονται, ὥστε οἴεσθαι τοὺς παριόντας ἐπ' ἐκφορὰν αὐτοὺς ἥκειν τούτου τεθνεῶτος. οὕτω δ' οἱ ἐν τῷ Πειραιεῖ διάκεινται, ὥστε πολὺ ἀσφαλέστερον εἶναι δοκεῖν εἰς τὸν Ἀδρίαν πλεῖν ἢ τούτῳ συμβάλλειν· πολὺ γὰρ μᾶλλον ἃ ἂν δανείσηται αὐτοῦ νομίζει εἶναι
5 ἢ ἃ ὁ πατὴρ αὐτῷ κατέλιπεν. ἀλλὰ γὰρ οὐ τὴν οὐσίαν κέκτηται Ἑρμαίου τοῦ μυροπώλου, τὴν γυναῖκα διαφθείρας ἑβδομήκοντα ἔτη γεγονυῖαν; ἧς ἐρᾶν προσποιησάμενος οὕτω διέθηκεν, ὥστε τὸν μὲν ἄνδρα αὐτῆς καὶ τοὺς υἱοὺς πτωχοὺς ἐποίησεν, αὐτὸν δὲ ἀντὶ καπήλου μυροπώλην ἀπέδειξεν· οὕτως ἐρωτικῶς τὸ κόριον μετεχειρίζετο, τῆς ἡλικίας αὐτῆς ἀπολαύων, ἧς ῥᾷον τοὺς ὀδόντας ἀριθμῆσαι [ὅσῳ ἐλάττους ἦσαν] ἢ τῆς χειρὸς τοὺς δακτύλους. *Καί μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.* Ὁ μὲν οὖν βίος τοῦ σοφιστοῦ τοιοῦτος. Athen. 13. p. 611. E. et 612. C.

3. ΕΚ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΝ.

ἐκπλεύσαντες γὰρ κοινῇ Ἀξίοχος καὶ Ἀλκιβιάδης εἰς Ἑλλήσποντον ἔγημαν ἐν Ἀβύδῳ δύο ὄντε Μεδοντιάδα τὴν Ἀβυδηνὴν καὶ ξυνῳκείτην. ἔπειτα αὐτοῖν γίνεται θυγάτηρ, ἣν οὐκ ἔφαντο δύνασθαι γνῶναι ὁποτέρου εἴη. ἐπεὶ δὲ ἦν ἀνδρὸς ὡραία, ξυνεκοιμῶντο καὶ ταύτῃ, καὶ εἰ μὲν χρῷτο καὶ ἔχοι Ἀλκιβιάδης, Ἀξιόχου ἔφα-

σκεν εἶναι θυγατέρα, εἰ δὲ Ἀξίοχος, Ἀλκιβιάδου. Athen. 12. p. 534. F.

4. ΕΚ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΑΝΔΟΚΙΔΗΝ.

οὐ τιμῆς τεταγμένης πωλοῦσιν, ἀλλ' ὡς ἂν δύνανται πλειστηριάσαντες πλείστου ἀπέδοντο. Poll. 7, 14.

5. ΕΚ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΑΡΕΣΑΝΔΡΟΝ.

νῦν δὲ πρὸς τοὺς ἐκλογέας τοῦ φόρου ἅπαντα ἀπογραφόμεθα. Harpocrat. v. Ἐκλογεῖς.

6. ΕΚ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΑΡΧΕΒΙΑΔΗΝ.

ἐπειδὴ τάχιστα ἔλαχέ μοι ταύτην τὴν δίκην Ἀρχεβιάδης, ὦ ἄνδρες δικασταί, προσῆλθον αὐτῷ λέγων ὅτι νέος καὶ ἄπειρος ἦν πραγμάτων καὶ οὐδὲν δεόμενος εἰσιέναι εἰς δικαστήριον. „ἐγὼ οὖν σε ἀξιῶ μὴ εὕρημα ἡγεῖσθαι τὴν ἡλικίαν τὴν ἐμήν, ἀλλὰ παραλαβόντα τοὺς ἐμοὺς φίλους καὶ τοὺς σαυτοῦ διηγήσασθαι περὶ τοῦ χρέους ὅθεν γέγενηται. κἂν δοκῇς ἀληθῆ λέγειν ἐκείνοις, οὐδέν σοι δεήσει πραγμάτων, ἀλλὰ λαβὼν ἄπει τὰ σαυτοῦ. δίκαιος δέ εἰμι μηδὲν παραλιπεῖν, ἀλλ' εἰπεῖν ἅπαντα, ἐπειδὴ νεώτερός εἰμι τοῦ συμβουλεύειν, ἵνα ἀκούσαντες περὶ ὧν οὐκ ἴσμεν βουλευσώμεθα περὶ ὧν σὺ λέγεις, ἐάν πως φανερὸν γένηται πότερον ἀδίκως τῶν ἐμῶν ἐφίεσαι ἢ δικαίως τὰ σεαυτοῦ ζητεῖς κομίσασθαι.“ ταῦτ' ἐμοῦ προκαλουμένου οὐδεπώποτ' ἠθέλησε συνελθεῖν, οὐδὲ λόγον περὶ ὧν ἐνεκάλει ποιήσασθαι, οὐδὲ δίαιταν ἐπιτρέψαι, ἕως ὑμεῖς τὸν νόμον τὸν περὶ τῶν διαιτητῶν ἔθεσθε. Dionys. Hal. t. 2. p. 601. Reisk.

7. *ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤ' ΑΥΤΟΚΛΕΟΥΣ.

ψηφοπαικτοῦσι τὸ δίκαιον. Poll. 7, 200.

8. ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΥΣ ΜΟΙΧΕΙΑΣ.

τοῖς ὀψιζομένοις ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐπιτιθέμνοι τὰ ἱμάτια ἀποδύονται. Lex. Seguer. p. 110, 29.

9. τετύχηκε δέ μοι καὶ εἰκοσίμνως ἔρανος. Poll. 9, 57.

10. τὸν παῖδα τὸν ἀκολουθοῦντα μετ' αὐτοῦ. Phrynich. p. 353. ed. Lobeck.

11. ΕΚ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΓΛΑΥΚΩΝΑ.

καὶ μὲν δὴ οὐδὲ τοῦτο ἂν ἔχοι Γλαύκων εἰπεῖν ἢ ἄλλος τις τῶν Δικαιογένους συγγενῶν, ὡς ὅτε μὲν προὔκειτο ὤκνουν καὶ ᾐσχύνοντο λόγους περὶ αὐτοῦ ποιεῖσθαι, ἐξενεχθέντος δὲ ἢ περὶ τῶν χρημάτων τινὰ μνείαν ἔχετε ἢ τὰς θυγατέρας ἀξιοῦτε διαιτᾶσθαι. Suid. v. Προὔκειτο.

12. Δικαιογένης δὲ τέως μὲν ᾤκει παρ' ἡμῖν, δοκιμασθεὶς δὲ ἔγημεν. Suid. v. Τέως.

13. ΕΚ ΤΗΣ ΥΠΕΡ ΔΕΞΙΟΥ ΑΠΟΛΟΓΙΑΣ.

καθίστησιν αὐτὸν ἐπὶ τὰς αἶγας, καὶ ᾐπόλει αὐταῖς. Lex. Seg. p. 129, 15.

14. ἐχρῆν τὸν Κλειτοφῶντα καὶ τοὺς ἀντιδικοῦντας αὐτῷ. Ib. v. 18.

15. *ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ.

εἰ γάρ τι ἐγκαλεῖς τῷδε τῷ μειρακίῳ καὶ τῶν σῶν τι ἔχει, δίκασαι αὐτῷ κατὰ τοὺς νόμους, εἰ μὲν χωρίου ἀμφισβητεῖς, καρποῦ, εἰ δὲ οἰκίας, ἐνοικίου, ὥσπερ νῦν οὗτος σοὶ ἐπιτροπῆς δικάζεται. Harpocrat. v. Καρποῦ δίκη.

16. ΕΚ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΔΙΟΓΕΝΗΝ ΠΕΡΙ ΧΩΡΙΟΥ.

ἆρα οὐκ ἀπράγμων εἶναι δοκεῖ ὑμῖν Διογένης, ὃς ἐπιδικάζεται μὲν τῶν κλήρων, ἀμφισβητεῖ δὲ τοῖς ὀρφανοῖς ὧν αὐτοῖς οἱ πατέρες κατέλιπον; Lex. Seg. p. 145, 8 et 120, 40.

17. ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΔΙΟΚΛΕΟΥΣ ΥΒΡΕΩΣ.

ὁ ἀδελφὸς ὁ ἐμὸς καὶ Κτήσων, οἰκεῖος ὢν ἡμῖν, συντυγχάνουσι τῷ Ἕρμωνι ἐν βοθύνοις ἀπιόντι. Lex. Seg. p. 173, 26.

18. *ΕΚ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΕΓΓΥΘΗΚΗΣ.

εἰ μὲν δίκαιον ἔλεγεν ἢ μέτριον, ὦ ἄνδρες δικασταί, Λυσιμένης.

οὐκ ἂν ἐσπούδαζον περὶ αὐτῆς τῆς ἐγγυθήκης δικολογεῖσθαι, ἢ οὐκ ἔστιν ἀξία τριάκοντα δραχμῶν.

πέρυσιν δὲ ἐπισκευάσαι αὐτὴν βουλόμενος ἐξέδωκα εἰς τὸ χαλκεῖον· ἔστι γὰρ συνθετὴ καὶ Σατύρων ἔχει

πρόσωπα καὶ βουκεφάλια . . . ἄλλο ἔτι μέγεθος τὸ αὐτό. ὁ γὰρ αὐτὸς τεχνίτης πολλὰ σκεύη τοιαῦτα καὶ ὅμοια ἐργάζεται. Athen. 5. p. 209. F.

19. ΕΚ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΠΙΓΕΝΟΥΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ.

ἐπειδὴ τοίνυν Ἐπιγένης ἀσθενὴς τριηραρχεῖν ἠναγκάζετο, ἀνάργυρος ὢν καὶ τῆς γῆς τῶν πολεμίων κρατούντων. Suid. v. Ἀνάργυρος.

20. ΕΚ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΙΔΙΩΝ ΕΥΕΡΓΕΣΙΩΝ.

οἱ Κεῖοι μὲν πόλις τοσαύτη. Harpocrat. v. Κεῖοι.

21. ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤ' ΥΥΘΥΔΙΚΟΥ.

οὐ δυνάμενος δ' ἐκβαλεῖν διὰ τὸ ἀμφιδέαις δεδέσθαι τὰς θύρας. Harpocrat. et Suid. v. Ἀμφιδέαι.

22. ΕΚ ΤΟΥ ΥΠΕΡ ΕΥΘΥΝΟΥ.

καὶ τοῦτο ἐποιήσαμεν οὐκ αὐτοτελῶς ἀλλ' ἀκριβῶς. Lex. Seg. p. 467, 32.

23. *ΕΚ ΤΗΣ ΥΠΕΡ ΕΥΚΡΙΤΟΥ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑΣ.

ἀδηφάγους τριήρεις. Harpocrat. in v.

24. ΕΚ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΗΓΗΣΑΝΔΡΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.

ὡς ἔμελλεν ἐπί τε τοὺς βωμοὺς ἰέναι καὶ νομιζόμενά γε ποιήσειν. Priscian. 18.

25. πρὸς τοὺς ἐγγύτατα γένους συνοικοίη. Id.

26. ΕΚ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΑΙΔΑΣ.

οὐχ ἱκανόν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τοῖς ἐπιτρόποις ὅσα πράγματα διὰ τὴν ἐπιτροπὴν ἔχουσιν, ἀλλὰ καὶ διασώζοντες τὰς τῶν φίλων οὐσίας συκοφαντοῦνται ὑπὸ τῶν ὀρφανῶν πολλοί· ὅπερ κἀμοὶ νῦν συμβέβηκεν. ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, καταλειφθεὶς ἐπίτροπος τῶν Ἱπποκράτους χρημάτων καὶ διαχειρίσας ὀρθῶς καὶ δικαίως τὴν οὐσίαν καὶ παραδοὺς τοῖς υἱοῖς δοκιμασθεῖσι τὰ χρήματα ὧν ἐπίτροπος κατελείφθην, συκοφαντοῦμαι ὑπ' αὐτῶν ἀδίκως. Dionys. Hal. t. 5. p. 599. Reisk.

27. ΕΚ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΙΣΟΚΡΑΤΗΝ (ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΝ Poll. 8, 49.) ΑΙΚΙΑΣ.

καίτοι τίς οὐκ οἶδεν ὑμῶν ὅτι τὴν μὲν αἰκίαν χρημάτων ἔστι μόνον τιμῆσαι, τοὺς δὲ ὑβρίζειν δόξαντας

ἔξεστιν ὑμῖν θανάτῳ ζημιοῦν; Suid. et Etym. M. v. *Ὕβρις.*

28. *ΕΚ ΤΟΥ ΥΠΕΡ ΚΑΛΛΑΙΣΧΡΟΥ.*

μετ᾽ ἀβακίου δὲ καὶ τραπεζίου πωλῶν ἑαυτόν. Poll. 10, 105.

29. *ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΚΑΛΛΙΟΥ ΥΒΡΕΩΣ.*

καὶ ἐξελθοῦσα ἡ παιδίσκη τὴν θύραν ἀνοίγνυσι. Poll. 3, 76.

30. *ΕΚ ΤΟΥ ΥΠΕΡ ΚΑΛΛΙΟΥ.*

οὗτοι δὲ φάσκοντες πλείονα μισθώσασθαι καὶ τίμημα καταστήσασθαι. Harpocrat. et Suid. v. *Τίμημα.*

31. *ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΚΙΝΗΣΙΟΥ ΥΠΕΡ ΦΑΝΙΟΥ ΠΑΡΑΝΟΜΩΝ.*

θαυμάζω δὲ εἰ μὴ βαρέως φέρετε ὅτι Κινησίας ἐστὶν ὁ τοῖς νόμοις βοηθός, ὃν ὑμεῖς πάντες ἐπίστασθε ἀσεβέστατον ἁπάντων καὶ παρανομώτατον ἀνθρώπων γεγονέναι. οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τοιαῦτα περὶ θεοὺς ἐξαμαρτάνων, ἃ τοῖς μὲν ἄλλοις αἰσχρόν ἐστι καὶ λέγειν, τῶν κω-
2μῳδοδιδασκάλων δ᾽ ἀκούετε καθ᾽ ἕκαστον ἐνιαυτόν; οὐ μετὰ τούτου ποτὲ Ἀπολλοφάνης καὶ Μυσταλίδης δὲ καὶ Λυσίθεος συνειστιῶντο, μίαν ἡμέραν ταξάμενοι τῶν ἀποφράδων, ἀντὶ νουμηνιαστῶν κακοδαιμονιστὰς σφίσιν αὐτοῖς τοὔνομα θέμενοι, πρέπον μὲν ταῖς αὐτῶν τύχαις, οὐ μὴν ὡς τοῦτο διαπραττόμενοι τὴν διάνοιαν ἔσχον, ἀλλ᾽ ὡς καταγελῶντες τῶν θεῶν καὶ νόμων τῶν ἡμετέρων.
3ἐκείνων μὲν οὖν ἕκαστος ἀπώλετο ὥσπερ εἰκὸς τοὺς τοιούτους· τοῦτον δὲ τὸν ὑπὸ πλείστων γιγνωσκόμενον οἱ θεοὶ οὕτω διέθεσαν, ὥστε τοὺς ἐχθροὺς αὐτὸν βούλεσθαι ζῆν μᾶλλον ἢ τεθνάναι, παράδειγμα τοῖς ἄλλοις, ἵν᾽ ἴδωσιν ὅτι τοῖς λίαν ὑβριστικῶς πρὸς τὰ θεῖα διακειμένοις οὐκ εἰς τοὺς παῖδας ἀποτίθενται τὰς τιμωρίας, ἀλλ᾽ αὐτοὺς κακῶς ἀπολλύουσι, μείζους καὶ χαλεπωτέρας τὰς συμφορὰς καὶ τὰς νόσους ἢ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις προσβάλ-
4λοντες. τὸ μὲν γὰρ ἀποθανεῖν ἢ καμεῖν νομίμως κοινὸν ἅπασιν ἡμῖν ἐστί· τὸ δ᾽ οὕτως ἔχοντα τοσοῦτον χρόνον

διατελεῖν καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἀποθνήσκοντα μὴ δύνασθαι τελευτῆσαι τὸν βίον τούτοις μόνοις προσήκει τοῖς τὰ τοιαῦτα ἅπερ οὗτος ἐξημαρτηκόσιν. Athen. 12. p. 551. E.

32. ΕΚ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΚΛΕΙΝΙΑΝ.

ἐπειδὴ πάντες κατέδαρθον, ἐσκευασμένος τῶν χαλκωμάτων ὅσα οἷός τ' ἦν πλεῖστα, ὑπὸ μάλης λαβὼν ἐξήγαγε, ξίφος ἔχων. Suid. v. Ὑπὸ μάλης.

33. ΕΚ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΚΛΕΟΣΤΡΑΤΟΝ.

οὐδὲ εἴ τις εἰσποίητος πάθος, οὐδεὶς ἀποστερεῖ τὴν μητέρα αὐτοῦ τῶν χρημάτων. Priscian. 18.

34. ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ.

καὶ τοὺς μὲν τῶν ἄλλων Ἀθηναίων παῖδας, ὧν οἱ πατέρες βοηθήσαντες ὑμῖν ἔτι ζῶσιν, ἀπειπεῖν ἐν τοῖς νόμοις μήτε ἄδικον μήτε δίκαιον λέγειν. Suid. v. Ἀπείπατο.

35. *ΕΚ ΤΗΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΥΝΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΑΣ.

ἐλυμαίνοντο γάρ μου τὸν καρκίνον εἰσφοιτῶσαι αἱ κύνες. Harpocrat. et Suid. v. Καρκίνος,

36. *ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΛΑΪΔΟΣ.

Φίλυρά γέ τοι ἐπαύσατο πορνευομένη ἔτι νέα οὖσα, καὶ Σκιώνη καὶ Ἱππάφεσις καὶ Θεόκλεια καὶ Ψαμάθη καὶ Λαγίσκα καὶ Ἄνθεια. Athen. 13. p. 586. E.

37. ΕΚ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΛΑΚΡΑΤΗΝ.

οὐδ' ἂν εἰ πολὺ ἐλάττονα τόκον λογίσαιτό τις ἢ ὅσον οὗτοι οἱ ὀβολοστατοῦντες τοὺς ἄλλους πράττονται. Harpocrat. et Suid. v. Ὀβολοστατεῖ.

38. *ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΛΥΣΙΘΕΟΥ.

ἔστι δὲ κάμψαντι τοῦ τείχους, ὦ βουλή, γωνιασμὸς ἐν ἀριστερᾷ καὶ εὐρυχωρία πάνυ πολλή. Harpocrat. v. Γωνιασμός. Suid. v. Γωνία.

39. *ΕΚ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΜΙΞΙΔΗΜΟΥ ΓΡΑΦΗΝ ΑΠΟΛΟΓΙΑΣ.

καὶ δύο παῖδας αὐτῷ ἀκολούθους εἶναι, ὧν οὗτος τὸν μὲν Μουσαῖον καλεῖ, τὸν δὲ Ἡσίοδον. Harpocrat. et Suid. v. Μουσαῖος.

40. ΕΚ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΝΑΥΣΙΑΝ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ.

ἀλλὰ διὰ τὸ τρεῖς τέχνας ἐργάζεσθαι, τήν τε λι-

θουργικὴν καὶ λιθοτριβικὴν καὶ πρὸς τούτοις τὸ τετρυφηκέναι. Suid. v. *Λιθουργική*.

41. *ΕΚ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΝ (ΞΕΝΟΦΩΝΤΑ.)*

συγκομίσας δὲ δῶρα καὶ ἀποδοὺς τὸ ἀργύριον (ἀποδόμενος τὸν ἀγρόν.) Suid. et Etym. M. v. *Συγκομιδή*.

42. *ΕΚ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΠΟΛΕΜΩΝΑ*

οὑτοσὶ δὲ πυροὺς ἐπὶ καλάμῃ ἀροῖ. Suid. v. *Ἐπὶ καλάμῃ ἀροῦν*.

43. *ΕΚ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΤΙΜΩΝΑ.*

οἱ δ' ἀλαζονεύονται μὲν Τίμωνι παραπλησίως καὶ ἐσχηματισμένοι περιέρχονται ὥσπερ οὗτος. Suid. v. *Ἐσχηματισμένοι*.

44. *ΕΚ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΤΙΜΩΝΙΔΗΝ.*

πῶς δ' ἂν τῆς διαθέσεως τοῦ τετελευτηκότος ἀμελήσαιμεν, ἣν ἐκεῖνος διέθετο οὐ παρανοῶν οὐδὲ γυναικὶ πεισθείς; Suid. v. *Διάθεσις*.

45. *ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΤΙΣΙΔΟΣ.*

Ἄρχιππος γὰρ οὑτοσί, ὦ Ἀθηναῖοι, ἀπεδύσατο μὲν εἰς τὴν αὐτὴν παλαίστραν οὗπερ καὶ Τῖσις ὁ φεύγων τὴν δίκην, ὀργῆς δὲ γενομένης ἐς σκώμματά τε αὐτοῖς καὶ ἀντιλογίαν καὶ ἔχθραν καὶ λοιδορίαν κατέστησαν. ἔστιν οὖν Πυθέας ἐραστὴς μὲν τοῦ μειρακίου (πάντα γὰρ εἰρήσεται τἀληθῆ πρὸς ὑμᾶς), ἐπίτροπος δὲ ὑπὸ τοῦ πατρὸς καταλελειμμένος. οὗτος ἐπειδὴ Τῖσις πρὸς αὐτὸν τὴν ἐν τῇ παλαίστρᾳ λοιδορίαν διηγήσατο, βουλόμενος χαρίζεσθαι καὶ δοκεῖν δεινὸς καὶ ἐπίβουλος εἶναι, ἐκέλευσεν αὐτόν, ὡς ἡμεῖς ἔκ τε τῶν πεπραγμένων ᾐσθήμεθα καὶ τῶν εὖ εἰδότων ἐπυθόμεθα, ἐν μὲν τῷ παρόντι διαλλαγῆναι, σκοπεῖν δὲ
3 ὅπως αὐτὸν μόνον που λήψεται. πεισθεὶς δὲ ταῦτα καὶ ἀπαλλαγεὶς καὶ χρώμενος καὶ προσποιούμενος ἐπιτήδειος εἶναι εἰς τοῦτο μανίας τηλικοῦτος ὢν ἀφίσταται, ὥστε ἐτύγχανε μὲν οὖσα ἱπποδρομία Ἀνακείων, ἰδὼν δ' αὐτὸν μετ' ἐμοῦ παρὰ τὴν θύραν ἀπιόντα (γείτονες γὰρ ἀλλήλοις τυγχάνουσιν ὄντες) τὸ μὲν πρῶτον συνδειπνεῖν ἐκέλευεν, ἐπειδὴ δ' οὐκ ἠθέλησεν, ἐδεήθη ἥκειν αὐτὸν ἐπὶ

κῶμον, λέγων ὅτι μεθ' αὐτοῦ καὶ τῶν οἰκετῶν πιέτω. 4 δειπνήσαντες οὖν ἤδη συσκοτάζοντος ἐλθόντες κόπτομεν τὴν θύραν, οἱ δ' ἡμᾶς ἐκέλευον εἰσιέναι. ἐπειδὴ δὲ ἔνδον ἐγενόμεθα, ἐμὲ μὲν ἐκβάλλουσιν ἐκ τῆς οἰκίας, τουτονὶ δὲ συναρπάσαντες ἔδησαν πρὸς τὸν κίονα, καὶ λαβὼν μάστιγά τις, ἐντείνας πολλὰς πληγάς, εἰς οἴκημα αὐτὸν καθεῖρξε. καὶ οὐκ ἐξήρκεσεν αὐτῷ ταῦτα μόνον ἐξαμαρτεῖν, ἀλλ' ἐζηλωκὼς μὲν τῶν νεωτέρων τοὺς πονηροτάτους ἐν τῇ πόλει, νεωστὶ δὲ τὰ πατρῷα παρειληφὼς καὶ προσποιούμενος νέος καὶ πλούσιος εἶναι, πάλιν τοὺς οἰκέτας ἐκέλευσεν ἡμέρας ἤδη γενομένης πρὸς τὸν κίονα αὐτὸν 5 μαστιγοῦν δήσαντας. οὕτω δὲ τοῦ σώματος πονήρως ἤδη διακειμένου Ἀντίμαχον μεταπεμψάμενος τῶν μὲν γεγενημένων οὐδὲν εἶπεν, ἔλεγε δ' ὡς αὐτὸς μὲν δειπνῶν τύχοι, οὗτος δὲ μεθύων ἔλθοι, ἐκκόψας δὲ τὴν θύραν καὶ εἰσελθὼν κακῶς λέγοι αὐτὸν καὶ τὸν Ἀντίμαχον καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν. Ἀντίμαχος δὲ ὠργίζετο μὲν αὐτοῖς ὡς μεγάλα ἡμαρτηκόσιν, ὅμως δέ μάρτυρας παρακαλέσας ἠρώτα αὐτὸν πῶς εἰσέλθοι· ὁ δὲ κελεύσαντος Τίσιδος καὶ 6 τῶν οἰκετῶν ἔφασκε. συμβουλευόντων δὲ τῶν εἰσελθόντων ὡς τάχιστα λῦσαι καὶ τὰ γεγενημένα δεινὰ νομιζόντων εἶναι ἀπέδοσαν αὐτὸν τοῖς ἀδελφοῖς. οὐ δυναμένου δὲ βαδίζειν ἐκόμισαν αὐτὸν εἰς τὸ Δεῖγμα ἐν κλίνῃ, καὶ ἐπέδειξαν πολλοῖς μὲν Ἀθηναίων πολλοῖς δὲ καὶ τῶν ἄλλων ξένων οὕτω διακείμενον, ὥστε τοὺς ἰδόντας μὴ μόνον τοῖς ποιήσασιν ὀργίζεσθαι, ἀλλὰ καὶ τῆς πόλεως κατηγορεῖν, ὅτι οὐ δημοσίᾳ οὐδὲ παραχρῆμα τοὺς τὰ τοιαῦτα ἐξαμαρτάνοντας τιμωρεῖται. Dionys. Hal. t. 6. p. 983. Reisk. et Ioann. Sicil. cod. Barocc. 175. fol. 83.

46. ΕΚ ΤΟΥ ΥΠΕΡ ΦΕΡΕΝΙΚΟΥ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΝΔΡΟΚΛΕΙΔΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.

Ἀναγκαῖόν μοι δοκεῖ εἶναι, ὦ ἄνδρες δικασταί, περὶ τῆς φιλίας τῆς ἐμῆς καὶ τῆς Φερενίκου πρῶτον εἰπεῖν πρὸς ὑμᾶς, ἵνα μηδεὶς ὑμῶν θαυμάζῃ ὅτι ὑπὲρ οὐδενὸς

ὑμῶν πώποτε εἰρηκὼς πρότερον ὑπὲρ τούτου νυνὶ λέγω. ἐμοὶ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ξένος ἦν Κηφισόδοτος ὁ τούτου πατήρ, καὶ ὅτε ἐφεύγομεν, ἐν Θήβαις παρ' ἐκείνῳ κατηγόμην καὶ ἐγὼ καὶ ἄλλος Ἀθηναίων ὁ βουλόμενος, καὶ πολλὰ καὶ ἀγαθὰ καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ παθόντες ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὴν ἡμετέραν αὐτῶν κατήλθομεν. ἐπεὶ δ' οὖν οὗτοι ταῖς αὐταῖς τύχαις ἐχρήσαντο καὶ φυγάδες Ἀθήναζε ἀφίκοντο, ἡγούμενος τὴν μεγίστην αὐτοῖς ὀφείλειν χάριν οὕτως οἰκείως αὐτοὺς ὑπεδεξάμην ὥστε μηδένα γνῶναι τῶν εἰσιόντων, εἰ μή τις πρότερον ἠπίστατο, ὁπότερος ἡμῶν ἐκέκτητο τὴν οὐσίαν. οἶδε μὲν οὖν καὶ Φερένικος, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι πολλοὶ λέγειν εἰσὶν ἐμοῦ δεινότεροι καὶ μᾶλλον τοιούτων πραγμάτων ἔμπειροι· ἀλλ' ὅμως ἡγεῖται τὴν ἐμὴν οἰκειότητα πιστοτάτην εἶναι. αἰσχρὸν οὖν μοι δοκεῖ εἶναι κελεύοντος τούτου καὶ δεομένου τὰ δίκαια αὐτῷ βοηθῆσαι περιδεῖν αὐτόν, καθ' ὅσον οἷός τ' εἰμὶ ἐγώ, τῶν ὑπ' Ἀνδροκλείδου δεδομένων στερηθῆναι. Dionys. Hal. t. 5. p. 594. Reisk.

47. εἰ μὲν γὰρ ἀγροὺς κατέλιπεν Ἀνδροκλείδης ἢ ἄλλην φανερὰν οὐσίαν, ἐξῆν ἂν εἰπεῖν τῷ βουλομένῳ ὅτι οὐδὲν μὲν ψεύδεται, αὐτῷ δὲ δέδοται. περὶ ἀργυρίου καὶ χρυσίου καὶ ἀφανοῦς οὐσίας δῆλον ὅτι ὅστις ἔχων αὐτὰ φαίνεται, τούτῳ δέδοται. Suid. v. Οὐσία φανερά.

48. ΕΚ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΦΙΛΩΝΑ ΥΠΕΡ ΘΕΟΚΛΕΙΔΟΥ ΦΟΝΟΥ.

ἀλλ' εἰς τὸ οἰκάριον τὸ ὄπισθε τῆς γυναικωνίτιδος. Poll. 9, 39.

49. *ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΦΙΛΩΝΙΔΟΥ ΒΙΑΙΩΝ.

ἔστιν οὖν γυνὴ ἑταίρα, Ναῒς ὄνομα, ἧς Ἀρχίας κύριός ἐστιν, ὁ δ' Ὑμέναιος ἐπιτήδειος, ὁ Φιλωνίδης δ' ἐρᾷν φησίν. Athen. 13. p. 592. C.

50. ΕΚ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΥ ΤΡΙΠΟΔΟΣ.

ἀργυρώματά τε ἢ χρυσώματα ἔτι ἦν διδόναι. Athen. 6. p. 231. B.

51. ΕΚ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΧΥΤΡΙΝΟΝ.

ἐξαίφνης τοῦ συνακολουθοῦντος οἰκέτου λίθον τις λαβὼν ἔκρουσε τὸν λυχνοῦχον. Poll. 10, 116.

52. καὶ φανερὸς γέγονεν οὐ τῶν σωμάτων συγγενὴς ὢν ἀλλὰ τῶν χρημάτων. Clem. Alex. Strom. 6.

53. ὅστις τοῦ μὲν μὴ ἀδικεῖν οὐ προνοεῖται, τοῦ δὲ μὴ δοῦναι δίκην ἐπιμελεῖται, κακουργεῖ. Io. Stob. serm. 2.

54. ψεύδεσθαι προχειρότατον τοῖς πολλάκις ἁμαρτάνουσιν. Id. serm. 12.

55. τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν δικάζοντας ἄξιον ἥνπερ νομοθετοῦντας. Id. serm. 44.

56. εἰ μὲν οἷόν τ' ἦν ἐκ τῶν προτέρων λόγων τὰ δίκαια γινώσκειν, οὐδὲν ἂν ἔδει τοὺς φεύγοντας ἀπολογεῖσθαι ἀλλ' ἀκριτὶ ἀποθνήσκειν· ἐπεὶ δὲ τὰ ψευδῆ λέγειν δυνατόν ἐστι τοῖς κατηγοροῦσι, δίκαιον ἀμφοτέρων τῶν ἀντιδίκων ἀκούσαντας τηνικαῦτα τὴν περὶ τοῦ δικαίου ψῆφον φέρειν. Ibid.

57. προσήκει δ' ὑμῖν περὶ ψυχῆς δικάζουσι μὴ παρανομεῖν ἀλλ' εὐσεβεῖν, μηδὲ θορύβῳ τὰ πράγματα κρίνειν ἀλλὰ σιωπῇ τὰ δίκαια γινώσκειν. Ibid.

58. ᾗ γὰρ ἂν ἡμέρᾳ γυνὴ προδῷ τὸ σῶμα καὶ τὴν τάξιν λίπῃ τῆς αἰδοῦς, εὐθέως παραλλάττει τῶν φρενῶν, ὥστε νομίζειν τοὺς μὲν οἰκείους ἐχθροὺς τοὺς δὲ ἀλλοτρίους πιστούς, περὶ δὲ τῶν καλῶν καὶ αἰσχρῶν ἐναντίαν ἔχειν τὴν γνώμην. Ibid.

59. τοῦ νόμου κελεύοντος τοὺς ἐπιτρόπους τοῖς ὀρφανοῖς ἔγγειον τὴν οὐσίαν καθιστάναι, οὗτος δὲ ναυτικοὺς ἡμᾶς ἀποφαίνει. Suid. v. Ἔγγειον.

60. ᾤμην δ' ἔγωγε τοιαύτῃ φιλίᾳ συνηρμόσθαι, ὥστε μηδ' ἂν τὴν Ἐμπεδοκλέους ἔχθραν ἐμποδὼν ἡμῖν γενέσθαι. Suid. v. Ἐμπεδοκλέους ἔχθρα.

61. ἡ γὰρ γλῶττα κατὰ Λυσίαν τὸν ῥήτορα νοῦν οὔτε πολὺν οὔτε μικρὸν ἔχει, ὁ δὲ νοῦς ᾧ μὲν πολὺ πολύς, ᾧ δὲ μικρὸν μικρός. Gregor. Corinth. p. 4. ed. Schaefer.

62. ὅσας ἄξιος ἦν λαβεῖν πληγάς, τοσαύτας εἴληφε δραχμάς. Demetr. Phaler. § 128.